

**Amintirile
unui
soldat**

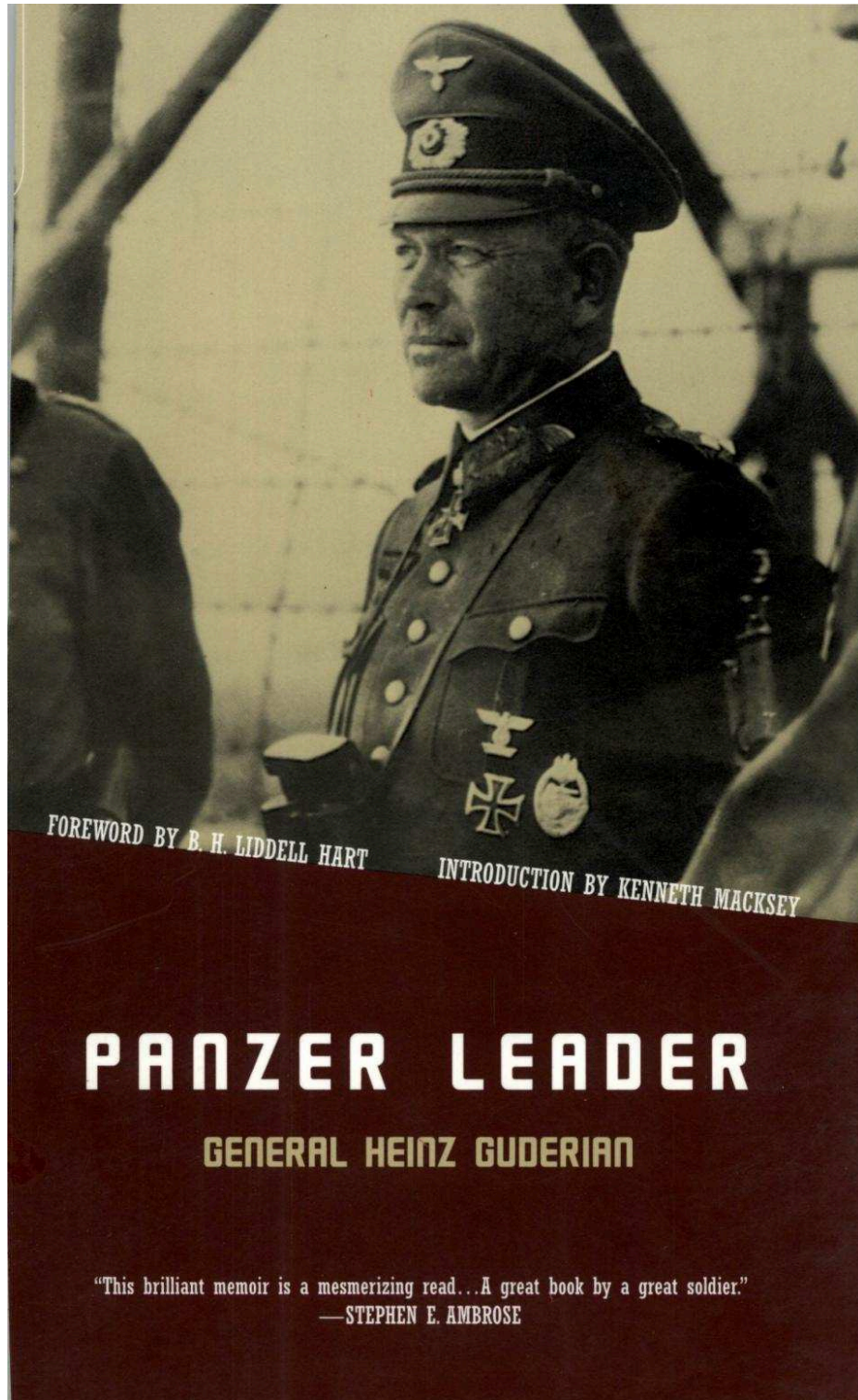

HEINZ

GUDERIAN

General-Locotenent

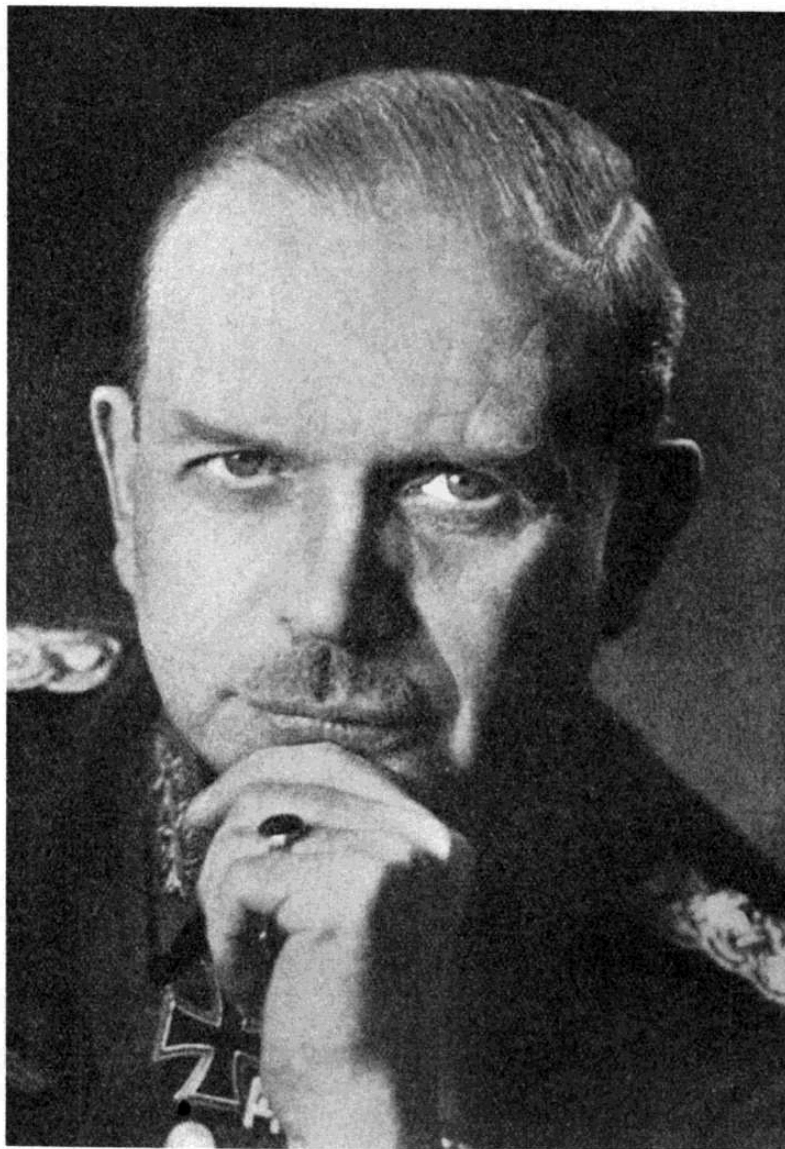

HEINZ GUDERIAN

AMINTIRILE UNUI SOLDAT

Traducere din limba rusă: Constantinis

Enverian

CUPRINS

[Prefață](#)

[Capitolul I Familia și tinerețea](#)

[Capitolul II Apariția trupelor de blindate în Germania](#)

[Foc și mișcare — baza ofensivei trupelor de tancuri](#)

[Blindajul](#)

[Mobilitatea](#)

[Focul](#)

Capitolul III Hitler la apogeul puterii

[Anschluss-ul Austriei](#)

[Anexarea regiunii Sudete](#)

[Noua agravare a situației](#)

Capitolul IV Începutul catastrofei

[În întâmpinarea războiului](#)

[Campania poloneză](#)

[Între cele două campanii](#)

Capitolul V Campania din Vest

[Pregătirea](#)

[Ieșirea la Canalul Mîneicii](#)

[Capturarea țărmului Canalului Mîneicii](#)

[Ordinul fatal al lui Hitler de a opri ofensiva](#)

[Ieșirea la granița cu Elveția](#)

[Armistițiul](#)

Capitolul VI 1941. Campania din Rusia

[Introducere](#)

[Pregătirea](#)

[Primele operațiuni](#)

[Fortarea Niprului](#)

[Smolensk — Elnia — Roslavl](#)

[Moscova sau Kiev?](#)

[Bătălia pentru Kiev](#)

[Bătălia pentru Orel și Briansk](#)

[Ofensiva spre Tula și Moscova](#)

[Prima mea demisie](#)

Capitolul VII Fără serviciu

Capitolul VIII

Dezvoltarea forțelor blindate din ianuarie 1942 și pînă februarie 1943

Capitolul IX Inspector general al forțelor blindate

[Numirea și primii pași](#)

[Vizitele doctorului Goerdeler](#)

[Operațiunea „Citadela”](#)

[Controverse apărute în a doua jumătate a anului 1943](#)

[Anul evenimentelor decisive](#)

[**Capitolul X 20 iulie 1944 și urmările sale**](#)

[**Capitolul XI Șef al Statului Major General**](#)

[Operațiile pe frontul de Est](#)

[Ofensiva din Ardeni](#)

[Pregătirea apărării în est](#)

[Ofensiva forțelor sovietice](#)

[**Capitolul XII Dezastrul final**](#)

[**Capitolul XIII Conducătorii celui de-al treilea Reich**](#)

[Hitler](#)

[Partidul](#)

[Reichsleiter-ii și Gauleiter-ii](#)

[Anturajul lui Hitler](#)

[Guvernul](#)

[**Capitolul XIV**](#)

[**Statul Major General al Germaniei**](#)

[**Heinz Guderian : Date biografice:**](#)

[**Adnotări**](#)

[Cazul Fritsch — Blomberg](#)

[Negocierile dintre Hitler și Molotov.](#)

[Berlin, 13 noiembrie 1940](#)

[ANEXA II](#)

[ANEXA III](#)

[ANEXA IV](#)

[ANEXA V](#)

[ANEXA VI](#)

[ANEXA VII](#)

[ANEXA VIII](#)

[ANEXA IX](#)

[ANEXA X](#)

[ANEXA XI](#)

[ANEXA XII](#)

[ANEXA XIII](#)

[ANEXA XIV](#)

[ANEXA XV](#)

[ANEXA XVI](#)

[ANEXA VII](#)

[ANEXA XVIII](#)

[ANEXA XIX](#)

[ANEXA XX](#)

[ANEXA XXI](#)

[ANEXA XXII Operațiunea Barbarossa](#)

[Anexa XXIII Organizarea armatei germane 1944](#)

[Anexa XXIV Divizia 1 Panzer 15.10.1935](#)

[Anexa XXV Divizia 1 Panzer 09.05.1940](#)

Prefață

Generației de care aparțin, soarta i-a impus să ia parte la două războaie mondiale încheiate cu înfrângerea țării mele. Aceasta este o experiență extrem de crudă, și noi, mai ales foștii soldați, am simțit profund durerea și suferința poporului nostru. Mulți ani am fost participant muți la marile evenimente ulterioare: unii au fost închiși, alții s-au abținut la a vorbi din diferite motive. Între timp, la foștii noștri dușmani din țările învingătoare, au apărut deja o mulțime de cărți despre al doilea război mondial. Acestea sînt fie amintiri ale veteranilor de război, fie lucrări valoroase de natură istorică. Noi, fiecare, credem că, după turbulențele profunde provocate de eșecurile noastre dezastruoase, a venit timpul pentru noi, germanii care am supraviețuit, de a ne expune amintirile. Arhivele noastre sînt în mare parte distruse sau a căzut în mîinile inamicilor. Acest lucru face foarte dificilă acoperirea cu date veridice, din punct de vedere istoric, a evenimentele trecute. Cele mai importante amintiri personale ale veteranilor de război, și ținînd cont că aceste amintiri se referă numai la episoade individuale, au în mare parte un caracter subiectiv.

Cu toate acestea, sau poate de aceea, m-am decis să pun mîna pe stilou. Milioane de femei au dat Germaniei soți și fii. Sute de mii de femei ale Germaniei, copii și vîrstnici au fost victime ale bombardamentelor avioanelor inamice. Femeile și copiii au ajutat la construirea fortificațiilor, au lucrat în fabrici, în agricultură, în scopul de a proteja patria lor. Muncitorii germani în condiții extrem de dificile, au continuat neobosit să-și îndeplinească datoria față patrie. Țăranii germani, lucrînd terenurilor lor în condițiile dure de război, au furnizat țării alimente pînă la capăt. Milioane de germani și-au pierdut casele, au murit, sau sînt forțați să cîștige o bucată de pîine printre străini. Milioane de oameni — în spiritul poporului nostru — a acceptat cu curaj moartea în luptă cu inamicul, de-a lungul secolelor soldații germani s-au jertfit rămînînd în același timp fideli pînă la sfîrșit poporului lor, țării lor. Toți aceștia merită recunoștința poporului nostru.

Nu am nici un drept de a vorbi în numele poporului german, dar a-mi exprima recunoștința, cel puțin foștilor soldați, pot. Știm că este necesar să ne sprijinim reciproc; respectul și dragostea reciprocă care ne leagă astăzi va fi ceea ce, sper, că ne va da încredere și ne va lega întotdeauna.

Deseori sîntem acuzați de militarism și naționalism, și, în această cartea, în mod evident, nu pot fi evitate astfel de atacuri.

Pentru vechii mei soldați, precum și pentru mine personal, conceptul de militarism înseamnă nici mai mult nici mai puțin decît un joc de paradă, un limbaj lăudăros, o imitație de soldat cu o încredere exagerată a capacităților sale și de asemeni cultivarea acestei încrederi în mediul civil.

Toată această poleială este respinsă de toți soldații adevărați care, mai mult ca oricine altcineva, se confruntă cu consecințele teribile ale războiului. Acestora le sînt străine ambițioasele planuri de cucerire sau visul unei fulminante ascensiuni politice. Noi am devenit soldați pentru a apăra patria și pentru a pregăti tinerii noștri să-și apere țara, în mod onorabil, cu arma în mînă.

Am crezut, și cred, că serviciul militar înseamnă pentru noi îndeplinirea cu înalt profesionalism și abnegație a onorabilei sarcini față de popor și țară. Asta nu înseamnă naționalism.

Naționalismul reprezintă pentru noi o exagerare egoistă a devotamentului pentru patrie și o aroganță la adresa altor popoare și rase. Sînt străin de asemenea sentimente. Ne iubim țara și poporul dar trebuie să tratăm cu respect celelalte popoare cu caracteristicile lor inerente. Noi, și pe mai departe, nu trebuie să renunțăm la atașamentul față de țară și să abdicăm de la înaltul simț al datoriei naționale. Este cazul să ignorăm neîncetatele acuzații de naționalism. Noi vrem să rămînem germani și să ne promovăm interesele. Noi înțelegem nevoia de unificare a Europei și trebuie să ne pregătim să devenim membri egali și la fel de respectați în această parte a lumii care a fost zguduită din temelii.

Această carte spune tinerei generații cum părinții lor au luptat, cum și-au dat viața pentru patrie și care în ciuda înfrîngerii suferite încă mai cred în Germania noastră.

Nu doresc să justific evenimentele sau să dau vina pe cineva. Voi descrie doar evenimentele prin care am trecut eu.

La baza acestei cărți stau unele note si scrisori, conservate în ciuda captivității si exilării mele precum și informații primite de la colegii mei.

Nu sînt excluse, desigur, unele lacune în ceea ce privește unele detalii ale evenimentelor. Acestea se pot explica prin mulții ani de greutate care au trecut de atunci. Evenimentele cuprinse în carte sînt prezentate așa cum ele, la vremea lor, s-au desfășurat la comandamentul corpului de armată, la comandamentul armatei de tancuri sau la cel al grupării de blindate. Pentru a oferi o sinteză cuprinzătoare a întregului curs al celui de-al doilea război mondial este nevoie de materiale adecvate.

Consider de datoria mea să-mi exprim adîncă recunoștință baronului von Liebenstein, domnilor Gehlen, Scherer, von Schell, baronilor von Stein și Freytag von Loringhofenau

Heinz Guderian

Notă: E posibil ca unele nume de localități să fie scrise greșit. Unele nume de localități au fost scrise de autor în adaptarea germană, iar apoi traducătorul rus le-a transcris în adaptarea rusească.

Capitolul I Familia și tinerețea

M-am născut la 17 iunie 1888 în Kulm (Chelmno) pe Vistula. Tatăl meu, Friedrich Guderian, locotenent major în batalionul 2 vânători Pomerania, s-a născut la 3 august 1858 în Gross-Klon, districtul Tuchel. Mama mea Clara (Kirchhoff) s-a născut la 26 februarie 1865 în Nemchik, districtul Kulm. Ambii mei bunici au fost proprietari, toate celelalte rude au fost fie proprietari, fie juriști și au locuit în Warta, Prusia.

Tatăl meu a fost primul ofițer de carieră din familie.

Fratele meu Fritz, s-a născut la data de 2 octombrie 1890.

În 1891, cariera militară a tatălui a determinat mutarea noastră în Colmar (Alsacia) unde m-am dus la școală, de îndată ce-am împlinit 6 ani.

În decembrie 1900, tatăl meu a fost transferat la Saint-Avold (Lorena). Întrucât în acest orașel nu exista liceu, părinții au fost nevoiți să ne trimită în alt oraș pentru studii. Mijloacele financiare modeste precum și dorința mea și a fratelui meu de a deveni ofițeri, i-au determinat pe părinți să opteze pentru Corpul Cadeților unde am fost primiți la 1 aprilie 1901 în unitatea de la Karlsruhe (pentru vîrstă mică).

La 1 aprilie 1903 am fost transferat la unitatea (pentru vîrstă mare) de la Grosse Liechterfelde de lîngă Berlin. Doi ani mai tîrziu a venit aici și fratele meu. În februarie 1907 am luat examenul de bacalaureat (Reifeprüfung) . Cu profundă recunoștință și respect îmi amintesc de instructorii și șefii din acele vremuri.

Metodele de educație la Corpul Cadeților au fost, desigur, militare — stricte totuși ne dificile — dar bazate pe bunătate și dreptate. Programul de predare a urmărit întocmai cursurile liceale, în acest sens, instruirea cadeților nu s-a abătut cu nimic de la programul instituțiilor civile relevante dîndu-ne cunoștințe aprofundate necesare în viață.

În februarie 1907 am fost distribuit, în calitate de fenrich (ofițer-candidat, aspirant) în batalionul 10 vînători hanoverian, dislocat la Bitche (Lorena). Comandant de batalion, pînă în decembrie 1908, a fost tatăl meu.

Această circumstanță norocoasă mi-a oferit posibilitatea, după șase ani de separare, să mă reinstalez cu părinții mei.

După absolvirea școlii militare de la Metz, pe care am frecventat-o din aprilie pînă în decembrie 1907, am primit pe 27 ianuarie 1908 gradul de locotenent.

Pe parcursul celor cîțiva ani pînă la începutul primului război mondial, am dus o viață obișnuită de locotenent al armatei germane.

La 1 octombrie 1909, batalionul de vînători a fost transferat în raionul său de formare , în provincia Hanovra, la Goslar , în munții Hartz

Acolo m-am logodit cu Margarete Goerne cu care m-am căsătorit la 1 octombrie 1913 devenindu-mi un prieten loial care, pe parcursul multor ani, m-a însoțit pe drumul, întortochiat și nu tocmai ușor, de militar.

Viața noastră conjugală fericită a fost întreruptă în 2 august 1914 de izbucnirea războiului. În următorii ani am avut rareori ocazia de a-mi vizita familia, și asta, în cîteva vacanțe scurte. În 23 august 1914 s-a născut fiul meu Heinz Gunther iar în 17 septembrie 1918 al doilea fiu: Kurt.

La începutul războiului a murit tatăl meu care, după o grea operație, a fost nevoit să se pensioneze la data de 14 mai 1914.

După război, din 1918, am servit în forțele armate de apărare a frontierei de est, întîi în Silezia și apoi la granița cu țările baltice. Date amănunțite despre traseul carierei mele militare sînt trecute la sfîrșitul cărții în cronica biografică.

Înainte de 1922, am lucrat, în special, la sediile raionale ale Reichswehr-ului (forțele armate germane) specializate în principal în infanterie; cum ar fi batalionul 3 comunicații din Koblenz. Activitatea în diverse unități de radiotelegrafie în timpul primului război mi-a dat posibilitatea de a dobândi cunoștințe foarte utile pentru crearea de noi tipuri de trupe.

Blindate germane

A7V (1918)

Panzer I (1934-1945)

Panzer II (1935-1945)

Panzer IV (1939-1967)

Panzer V — Panzer (1943-1945)

Panzer Tiger I (1942-1945)

Panzer Tiger II (1944-1945)

Capitolul II

Apariția trupelor de blindate în Germania

În perioada interbelică, am lucrat, în principal, la organizarea trupelor de blindate germane. Deși aveam o formare de infanterist, deci fără cunoștințe tehnice, soarta a hotărât să activez în domenii legate de trupele motorizate.

În toamna anului 1919 am fost retras de la frontiera estică și după un scurt serviciu la brigada 10 a Reichswehr-ului din Hanovra. În ianuarie 1920 am fost numit la comanda unei companii din vechiul meu batalionului de vânători din Goslar, unde activasem pînă la război.

Nu m-am gîndit în acel moment să mă întorc la munca în statul major , unde lucrasem pînă în toamna anului 1920; plecarea mea din țările baltice , în împrejurări nu tocmai fericite și, nu în ultimul rînd, reducerea personalului armatei la numai 100000 nu mi-a lăsat nicio perspectivă de a-mi continua cariera militară..

Am fost uimit cînd, în toamna anului 1921, comandantul regimentului din care făceam parte, colonelul Von Amsberg m-a întrebat dacă nu vreau să lucrez la Statul Major General. Mi-am dat acordul, însă n-am raportat nimănui despre aceasta și în ianuarie 1922 m-a chemat la el locotenent-colonelul Joachim von Stulpnagel, care lucra la Direcția Generală a Reichswehr-ului, și m-a întrebat de ce n-am plecat încă la München. De la el am aflat că cei de la comandamentul Reichswehr-ului intenționau să mă transfere la inspecția militară în departamentul trupelor motorizate sub comanda generalului von Tschischwitz. Tot el m-a informat că transferul va fi începînd cu data de 1 aprilie și că mi se oferă posibilitatea unui răgaz pentru a mă familiariza cu activitatea trupelor motorizate, în acest sens trebuie să mă prezint imediat la batalionul 7 motorizat bavarez dislocat la München.

Mulțumit de noua numire, am plecat imediat la München și m-am prezentat comandantului batalionului, maiorul Lutz, împreună cu care am lucrat mulți ani. Pe noi ne-a unit nu numai munca împreună ci și un sincer respect reciproc.

La batalionul 7 am fost numit adjunct al comandantului companiei 1, respectiv al pilotului profesionist căpitan Wimmer. Maiorul Lutz m-a informat că Reichswehr-ul îmi va încredința sarcina de a dezvolta organizarea și utilizarea trupelor mecanizate.

La München trebuia să mă ocup, în primul rînd, cu pregătirea și implementarea utilizării forțelor motorizate. Maiorul Lutz și căpitanul Wimmer mi-au dat tot concursul ca eu să pot învăța în detaliu munca de organizare a batalionului.

La 1 aprilie m-am prezentat, la Berlin, generalului von Tschischwitz pentru a primi îndrumări privind noul meu post de la Direcția Generală a Reichswehr-ului. El mi-a spus că inițial se gîndise să lucrez la dezvoltarea utilizării forțelor mecanizate; cu toate acestea, datorită obiecției șefului de personal, maiorul Petter, a decis să-mi încredințeze alte sarcini, cum ar fi rezolvarea unor probleme legate de garaje, depozite de carburant, construcții speciale, personalul tehnic precum și transportul rutier.

Am fost destul de surprins de acest lucru și i-am raportat că sînt total nepregătit și că nu am cunoștințele necesare pentru a coordona rezolvarea acestor sarcini predominant tehnice. Von Tschischwitz mi-a răspuns că inițial stabilise să lucrez așa cum mi-a transmis prin maiorul Lutz, dar, șeful de personal i-a comunicat că în conformitate cu reglementările Ministerului de Război al Prusiei de la 1873 (care, desigur, completate ulterior cu alte ordine), privind repartizarea cadrelor, nu pot fi numit inspector dar că se va strădui să reglementeze acest lucru. Cererea mea de mutare la batalionul de vînători a fost respinsă.

Și așa am ajuns să lucrez într-un domeniu tehnic, pe care am fost nevoit să-l accept. Predecesorul meu nu a lăsa în urmă nimic de valoare, cu excepția cîtorva documente neterminate. Cu o înfățișare prietenoasă m-am prezentat în fața cîtorva vechi funcționari ai Ministerului Apărării familiarizați cu documentele și, deci, calificați în munca de birou. Noul meu loc de muncă a fost foarte instructiv și util în formarea bagajului de cunoștințe, dar cel mai prețios pentru mine a fost însărcinarea, primită de la generalul von Tschischwitz, de a întocmi un studiu despre transportul trupelor cu ajutorul vehiculelor. Mulțumită acestei lucrări, care a fost precedată de o mică practică în Harz, am luat, pentru prima dată, cunoștință cu posibilitățile de utilizare a trupelor motorizate. Acum am putut avea, în această chestiune, propriile mele opinii.

Generalul von Tschischwitz a fost extrem de critic cînd a examinat lucrarea mea, analizînd cu foarte mare atenție el n-a scăpat niciuna din

grșelile mele, aceasta mi-a permis să mă corectez.

În timpul primului război mondial, deseori s-au folosit vehicule pentru transportul trupelor dar asta numai pentru consolidarea apărării pozițiilor; nu a fost niciun caz de folosirea vehiculelor într-o manevră ofensivă pe direcția inamicului. Pentru o Germanie nefortificată părea incredibil că un viitor război va fi unul pozițional, cu o linie a frontului stabilă, așa că am fost nevoiți să adoptăm o apărare mobilă.

Problema deplasării trupelor motorizate, în cazul manevrelor de război, a pus imediat în lumină nevoia unor măsuri de siguranță. Rezolvarea eficientă a acestei nevoi nu putea fi făcută decât cu ajutorul vehiculele blindate. Și așa am început să studiez tot ce se cunoștea despre vehiculele blindate.

În aceste împrejurări l-am cunoscut pe locotenent major Volckheim; acesta a prelucrat modestele date despre utilizarea de către germani, în perioada primului război mondial a micilor subunități de mașini blindate, precum și utilizarea la scară mai mare de către inamic a forțelor sale similare. Aceste date aveau o anumită importanță pentru mica noastră armată.

Volckheim mi-a oferit ceva documentație și astfel am avut o bază de plecare în studiul, încă nedezvoltat, a folosirii trupelor blindate în acțiuni ofensive. Cea mai bogată experiență în acest domeniu o aveau britanicii și francezii. Foarte interesante mi-au părut articolele și cărțile scrise de Fuller, Liddel Hart și Martel care mi-au lărgit orizontul. Acești precursori în specialitate au dorit să transforme blindatele în ceva mult mai important decât o ramură auxiliară a infanteriei. Ei au pus tancul în centrul noii epoci motorizate fiind astfel inovatori ai strategiilor moderne de război.

În țara orbilor cel cu un ochi este rege. Din moment ce nimeni, în afară de mine, nu s-a mai ocupat de acest domeniu în curînd am fost cunoscut ca specialist. La aceasta a contribuit și micul meu articol publicat în ziarul „Militar-Wochenblatt” (Săptămînalul militar), în urma căruia redactorul-șef, generalul von Altrock, m-a vizitat în mod repetat încurajînd colaborarea cu ziarul.

Von Altrock era un soldat adevărat și bucuros găzduia în paginile revistei articole despre problemele actuale ale armatei noastre.

Colaborarea cu ziarul mi-a dat ocazia să-l cunosc pe austriacul Fritz Heigl, autorul cărții „Manualul tanchistului”, care a preluat de la mine câteva sfaturi privind probleme tactice.

În iarna 1923-1924, sub conducerea mea, a fost realizată aplicația militară cu tema „Utilizarea forțelor motorizate cu sprijin aerian”. Instructorul meu a fost locotenent- colonelul von Brauchitsch, viitorul comandant al trupelor terestre germane. Aplicația a fost aprobată de Departamentul Pregătiri Militare care mia propus să devin profesor de tactică și istorie militară. După examenul de verificare am fost inclus în așa numită misiune „educativă”.

În toamna anului 1924 am ajuns la sediul diviziei a 2-a staționată la Stettin (Szczecin), în acel moment era comandată de generalul von Tschischwitz , care a devenit din nou șeful meu.

Înainte de a mă muta la Stettin, sub comanda colonelului von Natzmer, înlocuitorul lui von Tschischwitz în postul de inspector al trupelor mecanizate, au avut loc o serie de aplicații cu tema „Folosirea trupelor mecanizate împreună cu cavaleria pentru efectuarea cercetării”. La vremea exercițiilor noi utilizam doar mașini blindate învechite la care aveam dreptul conform tratatului de la Versailles. Deși aceste mașini erau greoaie, încete și nu se puteau conduce în teren accidentat am fost mulțumit de rezultate. Cu toate că von Natzmer a exclamat: „La naiba cu aceste mașini! Sînt bune doar la transportat făină!”, eram convins că inginerii le vor putea face rapide și manevrabile.

Așa că am ajuns la Stettin pentru a preda tactica și istoria militară ofițerilor pregătiți pentru Statul Major General. Noul serviciu îmi cerea foarte multă muncă. În fața foarte criticilor mei cursanți trebuia să vin cu probleme bine concepute, mereu îmi ofereau concluzii clare și bine argumentate.

La predarea istoriei militare, o atenție deosebită am acordat-o campaniei lui Napoleon din 1806 în Germania, tratată pînă acum superficial fiind sensibili la înfrîngerea suferită, dar lăsînd aceasta deoparte, la o analiză atentă a manevrelor efectuate, putem trage concluzii foarte instructive.

Apoi am acordat multă atenție confruntării dintre trupele de cavalerie germane și franceze din toamna anului 1914. Studiarea în

detaliu a acestor operațiuni mi-au fost de mare ajutor în dezvoltarea concepțiilor despre nevoia crescută de mobilitate în luptă.

În timpul exercițiilor tactice și a aplicațiilor militare m-am străduit să explic de fiecare dată observațiile cursanților mei. Șeful meu direct, maiorul Horing, a observat și a menționat aceasta în evaluările mele.

După trei ani de activitate în instruire, am fost trimis din nou la Direcția Generală a Reichswehr-ului unde am început să lucrez la Departamentul de control al transporturilor militare sub conducerea colonelului Halm și apoi a locotenent- coloneilor Wager și Kuhne.

A avut sarcina de a întocmi un referat în care să-mi expun punctul de vedere privind transportul trupelor cu ajutorul mijloacelor auto. La Departamentul de control al transporturilor părea în acea vreme posibilă formarea de mari unități de transport militar echipate cu autocamioane obișnuite. În acel moment nu erau disponibile altfel de mijloace de transport. La întocmirea studiului ne-am confruntat cu o serie de dificultăți ce decurg din proprietățile acestor mijloace de transport. Francezii, în timpul primului război mondial au realizat astfel de transporturi militare, în special în timpul bătăliei de la Verdun, dar ele se efectuau pentru linia stabilă a frontului și în asemenea cazuri nu se făceau manevre urgente la destinație fiind suficiente unități de transport hipo.

Cînd s-a pus problema posibilității transferării rapide a unor întregi divizii cu întregul lor sistem auxiliar în termenii unui război de manevră, a devenit clar că acest lucru nu e posibil fără un număr mare de mijloace de transport. Cu această ocazie au fost controverse atît de aprinse încît îndoielile au fost mai mari decît încurajările.

În toamna anului 1928, colonelul Stottmeister de la Departamentul educațional al forțelor motorizate mi-a adresat rugămintea de a preda tactica cursanților săi de la unitățile blindate. Superiorii mei de la Departamentul de control au fost de acord să preiau această sarcină suplimentară.

În acest mod am luat cunoștință cu tancurile, e drept, deocamdată doar teoretic. Îmi lipseau cunoștințe practice în acest domeniu, la acea dată eu nu intrasem în interiorul unui tanc și cu toate acestea mă pregăteam să devin instructor, să intru în contact nemijlocit cu blindatele. Pregătirea minuțioasă pentru întîlnirea cu cursanții a

necesitat din partea mea un studiu temeinic din mai multe surse. Realizarea acestei sarcini, deși era o premieră pentru mine, a fost înlesnită de bogata literatură de specialitate apărută după ultimul război; în armatele străine au fost deja editate manuale corespunzătoare. Pentru aplicațiile practice s-au folosit machete. Inițial acestea erau niște cadre acoperite cu pânză și deplasate de oameni, ulterior s-au făcut din tablă și prevăzute cu motor. Noi am asociat acestor aplicații și subunități de infanterie, în special efective din Batalionul 3 al Regimentului 9 infanterie comandate de locotenent-coloneii Busch și Liese. În timpul acestor lecții m-am întâlnit cu viitorul meu coleg Wenk, pe vremea aceea aghiotant al Batalionului 3. Împreună cu el m-am ocupat cu studiul sistematic al conducerii în luptă a unui singur tanc, a unui pluton, a unei companii sau a unui batalion de tancuri.

Cu toate că posibilitățile de instruire practică a lecțiilor erau destul de limitate, treptat, ne-am format o idee destul de clară cu privire la perspectivele folosirii blindatelor în războiul modern. Deosebit de fructuoase pentru modul de a concepe lecțiile a fost deplasarea mea de patru săptămâni în Suedia, în timpul căreia am făcut cunoștință cu ultimul tip de tanc german LK II (Panzer II), fabricat către sfârșitul primului război mondial dar nefolosit. Aceste tancuri au fost vândute Suediei, unde s-a format prima unitate de tancuri suedeze.

Soția mea și cu mine am mers în Suedia prin Danemarca, unde am petrecut câteva zile interesante în Copenhaga și împrejurimile sale minunate. Am fost profund impresionat de frumusețea sculpturilor lui Thorwaldsen. Pe terasa de la Elsinore nu puteam să nu ne amintim de Hamlet

Sunt mai multe lucruri în cer și pe pământ, Horatio,
Decat se visează în filosofia ta.

Oricum ar fi, când stăteam pe acea terasă în timp ce soarele strălucea peste strâmtori și făcea ca vechile tunuri de bronz să strălucească , părea că fantoma a apărut.

Am mers cu vaporul de la Motala prin canalul Gota si prin lacurile suedeze. Într-o noapte am părăsit vaporul pentru a vizita frumoasa mănăstire veche de la Vreta Chyrka. A doua zi Stockholm era în fața noastră cu frumoasele sale clădiri, Veneția Nordului, o priveliște mândră.

Am fost repartizat la Batalionul Strijdsvagn, Batalionul II al gărzilor Gota și comandantul, colonelul Buren, mi-au oferit un prietenos Bun venit.

Am fost în compania comandată de căpitanul Klingspor, un ofițer cu care am legat curând o prietenie strânsă care avea să dureze până în ziua morții sale. Ofițerii suedezi pe care i-am cunoscut au adoptat o atitudine sinceră și amabilă față de oaspeții lor germani.

Îmi voi aminti întotdeauna cu plăcere și recunoștință de minunatul și timp instructiv pe care am avut norocul să-l petrec în Suedia.

În 1929 am ajuns la concluzia că tancurile, singure sau însoțite de infanterie, nu pot avea o importanță hotărâtoare. Studiul istoriei militare, rezultatul manevrelor din Anglia și de asemeni propria experiență m-au convins că tancurile pot fi folosite eficient atunci când toate celelalte componente ale frontului, sprijinite de tancuri, vor avea aceeași viteză de deplasare. Tancurile trebuie să joace un rol de lider în formațiile compuse din diferite genuri de trupe care să acționeze în interesul tancurilor. Prin urmare nu diviziile de infanterie trebuie să fie înzestrate, auxiliar, cu tancuri ci să fie formate divizii de blindate, care să fie dotate și cu alte genuri de trupe necesare sporirii eficacității tancurilor.

În acest an, 1929, m-am convins că tancurile lucrează pe cont propriu sau împreună cu infanteria nu ar putea niciodată să dobândească o importanță decisivă. Studiile istorice, exercițiile efectuate în Anglia și experiențele cu machete mă convinseseră că tancurile nu vor putea niciodată să-și producă efectul deplin până când celelalte arme pe al căror sprijin trebuie să se bazeze în mod inevitabil vor fi fost aduse la standardul lor de viteză și de performanță. Într-o astfel de transformare a tuturor armelor, tancurile trebuie să joace rol principal, celelalte arme fiind subordonate cerințelor lor. Ar fi greșit să

includă tancuri în diviziile de infanterie. Erau necesare divizii blindate care să includă toate armele de sprijin necesare pentru a permite tancurilor să lupte cu efect deplin.

În timpul exercițiilor din teren pentru formarea comandanților, desfășurate în vara anului 1929, conducând una din grupe, am primit însărcinarea formării unei divizii de tancuri. Lucrurile au mers bine și eram sigur că sînt pe drumul cel bun. Cu toate acestea noul inspector al comunicațiilor militare, generalul Otto von Stülpnagel, mi-a interzis, pe timpul aplicațiilor, să compun mari formații de tancuri. Era convins că diviziile de tancuri sînt utopii. Admitea, cel mult, regimente de tancuri.

În toamna anului 1929 șeful Inspectoratului General al Trupelor Motorizate, colonel Lutz, fostul meu protector münchenez, m-a întrebat dacă nu doresc să preiau comanda unui batalion motorizat. Mi-am dat acordul și, începînd cu 1 februarie 1930, am fost numit comandant al batalionului 3 moto (prusac), staționat la Berlin-Lankwitz. Batalionul era format din 4 companii: a 1-a și a 4-a se aflau împreună cu Statul Major al batalionului, compania a 2-a se afla în poligonul școală de la Doberitz-Elsgrund și, în fine, compania a 3-a era dislocată la Neisse. După ce am primit batalionul, colonelul Lutz mi-a acordat tot sprijinul pentru reformarea lui. Compania a 1-a a primit mașini blindate, a 4-a motociclete — astfel echipate, aceste două companii, puteau constitui nucleul viitorului batalion de cercetare-recunoaștere. Compania a 2-a urma să fie de tancuri — a primit pentru instruire machete de tancuri — iar a 3-a urma să devină anti-tanc și, în primă fază, a primit machete de tunuri din lemn.

Deși compania a 1-a a primit vechi mașini blindate, permise nouă prin tratatul de la Versailles, în timpul aplicațiilor am folosit machete din spirit de economie; doar compania de motociclete a primit mitraliere noi.

Cu mare avînt am început instruirea practică a subunităților mele improvizate, bucuros că am devenit pe deplin stăpîn pe o unitate militară. Ofițerii și personalul înrolat s-au angajat cu mare entuziasm la aceste aplicații care aduceau un aer proaspăt în atmosfera mucegăită a armatei noastre. Cu toate acestea, din partea șefilor mei, n-am văzut înțelegerea cuvenită.

De exemplu, Inspectorul Comunicațiilor Militare cu atât de puțină încredere a văzut tînăra noastră unitate, încît a interzis participarea în poligonul de antrenament împreună cu alte batalioane. La manevrele diviziei a 3-a, de care aparținea batalionul nostru, ne-au permis participarea cu un singur pluton. Excepție la această neîncredere a făcut comandantul diviziei noastre Joachim von Stulpnagel, cel care în ianuarie 1922 m-a convocat la Berlin și m-a întrebat de ce nu plecasem la München. Acest general — un model în armata germană — a prezentat un mare interes pentru aplicațiile mele și a reacționat cu delicatețe la cerințele batalionului 3 moto, prilejuindu-ne un substanțial ajutor. Din păcate a decis, în primăvara anului 1931, să-și dea demisia din armată din cauza unor neînțelegeri cu Direcția Generală a Reichswehr-ului. Tot în acest an, în toamnă, și-a dat demisia și inspectorul nostru generalul Otto von Stulpnagel. Cînd mi-am luat la revedere de la el, mi-a spus: „Sînteți prea insistent. Dar credeți-mă că nici eu, nici d-ta, nu vom trăi ziua cînd germanii vor avea trupe de tancuri”. Scepticismul a paralizat puterea acestui om inteligent. El a înțeles importanța acestei probleme, dar n-a știut cum s-o rezolve.

În locul său a fost avansat generalul Lutz, care a deținut funcția de șef de personal în cadrul Inspectoratului de Comunicații Militare al Reichswehr-ului. A fost un om inteligent, care avea cunoștințe tehnice aprofundate și abilități organizatorice. Recunoscînd beneficiile principiilor tactice dezvoltate de mine, el a fost total de partea mea.

Generalul Lutz m-a numit, în toamna anului 1931, șeful său de stat major. Din acel moment a început o perioadă de muncă îndîrjită pentru creerea trupelor blindate germane. A fost clar pentru noi că structura viitoare a acestor trupe va trebui să permită utilizarea lor în sarcini operaționale.

Prin urmare, unitatea organizațională nu putea fi decît divizia de tancuri iar mai tîrziu corpul de armată de tancuri.

Provocarea era acum să convingem decidenții din armată că soluția noastră e cea corectă. Era înrădăcinată ideea că trupele motorizate sînt auxiliare, destinate, în general, spatelui frontului pentru operațiuni de transport. Ori noi propuneam folosirea lor în scopuri tactice și chiar operaționale. Infanteria („regina cîmpului de luptă”) și cavaleria, aceste vechi genuri de arme, erau considerate cheia succesului în luptă. Cum

Germaniei îi era interzis să aibă blindate, nimeni nu vedea posibil apariția diviziilor de tancuri, iar machetele noastre de tancuri din tinichea stârneau comentarii ironice din partea participanților la primul război mondial. Uneori ne descumpănea faptul că nu luau aplicațiile noastre la modul serios. În cel mai bun caz se admitea că blindatele să formeze unități auxiliare infanteriei, dar nimeni nu credea în marile unități blindate independente.

Controverse deosebit de aprinse s-au iscat între noi și Inspectia cavaleriei. Comandantul diviziei mele a cerut cavaleriștilor să precizeze ce rol va avea cavaleria în viitor: va efectua acțiuni de cercetare-recunoaștere sau va fi un factor hotărâtor în acțiunile de luptă? Inspectorul cavaleriei, generalul von Hirschberg a răspuns că, în opinia sa, cavaleria va fi factorul principal în ofensivă și că îndeplinirea activităților legate de informații poate fi atribuită trupelor motorizate.

Prin urmare am decis să adaptăm batalionul nostru blindat sarcinilor legate de cercetare-recunoaștere. În același timp am căutat să ne asigurăm că vor fi create și divizii blindate. În cele din urmă, am considerat că este necesar ca în fiecare divizie de infanterie să fie creat un batalion anti-tanc motorizat; după credința noastră, pentru protecție eficientă împotriva tancurilor erau necesare arme care să se deplaseze tot atât de repede ca și ele.

Generalul Knochenhauer, un fost infanterist, care l-a înlocuit pe generalul Hirschberg, nu a făcut concesii în ceea ce privește cavaleria. La acea vreme erau trei divizii de cavalerie din care a format un corp de cavalerie a cărui serviciu de cercetare-recunoaștere intenționa s-o atribuie tânărului nostru batalion blindat. După gândirea sa, divizia noastră fiind sub autoritatea sa, în ceea ce privește inspectia cavaleriei, trebuia să aibă o influență benefică asupra noastră; cu toate acestea au avut loc între noi și cavaleriști dispute aprinse, de multe ori având forme acute.

La urma urmei au triumfat noile idei: motorul a învins calul iar tunul — lancea. Împreună cu problemele de organizare și utilizarea a forțelor blindate s-a acordat o mare atenție și pregătirii bazei materiale cu care noi voiam să ne realizăm ideile. În acest sens s-au făcut deja unele lucrări preliminare. Din anul 1926, în străinătate, la o bază experimentală au fost testate noile tancuri germane. Direcția de

înzestrare a armatei a comandat la diverse firme producerea a două tipuri de tancuri medii și trei tipuri de tancuri ușoare. Acestea au realizat câte două exemplare de fiecare tip.

Astfel, am primit 10 tancuri. Tancurile medii au fost dotate cu tunuri de 75 mm iar cele ușoare cu tunuri de 37 mm. Aceste tancuri de antrenament aveau blindaj din fontă, nu din oțel, și o viteză de deplasare ce nu depășea 20 km/oră.

Căpitanul Pirner, care a fost responsabil cu proiectarea tancurilor, s-a străduit să includă în construcție cerințe moderne cum ar fi: etanșeitate la gazele de eșapament, folosirea turelelor pentru executarea focului circular cu tunul sau mitraliera, o gardă la sol adecvată, o manevrabilitate ridicată, etc. Toate acestea, el a reușit să le realizeze în mare măsură. Au fost și erori, de exemplu n-a fost amplasat bine locul comandantului tancului care a fost stabilit în partea din față a mașinii, în rând cu conductorul; comandantul era lipsit de orice posibilitate de a observa în partea din spate a direcției de înaintare a tancului, deasemenea avea posibilități limitate de a observa în partea din față a tancului (în direcția de înaintare) din cauza șenilei și a scaunului amplasat prea adânc.

La acea vreme tancurile nu erau dotate cu stații de radio.

Deși tancurile realizate în anii douăzeci erau, din punct de vedere tehnic, mult mai avansate decât cele din timpul primului război mondial, ele erau departe de a răspunde noilor cerințe tactice. Prototipurile nu puteau fi lansate în producția de serie fiind necesară reproiectarea lor.

La acea vreme noi socoteam că pentru înarmarea unei divizii de blindate erau nevoie de două tipuri de tancuri: unul ușor, dotat cu tun de calibru mic și mitralieră în turelă, și altul, de tip mediu, înzestrat cu un tun de calibru mai mare și de asemeni mitraliere în turelă. Fiecare batalion să fie format din trei companii de tancuri ușoare și una dotată cu tancuri medii, destinată să sprijine tancurile ușoare.

În ceea ce privește calibrul armelor, părerea noastră era diferită de a șefului înzestrării și a inspectorului artileriei care socoteau pentru tancurile ușoare un tun de 37 mm, în timp ce eu, luând în calcul creșterea grosimii blindajului tancurilor armatelor străine, prevedeam un tun de 50 mm. Datorită înarmării infanteriei cu tunuri antitanc de 37mm, pentru simplificarea producției, eu și generalul Lutz am fost

nevoiți să renunțăm la tunul de 50 mm. E drept că noi am convenit ca turelele tancurilor ușoare să fie suficient de mari încât să poată fi montat, la nevoie, un tun de 50 mm.

Pentru tancurile medii s-a stabilit un tun de 75 mm. Masa totală a unui tanc nu trebuia să depășească 24 de tone, acesta fiind punctul de plecare la proiectarea podurilor ce serveau drumurile germane. Viteza de deplasare a fost stabilită la 40 km/oră. Echipajul, atât pentru tancurile ușoare cât și pentru cele medii, a fost stabilit la cinci persoane: comandantul de tanc, artileristul, încărcătorul, conductorul și operatorul radio. Locul artileristului și a încărcătorului erau în turela rotativă iar a comandantului într-o turelă mai mică, separată, amplasată deasupra conductorului și a radistului ceea ce îi permitea o observare circulară. Comandantul avea în dotare laringofon iar comunicarea între tancuri se făcea prin radio.

Comparînd cerințele de proiectare cu rezultatele obținute la modelele experimentale a devenit limpede că tancurilor li s-a definitivat caracterul tactic și operațional. A devenit, de asemenea, clar că vor trece mai mulți ani pînă cînd proiectarea va scoate modele de tancuri complet adaptate operațiunilor complexe militare. Pînă atunci, am socotit, să producem acele modele necesare scopului didactic de formare a militarilor. Am ales tancuri școală, montate pe șasiu Carden-Lloyd, achiziționate din Anglia, pe care intenționam să instalăm mitraliere antiaeriene grele de 20 mm. Acest tip de tanc școală permitea, în turela rotativă, doar instalarea mitralierelor; el a primit indicativul T-I și putea fi dat în exploatare după anul 1934, iar apoi utilizat pentru instrucție pînă la apariția tancurilor de luptă. Nimeni, desigur, nu credea, în 1932, că aceste mici tancuri de instrucție vor apuca o zi în care să lupte contra unui inamic.

Avînd în vedere că producerea tancului T-I începea foarte tîrziu, am propus, și generalul Lutz a acceptat, construirea unui tip de tanc intermediar cu lansare imediată în producție. Acesta, înarmat cu un tun automat de 20 mm a primit indicativul T-II și a fost comandat firmei MAN.

În vara anului 1932 în poligoanele Grsafenwohr și Juterbog, sub conducerea generalului Lutz, s-au desfășurat aplicații cu un regiment

de infanterie însoțit de un batalion de tancuri, folosindu-se ,desigur, machete. La manevrele din acel an, prima dată după semnarea tratatului de la Versailles, au participat mașini blindate germane; s-a folosit o improvizație formată dintr-un șasiu de autocamion cu trei punți, carosat cu armură de oțel. Elevii ofițeri, care au vrut să străpungă blindajul cu creioanele lor, spre a privi în interior, au fost uimiți de noile mașini blindate; ca și infanteriștii, care, din dispreț pentru tancuri, încercau să se apere cu pietre. Baionetele au fost inutile în lupta cu armura.

Aceste manevre au demonstrat posibilitatea utilizării în luptă a unităților și subunităților de tancuri și a motorizatorilor în general. Comandamentul trupelor de cavalerie încuraja persiflările la adresa noastră considerând obiectivele noastre ireale, dar succesele noastre au fost atât de mari încât acestea nu mai erau luate în seamă. În rândurile celor mai vizionari tineri ofițeri de cavalerie s-a produs o fractură legată de recunoașterea perspectivelor noului tip de trupe, mulți dintre ei au înțeles că, în vremea noastră, realizarea manevrelor de asalt combinate cu deplasarea în viteză trebuia încredințată noilor sosiți.

La manevrele din anul 1932, pentru ultima dată, a asistat bătrînul feldmareșal Hindenburg. Am fost uimit de claritatea cu care el a remarcat erorile comise în timpul manevrelor. Vorbind în fața cavaleriștilor a declarat: „În război cheia succesului este simplitatea planurilor. Am fost în Statul Major al Corpul de Cavalerie. Ceea ce am văzut acolo a fost departe de asta". Avea perfectă dreptate.

În anul 1933, Hitler a fost numit cancelar. Din acel moment, politica internă și externă a Germaniei s-a schimbat complet. Prima dată l-am văzut și auzit pe Hitler la începutul lunii februarie, la deschiderea unei expoziții de automobile din Berlin. Extraordinar a fost faptul că expoziția a fost deschisă de discursul său inaugural. Discursul său a fost în mare măsură diferit de discursurile miniștrilor sau cancelarilor care au vorbit în circumstanțe similare. Hitler s-a referit la eliminarea impozitului pe autoturisme, la construcția de autostrăzi și producția de mașini ieftine.

În ceea ce privește domeniul meu, acesta a suferit modificări esențiale ca urmare a numirii generalului von Blomberg ca ministru de război și a generalului von Reichenau șef al Marelui Stat Major. Ambii îmbrățișau vederi moderne; în fața acestor reprezentanți de seamă ai comandamentului militar german, am găsit o deplină înțelegere a sensului forțelor blindate. Trebuie adăugat că Hitler a arătat, de asemenea, un mare interes în motorizarea armatei și crearea forțelor blindate.

Dovadă, în acest sens, a fost invitația primită de mine de a face în fața cancelarului, la Kammersdorf, o demonstrație de o jumate de oră a forțelor moto-mecanizate. I-am arătat lui Hitler un pluton de motociclete, un pluton anti-tanc, tancul școală TI, un pluton de blindate ușoare și un pluton de blindate medii. O mare impresie asupra lui Hitler a făcut de viteza și acuratețea manifestate de unitățile noastre în timpul demonstrației și a exclamat: „Iată de ce am nevoie!” După acest eveniment, am avut impresia că noul cancelar ar fi de acord, în totalitate, cu planurile mele de a organiza un nou Wehrmacht, dacă aş putea să-i expun opiniile mele. Cu toate acestea, am întâmpinat dificultăți semnificative datorită incetinealii autorităților noastre militare și atitudinii negative față de opiniile mele manifestată de o parte a membrilor Statului Major General, care m-au împiedicat să-l contactez pe generalul Blomberg.

Printre altele, de notat că doar Bismarck a mai manifestat interes pentru dezvoltarea militară după vizita de la Kammersdorf din 1890. Până la Hitler n-a mai fost aici niciun alt cancelar. Dovedește asta cartea de oaspeți pe care generalul Becker, șeful Departamentului de Înzestrare, a deschis-o în fața lui Hitler rugându-l să semneze. Deci, se poate vorbi de o politică germană” militaristă”?

În data de 21 martie 1933 am participat, în biserica garnizoanei Potsdam, la deschiderea Reichstag-ului. Am luat loc în partea de sus, în loja ce a aparținut împărătesei și unde a stat și bătrînul feldmareșal Mackensen, de unde am putut admira picturi străvechi, expuse pe perete în fața monumentului lui Frederic cel Mare.

În ziua de 23 martie 1933 a fost adoptată legea, notorie, ce a acordat puteri sporite guvernului iar cancelarului drepturi dictatoriale. Aceasta

a fost aprobată cu o majoritate de voturi exprimată de parlamentarii „Frontului Național” și partidele de centru. Membrii Partidului Social Democrat au votat, cu curaj, împotriva acestei legi, dezastruoase pentru viitorul Germaniei, și pe care mulți politicieni nu au înțeles-o. Responsabilitatea pentru consecințele sale trebuie să fie suportată de către acei politicieni care au votat pentru adoptarea acesteia.

În vara anului 1933, comandantul corpului motorizat național-socialist Adolf Henlein m-a invitat să iau parte la raliul trupelor de asalt SA, care urma să aibă loc la Godesberg și unde Hitler a promis că va participa. Eram curios să-l văd pe Hitler în cercul său de apropiați. În plus, Henlein era persoana directă și onestă cu care se poate lucra, așa că i-am promis să vin la miting.

Hitler a făcut o prezentare cu privire la revoluția național-socialistă, arătând, astfel, cunoștințe considerabile de istorie. În raportul său, el a spus că orice revoluție, după atingerea obiectivului, se transformă în evoluție; această perioadă a început deja pentru revoluția național-socialist. El a cerut ca discipolii săi să recunoscă acest lucru și a spus că speră că va fi îndeplinită această cerință.

La acest raliu, am avut ocazia să-l întâlnesc pe Busch, șeful partidului sudet. Acesta părea un om serios și echilibrat, avea o vedere rezonabilă a lucrurilor, dar care mai târziu, din păcate, nu a putut să-și mențină principiile.

Am plecat de la Godesberg cu speranța că perioadă de evoluție, anunțată de Hitler, va veni în curând.

În anul 1933, organizarea trupelor de blindate a avansat considerabil. O serie de exerciții de testare și aplicații tactice, efectuate folosind machete de tancuri, mi-au dat o idee clară despre interacțiunea tancurilor cu celelalte arme și mi s-a întărit, din nou, convingerea că forțele blindate ar putea juca un rol important în războiul modern numai în cazul în care acestea vor fi considerate ca ramura principală și fundamentală, când vor fi formate divizii blindate consolidate cu celelalte genuri de arme complet motorizate.

Dacă în domeniul tacticii în folosirea trupelor blindate am obținut anumite succese, la partea materială mai aveam multe demersuri de

făcut. Ca urmare a dezarmării Germaniei, efectuate în conformitate cu Tratatul de la Versailles, industria noastră nu a produs timp de un deceniu materiale de război. Pierderea de personal calificat și lipsa utilajelor necesare, au fost motivul pentru care dezvoltare a tehnicii noastre blindate nu a putut fi efectuată rapid. Dificultăți mari au apărut în producția de oțel special pentru tancuri, oțel care trebuia să posede o anume maleabilitate, primele mostre de plăci de oțel pentru tancuri se spărgeau ca sticla.

A fost nevoie de mult timp și pentru organizarea producției de aparatură radio și a dispozitivelor optice pentru tancuri. În acel moment am insistat ferm la îndeplinirea cerințelor: tancurile trebuiau să asigure o bună observare și să fie ușor de manevrat. În ceea ce privește manevrabilitatea, ne străduiam mereu să fim superiori eventualilor adversari.

În toamna anului 1933, generalul baron von Fritsch a fost numit comandant al Forțelor terestre. Astfel, în fruntea armatei a apărut un om care se bucura de încrederea întregului corp ofițeresc. Acest militar onest, nobil, inteligent, cu spirit cavaleresc, avea vederi tactice și operaționale raționale. Deși lipsit de cunoștințe tehnice extinse, el a fost întotdeauna gata să ia în considerare, fără să aducă niciun fel de modificări, noile propuneri și cădea de acord în cazul în care ar fi văzut vreo oportunitate. De aceea, se putea rezolva, cu ajutorul lui, problemele apărute în procesul de dezvoltare a trupelor blindate; a fost mult mai ușor cu el decât cu alți reprezentanți ai OKH-ului (Înaltul Comandament al Trupelor Terestre, parte a OKW-ului; OKW — Înaltul Comandament al Armatei Germane).

Încă de când era șef al Departamentului de Operațiuni al Statului Major General, a fost interesat de crearea trupelor de blindate și motorizate; una din inspecțiile sale la trupe a consacrat-o, în mod special, studierii organizării unei divizii de tancuri. Primind noua numire, von Fritsch a continuat să arate un mare interes demersului nostru. Edificator poate fi următorul exemplu: i-am adus la raport un material pe probleme tehnice, el și-a exprimat îndoieli cu privire la corectitudinea unor prevederi și a spus: „Ar trebui să știți că toate tehnicile mint”. I-am răspuns: „Desigur, ele adesea mint, dar de obicei aceasta se află după un an-doi și, din acest motiv, ne pot ajuta în

realizări practice. Tacticile de asemenea mint dar aceasta devine evident abia după înfrângere, când nu se mai poate face nimic, am aflat asta în războiul trecut, și încă prea târziu”.

Fritsch aranjându-și, printr-un gest obișnuit, monoclul de pe un ochi pe celălalt, spuse îngândurat: „Se prea poate, dvs. aveți dreptate”.

Rezervat și aproape timid el era frecventat de un grup numeros de prieteni, care-l tratau cu încredere apreciindu-l pentru franchețea și accesibilitatea sa. Uneori avea un umor al său care-l făcea fermecător.

Mult mai dificilă era colaborarea cu noul șef al Statului Major General, generalul Beck. Era un om nobil, din vechea școală, cu un caracter echilibrat, poate chiar prea echilibrat. Adept a lui Moltke, a vrut să se ghideze de ideile acestuia la crearea armatei celui de-al treilea Reich. Despre tehnica modernă, complicată, el nu avea niciun fel de idee. Astfel, a selectat pentru Statul Major General, în special personalul din preajma sa, doar oameni care-i împărtășeau vederile; cu timpul aici s-a format o clică reacționară cu care era foarte dificil de lucrat. Beck s-a opus planurilor noastre de organizare a trupelor de blindate considerînd că acestea trebuie să fie un auxiliar care să sprijine acțiunile infanteriei și a fost de părere că cea mai mare unitate de blindate nu trebuia să depășească o brigadă. El socotea că planul de a forma o divizie de tancuri era nerealist. Cu Beck a trebuit să mă confrunt, în mod deosebit, pe tema formării diviziei de tancuri și a editării regulamentului pentru pregătirea de luptă a forțelor blindate. În cele din urmă a consimțit formarea a două divizii în timp ce eu insistam cu formarea a trei. Cu multă înfocare mă străduiam să dovedesc superioritatea noilor formațiuni, în special în ce privește rolul operativ, iar el îmi repeta într-una: „Nu, nu, nu vreau să mai aud! Sîntenți prea insistent!” El ignora total rapoartele mele în care arătam că dezvoltarea radiotehnicii va permite coordonarea eficientă a tancurilor în situații operative, în ciuda vitezei mari de deplasare. În mod special, Beck a fost nemulțumit de dispozițiile regulamentare ca toți comandanții, de toate nivelele, să fie prezenți în fruntea trupelor. „Cum vor putea ei conduce acțiunea de luptă? Fără hartă pe masă, fără telefon? Oare dvs. n-ați citit Schliffen?”. Că un comandant de divizie s-ar putea deplasa în fața trupelor sale când acestea pătrund în dispozitivul inamic, era peste puterea lui de pricepere.

Beck, în general vorbind, era un om lent, atît ca militar cît și ca politician. Pretutindeni unde apărea el, producea un efect paralizant. În orice nouă situație vedea numai dificultăți și acționa de parcă ar fi fost copleșit de frică. Pentru o mai bună înțelegere a sa, trebuie spus că el promova, în conducerea operațiunilor militare, metode de apărare mobilă; menționate în regulamentele noastre înainte de primul război cu termenul „luptă de descurajare”. Beck a introdus spre studiere în întreaga armată a „apărării mobile” ca metodă principală de luptă. Aceast concept se remarcă prin incertitudine, și mie niciodată nu mi-a convenit, ca metodă, pentru că inducea în cursanți sentimentul de autosatisfacție, limitîndu-i. După constituirea diviziilor de tancuri, Fritsch a interzis studierea apărării mobile.

În primăvara anului 1934, a fost creat Comandamentul Trupelor Motomecanizate a cărui comandant a fost numit generalul Lutz, eu am fost numit șeful Statului Major. Pe lîngă aceasta, Lutz continua să ocupe funcția de Inspector al trupelor motorizate și cea de șef a Direcției Generale de înzestrări a Wehrmacht-ului.

Între timp Hitler s-a întîlnit cu Mussolini la Veneția. La reîntoarcere Hitler a ținut o cuvîntare în fața generalilor Wehrmacht-ului, a conducătorilor partidului și a unităților de asalt. Discursurile celor de la unități de asalt nu au făcut o impresie bună asupra lui Hitler. La ieșirea din sală s-au putut auzi replici de tipul: „Adolf are încă multe de învățat”. De aici am putut trage concluzia că în partidul său exista un important dezacord.

În 30 iunie 1934 misterul a fost rezolvat. Șeful SA Ernst Röhm și mulți alți conducători ai unităților de asalt au fost împușcați. Au fost împușcați mulți bărbați și femei, asta abia acum se cunoaște, care nu aveau altă vină decît aceea că odată, cîndva, s-au pronunțat împotriva partidului. Printre împușcați s-au numărat și fostul ministru de război și cancelar, generalul von Schleicher împreună cu soția sa, precum și unul din colaboratorii săi, generalul von Bredow.

O încercare de reabilitare în conștiința publică a celor doi generali, nu a dus la nimic. Doar bătrînul feldmareșal Mackensen a spus la o întrunire, din anul 1935 în memoria lui Schliffen și la care au participat ofițeri de stat major, că onoarea generalilor Schleicher și Bredow este

nepătată. Explicațiile oferite de Hitler, în Reichstag, pe această temă nu pot fi socotite mulțumitoare. Atunci încă mai credeam că partidul se va vindeca de „bolile copilăriei”. Privind în urmă, nu pot decât să regret incapacitatea conducătorilor de atunci ai Wehrmacht-ului de a se pronința hotărît în această caz.

La 2 august 1934 Germania a suferit o grea pierdere: a murit feldmareșalul Hindenburg, acesta a părăsit poporul său aflat într-o stare revoluționară a cărei evoluție nu putea fi prevăzută. În acea zi soția sa a scris:

„Cu toții sîntem întristați de pierderea de neînlocuit. El a fost un tată pentru tot poporul nostru și în special pentru Wehrmacht, și din această pierdere grea noi vom ieși doar cu mare dificultate și nu foarte curînd. Întreaga sa viață Hindenburg și-a dedicat-o protejării țării și nu petrecerilor diplomatice și cuvintelor frumoase. El s-a bucurat de încrederea întregii lumi. Noi, care l-am iubit și respectat, am pierdut imens... Mîine va depune jurămîntul Hitler. Jurămînt încărcat cu consecințe. Să dea Domnul să și-l respecte, spre binele Germaniei. În ceea ce privește armata, ea e deprinsă să respecte jurămîntul în conformitate cu onoarea sa.”

Ultimele cuvinte ale lui Hitler adresate lui Hindenburg, au fost „Comandantule de oști, căzut la datorie, de acum locul tău este în Valhalla!”

La 7 august 1934, soldații germani au adus feldmareșalului un ultim omagiu la cimitirul Tannenberg.

Încă de la 1 august, cancelarul și cabinetul său, în temeiul legii de a acorda puteri depline guvernului, a decis că după moartea lui Hindenburg funcția acestuia de șef al armatei să se contopească cu cea de cancelar. Astfel, la 2 august, Adolf Hitler a devenit atît șef de stat cît și comandant suprem al Wehrmacht-ului. Din acel moment, din poziția cancelar, în mîinile sale a fost concentrată întreaga putere. Dictatura lui Hitler a devenit aproape nelimitată.

A venit anul 1935, un fapt remarcabil a fost că în luna martie a acestui an, Germania și-a recăpătat suveranitate militară.

Fiecare soldat a salutat cu bucurie acest eveniment care a însemnat eliminarea rușinoaselor, pentru Germania, articole din Tratatului de la Versailles. La parada care a avut loc de Ziua eroilor, în prezența

feldmareșalului von Mackensen, au participat reprezentanții tuturor genurilor de arme, inclusiv câteva batalioane din nou createle trupe blindate, e drept, fără tehnica blindată. La pregătirea paradei, inițial — în conformitate cu opiniile unor ofițeri de la Statul Major General, s-a dorit eliminarea trupelor blindate. În ciuda acestei „bunăvoințe”, am reușit să participăm la paradă. În seara zilei de 16 martie 1936, am fost invitat la o discuție cu atașatul militar britanic. Cu puțin înainte de plecarea mea din casă, la radio s-a difuzat un comunicat guvernamental privind reintroducerea serviciului militar obligatoriu în Germania. Conversația cu atașatul britanic, la care a participat și un ofițer cunoscut de mine în Suedia, a fost extrem de animată. Ambii ofițeri și-au exprimat înțelegerea deplină atunci când l-am spus că armata germană a întâmpinat cu satisfacție vestea bună a introducerii serviciului de recrutare obligatoriu.

Teoretic, ne-am stabilit drept obiectiv ajungerea din urmă a vecinilor noștri din punct de vedere al înzestrării forțelor armate. În practică, în special în ceea ce privește trupele blindate, nici măcar nu ne puteam gândi că în viitorul apropiat vom avea astfel de arme comparabile cantitativ și calitativ cu statele vecine. Prin urmare, m-am străduit, în primul rând, în ceea ce privește structura organizatorică a trupelor blindate și conducerea lor. Unirea puținelor noastre forțe blindate în unități de mari dimensiuni — divizii și unificarea acestor divizii în corp de armată era calea de urmat. În primul rând, comandanții noștri militari trebuiau să fie convinși că drumul pe care l-am ales este cel corect, iar planul — fezabil. În acest scop, în iunie 1934, comandamentul trupelor moto-mecanizate condus de generalul Lutz, a decis inițierea unor cursuri de predare de patru săptămâni pentru diviziile de tancuri. Au fost reunite aici toate unitățile și subunitățile de blindate existente la acel moment. Comandantul acestei diviziei de instrucție a fost numit generalul baron von Weichs. Toate aceste unități și subunități au fost adunate în poligonul de lângă Munster, unde am efectuat antrenamente sistematice. Obiectivul principal a acestor cursuri nu a fost să-i învețe pe comandanți să ia propriile decizii și să le execute, ci să dovedească posibilitatea de mișcare a unităților și subunităților de tancuri și introducerea lor în operațiuni de luptă, coordonat cu alte ramuri ale armatei. Generalii Blomberg și Fritsch au

urmărit cu mare interes aceste cursuri. General Lutz l-a invitat pe Hitler să participe la exerciții, cu toate acestea, atitudinea refractară a aghiotantului lui Hitler a împiedicat acest lucru.

Rezultatele exercițiilor au fost pe deplin satisfăcătoare. Când a fost lansat aerostatul de culoare galbenă, ca semnal la sfârșitul exercițiilor, general-colonelul Fritsch a spus în glumă: „Acum a mai rămas ca pe aerostat să apără inscripția: „Tancurile Guderian — cele mai bune!” Cu toată rezistența înverșunată depusă de generalul Beck, șeful Statului Major al trupelor terestre, a fost creat, pînă la 15 octombrie 1935, un corp de trupe blindate format din trei divizii de tancuri sub conducerea generalului Lutz.

Divizia a 1-a blindată sub comanda generalului Weichs, staționată în Weimar;

Divizia a 2-a de tancuri sub comanda colonelului Guderian, localizată în Wurzburg;

Divizia a 3-a blindată, comandată de generalul Fessman și amplasată la Berlin.

La începutul lunii octombrie, am părăsit Berlinul pentru a-mi prelua serviciul într-un sector central de practică militară. Știam că după numirea la comandă a generalului Lutz, trupele blindate au ajuns pe mîini sigure. Cu toate acestea, a trebuit să ținem cont de opoziția multor elemente învechite ale OKH-ului, și m-am îndoit că ofițerul care m-a înlocuit în calitate de șef al Statului Major al trupelor blindate va rezista influenței lor¹. Era de asemenea îndoielnic că Inspecția trupelor blindate, care avea sarcina de a apăra interesele forțelor blindate în cadrul OKH, va realiza dezvoltarea, în continuare, a trupelor blindate în direcția care a fost concepută anterior de noi.

S-a întîmplat ceea ce m-am temut: pentru a răspunde dorințelor șefilor din OKH s-au făcut concesii. În 1936, a fost creată brigada 4 de tancuri Stuttgart destinată numai pentru sprijinul infanteriei; s-au satisfăcut dorințele comandamentului cavaleriei de consolidarea rolului unităților motorizate și în loc de noi divizii blindate s-au format trei așa-numite „divizii ușoare”. Fiecare divizie a avut două regimente de infanterie motorizată, un regiment recunoaștere-cercetare, un regiment de artilerie, un batalion de tancuri, și alte cîteva subunități. Cu scopul

de a crește viteza de deplasare a tancurilor pe autostrăzi s-a propus îmbarcarea acestora pe camioane cu remorcă specială. Această propunere era inutilă deoarece pe remorci se puteau urca doar tipurile de tancuri existente atunci: T-I și T-II, dar nu și tipurile de tancuri T-III și T-IV, care urmau să intre în serviciu în 1938.

În plus, în afara diviziilor ușoare, s-au format și patru divizii motorizate, acestea reprezentau completarea obișnuită a diviziilor de infanterie. Pentru motorizarea lor s-a folosit un număr foarte mare de mașini. Astfel s-au format:

- Corpul 14 de armată, alcătuit din divizii motorizate;
- Corpul 15 de armată, format din divizii ușoare;
- Trei divizii blindate, subordonate inițial Comandamentului trupelor blindate și care au format Corpul 16 de armată.

Toate cele trei corpuri de armată au fost consolidate cu un nou corp sub comanda generalului Brauchitsch, cu statul major la Leipzig. Statul major al acestui ultim corp a fost responsabil cu recrutarea și formarea subunităților.

Fostele simboluri din vestimentație, pentru toate trupele de blindate, de culoare roz au fost anulate, acestea au rămas doar pentru personalul regimentelor de tancuri și divizioanelor anti-tanc. Batalioanele blindate de cercetare-recunoaștere au primit culoarea maro. Regimentele de infanterie și subunitățile de motociclete au primit culoarea verde, regimentele de cavalerie ale diviziilor ușoare — galben, regimentele de infanterie motorizate au rămas cu alb. Desigur, în astfel de circumstanțe, în activitatea trupelor blindate se amestecau inspecția infanteriei și cea a cavaleriei. Am fost extrem de supărat de asemenea fragmentare fără niciun rost a unităților blindate și motorizate, dar eram consolată că nimic nu se putea întreprinde împotriva dezvoltării trupelor blindate. Chiar dacă această dezvoltare a început mai târziu, și doar parțial, evolua în mod corect.

Deseori decidenții noștri au cheltuit în zadar resursele, deja limitate în domeniul nostru moto-mecanizat, din cauza unor erori de organizare comise de alte arme. De exemplu, șeful înzestrării generale ale OKH, generalul Fromm, a ordonat motorizarea a 14 companii anti-tanc aparținând regimentelor de infanterie. La obiecția mea că pentru aceste companii, intrate în componența regimentelor, ar fi mai adecvată

tracțiunea hipo, Fromm a răspuns: „Și infanteria are nevoie de mai multe mașini.” Sugestia mea de a se da aceste mașini divizioanelor de artilerie grea a fost respinsă. Aceste arme grele au rămas tractate de cai și în timpul războiului, în special în Rusia, și au avut o mobilitate mult redusă.

Fabricarea de vehicule pe șenile, necesare pentru a sprijini unitățile care alcătuiesc diviziile de tancuri, mereu se făcea într-un ritm care nu ne putea satisface.

A fost clar că eficacitatea acțiunilor unei divizii blindate depindea în mare măsură de modul de mișcare a infanteriei motorizate, artileriei, precum și alte altor unități și subunități ale diviziei. Era nevoie de vehicule blindate ușoare, semișenilate pentru transportul unităților și subunităților de infanterie, genistică, servicii sanitare, artilerie autopropulsată și anti-tanc, precum și blindate de diferite tipuri pentru batalioanele de recunoaștere și comunicații. Furnizarea către diviziile blindate a acestor tipuri de tehnică nu a fost niciodată pe deplin realizată. În ciuda capacității de producție tot mai mare, industria noastră a fost în imposibilitatea de a satisface cererea tot mai mare de mijloace noi pentru motorizarea Wehrmacht-ului și Waffen SS-ului, precum și pentru partea civilă a economiei naționale. În ciuda tuturor avertismentelor date de experți, OKW-ul nu a vrut să ia în considerare niciun fel de restricții iar mândria lui Hitler a contribuit și mai mult la păstrarea comenzilor uriașe. În descrierea evenimentelor de război din 1941 mă voi întoarce la această problemă.

La Wurzburg am fost bine primit de ofițerii garnizoanei, a cărei șef era atunci generalul Brandt, și de autoritățile orașului. M-am stabilit într-o căsuță pe Boelckstrasse, pe valea râului Main, cu o vedere magnifică asupra orașului. Luând în primire divizia nou formată, m-am ocupat de completarea și pregătirea de luptă a subunităților. Iarna 1935 — 1936 a trecut în liniște. În primăvara anului 1936 am fost surprinși de decizia lui Hitler de a ocupa Renania. Forțele blindate nu au fost folosite, deoarece traversarea Rinului a fost mai mult un gest politic. Cu toate acestea, divizia mea a fost alertată și transferată în poligonul de la Munsingen, dar fără tehnica blindată. Aceasta a rămas pe loc, în scopul

de a evita complicații nedorite. După câteva săptămâni, divizia s-a întors înapoi la locul de cantonament permanent.

În ziua de 1 august, același an, am fost promovat la gradul de general-maior.

La manevrele efectuate în toamna anului 1936, a participat doar regimentul 4 blindat, amplasat în Schweinfurt, ca parte unei divizii de infanterie. Aceasta nu a putut, desigur, da o idee clară despre capacitățile de luptă ale trupelor blindate. Printre oaspeții prezenți la manevre a fost și general-colonelul von Seeckt care revenise din Asia de est, am avut onoarea să-i dau câteva informații despre trupele blindate, cu care el nu era familiarizat. Apoi am fost invitat să vorbesc cu presa și să dau câteva informații despre organizarea și utilizarea trupelor blindate.

Anul 1937 s-a scurs în liniște. Am muncit mult la pregătirea de luptă, am efectuat manevre la nivel de Stat Major de divizie care sau încheiat cu aplicații în poligonul de la Grafenver.

La rugămintea generalului Lutz, am scris în iarna 1936-1937 cartea intitulată „Atenție! Tancuri”. În ea am expus istoria apariției și dezvoltării tancurilor precum și punctele mele de vedere cu privire la principiile de bază ale organizării forțelor blindate în Germania. În această carte, am vrut să clarific opiniile unui număr mai mare de oameni, iar aceasta putea fi făcut doar de cineva care a bătătorit această cale. De asemenea, m-am străduit să expun punctele de vedere cu privire la articolele din presa militară, să resping argumentele din articolele oponenților blindatelor, domeniu în care eram bine informat. În formă prescurtată, opiniile mele, au fost prezentate în articolul publicat la 15 octombrie 1937 în revista militară oficială al Uniunii Imperiale a Ofițerilor Germani. Avînd în vedere că articolul oferă o imagine completă a luptei de opinii, desfășurată la acea vreme, l-am prezentat în toate elementele sale.

Foc și mișcare — baza ofensivei trupelor de tancuri

Atunci cînd vine vorba de un atac cu tancuri, neinițiații, de obicei, își imaginează monștrii de oțel care au apărut în Cambrai și Amiens, iar despre aceasta știu doar ce au citit în corespondență trimisă de pe teatrul de operații. Ei cred că barajele de sîrmă ghimpată au fost rupte ca și cum acestea ar fi fost făcute din paie, e greu de închipuit cazemate și mitraliere făcute una cu pămîntul, tranșee călcate de tancuri însoțite de zgomotul motoarelor cu trepidații, fum și flăcările țevelor de eșapament... Toate acestea au dat naștere la așa-numita „panică de tancuri”, pe care mulți au considerat-o motivul înfrîngerii noastre de la 8 august 1918. Astfel, proprietatea tancurilor de a se năpusti ca un tăvălug, este considerată de mulți ca fiind cea mai importantă acțiune în luptă; fals! Pornind de aici, „strategii” își imaginează un atac cu tancuri ca un asalt al unui număr mare de blindate ce se deplasează în formație strînsă, însă aceasta nu va fi decît o țintă facilă pentru armele anti-tanc și artilerie. Se recomandă că toate tancurile, la ordinul comandantului, să se grabescă spre fortificații pentru a zdrobi inamicul, chiar și în condiții de teren dificil. Putere de foc a tancului au fost evaluată la nivel extrem de scăzut; s-a considerat că tancul este „orb” și „surd”, s-a negat posibilitatea trupelor de tancuri de a menține teritoriile cucerite.

Reprezentanții opoziției dezvoltării forțelor blindate, au socotit ca tancurile n-ar putea executa un atac prin surprindere și că artileria anti-tanc din poziții fortificate este capabilă să lupte împotriva tancurilor în orice circumstanță; că apărătorul poate fi întotdeauna exact acolo unde tancurile atacă; că sînt dispozitive optice care permit observarea chiar și în ceață sau în amurg, etc.

Bazîndu-se pe aceste supoziții, criticii noștri au ajuns la concluzia că acțiunile ofensive ale tancurilor nu au perspective. Ei au decis că forțele blindate trebuiesc desființate; așa cum a spus un critic, „peste epoca tancurilor ar trebui pur și simplu să sărim”. Astfel, dintr-o singură lovitură ei ar scăpa de nevoia de a se gîndi la schimbarea vechilor tacticii militare, pentru a reveni în siguranță la tactica războiului de tranșee aplicată în anii 1914- 1915.

Însă este foarte riscant să sari în întuneric, acolo unde nu se știe peste ce vei cădea. Atîta timp cît criticii noștri nu ne arată o altă cale pentru a atinge succesul în ofensivă, decît propunerea lor de desființare a trupelor blindate, vom lupta pentru principiile noastre, pe baza

faptului că tancurile, în condiții de utilizare normale, sînt în prezent cele mai bune arme ofensive în timpul operațiunilor terestre.

Pentru a forma o imagine mai clară a perspectivelor ofensive ale tancurilor, voi trece în revistă principale lor caracteristici.

Blindajul

Tancurile de orice tip, destinate operațiunilor militare, sînt protejate în primul rînd împotriva gloanțe perforante. Cu toate acestea, pentru a se confrunta cu arme anti-tanc sau cu tancurile inamice această protecție este inadecvată. Prin urmare, pentru atingerea acestui scop, tancurile națiunilor victorioase în al doilea război mondial, și în special tancurile franceze au mai multă protecție. De exemplu, pentru a penetra blindajul tancului francez 2C e nevoie de tun de 75 mm calibru.

Dacă o armată folosește în atac, în primele eșaloane, tancuri grele cu un blindaj solid care să le protejeze, în mare măsură, de artileria antitanc inamică, succesul acțiunii sale va fi garantat. Apoi prin liniile de apărare inamice străpunse pot fi introduse blindate ușoare. Astfel, mai devreme sau mai târziu, acțiunilor efectuate împotriva infanteriei și unitățile inamice de genști vor da roade.

În schimb, dacă apărătorul va fi înzestrat cu artilerie antitanc, capabilă să penetreze blindajul oricărui tanc care avansează spre el, și va avea posibilitatea de a o introduce în luptă în punctele decisive și la moment oportun, unitățile de tancuri care atacă, vor înregistra pierderi însemnate iar succesul atacului va fi sub îndoieli serioase.

Lupta între blindajă și proiectil se poartă de o lungă perioadă de timp și va continua să fie importantă pentru trupe blindate, acum precum și în viitor. Acest lucru este notoriu în marina militară iar mai nou chiar și în aviație. Necunoscînd rezultatele acestei confruntări, vom arunca în luptă tancuri fără blindaj adecvat, iar singura protecție a militarilor va din nou uniforma de pînză ca în războiul mondial care s-a terminat nu demult.

Mobilitatea

S-a spus că „în mare măsură mobilitatea este garanția victoriei”. Sîntem de acord cu această interpretare, și vrem să utilizăm toate mijloacele tehnice disponibile la acest moment pentru punerea sa în aplicare. Pentru a ajunge în apropierea trupelor inamice, conform planului stabilit, forțele militare au la dispoziție mersul pe jos în formație, deplasarea călare, transportul pe cale ferată și mai nou în autocamioane sau avioane. Cînd trupele vin în contact cu inamicul mișcarea se oprește, în cea mai mare parte datorită focului declanșat împotriva sa. Pentru a continua deplasarea, trebuie fie nimicit inamicul, fie suprimată rezistența determinîndu-l să se predea, fie forțat să-și părăsească pozițiile. Acest lucru se poate realiza folosind propria putere de foc, superiorioară comparativ cu a inamicului, astfel încît să-l poată reduce la tăcere, de la distanță convenabilă. În aceste condiții, sub protecția focului propriu, infanteria își poate continua înaintarea, apoi arme grele ar trebui să fie amplasate pe noi poziții, avansate, pentru a putea din nou să deschidă breșe pentru infanterie. Acționînd prin metoda prezentată mai sus e nevoie de o mare concentrare de forțe, de mult timp și mai cu seamă totul e previzibil, neexistînd elementul surpriză. Surpriza a devenit factorul esențial pentru obținerea victoriei. Chiar și atunci cînd se planifică un atac prin surpriză, la începutul acțiunii, inamicul pricepe imediat planul și se apără transferînd imediat rezervele spre locul atacului. Trebuie să spun aici că realizarea unor noi linii de apărare, datorită motorizării rezervelor, a devenit o chestiune mult mai ușoră decît a fost înainte. Prin urmare, viteza de deplasare a infanteriei și artileriei, în timpul ofensivei, nu are aceeași valoare pe care ea a avut-o în timpul ultimului război. Astfel, trebuie să ne asigurăm, în primul rînd, că trupele se mișcă mai repede decît oricînd în trecut, iar ofensiva să continue, în ciuda focului inamic, să păstreze ritmul mișcării prevenind astfel crearea de noi linii defensive și, totodată, să lovească apărarea în adîncime.

Susținătorii trupelor de blindate sînt încrezători că, în condiții favorabile, se pot găsi mijloce pentru atingerea acestui obiectiv. Adversarii noștri cred că elementul de surpriză, folosit în 1918, a fost maximul, „astăzi, ofensiva tancurilor nu mai poate duce la rezultatele dorite”. Potrivit lor rezultă că atacul tancurilor nu mai este capabil să lovească inamicul prin surprindere. Cum, atunci, în general, se poate

realiza elementul surpriză în război? Vor face aceasta vechile sau noile metode?

Este cunoscut faptul că, în 1916, generalul de infanterie von Kuhl, a propus Comandamentului Suprem al armatei germane străpungerea frontului folosind surpriza ca un element-cheie, deși nu avea la dispoziție niciun fel de mijloace noi de luptă. Atacul din primăvara anului 1918, cu nume de cod Michael, a fost un mare succes obținut numai prin valorificarea elementul de surpriză, fără a avea arme noi la dispoziție.. Dacă la toate celelalte mijloace de realizare a surprizei, vom adăuga noi mijloace de luptă, succesul operațiunii devine credibil; deși, disponibilitatea unor astfel de mijloace nu este o condiție obligatorie pentru a realiza surpriza.

Cred că utilizând tancuri în ofensivă, vom fi capabili să ne mișcăm mult mai repede decât pînă acum, și că, după ruperea liniilor inamice, vom continua atacul în spatele inamicului panicat. Cred că înaintarea tancurilor, în acest caz, poate fi considerată de succes dacă sînt create anumite condiții prealabile, de care depind acest atac. Aceste condiții includ: concentrarea forțelor în sectoare favorabile (puncte slabe în apărare inamicului), superioritate asupra tancurilor inamice, etc.

Când suntem învinovați pentru că nu putem ataca cu succes în orice condiții, pentru că nu putem asalta fortificații cu tancuri înarmate numai cu mitraliere, atunci nu putem decât să spunem că ne pare rău și subliniem că alte arme ale serviciului posedă și mai puțină putere de atac decât noi. Nu pretindem că suntem omnipotenți.

Cu certitudine, orice fel de arme pot fi folosite cel mai eficient numai atunci cînd sînt noutăți și încă nu s-au stabilit măsuri adecvate împotriva lor. Artileria? Ea există deja de secole. Aviația? Ea a început deja să îmbătrînească și mijloacele de apărare antiaeriană sînt deja eficiente. Nu am nicio îndoială că eficacitatea oricărei arme depinde de mijloacele adecvate de protecție împotriva sa. În cazul în care tancurile se vor confrunta cu forțe copleșitoare inamice — cu tancurile și artileria anti-tanc — în mod inevitabil vor suferi o înfrîngere. Cu toate acestea, eficacitatea unei arme, indiferent de mijloacele opuse de inamic, depinde, de asemenea, și de rapiditatea cu care se introduc

toate inovațiile la nivel tehnic. În această ordine de idei, nici un alt tip de armă nu este la fel promițătoare ca tancul.

Ni se spune că „artileria instalată în poziții de tragere are o cadență a tirului mult mai mare decât cea instalată pe tancuri”. Pînă acum nimeni nu s-a îndoit de asta; cu toate acestea în anii 1917-1918, sute de tancuri, amplasate în spatele pozițiilor, au reușit să se strecoare, în condiții de siguranță, prin barajul de foc al inamicului, străpungînd linia frontului, urmate de divizii de infanterie și cavalerie. Ofensiva a fost făcută fără o pregătire prealabilă a artileriei proprii, și a surprins complet artileria adversarului.

Artileria, în defensivă, poate întîrzia în mod serios sau chiar opri înaintarea tancurilor inamice producîndu-le condiții pierderi considerabile. Cu toate acestea, dacă tancurile reușesc să străpungă barajul de foc și să ajungă pe pozițiile artileriei inamice, aceasta va fi scoasă din luptă și nu va mai reprezenta un pericol pentru infanteria ce urmează tancurile. Tactica tradițională a artileriei de a întreține „un baraj de foc, de-a lungul zonei de amenințare, în condiții de vizibilitate redusă” a eșuat lamentabil în ultimul război. Desigur, praful ridicat de exploziile obuzelor inamicului reduce vizibilitatea din tanc, dar acesta nu este un obstacol insurmontabil. Studiem modul de a depăși aceste inconveniente. Acum tancurile se pot deplasa chiar și noaptea sau în condiții de ceață folosind o busolă.

În desfășurarea atacului, tancului și nu infanteriei îi este rezervat rolul hotărîtor; insuccesul blindatelor atrage eșecul ofensivei iar succesul poate garanta victoria.

Focul

Blindajul și mobilitatea nu sînt singurele caracteristici ale tancurilor; poate cea mai importantă este focul.

Tancul poate executa foc atît de pe loc cît și în mers. În oricare din cazuri, tirul se execută prin ochire directă. Cînd tancul staționează, tirul asupra țintelor vizate poate fi foarte eficient; trăgînd prin ochire directă și folosind cele mai bune dispozitive optice, un tanchist poate, fără consum mare de muniție, distruge foarte ușor obiectivul aflat în raza de acțiune. Dacă pentru conductorul tancului, cîmpul vizual este limitat, s-

ar părea că și tunarul, din echipaj, să fie stingherit în observarea inamicului însă, amplasarea postului tunarului la o oarecare înălțime ușurează observarea chiar și în teren acoperit de vegetație. Astfel, deși înălțimea tancului crește vulnerabilitatea, acesta devenind o țintă excelentă pentru armele anti-tanc, într-o oarecare măsură e benefică pentru artileristul de la bord. Când va executa trageri în mers, numărul de rateuri asupra țintelor apropiate este foarte scăzut. Reducerea vulnerabilității se realizează prin creșterea distanței față de inamic, creșterea vitezei de deplasare sau conducerea prin teren accidentat.

În orice caz, în prezent, puține tancuri sînt capabile de o ofensivă cu sorti de izbîndă asupra pozițiilor întărite inamice. Nu am nicio îndoială că tirul executat din poziție staționară e mai precis decît cel executat în mișcare și de aceea la planificarea atacului trebuie avute în vedere și alte mijloace de foc, însă, nu trebuie să scăpăm din vedere că tehnologia nu stă pe loc. Trebuie oare tancurile folosite în ofensivă (după cum cred unii) numai pentru a străpunge principalele sectoare de apărare, stratificate în adîncime și saturate cu artilerie și arme anti-tanc? Să fie tancurile „garda de corp” a infanteriei, așa cum s-a întîmplat în ultimul război? Categorie, nu! Cine gîndește așa scoate din context doar blindatele pentru infanterie. Acest tip de blindate au sarcina doar de a interacționa cu infanteria operînd cu același tempo și pe care eu la consider prea lente.

Nu ne putem permite operații preliminare efectuate săptămîni sau poate luni de zile cu un consum enorm de muniții. Noi trebuie ca, simultan cu infanteria, să paralizăm apărarea inamică pe toată adîncimea sa. Și aceasta trebuie făcută ținînd cont de stocul limitat de muniție al tancurilor și că o „pregătire planificată de artilerie” sau o „lovitură masivă de artilerie” este imposibilă în condiții dinamice. Susținătorii unităților blindate propun contrariu: tancurile trebuie să execute foc prin ochire directă punctuală, aceasta pentru că experiența militară îndelungată a demonstrat că nici chiar „uraganul” de foc dezlănțuit de artilerie și continuat săptămîni n-a fost în stare să ajute infanteria să cîștige. Luînd în considerare experiența de luptă a adversarilor noștri, consider că formațiile de tancuri pot da, simultan, puternice lovituri în zone diferite ale apărării adverse și că pot avea un

rol crucial în atingerea obiectivului ofensivei în general, nu doar rolul tactic de străpungere a frontului, cum s-a întâmplat în ultimul război.

Focul punctual al tancurilor nu doar provoacă „ușoare atingeri” ale adversarului, așa cum sîntem înclinați să credem, după tirul din poligon, el va lovi în punctele nevralgice și asta evitîndu-se un consum enorm și inutil de muniție.

Formațiile de tancuri pot pătrunde în adîncime prin sectoare mai puțin apărate ale frontului și da lovituri însemnate țintelor vizate, producînd breșe în apărarea inamicului spre care rezervele noastre pot fi dirijate cu o viteză mult mai mare ca în 1918. Cred că e necesar ca aceste rezerve să fie formate din divizii blindate întrucît celelalte genuri de armă au capacități limitate de mobilitate, necesară urmăririi adversarului în retragere.

Prin urmare, nu pot împărtăși punctul de vedere că tancurile sînt doar „un instrument suplimentar pentru atingerea obiectivului de luptă și că interacțiunea cu celelalte genuri de armă înseamnă doar sprijinirea infanteriei”. Dacă tancul va juca doar un rol auxiliar ne vom întoarce la situația din 1916. Dacă nu vom face un salt decisiv înainte, atunci vom fi obligați să ne întoarcem la războiul de poziții și va trebui să îngropăm orice nădejde de a obține victorii hotărîtoare în viitor. Nici existența unor uriașe stocuri de muniții, nici creșterea acurateții tirului nici diversificarea gamei artileriei adversarului nu ne vor determina, pe susținătorii blindatelor, să ne schimbăm convingerile.

Dimpotrivă, cred cu tărie că tancul este principala armă a ofensivei terestre și că tehnologia nu și-a spus ultimul cuvînt. În niciun fel să nu acceptăm că pregătirea de artilerie, care necesită mult timp și elimină factorul surpriză, este garantul ofensivei. Susținătorii tancurilor cred că blindatele își pot duce armele în aria inamicului fără nicio pregătire prealabilă de artilerie dacă sînt îndeplinite următoarele condiții esențiale: folosirea propice a terenului, utilizarea masivă a tancurilor și surpriza.

Expresia „folosire masivă” produce agitație în rîndul criticilor noștri. Ei spun „în acest fel se pune întrebarea dacă, în principiu, nu e mai justificată utilizarea masivă a tancurilor împreună cu infanteria pentru a da avînt ofensivei?” În această formulare noi, înainte de toate, găsim o recunoaștere că fără tancuri ofensiva infanteriei nu poate avea — în

condițiile actuale — consistența necesară. De aici se poate conchide că acel gen de armă care poate da ofensivei elanul necesar trebuie, fără îndoială, considerat tip de armă principal.

O întrebare se impune; trebuie împărțite tancurile unităților de infanterie sau nu? Răspunsul poate fi dat prin exemplul care urmează. Începe un război între trupele roșii și trupele albastre. Fiecare dintre combatanți are câte 100 de divizii de infanterie și câte 100 de batalioane de tancuri. Roșii au distribuit tancurile unităților de infanterie, albaștrii formează divizii de tancuri și le pun la dispoziția comandamentului general. Linia frontului, să spunem, are 300 km lungime din care: 100 km teren neaccesibil tancurilor, 100 km cu obstacole diverse și, izolat, obstacole pentru blindate și 100 km accesibili. Astfel, dacă albaștrii pornesc o ofensivă, există pe deplin posibilitatea unei astfel de situații: o parte însemnată a diviziilor cu blindate ale roșilor vor fi amplasate contra albaștrilor în terenuri inaccesibile precum și terenuri incomode pentru tancuri. Doar a treia parte din tancurile roșilor vor fi dispuse în teren favorabil deplasării lor. Este limpede că roșii au un număr însemnat de blindate blocate. De cealaltă parte, albaștrii își pot concentra blindatele pe o direcție hotărâtoare, în teren propice deplasării. Ei vor angaja lupta cu un număr de tancuri, cel puțin, dublu. În celelalte sectoare de front, albaștrii au posibilitatea realizării unei apărări efeciente.

O divizie de infanterie, înzestrată cu circa 50 de tunuri antitanc, se va putea apăra mai ușor de 50 de tancuri inamice decât de 200. De aceea, propunerea de a distribui tancuri diviziilor de infanterie, o consider o revenire la tactica primitivă folosită de englezi în anii 1916-1917. Această tactică, încă de pe atunci, a eșuat total fiind înlocuită de concentrarea forțelor pe o direcție de atac, aceasta din urmă conducând la succesul în luptele de la Cambrai.

Noi, susținătorii blindatelor dorim constituirea în gen de armă datorită particularităților acestor trupe: se pot deplasa rapid prin raioanele ocupate de inamic, sînt apărute de blindaj, pot executa tir prin ochire directă, deplasarea este motorizată.

Adversarii blindatelor spun că motorul nu e un nou gen de armă ci doar face deplasarea mai ușoară a tipurilor consacrate de arme. Toată lumea știe că motorul nu execută tir spre inamic. Atunci cînd vorbim de

forțele blindate terestre a gen de armă, facem analogie cu marina militară unde motorul a permis apariția submarinelor. Despre aviația militară se poate spune că n-ar fi existat fără motoare. La urma urmelor aici e vorba de apariția unui nou gen de armă.

La sfârșitul toamnei 1937, în Germania, s-au desfășurat importante manevre militare, la care au participat și Hitler. În ultimele zile de manevre au fost și invitați străini: Mussolini, feldmareșalul englez sir Cyril Deverell, mareșalul italian Badoglio și o misiune militară maghiară. Din partea trupelor blindate au fost convocate divizia a 3-a Panzer, sub comanda generalului Fessmann și brigada a 1 de tancuri. Am fost desemnat pentru a coordona interacțiunea cu forțele blindate.

Rezultatele manevrelor au arătat că divizia blindată își justifică în totalitate existența ca o unitate de luptă de sine stătătoare. Dezamăgitor au lucrat doar serviciile de aprovizionare și reparații. A fost necesar să se ia măsuri adecvate pentru a îmbunătăți funcționarea acestor servicii. Mi-am prezentat considerațiile cu privire la problemele de comandă ale corpului de tancuri. Din păcate, propunerile mele nu au fost luate în considerare și aceleași deficiențe s-au manifestat încă o dată în primăvara anului 1938.

În ultima zi a manevrelor, în special pentru vizitatorii străini a fost efectuat un atac major al tuturor forțelor blindate implicate în manevre, sub comanda mea. Impresia a fost extrem de puternică, deși nu dispuneam la acel moment decât de micile tancuri T-I.

După manevre a avut loc în Berlin o paradă militară, la finalul căreia a fost un mic dejun organizat de generalul-colonelul baron von Fritsch pentru vizitatori străini. Această circumstanță mi-a dat posibilitatea de a participa la o serie de conversații interesante, inclusiv cu mareșalul Sir Cyril Deverell și mareșalul Badoglio. Badoglio a vorbit despre experiența sa din campania abisiniană, sir Deverell a fost interesat de opiniile mele cu privire la problemele de motorizare. Tinerii ofițeri britanici au întrebat dacă în prezent, pe timpul ostilităților militare, e posibilă deplasarea pe câmpul de luptă a unui număr mare de tancuri, așa cum am făcut la manevre. Ei nu credeau în astfel de posibilitate, mulți dintre ei erau adepți ai utilizării trupelor blindate doar ca un

auxiliare ale celorlalte genuri de armă. Oricum, conversațiile purtate au avut un caracter extrem de însuflețit.

Capitolul III Hitler la apogeul puterii

Anul 1938 a fost bogat în evenimente. A început cu neașteptata mea avansare, în noaptea dintre 2 și 3 februarie, la gradul de general-locotenent și invitația la Berlin din 4 februarie la o întrevedere cu Hitler. În dimineața de 4 februarie, pe una din străzile din Berlin, am întâlnit un prieten care m-a informat că am fost numit comandant al Corpului 16 de armată. Vestea m-a uluit. Imediat am cumpărat un ziar de dimineață în care, cu surprindere, am citit știrea privind demisia unui număr de

ofițeri superiori de la comanda armatei, inclusiv Blomberg, Fritsch și protectorul meu generalul Lutz.

Invitația la Cancelaria Reich-ului a avut, practic, scopul de a-mi anunța numirea. Toți comandanții de corpuri de armată ai Wehrmacht-ului formau în sală un semicerc, în centrul căreia stătea Hitler. El ne-a comunicat că motivul demisiei ministrului de război al Reich-ului, feldmareșalul von Blomberg a fost scandalul creat în urma căsătoriei cu a doua soție², iar comandantul trupelor terestre, general-colonelul baron von Fritsch, a fost forțat să demisioneze ca urmare a încălcării legilor penale. Despre demisia celorlalți, Hitler nu a pomenit. Am rămas încremențiți. Acuzațiile grave la adresa superiorilor noștri, pe care i-am considerat oameni cinstiți, impecabili, ne-au lovit în inimă. Era greu de crezut în veridicitatea acestor acuzații, dar a trebuit să le acceptăm gândindu-ne că era puțin probabil ca șeful statului să se fi pronunțat fără suficiente motive. După ce a terminat discursul său, Hitler, a plecat. Curînd am plecat și noi. Nici unul dintre noi nu a fost capabil să rostească un cuvînt.

Ce s-ar putea spune, într-un moment atît de uluitor, cu privire la implicațiile acestui eveniment în viitor?

Demisia lui Blomberg a fost fără drept de apel. Reabilitarea sa a fost imposibilă. Destul de diferit a fost cazul lui Fritsch. A fost solicitată declanșarea unei anchete militar-judiciare. Tribunalul militar, întrunit sub președenția lui Göring, l-a achitat în ciuda avizului dat de președintele instanței. Acuzațiile destul de firave împotriva lui von Fritsch au fost considerate complet insuficiente.

La o lună după această povestă sordidă ne-am adunat din nou, de data aceasta pe una dintre bazele aeriene, aici generalul Heitz, președintele Tribunalului Militar Suprem, a prezentat cazul lui Fritsch detaliat precum și verdictul. Înainte de pronunțarea verdictului a ținut un mic discurs Hitler în care, acesta, și-a exprimat regretul față de incidentul petrecut și ne-a asigurat că astfel de cazuri nu se vor mai repeta. Ne-am exprimat dorința ca Fritsch să fie pe deplin reabilitat. Noul comandant al Forțelor terestre, general-colonelul von Brauchitsch, care a fost numit la propunerea lui Blomberg, a fost de acord doar cu numirea lui Fritsch la comanda regimentului 12 artilerie din Schwerin. Nu a mai fost

avansat în funcție. Avînd în vedere rușinea pe care general-colonelul a trebuit s-o îndure, această numire a fost departe de a fi satisfăcătoare. Deși martorul mincinos împotriva Fritsch a fost executat, la ordinul lui Hitler, toți cei care au fost în culise au rămas nepedepsiți. Pedepsirea cu moarte a escrocul a fost un fel de camuflaj.

La 11 august, în poligonul Gross-Born din Pomerania, general-colonelul Fritsch a primit comanda regimentului 12 artilerie. În ziua de 13 august, în aceleași poligon au avut loc aplicații la care a participat Hitler, întîlnirea sa cu Fritsch a eșuat.

A rămas în memoria tuturor comportamentul nobil, rezervat a lui Fritsch pe parcursul desfășurării cazului și ulterior.

În ziua de 4 februarie 1938, Hitler a fost numit comandant suprem al forțelor armate. Postul de ministru de război a rămas vacant, atribuțiile au fost preluate de șeful departamentului afacerilor generale, generalul Wilhelm Keitel. Pentru că această funcție nu era inclusă în competența Comandantului Suprem, Keitel nu a fost oficial ministru, dar, din acel moment a devenit cunoscut sub numele de șeful al Statului Major al Forțelor armate.

Comandant al al trupelor motorizate, de care aparținea Corpul 16 din Leipzig, a fost numit generalul von Reichenau, om cu vederi progresiste cu care am legat o strînsă prietenie.

După evenimentele din 30 iunie 1934, ziua 4 februarie 1938 a devenit a doua zi neagră pentru Comandamentul suprem al forțelor terestre. Atît în primul cît și în al doilea caz, întregul corp al generalilor germani a fost acuzat că nu este în măsură să facă față responsabilităților. Această acuzație a fost cunoscută doar la nivelul comandamentului suprem. Pentru majoritatea generalilor adevărul din spatele întregii afaceri a rămas neclar. Chiar și în cazul Fritsch, acuzația părea de la început improbabilă și de neconceput, trebuia să se aștepte mai întîi verdictul Tribunalului Militar Suprem și abia apoi să se ia măsurile corespunzătoare. Noul comandant al trupelor terestre nu a putut decide cu privire la măsurile necesare în acest caz, deși acest lucru a fost puternic solicitat. Între timp, cazul Fritsch a fost eclipsat de un alt eveniment mult mai important de politică externă — Anschluss-ul din Austria. Timpul pentru a se lua măsurile necesare a fost ratat.

Toate aceste evenimente indicau prezența neîncrederii între conducerea Reich-ului și vârful armatei; asta a devenit clar pentru mine cu toate că nu am putut cunoaște tot mecanismul evenimentelor.

Am preluat conducerea Corpului de tancuri de la distinsul meu predecesor generalul Lutz. Șef al statului major al Corpului era colonelul Paulus. L-am cunoscut pe parcursul a mai multor ani ca un ofițer inteligent, conștiincios, harnic și profund în gândire; patriotismul său nu putea fi pus la îndoială. Am lucrat cu el în deplină înțelegere. Ulterior a fost nefericitul comandant al armatei a 6-a la Stalingrad și acuzat de cele mai grave crime. Dar pînă cînd Paulus nu va fi în măsură să se apere, nu pot să cred acuzațiile împotriva lui.

Au fost înlocuiți și comandanții diviziilor de tancuri, astfel:

— Divizia 1, general Rudolf Schmidt;

— Divizia a 2-a, general Veiel;

— Divizia a 3-a, general Baron von Geyr Schweppenburg.

Anschluss-ul Austriei

În ziua de 10 Martie, la ora 16, am fost chemat la șeful Statului Major al forțelor terestre, generalul Beck. Menționînd că e secret, mi-a spus că Hitler este preocupat de ideea aderării Austriei la Reich și, prin urmare, trebuie să luăm în considerare posibilitatea de a participa la campanie. „Dvs. ar trebui să reveniți la comanda diviziei a 2-a panzer” mi-a spus Beck. I-am atras atenția asupra faptului că generalul Rudolf Veiel este un ofițer foarte capabil, și va reacționa prost la această înlocuire. Beck mi-a răspuns: „În orice caz, dvs trebuie să comandati toate unitățile motorizate desemnate să participe la campanie.”

Mi s-a propus să coordonez, în plus față de divizia a 2-a blindată, încă o altă unitate. Era vorba de regimentul SS „Adolf Hitler”, care, de asemenea, trebuia să participe la campania din Austria. Luîndu-și rămas bun de la mine, Beck a spus: „Puteți să finalizați toate proiectele acum, pînă la Anschluss, e momentul cel mai bun”. M-am întors pentru a

da ordinele necesare, precum și a mă gândi la măsurile preliminare pe care ar trebui să le iau pentru a mă achita de sarcini.

La, aproximativ, ora 20 am fost chemat din nou la Beck. După oarecare așteptare, între orele 20 și 21, am primit ordinul să conduc pregătirea de luptă a diviziei a 2-a panzer și a regimentului SS „Adolf Hitler”, iar apoi să concentrez forțele lângă Passau. În același timp, am fost informat că toate forțele alocate campaniei din Austria se aflau sub comanda general-colonelului von Bock. La sud de pozițiile mele, mai multe divizii de infanterie erau pregătite să forțeze râul Inn, erau parte a forțelor pregătite să acționeze pe direcția Tirol.

Între orele 23 și 24 am dat, telefonic, ordinul privind alarmarea diviziei a 2-a panzer iar lui Sepp Dietrich, comandantul regimentului SS, i-am transmis, personal, ordinul. Destinația formațiunilor subordonate mie era orașul Passau.

Transmiterea ordinului către divizia a 2-a de tancuri a fost îngreunată de faptul că toți ofițerii de stat major ai divizei, în frunte cu comandantul lor, se aflau la niște cursuri în orașul Trier, regiunea Moselle. Cu toată acest inconvenient, divizia a fost mobilizată rapid și a pornit fără întârziere în marș.

Distanța de la locul de cantonament al diviziei, de lângă orașul Würzburg la Passau era de aproximativ 400 km, de la Passau la Viena — 280 km iar de la Berlin la Viena — 962 km.

Înainte de a-i transmite ordinul lui Sepp Dietrich, acesta mi-a spus că este necesar să aibă o nouă întrevedere cu Hitler. M-am gândit că este important ca realizarea Anschluss-ului să se petreacă fără vărsare de sânge, ca evenimentul să fie ocazie de satisfacție pentru ambele părți. Așa că am avut ideea de a decora tancurile cu stegulețe și crenguțe verzi, ca un semn al intențiilor noastre pașnice. I-am propus lui Sepp Dietrich să-l consulte pe Hitler în acest sens. Aprobarea a fost obținută într-o jumătate de oră.

11 martie, pînă la ora 20, a ajuns la cantonamentul din Passau și statul major al Corpului 16 de armată, iar pe la miezul nopții a ajuns și generalul Veiel comandantul diviziei a 2-a panzer. Nu avea nicio hartă a Austriei și nici combustibil pentru a continua deplasarea. L-am sfătuit să folosească ghidul Baedeker, care este de obicei utilizat de către turiști. Aprovizionarea cu combustibil a fost mult mai dificilă. Deși în

Passau era depozit de combustibil, acesta nu era destinat pentru aprovizionarea curentă a armatei, livrarea de aici se putea face numai în baza planului general de mobilizare. Cei de care depindea rezolvarea acestei probleme, nu au fost înștiințați cu privire la necesitățile noastre, iar pe timp de noapte cu greu puteau fi găsiți. Slujbaş conștiincios, șeful bazei din Passau a refuzat categoric să-mi elibereze combustibil și numai atunci când l-am amenințat cu folosirea forței, a cedat.

Avînd în vedere că nu au fost mobilizate mijloace de transport necesare aprovizionării cu combustibil, am fost nevoit să utilizez mijloace locale. Primarul orașului Passau ne-a acordat asistența necesară punîndu-ne la dispoziție un număr de camioane pentru transportul combustibilului. Pentru a ne garanta, în continuare, aprovizionarea cu carburant am solicitat ca stațiile austriace de benzină situate de-a lungul traseului urmat de trupele noastre să fie pregătite în acest sens.

În ciuda tuturor eforturilor, generalul Veiel nu a reușit să treacă granița exact la ora 8 dimineața, de abia la ora 9:00 primele subunități ale diviziei a 2-a panzer au început să o traverseze în aplauzele populației austriece. Avangarda diviziei era formată din batalioanele 5 și 7 de cercetare-recunoaștere motorizată Kornwestheim respectiv München precum și batalionul 2 pușcași- motocicliști Kissingen. Această avangardă a trecut, la amiază, repede pe lîngă Linz și a început să avanseze în direcția St Polten.

Eu mă aflam în fața principalelor forțe ale diviziei 2 panzer. Regimentul SS „Adolf Hitler”, se deplasa în coada coloanei.

Decorarea tancurilor cu steagulețe și crenguțe verzi a fost pe deplin justificată. Populația văzînd că noi avem intenții pașnice, peste tot ne-a întîmpinat cu bucurie. Pe marginea drumurilor se găseau vechi soldați — particianți la Primului Război Mondial — cu medalii militare pe piept care ne salutau bucuroși. La fiecare oprire, localnicii ne decorau vehiculele și ofereau soldaților noștri diverse produse. Pretutindeni se puteau vedea strîngeri de mînă, îmbrățișări, lacrimi de bucurie. Nu a existat niciun fel de conflict în punerea în aplicare a acestei dorințe îndelung așteptată. Anschluss-ul n-a fost un act de cucerire. Copii a aceluiasi popor, care timp de decenii au fost separați datorită unei

politicii de rău augur, se bucurau întâlnindu-se, în cele din urmă, unii cu ceilalți. Deplasarea trupelor noastre se desfășura pe singurul drum care trecea prin Linz. Pe la ora 12 am ajuns la Linz. Aici am poposit puțin pentru odihnă și masa de prînz. Cînd intenționam să părăsesc orașul pentru a continua deplasarea spre St Polten, m-am întâlnit cu Reichsführerul SS Himmler și cu miniștrii austrieci Seyss-Inquart și von Glaise-Horstenau. M-au informat că la ora 15 urmează să sosească în Linz și führer-ul, cerîndu-mi să organizez un cordon de protecție de-a lungul drumului pe care el va trece, precum și în piață. Am ordonat avangardei să se oprească în St. Polten iar pentru realizarea cordonului de protecție din Linz am însărcinat unitățile forțelor principale ale diviziei. La formarea acestui cordon au luat parte, de asemenea, voluntari din unitățile locale ale garnizoanei austriece. Aproximativ 60 000 de oameni au umplut repede străzile din jur și piața. Masa de oameni manifesta un entuziasmul nemaivăzut, moralul soldaților germani era la cote înalte.

Sosirea lui Hitler a fost amînată pînă la căderea nopții. Venirea führer-ului m-a surprins lîngă cordonul militarilor și am asistat la intrarea sa triumfală în oraș. Hitler a ținut un discurs de la balconul primăriei, pe care am avut onoarea de a-l asculta. N-am simțit niciodată o emoție atît de puternică ca ceea pe care am simțit-o în acel moment. Terminîndu-și discursul, Hitler a vizitat mai mulți răniți, răniți în altercațiile care au avut loc înainte de Anschluss, apoi s-a îndreptat spre hotel unde l-am urmat pentru a-l întâlni înainte de a începe marșul spre Viena. Hitler a fost foarte impresionat de primirea făcută de către populația adunată pe platoul din piața orașului.

În jurul orei 21:00 am plecat spre Linz iar la miezul nopții am ajuns în St. Polten. De aici, în fruntea avangardei am plecat în direcția Vienei, unde am ajuns pe 13 martie, dimineața, în ciuda unui viscol puternic care s-a iscat din senin.

În Viena tocmai se terminase o imensă procesiune cu torțe organizată în onoarea Anschluss-ului. Străzile erau pline cu oameni aflați într-o stare de spirit festivă. În aceste condiții nu era surprinzător faptul că apariția militarilor germani, a cauzat o izbucnire furtunoasă de triumf. În prezența generalului austriac Stumpf, comandantul diviziei dislocate la Viena, avangarda noastră s-a deplasat în marș

solemn în sunetele orchestrei militare austriace. Sfârșitul marșului a prilejuit o nouă explozie de bucurie. Rîndurile noastre au fost rupte de mulțimea entuziastă. Nasturii de la manta mi-au fost luați în calitate de suveniruri.

După o scurtă pauză pentru odihnă, în dimineața zilei de 13 martie, am efectuat o vizită la comandantul armatei austriece, care m-au primit foarte amabil.

Întreaga zi de 14 martie am folosit-o pentru a pregăti parada programată pentru a doua zi. Cu această ocazie am cooperat bucuros cu noii noștri prieteni. Noi am căzut de acord rapid despre desfășurarea de a doua zi și am remarcat cu satisfacție că acest prim eveniment public organizat la Viena, parte acum a Reich-ului, se anunță a fi un mare succes. Parada a început cu un marș solemn a armatei austriece, urmat de unitățile trupelor germane. Populația era dominată de o stare de spirit înflăcărată. Seara am invitat mai mulți generali austrieci, pe care reușisem să-i cunosc, la o cină restrînsă în hotelul „Bristol”, cu intenția de a consolida prietenia noastră.

Am început o serie de vizite la unitățile motorizate ale armatei austriece cu scopul de a mă familiariza cu ele și a înțelege modul în care se vor putea ele integra în armata germană. În mod deosebit îmi amintesc de două dintre aceste călătorii. Prima m-a condus în orașul Neusiedel-am-See, unde existata un batalion motorizat austriac (Jaeger). A doua călătorie am făcut-o în orașul Bruck an der Leitha, unde era un batalion de tancuri. Acest batalion era comandat de locotenent-colonelul Theiss. Un ofițer extrem de capabil, din păcate, rănit într-un accident de tanc. Unitatea sa mi-a produs o impresie foarte bună, și am găsit repede un limbaj comun cu tinerii ofițeri și restul personalului. În ambele batalioane se simțea un moral ridicat și se vedea o bună disciplină. Așteptam cu încântare includerea acestor unități în armata Reich-ului. Pentru ca nu doar soldații germani să poată face cunoștință cu Austria, dar și soldații austrieci să descopere Germania (aceasta trebuia să contribuie la consolidarea sentimentului de apartenență la o singură națiune), un număr de unități ale armatei austriece au fost trimise, pentru o perioadă scurtă de timp, în Germania. Una dintre aceste unități a vizitat garnizoana din Würzburg,

pe care o comandasem mai înainte. Acolo militarii austrieci s-au bucurat de o primire călduroasă, organizată de către soția mea.

Curînd am avut posibilitatea să o sun din Viena pe soția mea. Era 25 martie, ziua ei de naștere.

Participarea forțele blindate germane la Anschluss, ne-a dat posibilitatea de a trage cîteva concluzii importante.

În ansamblu, marșul spre Viena a decurs fără complicații. Defecțiunile survenite la autovehicule au fost minore. Referitor numai la tancuri, acestea au fost puține, dar importante. Cifre exacte nu-mi amintesc, oricum, nu au depășit 25% din mașini. Pînă la 15 martie, zi fixată pentru paradă, aproape toate tancurile au ajuns la locul de destinație. Aceste cifre, care nu sînt foarte mari avînd în vedere distanța și viteza mare de marș, pot arăta, totuși, descurajatoare pentru cei care nu au înțeles nimic despre forțele blindate, și în special pentru generalul-colonelul von Bock. Așadar, după campania austriacă, aceste persoane au atacat cu critici acerbe, încă, tinererele forțele blindate, susținînd că acestea nu sînt în măsură să execute marșuri lungi.

În evaluarea capacităților de luptă ale forțele blindate efectuată pe baza experienței marșului spre Viena, este necesar să se ia în considerare următoarele circumstanțe:

- 1) Trupele blindate nu erau încă pregătite pentru a-și efectua sarcinile în totalitate. La începutul lunii martie, aveau finalizată doar instruirea militară la nivel de companie. Pregătirea teoretică a ofițerilor de stat major s-a desfășurat intens, în divizia a 2-a blindată, pe tot parcursul întregii ierni și ea trebuia finalizată cu exerciții în teren în zona rîului Moselle, despre care am menționat mai sus. La organizarea cursurilor de iarnă la nivel de divizie nimeni nu s-a gîndit.
- 2) Înaltul comandament a fost, de asemenea, insuficient pregătit pentru a desfășura această campanie. Decizia a venit de la Hitler. Întreaga campanie a fost o improvizație continuă, care a fost impusă diviziilor blindate create abia în toamna anului 1935. A fost o întreprindere riscantă.
- 3) Divizia a 2-a panzer a trebuit ca în 48 de ore să înceapă executarea unui marș improvizat lung de 700 km, iar regimentul SS „Adolf

Hitler” unul de aproximativ 1000 km. Cu toate acestea, această sarcină a fost în mare parte realizată.

- 4) Cel mai important neajuns identificat în timpul marșului, a fost funcționarea nesatisfăcătoare a sectorului de depanare a tehnicii, în special a tancurilor. Acest defect a fost observat chiar și în timpul manevrelor din toamna anului 1937, cu toate acestea, măsurile corective propuse nu au fost luate în considerare pînă în martie 1938. Ulterior, aceste deficiențe nu s-au mai repetat.
- 5) Au fost dificultăți serioase în aprovizionarea cu combustibil, dar ele au fost depășite repede. Avînd în vedere că în timpul campaniei nu au fost consumate muniții, concluziile în acest sens nu pot fi trase. Munițiile vor fi suficiente dacă se vor pregăti din timp.
- 6) Rezultate marșului, oricum, au confirmat justetea studiilor teoretice privind aplicabilitatea diviziilor blindate în situații operaționale. Viteza de deplasare și încărcătura transportată de tancuri au fost mai mari decît se anticipase. Încrederea trupelor în abilitățile lor a fost consolidată, iar comandanții au avut parte de o aplicație foarte instructivă.
- 7) S-a dovedit că pe șosea se pot deplasa cu ușurință grupări de trupe mai mari decît o divizie motorizată; a fost confirmată justetea ideii de organizare și folosire operațională a corpului de armată motorizat.
- 8) Ar trebui subliniat faptul că lecția campaniei de la Viena a permis să se tragă concluzii doar despre posibilitățile de transport și aprovizionare a diviziilor blindate, dar nu și cu privire la performanțele lor de luptă.

Winston Churchill, în cartea sa „Amintiri” (Vol. I, pag. 331, ediția germană de Alfred Scherz, Berna), oferă o prezentare cu totul diferită a evenimentelor legate de Anschluss. Consider că este necesar să prezint următorul fragment din cartea sa:

„Caporalul austriac de mult timp visa la o intrare triumfală în Viena. Organizația vieneză a Partidului Național Socialist a planificat pentru sîmbătă 12 martie o procesiune cu torțe pentru a întîmpina eroii victorioși. Cu toate acestea, nu a existat nici unul, n-a apărut nimeni. Prin urmare, a trebuit să improvizeze ceva și au scos pe străzi cîțiva bavarezi dezorientați, din unitățile de spate germane, sosiți cu trenul la

Viena, în scopul de a asigura cazarea forțelor de invazie. Motivul întârzierii trupelor germane s-a descoperit mai târziu. «Armada» motorizată germană a ezitat zdrăgănind trecerea peste graniță iar apoi s-a oprit în apropierea orașului Linz. În ciuda vremii și a drumurilor bune, cele mai multe tancuri nu au fost capabile să continue marșul datorită defecțiunilor. Și în unitățile de artilerie grea motorizată au avut loc avarii. Drumul de la Linz la Viena s-a aglomerat cu vehicule grele blocate. Responsabil, în ochii tuturor, pentru lipsa de pregătire a armatei germane, a fost considerat favoritul lui Hitler, general von Reichenau, comandantul grupului 4 de armate. Hitler trecând cu mașina prin Linz, a văzut haosul produs în deplasarea trupelor sale, și aceasta i-a provocat o ieșire extrem de furioasă. Tancurile ușoare, cu chiu cu vai, au străpuns cumva prin dopurile formate pe drumuri, și câteva au ajuns duminică dimineață, în Viena. Tancurile grele și artileria motorizată au fost încărcate pe platforme de cale ferată și, pe această cale, au ajuns la timp în Viena pentru a participa la ceremonie. Imaginea cu intrarea lui Hitler în Viena, unde a fost întâmpinat de o mulțime de oameni jubilând, strînși cu forța, este cunoscută de toți. Chiar dacă acest moment a dat o iluzie de glorie, a avut părțile sale întunecate. În realitate, führer-ul clocotea de furie pentru că s-au dezvăluit deficiențele mecanismului său militar. El s-a năpustit asupra generalilor săi, chiar dacă ei declarau că nu au nicio vină. Ei i-au reamintit că a promis să nu reediteze «avertismentul Fritsch» și că există riscul în Germania să se ajungă la un conflict major. Fastul aparent a fost salvat. Sărbătorirea oficială și parada au avut loc...”.

Evident, Winston Churchill a fost dezinformat. În măsura în care știu, în data de 12 martie din Bavaria la Viena nu a ajuns nici un tren militar. Se pare că „cei câțiva bavarezi dezorientați”, au venit la Viena, numai pe calea aerului. „Armada” motorizată germană, e drept, a fost oprită în Linz, dar am făcut-o doar pentru a organiza întâlnirea cu Hitler. În caz contrar, trupele ar fi fost la Viena chiar în după-amiaza aceleiași zile.

Vremea a fost rea, în a doua jumătate a zilei a început să plouă iar pe timp de noapte s-a iscat o furtună mare. Singurul drum pe care trupele se puteau deplasa de la Linz la Viena, în multe locuri era în lucru, tocmai în acel moment se desfășurau lucrări de reparații, iar celelalte porțiuni erau, de asemenea, într-o stare foarte proastă. Cele mai multe

dintre tancuri au ajuns la Viena fără niciun incident. Blocaje ale artileriei grele nu au avut loc pentru simplu motiv că nu am avut artilerie grea. De asemenea, congestionarea traficului rutier a fost o pură invenție.

Generalul Reichenau a fost numit comanant al Grupului 4 de armate la data de 4 februarie 1938 și nu putea fi făcut responsabil pentru întreruperile aleatorii pe partea materială deoarece era în noua sa funcție de doar cinci săptămâni. Predecesorul său general-colonelul von Brauchitsch, de asemeni, nu poate fi învinuit deoarece a deținut această funcție o scurtă perioadă de timp.

Așa cum am pomenit, m-a întâlnit cu Hitler la intrarea în Linz. El nu arăta deloc a fi furios. Dimpotrivă. Era, poate, prima dată când îl vedeam bucuros, foarte emoționat. În timpul discursului ținut de Hitler din balconul primăriei din Linz, în fața mulțimii entuziasmate, am stat alături de el și am avut posibilitatea deplină de a-l observa. Lacrimi reale curgeau pe fața sa, era evident că nu reprezentau un gest teatral.

Noi, în acel moment, aveam în diverse faze de execuție tancuri grele și artilerie grea. La unități, aveam doar puține exemplare. Ponderea o reprezentau tancurile ușoare. Transportul tehnicii grele pe cale ferată spre Viena reprezintă un non sens.

Niciun general n-a fost certat, în orice caz, eu nu am știut nimic. Mie, personal, Hitler mi s-a adresat foarte politicos în acele zile de martie, atât la Linz cât și la Viena. Singura observație, care mi-a fost făcută, a venit din partea general-colonelului von Bock, comandantul tuturor forțelor participante la marș; el a considerat neglijență, din partea mea, decorarea tancurilor cu stegulețe, despre aceasta am menționat anterior. Neînțelegerea a fost eliminată după ce generalul Bock a devenit conștient de faptul că am făcut acest lucru cu permisiunea lui Hitler.

Despre „armada motorizată germană care a ezitat zdrăgănind la graniță” se poate spune, neexagerînd, că în 1940, doar cu ușoare îmbunătățiri, puteam învinge în scurt timp armatele învechite ale țărilor din vest reunite.

„Amintirile” lui Winston Churchill, arată clar dorința de a demonstra că, în 1938, liderii politici din Marea Britanie și Franța socoteau că perspectivele războiului cu Germania le erau favorabile. Liderii militari

din țările respective sînt mai sceptici. Ei înțeleseseră bine părțile slabe ale armatelor lor, dar nu știau cum să le remedieze. De fapt, generalii germani doreau pacea și asta nu pentru că-și socoteau armatele slabe sau că se temeau de inovații, ei credeau în posibilitatea îndeplinirii năzuințelor naționale prin mijloace politice.

Divizia a 2-a de tancuri dislocată în raionul Vienei a fost completată cu recruți austrieci. Regimentul SS și Statul Major al Corpului 16 de armată s-au întors în aprilie la Berlin. În cazarma, eliberată, din orașul Würzburg s-a instalat divizia a 4-a tancuri, aflată sub comanda generalului Reinhardt, formată în toamna anului 1938. În plus s-au format și diviziile a 5-a tancuri și a 4-a blindate ușoare.

În timpul lunilor de vară ale anului 1938, adică pe timp de pace, fiind comandant de corp de armată, am supravegheat, conform obligațiilor pe care le aveam, activitatea de pregătire a ofițerilor din unitățile și formațiunile din subordine. Acest lucru mi-a dat posibilitatea de a mă întîlni cu ofițerii și ceilalți membrii ai personlului și a pune bazele încrederii între noi, încredere care se manifestă în timpul războiului și de care, tot timpul, am fost atît de mîndru.

În luna august 1938, am devenit berlinez în urma acordării unei locuințe cu chirie. În aceeași lună, la Berlin a sosit Regentul Ungariei, Amiralul Horthy, însoțit de soția sa și primul ministru Imredy. Am fost prezent la gară la primirea lor, apoi la paradă, la cina cu Hitler și la spectacolul oferit în cinstea lor la Operă. După cină, Hitler s-a așezat la masa mea și-am discutat îndelung diverse subiecte printre care și despre trupele blindate.

Rezultatele politice ale vizitei lui Horthy în Germania n-au fost cele așteptate de Hitler. Führer-ul a sperat ca regentul ungur să accepte încheierea unui pact militar cu Germania, dar speranțele sale n-au fost îndeplinite. Din păcate, frustrarea lui Hitler era evidentă, atît în timpul discursului cît și după.

Între 10 și 13 septembrie am participat la un congres al partidului desfășurat la Nürnberg. Pe parcursul acestei luni, relația dintre Reich și Cehoslovacia au ajuns la cel mai tensionat nivel. Atmosfera a devenit încărcată. Acest lucru se reflecta în mare măsură în marele discurs de

încheiere ținut de Hitler la Nürnberg. Auzindu-l, m-am gândit că viitorul apropiat părea de rău augur.

Am fost nevoit să părăsesc Nürnberg-ul și să plec la poligonul de la Grafenwohr unde se instalase divizia a 1-a de tancuri precum și niște trupe SS. În următoarele săptămîni, timpul a fost plin de evenimente. La sfîrșitul lunii au început pregătirile pentru ocuparea regiunii Sudete. Riscul unui război a crescut deoarece Cehoslovacia nu accepta să facă niciun fel de concesi. Situația a devenit serioasă. Acordul de la München a deschis calea unei rezolvări pașnice a conflictului și a dat posibilitatea anexării regiunii Sudete fără vărsare de sînge.

Situația politică complicată mi-a cerut încă o jertfă: mi-am sărbătorit nunta de argint singur la Grafenwohr în timp ce soția mea era la Berlin. Ambii noștri fii erau la graniță. Cel mai bun dar a fost încă un pas spre păstrarea păcii.

În ziua de 2 octombrie, statul major al Corpului de armată din subordinea mea a fost mutat în orașul Plauen, iar pe 3 octombrie a început marșul spre regiunea Sudetă.

Anexarea regiunii Sudete

În vederea campaniei sudete, Corpului 16 de armată i-au fost atașate diviziile a 1-a blindată, a 13-a și a 20-a motorizate. Ocuparea regiunii s-a desfășurat în trei etape.

În ziua de 3 octombrie divizia a 13-a motorizată a generalului Otto a ocupat orașele Eger (Cheb), Asch și Franzensbad; la 1 octombrie divizia a 4-a panzer a ocupat orașul Carlsbad (Karlovy Vary), iar la 5 octombrie, toate cele trei divizii au avansat spre est și au ocupat întreaga zonă pînă la linia de demarcație.

În primele două zile de marș, Adolf Hitler s-a aflat la Corpul meu de armată; divizia a 1-a tancuri a sosit de la Cham la Eibenstock în Saxonia (distanță 273 km). Divizia a 13-a motorizată a fost alarmată în noaptea de 30 septembrie spre 1 octombrie, iar în noaptea de 1 spre 2 octombrie a plecat în mare viteză de la cartierul din Grafenwohr spre nord și s-a concentrat la granița cu regiunea sudetă pregătită să ni se alăture.

La 3 octombrie m-am întâlnit cu Hitler la graniță în apropierea orașului Asch și i-am raportat despre acțiunile diviziilor mele. Apoi ne-am dus de la Asch în Eger, unde, la bucătăria de campanie a fost pregătit micul dejun la care a fost invitat și Hitler. Micul dejun a constatat din meniul obișnuit: o supă densă cu carne de vită. Când Hitler a văzut carnea din supă a refuzat să mănânce și s-a mulțumit doar cu câteva mere rugându să se pregătească pentru el hrană vegetariană. În Eger am întâlnit o atmosferă de sărbătoare. O mulțime de oameni, îmbrăcați în costume tradiționale, l-a întâmpinat pe Hitler cu aplauze puternice.

În ziua de 4 octombrie, am luat micul dejun cu Hitler la bucătăria de campanie a statului major a diviziei a 1-a tancuri. Cu această ocazie am purtat o conversație foarte degajată în care a fost manifestată satisfacția generală că s-a evitat războiul. De-a lungul drumului, pe care apoi a fost condus Hitler, trupele aliniate i-au dat onorul. Ele ofereau o imagine impresionantă; toți militarii degajau bucurie; mașinile, la fel ca în luna martie în Austria, au fost decorate cu rămurele, stegulețe și flori. M-am dus la Carlsbad, unde în fața teatrului era aliniată deja o gardă de onoare formată din trei companii — o companie a regimentului 1 tancuri, o companie a regimentului 1 infanterie motorizată și o companie a regimentului SS „Adolf Hitler”. Pe flancul drept al companiei de tancuri se afla fiul meu cel mare, care era aghiotant al comandantului batalionului 1 din regimentul de tancuri.

Încă nu se finalizase instalarea cordoanelor de protecție când a apărut Hitler. Printre forțele de ordine, el a pătruns în clădirea teatrului, unde a fost întâmpinat de către reprezentanții populației locale. Afară a început ploaia. În holul teatrului a avut loc o scenă cu adevărat emoționantă. Doamne și fete bine îmbrăcate plîngeau, mulți au îngenuncheat; bucuria oamenilor era foarte mare. Germanii din regiunea Sudetă au trebuit să îndure o mulțime de nedreptăți, sărăcie, șomaj, asuprirea națională. Mulți își pierduseră orice speranță. Revigorarea economică a regiunii era o adevărată provocare. Bucătăriile noastre de campanie au început să furnizeze mâncare pentru săraci deoarece organizațiile de asistență socială nu începuseră încă lucrul.

Între 7 și 10 octombrie, trupele noastre au continuat să ocupe zonele în care locuia populație germană. Pentru a îndeplini aceasta, am trecut

prin Kaaden (Kadan) și Saatz (Jatec) în Teplitz-Schonau. Pretutindeni oamenii întâmpinau cu entuziasm trupele.

Tancurile și celelalte vehicule au fost inundate cu flori. Garduri vii de oameni — băieți și fete — împiedicau deplasarea trupelor. Mii de soldați de origine germană, care au fost dați afară din armata cehoslovacă se înapoiau pe jos în țara lor, mulți dintre ei erau încă îmbrăcați în uniformă cehă și purtau în spate o valiză sau un rucsac — o armată destrămată fără luptă. Prima linie de fortificații a Cehiei era în mâinile noastre, nu a fost așa de puternică cum ne-am închipuit, dar era bine că a fost luată fără lupte sângeroase.

În general, toată lumea era mulțumită de această rezolvare politică a situației. Războiul ar fi afectat numai teritoriul locuit de germani și ar fi produs multe victime. În Teplitz-Schonau am stat într-o casă de vacanță la moșia prințului Clary-Aldringen. Prințul și prințesa ne-a primit foarte amabil. Am avut ocazia să ne întâlnim aici cu mulți dintre aristocrații germano-boemi și am fost încântați să vedem că aceștia au rămas germani adevărați. Sînt sigur că lordul Runciman a apreciat corect situația din Cehoslovacia și a făcut mult pentru a păstra pacea. Nu e vina lui că această pace a fost foarte fragilă. Oricum, tensiunea din mediul politic a fost eliminată, și am putut avea unele clipe plăcute. Am avut, timp de două săptămîni, un fel de vacanță, cu posibilitatea de a vîna. Cu această ocazie am reușit să dobor cîțiva cerbi.

Furtunosul an 1938 se apropia de sfîrșit și aceasta fără ca armele să vorbească. Eu am sperat că, odată cu trecerea furtunii, în viitor, situația va fi mult mai calmă. În opinia noastră, ca urmare a creșterii în mărime a teritoriului și populației Reich-ului va urma o lungă perioadă de asimilare a noilor regiuni și consolidarea pozițiilor nou cîștigate. Poziția Germaniei în Europa a crescut atît de mult, fără niciun război, încît consideram că obiectivul nostru național se poate realiza în mod pașnic. Am avut ocazia de a vedea cu ochii mei situația în Austria și regiunea Sudetă. Am văzut entuziasmul cu care austriecii au întâmpinat Anschluss-ul. Trebuie totuși remarcat faptul că situația economică a celor două zone era foarte nefavorabilă; diferențe mari între Austria și Germania exista și în forma de guvernare. Necesită o lungă perioadă de pace, pentru eliminarea acestor diferențe, la sfîrșitul căreia Germania

să devină un singur organism. Acordul de la München părea să dea posibilitatea de a realiza aceste obiective. Marile realizări în politică externă a lui Hitler au șters impresia nefavorabilă izvorâtă din criza din februarie. Profitând de această stare, l-a înlocuit aproape pe neobservate, în septembrie, pe șeful statului major al Forțelor Terestre (OKH) generalul von Beck cu generalul Halder. Von Beck a demisionat pentru ca nu au fost de acord cu politica externă a lui Hitler, considerînd-o periculoasă. El a sugerat ca generalii, în scopul de a menține pacea, să-și exprime liber opinia, dar Brauchitsch, din păcate, a respins această propunere și nu a dezvăluit-o generalilor. M-am întors din regiunea Sudetă la Berlin, fiind convins că a început o lungă perioadă de pace. Din păcate, atunci, am greșit profund.

Noua agravare a situației

La sfîrșitul lunii octombrie, la Weimar a avut loc o sărbătoare locală cu ocazia inaugurării unei aripi noi a hotelului „Elephant”, la care a participat și Hitler. Eu, în calitate de comandant Corpului 16 de armată și comandant al garnizoanei orașului Weimar, am fost de asemenea invitat. Festivitatea a avut loc la castelul orașului și s-a încheiat cu discursul lui Hitler ținut în fața unei mulțimi uriașe, adunate în aer liber. În acest discurs, deosebit de agresiv, Hitler a vorbit împotriva Angliei, în special împotriva lui Churchill și Eden. Nu am fost prezent la ultimul său discurs ținut la Saarbrücken, mă aflu la acel moment în regiunea sudetă, așa că am fost extrem de surprins să aflu că atmosfera se încălzește din nou. După discurs, oaspeții lui Hitler au fost invitați la cină la hotelul „Elephant”. Hitler m-a sunat la birou și am avut posibilitatea de a vorbi cu el aproape două ore. În timpul conversației l-am întrebat de ce a vorbit brusc împotriva Angliei. El mi-a explicat că britanicii, în opinia sa, au arătat nesinceritate în timpul discuțiilor cu el de la Godesberg, și o grosolănie deosebită față de el cînd l-au vizitat. Hitler declara, imediat după întîlnirea cu ambasadorul Henderson, „Dacă se vor prezenta, din nou, în fața mea îmbrăcați neglijent, voi ordona ambasadorului la Londra să apară în fața regelui îmbrăcat în pulover. Transmiteți asta guvernului său.” Pe Hitler l-a înfuriat comportamentul lui Henderson, el s-a simțit insultat și a spus că, de

fapt, britanicii nu aspiră la o reconciliere sinceră. Deosebit de mult l-a afectat nesinceritatea britanicilor, inițial el acordase o mare importanță relațiilor reciproce cu Marea Britanie, dorea instalarea unei cooperări pe termen lung.

În ciuda încheierii acordul de la München, Germania era din nou într-o situație extrem de tensionată și volatilă. Acest lucru a cauzat o dezamăgire și îngrijorare. Seara, în ziua de sărbătoare, la teatrul din Weimar a fost pusă în scenă „Aida”. Am stat în aceeași lojă cu führer-ul. În timpul cinei, organizate după spectacol, am fost din nou invitat la masa lui Hitler. Conversația a fost pe teme generale, uneori, despre artă. Hitler a vorbit despre călătoria sa în Italia și despre spectacolul „Aida” văzut la Napoli. Pe la două dimineața el s-a mutat la masa unde stăteau artiștii.

La întoarcerea la Berlin, am fost chemat la comandantul OKH. El m-a informat că intenționează să creeze o nouă funcție: Inspector al forțelor mobile (așa a numit-o), care va fi responsabil cu trupele motorizate și cu cavaleria. Comandantul a schițat proiectul regulamentului cu privire la noul post și mi l-a înmînat să mă familiarizez. Regulamentul prevedea că inspectorul va avea dreptul de a efectua controale și a pregăti rapoarte anuale.

Conform proiectului, inspectorul nu putea primi funcții de comandă, nu avea dreptul de a elabora și publica statute și regulamente și nu va avea niciun fel influență cu privire la problemele de organizare și de personal. Așa că am renunțat la o astfel de funcție vagă.

Cîteva zile mai tîrziu, a venit la mine șeful personalului de la Forțele terestre, generalul Bodewin Keitel (fratele mai mic al șefului statului major al Forțelor armate — OKW) și, din însărcinarea comandantului OKH, din nou, m-a invitat să iau în primire funcția nou constituită. Am refuzat cu aceleași motive ca și mai înainte. Keitel apoi mi-a dezvăluit că noua funcție nu este creată la inițiativa lui Brauchitsch, ci la cererea lui Hitler însuși, și, prin urmare, nu ar trebui să o refuz. N-am putut ascunde dezamăgirea; de ce comandantul nu mi-a spus, de la început, de la cine vine ordinul de a se crea acest post? Din nou mi-am expus refuzul și i-am cerut lui Keitel să-i transmită führer-ului motivele

refuzului meu și, de asemenea, să-i spună că sînt gata să-i raporteze, personal, considerațiile mele cu privire la această problemă.

Cîteva zile mai tîrziu am fost chemat la Hitler și am vorbit cu el față în față. Hitler m-a întrebat despre motivele mele de refuz. I-am raportat despre lanțul de comandă care există în cadrul forțelor terestre, precum și despre principiile de bază ale regulamentului noului departament. Apoi am adăugat că, insistînd să ocup funcția de comandant a trei divizii am o mai mare posibilitate de a influența dezvoltarea forțelor blindate decît dacă aș ocupa noul post. Conștient de atitudinea înalților funcționari din comanda forțelor terestre despre folosirea unităților mari de blindate ca mijloace ofensive cu caracter operațional, am fost obligat să consider noua funcție ca un pas înapoi. Apoi, i-am explicat că la OKW predomină opinia că tancurile trebuiesc folosite ca instrumente ale infanteriei și nu ca forță principală de atac, așa cum prevăd că va fi în conflictele viitoare ca o evoluție firească a celor din trecutul recent. Mai mult decît atît, asocierea tancurilor cu cavaleria este produsă de acest gen mai vechi a forțelor armate, a cărei comandanți văd în mine un adversar și au o atitudine negativă față de această inovație.

Modernizare cavaleriei este imperios necesară, cu toate acestea, OKH și vechii ofițeri de cavalerie acționeze chiar împotriva ei. Am terminat explicația mea în următoarele cuvinte: „Drepturile care-mi vor fi date nu vor fi suficiente pentru a depăși toate obstacolele, și eu prevăd o continuă șicanare și chiar un conflict. Deci, eu solicit să fiu lăsat în postul actual.” Hitler ma ascultat timp de 20 minute, fără a mă întrerupe. Apoi, el a argumentat dorința sa de a crea un nou post pentru a oferi o conducere centralizată a tuturor trupelor motorizate și de cavalerie și mi-a ordonat să ocup acest nou post. În concluzie, el a spus: „Dacă anticipata opoziție va încetini activitatea dumneavoastră, puteți să mă contactați direct. Atunci vom avea posibilitatea de a face corecțiile necesare. Vă ordon să primiți noua funcție.”

Desigur, pentru a merge direct, la un raport, la Hitler era foarte complicat, iar dificultățile au început imediat.

Am fost promovat la gradul de general al forțelor blindate, numit Inspector General al trupelor motorizate și imediat am început să-mi organizez foarte micul meu departament, amplasat pe Bendlerstrasse. Am primit doi ofițeri de stat major: locotenent- colonelul von le Suire și

căpitanul Rottiger, adjutant am avut pe locotenent- colonelul Riebel. În plus, pentru fiecare gen de armă din domeniul meu mi-a fost alocat un referent. Apoi m-am apucat de treabă. Acest lucru a fost echivalent cu a turna apă într-un butoi fără fund. Trupe blindate pînă la acel moment nu aveau aproape niciun fel de instruire cu privire la deplasarea în marș. Am întocmit instrucțiuni și le-am prezentat la departamentul de pregătire pentru luptă din comandamentul general al OKH-ului pentru aprobare. Cu toate acestea, în departamentul de pregătire pentru luptă nu era niciun singur ofițer de tancuri. Instrucțiunile noastre nu au fost luate în considerare, în raport cu cerințele trupelor blindate, din motive aberante. Pe cele mai multe dintre îndrumările noastre s-a aplicat următoarea rezoluție: „Instrucțiunile prezente nu îndeplinesc regulile de bază adoptate pentru infanterie. Prin urmare, proiectul se respinge”. Unitatea organizării și unitatea „nomenclurii” — acestea sînt de fapt problemele care sînt luate în considerare atunci cînd se evaluează munca noastră. În acest timp cerințele trupelor nu sînt luate în considerare în totalitatea lor.

Propunerea mea de a se dota cu tehnică modernă conducerile diviziilor de cavalerie, a înregistrat un eșec. Generalul Fromm, în calitate de șef al Direcției afacerilor generale ale OKH, nu a îndrăznit să își dea acordul.

Prin urmare, înainte să înceapă războiul, structura organizatică a cavaleriei a rămas, ca și mai înainte, într-o stare proastă, fapt care a provocat distribuția acesteia, cu excepția doar a unei brigăzi din Prusia de Est, în divizii de infanterie, cu intenția de a se forma unități mixte de cercetare-recunoaștere, formate din cîte un escadron de cavalerie, unul de motociclete și unul de blindate cu un număr insuficient de tancuri, arme anti-tanc și tunuri, toate amestecate într-un talmeș-balmeș. Acesta din urmă erau formate din mai multe vehicule blindate învechite, tunuri anti-tanc și artilerie hipo-tractată. Conducerea acestei amestecături oribile a fost aproape imposibilă. Cu astfel de unitățile de informații se putea face cercetare-recunoaștere doar în timp de pace. Subunitățile nou formate au trebuit să se mulțumească cu motociclete Astfel, problemele a cavaleriei s-au rezolvat prin trecerea într-un plan cu totul diferit. Cavaleria a ajuns, astfel, într-o situație grea,

în ciuda faptului că toați șefii săi s-au îngrijit de ea cu o dragoste deosebită. Asta, se pare, este diferența dintre teorie și practică.

Voi mai menționa doar un fapt minor, dar care arunca o lumina asupra situației din acea perioadă. Planul de mobilizare a inclus numirea mea, inspector de trupe mobile, în caz de război, în calitate de comandant de corp de infanterie de rezervă. A trebuit să depună o cererere pentru a schimba această opțiune și să se ia decizia de a fi transferat, în caz de război, la trupele de tancuri.

Capitolul IV

Începutul catastrofei

În întâmpinarea războiului

În martie 1939, s-a înfăptuit încorporarea Republicii Ceha la Reich sub numele de Protectorat. Acest fapt a determinat o situație extrem de

gravă în politica externă. Inițiativa încorporării Republicii Cehe a venit, exclusiv, de la Hitler.

În dimineața zilei intrării trupelor germane în Republica Cehă, am fost chemat la comandantul OKH și familiarizat cu un faptul împlinit. Mi s-a ordonat să plec la Praga pentru a rezuma experiența acumulată de către forțele mecanizate și blindate implicate în operații, care au avut loc în condiții de iarnă; de asemenea, trebuia să conduc inspecția părții materiale a forțelor blindate cehe.

La Praga, m-am întâlnit cu generalul Hoeppner care m-a înlocuit la comanda Corpului 16 de armată. Acesta mi-a vorbit despre experiențele lui. Apoi am vizitat diferite unități militare pentru a-mi face o impresie directă asupra lor. La Brünn (Brno), am examinat partea materială a trupelor blindate cehe care m-a impresionat în mod deosebit, prin soluțiile moderne aplicate și modul eficient de întreținere. Tehnica militară cehă ne-a servit bine în timpul campaniilor din Polonia și Franța, abia în campania din Rusia, fiind înlocuită cu blindate grele, germane.

După Republica Cehă la Reich, a fost anexată, fără acțiuni militare, regiunea Memel (Klaipeda).

La 20 aprilie, cu ocazia celei de-a cincizecea aniversari a lui Hitler, s-a făcut o mare paradă. Reprezentanții tuturor armelor reușiți într-un batalion au defilat cu stindarde ale Wehrmacht-ului i-au dat onorul. Faima führer-ului era la apogeu. Mai funcționa auto-controlul? Nu alunecase deja întinzînd la limită coarda arcului?

La 28 aprilie, Hitler a anunță încetarea acordului naval anglo-german și a pactului de neagresiune polono-german.

La 28 mai, ministrul italian de externe, contele Ciano, a vizitat Berlinul. Ministrul afacerilor externe german a dat în onoarea sa o mare recepție. Pentru a putea primi un număr mare de persoane, din două corturi de mari dimensiuni s-a format un singur acoperiș peste toată grădina sa. Dar în acele zile de mai, a fost foarte frig și a trebuit făcută căldură în cort. O idee greu de realizat! Hitler a fost, de asemenea, prezent la această ceremonie. Oaspeții au fost distrați cu montaje ușoare scenografice cum ar fi, de exemplu, dansurile surorilor Hopfner, pentru care s-a înjghebat o mică scenă. Pînă la începutul reprezentației

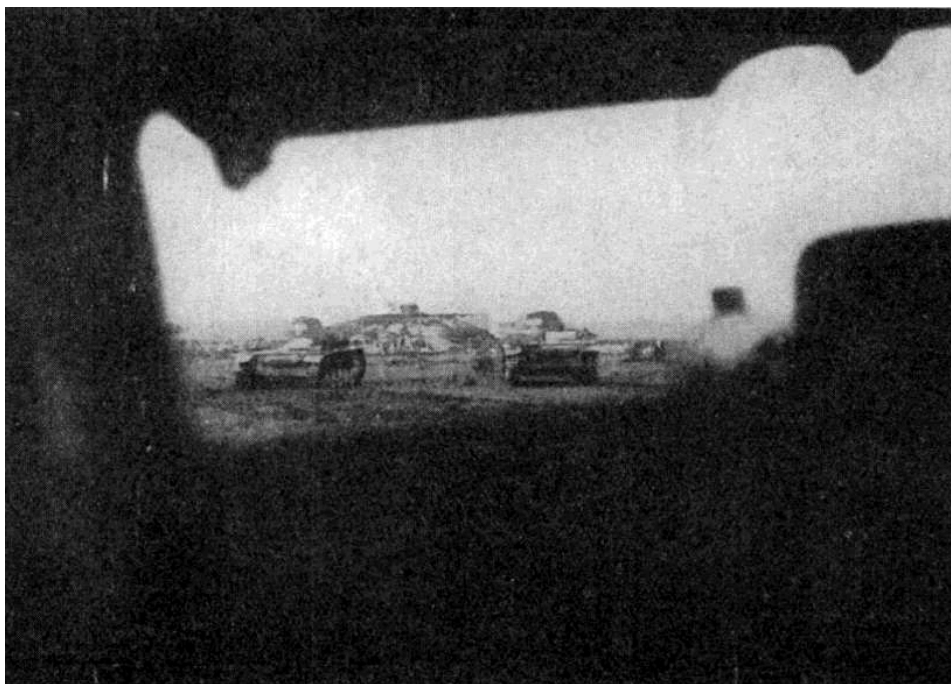
a trebuit să se aștepte ceva timp, fiindcă Hitler a vrut să stea alături de Olga Cehova, care întârzia.

La un post de observație a artileriei

Peisaj de vară în Polonia

Bătălie pentru un amplasament lângă Vizma

Lui Hitler îi plăceau oamenii de artă și cu dragă inimă le frecventa societatea. Motivul politic al vizitei lui Ciano era în mod clar să-l avertizeze pe Hitler asupra pericolului războiului. Mi-e greu să judec dacă a îndeplinit această misiune, trasată de Mussolini, cu suficientă energie și consecvență pînă la sfîrșitul vizitei sale.

În cele din urmă, în iunie la Berlin a venit în vizită prințul-regent al Iugoslaviei, Paul, cu frumoasa lui soție. Din nou a fost organizată o mare paradă la care au participat principale tipuri de trupe mecanizate și, în număr atît de mare că întreaga înscenare a acționat mai degrabă ca o intimidare. Ar trebui remarcat că prințul a plecat de la Berlin la Londra. În măsura în care știu, așteptările lui Hitler, pe care el le-a legat de vizita prințului, nu s-au materializat.

Avertismintele politice au fost mai mult decît suficiente. Dar Hitler și ministrul lui de Externe, Ribbentrop, erau înclinați să creadă că puterile occidentale nu îndrăznesc să înceapă un război împotriva Germaniei și, prin urmare, au mîna liberă pentru a-și îndeplini obiectivele în Europa de Est.

În vara anului 1939. sarcina mea s-a rezumat la a pregăti marile manevre ale Wehrmacht-ului, planificate pentru toamnă cu participarea trupelor mecanizate. Trupele trebuia să tracă prin Munții Metaliferi din regiunea Sudetă. Dar amplele lucrări pregătitoare pentru organizarea acestor manevre au fost efectuate în zadar.

Campania poloneză

În ziua de 22 august 1939, am primit ordin să mă prezint la poligonul Gross-Born din Pomerania, acolo, împreună cu statul major al Corpului 19 de armată, denumit „Statul major al fortificației Pomerania”, pentru a participa la construcția de fortificații de-a lungul frontierelor, pentru a proteja Germania de o eventuală ofensivă poloneză. În componența Corpului 19 de armată erau incluse: divizia 3 tancuri, diviziile 2 și 20 motorizate, precum și alte subunități necesare corpului. Divizia 3 tancuri a fost întărită cu două batalioane școală. Unul de tancuri, care avea în dotare cele mai noi tancuri mijlocii T-III și T-IV, și un batalion de recunoaștere cantonat în orașul Doeberitz- Kramnitz. Acestea noi unități școală împreună cu cele mai vechi, la cererea mea, au fost primele supuse unor antrenamente riguroase astfel încât, cu experiența practică acumulată, să poată desfășura activitatea de instruire în parametri optimi.

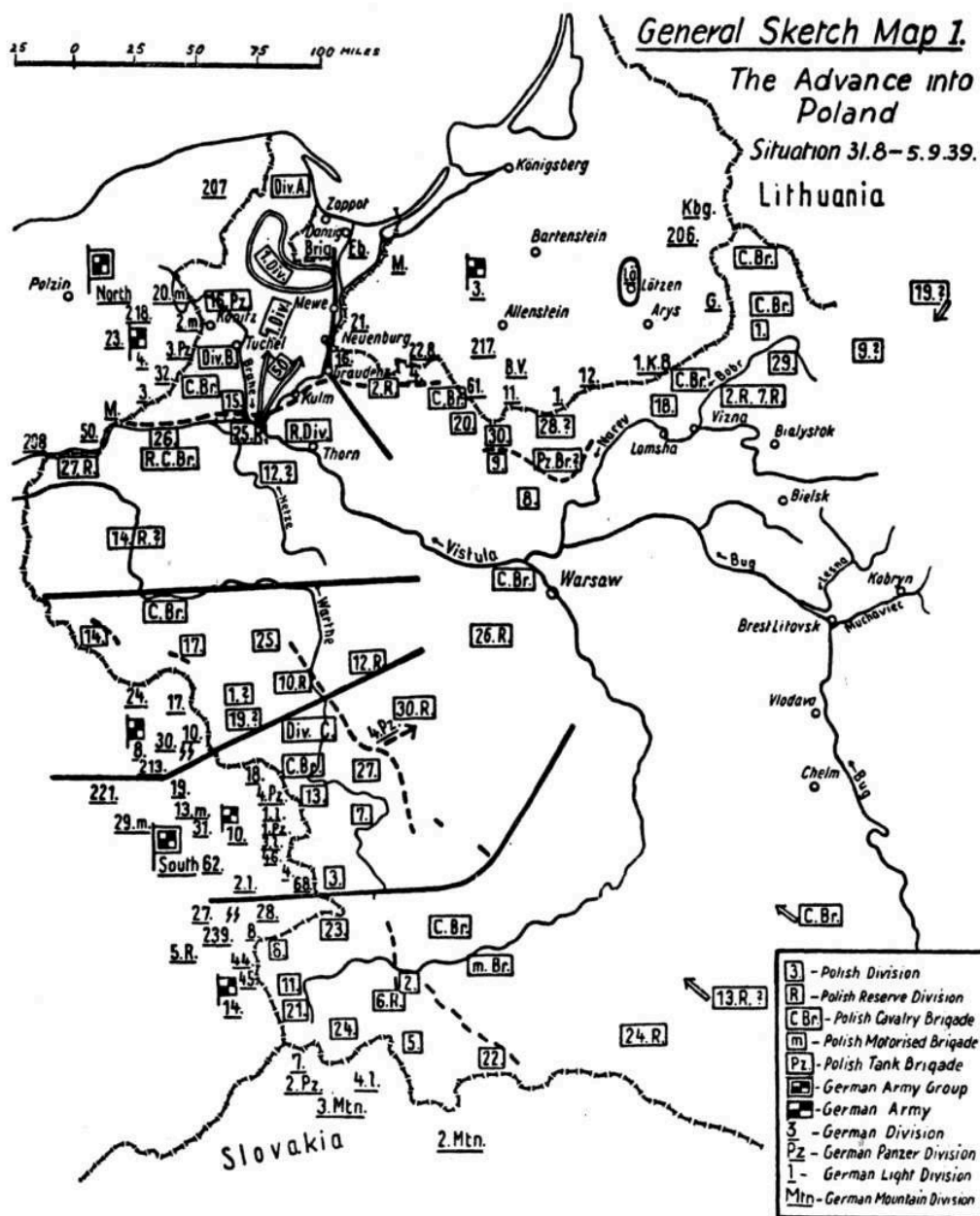
Abia după discursul lui Hitler, ținut în fața comandanților de armată la Obersalzberg, la care eu nu am fost prezent, am aflat de la comandantul armatei a 4-a generalul-colonelul von Kluge ce sarcina mi-a fost încredințată. Am aflat că din armata a 4-a va face parte și Corpul 19 unde-mi desfășuram activitatea. La sud (în dreapta mea) era Corpul 2 de armată a generalului Strauss; la nord (în stînga) — pe frontieră — unitățile generalului Kaupisch care, în ajunul izbucnirii ostilităților, a primit divizia 10 tancuri adusă de la Praga. Pentru Corpul 19 în calitate de rezervă se afla divizia 23 infanterie Potsdam

Sarcina mea a fost de a asigura forțarea râului Brahe (Brda) între Zempelburg (Sompolno) la dreapta și Konitz (Chojnice) la stînga pentru a ajunge rapid la Vistula, izolînd și lichidînd unitățile poloneze situate în așa-numitul „coridor polonez”, continuarea acțiunii urmînd să se facă după primirea de noi ordine. Corpul de armată al lui Strauss, care

acționa în dreapta mea, trebuia de asemenea să ajungă la Vistula, iar coordonat cu generalul Kaupisch, să-și dezvolte acțiunea pe direcția Danzig (Gdansk).

Au existat informații că forțele poloneze din „coridor” erau formate din trei divizii de infanterie, brigada de cavalerie „Pomerska” și o mică unitate de tancuri echipată cu blindate de tip Fiat-Ansaldo. Granița pe partea poloneză a fost consolidată cu diferite fortificații. De pe partea noastră, se vedeau foarte clar tranșeele inamicului. Se părea să existe și o altă linie defensivă de-a lungul râului Brahe (Brda). Începutul ofensivei a fost planificat pentru dimineața zilei de 26 august.

Încheierea acordurilor cu URSS, în acele zile, l-a asigurat pe Hitler că rușii nu vor interveni în favoarea Poloniei. În ceea ce privește reacția puterilor occidentale Ribbentrop a socotit greșit, iluzionându-se că intervenția acestora nu e posibilă.

1: Situația frontului în Polonia la 31.08-05.09.1939

Cu toate că declarația mea este tardivă nu pot să nu spun că starea de spirit a armatei a fost deprimantă, și, dacă n-ar fi fost pactul cu Rusia, probabil, ar fi fost chiar cu mult mai grea. Cu o inimă grea ne-am dus la război, și, nu a existat niciun general care să fi dorit asta. Toți ofițerii vechi și multe mii de soldații de-ai noștri care au participat la Primul

Război Mondial, știau ce e războiul. Ei și-au dat seama că războiul nu va fi limitat doar la Polonia.

Intervențiile celorlalte state erau prudente, Anglia în luna martie, de exemplu, după formarea Protectoratului Boemiei a garantat independența Poloniei. Fiecare dintre noi s-a gândit la mamele și soțiile soldaților germani și la jertfele grele pe care le vor aduce, chiar și în cazul unui deznodământ favorabil al războiului. Proprii mei fii erau, de asemenea, în armată. Fiul cel mai mare, Heinz Gunther, era aghiotantul regimentului 35 tancuri; al doilea fiu, Kurt era locotenent și la 1 septembrie a început serviciu în batalionul de recunoaștere a diviziei 3 tancuri.

Înainte de război ultima mea locuință a fost lângă Dobrin, aproape de Preussisch- Friedland, unde ne-am bucurat de amabilitatea familiei Wilkens.

În noaptea de 25-26 august atacul a fost anulat. Unitățile militare începuseră să părăsească pozițiile inițiale, abia am avut timp pentru a le retrage. După cum se vedea, negocierile diplomatice erau în plină desfășurare. A licărit o mică scînteie de speranță pentru menținerea păcii. Cu toate acestea, unităților militare nu le-au adus nimic bun.

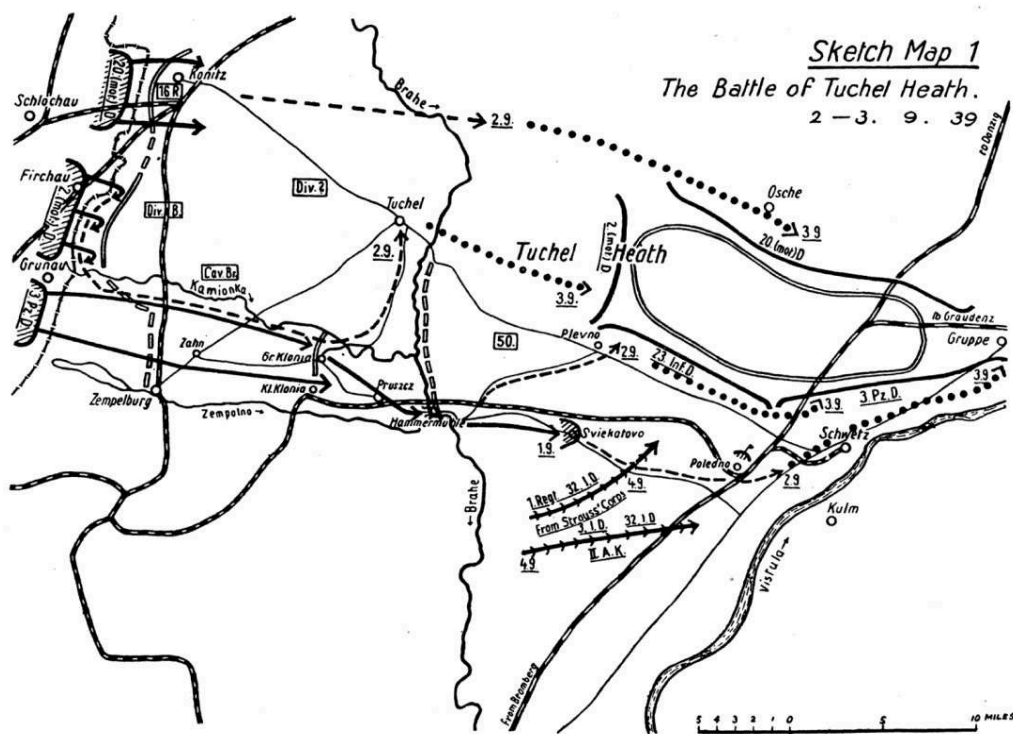
31 august, o nouă alarmă, de data aceasta a fost într-adevăr de luptă. Diviziile au ocupat poziții de-a lungul frontierei. Amplasarea lor a fost, după cum urmează:

- La dreapta — divizia 3 tancuri a generalului baron Geyr von Schweppenburg, scopul ei fiind să se deplaseze între râurile Sompolno și Kamionka spre râul Brda, pe care să-l traverseze la est de Pruszcz , lângă Hammermuhle și apoi să lovească în direcția Vistula la Schwetz (Swiecie)
- În centru, la nord de râul Kamionka, între Grünau și Firchau — divizia 2 motorizată a generalului Bader, scopul ei era să rupă fortificațiile de frontieră poloneze și apoi să avanseze în direcția Tuchel (Tuchola)
- La stînga, la vest de Konitz (Chojnice) — divizia 20 motorizată a generalului Wicktorin, sarcina sa era să cucerească acest oraș și apoi să continue deplasarea peste cîmpiile Tuchel către orașele Osche (Osie) și Graudenz (Grudziadz).

Lovitura principală a fost dată de blindatele diviziei 3 tancuri, urmate divizia 23 infanterie ce constituia rezerva. La 1 septembrie, ora 4:45, armata germană a trecut granița. O ceață densă acoperea solul. Din acest motiv aviația a fost lipsită de posibilitatea de a acționa. Am însoțit brigada a 3-a blindată, în primul eșalon, în zona de nord a Zempelburg (Sepolno), unde au avut loc primele acțiuni de luptă, minore. Din păcate, artileria grea a diviziei 3 blindate, a fost nevoită să tragă în ceață. Primul proiectil a explodat la 50 de metri de vehiculul în care mă aflam, al doilea la câțiva metri în spatele lui. Am socotit că următoarea lovitură va lovi direct în blindat și i-am ordonat conductorului să vireze la dreapta. Dar el s-a panicat din cauza acestor explozii neobișnuite pentru el și a intrat cu viteză maximă într-un șanț. Puntea din față a semișenilatului s-a îndoit, așa de puternic a fost șocul. Am fost nevoit să abandonez temporar călătoria. M-am dus la postul de comandă al Corpului de armată, cu o altă mașină și le-am explicat tunarilor că sînt prea zeloși. Cu această ocazie, am fost primul comandant de corp care a început să folosească vehicule blindate de comandă pentru a însoți tancurile pe cîmpul de luptă. Aceste mașini au fost dotate cu aparate de radio care au permis să se mențină o comunicare constantă cu postul de comandă al Corpului și cu subunitățile diviziilor.

La nord de Zempelburg (Sepolno), lîngă satul Gross-Klonia (Wielka Klonia), a avut loc prima bătălie serioasă. Acest lucru s-a întîmplat într-un moment cînd, brusc, ceața s-a împrăștiat și formațiunile de tancuri s-au pomenit față în față cu apărarea polonezilor. Apărătorii, înzestrați cu tunuri anti-tanc, au reușit să dea cîteva lovituri bine țintite în momentul cînd blindatele noastre au ieșit din ceață. Au fost uciși un ofițer, un ofițer cadet și opt soldați.

Gross-Klonia a fost posesia străbunicului meu baronul Hiller von Gartringen. În afară de mormîntul său, acolo a fost și cel al bunicului meu — Guderian. Acolo, în Klonia, s-a născut tatăl meu. Prima dată în viața mea am mers într-un loc care a fost odinioară atît de iubit de către familia mea.

2: Bătălia de pe câmpia Tuchel 2-3.09.1939

După înlocuirea mașinii m-am dus din nou în sectorul de front ocupat de divizia 3 tancuri, am depășit unitățile noastre avansate pe râului Brda. Principalele forțe ale diviziei se aflau între Pruszcz Pruscevo și Klonia pregătindu-se pentru odihnă. Comandantul diviziei se afla la o întâlnire cu comandantul Grupului de Armate, general-colonel von Bock. Așadar am fost informat cu privire la situația de pe râul Brda de către ofițerii regimentului 6 tancuri. Comandantul regimentului nu credea în posibilitatea de forțare a râului în aceeași zi și intenționa să îndeplinească cu sîrguință ordinul mult rîvnit de pregătire pentru odihnă.

Ordinul comandantului Corpului de armată de a traversa râul Brda în prima zi a ofensivei a fost abandonat. Iritat, m-am retras să mă gîndesc ce măsuri pot fi luate pentru a ieși din această situație. Dintr-o dată am fost abordat de către un tînăr locotenent, Felix. Era fără veston și cu mînele cămășii suflecate pînă sus. Față și mîinile îi erau înegrite de fum. „Domnule general — a spus el — am ajuns la Brda. Apărarea inamicului pe malul râului e slabă. Polonii au dat foc podului de la Hammermühle, dar am stins focul cu tancul meu. Pe pod se poate

circula. Am primit ordin să opresc înaintarea. Domnule general ar fi bine să mergeți pînă acolo.” Am privit surprins la tînărul ofițer. El mi-a făcut o impresie foarte bună, ochii lui mi-a spus că spune adevărul.

Oare acest tînăr locotenent să fie cel care a rezolvat enigma oului lui Columb? Am urmat sfatul lui și am mers prin aglomerarea de mașini poloneze și germane de pe drumul forestier, îngust și nisipos care duce la Hammermühle, și am ajuns acolo între orele 16 și 17. Printre stejarii groși, la aproximativ 100 de metri de rîu, erau mai mulți ofițeri de stat major, ei m-au întîmpinat exclamînd: „Domnule general, aici se trage!”. Aceasta era adevărul, nu se putea nega, că tancurile regimentului 6 și infanteriștii regimentului 3 trăgeau cu cea mai mare intensitate.

Inamicul nu era vizibil, stătea în tranșee pe malul opus al rîului. Am ordonat înainte de toate, prin intermediul colonelului Angern — comandantul brigăzii 3 infanterie, oprirea tirului absurd. Apoi am ordonat să se stabilească dimensiunea apărării poloneze. Batalionul 3 motocicliști a primit ordinul să traverseze rîul cu bărci gonflabile, în zone neapărate de polonezi. Atunci cînd motocicliștii au reușit să traverseze rîul, am deplasat tancurile peste pod. În acest fel am capturat apărătorii polonezi care ocupaseră poziții defensive pe malul rîului. Era vorba de o companie de motocicliști. Pierderile au fost minime.

Toate unitățile disponibile au fost imediat folosite la crearea unui cap de pod consolidat. Batalionul de cercetare al diviziei 3 tancuri a primit ordin să plece imediat prin Tuchola spre Vistula la Schwetz (Swiece) pentru a localiza principalele forțe poloneze și posibilele lor rezervele. La ora 18:00 s-a încheiat traversarea rîului. Divizia 3 tancuri și-a îndeplinit obiectivul ajungînd la Swiekatovo.

M-am întors la postul de comandă al Corpului de armată, aflat la Zahn, unde am ajuns la căderea întinericului.

Lungile șosele erau pustii. Aici nu existau lupte. Am fost surprins cînd, dintr-o dată, am văzut mai multe persoane purtînd căști de protecție. Aceștia erau oameni din statul meu major. Ei amplasau un tun anti-tanc în poziție de tragere. Cînd i-am întrebat de ce o fac, aceștia au răspuns că unități de cavalerie poloneze au început o ofensivă și că pot apărea acolo în fiecare minut. I-am asigurat că nu se va întîmpla așa ceva și am început să lucrez la sediul central.

În rapoartele diviziei 2 motorizate se informa că ofensiva s-a oprit în fața barajelor de sîrma ghimpată ale polonezilor. Toate cele trei regimente au fost desfășurate de luptă, iar divizia nu mai avea niciun fel de rezerve. Am ordonat ca în acea noapte să se mute regimentul din flancul stîng în flancul drept al diviziei, astfel încît a doua zi să lupte în spatele diviziei 3 blindate, în scopul de a lichida inamicul pe direcția Tuchel (Tuchola). La ocuparea localității Konitz (Chorznic), divizia 20 motorizată a întâmpinat o slabă rezistență din partea polonezilor, în aceste condiții a primit ordinul să continue ofensiva. Nervozitatea din prima zi s-a accentuat pe timpul nopții care a urmat. Astfel, comandantul diviziei 2 motorizată a raportat după miezul nopții că el a fost forțat să se retragă sub atacul cavaleriei poloneze. Am rămas mut auzind acest lucru, apoi luîndu-l de mîină pe comandantul diviziei l-am întrebat dacă a auzit cîndva că infanteria din Pomerania a fugit din fața cavaleriei inamicului. El a negat și m-a asigurat că-și va păstra pozițiile. În dimineața următoare, am decis să merg pe pozițiile aceastei divizii. Ajungînd acolo, la ora 5:00, am văzut că statul major al diviziei încă se simțea oarecum neajutorat. Aflat în fruntea primului regiment, l-am adus personal la locul de trecere peste râul Kamenka, la nord de Klona pentru ca acolo să intru cu regimentul în luptă pe direcția Tuchel (Tuchol). În cele din urmă, ofensiva diviziei a 2-a motorizată a decurs în parametrii optimi. Panică primei zile de războiului a fost depășită.

În cursul nopții, batalionul de recunoaștere al diviziei 3 tancuri a ajuns la Vistula. Din păcate, din cauza neglijenței, a suferit pierderi considerabile în rîndul de ofițerilor, în zona Poledno, în apropiere de Schwetz (Swiecie.)

Principalele forțe ale diviziei 3 tancuri au fost împărțite, la râul Brda, în două părți și în prima jumătate a zilei au atacat în mod repetat forțele poloneze de pe malul de est al râului. La amiază, polonezii au reușit un contraatac, divizia fiind nevoită să ducă lupte în pădure, fiind în imposibilitate de a continua ofensiva. Divizia 23 infanterie care o urma, s-a angajat în luptă. Ambele divizii, prin efort conjugat, au reușit să ajungă la Tuchel. Intrînd în luptă la 3 septembrie, divizia 23 infanterie a generalului contele Brockdorff, în drumul său spre Vistula, între divizia 3 blindată și divizia 20 motorizată, reușise după lupte grele și mai multe eșecuri completa încercuire a inamicului iar acum se afla

în fața noastră, în pădurea de la nord de Schwetz (Swiecie) și la de vest Graudenz (Grudziadz). Brigada de cavalerie poloneză Pomerska, ignorând natura tancurilor noastre le-au atacat cu săbii și lănci suferind pierderi teribile. Un regiment de artilerie polonez a fost prins în marș spre Vistula de către tancurile noastre, și distrus, doar două tunuri au reușit să le pună în poziție de tragere și să deschidă focul. Infanteria poloneză, de asemenea, a suferit pierderi grele. O serie de convoaie au fost interceptate retrăgându-se și distruse.

La 4 septembrie inelul încercuirii inamicului a fost redus. Bătălia pentru „Coridorul polonez” se apropia de sfârșit. Pentru scurt timp un regiment din Divizia 23 infanterie a manifestat slăbiciune dar situația a fost rapid remediată de Divizia 32 infanterie aflată sub comanda generalului Strauss.

Trupele au luptat strălucit și erau într-o stare de spirit bună. Pierderile în rândul soldaților au fost minore, la corpul ofițerilor au fost neobișnuit de mari: ofițerii au luptat cu multă dăruire. Generalul Adam, secretarul de stat baron von Weizsaker și colonelul baron von Funk și-au pierdut în campania poloneză fii.

La 3 septembrie, am vizitat diviziile 23 infanterie și 3 tancuri, pentru a-l vedea pe fiul meu Kurt și a admira turnurile orașului Kulm (Chelmno), oraș în unde m-am născut.

În ziua de 4 septembrie am asistat la lupta care s-a dat de către diviziile 2 și 20 motorizate pentru ocuparea vechii tabere germane de antrenament de la Gruppe, la vest de Graudenz (Grudziadz); noaptea am fost cu divizia 3 tancuri, care a trecut Vistula închizând pe la răsărit încercuirea.

„Coridorul” a fost străpuns. Dar în timp ce noi, militarii, eram angajați în profesia noastră dificilă, situația politică s-a complicat serios. Anglia și sub presiunea ei și Franța au declarat război Reich-ului, astfel speranțele noastre pentru o pace de lungă durată au eșuat. Am intrat, astfel, în cel de-al doilea război mondial. Era clar că aceasta va dura mult timp și că va fi o luptă foarte grea. În ziua de 5 septembrie am avut o vizită surpriză din partea lui Adolf Hitler. L-am întâlnit la Plevno, pe șoseaua care duce de la Tuchel (Tuchol) pe Schwetz (Swiecie). S-a urcat în mașina sa și pe șoseaua pe care am urmărit inamicul, a trecut pe lângă piesele de artilerie poloneze distruse spre Schwetz (Swiecie), și

de acolo, pe marginea inelului de încercuire în Graudenz (Grudziadz), unde a oprit pentru puțin timp lângă podul de peste Vistula. Privind la artileria distrusă, Hitler a exclamat: „Asta au făcut-o, nu-i așa, bombardierele noastre în picaj?” L-am surprins pe Hitler cu raspunsul meu: „Nu, tancurile noastre!” Între Schwetz (Swiecie) și Graudenz (Grudziadz) se aflau răspândite subunități ale diviziei 3 tancuri, care nu erau utilizate pentru încercuirea armatei poloneze. Printre ele se aflau regimentul 6 tancuri și batalionul de cercetare-recunoaștere a diviziei, unde a servit fiul meu Kurt. La întoarcere, drumul nostru a trecut pe lângă subunitățile diviziilor 23 infanterie și 2 motorizată.

În timpul călătoriei, am vorbit în primul rând despre o situație militară din zona Corpul meu de armată. Hitler s-a interesat despre pierderi. I-am prezentat cifrele pe care le cunoșteam: 150 morți și 700 de răniți în cele patru divizii subordonate mie în timpul luptelor pentru „coridor”. El a fost foarte mirat de astfel de pierderi minore și mi-a dat pentru a compara numărul victimelor din regimentul său „List”, în timpul primului război mondial. După prima zi de luptă, au înregistrat 2.000 morți și răniți. Am putut să-i spun că aceste pierderi minore în luptele cu inamicul curajos și îndrăgănit pot fi atribuite în principal, eficacității tancurilor noastre. Tancurile sînt arme care reduc semnificativ pierderile din rândul propriilor trupe. Încrederea soldaților și ofițerilor în superioritatea armelor lor a crescut foarte mult ca urmare a succesului în „Coridorul polonez”. Inamicul a pierdut două sau trei divizii de infanterie și o brigadă de cavalerie. Trofeeile noastre numărau mii de prizonieri și sute de tunuri.

În apropiere de Vistula au apărut la orizont siluetele unor case ale unui oraș. Hitler a întrebat dacă nu cumva e Kulm (Chelmno). Am confirmat: „Da, e Kulm. Am avut onoarea de a vă ura bun venit, în martie anul trecut, în localitatea dumneavoastră de naștere, azi pot să vă primesc la locul meu de naștere. Kulm e orașul în care m-am născut”. Cîteva ani mai târziu, Hitler și-a adus aminte de această scenă.

Apoi conversația noastră a trecut la problemele tehnice. Hitler a vrut să știe ce îmbunătățiri ar mai avea nevoie tancurile noastre. I-am arătat că e necesară accelerarea aducerii de tancuri medii T-III și T-IV pe linia frontului și creșterea producției. Pentru a îmbunătăți și mai mult parametrii tancurilor ar trebui să acorde atenție la următoarele:

creșterea vitezei de deplasare, îmbunătățirea blindajului, mai ales în partea frontală, creșterea razei de acțiune și a puterii de penetrare a proiectilelor trase de tun, mărirea calibrului tunului și utilizarea muniției cu încărcătură mai mare. Același lucru este valabil și pentru armele antitanc.

Exprimînd mulțumiri trupelor pentru succesele lor, Hitler a părăsit Corpul de armată la lăsarea întinericului. El s-a îndreptat către Cartierul său general.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că populația, folosind acalmia luptelor a ieșit din ascunzători și l-a salutat foarte călduros pe Hitler oferindu-i flori.

Orașul Schwetz (Swiecie) a fost decorat cu steaguri alb-negru și roșu. Vizita lui Hitler a făcut o impresie foarte bună asupra trupelor. Din păcate, pe măsură ce războiul a avansat, Hitler a venit tot mai rar, și în ultimii ani a încetat complet vizitele pe front. Astfel, el a pierdut contactul cu soldații afectînd capacitatea sa de a le înțelege meritele și suferințele.

La 6 septembrie statul major al Corpului de armată și unități avansate ale diviziilor au trecut Vistula. Sediul de comandă al corpului a rămas la Finckenstein, în minunatul palat al contesei Dohna-Finckenstein. Acest palat a fost dat de Frederick cel Mare ministrului său, contele von Finckenstein. Aici, de două ori, Napoleon I și-a instalat cartierul general. Prima dată împăratul a ajuns acolo cu armata sa atunci cînd, în 1807, purtînd război cu Prusia și Rusia, a traversat Vistula în Prusia Orientală. Avansînd prin monotona, sărăcăciosul cîmpie Tuchol, Napoleon a văzut palatul și a spus: „În cele din urmă, un castel!” Acolo a planificat să continue marșul pe direcția de Eylau (Bagrationovsk) și a lăsat o urmă a trecerii sale zgîriind podeaua cu pintenii. În 1812, înainte de a merge în Rusia, pentru a doua oară a venit la palat și a stat acolo timp de mai multe săptămîni cu frumoasa contesă Walewska. Și iată, aici, în această fostă cameră a lui Napoleon I, am fost instalat eu. Din păcate, gazda noastră, contele Dohna era bolnav și se afla internat într-un spital din Berlin, așa că n-am avut onoarea să-l întîlnesc pe el sau pe contesă. Intendentul castelului a fost amabil propunîndu-mi o vînătoare de cerbi. Cum nu aveam ordin să continuăm ofensiva și tocmai aflasem că vom ieși din subordonarea armatei a 4-a

și vom trece în directă subordonare la comandantul Grupului de armate, von Bock, am decis să accept oferta, în speranța că nu va aduce nici un prejudiciu intereselor armatei. Până ce diviziile mele să se angajeze în traversarea râului, în noaptea de 7/8 septembrie am vînat cu succes și am ucis doisprezece cerbi mari. Administratorul silvic al contelui, un om foarte scrupulos, a decis să mă însoțească ca ghid.

În 8 septembrie diviziile mele au trecut de partea cealaltă a râului lângă Mewe și Kesemark. Evenimentele au început să se dezvolte rapid. Seara am fost chemat la sediul central al Grupului de armate din Allenstein (Olsztyn) pentru primirea ordinului de numire în funcția de comandant al Corpului 19 de armată. La ora 19:30 am părăsit Finckenstein și între 21:30 și 22:30 am primit ordinele pentru luptă. Comandantul Grupului de armate a intenționat să reincludă Corpul meu de armată în cadrul armatei a 3-a a generalului von Kùchler și să-l introducă în luptă în flancul stîng din zona Arys (Orzysz) în direcția Lomza, periferia estică a Varșoviei. Mi s-a părut că o astfel de legare a Corpului meu de o armată de infanterie contrazice natura genul meu de armă.

Am presupus că aceasta nu-mi va da posibilitatea să folosesc viteza de deplasare a diviziilor motorizate și că profitînd de înaintarea lentă a forțele noastre, polonezii care apără Varșovia vor avea șansa de a se retrage la est și a pregăti o nouă linie de rezistență pe malul de est al Bugului. Prin urmare, am propus șefului statului major al Grupului de armate, general von Salmuth, să lase Corpul de tancuri în subordinea nemijlocită a comandantului Grupului de armate și să-l introducă în luptă în stînga armatei lui Kùchler, spre Brest la est de Bug. Prin urmare, toate încercările polonilor de a organiza o apărare stabilă în regiunea Varșoviei vor fi sortite eșecului. Salmuth iar apoi și, general-colonelul von Bock a fost de acord cu sugestia mea.

Primind ordinul corespunzător, m-am dus la tabara școală de la Arys (Orzysz), unde am chemat comandanții diviziilor pentru a le anunța numirea mea. Din vechile mele divizii am păstrat, în primul rînd, divizia 3 tancuri și divizia 20 motorizată. Divizia 2 motorizată se afla deocamdată în rezerva Grupul de armate. Divizia 10 tancuri, care făcuse parte mai devreme din armata lui Kùchler, și nou formată brigada de

infanterie „Lotzen”, completată cu personal apt pentru serviciul militar dar cu vârste mai mari, au fost incluse din nou în Corpul 19 armată. Ar trebui remarcat faptul că divizia și brigada au participat la luptele de pe râul Narew la nord de Wiznia.

După ce, în dimineața zilei de 9 septembrie, la Arys (Orzysz), diviziile au primit ordinul de luptă, m-am dus la Korzeniste (19 km nord de Lomza), la noul meu vecin pe partea dreaptă, generalul von Falkenhorst, comandantul Corpului 21 de armată, care era familiarizat cu situația, să-mi dea elemente noi. Am ajuns acolo între 5 și 6 dimineața și am așteptat să se trezească. M-a informat despre situația militară. Așa am aflat că încercarea de a lua Lomza printrun atac surpriză nu a reușit, a întâlnit rezistența curajoasă a polonezilor dar și din lipsa de experiență de luptă a soldaților noștri și-a spus cuvântul. Corpul 21 de armată se afla pe malul de nord al râului Narew.

La ora 8:00 am ajuns la Wiznia și a găsit acolo sediul diviziei a 10- a blindate, care era comandată de generalul Stumpf; acesta îl înlocuia pe generalul Schaal care suferise un accident. Generalul Stumpf mi-a comunicat că infanteria sa, forțând râul, a intrat în contact cu poziții defensive poloneze foarte bine întărite. „Luptele continuă” — a adăugat el. Luând act de această situație, m-am dus la brigada „Lotzen” care a fost, inițial, concepută să fie garnizoană în aceste zone fortificate, dar apoi a fost introdusă în luptă în ofensiva de pe Narew. Brigadă și comandantul său, colonelul Gal, mi-a făcut o excelentă impresie. Fortăreața râului s-a desfășurat cu succes, ofensiva desfășurându-se foarte energic. Am aprobat toate măsurile luate de către comandantul de brigadă, și m-am întors la divizia 10 blindate.

Când am sosit din nou la Wiznia, am constatat cu dezamăgire că raportul de dimineață despre succesul infanteriei diviziei 10 tancuri a fost greșit. E drept că infanteria a traversat râul, dar buncărele din sistemul de fortificații de coastă, nu au fost cucerite. La sosirea mea nu se produsese nicio schimbare. Așa că am decis să trec râul pentru a-l găsi pe comandantul regimentului, dar nu putut ajunge la punctul său de comandă. Posturile de comandă ale comandanților de batalion au fost, de asemenea, foarte bine camuflate. M-am întors la mal. Aici, tancurile diviziei nu se vedeau, ele erau încă pe malul de nord al râului Narew. Așa că am trimis înapoi ofițerul care mă însoțea pentru a ordona

aducearea aici a tancurilor. În prima linie se întâmpla ceva de neînțeles, la întrebările mele mi s-a răspuns că se petrece o schimbare a companiilor amplasate în prima linie.

Totul aici pare a fi o schimbare a gărzii. Despre ordinul de atac nimeni nu știa nimic.

Observatorul divizionului de artilerie grea stătea fără nicio treabă de vorbă cu infanteriștii. Unde se afla inamicul nimeni nu știa; cercetașii nu fuseseră trimiși în teritoriul din față.

Am comandat oprirea acestei manevre ciudate de schimbare și i-am chemat pe comandantul regimentului și pe comandanții de batalioane. Apoi am ordonat comandantului divizionului de artilerie grea să deschidă focul asupra buncărelor poloneze. Comandantul regimentului a venit la mine după ceva vreme. Am plecat în recunoaștere în liniile din față ale apărării inamicului și am înaintat pînă cînd am nimerit sub foc. Ne aflam chiar în fața buncărelor, acolo am văzut un tun anti-tanc german, care, sub conducerea comandantului său continua cu curaj ofensiva de unul singur. De aici noi am început să avansăm. Nu voi nega, am fost foarte supărat de tot ce sa întîmplat.

Cînd m-am întors la Narew, regimentul de tancuri era încă pe malul de nord al râului. Comandantul al regimentului a primit ordinul să înceapă trecere râului în ritm accelerat. Deoarece podul nu era încă gata, tancurile au trecut cu feribotul. Se făcuse deja ora 18 cînd, în sfîrșit, a început ofensiva. Aceasta s-a dezvoltat rapid și cu foarte puține pierderi.

În cazul în care acțiunea de a traversare ar fi fost declanșată mai devreme, cu mai multă energie și hotărît coordonată, aceste rezultate ar fi putut fi atinse în prima jumătate a zilei.

Încă înainte de a se instala la Wiznia postul de comandă al Corpului de armată, am comandat oral și în scris ofițerului genist să instaleze rapid podul de pontoane peste Narew, necesar trecerii urgente a diviziei 10, și apoi a diviziei 3 tancuri.

Ajungînd la postul de comandă, am ordonat să se pregătească ordinul pentru a doua zi, acesta cuprindea forțarea râului Narew de către divizia 20 motorizată în partea dreaptă a diviziei 10 tancuri și travesarea de către divizia 3 tancuri în dreptul diviziei 10 panzer.

10 septembrie, la ora 5:00 dimineață, am aflat că podul peste Narew, care era gata pe la miezul nopții, a fost din nou demontat și mutat pentru a se reface în aval din ordinul comandantului diviziei 20 motorizate. Acum, traversarea tancurilor diviziei trebuia să se facă cu bacurile. Acest lucru m-a adus la disperare. Ofițerul genist nu a adus la cunoștință comandantului diviziei ordinul meu. El a acționat cu deplina credință că generalul Wicktorin, comandantul diviziei, era familiarizat cu ordinul meu. Pînă seara a construit un alt pod pentru trecerea tancurilor.

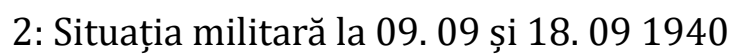
Am petrecut noaptea în Wiznia, în noua clădire a bisericii, cu toate că era încă în construcție și nelocuită, dar în alte case era chiar mai rău.

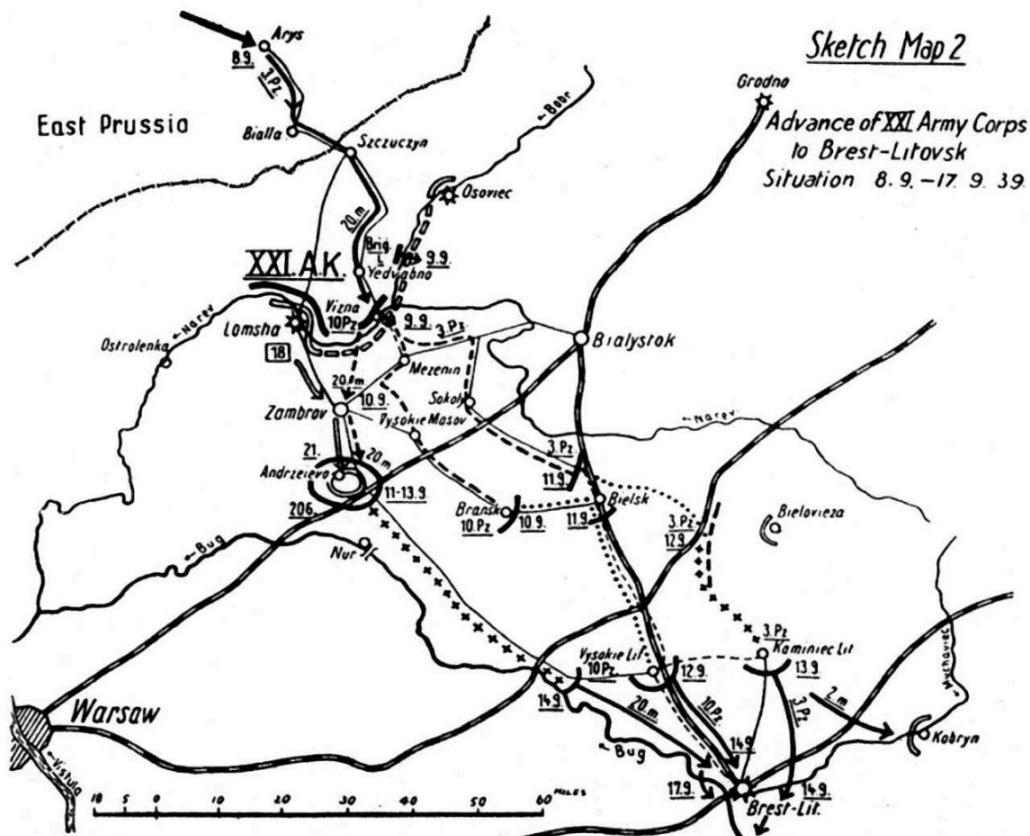
În aceeași zi, divizia 20 motorizată a angajat lupte grele în Zambrów. Forțele principale ale diviziei mergeau spre Bug, în direcția Nur.

Înainte lor, am trimis batalionul școală de recunoaștere-cercetare care a ajuns la punctul de trecere peste Bug fără lupte. Divizia 10 tancuri a avansat pînă la Bransk, în acest timp a angajat de cîteva ori lupte cu forțele poloneze.

Seara, am urmat această divizie și am petrecut noaptea în satul Wysokie-Mazowiecki. Statul major al Corpul meu de armată, care a traversat seara râul Narew și m-a urmat, nu a putut ajunge la mine și a rămas într-un sat mai la nord de Mazowiecki. Așa că am fost nevoit să dorm afară — o poziție foarte incomodă pentru a da ordine și instrucțiuni. A doua zi, foarte devreme, am ordonat schimbarea locului de amplasare a statului major; cel mai bine ar fi fost să fi rămas la Wiznia.

Situation 9.9.-18.9.39.

3: Situația frontului 8-17.9.1939

Dimineața, 11 septembrie, așteptam cu nerăbdare sosirea statului major al Corpului. Trupele poloneze care intenționau să se retragă de la Lomza spre sud-est, aglomerau șoseaua, la sud de Zambrów, punând astfel într-o situație dificilă divizia 20 motorizată care-și continua ofensiva. Comandantul diviziei a decis să întoarcă subunitățile, deja avansate spre Bug, pentru a încercui și lichida inamicul. Am ordonat diviziei 10 motorizată să-și continue ofensiva. Între timp, în divizia 3 de tancuri, care opera la stînga diviziei 10, se răspîndise zvonul că la Mazowiecki aș fi în pericol de a fi încercuit de polonezi, așa că au trimis batalionul 3 motociclete să mă ajute. Soldații s-au bucurat să mă vadă pe șoseaua ce ducea în acea localitate. Sentimentul de solidaritate manifestat de motocicliști mi-a făcut o impresie bună.

Statul major al Corpului a petrecut noaptea în satul Mazowiecki.

12 septembrie, divizia 20 motorizată împreună cu elemente ale diviziei 10 blindate au ajuns cu rapiditate pentru a sprijini infanteria să încercuiască forțele poloneze la Andrzejewo. Divizia 10 blindate a ajuns

satul Vysokie- Litowsky iar divizia 3 tancuri la Bielsko. Am ajuns în Bielsko cu patrulele avansate ale batalioanelor de recunoaștere și am primit rapoarte cu cele mai recente date despre inamic. După-amiaza, l-am întâlnit pe fiul meu, Kurt.

Punctul de comandă a fost mutat la Bielsko. Divizia 2 motorizată a fost retrasă din rezerva Grupului de armate și alocată din nou Corpului 19 de armată. Ea a primit ordinul să se deplaseze de-a lungul liniei Lomza - Bielsk pentru a se reuni cu corpul de armată. În ordin se spunea: „Comandantul diviziei să se deplaseze înainte”. Dar atunci când, în dimineața zilei de 13 septembrie, generalul Bader îndeplinind ordinul a mers mai departe, luînd doar stația de radio cu el, între Bransk și Volsky s-a întâlnit cu unitățile poloneze care încercau să iasă din încercuirea de la Andrzejewo. Bader a trebuit să petreacă sub foc cîteva ore neplăcute. Pînă cînd n-am recepționat semnalele operatorului său radio n-am știut de situația periculoasă în care se afla ca să-l ajutăm. Acest eveniment a fost, de asemenea, o lecție bună pentru conducerea operațiunilor de luptă ale trupele de blindate.

În aceeași zi, rezistența poloneză la Andrzejewo a încetat. Comandantul diviziei 18 poloneze a fost făcut prizonier. Divizia 3 panzer (tancuri) a ajuns la Kamyenyets. Trupele avansate au fost oprite la Brest; s-a dat ordinul de atacare a fortăreței. Am petrecut noaptea în Bielsko.

Am fost înștiințat că trupe poloneze s-au retras în celebra pădure Bialowieza, dar am vrut să evit lupta în pădure. A fost o încercare a lor de a ne distra de la sarcina principală, de a nu ajunge la Brest prin imobilizarea acolo a unor forțe importante. Așa că m-am mulțumit doar cu organizarea unei supravegheri atente a acestei păduri.

La 14 septembrie, regimentul 8 tancuri și batalionul divizionar de cercetare-recunoaștere: subunități ale diviziei 10 tancuri, au ajuns în fața fortăreței Brest. Am început rapid marșul spre Brest cu întregul corp de armată, pentru a utiliza surpriza în vederea succesului. Am petrecut noaptea la Litowsky.

La 15 septembrie, inelul în jurul Brestului a fost închis pe malul de est al Bugului. Încercarea de a lua această fortăreață printr-un atac surpriză cu tancuri a eșuat, doar pentru că polonezii au pus la poarta de

intrare un vechi tanc Renault, ceea ce a împiedicat tancurile noastre să intre în oraș. Punctul de comandă al Corpului de armată s-a mutat pentru noapte la Kamyanyets. Divizia 20 motorizată și divizia 10 tancuri, la 16 septembrie, au lansat un atac comun asupra cetății Brest. Au luat cu asalt creasta valului întărit, dar atacul s-a împotmolit. Nici regimentul de infanterie a diviziei 10 tancuri nu a putut îndeplini ordinul de atac datorită barajului de artilerie dezlănțuit de pozițiile întărite ale valului de apărare. Când subunitățile regimentului, avansate, spre care atunci mă îndreptam, cu întârziere și fără ordin au angajat din nou un atac, au suferit pierderi grele fără atingerea obiectivului. Adjutant meu, locotenent-colonelul Braubach, a fost grav rănit în aceste lupte și a murit câteva zile mai târziu. El a încercat să oprească focul declanșat de unitățile din spate spre subunitățile avansate, dar a fost lovit de un lunetist polonez, de la 100 m, adăpostit în spatele valului de apărare. A fost o pierdere care m-a afectat foarte mult.

Divizia 3 tancuri a avansat, la est de Brest, spre orașul Wlodawa, iar divizia 2 motorizată, mai la est, spre Kobryn.

Punctul de comandă al Corpului a rămas în Kamyanyets. În dimineața de 17 septembrie gigantica cetate a fost luată de regimentul 76 infanterie a colonelului Gollnik. Acesta a trecut, pe timp de noapte, pe malul vestic al Bugului chiar în momentul când garnizoana poloneză încerca să părăsească Brestul, spre vest, pe podul intact de peste Bug. Acesta a fost sfârșitul campaniei. Statul major al Corpului de armată s-a mutat la Brest și s-a instalat în Woywodschaft. Aici am aflat că sovieticii, în est, au început ofensiva. Campania poloneză a fost botezul de foc pentru unitățile mele de tancuri. Am ajuns la concluzia că ele și-au justificat pe deplin existența și că eforturile depuse pentru crearea lor au fost răsplătite. Am rămas pe râul Bug pregătit să întâmpin rămășițele armatei poloneze. Spatele Corpului de armată era protejat de divizia a 2-a motorizată, care a fost angajată în lupte grele lângă Kobryn. Așteptam din minut în minut să stabilem legătura directă cu unitățile blindate care acționau la sud. Unitățile noastre de recunoaștere-cercetare avansate au ajuns la Liuboml.

Între timp, comandantul armatei a 4-a, generalul-colonelul von Kluge, s-a mutat mai aproape de noi și am intrat din nou sub comanda sa. Brigada „Lotzen”, care a luptat cu mult curaj pe Narew și care de

cîteva zile asigura flancul nostru stîng, a fost, de asemenea, subordonată armatei a 4-a. Von Kluge a ordonat Corpului 19 de armată să transfere o divizie la sud și o alta la est de Kobryn iar a treia la nord-est, la Bialystok. Punerea în aplicare a deciziei ar fi condus la divizarea Corpului în părți separate și coordonarea ar deveni imposibilă. Apariția rușilor ne-a salvat de de la îndeplinirea acestui ordin.

În calitate de mesager a sosit un tînăr ofițer rus într-o mașină blindată și ne-a anunțat de apropierea brigăzii lui de tancuri. Apoi am auzit de linia de demarcație, stabilită de Ministerul Afacerilor Externe, care trecînd pe Bug, stabilea cetatea Brest în zona sovietică; o decizie ministerială pe care noi am considerat-o nefavorabilă. Apoi aflat că zona de la est de linia de demarcație ar trebui să fie părăsită de noi pînă la data de 22 septembrie. Această perioadă a fost atît de scurtă, încît nici măcar nu puteam evacua răniții noștri și nici ridica tancurile avariate. Se pare că la negocierile privind stabilirea liniei de demarcație și încetarea ostilităților nu a participat niciun militar.

În legătură cu părăsirea Brestului, ar trebui să amintesc un mic episod. Episcopul din Danzig (Gdansk) O'Rourq împreună cu primatul Poloniei, cardinalul Hlond au părăsit Varșovia și se îndreptau spre est. Cînd ambii prelați au ajuns la Brest, spre marea lor surprindere au întîlnit germani. Cardinalul s-a întoars spre sud-est și a dispărut în România. Episcopul din Danzig a ales calea de nord-est și a căzut direct în mîinile noastre. El a cerut permisiunea să vorbească cu mine. Am fost imediat de acord. Conversația a avut loc în Brest. El nu știa unde poate sta în condiții de siguranță, și, în niciun caz, nu dorea să fie transferat în sectorul sovietic. L-am sfătuit să se alătore unuia dintre convoaiele mele care transporta alimente și muniții de la Königsberg (Kaliningrad). De acolo, el ar putea ajunge cu ușurință la episcopul de Ermland și să se pună sub protecția sa. Episcopul a acceptat oferta și, împreună cu anturajul său, a ieșit nestingherit din zona de război. Mai tîrziu, într-o scrisoare, subliniind cavalerismul tradițional al corpului de ofițeri german, el mi-a mulțumit pentru a ajutorul acordat.

În ziua transferării orașului Brest către sovietici, a sosit kombrig Krivoșkin (kombrig — comandant de brigadă), tanchist, cunoscător al limbii franceze, așa că am putut să mă înțeleg cu el. Toate problemele

lăsate nerezolvate în prevederile Ministerului Afacerilor de Externe, au fost satisfăcătoare rezolvate pentru ambele părți. Noi am fi putut să ridicăm tot, dar stocurile poloneze capturate au rămas rușilor, pentru că ele nu au putut fi evacuate într-un timp atât de scurt. Șederea noastră în Brest s-a încheiat cu o paradă de rămas bun și ceremonia schimbului de steaguri în prezența kombrig Krivoșkin.

Înainte de a părăsi fortăreața, care ne-a costat atât de mult sânge, l-am însoțit, în ziua de 21 septembrie, pe fostul meu aghiotant, locotenent-colonelul Braubach, la locul de odihna veșnică. Am suportat greu pierderea acestui ofițer curajos și coleg harnic. Rana primită, nu ar fi fost fatală, dar au apărut complicații la inimă, ceea ce a dus la moarte.

În seara zilei de 22 septembrie am ajuns în Zambrów. Ddivizia 3 tancuri fusese deja acolo iar apoi ea s-a îndreptat spre Prusia de Est. Au urmat apoi celelalte divizii. Corpul de armată, ca o unitate de luptă, nu mai exista.

În ziua de 23 septembrie ne-am oprit la Gallingen într-o clădire frumoasă a contelui Botho-Wend zu Eulenburg. Contele însuși servea în armată, așa că am fost primiți de amabila lui soție și fiica sa adorabilă. Aici ne-am odihnit câteva zile, odihnă care ne-a refăcut după un marș în ritm rapid.

Fiul meu Kurt s-a comportat bine în această campanie. De la al doilea fiu al meu, Heinz, nu am avut nicio veste. În general, în întreaga campanie, poșta militară nu a reușit să ajungă pe front. A fost o mare deficiență. Acum noi sperăm o revenire rapidă în patrie, la fostele locuri de dislocare pentru a aduce rapid trupele la pregătire de luptă.

Tot timpul am sperat că o victorie rapidă în Polonia va avea o anumită influență politică și va putea convinge statele occidentale să urmeze o politică rațională. Am crezut că dacă ar fi altfel rezolvată situația, Hitler nu va lansa un atac rapid în vest.

Din păcate, ambele au fost speranțele iluzorii. A început în momentul în care Churchill a numit campania: un „război bizar”.

Profitând de timpul liber, mi-am vizitat rudele care trăiau în Prusia Orientală. Printre ei am întâlnit un nepot, care a fost obligat să se înroleze în armata poloneză, iar acum, eliberat din captivitate, dorea să servească poporului său.

La 9 octombrie Statul major al Corpului de armată a fost transferat la Berlin. Pe drumul spre capitală mi-am vizitat, din nou, rudele din Prusia de Est; au supraviețuit momentelor grele din „duminica sîngeroasă”³ de la Bromberg (Bydgoszcz). Am făcut o vizită, de asemenea, și în orașul meu natal, Kulm (Chelmno), am găsit casa în care au trăit părinții mei și bunica. Aceasta a fost ultima dată cînd am văzut locurile natale

Revenind la Berlin, curînd am simțit bucuria: cel mai mare fiu al meu a fost decorat cu Crucea de Fier clasele I și II. El a fost implicat în luptele grele de la Varșovia.

Nu pot termina descrierea campaniei poloneze, fără a evidenția Statul major al Corpului de armată subordonat mie, care a fost condus strălucit de colonelul Nehring. Datorită bunei instruirii și tehnicii excelente de alcătuire și transmitere a ordinilor, statul major a contribuit în mare măsură la succesul Corpului de armată.

Între cele două campanii

La 27 octombrie am fost chemat la cancelaria Reich-ului. S-au adunat acolo 24 de ofițeri cărora li s-a acordat Crucea de Fier în grad de cavaler. Am simțit satisfacție și am văzut în acest lucru, în primul rînd, o recunoaștere a eforturilor mele pentru crearea unor forțe blindate moderne. Fără îndoială, acest tip de forțe a contribuit decisiv la scurtarea campaniei desfășurată cu atît de puține pierderi. În timpul micului dejun, organizat după înmînarea distincțiilor, am fost așezat în partea dreaptă a lui Hitler și am avut cu el o conversație însuflețită cu privire la dezvoltarea trupelor blindate și despre învățămintele campaniei poloneze. În cele din urmă m-a întrebat, fără nicio legătură cu cele discutate anterior: „Aș dori să știu cum au primit oamenii și armata vestea pactului cu Rusia Sovietică?” La această întrebare am putut răspunde doar că noi, soldații, am răsuflat ușurați cînd, la sfîrșitul lunii august, a ajuns la noi vestea încheierii pactului. Datorită acestui pact, am simțit că spatele nostru este asigurat, și am fost bucuroși că am reușit să scăpăm de pericolul unui război pe două fronturi, care în ultimul război mondial ne-a dus la dezastru. Hitler s-a uitat la mine cu mare surprindere și am simțit că răspunsul meu nu l-a satisfăcut. Cu

toate acestea, el nu a spus nimic și a trecut la un alt subiect. Abia mult mai târziu că am înțeles cât de profund ura Hitler Rusia Sovietică. Probabil se aștepta să îmi exprim mirarea de pactul care îl leaga de Stalin.

Scurta odihnă în căminul meu fost marcată de un eveniment trist. La 4 noiembrie, în casa mea de la Berlin, a murit soacra mea. Am îngropat-o în Goslar, alături soțul ei. Curînd noi ordine m-au făcut să-mi părăsesc casa.

La mijlocul lunii noiembrie statul major al Corpului meu de armată a fost mutat la Düsseldorf, și apoi, pe neașteptate, la Koblenz. Acolo am intrat în subordinea comandantului Grupului de armate „A”, general-colonelul von Rundstedt.

În scopul îmbunătățirii pregătirii politice a corpului ofițeresc, mai ales a generalilor, au fost organizate la Berlin o serie de prelegeri. Printre lectori au fost, Goebbels, Göring, și, în cele din urmă, la 23 noiembrie, Hitler însuși.

Auditorii au fost în mare parte generali și amirali, dar au fost, de asemenea, cadre didactice și ofițeri instructori din școlile militare pînă la gradul de locotenent major.

La prelegeri, se repeta aproximativ una și aceeași idee: „Generalii din forțele aeriene, care acționează sub conducerea chibzuită a Parteigenosse (tovarăș de partid) Göring, sînt oameni de absolută încredere în relațiile politice. De asemenea, amiralii și-au fortificat, în spiritul instrucțiunilor lui Hitler, nivelul politic. Doar în generalii Forțelor terestre partidul nu are încredere deplină”.

După succesul în abia încheiata campanie poloneză, acest reproș greu, pentru noi toți, era de neînțeles. La întoarcerea mea în Koblenz l-am vizitat pe șeful statului major al Grupului de armate, foarte cunoscut mie, generalul von Manstein. Doream să vorbesc cu el despre măsurile ce trebuie luate. Manstein mi-a împărtășit opinia, că generalii nu pot fi împăcați cu declarațiile de mai sus. Deja vorbise cu comandantul lui, dar acesta nu era dispus să facă nimic. El m-a sfătuit să am o nouă discuție cu Rundstedt, ceea ce am făcut imediat. General-colonelul von Rundstedt a fost deja informat despre tot; el abia a fost de acord pentru

o întrevedere la comandantul suprem al OKH-ului și să-i prezinte un raport despre părerile noastre. I-am răspuns, spunând că reproșurile, sînt deliberat adresate în primul rînd la adresa șefului OKH-ului (OKH „Oberkommando des Heeres” — comandamentul trupelor terestre) și că el, personal, le-a auzit, era necesar pentru a merge, împreună cu alții, la Hitler și să-i risipească aceste suspiciuni nefondate. Generalul von Rundstedt nu a arătat nicio dorință de a continua demersul.

În zilele următoare i-am vizitat unii dintre generalii mai vechi pentru a-i îndemna să ia măsuri, dar totul a fost în zadar. Ultimul, din acest cerc, a fost general-colonelul von Reichenau, al cărui devotament față de Hitler era cunoscut de toți. Cu toate acestea, spre surprinderea mea, Reichenau a spus că relația sa cu Hitler, nu poate fi numită bună în nici un fel, dimpotrivă, ei au avut un dezacord foarte puternic. Din acest motiv, apelul său la Hitler nu ar avea niciun sens. Dar el socotea că este absolut necesară o informare a lui Hitler despre starea de spirit a generalilor și, prin urmare, a sugerat ca eu să preiu această sarcină. I-am spus că eu sînt unul dintre cei mai tineri generali, comandanți de corp de armată, și, prin urmare, se poate presupune cu greu că aș avea autoritatea de a vorbi în numele grupului de vechi generali. El a sugerat că aș putea chiar foarte bine.

Imediat m-am înscris la raport la cancelaria Reich-ului, și a doua zi am primit ordinul să mă prezint la Hitler. Consider că merită spus cum a decurs această întrevedere.

Mă aflu cu Hitler între patru ochi. El ma ascultat, fără a mă întrerupe aproape douăzeci de minute. I-am spus despre cele trei prelegeri, pe care le-am ascultat la Berlin, unde se exprima unul și aceleași reproș la adresa generalilor din trupele terestre, și apoi am continuat:

„Toți generalii cu care m-am întîlnit, și-au exprimat surprinderea și nemulțumirea că unele persoane importante ale guvernului hrănesc această neîncredere evidentă, deși, în campania poloneză, abia încheiată, Forțele terestre au dovedit din plin abilitățile lor, și, necruțîndu-și viața au luptat pentru Germania și au încheiat victorios campania în mai puțin de trei săptămîni. Eu cred că a permite o fractură de această dimensiune în interiorul comandamentului armatei, în fața iminentului războiului cu țările occidentale, înseamnă să provoci eșecul

Germaniei. Ați putea fi surprins de faptul că a venit la dumneavoastră și a vorbit despre acest lucru unul dintre cei mai tineri dintre comandanții de corp de armată. Am cerut mai multor generali vechi să facă acest pas, dar nici unul dintre ei nu și-a exprimat disponibilitatea. După ce m-ați ascultat, nu veți putea spune ulterior: «Mi-am exprimat neîncrederea în generalii trupelor de uscat, și ei au acceptat aceasta. Nici unul dintre ei n-a protestat împotriva acestui lucru». De aceea am venit la dumneavoastră astăzi, pentru a protesta împotriva declarațiilor pe care le percepem ca fiind nedrepte și ofensatoare. Dacă sînteți nemulțumit de generali, și poate fi vorba numai de cazuri individuale, atunci ar trebui să-i înlăturați. Următorul război va fi lung. Nu putem tolera o astfel de ruptură în comandamentul suprem, este necesar să se restabească încrederea. Asta pînă cînd războiul nu ajunge la un stadiu critic, așa cum a avut loc în timpul primului război mondial în 1916, pînă cînd Hindenburg și Lüdendorff nu au preluat comanda supremă, chiar dacă acest pas a fost făcut atunci prea tîrziu. Comandamentul nostru suprem trebuie să evite o astfel de situație, măsurile necesare nu trebuie luate din nou prea tîrziu”.

Hitler m-a ascultat foarte serios. Cînd am terminat, el a spus brusc: „Vorbim despre comandantul suprem al OKH-ului” I-am răspuns: „Dacă nu aveți încrederea în comandantul OKH-ului, ar trebui să-l demiteți și să numiți în fruntea Forțelor terestre un general de încredere”. Și Hitler a pus întrebarea de care m-am temut cel mai mult, „Pe cine propuneți?” Am început să selectez în gînd oamenii care, în opinia mea, erau capabili de a ocupa acest post foarte important. L-am numit pe generalul-colonelul von Reichenau. Hitler a respins propunerea: „Despre el nici nu poate fi vorba.”

Expresia feței lui arăta că era extrem de nemulțumit, și am înțeles că Reichenau, în timpul conversației noastre de la Düsseldorf nu a exagerat cîtuși de puțin vorbind despre relația sa proastă cu Hitler. Mai mulți alți candidați, începînd cu generalul-colonelul von Rundstedt, au fost de asemenea respinși. Am devenit confuz și am tăcut. Atunci, a început Hitler să vorbească. El a relatat amănunțit despre apariția neîncrederii sale în generali. Neîncrederea a apărut la începutul formării armatei, atunci cînd Fritsch și Beck i-au creat o serie de dificultăți. Aceștia s-au opus, atunci, cerinței lui Hitler de a se înființa

imediat 36 de divizii, limitînd numărul de divizii la 21. Chiar înainte de reocuparea Renaniei, generalii l-au avertizat că ei sînt dispuși, la primele semne de nemulțumire în fața francezilor, să retragă trupele în cazul în care ministrul de externe al Reich-ului nu s-ar împotrivi acestui compromis. Apoi, o mare dezamăgire i-a produs mareșalul von Blomberg și l-a amărît cazul Fritsch. Beck i-a obiectat în chestiunea cehă și nu a acceptat, în deciziile sale niciun fel de compromis. Actualul comandant al armatei i-a făcut propuneri complet inacceptabile privind înzestrarea armatei. Un exemplu frapant, în acest sens, este propunerea lui complet nesatisfăcătoare de extindere a producției de obuziere ușoare de câmp. Planul său conține un număr ridicol de mic. Deja există controverse în legătură cu îndeplinirea campaniei poloneze.

În ceea ce privește așteptata campanie în Occident, opinia sa, de asemenea, se desparte de cea a comandantului armatei.

Hitler mi-a mulțumit pentru sinceritatea mea, iar conversația s-a încheiat fără a da niciun rezultat. A durat aproximativ o oră. Cu perspectivele neoptimiste zugrăvite de Hitler m-am înapoiat la Koblenz.

În blindatul comandantului

Predarea Fortăreței Brest Litovsk către URSS

Capitolul V

Campania din Vest

Pregătirea

Pînă să înceapă campania împotriva țărilor occidentale, pe care noi bucuroși am fi evitat-o, am tras concluziile experienței din Polonia. Această experiență a arătat (și pentru mine nu a fost surprinzătoare) că diviziile de blindate ușoare unde era un amestec de arme, nu sunt eficiente. S-a decis să fie reformate în divizii de tancuri, numerotate de la 6 la 9. Diviziile motorizate erau prea greoaie și din acest motiv a fost scos din componența lor cîte un regiment de infanterie. Regimente de tancuri au fost reînarmate cu tipurile T-III și T-IV. Producția de tancuri a progresat foarte încet din cauza capacității slabe a industriei și, de asemenea, datorită suspendării dezvoltării a unor noi tipuri de către comandamentul OKH.

În subordinea mea, pe probleme de pregătire de luptă, au trecut mai multe divizii de tancuri precum și regimentul de infanterie Gross Deutschland (Germania Mare). În principal am fost ocupat cu conceperea a diferite variante posibile pentru operațiunile militare în vest.

Comandamentul general al Forțelor terestre, la îndemnul lui Hitler intenționa să reutilizeze vechiul plan — așa-numitul „plan Schlieffen” din 1914. Această abordare era mai facilă, dar nu conținea nimic nou. Prin urmare, a început să se lucreze și la alte variante. Într-o zi, în noiembrie 1939, Manstein mi-a cerut să trec pe la el. El mi-a explicat opiniile sale cu privire la ofensiva unităților mari de blindate prin Luxemburg și prin sudul Belgiei forțînd „Linia Maginot”, spre Sedan, cu scopul de a străpunge complet această zonă fortificată, iar apoi tot frontul francez. Manstein mi-a cerut să iau în considerare și să analizez propunerea sa din punctul de vedere al specialistului în forțele blindate. După un studiu detaliat al hărților și pe baza cunoașterii personale a terenului în timpul primului război mondial, am fost în măsură să-l asigur pe Manstein că operațiunea planificată este posibilă. Singura condiție pe care am putut s-o pun a fost utilizarea în această ofensivă a unui număr suficient de divizii blindate și motorizate, și acestea să fie unități de elită!

Apoi, Manstein a întocmit un memoriu., aprobat și semnat de general-colonelul von Rundstedt. La 4 decembrie 1939, memoriul a fost trimis la

comandamentului general al OKH, dar acolo nu a fost aprobat. Comandamentul general al Forțelor terestre, inițial, a vrut să folosească pentru un atac prin Arlon doar una sau două divizii blindate. A început un schimb de opinii cu privire la acest aspect. Am socotit că aceste forțe sînt prea slabe, și, prin urmare, operațiunea este fără rost. Ofensiva cu trupe scindate și cu forțe blindate slabe ar fi cea mai mare greșeală care s-ar putea face. Înainte de a se comite această eroare de către comandamentul OKH, Manstein s-a opus atît de puternic încît a fost demis și numit comandant de corp de armată. El a cerut să-i dea cel puțin un corp de tancuri, dar cererea sa nu a fost aprobată. Deci, Manstein — cel mai bun strateg și tactician a fost trimis în al treilea eșalon. El a participat în campanie cu realizări geniale și a contribuit foarte mult, din inițiativa proprie, la succesul acesteia. Succesorul său, numit de general-colonelul von Rundstedt, a fost mai liniștitul general von Sodenstern.

Între timp, un incident survenit la Forțele aeriene a forțat Comandamentul să renunțe la planul Schlieffen. Un ofițer de legătură al Forțelor aeriene, în noaptea de 10 ianuarie 1940, avînd documente importante, a zburat cu un avion peste frontiera belgienă, ceea ce era interzis. Avionul a aterizat forțat în Belgia. Conform documentelor deținute de ofițer, se putea ghici ofensiva planificată conform planului lui Schlieffen. Noi nu știam dacă a reușit să distrugă documentele. În orice caz, a trebuit să se țină seama de faptul că belgienii au devenit probabil înștiințați de ofensivă și, în consecință, francezii și britanicii. Mai mult decît atît, Manstein, care s-a prezentat la Hitler în legătură cu numirea sa în calitate de comandant al corpului de armată, a profitat de această oportunitate și i-a prezentat părerea sa cu privire la viitoarele operațiuni. După aceasta, planul operațional al lui Manstein a devenit obiectul studiului.

La 7 februarie 1940, în timpul aplicațiilor militare de la Koblenz, am început să am idei clare despre ofensivă. Am sugerat ca în a cincea zi a campaniei, să fie lansată o ofensivă cu mari efective de tancuri și trupe motorizate pentru a trece prin apărarea de pe râul Meuse (Maas), lîngă Sedan, și dezvoltarea ulterioară a ofensivei către Amiens. Șeful Statului Major General al Forțelor Terestre, Halder, care a participat la manevre, a numit această propunere „fără sens”.

I se părea că era suficient să se ajungă la Meuse cu forțe blindate, care să creeze un cap de pod consolidat pentru armatele de cîmp, ce urmau să

sosească, și apoi lansarea unei „ofensive comune”, adică nu mai devreme de a noua sau a zecea zi a campaniei.

Am obiectat cu fervoare și am spus că este vorba despre concentrarea și folosirea întregii forțe de șoc disponibile în condițiile unui număr limitat de tancuri, într-un sector decisiv, de extinderea progresului, și apoi, prin creșterea grupul de șoc, să se avanseze pe o astfel de adâncime care să nu permită surprinerea pe flancuri, și folosirea imediată a succesului, indiferent de gradul de avansare a corpului de armată.

Opinia mea cu privire la semnificația fortificațiilor de frontieră a fost susținută de specialistul în fortificații din cadrul Grupului de armate, maiorul von Stiotta, care a studiat cu atenție această problemă. Von Stiotta s-a bazat în principal pe fotografiile aeriene disponibile și, prin urmare, argumentele sale erau incontestabile.

Pe 14 februarie, la sediul armatei a 12-a a general-colonelului List, la Mayen, în prezența lui Halder, a avut loc o aplicație în care s-a simulat bătălia pentru trecerea râului Meuse.

Principala întrebare a fost dacă diviziile de tancuri ar trebui să traverseze în mod independent râul sau să aștepte apropierea infanteriei și dacă, în ultimul caz, vor lua parte la ofensivă imediat după trecerea râului, avînd în vedere terenul dificil din Ardeni, la nord de Meuse.

Schimbul de opinii a fost atît de deprimant încît generalul von Wietersheim, comandantul Corpului 14 motorizat, care avea să-mi urmeze Corpul blindat, și cu mine am ajuns la concluzia că, în aceste condiții, nu putem crede în punerea în practică a acestei operațiuni. Noi am afirmat că o astfel de utilizare a tancurilor este greșită și, dacă se face prin ordin, atunci poate genera o criză de încredere.

Problema a devenit și mai complicată atunci cînd s-a dovedit că general-colonelul von Rundstedt nu avea nici o idee clară despre capacitățile de luptă ale tancurilor și a favorizat o soluție prea prudentă a acestei chestiuni. Acum era nevoie de Manstein! Mai ales că trebuia să-și bată capul peste gestionarea unui număr mare de unități blindate. În cele din urmă, după o îndelungă dezbateră, s-a hotărît candidatura generalului von Kleist, care nu a fost anterior un susținător al tancurilor.

După ce a devenit clar că tancurile mele ar trebui, în orice caz, să lovească inamicul prin Ardeni, am muncit din greu pentru a antrena generalii și ofițerii de stat major pentru a-și îndeplini misiunea. În subordinea mea au fost transferate diviziile de tancuri 1, 2 și 10,

regimentul de infanterie „Germania Mare” mai multe unități și subunități, printre care și un batalion de mortiere. Toate unitățile, cu excepția regimentului „Germania Mare”, îmi erau familiare; cu unele făcusem cunoștință înainte de război, cu altele în anii războiului, așa că am fost sigur de capacitatea lor de luptă. Acum aveam ocazia să pregătesc acești oameni pentru o sarcină dificilă, în succesul căruia nimeni nu credea, cu excepția lui Hitler, Manstein și a mea. Moralmente lupta pentru realizarea acestei idei a fost foarte epuizantă. Așadar, am avut nevoie de o mică odihnă, care mi-a fost dată în a doua jumătate a lunii martie.

Chiar înainte de aceasta, pe 15 martie, comandantul grupului de armată „A” a avut o discuție cu Hitler la Cancelaria Reich-ului. Am participat la această discuție împreună cu generalul von Kleist. Fiecare dintre participanți și-au expus punctele de vedere cu privire la modul de a realiza sarcina. Am urmat eu.

Planul meu era după cum urmează: în ziua programată pentru a trece granița cu Luxemburgul voi continua prin Belgia de sud spre Sedan, pentru a forța acolo râul Meuse, după consolidarea capul de pod de pe malul stâng, voi asigura trecerea corpului de infanterie care mă urma. Pe scurt, am explicat că blindatele mele se vor deplasa prin Luxemburg și sudul Belgiei în trei coloane, că mă aștept să ajung la frontiera belgienă în prima zi și, dacă este posibil, s-o traversez; a doua zi continui să avansez prin NeufChâteau; în a treia să trec râul Semois la Bouillon; în a patra să ajung la râul Meuse; în a cincea zi să forțez râul și în seara aceleiași zile să consolidez capul de pod.

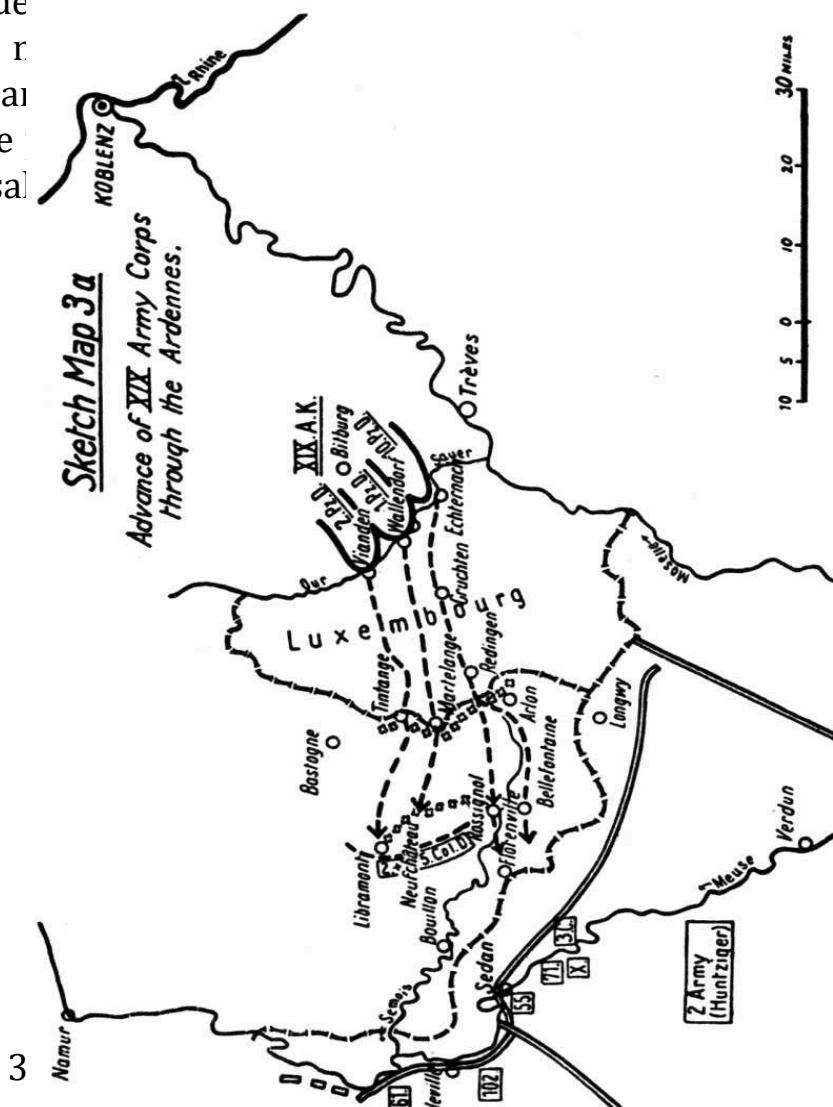
Hitler m-a întrebat: „Ce vreți să faceți în continuare?” El a fost primul care a pus această întrebare decisivă. I-am răspuns: „Dacă nu există niciun ordin de suspendare a ofensivei, o voi continua următoarea zi pe direcția vestică. Înaltul comandament trebuie să decidă dacă această lovitură ar trebui să vizeze Amiens sau Paris. Cea mai eficientă, în opinia mea, ar fi direcția Amiens spre Canalul Mîneei”. Hitler a dat din cap fără să spună nimic. Doar generalul Busch, care a comandat armata a 16-a ce acționa la stînga mea, a exclamat: „Nu, nu cred că dumneavoastră o să puteți forța râul!” Hitler aștepta răspunsul meu cu o tensiune evidentă. Răspunsul meu a fost: „Nu dumneavoastră trebuie să faceți asta”. Nici de această dată Hitler nu a spus nimic.

Ulterior, nu am primit niciun ordin care să-mi ceară mai mult decît să creez un cap de pod consolidat peste râul Meuse. Am conceput, în mod

independent, toate soluțiile, pînă la Abbeville pe coasta Atlanticului. Înaltul Comandament a exercitat o influență de diminuare, în principal, asupra operațiunilor mele.

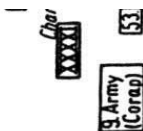
După o scurtă vacanță, am început din nou să mă pregătesc pentru această operațiune majoră. Iarna lungă a fost înlocuită de o primăvară fermecătoare. Exerciții repetate, obositoare, amenințau să se transforme într-o luptă adevărată. Înainte de a descrie evenimentele, mi se pare că ar fi oportună explicarea de ce mă pregăteam cu atîta încredere pentru ofensiva grea. Pentru a face asta, trebuie să mă întorc puțin în timp.

În Primul război mondial, după o scurtă perioadă de manevre, Frontul de Vest a înghețat în bătălii de poziție. Nicio concentrare a mijloacelor militare, care a atins proporții enorme, nu a reușit să deplaseze fronturile, pînă cînd, în noiembrie 1916, au apărut tancurile în tabăra inamicului și acestea erau de din tunuri și r anterioare: bai individuale ale în drepturile sal

constînd
mijloacele
gropile
din nou

Acest fenomen
germanii au su
contează dacă

efericire,
nu mai
tizare a

importanței tehnicii din partea conducătorilor sau slăbiciunii industriei militare germane.

Cît de mare este valoarea tancurilor a arătat Tratatul de la Versailles. Germaniei i-a fost interzis, amenințată cu mari pedepse, să aibă și să producă vehicule blindate, tancuri și alte mașini similare, capabile să servească în scopuri militare.

În consecință, inamicii noștri au considerat tancul o armă de luptă atît de importantă, încît să ne fie interzis să o avem. Prin urmare, am ajuns la concluzia că este necesar să studiem cu atenție istoria acestei arme de o importanță decisivă și să urmărim dezvoltarea ei ulterioară. Din analiza teoretică făcută de un om neconstrîns de nici o tradiție, s-a ajuns la o concluzie cu privire la proiectarea și utilizarea tancurilor, precum și la organizarea și conexiunea blindatelor, o concluzie care depășea teorii care domină în străinătate. După dispute persistente care au durat ani de zile, am reușit să transpun credințele mele în realitate înaintea altor armate care au abordat sarcini similare. Avantajul în organizarea proiectării și în utilizarea tancurilor a fost primul factor pe care se bazase credința mea în succes; chiar și în 1940, aproape că eram singurul în armata germană care a crezut în el.

Un studiu cuprinzător al primului război mondial mi-a permis să fac o analiză profundă a psihologiei beligeranților. Armata germană o cunoșteam foarte bine din propriile mele observații. Despre starea de spirit a adversarilor occidentali, am avut de asemenea o opinie clară, confirmată în 1940. În gîndirea militară, în ciuda noilor arme: tancurile, a rămas dominant războiul de poziție.

Franța poseda cea mai puternică armată terestră și cele mai mari forțe blindate din Europa de Vest. Forțele armate anglo-franceze din vestul Europei, în mai 1940, aveau la dispoziție aproximativ 4. 000 de vehicule blindate, în timp ce în Forțele armate germane existau 2. 800 de blindate în scripte, inclusiv mașini blindate, și de fapt, la începutul ofensivei, erau aproximativ operaționale numai 2. 200.

Prin urmare, dușmanul avea o dublă superioritate numerică, care a fost consolidată și mai mult de faptul că tancurile franceze erau superioare celor germane prin protecția oferită de blindaj și calibrului armelor. În

ciuda existenței acestor redutabile arme mobile de luptă, Franța a creat linia „Maginot”: cea mai puternic fortificată frontieră din lume. De ce banii investiți în fortificații nu au fost folosiți pentru modernizarea și consolidarea blindatelor?

Eforturile lui de Gaulle și Daladier în această direcție au fost ignorate. De aici concluzia că înaltul Comandament al armatei franceze nu recunoștea sau nu dorea să recunoască importanța tancurilor într-un război mobil. În orice caz, toate manevrele și exercițiile militare mari cunoscute, mi-au arătat intenția Comandamentului francez de a organiza controlul trupelor sale astfel încât deciziile să asigure pe deplin manevrarea și conducerea măsurilor ofensive și defensive planificate și să depună eforturi pentru a determina cu acuratețe poziția și mărimea forțelor inamice, înainte de a lua o decizie și când a fost deja luată, să acționeze în deplină concordanță cu ea și au acționat, aș spune, exact în conformitate cu planul în ocuparea poziției inițiale pe timpul pregătirii artileriei, în ofensiva sau defensivă. Această dorință de a acționa strict în conformitate cu planul, fără a lăsa nimic la întâmplare, a condus, de asemenea, la includerea tancurilor în forțele terestre într-o formă care să nu încalce schema, adică distribuția lor în cadrul diviziilor de infanterie. Și doar o mică parte din numărul tancurilor a fost destinată utilizării operaționale.

Comandamentul german putea presupune cu încredere că apărarea Franței, luând în considerare utilizarea fortificațiilor, este planificată cu precauție și schematizată în conformitate cu doctrina bazată pe concluziile primului război mondial, adică pe experiența războiului pe poziții: supraestimarea puterii de foc și subestimarea manevrei.

Principiile cunoscute ale strategiei și tacticii franceze din 1940, care sînt contrare metodei mele de conducere a operațiunilor militare, au fost al doilea factor care justifică credința mea în victorie.

În primăvara anului 1940, partea germană avea o imagine clară a grupării forțelor și a fortificațiilor inamicului. Știam că pe „Linia Maginot” între Montmédy și Sedan, fortificațiile foarte puternice alternează cu cele slabe. Fortificațiile de la Sedan pînă la Canalul Mîneei, le-am numit o continuare a „Liniei Maginot”. De asemenea, știam despre amplasamentul și trăsăturile de bază ale puterii fortificațiilor belgiene și olandeze, ridicate împotriva Germaniei.

Garnizoana „Liniei Maginot” era nesemnificativă. Principalele forțe ale armatei terestre franceze, inclusiv diviziile de tancuri și forțele

expediționare britanice, s-au concentrat în Flandra franceză între fluviu Meuse și Canalul Mîneei, de la Atlantic spre nord-est; dimpotrivă, trupele belgiene și olandeze erau dispuse pentru a-și proteja țările de atacurile din est.

Din această distribuție a forțelor a fost posibil să se tragă concluzia că dușmanul credea că germanii vor acționa din nou în conformitate cu planul Schlieffen din 1914. Prin urmare, s-a intenționat ca forțele principale ale armatelor aliate să fie utilizate, prin manevre de învăluire, împotriva a germanilor prin Olanda și Belgia. Pentru a asigura avansarea forțelor aliate în Belgia, francezii rămăseseră fără rezerve suficiente în regiunea Charleville sau Verdun. Se părea că Înalțul Comandament francez considera că orice variantă a ofensivei era imposibilă, cu excepția vechiului plan al lui Schlieffen. Cunoșterea acestor grupări de forțe ale inamicului și abilitatea de a predetermina comportamentul său în perioada inițială a ofensivei germane, a reprezentat cel de-al treilea factor care a determinat credința mea în victorie.

În acest sens, putem adăuga câteva considerații speculative, dar demne de remarcat cu privire la evaluarea generală a adversarilor noștri.

Noi i-am cunoscut pe francezi în timpul primului război mondial și i-am respectat ca soldați curajoși și fermi, care și-au apărat viguros țara. Nu ne-am îndoit că au păstrat aceste calități. În ceea ce privește Înalțul Comandament francez, am fost surprinși când am văzut că nu a folosit oportunitatea pentru ofensivă în toamna anului 1939, când cea mai mare parte a forțelor terestre germane, în special forțele blindate, au fost concentrate în Polonia. Motivele unei astfel de rețineri la momentul respectiv nu au putut fi determinate. Se putea doar specula. În orice caz, prudența Înalțului Comandament a fost surprinzătoare și a sugerat că eșaloanele superioare sperau să evite o campanie militară serioasă. Pasiv, într-o oarecare măsură, comportamentul francezilor în timpul iernii 1939/40 a dus la concluzia că în Franța dorința de a lupta a fost mică. Din toate acestea, a rezultat că o lovitură intenționată, bruscă, de către forțele mari de tancuri, de la Sedan spre Amiens, cu acces la coasta atlantică, ar fi întâmpinat o rezistență serioasă numai pe flancul restrîns al inamicului, care era gata să avanseze în Belgia. Pentru a respinge o astfel de lovitură, inamicul avea rezerve nesemnificative; o astfel de lovitură avea mari speranțe de succes, care, dacă ar fi fost folosit imediat, ar putea conduce la înlăturarea tuturor forțelor principale inamice care ar fi avansat în Belgia.

Scopul a fost să-i conving pe superiorii mei și, în aceeași măsură, pe subordonați de corectitudinea gândirii mele și astfel să obțin libertatea de acțiune, care vine de sus, și înțelegerea corectă, care vine de jos. Dacă rezolvarea primei probleme era foarte nesigură, atunci la cea de-a doua lucrurile stăteau mult mai bine.

În caz de ofensivă, ordinul a rămas că cel de-al 19-lea Corp de armată, care avansează prin partea de nord a Luxemburgului și partea de sud a Belgiei, să atingă râul Meuse la Sedan, să formeze pe malul opus un cap de pod, ceea ce va permite diviziilor de infanterie, care avansează în spatele lui, să traverseze râul. Nu au fost furnizate instrucțiuni cum să se procedeze mai departe în caz de succes.

S-a pus și problema interacțiunii cu aviația. A trebuit să-mi coordonez acțiunile în combinație cu aviația cu rază scurtă de acțiune a generalului extrem de curajos Wolf von Stutterheim și a corpului aerian al generalului Bruno Lorzer. Pentru a organiza o interacțiune eficientă, am invitat piloții la manevrele pe care le-am organizat și am luat parte la aplicațiile militare conduse de Lorzer. Subiectul discuțiilor la aceste aplicații militare a fost trecerea râului Meuse. După o analiză atentă, am ajuns la o decizie convenită: să folosim aviația pe întreaga perioadă de trecere a râului, adică să lansăm mai multe atacuri combinate ale bombardierelor (atât cele convenționale, cât și cele prin picaj) chiar de la începutul trecerii, cu atacuri constante care să paralizeze bateriile de artilerie ale inamicului pe pozițiile de tragere, forțând echipajele de arme să se ascundă în mod continuu la raidurile reale și false. Pe hartă au fost trasate sarcinile trupelor, încadrate în timp și spațiu.

Cu puțin înainte de începerea ofensivei, la cererea lui Göring, un batalion din regimentul de infanterie „Germania Mare” a fost pregătit pentru desantare cu avioane „Storch”, în prima zi a ofensivei, imediat în spatele frontului belgian lângă Vitry, la vest de Martelange. Acțiunile batalionului au determinat inamicul să se îndoiască de posibilitatea de a-și apăra fortificațiile de frontieră.

În scopul unei rapide deplasări prin Luxemburg și partea de sud a Belgiei, trei divizii ale Corpului de tancuri au fost trimise în luptă simultan cu prim eșalon, având contact strâns între ele pe flancurile interioare. Prima divizie de tancuri trebuia să avanseze în centru, urmată de artilerie, Statul major și majoritatea artileriei antiaeriane aparținând Corpului. În perioada inițială a ofensivei, aceste forțe vor provocat lovitura principală. În partea

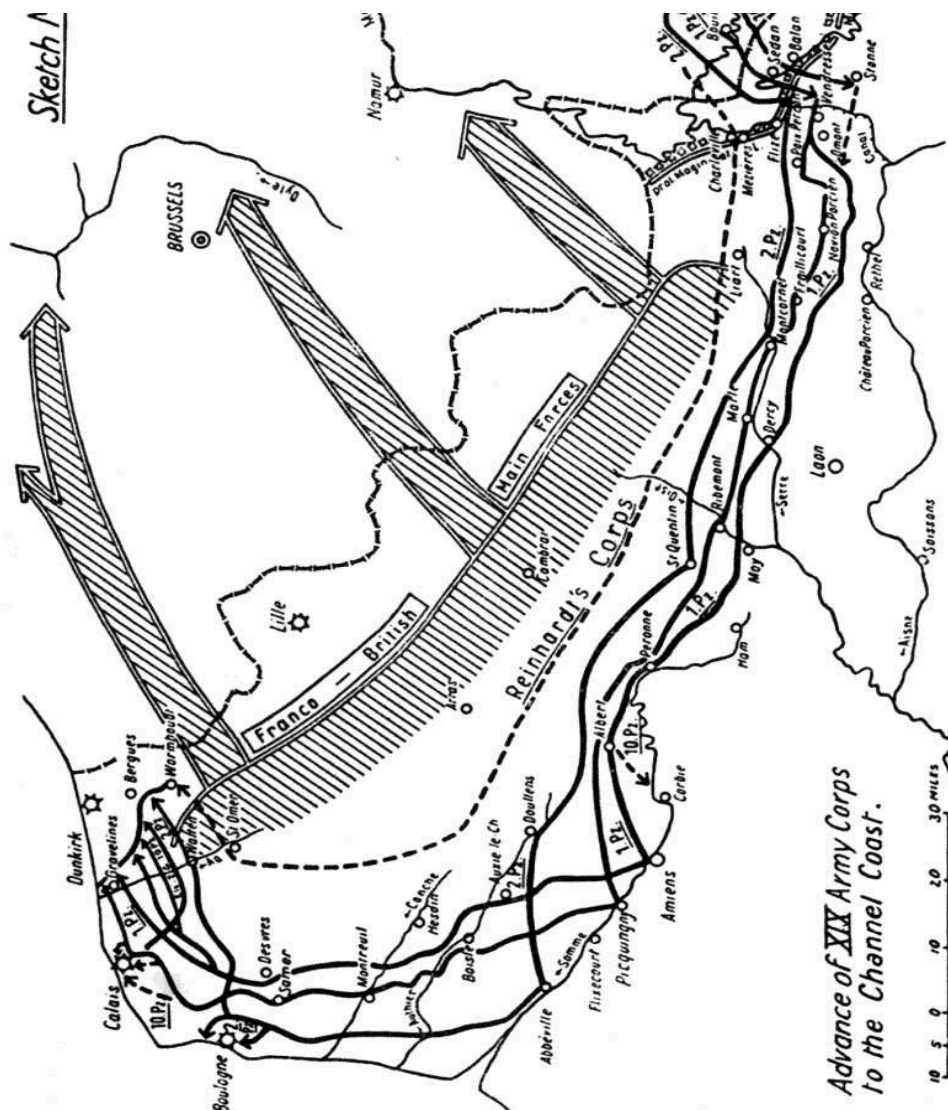
dreaptă acționa divizia 2 tancuri, iar la stînga divizia 10 tancuri cu regimentul de infanterie „Germania Mare”, divizia 1 blindată a fost comandată de generalul Friedrich Kirchner, a doua de generalul Veiel iar a zecea de generalul Ferdinand Schaal. Toți trei îmi erau bine cunoscuți; am crezut în abilitățile și în voința lor; ei erau conștienți de principiile mele de luptă, știau că grupurile de tancuri, cînd pornesc pe drum, au un „bilet” pînă la oprirea finală; în parcursul nostru obiectivul final a fost Canalul Mîneicii. Acest lucru a fost clar și convingător pentru fiecare soldat, chiar dacă după ce a început ofensiva nu a primit mult timp noi ordine.

ieșirea la Canalul Mîneicii

Pe 9 mai 1940, în a doua jumătate a zilei, la ora 13 și 30 de minute, a sunat alarmă de luptă. La ora 16 am părăsit Koblenz și am ajuns seara la postul de comandă al corpului, în Sonnenhof lîngă Bitburg. Trupele au plecat, așa cum a fost ordonat, în pregătirea de luptă de-a lungul graniței, între Vianden și Echternach.

lap 3 b

Pe 10

entrată în zona Wallendorf granița cu Luxemburg, lângă Martelange. Avangarda primei divizii de tancuri a străpuns fortificațiile de frontieră, a stabilit contactul cu batalionul de transport atașat al regimentului „Germania Mare”, dar a avansat pe teritoriul Belgiei destul de puțin din cauza stării drumului. Porțiunile distruse ale drumurilor, în condițiile unui teren montan, nu au putut fi evitate. Pe timp de noapte drumurile au fost reparate. Divizia 2 panzer a luptat pentru Strainchamps, în timp ce divizia 10 panzer a avansat prin Haby-la-Neuve întâlnind trupe franceze (divizia 2 cavalerie și divizia 3 infanterie colonială). Sediul Corpului de armată s-a mutat la Rambrach, la est de Martelange.

La 11 mai, dimineața, au fost traversate zonele minate de-a lungul graniței cu Belgia. Spre amiaza zilei, a fost lansată ofensiva diviziei 1 panzer. Având tancuri în primul eșalon, divizia a avansat către pozițiile

fortificate, ridicate pe ambele maluri de la NeufChâteau și apărate de Vânătorii din Ardeni belgieni, grănicerii belgieni și de cavaleria franceză. După lupte scurte cu pierderi mici, pozițiile inamice au fost străpunse și fortificațiile de la NeufChâteau au fost cucerite. Prima divizie de tancuri a organizat imediat urmărirea adversarului, a ocupat Bertrix și a ajuns la Bouillon la amurg, unde francezii au reușit să reziste încă o noapte. Ambele divizii au avansat fără întârziere, luptând cu mici unități inamice. Divizia 2 tancuri a preluat Libramont iar divizia 10 tancuri cu pierderi mici Habay-la-Neuve; la 10 mai, a fost ucis de Saint Marie comandantul regimentului 69 infanterie, locotenent-colonelul Ehlerman.

În noaptea de 11 mai, comandantul Grupării de tancuri, Kleist, a ordonat să se deplaseze imediat spre Longwy divizia 10 tancuri , pentru a asigura flancul stîng al Grupării, deoarece s-a raportat că de acolo se deplasează cavaleria franceză. Am cerut anularea acestui ordin, considerînd că luarea unei treimi din forțele mele, pentru a oferi sprijin împotriva unui ipotetic atac al cavaleriei inamicului poate perturba trecerea râului Meuse și, astfel, succesul întregii operațiuni. Pentru a evita aceste dificultăți, cauzate de o frică incomprehensibilă față de cavalerie, am trimis divizia 10 tancuri de-a lungul unui drum paralel, care se desfășura la nord de ruta stabilită anterior pentru ea, prin Rulles spre râului Semois între Cugnon și Mortehan , cu sarcina de a continua ofensiva. Amenințarea de a pune capăt ofensivei și de a schimba direcția de atac a fost depășită. Comandamentul Grupării și-a abandonat intenția. Cavaleria franceză nu a apărut. Regimentul de infanterie „Germania Mare” seara a fost retras din bătălie și transferat Corpului. Noaptea, statul major al Corpului a fost amplasat la NeufChâteau.

De Rusalii, pe 12 mai, la ora 5, am plecat cu primul eșalon al statului major prin Bertrix – Fays – Veneux - Bellevaux către Bouillon, care la ora 7 și 45 min. a fost atacat și capturat rapid de regimentul 1 infanterie al locotenent-colonelului Balck. Podul peste râul Semois a fost aruncat în aer de francezi, dar tancurile au putut traversa apa prin diferite locuri mai puțin adînci. Geniștii diviziei au început imediat să construiască un nou pod. Convinși de oportunitatea măsurilor luate, am traversat râul și am urmat tancurile în direcția Sedan, dar am fost forțat să mă întorc la Bouillon, deoarece drumurile au fost minate. În partea de sud a orașului am fost surprins de primul atac al avioanelor inamice în zona podului preluat de divizia 1 tancuri. Podul, din fericire, a rămas intact, doar cîteva case au luat foc.

Apoi am trecut prin pădure la divizia 10 tancuri, care a depășit apărarea inamicului în zona Cugnon-Herbeumont. Pe autostrada de-a lungul căreia se apropia divizia, am fost martor la lupta batalionului de recunoaștere în zona fortificațiilor de frontieră; direct în spatele cercetașilor, infanteria avansa condusă de curajosul comandant de brigadă, colonelul Fischer, urmat de comandantul diviziei, generalul Schaal. Înaintarea rapidă a diviziei, sub comanda unor ofițeri capabili, a produs o impresie remarcabilă. Fortificațiile situate în pădure au fost capturate în scurt timp; ofensiva a continuat prin La Chapelle spre Bazeilles-Balan. M-am putut întoarce în liniște la Bouillon la postul de comandă al Corpului.

Colonelul Nehring, seful statului major, a stabilit sediul în hotelul „Panorama”, de la ferestrele căruia se deschidea o vedere magnifică asupra frumoasei văi a râului Semois. Biroul meu era amenajat cu gust, cu meticulozitate și împodobit cu trofee de vânătoare în sala comună de lucru. Am început să lucrăm; dar brusc, una după alta, s-au auzit câteva explozii: din nou avioane! Dar acest lucru nu sa oprit aici: convoiul cu mijloace de luptă (explozivi, mine și grenade de mână) a luat foc. Exploziile au urmat una după alta. Capul gigantic de mistreț, atârnat pe perete, a căzut peste mine și aproape că m-a ucis; și alte trofee au căzut, sticla de la fereastra prin care priveam frumoasa vale s-a făcut țandări, iar fragmentele au zburat chiar pe deasupra capului meu. A devenit foarte incomod să lucrăm aici și am decis să ne mutăm într-un alt loc. A fost ales un mic hotel, aflat pe o înălțime, la nord de Bouillon, unde se afla sediul regimentului 1 tancuri. Când am inspectat hotelul, comandantul unității de aviație cu rază scurtă de acțiune, generalul von Stutterheim, care era prezent, mi-a atras atenția asupra faptului că acea clădire era situată într-un spațiu deschis. Într-adevăr, în timp ce noi vorbeam, a apărut o escadrilă de avioane belgiene și a lansat bombe asupra tancurilor staționate. Pierderile au fost minime, dar a trebuit să fim de acord cu avertismentele lui von Stutterheim și am decis să mergem mai departe spre nord, în următoarele orașe: Bellevaux și Noirefontaine.

Dar, chiar înainte de începerea celui de-al doilea transfer al sediului Corpului, a venit după mine un avion „Storch”, care urma să mă ducă la sediul grupării generalului Kleist pentru a primi noi ordine. La sediul central am primit ordinul să lansez o ofensivă peste râul Meuse a doua zi — 13 mai la ora 16. Diviziile mele 1 și 10 panzer puteau fi concentrate pe

pozițiile stabilite, dar divizia 2 panzer care a întâmpinat dificultăți pe râul Semois, nu putea fi prezentă.

Am raportat despre acest fapt foarte important dat fiind că se slăbea forța grupului de atac. Generalul von Kleist a insistat asupra ordinului său și a trebuit să recunosc că ar fi fost mai util să lansăm o ofensivă direct din mișcare, fără să așteptăm refacerea completă a efectivelor. Ordinul ulterior a fost și mai neplăcut: generalul von Kleist și generalul de aviație Hugo Sperrle, neștiind despre acordul meu cu Lorzer, au decis să efectueze un atac concentrat al bombardierelor înainte de începerea pregătirii de artilerie. Acest lucru mi-ar fi putut afecta întregul plan al ofensivei, deoarece neutralizarea artileriei inamice nu mai era asigurată. Am protestat puternic și am cerut să se reia planul inițial, elaborat de mine și pe care se baza toată ofensiva. Dar generalul von Kleist a respins și această solicitare a mea, iar eu sînt în același „Fieseler-Storch”, dar deja cu un alt pilot, cel vechi fusese convocat la unitatea sa. Tînărul meu pilot a susținut că știa exact ruta de zbor și locul de aterizare, dar se lăsase amurgul și el s-a rătăcit, așa încît curînd ne-am pomenit deasupra râului Meuse și a pozițiilor franceze. Am avut un sentiment destul de neplăcut cînd eram în „Storch-ul” neînmarmat, apoi m-am orientat imediat și i-am ordonat pilotului să zboare spre nord; în curînd am găsit un locul de aterizare și totul a mers bine.

După sosirea la postul de comandă al Corpului, am început să scriu ordine și dispoziții. Aveam un interval de timp foarte scurt și, prin urmare, pentru a accelera munca, am folosit ordinele elaborate în timpul aplicației de la Koblenz; au fost scoase din dosarele lor, s-a schimbat data și ora iar apoi au fost trimise la trupe. Aceste ordine corespundeau exact situației reale. În cadrul diviziilor 1 și 10 blindate s-a acționat în același mod, ceea ce a accelerat și simplificat foarte mult transmiterea comenzilor. În seara zilei de 12 mai, diviziile 1 și 10 panzer au ocupat malul de nord a râului Meuse și au luat orașul istoric și fortăreața Sedan.

Noaptea a fost folosită pentru a ocupa pozițiile de pornire planificate și pentru amenajarea pozițiilor artileriei Corpului și ale artileriei Grupării de tancuri. Principalul atac a fost făcut de divizia 1 tancuri, întărită cu regimentul de infanterie „Germania Mare”, de artileria Corpului și de divizioanele de artilerie grea ale ambelor divizii care operau pe flancuri. În consecință, diviziile 2 și 10 tancuri aveau doar două divizioane de artilerie ușoară în prima zi a ofensivei. Această slăbiciune a

flancurilor și a artileriei urmau să fie luate în considerare pe 13 mai la efectuarea operațiunilor de luptă ale ambelor divizii.

La 13 mai, postul de comandă al Corpului s-a mutat în localitatea La Chapelle.

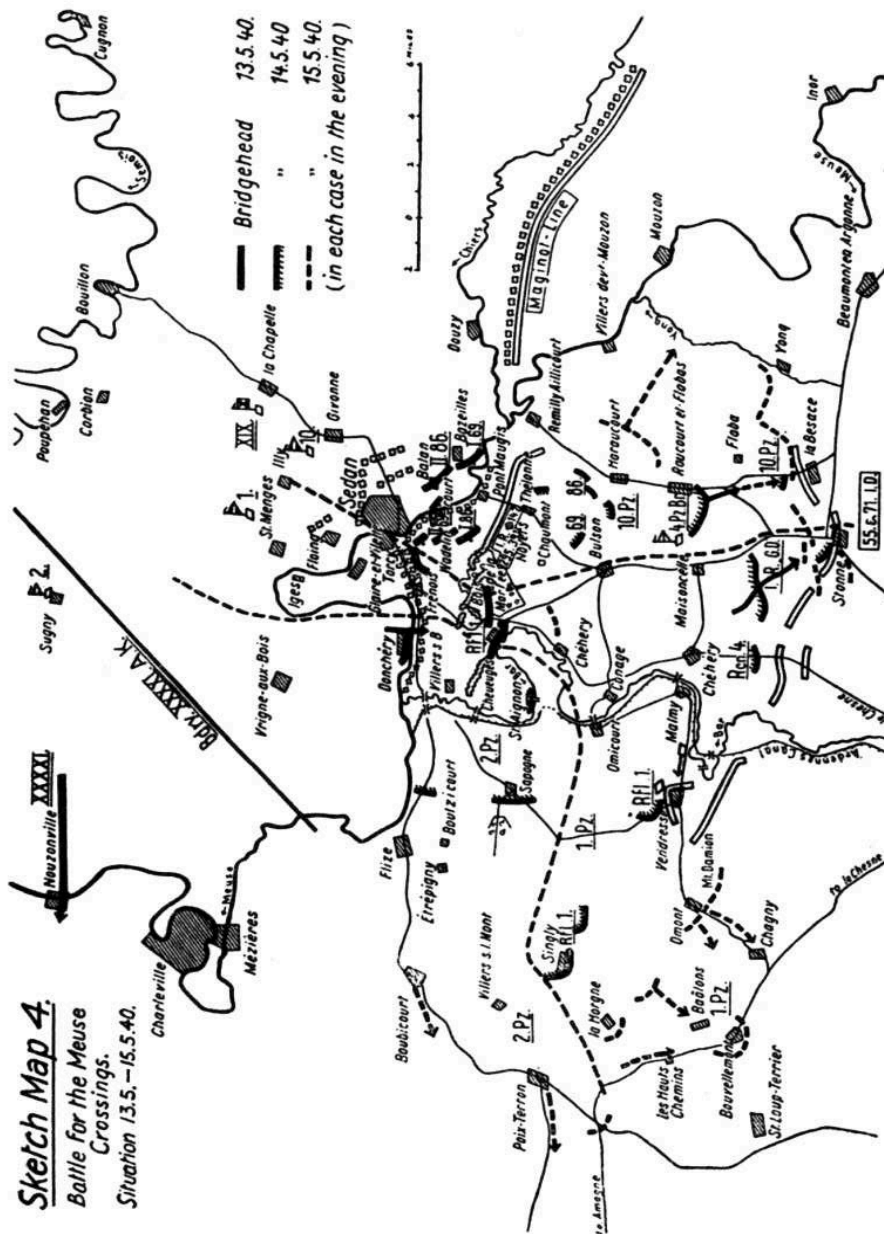
În dimineața zilei de 13 mai, m-am întors la postul de comandă al diviziei 1 panzer pentru a verifica modul în care trupele ajunseseră la poziția stabilită. Apoi, după trecerea prin zonele parțial minate ale terenului, pe care șoferii mașinilor statului major al Corpului meu l-au curățat de mine și care au gonit prin focul de artilerie al fortificațiilor franceze, am ajuns la divizia 2 panzer în Sugny. Subunități avansate ale acestei divizii ajunseseră la granița cu Franța. În mijlocul zilei, eram deja la sediul Corpului, care se mutase în La Chapelle.

La ora 15 și 30 de minute, în ciuda focului artileriei franceze, m-am dus la postul avansat de observație al diviziei 10 panzer pentru a observa pregătirea artileriei și acțiunile aviației. Pe drum, trebuia să trec prin zona bombardată de artileria franceză. La ora 16 a început bătălia cu o pregătire de artilerie destul de semnificativă pentru condițiile noastre. Cu atenție deosebită așteptam atacul aerian. Avioanele au apărut exact la ora stabilită, iar surpriza mea a fost de nedescris atunci când am văzut că escadrile de bombardiere în picaj și bombardiere convenționale, care erau escortate de avioanele de vânătoare, au atacat inamicul exact așa cum stabilisem cu Lorzer la aplicația de stat major. Sau generalul von Kleist și-a dat seama în ultimul moment, sau ordinul de a schimba desfășurarea ofensivei nu a ajuns la destinație. Oricum, aviația a acționat conform unor metode care, în opinia mea, au fost cele mai benefice pentru ofensiva noastră și am oftat ușurat.

Acum era important pentru mine să urmăresc ofensiva infanteriei peste râul Meuse. Trecerea râului ar fi trebuit deja încheiată și m-am îndreptat spre Saint-Menges iar de acolo prin Floing pînă la punctul planificat de traversare a diviziei 1 panzer. Am trecut râul cu prima barcă de asalt. Pe celălalt mal m-am întâlnit cu inteligentul și curajosul comandant al regimentului 1 infanterie, locotenent-colonelul Balk, care era acolo cu statul său major. Am fost întâmpinat cu un strigăt: „Este interzisă distracția cu bărci pe Meuse”. Am făcut o astfel de remarcă la sesiunile pregătitoare ale personalului, când raționamentul unor tineri ofițeri mi sa părut prea frivol. Acum au reușit să evalueze corect situația.

Ofensiva r
infanterie „(
antrenament
constant al b

lui de
ra de
atacul

Cazemate] cțiune
de focul artileriei antiaer și antitanc, majoritatea marelui ad fost
distruse de armele noastre grele de artilerie. Infanteria avansa într-o zonă
complet deschisă, care era o luncă largă, totuși, în ciuda acestui fapt,
pierderile noastre erau nesemnificative. Înainte de a se întuneca, am reușit
să pătrundem adânc în zona fortificată a inamicului. Trupele primiseră
ordinul de a continua atacul toată noaptea și am fost sigur că vor îndeplini
acest ordin extrem de important. Pînă la ora 23 au capturat Cheveuges și o
parte din pădurea Marfee și au rupt prima linie a apărării franceze la vest
de Wedelincourt. Plin de bucurie și mîndrie, m-am îndreptat spre postul de
comandă al Corpului din pădurea Garenne. Am plecat cît mai curînd posibil

și am avut parte de un alt atac al avioanelor inamice, pe drumul spre La Chapelle; ajuns la postul de comandă, m-am apucat să studiez rapoartele venite de la diviziile ce operau pe flancuri.

Divizia 2 panzer, care opera pe flancul drept, a intrat în luptă doar cu subunitățile sale avansate — batalioane de recunoaștere și motocicliști, susținute de artileria grea; să forțeze râul cu aceste forțe nu putea. Divizia 1 de tancuri, împreună cu brigada de infanterie, se afla deja pe malul stîng al Meuse-i, pregătindu-se, după capturarea podului, să-și transfere artileria și tancurile. Regimentul de infanterie „Germania Mare” se afla, de asemenea, pe cealaltă parte a râului. Divizia 10 tancuri, traversînd râul, a creat un mic cap de pod; în acea zi s-a aflat într-o situație dificilă din cauza lipsei de sprijin a artileriei. Progresul diviziei a fost împiedicat foarte mult de focul deschis de la „Linia Maginot”, la sud de Douzy și Carignan. Situația diviziilor 10 și 2 tancuri s-a îmbunătățit. Artileria antiaeriană a Corpului a ocupat noaptea poziții de luptă în zonele de traversare a Meuse-i, deoarece pe 14 mai era imposibil să se bazeze pe sprijinul aviației, care opera în alt sector.

În timpul nopții l-am sunat pe Lorzer ca să aflu cum va fi folosită aviația în viitor și, în același timp, să-i mulțumesc pentru sprijinul extrem de bun, care a contribuit în mare măsură la succesul nostru. Am aflat că ordinul lui Sperrle a întârziat și nu a putut fi transmis escadrilelor și că, de fapt, Lorzer l-a ignorat pur și simplu. Apoi i-am relatat generalului Busch prin radio despre succesul trupelor mele, care la un moment dat la Berlin, în timpul raportului către Föhrer, și-a exprimat îndoiala că aş putea traversa Meuse. Busch mi-a transmis complimente. În final, le-am mulțumit ofițerilor statului meu major pentru munca lor devotată.

În dimineața zilei de 14 mai, divizia 1 panzer a anunțat că în timpul nopții și-a mărit semnificativ avansul și a trecut prin Chémery. Așadar, înainte spre Chémery! Pe malurile Meuse-i erau mii de prizonieri de război. La Chémery, am fost prezent la înmînarea ordinelor de luptă de către comandantul diviziei 1 tancuri. Aflînd despre apropierea unor puternice forțe blindate franceze, am ordonat diviziei 1 panzer să lanseze o ofensivă spre Stonne cu toate unitățile sale de tancuri, și m-am îndreptat spre podul de peste Meuse, unde cu ajutorul grupei mele operative, aflată în zonă, ca să organizez trecerea diviziei 2 tancuri, imediat după divizia 1 ce avea să întîlnească forțe franceze importante. Francezii au fost învinși; la Bulson au pierdut 20 de tancuri, la Chémery încă 50. Regimentul de infanterie

„Germania Mare”, după ce a capturat Bulson, a început să avanseze spre Villers-Maisoncelle. Din păcate, la scurt timp după plecarea mea, bombardierele noastre în picaj au atacat propria infanterie în Chémery, cauzând pierderi considerabile.

Între timp, divizia 2 tancuri a forțat Meuse la Donchery și se pregătea să atace înălțimile de pe malul sudic al râului. Am mers acolo pentru a mă familiariza cu parcursul bătăliei. După ce am întâlnit comandanții responsabili, colonelul von Vaerst și colonelul von Prittwitz și am discutat cu ei, m-am întors din nou la Meuse. Acolo avioanele inamice au început bombardamente intense. Dar cu tot atacul lor extrem de curajos, trupele franceze și britanice nu au reușit să ajungă la pod; pierderile lor au fost mari. A fost ziua artileriei antiaeriane, a ripostat perfect; seara avea în contul său aproximativ 150 de aeronave doborâte. Ulterior, comandantul regimentului, colonelul von Hippel, a primit Ordinul Crucea Cavalerilor.

Între timp, divizia 2 tancuri trecea râul în flux continuu. La mijlocul zilei, spre bucuria noastră comună, am fost vizitați de comandantul Grupului de armate, general-colonelul von Rundstedt, sosit pentru a cunoaște situația la fața locului. L-am întâmpinat cu un raport pe mijlocul podului, chiar în timpul unui nou raid aerian. M-a întrebat încet: „E întotdeauna așa?” Am putut confirma în mod sincer acest lucru. Apoi a mulțumit foarte călduros trupelor noastre curajoase.

Din nou la divizia 1 panzer unde l-am întâlnit pe comandantul diviziei, însoțit de șeful statului major, maiorul Wenck. La-m întrebat dacă este posibil să întoarcă toată divizia spre vest sau o parte din forțe ar trebui lăsate să acopere flancul, desfășurându-le la sud-est de canalul des Ardennes. Wenck a spus, gîndindu-se cu voce tare: „O treabă murdară!” Eu însumi am mai folosit această expresie. Problema a fost rezolvată, diviziile 1 și 2 tancuri au primit ordin să se întoarcă imediat la dreapta, să forțeze Canalul des Ardennes și să avanseze spre vest cu sarcina de a străpunge frontul francez. Pentru a coordona acțiunile celor două divizii, am plecat la statul major al diviziei a doua, care se afla în castelul Rocan, pe înălțimile de domină Donchery. De aici era vizibil terenul pe care divizia a 2-a a avansat pe 13 și 14 mai. Am fost surprins de faptul că artileria franceză cu rază lungă de acțiune, din „linia Maginot” a tras atît de puțin și ineficient în trupele noastre concentrate pe pozițiile de plecare. Ulterior, cînd am vizitat „linia Maginot”, succesul ofensivei noastre mi se părea un miracol.

În după-amiaza zilei am revenit la postul de comandă pentru a gândi organizarea interacțiunii diviziilor pentru 15 mai. Imediat în spatele Corpului meu venea Corpul 41 de armată al lui Reinhardt, care, începând din 12 mai, a fost pus în acțiune pe flancul drept al Corpului 19 de armată, în direcția Mézières - Charleville. Pe 13 mai, el a traversat Meuse (la Montherme) și apoi a avansat spre vest. Corpul 14 de armată, al generalului von Withersheim, se apropia de Corpul meu și urma să apară în curând la râul Meuse. Divizia 1 tancuri a forțat canalul Ardennes și, sfărâmând rezistența încăpățînată a inamicului, a ajuns la Sengly și Vendresse. Subunități ale diviziei 10 tancuri au trecut linia Maisoncelle - Raocourt - Flabas în timp ce forțele principale ale diviziei au ajuns pe înălțimile de la sud de Bulson - Telonne, capturînd mai mult de 40 de tunuri de la inamic.

Principala sarcină a Corpului 19 de armată a fost să ocupe înălțimile dominante din zona Stonne, pentru a-l împiedica pe inamic să tragă spre podurile de pe Meuse și, prin urmare, să asigure trecerea fără obstacole a unităților din al doilea eșalon, care avansau. Regimentul de infanterie „Germania Mare” și divizia 10 tancuri au lansat o ofensivă asupra acestor înălțimi pe 14 mai. Inamicul a arătat rezistență încăpățînată. Localitatea Stonne a trecut în mod repetat dintr-o parte în alta. Pe 15 mai lupta s-a încheiat.

Pe 15 mai, la ora 4 dimineța, comandantul Corpului 14 de armată, generalul Withersheim, a venit la postul meu de comandă pentru a discuta posibilitatea transferării Corpului meu spre capul de pod fortificat de la sud de Sedan. După o scurtă discuție asupra situației, ne-am îndreptat spre postul de comandă al diviziei 10 tancuri, aflat lîngă Bulson. Comandantul diviziei, generalul Schaal, se afla în avanposturi. Șeful de stat major, un comandant excelent, locotenent-colonelul baron von Liebenstein, a raportat situația și a răspuns cu răbdare la multe dintre întrebările dificile ale musafirului nostru. Pentru ca schimbarea să aibă loc în condiții normale, am decis ca divizia 10 tancuri și regimentul de infanterie „Germania Mare” să se afle în componența Corpului 14 de armată pînă la rotația completă. A trebuit să mă limitez la a da ordine diviziilor 1 și 2 panzer.

Divizia 10 tancuri, împreună cu regimentul de infanterie „Germania Mare” atașat ei, a fost însărcinată să întărească flancul de sud al Corpului 19 de-a lungul liniei: canalul Ardennes - înălțimile din zona Stonne, la cotul

fluviului Meuse la sud de Villemonty. Deja, pe 15 mai, zona a fost consolidată de subunitățile avansate ale motodiviziei 29.

De la punctul de comandă al diviziei 10 panzer am plecat la Stonne, la regimentul de infanterie „Germania Mare”. Acolo, francezii au lansat un atac, și atmosfera era încărcată de nervozitate, dar pozițiile au fost menținute în cele din urmă. Apoi am plecat la noul punct de comandă al Corpului, amplasat în pădure lângă Sapogne, aflat deja în Franța pe malul sudic al Meuse-ei. Noaptea a trecut, în ciuda așteptărilor mele, foarte zbuciumată, dar nu din cauza acțiunilor dușmanului, ci din cauza dificultăților create de comanda noastră. Comandantul Grupării de tancuri, Kleist, a dispus să se suspende ofensiva și să ne limităm la apărarea capului de pod consolidat. Nu am vrut și nu am putut fi de acord cu acest ordin, deoarece aceasta însemna anularea momentului de surpriză și abandonarea completă a succesului inițial deja realizat. Prin urmare, am contactat mai întâi șeful statului major al Grupării de tancuri, colonelul Zeitzler, și nereușind să rezolv problema cu el, am vorbit direct cu generalul von Kleist. Am insistat asupra anulării ordinului de a opri ofensiva. După îndelungate negocieri, general von Kleist a permis în cele din urmă să se continue ofensiva încă 24 de ore, pentru a extinde capul de pod și pentru plasarea acolo a trupelor de infanterie. Am atins în conversație misiunea lui Hentzsch și acest lucru a reamintit „miracolul de pe Marna” din 1914. Probabil, această idee a provocat un sentiment neplăcut conducerii Grupării.

Mulțumit de faptul că am câștigat dreptul la liberă manevrare, în dimineața zilei de 16 mai m-am îndreptat spre sediul diviziei 1 tancuri. M-am deplasat prin Vendresse spre Omont. Situația de pe front nu era încă destul de clară. Se știa doar că în timpul nopții s-au desfășurat bătălii îndârjite în jurul localității Bouvellemont. Deci, spre Bouvellemont! Pe străzile în flăcări ale localității, m-am întâlnit cu comandantul regimentului, locotenent-colonelul Balck, care mi-a raportat despre evenimentele din acea noapte. Trupele nu au avut odihnă reală din 9 mai și, prin urmare, erau foarte obosite. Munițiile erau pe terminate. Soldații din prima linie au dormit în tranșee. Balck însuși, într-o jachetă sport impermeabilă și cu un băț noduros în mână, mi-a spus că au reușit să captureze satul în cursul nopții doar pentru că a răspuns propunerii ofițerilor săi de a opri ofensiva: „Atunci voi lua singur acest sat!” — și a plecat înainte. Vrînd-nevrînd oamenii lui l-au urmat. Fața prăfuită a lui Balck și ochii lui inflamați mi-au

spus că trebuie să fi îndurat o zi grea și o noapte fără somn. Pentru această luptă a primit Crucea cavalerilor. Inamicul - o divizie normandă de infanterie și o brigadă de spahii⁴ - s-a luptat cu mult curaj. Mitralierele sale au ținut sub foc toată strada principală a satului. E devărat că focul artileriei inamicului a conținut o vreme. Balck mi-a împărtășit opinia sa că rezistența inamicului a fost paralizată.

În prima jumătate a zilei, un ordin francez a căzut în mâinile noastre, dacă nu mă înșel, semnat de generalul Gamelin însuși. În ordin se spunea: „E timpul să opresc fluxul tancurilor germane!” Acest ordin a întărit și mai mult convingerea mea că era necesar să continuăm ofensiva cu toată puterea, deoarece, evident, eficiența luptei francezilor a fost grav afectată de comanda lor supremă. Acum, trebuie să ne mișcăm fără întârziere, fără oprire!

Am ordonat să se convoace oamenii și le-am citit ordinul capturat, explicând semnificația acestuia și subliniind importanța unei continuări imediate a ofensivei; apoi le-am mulțumit soldaților și ofițerilor pentru succesele lor și le-am cerut să-și mobilizeze toate forțele pentru a obține în cele din urmă victoria. După toate acestea, am dat ordin să se urce în tancuri și să continue ofensiva.

Ceața care ne ținea în întuneric dispăruse. Am intrat în spațiul operațional și am început repede să înaintăm. La Poix-Terron, l-am întâlnit șeful statului major al diviziei 2 panzer, locotenent-colonelul von Quast, l-am informat despre situație și am plecat la Novion-Porcien și de acolo la Montcornet. Pe drum, am depășit coloana de marș a diviziei 1 panzer. Soldații aveau moralul ridicat, acum și-au dat seama că atacul fulger asigură o victorie completă. Ei mă salutau cu strigăte pline de bucurie: „Bun om, om minunat!”, „Bătrînul nostru!”, „L-am văzut pe Heinz în mare viteză!”, etc.

În piața din Montcornet l-am întâlnit pe generalul Werner Kempff, comandantul diviziei 6 tancuri a Corpului de armată al lui Reinhardt, ale cărui trupe, după ce au traversat Meuse, au intrat în oraș în același timp cu unitățile mele. A fost necesar să se distribuie teritoriul orașului între trei divizii de tancuri: a 6-a, a 2-a și a 1-a, care în iureșul lor irezistibil spre vest au inundat străzile. Nu am avut vreun ordin din partea Grupării de tancuri în ceea ce privește traseul de urmat al corpurilor, așa că am unificat imediat toate diviziile la fața locului și am început să continuăm ofensiva pînă la ultima picătură de benzină. Unitățile mele avansate au ajuns la Marie și

Dercy. (peste 65 km din punctul de unde plecaseră de dimineață și 90 de km de la Sedan)

Între timp, am ordonat ofițerilor care mă însoțeau, să caute prin casele din piață, iar în scurt timp, s-au adunat câteva sute de prizonieri francezi din diferite unități; în ochii lor se putea vedea cât de surprinși erau de apariția noastră bruscă. Compania de tancuri inamică, care încerca să intre în oraș din sud-vest, a fost luată în captivitate. Ea făcea parte din divizia generalului de Gaulle, care, după cum am aflat, se găsea la nord, în zona orașului Laon. În cătunul Soize, la est de Montcornet, a fost instalat statul major al Corpului și au fost realizate comunicațiile cu diviziile 1 și 2 tancuri. Despre desfășurarea ostilităților din acea zi și intențiile noastre de a relua pe 17 mai urmărirea inamicului, am raportat prin radio la sediul Grupării de tancuri (vezi schema 3b).

După succesul strălucit din 16 mai și luptele victorioase ale Corpului 41 de armată, nu mi-a trecut niciodată prin gând faptul că superiorii mei încă mai urmăresc să obțină un punct de sprijin în capul de pod de pe Meuse și să aștepte sosirea trupelor de infanterie. Eram stăpînit complet de ideea pe care am exprimat-o în martie, la raportul dat lui Hitler, și anume, să finalizez progresul și să nu mă oprească decât pe coasta Canalului Mîneei. Nu mi-aș fi putut imagina că Hitler însuși, care a aprobat planul îndrăzneț al ofensivei lui Manstein și care n-a protestat împotriva intenției mele de a executa un atac fulger, putea să se teamă de propriul său curaj și să oprească ofensiva. Cu toate acestea, m-am înșelat profund, și asta mi-a devenit clar în dimineața următoare.

În dimineața zilei de 17 mai, am fost informat de la sediul Grupării de tancuri că ofensiva trebuie oprită și că trebuie să mă prezint la ora 7 pentru o conversație personală cu generalul von Kleist. Acesta din urmă a apărut exact la timp și, fără să răspundă la salutul meu, a început să-mi reproșeze brusc ignorarea planurilor înaltului Comandament. Nu a spus un singur cuvînt despre succesul trupelor mele. Cînd prima furtună s-a terminat și s-a, mai calmat, am cerut să fiu eliberat de la comandă. Generalul von Kleist a fost surprins, apoi a dat din cap și mi-a ordonat să transfer comanda Corpului următorului ofițer în ierarhie după mine.

Apoi am comunicat prin radio la statul major al Grupului de armate al lui Rundstedt, că, după transferul comenzii, mă voi prezenta la raport la mijlocul zilei. Foarte curînd de acolo am primit instrucțiuni să stau la postul meu de comandă și să aștept sosirea general- colonelului List,

comandantul armatei a 12-a, care avansa în spatele Corpului meu, și care era însărcinat cu rezolvarea acestui conflict. Înainte de sosirea general-colonelului List, a fost dat un ordin de suspendare a ofensivei tuturor unităților. Revenind la ale noastre, maiorul Wenck a fost rănit la picior, pe drum, de către tancurile franceze. Generalul Veiel a sosit la punctul de comandă și i-a fost prezentat cazul.

După-amiază, a sosit general-colonelul List și a întrebat ce s-a întâmplat de fapt. I-am explicat. A anulat, în numele general-colonelului von Rundstedt decizia cu privire la înlocuirea mea din funcție și a spus că ordinul de a opri ofensiva a fost dat de înaltul Comandament al Forțelor terestre (Oberkommando des Heeres — OKH) și, prin urmare, trebuie să fie executat. El a fost de acord cu argumentele mele privind continuarea ofensivei și, prin urmare, mi-a permis, în numele comandamentului Grupului de armate, „să continuăm avansarea unităților de recunoaștere gata de luptă”, dar postul de comandă al Corpului trebuie să rămână în locul său inițial. Acesta a fost deja un pas înainte. Am fost foarte recunoscător general-colonelului List pentru intervenția sa și acesta mi-a cerut să-mi rezolv conflictul cu generalul Kleist. Și așa am continuat să avansez cu „unitățile de recunoaștere gata de luptă”. Punctul de comandă al Corpului a rămas în vechiul loc, la Soize; am ordonat instalarea unui cablu de telefonie între statul major al Corpului și postul meu avansat de comandă, pentru a nu fi interceptat de grupul de cercetare radio al OKH sau de cel al Înaltului Comandament al Forțelor Armate (Oberkommando der Wehrmacht — OKW).

Chiar înainte de a primi ordinul de a opri ofensiva, divizia 1 tancuri a ocupat, în dimineața zilei de 17 mai, localitățile Ribemont pe râul Oise și Crecy pe râul Serre. Unitățile avansate ale diviziei 10 tancuri au preluat partea de sud a Sedan-ului, și au ajuns la Fraillicourt și Saulces-Monclin. În seara zilei de 17 mai, a fost posibil să se creeze un cap de pod întărit pe râul Oise, la Moye (25 km de Dercy și 110 km de Sedan).

Pe 18 mai la ora 9, divizia 2 tancuri a ajuns la Saint-Quentin. Acționând în stînga, divizia 1 panzer, în aceeași zi, a traversat râul Oise și a avansat spre Péronne. Divizia 10 panzer a urmat pe flancul din stînga diviziile avansate ajungînd, de asemenea, la Péronne; în dimineața zilei de 19 mai, divizia 1 panzer a reușit să creeze un cap de pod întărit pe râul Somme în apropierea

orașului. Mai mulți ofițeri de stat major francezi, care au sosit la Péronne pentru recunoaștere, au ajuns direct în mâinile noastre.

Postul de comandă avansat al Corpului s-a mutat la Villers-le-Sec.

Pe 19 mai, am ajuns la câmpurile de luptă ale primului război mondial de pe râul Somme. În timpul ofensivei la nord de râurile Aisne, Serre și Somme, acestea asigurând flancul stîng, care era acoperit și de un grup format din trupe de cercetare, tancuri ușoare și genști. Amenințarea de pe acest flanc a fost nesemnificativă; încă din 16 mai, am fost conștienți de prezența diviziei blindate franceze, nou formată de generalul de Gaulle, care, așa cum am menționat deja, a intrat pentru prima dată în luptă la Montcornet. De Gaulle ne-a confirmat informațiile peste câteva zile. Pe 18 mai, mai multe tancuri de la divizia sa au ajuns la 2 km de punctul meu de comandă avansat în pădurea Holnon, ce era apărat doar de câteva tunuri antiaeriene de 20 mm. Am trăit câteva ore de suspans epuizant, pînă cînd acești oaspeți amenințători s-au îndepărtat. De asemenea aflasem că armata de rezervă franceză de aproximativ opt divizii de infanterie, care se forma în zona Parisului. Nu am anticipat că generalul Frère ne-ar fi opus rezistență în timp ce vom continua avansarea. În conformitate cu principiile franceze de luptă, ar fi trebuit să aștepte informații exacte despre locul unde se afla inamicul. Deci, era vorba despre „păstrarea” lui în întuneric; acest lucru a fost cel mai bine realizat printr-o ofensivă continuă.

În seara zilei de 19 mai, Corpul 19 de armată a ajuns pe linia Cambrai - , Péronne - Ham. Divizia 10 panzer a preluat protecția flancului stîng, din ce în ce mai extins, eliberînd divizia 1, care fusese anterior însărcinată cu această misiune. În noaptea de 19-20 Statul major al frontului a fost mutat la Marleville. În ziaua de 20, Corpul de sub comanda mea a primit din nou libertate de mișcare pînă la Amiens. Divizia 10 panzer a fost însărcinată cu protejarea flancului nostru stîng, pînă la Corbie, la est de Amiens. Sectorul ei anterior a fost preluat de divizia 29 de infanterie motorizată. Sarcina diviziei 1 panzer era să avanseze cu toată viteza spre Amiens, pentru a stabili un cap de pod pe malul stîng al râului Somme. Divizia 2 panzer a primit ordinul de a se deplasa prin Albert la Abeville și să stabilească și aici un cap de pod pe Somme și să curețe terenul dintre Abeville și mare de trupele franceze. Limita dintre cele două divizii a fost stabilită pe aliniamentul Combles-Longueval-Pozieres-Varennnes-Puchevillers-Canaples-Flixecourt- Somme.

Sectoarele defensive de-a lungul Somme au fost stabilite astfel:

Divizia 2 Panzer: gura Somme către Flixecourt (exclusiv),

Divizia 1 Panzer: Flixecourt până la intersecția dintre Avre și Somme (la est de Amiens),

Divizia 10 Panzer: joncțiunea Avre-Somme către Peronne.

După calculul meu, divizia 1 tancuri putea fi pregătită pînă la ora 9 pentru un atac asupra Amiens-ului. Am comandat o mașină pentru ora 5, pentru că am vrut să fiu martor al acestui act istoric. Ofițerii statului meu major au socotit că plec prea devreme și m-au sfătuit să-mi amîn plecarea, dar am luat-o pe cont propriu, am insistat și am avut dreptate.

Cînd, pe 20 mai la ora 8 și 45, am sosit la marginea de nord a orașului Amiens, divizia 1 tancuri se pregătea pentru ofensivă. Pe drum, m-am convins că divizia 10 panzer a ajuns în Péronne și am aflat detalii interesante despre cum a avut loc schimbul cu divizia 1 panzer. Unități ale diviziei 1 panzer, care apărau capul de pod, au fost retrase fără să aștepte sosirea schimbului, deoarece locotenent-colonelul Balck, care a dat ordinul, nu a dorit să rateze momentul atacului asupra Amiens, pe care el îl considera mai important decît apărarea capului de pod. Colonelul Landgraf, care comanda schimbul, a fost extrem de indignat, dar Balck a răspuns la reproșurile sale: „Păi, luați acest capăt de pod încă o dată. Mie nu mi-a fost greu”. Din fericire, inamicul i-a dat timp lui Landgraf să se instaleze la capul de pod fără lupte. Am mers pe la sud de Albert, care era încă în mîinile inamicului, și m-am îndreptat spre Amiens întîlnind nenumărate coloane de refugiați.

Ofensiva diviziei 1 panzer s-a dezvoltat cu succes, iar la mijlocul zilei orașul și un cap de pod cu adîncime de 7 km erau în mîinile noastre. Am examinat repede zona ocupată și orașul, în special frumoasa catedrală, și m-am îndreptat repede spre drumul către Albert, unde intenționam să găsesc divizia 2 panzer. Am înaintat cu greu din cauza să fluxul de refugiați. O mulțime de vehicule inamice înțepenite împiedicau înaintarea coloanele germane în marș, ai căror șoferi sperau să rămîină neobservați în praful gros, pentru a ajunge la Paris și a scăpa de captivitate. Într-un timp scurt am capturat 15 englezi.

La Albert, l-am întîlnit pe generalul Veiel. Divizia 2 panzer a capturat o baterie englezească aflată într-un poligon , care era dotată doar cu proiectile de manevră, pentru că nimeni nu se aștepta la apariția noastră.

Prizonieri de război de diferite naționalități au umplut piața și străzile orașului. Temerile manifestate de divizia 2 tancuri, că ofensiva ar trebui suspendată din cauza lipsei de combustibil, au dispărut în curînd. Divizia a primit ordinul de a ajunge în cursul zilei la Abbeville; pînă la ora 19 ea l-a îndeplinit, după ce a trecut prin Doullens, Bernaville, Beaumé, Saint-Riquier. Avioanele noastre au pus această divizie în pericol, bombardînd-o din greșeală. După ce l-am vizitat pe comandantul diviziei 2 tancuri, colonel von Prittwitz, ca să fiu sigur că a înțeles corect ordinul de a ajunge la Abbeville pînă la ora 19:00, m-am îndreptat spre Querrieu, la nord-est de Amiens, unde a fost mutat statul major al Corpului. Aici am fost atacați de avioanele noastre. A fost un act atît de neprietenos încît artileria noastră antiaeriană a ripostat și a atins o astfel de „pasăre”. Ambii piloți au sărit cu parașuta și în curînd erau în fața mea și se uitau unul la altul foarte speriați. Cînd s-a terminat prima parte extrem de neplăcută a conversației, am încurajat tinerii piloți cu un pahar de șampanie. Din nefericire, avionul distrus era un nou tip destinat pentru recunoaștere.

Chiar în acea noapte, batalionul lui Spitt din divizia 2 tancuri a ieșit prin Noyelles la coasta atlantică. A fost prima subunitate germană care a ajuns la ocean.

În seara acelei zile, nu știam în ce direcție trebuia să continuăm ofensiva; Gruparea de tancuri a lui Kleist nu a primit nici ea ordine pentru operațiunile ulterioare. Ziua de 21 mai a fost pierdută în așteptarea ordinelor. Am folosit acea zi ca să vizitez trecerea peste Somme, capul de pod de la Abbeville. Pe drum, i-am întrebat pe soldații mei cum văd ei operațiunile efectuate. „Foarte bine, — a răspuns un austriac din divizia 2 tancuri — dar am pierdut fără rost două zile”. Din păcate, avea dreptate.

Capturarea țărmlui Canalului Mîneicii

În ziua de 21 mai am primit ordin de a continua ofensiva la nord cu sarcina de a captura porturile la Canalul Mîneicii. Am vrut să trimit divizia 10 panzer prin Auchel, Saint Omer către Dunkerque; divizia 1 panzer la Calais și divizia 2 panzer — la Boulogne, însă a trebuit să-mi schimb planul în ultimul moment. La 22 mai au primit ordinul de la comandament pentru alocarea diviziei 10 panzer la rezerva Grupării de tancuri. În consecință, la dispoziția mea pentru ofensiva de la 22 mai erau doar diviziile 1 și 2 blindate. Din păcate, cererea mea de a-mi lăsa toate cele trei divizii pentru

ocuparea rapidă a porturilor de la Canalul Mîneicii nu a fost satisfăcută. Cu inima grea, a trebuit să abandonez ofensiva imediată a diviziei 10 panzer spre Dunkerque, a diviziei 1 blindate, alături de regimentul de infanterie „Germania Mare”, spre Calais și a diviziei 2 blindate de-a lungul coastei către Boulogne.

La 21 mai, mai la nord de noi, s-a întîmplat un eveniment interesant: tancurile engleze au încercat să se îndrepte spre Paris. Lîngă Arras, s-au întîlnit cu divizia SS „Cap de mort”, care încă nu participase la lupte pînă în acel moment, și au provocat panică în rîndurile sale. Tancurile britanice nu au reușit să treacă, dar evenimentul a influențat cumva starea de spirit în statul major al Grupării de tancuri a lui von Kleist, care a început brusc să arate nervozitate. Această influență nu s-a răspîndit printre soldați. În aceea zi, diviziile 8 și 6 tancuri, aparținînd Corpului 41 de armată, au ocupat Hesdin, respectiv Boisle.

În dimineața zilei de 22 mai, a început ofensiva. La ora 8, în direcția nord, a fost traversat rîul Authie. Avansarea spre nord nu a putut fi realizată de către toate forțele diviziilor 1 și 2 tancuri, deoarece ambele divizii și mai ales divizia a 2-a urmau să se deplaseze pentru apărarea fortificațiilor podurilor de pe rîul Somme, pînă cînd au fost înlocuite de unități ale Corpului 14 de armată al generalului von Withersheim, pe care l-am întîlnit deja lîngă Sedan atunci cînd a efectuat o misiune similară.

Pe 22 mai, au început lupte crîncene la Desvres, Samer și la sud de Boulogne. Au acționat împotriva noastră în principal francezii, dar au existat și englezi, belgieni și chiar niște olandezi care s-au rătăcit de unitățile lor.

Inamicul a fost respins, dar avioanele lui au operat energic, au bombardat și mitraliat trupele noastre, ceea ce nu se putea spune despre aviația noastră. Aerodromurile noastre operaționale erau amplasate departe de zona de luptă. Aparent, aviația nu a putut fi mutată rapid pe aeroporturi avansate. Cu toate acestea, am reușit să intrăm în Boulogne.

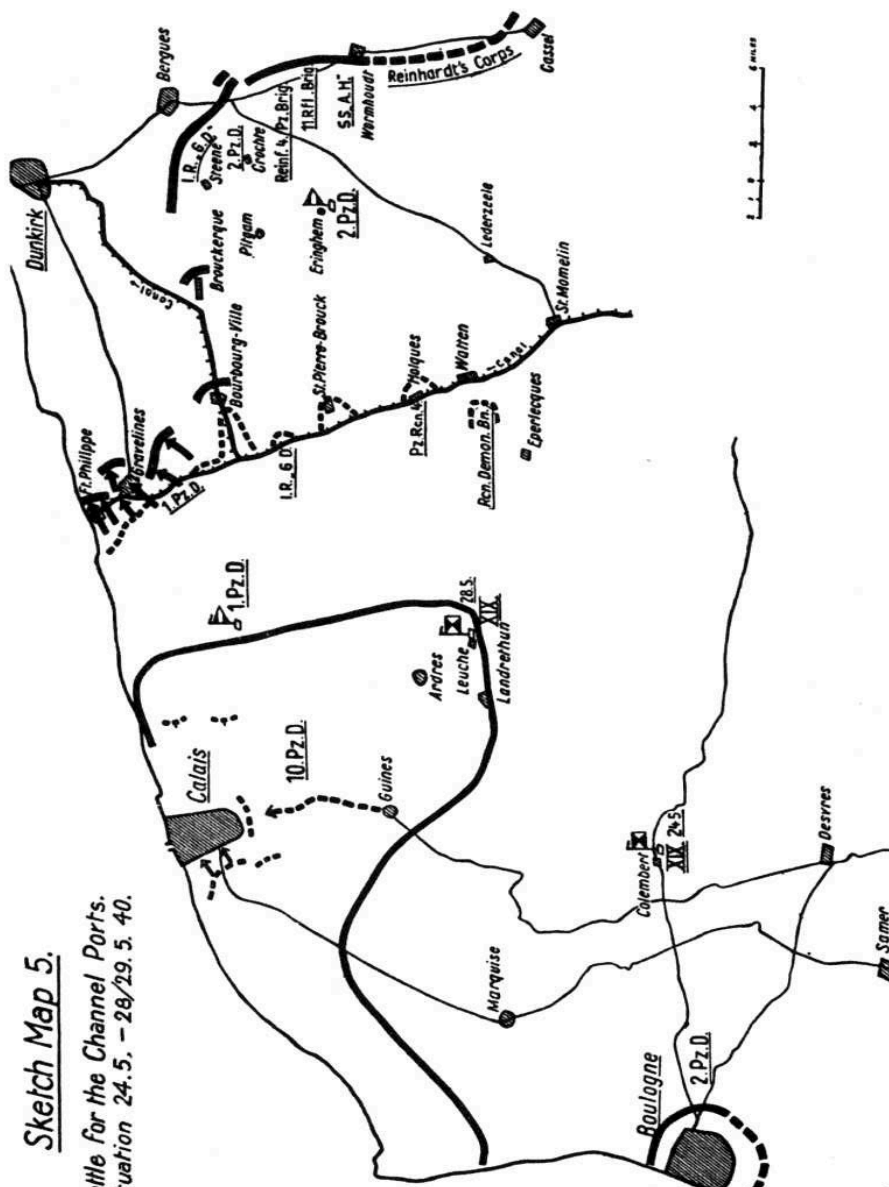
Statul major al Corpului a fost mutat la Recques.

Acum divizia 10 tancuri a reintrat în componența Corpului. M-am decis să mă întorc imediat la divizia 1 blindate ce acționa spre Calais să o trimit către Dunkerque, în timp ce divizia 10 blindate, care înainta către Doullens, prin Samer a înlocuit-o pe frontul din fața Calais, cu capturarea căruia nu era grabă. La miezul nopții am dat prin radio ordin diviziei 1 tancuri să se întoarcă în formațiune de luptă la nord de rîul Conche pînă în 23 mai ora

7:00; divizia 10 tancuri să o urmeze în cel de-al doilea eșalon; divizia 2 tancuri să intre în Boulogne. Părți ale acestei divizii se deplasau prin Marquise tot spre Calais. Divizia 1 tancuri ajunsă la linia Audruicq-Ardres-Calais, trebuia să se întoarcă spre est și să avanseze spre est prin Bourbourg-Ville, Gravelines pînă la Bergues și Dunkerque. Mai la sud va acționa divizia 10 tancuri. Așadar, am transmis: „Executați ordinul cu parola «Ofensivă — est — 10:00. Avansați la sud de Calais către Saint Pierre-Brouck și Gravelines»”.

La 23 mai, divizia 1 blindate a început să avanseze prin luptă spre Gravelines, în timp ce divizia 2 blindate lupta pentru Boulogne. Asaltul orașului a fost de o natură deosebită deoarece zidurile vechi de piatră au împiedicat scărilor și reușit în c și să pătru

ajutorul mm, am atedralei

A început să îndat un mic torpilor englezesc și alte câteva nave au fost deteriorate.

La 24 mai, divizia 1 tancuri a ajuns la canalul Aa între Holque și coastă și a capturat podurile de la Holque, Saint Pierre-Brouck, Saint Nicolas și Bourbourgville ; divizia 2 tancuri lupta pentru a curăți Boulogne; divizia 10 tancuri, cu forțele sale principale, a ajuns pe linia Desvres - Samer.

Corpului i-a fost atașată divizia „Leibstandarte Adolf Hitler”. I-am stabilit sarcina de a acționa în zona de coastă pentru a spori impetuoșitatea avansului diviziei 1 panzer spre Dunkerque, divizia 2 panzer a primit ordin să-și retragă toate subunitățile libere din Boulogne și să le trimită pe fișia de coastă, divizia 10 panzer a blocat Calais și a început să se pregătească pentru asaltul vechii cetăți. După-amiază, am vizitat divizia și am ordonat să avanseze ordonat pentru a reduce pierderile. Pentru operațiunile din 25 mai, divizia a fost întărită cu artilerie grea, artilerie care a putut fi adusă din Boulogne.

Corpul 41 de armată, al lui Reinhardt, a creat un cap de pod la Saint-Omer pe râul Aa.

Ordinul fatal al lui Hitler de a opri ofensiva

În acea zi, Comandamentul Suprem (OKW) a intervenit în operațiune, ceea ce a avut un efect negativ asupra întregului război. Hitler a oprit aripa stîngă a armatei germane pe râul Aa. Trecerea peste râu a fost interzisă. Motivul pentru aceasta nu ne-a fost indicat. În ordinul OKW se spunea: «Operațiunile de la Dunkerque se transferă aviației. Dacă operațiunile de la Calais întâmpină dificultăți, atunci și acest oraș se va transfera aviației». Conținutul ordinului îl citez din memorie. Atunci am rămas fără cuvinte. Dar era greu pentru noi să nu executăm ordinul, neștiind motivele care l-au forțat să-l dea. Și astfel, diviziile blindate au primit ordinul: «Opriti-vă pe coasta Canalului Mîneei.

Întreruperea operațiunilor utilizați-o pentru repararea mașinilor».

Activitatea intensă a aviației inamice nu a întâmpinat vreo mare rezistență din partea noastră.

În dimineața zilei de 25 mai am pornit spre coastă pentru a găsi sediul regimentului SS „Leibstandarte Adolf Hitler” și să mă asigur că a fost pus în aplicare ordinul de oprire a ofensivei. Sosind acolo, am văzut că regimentul

SS a trecut peste râul Aa. Pe cealaltă parte a râului era un deal mare, de 72 de metri înălțime, care domina întreaga câmpie mlaștinoasă. Acolo, între ruinele vechii cetăți, l-am găsit pe comandantul regimentului SS Sepp Dietrich. La întrebarea mea de ce ordinul nu a fost executat, el a răspuns că înălțimea „îi stătea în gât” și, prin urmare, el, Sepp Dietrich, a decis în 24 mai să o ia în posesie. Regimentul „Leibstandarte Adolf Hitler” și regimentul de infanterie „Germania Mare”, care acționa în stînga sa, avansau în direcția Warhem, Bergues. În ciuda unei dezvoltări favorabile a ofensivei, am confirmat la fața locului ordinul Führer-ului și am comandat ca divizia 2 blindate să fie retrasă dar pregătită pentru a relua avansarea, dacă este necesar.

În acea zi, Boulogne a trecut complet în mâinile noastre. Divizia 10 tancuri a început deja lupta pentru fortificațiile de la Calais. Comandantul britanic, general de brigadă Nicholson, a dat un răspuns laconic la propunerea de capitulare: „Răspunsul este nu, deoarece datoria armatei britanice este de a lupta, așa cum este și cea a germanilor” (The answer is no, as it is the British army's duty to fight as it is the German's).

Pe 26 mai, divizia 10 tancuri a luat Calais. La mijlocul zilei, am ajuns la punctul de comandă al diviziei și l-am întrebat pe comandantul ei, generalul Schaal, dacă intenționa, așa cum a fost ordonul, să transfere cetatea aviației. El a răspuns negativ, deoarece a considerat că bombardarea zidurilor groase de piatră și a lucrărilor de terasament din vechile fortificații era inutilă și nu avea nici un sens să părăsească pozițiile deja ocupate în apropierea cetății, care vor trebui să fie luate apoi din nou. Nu puteam decît să fiu de acord cu părerea lui. La ora 16 și 45 de min. englezii au capitulat. Am capturat 20 de mii de prizonieri, dintre care 3-4 mii erau britanici, ceilalți — francezi, belgieni și olandezi; cei mai mulți nu doreau să lupte, din această cauză britanicii i-au ținut închiși în subsoluri.

În Calais, pentru prima dată după 17 mai, m-am întîlnit cu generalul von Kleist și am primit din partea lui mulțumiri pentru acțiunile de succes ale trupelor mele.

În acea zi, am încercat din nou să continuăm ofensiva în direcția Dunkerque și să închidem inelul din jurul acestei cetăți maritime. Dar, din nou, ordinele au cerut oprirea ofensivei. Și chiar lângă Dunkerque, am fost din nou opriți! Noi am urmărit acțiunile aviației noastre. Dar am văzut și nave de toate felurile, pe care britanicii au fost evacuați din Dunkerque.

Tot în acea zi, punctul meu de comandă a fost vizitat de generalul von Withersheim pentru a pregăti înlocuirea Corpului 19 de armată de către Corpul 14 de armată. Divizia avansată a acestui corp, divizia 20 motorizată, mi-a fost subordonată și a fost amplasată la dreapta regimentului SS „Leibstandarte Adolf Hitler”. Chiar înainte de negocierile privind schimbarea, a avut loc un incident interesant. Comandantul regimentului SS, Sepp Dietrich, pe drumul spre linia frontului, a nimerit sub focul de mitralieră al englezilor, deschis dintr-o casă izolată din spatele nostru. Mașina lui Sepp Dietrich a luat foc, dar el, împreună cu ofițerii ce-l însoțea, a reușit să se ascundă în șanț. Dietrich cu adjutantul său s-a târât prin șanțul de scurgere care însoțea drumul și, pentru a se proteja de benzina care curgea arzând, și-a uns fața și mâinile cu noroi. Am primit cererile de ajutor transmise prin radio de la mașina care-l însoțea pe comandant și am ordonat regimentului 3 al diviziei 2 panzer, să avanseze spre acel loc și să-l elibereze pe Dietrich. Curînd el a apărut la punctul meu de comandă, plin tot de noroi; din păcate, a trebuit să suporte ironiile făcute la adresa sa.

Abia pe 26 mai, la mijlocul zilei, Hitler a permis continuarea atacului asupra Dunkerque, dar era deja prea târziu pentru a ne aștepta la un succes major.

În noaptea de 26 spre 27 mai, Corpul a lansat din nou ofensiva. Divizia 20 motorizată, careia i-au fost atașate regimentul SS „Leibstandarte Adolf Hitler” și regimentul de infanterie „Germania Mare”, întărită cu artilerie grea, a primit sarcina de a avansa spre Wormhout. Divizia 1 blindate a primit ordin, acționînd pe flancul drept, să se alătore trupelor avansate pentru dezvoltarea succesului.

Regimentul de infanterie „Germania Mare”, cu sprijinul efectiv al celei de-a patra brigăzi de tancuri din cadrul diviziei 10 panzer, și-a atins scopul: înălțimile de la Crochte-Pitgam. Batalionul de recunoaștere a diviziei 1 panzer a capturat Brouckerque. S-a observat creșterea circulației navelor maritime inamice de la Dunkerque prin strîmtoare.

Pînă la 28 mai am ajuns la Wormhout și Bourbourg. La 29 mai, divizia 1 panzer a capturat Gravelines. Cu toate acestea, capturarea Dunkerque a avut loc fără participarea noastră, Corpul 19 de armată a fost înlocuit pe 29 mai de Corpul 14 de armată.

Această operațiune ar fi fost mult mai rapidă dacă Comandamentul Suprem nu ar fi oprit de mai multe ori trupele Corpului 19 de armată și nu

ar fi împiedicat înaintarea sa. Este foarte dificil să spunem ce fel de evoluție ar fi avut războiul dacă forțele expediționare britanice ar fi fost capturate în Dunkerque la acel moment. În orice caz, diplomația de la distanță ar putea beneficia foarte mult de astfel de succese militare. Din nefericire, această oportunitate a fost pierdută din cauza nervozității lui Hitler. Ulterior, motivînd decizia sa de a opri ofensiva Corpului meu, el a spus că teritoriul Flandrei, cu numeroasele sale canale, nu este potrivit pentru operațiunile tancurilor. Această explicație nu poate fi considerată satisfăcătoare.

Pe 26 mai, mi-am exprimat recunoștința față de trupele mele curajoase în următorul ordin pentru Corp:

«Soldații ai Corpului 19 de armată!

17 zile de luptă în Belgia și Franța au fost lăsate în urmă. Un drum de 600 km ne separă de granița Germaniei. Am ajuns la Canalului Mîneicii pe coasta oceanului Atlantic. Ați depășit fortificațiile belgiene de-a lungul acestei căi, ați traversat râul Meuse, ați rupt „linia Maginot” pe cîmpul de luptă istoric de lîngă Sedan, ați cucerit înălțimi importante în zona Stony, apoi ați trecut rapid prin Saint-Quentin și Peronne și ați luptat pe Somme la Amiens și Abbeville. V-ați încoronat faptele de luptă prin cucerirea coastei Canalului Mîneicii cu fortărețele maritime de la Boulogne și Calais.

Am fost nevoit să vă refuz dreptul de a dormi timp două zile. Voi ați rezistat 17 zile. Am ordonat să luptați, în ciuda amenințării din flancuri și din spate. Nu ați arătat niciodată vreo ezitare. Cu abnegație, încredere în forțele proprii și credință în îndeplinirea sarcinilor din fața voastră, ați executat fiecare ordin.

Germania se mîndrește cu diviziile sale de tancuri și mă bucur că sînt comandantul vostru.

Noi cinstim amintirea tovarășilor noștri căzuți. Sîntem siguri că jertfele nu au fost făcute în zadar. Acum ne vom pregăti pentru noi fapte.

Trăiască Germania și Fûhrerul nostru Adolf Hitler!

Semnat: Guderian»

Winston Churchill, în memoriile sale despre cel de-al doilea Război Mondial (volumul II, p. 100 și următoarele, ediția germană a I. P. Tot), a sugerat că Hitler, oprind ofensiva unităților de tancuri la Dunkerque, a dorit să dea Angliei ocazia de a face pace sau a vrut să îmbunătățească perspectiva Germaniei de a încheia o pace avantajoasă cu Anglia. Nici în acel moment și nici mai tîrziu, nu am întîlnit fapte care să confirme această

opinie. De asemenea, este neconcludent faptul că Churchill a presupus de asemenea că unitățile de tancuri au fost oprite prin decizia lui Rundstedt. Ca participant la aceste bătălii, vă pot asigura că, deși rezistența eroică a orașului Calais merită toată aprecierea, nu a avut niciun efect asupra cursului luptelor de la Dunkerque. Dimpotrivă, ipoteza corectă este că Hitler și, mai presus de toate, Göring credeau că superioritatea aviației germane era suficientă pentru a preveni evacuarea trupelor britanice pe mare. Hitler s-a înșelat și această eroare a avut consecințe grave, căci numai capturarea forțelor britanice ar fi putut grăbi intenția britanică de a face pace cu Hitler sau ar fi sporit șansele de reușită în cazul unei operațiuni de desant în Anglia.

În Flandra, am primit vestea despre rănirea fiului meu mai mare. Din fericire, această rană nu a fost periculoasă. Cel deal doilea fiu al meu a primit în Franța Crucea de Fier clasele a II-a și I. A luptat în batalionul de recunoaștere al diviziei de tancuri, dar a rămas viu și chiar nevătămat.

La 20 mai, generalul Kirchner a primit Crucea cavalerilor. Au urmat pe 3 iunie, generalul Veiel, colonelul Fischer (divizia 10 tancuri), locotenent colonel Walk (divizia 1 tancuri), locotenent Etzold (batalionul de motociclete), locotenentul Ganvauer (regimentul 80 infanterie) și sergent-major Rubart (batalionul geniu al diviziei 10 tancuri). Ulterior, mai mulți ofițeri și soldați au primit decorații.

Ieșirea la granița cu Elveția

La 28 mai, Hitler a ordonat formarea unei grupări de tancuri sub comanda mea. La 1 iunie, statul major al Corpului s-a mutat la Signy-le-Petit, la sud-vest de Charleville, pentru a pregăti continuarea campaniei. Apoi, în primele zile ale lunii iunie, în zona de sud-vest a orașului Charleville a fost formată „Gruparea de tancuri Guderian”. Statul major al Grupării a fost creat din ofițerii statului major al Corpului 19 de armată. Colonelul Nehring, ofițer cu experiență, a rămas șef al statului major, maiorul Beyerlein — șeful departamentului de operațiuni, locotenent-colonelul Riebel — șeful departamentului de personal.

În componența Grupării de tancuri au intrat:

— Corpul 39 de armată a generalului Schmidt, format din diviziile 1 și 2 panzer și divizia 29 motorizată;

- Corpul 41 de armată a generalul Reinhardt, format din diviziile 6 și 8 panzer și divizia 20 motorizată;
- Mai multe unități direct subordonate comenzii Grupării.

Gruparea de tancuri a fost subordonată Armatei a 12-a a general-colonelului List. Marșul către noua zonă de concentrare s-a desfășurat cu succes. În special s-au remarcat diviziile 1 și 2 panzer, care au plecat de pe coastă. Lungimea totală a traseului a fost de 250 km, dar datorită ocolurilor care trebuiau făcute, deoarece multe poduri erau distruse, a fost necesar să parcurgem aproximativ 100 km mai mult. Trebuie spus că oboseala accentuată a oamenilor și deteriorarea unei părți din tehnică au afectat parcursul. Din fericire, a fost posibil să se dea trupelor câteva zile de odihnă și, de asemeni, pentru repararea logisticii.

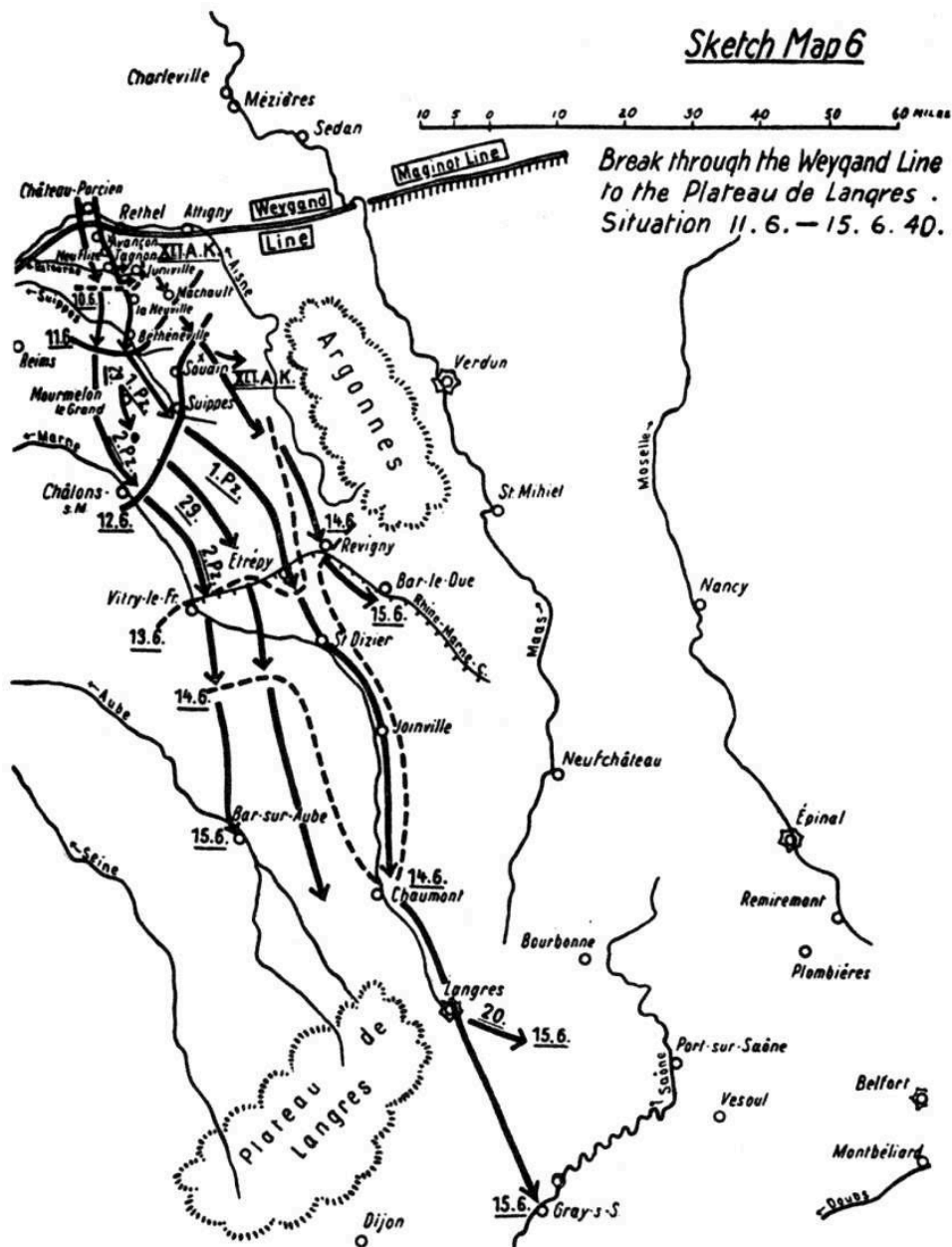
Ca rezultat al campaniei reușite, toate forțele inamice din Olanda, Belgia și nordul Franței au fost paralizate. Frontul de sud a fost rupt. În această situație, forțele principale de tancuri și motorizate inamice au fost distruse. În cea de-a doua perioadă a campaniei, sarcina principală a fost de a distruge resturile forțelor terestre franceze, aproximativ 70 de divizii, inclusiv două divizii britanice, și apoi să se încheie o pace profitabilă; așa, cel puțin, am crezut atunci.

Concentrarea și desfășurarea trupelor pentru continuarea campaniei au avut loc mai repede pe flancul drept, pe Somme, decât în centru, pe râurile Serre și Aisne. Prin urmare, ofensiva Grupului de armate al lui von Bock a putut începe pe 5 iunie, în timp ce ofensiva Grupului de armate al lui von Rundstedt era programată pentru 9 iunie. Acționând ca parte a Grupului de armate al lui von Rundstedt, armata a 12-a a primit sarcina de a forța râul Aisne și canalul Aisne între Chateau-Porcien și Attigny și apoi să se deplaseze spre sud. Forțarea râului și a canalului, care se desfășura în paralel cu râul, trebuia să fie efectuată în opt puncte de către infanterie. După crearea capetelor de pod și construirea de poduri, diviziile de tancuri din Gruparea mea trebuia să treacă la ofensiva însoțite de infanterie și, în funcție de situație, să se înfrepte fie la Paris, fie la Langres, fie spre Verdun. Aveam sarcina să ajung la platoul Langres, unde urma să primesc ordinul pentru următoarea operațiune ofensivă.

I-am cerut comandantului armatei a 12-a ca diviziile mele blindate să preceadă unitățile lui pînă la punctele de trecere desemnate și să traverseze independent râul Aisne. Mi-era teamă că, în timpul trecerii formațiilor de luptă a corpului de infanterie cu convoaiele lor mari, s-ar

putea crea blocaje de trafic, ceea ce ar putea face dificilă avansarea tancurilor.

Dar comandamentul a vrut să păstreze diviziile blindate pentru finalizarea operațiunilor și, prin urmare, a respins cererea mea. Astfel, gruparea de tancuri a preluat poziție în spatele corpurilor de infanterie, care să permită celor patru divizii panzer să traverseze râul Aisne pe opt poduri de îndată ce realizarea lor era finalizată. Ambele divizii motorizate trebuiau să avanseze în spatele diviziilor de tancuri din Corpurile lor.

6: Străpungerea liniei Weigand 11.06-15.06.1940

O condiție prealabilă pentru implementarea cu succes a acestui plan a fost trecerea reușită a râului de către Corpurile de infanterie și crearea de fortificații în capetele de pod.

La 8 iunie, postul de comandă al Grupului de tancuri a fost transferat la Bégnny.

La 9 iunie, în prima zi a ofensivei armatei a 12-a, m-am îndreptat spre postul de observare, puțin mai la nord-est de Rethel, pentru a privi personal avansul infanteriei și a nu pierde momentul ofensivei. Am stat la postul de observare între orele 5 și 10, fără a vedea vreo mișcare, astfel că i-am trimis pe ofițerii mei la cel mai apropiat pod, la trupele de infanterie, să afle dacă forțarea râului Aisne a reușit. Aproape de ora 12, am primit un raport, în care se spunea că ofensiva din sectorul Rethel nu a avut succes. Observatorii mei din alte sectoare ale frontului au relatat că numai la Château-Porcien s-a reușit crearea unui mic cap de pod, întărit pe o adâncime de 1-2 kilometri. Am intrat în contact cu șeful statului major al armatei, generalul Mackensen, și l-am rugat să raporteze comandantului că propun, în legătură cu situația creată, să concentrez pe timp de noapte tancurile la acest unic cap de pod, pentru ca în dimineața zilei următoare să fac o străpungere din acel loc. Apoi, după ce am vizitat statul major al Corpului 3 de armată, al generalului Haase, unde am primit scurte informații despre situație, m-am îndreptat spre Château-Porcien. Întorcându-mă de la capul de pod, m-am întâlnit cu comandantul Corpului 39 de armată, generalul Schmidt, și generalul Kirchner, la nord de localitatea Château-Porcien și am discutat cu aceștia ordinul de transfer al diviziei 1 panzer la capul de pod; divizia urma să se desfășoare pe înserat.

Curînd m-am întâlnit cu comandantul armatei a 12-a, general-colonelul List, care, după ce părăsise sectorul nordic al frontului, trecea prin dispozitivul diviziei 1 tancuri și, spre nemulțumirea lui, a observat că unii tanchiști erau fără tunica de la uniformă, iar unii înotau în râul din apropiere. El mi-a cerut să-i explic de ce trupele nu au avansat încă pe poduri. Conform concluziilor mele, formate pe baza informațiilor pe care tocmai le-am primit, am spus că este imposibil să se facă progrese pînă cînd capetele de pod nu sînt create și suficient de extinse, iar pentru starea actuală nu pot fi acuzate unitățile de tancuri. General-colonelul List mi-a strîns mîna imediat, arătînd maniere cavalierești, și a început cu calm să discute cu mine despre continuarea ofensivei.

După o scurtă ședere la postul de comandă al Grupării, m-am dus din nou la Château-Porcien, la capul de pod, pentru a urmări avansul tancurilor mele și pentru a coordona interacțiunea cu comandantul diviziei de infanterie. Acolo l-am întâlnit pe generalul Loch (divizia 17 infanterie) și am coordonat implementarea planului stabilit. Până la ora unu dimineața am rămas în prima linie, mulțumindu-le tanchiștilor și cercetașilor răniți, care așteptau la pod pentru evacuarea în spatele frontului, pentru comportamentul lor curajos în luptă iar apoi am plecat la postul de comandă din Bégnny pentru a ordona acțiunile ulterioare.

În a doua jumătate a zilei a fost posibil să se creeze două noi mici capuri de pod, la vest și la est de Château-Porcien, ceea ce a permis diviziei 2 panzer și unităților din divizia 1 panzer, care veneau imediat în urma ei, să traverseze râul.

Ofensiva tancurilor mele urma să înceapă pe 10 iunie la ora 6 și 30 de minute. La momentul stabilit, am plecat la formațiunile de luptă și am forțat înaintarea batalioanelor brigăzii 1 de infanterie, care rămăseseră prea mult în urmă. Spre surprinderea mea, am fost recunoscut de infanteriști. Curînd am aflat că era vorba de regimentul 55, care a fost cîndva dislocat la Würzburg. Ofițerii și subofițerii acestui regiment mă cunoșteau de cînd eram comandantul diviziei a 2-a de tancuri, dislocată și ea în acest oraș frumos, din păcate, acum complet distrus. Ei m-au salutat cordial. Ofensiva tancurilor și a infanteriei a început simultan și concertat.

Trupele avansate au trecut rapid prin Avançon și Tagnon și s-au îndreptat spre Neufelize pe râul Retourne. În cîmp deschis, tancurile aproape că nu au întîmpinat rezistență, deoarece noile tactici franceze au acordat o mare importanță apărării localităților și a marilor păduri, abandonînd terenul deschis. În sate, infanteria noastră, întîlnindu-se cu rezistența încăpățînată a inamicului, trebuia să lupte pentru fiecare casă și să cucerească baricade. În acest timp, tancurile, deranjate doar de focul inefficient al artileriei grele franceze situate în spate și care de la Rethel continua încă să susțină frontul, au ieșit la Retourne și au forțat acest râu mlăștinos la Nefelize. Divizia 1 de tancuri a continuat ofensiva de-a lungul ambelor maluri ale râului. La sud de râu acționa brigada 1 tancuri, iar la nord opera infanteria lui Balck. Pe la amiază, cînd am ajuns la Juniville, forțele mari de tancuri inamice au început un contraatac. La sud de Juniville a urmat o bătălie de tancuri, care s-a încheiat în aproximativ două ore cu victoria noastră. După-amiază am preluat Juniville. În timpul

bătăliei, Balck a capturat personal drapelul regimentului francez. Inamicul s-a retras spre La Neuville. În timpulătăliei de tancuri, am încercat în zadar să scot din luptă un tanc francez „B” cu ajutorul unui tun anti-tanc francez de 47 de milimetri capturat; toate proiectilele au ricoșat de blindaj, fără a provoca avarierea tancului. De asemenea, tunurile noastre de 37 și 20 de mm nu au fost eficiente împotriva acestei mașini. Prin urmare, am înregistrat pierderi.

La sfârșitul zilei, la nord de Juniville,ătălia cu tancurile franceze a reînceput și mai intensă, fiindcă inamicul a lansat un contra-atac de la Annelles spre Perthes; aceste tancuri au fost respinse.

Între timp, divizia 2 panzer a forțat râul Aisne, la vest de Château-Porcien, și a început să avanseze spre sud; spre seară, a ajuns la linia Houdilcourt-Saint-Étienne-sur-Suippe. Corpul de armată al lui Reinhardt, care nu a reușit să traverseze râul Aisne în locul desemnat pentru el, a traversat râul după divizia 1 panzer. S-a sperat că inamicul, pierzând Juniville, va fi forțat să înceteze rezistența la Rethel, iar în consecință corpurile de armată ar fi avut libertate de acțiune.

Statul major al Grupării de tancuri s-a mutat în pădurea Sévigny de pe râul Aisne, la sud-est de Château-Porcien. În timpul nopții am fost acolo. Eram sfârșit de oboseală, și fără a-mi scoate măcar șapca, m-am trântit pe niște paie și am adormit imediat. Grijuliul Riebel a ordonat să fiu învelit cu o foaie de cort și să fiu lăsat să dorm cel puțin trei ore.

În dimineața zilei de 11 iunie, am ajuns în zona La Neuville, unde se desfășura divizia 1 panzer. Ofensiva a avut loc ca pe terenul de manevre: pregătirea de artilerie, avansarea tancurilor și a infanteriei, ocuparea localității, avansarea spre Bétheniville — o așezare cunoscută de mine în primul război mondial. Pe râul Suippe, inamicul și-a întărit rezistența, dar atacul său cu forța a cincizeci de tancuri, probabil din cea de-a șaptea divizie franceză de tancuri ușoare, a fost inutil. Noi am luat localitățile Beine Nauroy și Saint Hilaire-le-Petit.

Divizia 2 panzer a ajuns la Époye, divizia 29 motorizată a ajuns în pădurea de la sud- vest de această așezare.

Corpul 41 de armată, al lui Reinhardt, care avansa la stînga Corpului 39 de armată, a continuat să avanseze spre sud respingînd ofensiva diviziilor franceze 3 mecanizată și 3 tancuri, care atacaseră din flancul stîng al Corpului din zona Argonne.

După-amiaza, fiind pe drum spre postul de comandă al Grupării de tancuri, am aflat despre intenția comandantului OKH (forțele terestre germane) de a vizita Gruparea de tancuri. L-am întâlnit pe general-colonelul von Brauchitsch care era deja la postul de comandă și i-am raportat situația de pe frontul meu și intențiile mele pentru viitorul apropiat. Nu am primit instrucțiuni noi.

Seara, postul de comandă a fost transferat la Juniville.

Pe 12 iunie ofensiva a continuat. Luptele au fost duse de Corpul 39 de armată cu divizia 2 tancuri avansând spre Châlons-sur-Marne și diviziile 29 motorizată și 1 tancuri avansând spre Vitry-le-François. Corpul 41 de armată trebuia să avanseze pe flancul drept prin Sommepey către Suippes.

Mișcarea tancurilor a fost îngreunată de infanteria care a traversat râul Aisne în urma blindatelor. Subunitățile de infanterie, în unele zone, au fost prinse între unitățile de tancuri și în lipsa unei delimitări clare s-au amestecat între ele. Toate cererile de reglementare a traficului, adresate comandamentului central, erau în zadar. La unele treceri peste râul Suippes au avut loc incidente neplăcute între soldați din diverse genuri de arme. Atît infanteria, cît și tancurile au vrut să lupte în primul eșalon. Zi și noapte, curajoșii infanteriști au mărșăluit spre inamic. În dimineața acelei zile am depășit platoul de Champagne, cunoscut de mine din toamna anului 1917. M-am îndreptat spre divizia motorizată 29, a generalului baron von Langermann, pe care am găsit-o la periferia nordică a taberei Murel-le-Grand. Comandantul diviziei, care era în poziția batalionului de recunoaștere, tocmai dădea ordine să se atace tabăra ocupată de inamic. Ordinul a fost scurt și clar. Toate acestea împreună au făcut o impresie foarte bună. Mulțumit de tot ce am văzut, am putut merge mai departe la Châlons-sur-Marne unde trebuia să se afle divizia 2 tancuri. La sosirea mea, unitățile noastre ajunseseră deja la Châlons-sur-Marne. Patrurile de recunoaștere avansate au traversat podul de pe Marna, dar, din păcate, nu au verificat imediat dacă era minat, în ciuda instrucțiunilor clare în acest sens; examinarea trebuia făcută cu cea mai mare atenție. Și iată, cînd soldații noștri erau pe pod acesta a sărit în aer. Au fost pierderi nejustificate.

Chiar în timpul discuției mele cu generalul Veiel privind continuarea ofensivei, am fost chemat la postul de comandă al Grupării pentru a mă întâlni cu comandantul Grupului de armate, general-colonelul von Rundstedt.

Seara, divizia 1 tancuri a ajuns la Bussy-le-Château. S-a mutat la Étrepy pe canalul Rin-Marna.

Corpul de armate al lui Reinhardt a purtat în acea zi lupte defensive cu inamicul care avansa dinspre Argonne către vest. Am întâlnit diviziile Corpului după-amiază în zona Machault și am fost convins de oportunitatea acțiunilor lor. Souain, Tahure și Manre au fost cucerite. Pe drumul spre postul de comandă al Grupării de tancuri — din nou blocaje cu unitățile de infanterie, care s-au intersectat cu traseul unităților noastre aflate în avans. Din nou, în zadar, am contactat statul major al armatei a 12-a pentru a reglementa circulația.

Acum, Gruparea de tancuri a început să primească zilnic mai multe ordine contradictorii, care i-au cerut să se îndrepte spre est, apoi să continue să avanseze spre sud. Mai întâi a trebuit să capturăm Verdun, apoi să mergem spre sud, apoi să ne întoarcem la Saint-Mihiel, apoi să mergem din nou spre sud. Toate aceste schimbări s-au întâmplat doar în Corpul lui Reinhardt, în timp ce Corpul lui Schmidt continua să avanseze spre sud, asigurând astfel avansarea constantă a cel puțin jumătate din Gruparea de tancuri într-o singură direcție.

Pe 13 iunie, am vizitat Corpul lui Reinhardt (diviziile 6 și 8 tancuri), care încă lupta cu inamicul care avansa din zonele Verdun și Argonne. Spre seară am ajuns la divizia 1 panzer, care plecase din Étrepy către canalul Rin-Marna. Comandantul Corpului 39 de armată a ordonat să nu fie forțat canalul. Nu știam nimic despre acest ordin care nu mi-a plăcut deloc. La Étrepy l-am întrebat pe Balck, comandantul indecis al regimentului avansat al diviziei 1 panzer, dacă a capturat podul peste canal. El a răspuns afirmativ. „A creat un cap de pod întărit?” După o mică ezitare, el a răspuns: „Da”. Reținerea sa m-a surprins. „Poate mașina să ajungă la capul podului?” Din nou ezitant, se vedea că era încurcat: „Da”. „Deci, hai să mergem!” La pod erau locotenent inginer de geniu Weber, care, riscându-și viața, a împiedicat distrugerea podului, și comandantul batalionului de infanterie, căpitanul Eckinger, care a capturat podul și a creat capul de pod întărit. Am fost încântat de oportunitatea de a-i prezenta pe cei doi ofițeri curajoși pentru Crucea de fier clasa întâi. Apoi l-am întrebat pe Balck despre motivul pentru care nu se mișca înainte; abia în acel moment am aflat despre ordinul comandantului Corpului 39 de armată, care a cerut oprirea ofensivei. Reținerea din conversația avută cu Balck mai înainte era

explicabilă acum: el, pe propriu risc a încălcat ordinul și a vrut să evite acuzațiile.

Din nou am staționat, ca și la Bouvellemont în ajunul opririi înaintării. Din nou, era imposibil de tolerat oprirea sau amânarea ofensivei. Balck mi-a spus impresia sa despre inamic: în fața lui erau trupe amestecate, apărând canalul cu sprijinul unui număr mic de piese de artilerie. Am ordonat să atace imediat spre Saint-Dizier și i-am promis că voi rezolva eu problema cu comandantul diviziei și cu cel al Corpului. Așa că Balck a început să acționeze. M-am dus la statul major al diviziei și am ordonat ca întreaga divizie să înceapă ofensiva. Apoi i-am comunicat generalului Schmidt ordinul meu dat diviziei 1 panzer.

În cele din urmă, era deja seara când, după ce am trecut de divizia 29 motorizată care se apropiase de canalul de lângă Bruxen, am întâlnit batalionul 5 de recunoaștere al diviziei 2 panzer la nord de Vitry-le-François. Aici mi-a fost prezentat progresului diviziei.

Pe 14 iunie la ora 9, trupele germane au intrat în Paris. În zona de ofensivă a Grupării de tancuri „Guderian”, divizia 1 panzer a ajuns noaptea la Saint-Dizier. Prizonierii de război francezi proveneau din divizia 3 tancuri, divizia 3 nord-africană și divizia 6 infanterie colonială; soldații arătau ca niște oameni epuizați.

Boulogne: Asaltul asupra fortificațiilor orașului

Atacul continuă

La vest de divizia 1 panzer, forțaseră canalul Rin-Marna și alte unități ale Corpului 39 de armată. Corpul de armată al lui Reinhardt a atins canalul lângă Révigny, la est de Étrpy.

În mijlocul zilei, după întâlnirea cu comandantul diviziei 1 tancuri, am ajuns la Saint-Dizier și în piață l-am văzut pe prietenul meu Balck așezat pe un scaun. A fost prima persoană pe care am întâlnit-o aici. El spera la o noapte liniștită după tot stresul din ultima zi. Dar a trebuit să-l dezamăgesc foarte mult. Cu cât mai repede ne-am relua ofensiva, cu atât mai mare ar trebui să fie succesul nostru. Astfel, Balck a primit ordinul să înceapă imediat ofensiva către Langres; întreaga divizie 1 panzer a primit acest ordin. Ofensiva a durat toată noaptea, iar în dimineața zilei de 15 iunie, vechea cetate a capitulat; 3. 000 de prizonieri. Diviza 29 motorizată a fost trimisă prin Wassy către Juzenencourt ; divizia 2 panzer — prin

Montierender-Soulaines și spre Bar-sur-Aube. Corpul de armată al lui Reinhardt a primit sarcina de a avansa în către sud.

Planul OKH de a transfera Gruparea de tancuri către Nancy prin Joinville- Neufchâteau a apărut deja în ordinele corespunzătoare, dar între timp trupele au primit ordine contrarii. În dimineața zilei de 16 iunie, m-am dus la Langres, am ajuns acolo la amiază și am ordonat diviziei 1 panzer să atace spre Gray, Besançon, diviziei 29 motorizată în direcția râului Saône la sud-vest de Gray, iar diviziei 2 panzer spre Til-Chatel. La est de râul Marna, Corpul 41 de armată a continuat ofensiva pe direcția sud. În dreapta mea, Corpul 16 de armată, din Gruparea lui Kleist avansa spre Dijon. Divizia 1 panzer a lansat ofensiva la ora 13. În acel moment, împreună cu micul meu grup operativ, stăteam în sala de mese a ofițerilor, în grădina din care aveam o frumoasă priveliște spre est. Eram preocupat de flancul deschis și prea larg, deoarece aveam informații că trupele franceze se deplasau dinspre est. În a doua jumătate a zilei, divizia 20 motorizată a generalului Wiktorin a ajuns la Langres și, avansând spre Vesoul, a asigurat sprijinul flancului stîng. La vest de Langres acționa divizia 29 motorizată. Situația era actualizată la fiecare oră. Pînă seara, am ocupat Bar-sur-Aube, Gray și Bar-le-Duc.

În bătăliile pentru orașul Gray, a murit comandantul apărării franceze.

Seara, statul major al Grupării a fost transferat la Langres. Nu am primit ordine de la OKH cu privire la sarcinile ulterioare ale Grupării de tancuri și am trimis cu avionul un ofițer de comunicații la sediul central al Înaltului Comandament, pentru a raporta intenția mea de a continua ofensiva spre frontiera elvețiană.

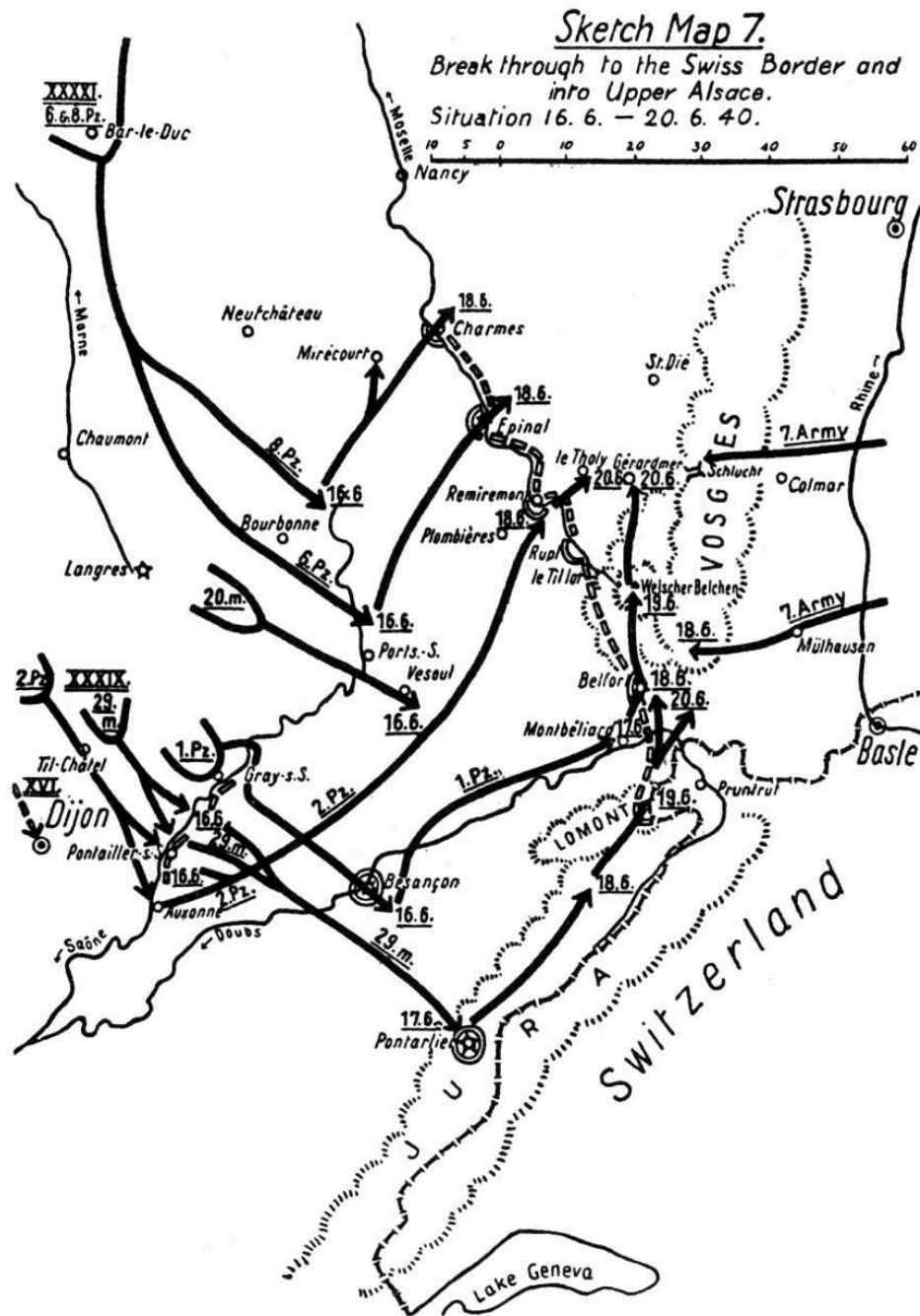
Am rămas la Langres în casele burgheziei prietenoase și, după ultimele zile extrem de tensionate, ne-am bucurat de toate facilitățile.

Pe 16 iunie, divizia 1 panzer a reușit să captureze la Quitteur, la nord de Gray, un pod intact și traversat râul Saône. Avioanele noastre au bombardat acest pod cîteva ore la rînd, întîrziind traversarea râului. Acestea erau, probabil, avioanele Grupului de armate al lui Leeb, însă nu am putut stabili contactul cu ei să le explicăm greșeala lor. Din fericire, nu a existat nici o pierdere. Corpul 39 de armată a ajuns la Besançon și Avanne-Aveney, pe la prînz; Corpul 41 de armată, care și-a trimis diviziile de tancuri după divizia 20 motorizată, a capturat orașele Port-sur-Saône, Vesoul și Bourbonne-les-Bains. Au fost luați mii de prizonieri, printre care pentru prima dată în

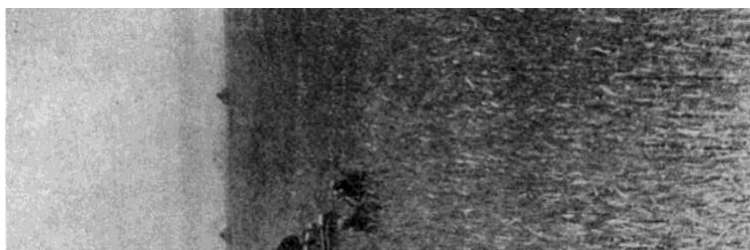
această campanie erau și polonezi. În Besançon, au fost capturate 30 de tancuri.

În 17 iunie, colonelul Nehring, șeful neobosit al statului meu major, a adunat pe o mica terasă lângă zidul vechii cetăți toți ofițerii de stat major să mă felicite călduros cu ocazia zilei de naștere. El era mulțumit că a putut să adauge la felicitări raportul privind divizia 29 motorizată care a atins frontiera elvețiană. Acest succes a fost o mare bucurie pentru noi toți. Imediat m-am dus la această divizie să felicit trupele ei curajoase pentru acest eveniment de mare importanță. În jurul orei 12, am ajuns în Pontarlier la generalul baron von Langermann, depășind pe drum principalele forțe ale diviziei, care continuau să înainteze. Peste tot, soldații mă felicitau veseli. La raportul meu privind ajungerea la granița Elveției, la Pontarlier, Hitler a răspuns: „Raportul dvs. se bazează pe o greșeală. Se pare că vă referiți, după toate probabilitățile, la Pontailler pe râul Saône”. Și numai răspunsul meu: „Nu e nici o greșeală. Eu însumi sînt în Pontarlier, la frontiera elvețiană” a asigurat conducerea supremă a forțelor armate neîncrezătoare.

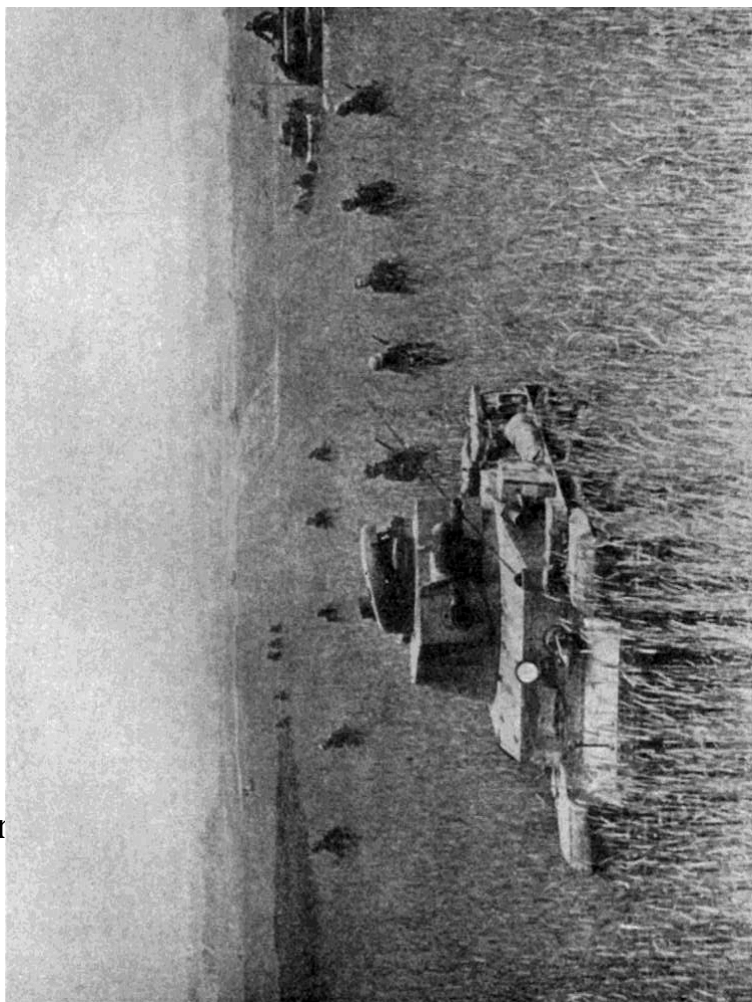
A urmat o vizită la graniță, unde am vorbit cu cîțiva șefi curajoși ai grupurilor de recunoaștere prin a căror activitate neobosită aveam informații valoroase despre inamic; printre ei era un locotenent extrem de energic, von Büнау, care, din păcate, mai tîrziu și-a dat viața pentru Germania.

7: ieșirea la granița cu Elveția

Avansare ca la r

ie 1940)

Locotenent-colonelul Balck predă un steag capturat la Juniville

Din Pontarlier, am trimis o telegramă radio Corpului 39 de armată, ordonându-i să se întoarcă imediat spre nord-est.

Divizia 29 de infanterie (motorizată) urma să se deplaseze de-a lungul graniței până ajungea la cotul de frontieră de lângă Pruntrut și pentru a curăța munții Jura de inamici .

Divizia 29 de infanterie (motorizată) urma să se deplaseze de-a lungul graniței până ajungea la cotul de frontieră de lângă Pruntrut și pentru a curăța munții Jura de inamici . Divizia 1 Panzer urma să avanseze de la Besançon prin Montbeliard la Belfort ; Divizia 2 Panzer, înaintând peste ceea ce fusese linia de marș a celor două divizii, urma să meargă la

Remiremont, în partea de sus a Mosellei. În același timp Corpul 41 de Armată trebuia să se întoarcă la stânga spre Épinal și Charme.

Linia de demarcație dintre Corpurile de Armată 39 și 41: bifurcația spre sud-vest din Langres-Chalindrey-Pierrecourt-Membrey-Mailley-Vellefaux-Lure-Plancher.

Aceste manevre erau destinate stabilirii contactului cu armata a 7-a generalului Dollmann, care avansa din zona Alsacia superioară și a tăiat comunicațiile trupelor franceze concentrate în Alsacia-Lorena. Această dificilă întoarcere cu 90 de grade a fost făcută cu precizie, caracteristică tuturor manevrelor diviziilor mele de tancuri. Deși, potrivit ordinului, rutele mișcării diviziilor s-au intersectat, totuși marșul a decurs fără dificultăți. M-a încercat o mare mulțumire când, seara, am găsit la statul meu major ordinul prin care Gruparea mea de tancuri a fost transferată Grupului de armate al lui von Leeb, care se îndrepta spre Belfort-Épinal. Am putea spune că această manevră era deja în desfășurare.

Șase ani mai târziu, în închisoarea din Nürnberg, eram în aceeași celulă cu feldmareșalul Ritter von Leeb. Am avut o discuție despre 1940. Feldmareșalul Ritter von Leeb nu a putut înțelege cum am procedat așa de neașteptat și să îndeplinesc ordinul: să avansez spre Belfort și Épinal. Și trebuia să-i dau o explicație. Coincidența opiniilor operaționale ale comandanților Grupării de tancuri și ai Grupului de armate a condus la adoptarea aceleiași decizii.

După ce am luat cina la sediul în satul pitoresc Avanne-Aveney din Besançon, pe valea râului Doubs, am fost bucuros să-l văd pe al doilea meu fiu, Kurt, care cu câteva zile înainte a fost transferat de la batalionul 3 de recunoaștere al diviziei de tancuri la statul major central. Profitând de misiunea primită, el stătea și mă privea.

Pe la miezul nopții, șeful departamentului operațional al diviziei 1 panzer, maiorul Wenck, m-a sunat și mi-a spus că divizia a ajuns la Montbéliard, atingând astfel obiectivul indicat de Corpul 39 de armată. Wenck a continuat spunându-mi că divizia avea încă suficient combustibil pentru a continua ofensiva. Deoarece nu a putut contacta comandantul Corpului, el a decis să mă sune direct pentru a cere permisiunea de a continua ofensiva împotriva Belfort-ului. Inutil de spus că el a primit permisiunea dorită: de fapt, nu mi-am dorit să mă opresc la Montbéliard. Probabil o circumstanță aleatorie a determinat Corpul 39 de armată să

oprească diviziile care nu erau în Belfort, care a fost specificat într-un ordin al meu ca fiind „obiectiv final al ofensivei”, dar în alt ordin ulterior a fost numit „punct intermediar”. În momentul decisiv, statul major al Corpului și-a schimbat amplasamentul și, prin urmare, divizia nu a putut să-l contacteze. Aceasta a fost povestea „biletului pînă la stația finală”. Efectul surprizei a fost folosit complet.

După o scurtă odihnă, în dimineața zilei de 18 iunie, m-am îndreptat spre Belfort. Între Montbéliard și Belfort, de-a lungul autostrăzii, se înșirau coloane moto franceze care, deja se predaseră trupelor noastre. Printre ele erau multe piese de artilerie grea. La intrarea în cetatea veche staționau mii de prizonieri. Cu toate acestea, pe forturi nu existau steguri militare germane iar din oraș se auzeau încă împușcături. În Belfort, în piața pustie și liniștită, am oprit un curier motociclist de la divizia 1 tancuri și i-am cerut să mă ducă la statul major al diviziei. Tînărul agil, m-a condus la hotelul „Paris”, unde era comandantul diviziei. Acolo m-am întîlnit de Wenck. Apariția mea la o oră atît de matinală l-a surprins foarte mult. El a raportat comandantului, care se îmbătase, sosirea mea. Am înțeles bine dorința ofițerilor de stat major de a se face ordine după febra ultimelor zile și de a folosi timpul înainte ca Kirchner să ajungă să ia probe ale dejunului pregătit pentru ofițerii francezi capturați. Apoi am ordonat să mi se raporteze situația. Divizia a preluat doar o parte a orașului, iar forturile erau încă în mîinile francezilor. Au fost inițiate negocieri, dar au convenit să capituleze numai trupele care ocupau cazarma. Garnizoana din fortărețe a refuzat să se predea fără luptă și, în consecință, a fost atacată de trupele noastre.

Divizia a creat un grup de luptă pentru a ocupa forturile și fortăreața, iar în mijlocul zilei a început asaltul. Primul a căzut fortul Basse-Perches, apoi a capitulat fortul Hautes-Perches și fortăreața. Modul de a captura fortăreața și forturile a fost foarte simplu: un atac scurt cu artileria diviziei 1 panzer, apoi asaltul batalionului de infanterie al lui Eckinger, îmbarcat pe transportoare blindate spre fort, însoțit de un tun antiaerian de 88 mm, care s-a oprit în fața porții fortului. Infanteriștii s-au apropiat fără pierderi, au debarcat de pe mașini, au traversat șanțurile și au urcat pe rambleu; tunul antiaerian, în același timp, a deschis focul asupra porții. Apoi am cerut inamicului să predea fortul. Rapiditatea atacului a forțat inamicul să capituleze. Ca semn al predării totale, deasupra fortăreței a fost ridicat

steagul nostru militar, iar echipa de asalt a continuat cu următoarea fortificație. Pierderile noastre au fost ne semnificative.

Alte unități ale diviziei 1 panzer, sub comanda colonelului Nedtwig au ajuns în aceeași zi la Giromagny, la nord de Belfort. Au capturat 10. 000 de soldați și ofițeri francezi, au confiscat 40 de mortiere, 7 avioane și o cantitate mare de materiale militare.

Tot în aceeași zi, statul major al Grupării de tancuri a fost mutat la Montbéliard.

Între timp, guvernul francez a demisionat, iar bătrînul mareșal Petain a format un nou cabinet, care la 16 iunie a propus un armistițiu.

De acum înainte, sarcina noastră principală era să stabilim contactul cu generalul Dollmann și să închidem inelul în jurul forțelor inamice care se aflau în Alsacia-Lorena. În același timp divizia 29 motorizată traversa Munții Jura spre Lomont; divizia 2 panzer a ajuns la Moselle, Rupt și Remiremont. Divizia 6 tancuri a generalului Kempff a capturat Épinal. Luptele pentru Épinal au fost asemănătoare luptelor purtate de divizia 1 tancuri pentru Belfort. În fiecare dintre aceste vechi cetăți au fost capturați 40. 000 de prizonieri. Unitățile avansate ale Armatei 7, care operau în Alsacia Superioară, au ajuns la Nieder-Asbah, la sud de Sennheim.

La 19 iunie, înaintarea a continuat și am intrat în contact cu armata a 7-a în La Chapelle la nord-est de Belfort. La su de Belfort forțele franceze au mai încercat să reziste, dar în scurt timp au capitulat. Unități ale diviziei 1 de tancuri au preluat din marș înălțimile de la Belchen și Ballon de Servance iar pînă la miezul nopții au capturat Le Tillot. Divizia 2 panzer a preluat controlul asupra fortului Rupt pe Moselle. Ofensiva a început în Vosges pe un front larg. Ofensiva diviziile de infanterie ale Corpului 1 de armată, venite din nord spre Épinal, trebuia să fie oprită, deoarece avansarea lor ulterioară ar fi provocat aglomerări pe drumurile deja pline cu tancuri. Infanteria, care, de asemenea, a vrut să participe la această campanie, și-a exprimat brusc nemulțumirea față de Comandamentul Grupării de tancuri. Am trimis imediat cu avionul pe șeful meu de operațiuni, maiorul Beyrlein, la general-colonelul Ritter von Leeb, pentru a-i explica motivele care m-au determinat să opresc avansarea diviziilor de infanterie. Maiorul a ajuns la general la timp..

Statul major al Grupării de tancuri a fost mutat în vechiul oraș balnear din Vosges: Plombières-les-Bains, cunoscut și anticilor romani. Aici am avut trei zile bune. Rezistența francezilor a fost complet anihilată. Pe 20 iunie a căzut Cornimont, pe 21 — Bussang în Vosgi. Divizia 2 panzer a ajuns la Saint-Amé și Le-Tholy, iar divizia 29 motorizată la Delle și Belfort. Am luat aproximativ 150. 000 de prizonieri, soldați și ofițeri. Când s-a numărat prizonierii de război, între generalii Grupului de armate „C” a apărut o dispută care a fost rezolvată după „hotărîrea lui Solomon” de general- colonelul Ritter von Leeb, care a recunoscut cifrele prezentate de mine (150. 000) și, în plus, mi-a făcut o remarcă măgulitoare, că, fără manevra de învăluire a Grupării de tancuri prin Belfort, Épinal, numărul total de prizonieri de război ar fi fost mult mai mic.

Numărul total de prizonieri de război ai Grupării de tancuri, după forțarea râului Aisne, era de 250. 000. La aceștia ar trebui adăugată și imensa cantitate de tehnică de luptă.

La 22 iunie, guvernul francez a încheiat un armistițiu. Inițial, termenii armistițiului nu ne-au fost comunicați. Pe 23 iunie, după ce am trecut prin defileu și am depășit muntele Kaysersberg, în Vosgi, l-am găsit pe generalul Dollmann la sediul său din Colmar (Alsacia). Am văzut din nou locurile în care mi-am petrecut copilăria.

Curînd statul meu major a fost transferat la Besançon, mai întîi într-un hotel iar apoi în clădirea sediului fostului Corp de armată francez. Am profitat de sfîrșitul ostilităților pentru a le mulțumi comandanților și ofițerilor pentru munca lor și faptele de arme. Cooperarea noastră a fost ideală. Trupele curajoase au îndeplinit cu cel mai mare devotament sarcinile grele încredințate. Cu adevărat, ar putea fi mîndri de succesele lor.

Pe 30 iunie m-am adresat lor cu următorul ordin:

Gruparea Guderian Besançon, 30 iunie 1940.

Ordin dat Grupării de tancuri,

În momentul în care Gruparea Guderian își schimbă compoziția organizațională, vreau să-mi iau rămas bun de la toate statele majore și trupele care părăsesc Gruparea și sînt trimise pentru a îndeplini alte sarcini.

Ofensiva victorioasă, de la râul Aisne la frontiera elvețiană și Vosges, va intra în istorie și va rămîne acolo ca un exemplu eroic de străpungere a apărării adversarului realizată de trupele mobile.

Vă mulțumesc pentru aceste fapte, care au fost rezultatul perfect al eforturilor și aspirațiilor mele preț de un deceniu întreg.

Cu același entuziasm și cu aceleași succese, continuați să îndepliniți noi sarcini pînă la victoria finală a Marii Germanii!

Heil Führer!

Semnat: Guderian

Armistițiul

Îmi amintesc de doi vizitatori pe care i-am avut la Besançon: în seara zilei de 27 iunie, a sosit generalul Ritter von Epp, comandant al Regimentului 19 Infanterie, care era în trecere cu unitatea sa prin Besançon; cu acest general am vînat împreună la Spechtewald. Am vorbit mult timp și în detaliu despre armistițiul cu Franța și despre continuarea războiului împotriva Angliei. Această conversație mi-a dat o satisfacție deosebită, pentru că situația izolată în care eram, nu mi-a permis să-mi formez o opinie. Cel de-al doilea vizitator, cu care am discutat același subiect pe 5 iulie, a fost ministrul Reich-ului al înzestrării și Industriei Militare, dr. Todt, care a venit la mine să-i împărtășesc cea mai recentă experiență a operațiunilor de luptă în interesul dezvoltării viitoare a construcției de tancuri.

Nu mi-a plăcut armistițiul, care tocmai s-a semnat spre satisfacția poporului german și a lui Hitler. După victoria completă a armelor germane în Franța, am fi putut încheia un alt tratat de pace. Se putea cere dezarmarea completă a Franței, ocuparea deplină a țării, renunțarea de francezi la flota militară și colonii. Dar, de asemenea, ar fi fost posibil să urmeze o altă cale, o cale a înțelegerii reciproce, de a invita francezii să păstreze integritatea țării lor, a coloniilor și a independenței lor naționale, pentru o încheiere rapidă a păcii și cu Anglia. Între aceste două extreme ar fi putut exista opțiuni diferite. Oricare ar fi fost decizia, dacă ar fi fost acceptată, ar fi putut să creeze condiții favorabile pentru ca Reich-ul german să pună capăt rapid războiului nu numai cu Franța, dar și cu Marea Britanie. Pentru a pune capăt războiului cu Anglia, ar fi fost în primul rînd necesar să ne străduim mai mult prin negocieri diplomatice. Expunerea lui

Hitler de la tribuna Reichstag-ului nu putea fi considerată un pas diplomatic. Acum îmi este clar că era puțin probabil ca Anglia la acel moment să intre în negocieri cu Hitler. Cu toate acestea, ar fi fost necesar să încercăm să începem negocierile, doar pentru a nu ne reproșa că refuzăm să folosim mijloace pașnice pentru a rezolva conflictul. Dar dacă pașii diplomatici nu ar fi dus la rezultatele dorite, ar fi fost necesar imediat și cu toată forța să folosească mijloace militare.

Bineînțeles, Hitler și statul său major se gîndeau să continue războiul împotriva Marii Britanii; acest lucru este evidențiat de o operațiune cunoscută sub numele de „Leul de Mare”, care presupunea debarcarea trupelor germane pe insulele britanice. Avînd în vedere pregătirea noastră inadecvată pentru desfășurarea războaielor pe mare și în aer, care nu permiteau desantarea pe insulele britanice, era necesar găsirea altor soluții care să permită lovituri substanțiale asupra puterii maritime, care să o forțeze să intre în negocieri.

În acel moment, am văzut modalitatea cea mai eficientă de a stabili rapid pacea în continuarea imediată a ofensivei noastre spre gura rîului Rhôn, astfel că după stăpînirea porturilor franceze din Marea Mediterană, în cooperare cu italienii, să efectuăm desanturi aeriene în Africa și pe insula Malta. Dacă francezii s-ar fi alăturat nouă, cu atît mai bine. Dacă nu, noi și italienii ar fi trebuit să continuăm lupta singuri și fără întîrziere. Se știe cît de slabi erau atunci englezii în Egipt. Marile forțe italiene erau încă în Abisinia. Apărarea aeriană din Malta era slabă. Mi se părea că totul vorbește pentru continuarea operațiunilor noastre în această direcție. Totul pentru, nimic împotriva. Ar fi fost necesar să se transfere rapid patru sau șase divizii de tancuri în Africa și să se creeze acolo o supremație covîrșitoare a forțelor, înainte ca britanicii să reușească să transporte întăriri. Rezultatele debarcării germano-italiene în Africa de Nord în 1940 ar fi mult mai favorabile pentru noi decît în 1941, după prima înfrîngere a italienilor.

Este foarte posibil ca neîncrederea lui Hitler în italieni să-l fi împiedicat să transfere războiul în Africa. Dar este mult mai probabil ca Hitler, aflat în captivitatea unor opinii pur continentale, să nu înțeleagă semnificația decisivă pentru englezii a regiunii mediteraneene.

Oricum, nu am mai auzit nimic despre propunerile mele și abia în 1950 am aflat că generalul Ritter von Epp a găsit posibil să i le aducă la

cunoștință lui Hitler. Potrivit căpitanului de rangul 1, Wenig, care îl însoțea pe Epp, Hitler a refuzat să discute pe baza acestor propuneri.

Perioada de la Besançon mi-a oferit ocazia să mă familiarizez cu munții Jura, iar pe 1 iulie de la Mont Ronde să revăd lacul Geneva binecunoscut mie. Apoi am vizitat Lyon pentru a-l vedea pe fiul meu mai mare, care a fost rănit din nou în timpul campaniei occidentale și a primit un titlu înalt pentru vitejie.

Au fost stabilite relații corecte cu prefectul și cu primarul din Besançon. Ambii au fost extrem de politicoși.

La începutul lunii iulie Gruparea de tancuri a fost desființată, unele divizii au fost trimise în Germania, iar altele în zona Parisului. În zona Parisului a fost mutat statul major al Grupării de tancuri, trebuia să ne pregătim pentru marea paradă în cinstea lui Hitler, care, din fericire, nu a avut loc.

Fiind la Paris am vizitat Versailles și Fontainebleau — un vechi castel magnific, cu monumente istorice frumoase. Cu un interes deosebit, am vizitat muzeul lui Napoleon de la Malmaison. Bătrînul și respectabilul director a binevoit să mă însoțească. Explicațiile date de acest bun cunoscător al istoriei marelui corsican au fost pentru mine foarte instructive și interesante. Inutil să spun că am vizitat toate atracțiile Parisului, pe cît posibil în condițiile războiului. La început am locuit la Hotelul Lancaster, apoi m-am mutat într-un apartament privat din Bois de Boulogne.

Șederea mea la Paris a fost întreruptă de o întunire a Reichstagului pe 19 iulie, la care mi s-a ordonat să vin împreună cu mulți alți generali. Aici mi-a fost citit ordinul lui Hitler pentru acordarea gradului de general-colonel.

De cînd a fost anulată parada, nu a existat niciun motiv pentru a continua prezența statului major al Grupării de tancuri la Paris. Prin urmare, la începutul lunii august, am fost transferați la Berlin, unde am avut ocazia să ne odihnim.

Între timp, unitățile rămase în Franța se pregăteau pentru punerea în aplicare a planului „Leul de Mare”, care nu fusese luat în serios de la bun început. Acest plan, după părerea mea, era complet nerealist, din cauza lipsei de aeronave, de nave și a evacuării Forței de expediție britanice de la Dunkerque. Cea mai bună dovadă că Germania nu intenționa să ducă război

cu puterile occidentale este nu s-a pregătit în secret pentru el. Când în septembrie au început furtunile de toamnă, planul „Leului de mare” a fost în cele din urmă îngropat. Pregătirea trupelor de tancuri pentru operațiunea „Leul de Mare” a făcut posibilă testarea tancurilor anfibii de tip T-III și T-IV. Până la 10 august, aceste mașini erau deja pregătite pentru luptă pe tancodromul din Putlos (Holstein). În 1941, au fost folosite în URSS, la forțarea râului Bug.

Bazat pe experiența campaniei occidentale, Hitler a cerut ca producția de tancuri să fie adusă la 800-1.000 de mașini pe lună. Calculele de gestionare a armamentelor forțelor terestre au arătat că acest lucru ar necesita cheltuieli de 2 miliarde de mărci și să se utilizeze peste 100. 000 de lucrători și specialiști calificați. Ca urmare a unor astfel de cheltuieli enorme, Hitler, din păcate, a trebuit să renunțe la intenția sa.

În plus, Hitler a cerut dotarea tancului T-III cu un tun de 50 mm „L- 60” în locul tunului de 37 mm. Cu toate acestea, un alt tun de 50 mm „L-42” cu o țeavă mai scurtă a fost instalat pe tanc. Probabil, Hitler nu a știut imediat de ce Departamentul de înzestrare a armatei a decis să schimbe tipul de tun; când, în februarie 1941, a observat că instrucțiunea lui nu fusese executată, deși posibilitățile tehnice ar fi permis, a fost foarte supărat și nu a putut ierta această samavolnicie a conducătorilor departamentului. Cîteva ani mai tîrziu și-a amintit de asta.

După campanie, Hitler avea la dispoziție un număr mult mai mare de divizii de tancuri și motorizate. Numărul diviziilor de tancuri s-a dublat într-un timp scurt, dar numărul tancurilor dintr-o divizie s-a înjumătățit. Datorită acestor măsuri, forțele terestre germane aveau în mod nominal de două ori mai multe divizii blindate, însă forța lor de lovire, care ar fi trebui să fie luată în considerare în primul rînd, nu a crescut. În același timp, dublarea numărului de divizii motorizate a provocat o astfel de tensiune puternică în industria auto că cerințele lui Hitler au putut fi îndeplinite numai cu prețul utilizării tuturor stocurilor de mijloace de transport auto disponibile, inclusiv captura de război. Calitatea trofeelor nu era la nivelul mașinilor germane, în special nu îndeplineau cerințele sporite pentru transportul auto în teatrele de operații militare din Est și în Africa. Am primit sarcina să verific formarea și pregătirea de luptă a mai multor divizii de tancuri și motorizate. Volumul de muncă era mai mult decît suficient. În puținul timp liber îmi frămîntam creierul cu problema războiului care, într-

un fel sau altul, într-o zi trebuia să se încheie. Gîndurile mele s-au dus spre sud. Am susținut opinia exprimată de mine la Besançon că încheierea războiului cu Marea Britanie este cea mai importantă problemă, și chiar singura importantă.

N-am fost în contact cu Comandamentul principal al forțelor terestre (OKH) și nici cu Statul Major General, așa că nu am participat la discuția cu privire la problema reorganizării forțelor armate și a problemei războiului.

O lumină clară a fost aruncată mai întîi asupra acestei din urmă probleme de vizita lui Molotov la Berlin la 14 noiembrie 1940. O lumină înspăimîntător de clară.

Capitolul VI 1941. Campania din Rusia

Fundalul. Pregătiri. Operațiuni de deschidere. Trecerea Niprului.

Smolensk-Elnya-Roslavl. Moscova sau Kiev? Bătălia de la Kiev. Bătăliile de la Orel și Bryansk. Înaintarea către Tula și Moscova.

Prima mea concediere.

Introducere

La 3 mai 1939, Molotov a fost numit Comisar sovietic pentru afaceri externe în locul lui Litvinov. Molotov a jucat un rol important în negocierea

pactului cu Germania din 23 august 1939, care i-a permis lui Hitler să atace Polonia. Rușii au ajutat la distrugerea Poloniei prin invadarea părții de est de Bug a acelei țări la 18 septembrie 1939.

În 29 septembrie 1939, Rusia a semnat un pact de prietenie cu Germania și în același timp s-a parafat un acord comercial care avea să fie de o valoare considerabilă pentru germani în susținerea efortului de război.

Între timp, rușii au profitat la maximum de situația internațională. Au pus mâna pe Țările Baltice și, la 30 noiembrie 1939, a lansat un atac asupra Finlandei.

În timp ce forțele armate ale Germaniei erau ocupate în Occident, rușii i-a obligat pe români să predea Basarabia și nordul Bucovinei ; ca urmare Hitler, la 30 august 1940, s-a simțit obligat să garanteze independența României.

În octombrie 1940, Hitler a fost implicat în negocierile cu Franța și cu Franco legate de continuarea războiului. La sfârșitul discuțiilor, s-a întâlnit la Florența cu prietenul său Mussolini. În drum spre Florența, în gara din Bologna, Hitler a aflat deodată că aliatul său, fără să-l notifice și chiar fără consimțământul lui, a început un război cu Grecia. Acest lucru a atins din nou problema balcanică, iar războiul s-a îndreptat într-o direcție nedorită pentru Germania.

Prima consecință a pasului neautorizat al lui Mussolini a fost, așa cum mi-a spus Hitler, refuzul lui Franco de a întreprinde orice acțiune împreună cu Axa. El nu dorea să urmeze o politică comună cu astfel de parteneri, de la care se putea aștepta tot felul de surprize.

A doua consecință a fost tensiunea tot mai mare în relațiile dintre Germania și Uniunea Sovietică. Această tensiune a fost amplificată de seria de evenimente din ultimele luni, și mai ales de politica germană din România și de pe Dunăre. Pentru a elimina această tensiune, Molotov a fost invitat la Berlin.

La Berlin, Molotov a făcut următoarele cereri:

1. Finlanda trebuia considerată ca aparținând sferei sovietice de interes.
2. Urma să se încheie un acord cu privire la viitorul Poloniei.
3. Interesele sovietice în România și Bulgaria trebuie recunoscute.
4. Interesele sovietice în Dardanele trebuie de asemenea recunoscute.

După ce Molotov s-a întors la Moscova, rușii au reiterat aceste cereri, în formă mai precisă, în scris.

Hitler a fost foarte supărat de pretențiile rușilor și și-a exprimat nemulțumirea în timpul conversațiilor de la Berlin, pur și simplu ignorând nota rusă ulterioară. Din vizita lui Molotov și pe parcursul negocierilor, Hitler a concluzionat că războiul cu Uniunea Sovietică nu poate fi evitat. El mi-a descris deseori cursul discuțiilor de la Berlin, în forma în care le-am expus mai sus. Adevărat, în această privință, el a vorbit cu mine pentru prima dată în 1943, dar ulterior mi-a repetat același lucru, conferindu-i invariabil aceleași evaluări. Mă îndoiesc că mi-a transmis cu acuratețe punctul de vedere pe care îl avea în acel moment.

În ceea ce privește politica italiană, în octombrie 1940, Hitler și-a exprimat mai multă indignare decât față de pretențiile rusești, și cred că era absolut corect punctul său de vedere. Atacul Italiei asupra Greciei nu numai că a fost de neînțeles, ci, în general, inutil. Deja pe 30 octombrie ofensiva italiană a fost oprită, iar pe 6 noiembrie grecii au preluat inițiativa. Atunci când politicile rele conduc la o catastrofă militară, generalii sînt de obicei blamați; și în Italia, furia lui Mussolini a fost îndreptată către generali, în special a fost vizat Badoglio, care l-a avertizat pe Mussolini despre aventura militară, dar, din păcate, în zadar. La jumătatea lunii noiembrie, grecii au dat italienilor o lovitură majoră. Acum, Badoglio a fost declarat inamic al regimului existent în Italia și trădător. La 26 noiembrie, a demisionat. La 6 decembrie, postul său a fost preluat de Cavaliere.

Pe 10 decembrie, italienii au suferit o înfrîngere gravă la Sidi-Barani în Africa. Interesele comune ale Germaniei și ale Italiei, ar fi cerut ca italienii să-și abandoneze aventura în Grecia și, în schimb, să-și întărească poziția în Africa. Acum, mareșalul Graziani aflat în Africa a început să ceară avioane germane; Mussolini a început să ceară pentru Libia două divizii germane de tancuri. Trupele germane, sub comanda lui Rommel, au restabilit din nou situația.

Ca urmare a acțiunilor aventuriste ale italienilor și a erorilor din Balcani, a fost nevoie de concentrări mari de forțe germane în Africa, apoi în Bulgaria, Grecia și Iugoslavia. Această circumstanță a redus numărul trupelor noastre în teatrul decisiv al operațiunilor militare.

S-a dovedit că pentru desfășurarea războiului nu este suficient să se declare creasta Alpilor ca o limită a intereselor între puterile Axei. Interacțiunea dintre aliați a fost organizată în mod inacceptabil.

La scurt timp după vizita lui Molotov la Berlin, șeful statului meu major, locotenent- colonelul Baron von Liebenstein, și șeful operațiunilor, maiorul Bayerlein, au fost chemați la OKH. În cadrul întâlnirii au primit primele instrucțiuni ale „Planului Barbarossa”: planul de război împotriva URSS. Când au venit să-mi dea raportul despre această întâlnire și au întins o hartă a Rusiei în fața mea, nu mi-am putut crede ochilor. Ceea ce credeam că este imposibil ar trebui să se transforme în realitate? Hitler, care a criticat sever în prezența mea conducerea politică a Germaniei din 1914 pentru că n-a înțeles pericolul războiului pe două fronturi, dorea acum să înceapă un război cu URSS, fără a termina războiul cu Anglia. Cu acest lucru a provocat el însuși pericolul care decurge din desfășurarea războiului pe două fronturi, despre care a fost insistent avertizat de toți vechii soldați și pe care el însuși adesea l-a numit un pas greșit.

Mi-am exprimat explicit frustrarea și indignarea, uimind pe ambii mei colegi. Ei erau încă sub impresia discuțiilor de la OKH și, prin urmare, imediat mi-a spus că, potrivit șefului statului major al forțelor terestre, generalul Halder, războiul pentru înfrângerea Rusiei ar dura nu mai mult de opt până la zece săptămâni. Separarea forțelor în trei grupuri de armate aproape egale, care ar trebui să se deplaseze de-a lungul unor direcții divergente în interiorul Rusiei, fără a avea un scop operațional clar, din punctul de vedere al unui specialist militar, nu părea corectă. Temerile mele, pe care le-am raportat la OKH prin intermediul șefului statului meu major, nu au avut niciun efect.

Fără să cunosc toate dedesubturile, încă am sperat că Hitler nu va decide în cele din urmă un război cu Uniunea Sovietică, că a vrut doar să o intimideze. Și totuși, iarna și primăvara anului 1941 au fost un coșmar pentru mine. Un nou studiu al campaniilor regelui suedez Carol al XII-lea și al lui Napoleon I a arătat toate dificultățile acestui teatru de operații militare; în același timp, era o lipsă de pregătire pentru o astfel de campanie importantă. Succesele trecute, mai ales victoria din vest câștigată într-un timp neașteptat de scurt, au înfierbântat suficient creierul liderilor noștri supremi încât să excludă cuvântul „imposibil” din lexiconul lor. Toți liderii OKW (Oberkommando der Wehrmacht — înaltul Comandament al Forțelor armate germane) cu care a trebuit să vorbesc, au arătat un optimism de neclintit și nu au reacționat la obiecții.

Pregătindu-mă pentru îndeplinirea viitoarelor sarcini dificile, cu un zel deosebit m-am angajat în instruirea și armarea diviziilor care erau sub

comanda mea. Am subliniat insistent trupelor că viitoarea campanie va fi mult mai dificilă decât campania din Polonia sau cea occidentală. Pentru a păstra secretele militare, nu puteam spune nimic altceva, am vrut doar să împiedic atitudinea frivolă a soldaților mei legată de noua sarcină, teribil de dificilă.

Din nefericire, așa cum am menționat deja mai sus, partea materială a diviziilor nou formate din ordinul lui Hitler a fost în principal formată din mașinile franceze. Această parte materială nu a îndeplinit în niciun fel cerințele războiului din Europa de Est. Producția necorespunzătoare a mașinilor din Germania, care nu a satisfăcut nevoile în creștere rapidă, din păcate, nu ne-a permis să acoperim acest deficit.

Am menționat deja reducerea numărului de blindate dintr-o divizie. Reducerea numărului de tancuri per divizie a fost, într-o oarecare măsură, compensată de calitatea armamentului. Noile tipuri de tancuri T-III și T-IV, au înlocuit aproape complet vechile tancuri T-I și T-II. La începutul războiului împotriva Rusiei am crezut că putem conta pe superioritatea tehnică a tancurilor noastre asupra tipurilor de blindate rusești cunoscute la acea vreme, ceea ce putea reduce într-o oarecare măsură superioritatea numerică considerabilă a rușilor (la începutul războiului cu Rusia noi am avut 3. 200 de tancuri). Cu toate acestea, știam deja un lucru: chiar în primăvara lui 1941, Hitler a permis comisiei militare rusești să inspecteze academiile noastre tancurilor și fabricile de tancuri, ordonând ca totul să fie arătat rușilor. În același timp, rușii, care examinaseră tancul nostru T-IV, refuzau să creadă că acesta este cel mai greu blindat al nostru. Ei au declarat în repetate rânduri că ascundem de ei cele mai noi modele, pe care Hitler le-a promis să le arate. Perseverența Comisiei a fost atât de mare încât producătorii și ofițerii de control al armelor au concluzionat: „Se pare că rușii au deja tipuri de tancuri mai grele și mai bune decât noi”.

Tancul T-34, care a apărut la sfârșitul lunii iulie 1941 în fața noastră, a fost tancul cel mai nou dezvoltat.

Pe 18 aprilie, pe când inspecta dotarea diviziilor blindate, unde nu eram prezent, Hitler a observat că Departamentul armamentului forțelor terestre nu a îndeplinit ordinul și a dotat tancurile de tip T-III cu un tun de 50 mm L-42 în locul tunului de 50 mm L-60. Această abatere l-a înfuriat pe Hitler, mai ales că nu s-a îndeplinit una din cerințele sale personale. Firma Alkett, din Spandau, a îndeplinit această cerință pînă la sfârșitul lunii aprilie, dar manevrarea armelor se făcea într-o poziție extrem de

incomodă. Mai târziu, Hitler a indicat invariabil această abatere, dacă cineva își exprima aprobarea cu privire la activitatea Departamentului de armament al forțelor terestre.

Cu toate acestea, producția anuală de tancuri din Germania a atins mai puțin de 1. 000 de bucăți de toate tipurile. Comparativ cu numărul de tancuri produse de inamicul nostru, aceasta era o cifră foarte mică. Încă din 1933, știam că o singură fabrică de tancuri din Rusia a produs 22 de mașini de tip „Christie Russki” (germanii au numit tancurile rusești BT-2, BT-5, BT-7 „Christie Russki”).

La 1 martie, Bulgaria a aderat la Pactul tripartit (Axa Berlin-Roma-Tokyo), pe 25 martie a fost urmată de Iugoslavia. Totuși, pe 27 martie, lovitura de stat din Belgrad a răsturnat planurile puterilor Axei. Pe 5 aprilie, Rusia și Iugoslavia au încheiat un tratat de prietenie. La 6 aprilie, a început campania balcanică a armatei germane. Nu am participat la ea. Unitățile de tancuri trimise în Balcani au justificat din nou speranțele Comandamentului și au facilitat încheierea rapidă a campaniei.

Doar o singură persoană a fost mulțumită de extinderea războiului: Mussolini! Acesta a fost războiul său, pe care l-a dezlănțuit împotriva voinței lui Hitler. Dar tratatul de prietenie încheiat între URSS și Iugoslavia, a vorbit în mod clar despre un singur lucru: a venit timpul pentru o întrerupere a legăturilor cu puternicul vecinu de la răsărit.

Pe 13 aprilie, Belgradul a căzut. Pe 17 aprilie, armata iugoslavă a capitulat, iar pe 23 aprilie, în ciuda ajutorului britanic, armata greacă a capitulat și ea. La sfârșitul lunii mai, trupele de parașutiști au ocupat insula Creta; din păcate, nu Malta! Germania, Italia, Ungaria, Bulgaria și Albania au primit bucăți din teritoriul Iugoslaviei. Un stat independent croat a fost format din restul; în fruntea acestuia a fost invitat ducele de Spoleto, prinț italian; dar el a refuzat. În plus, la cererea italienilor, Muntenegru a fost, de asemenea, declarat stat independent. Granițele noii Croații nu au corespuns granițelor naționale, așa că fricțiunea cu Italia a apărut încă de la început. Dezacordurile au otrăvit din ce în ce mai mult atmosfera în acest colț tulbure al Europei.

În mai și iunie 1941, britanicii au reușit să ocupe Siria și Abisinia. O încercare a germanilor de a obține un punct de sprijin în Irak a fost întreprinsă cu mijloace insuficiente și, prin urmare, a eșuat. Ar fi avut perspective doar o politică consistentă în Marea Mediterană, a cărei oportunitate ne-a fost oferită în vara anului 1940, imediat după campania

occidentală; acum era fost prea târziu pentru a întreprinde o astfel de acțiune.

Pregătirea

Deși campania balcanică a fost relativ scurtă, iar transferul trupelor care au participat la această campanie și care au fost acum destinate campaniei din URSS au avut loc în ritm rapid, începutul ofensivei noastre împotriva Rusiei trebuia amânat. În plus, primăvara anului 1941 a fost neobișnuit de ploioasă în Polonia, râul Bug și afluenții săi s-au revărsat, iar inundațiile nu au încetat pînă în luna mai. Cîmpurile erau mlăștinoase și greu de traversat. Am fost convins de acest lucru cînd mi-am inspectat trupele aflate în Polonia.

Trei grupuri de armate au fost înființate pentru a ataca Uniunea Sovietică:

- Grupul de armate „Sud”, sub comanda feldmareșalului von Rundstedt, și care trebuia să avanseze la sud de mlaștinile Pripiat;
- Grupul de armate „Centrul”, sub comanda feldmareșalului von Bock, și care să avanseze între mlaștinile Pripiat și Suvalki;
- Grupul de armate „Nord”, sub comanda feldmareșalului Ritter von Leeb, și care a fost concentrat în Prusia de Est.

Aceste trei grupuri de armate trebuiau să avanseze în URSS cu sarcina de a străpunge apărarea trupelor sovietice staționate lîngă graniță, înconjurîndu-le și distrugîndu-le. Grupurile de tancuri trebuiau să pătrundă adînc pe teritoriul URSS pentru a împiedica crearea unor noi linii defensive. Direcția atacului principal nu a fost determinată. Cele trei grupuri de armate au avut aproximativ aceeași forță, deși Grupul de armate „Centru” avea în componență două grupări de tancuri, pe cînd celelalte două aveau doar una.

Gruparea 2 panzer, care mi-a fost subordonată, precum și cea de a treia Grupare de tancuri, a general-colonelului Hoth, care acționa la nord de mine, făceau parte din Grupul de armate „Centru”.

Organizarea Grupării 2 panzer a fost după cum urmează:

- Comandant — general-colonel Guderian;
- Șeful statului major — locotenent-colonel baron von Liebenstein;
- Corpul 24 de tancuri — generalul de tancuri baron Geyr von Schweppenburg;

- Divizia 3 panzer — general-locotenent Model;
- Divizia 4 panzer — general-maior von Langermann und Erlenkamp;
- Divizia 10 motorizată — general-maior von Loeper;
- Divizia 1 cavalerie — general-locotenent Feldt;
- Corpul 46 de tancuri — general de tancuri baron von Vietinghoff (Scheel);
- Divizia 10 panzer — general-locotenent Schaal;
- Divizia motorizată SS “Das Reich” — general-locotenent Hausser;
- Regimentul de infanterie „Germania Mare” — general-maior von Stockhausen;
- Corpul 47 de tancuri — general de tancuri Lemelsen;
- Divizia 17 panzer — general-maior von Arnim;
- Divizia 18 panzer — generalul-maior Nehring;
- Divizia 29 motorizată — general-maior von Boltenstern;
- Grupul aerian de bombardiere cu rază scurtă de acțiune — general Viebig,
- Regimentul de artilerie antiaeriană „Herman Göring” — general von Axthelm.
- Unități de artilerie — generalul Heinemann,
- Trupe de geniu — generalul Bacher,
- Trupe de comunicații — colonelul Praun,
- Aviație de recunoaștere — locotenentul colonel von Barsewisch (care l-a înlocuit pe colonelul von Gerlach, doborât în a treia zi a războiului).

Zona de ofensivă a Grupării de tancuri, în primele săptămâni de ostilități, a fost acoperită aerian de avioanele colonelului Molder.

Gruparea mea de tancuri a primit sarcina: în prima zi a ofensivei, să traverseze râul Bug pe ambele flancuri ale Brest-Litovsk (Brest), străpungerea frontului sovietcilor și apoi, folosind rapid succesul inițial, avansarea pe direcția Roslavl, Elnya, Smolensk. Prin aceasta se urmărea împiedicarea inamicul să obțină un punct de sprijin și să creeze un nou front de apărare, asigurând astfel premisele succesului decisiv al campaniei încă din 1941. Pentru îndeplinirea sarcinilor sale, Gruparea de tancuri urma să primească instrucțiuni noi de la OKH. Directiva OKH asupra desfășurării strategice a indicat că sarcina ulterioară a grupărilor de tancuri 2 și 3 va fi o ofensivă în direcția nord și capturarea Leningradului.

Granița dintre Guvernatorul general polonez, subordonat autorităților germane și teritoriul sovietic trecea pe râul Bug, în timp ce orașul fortificat Brest-Litovsk a fost împărțit în două părți astfel încât fortăreața în sine aparținea URSS. Nouă ne-au revenit numai forturile vechi situate la vest de Bug. În timpul campaniei poloneze a trebuit am cucerit această cetate, acum trebuia să îndeplinesc aceeași sarcină, dar în condiții mult mai dificile.

Înaltul Comandament, în ciuda experienței campaniei occidentale, nu avea opinii ferme despre utilizarea formațiunilor de tancuri. Acest lucru ne-a afectat în timpul diferitelor aplicații care au fost organizate pentru clarificarea sarcinii și pentru pregătirea comandanților. Generali, care nu au avut nici o legătură cu forțele de tancuri, au considerat că prima lovitură ar trebui să fie dată de diviziile de infanterie după o pregătire puternică de artilerie, iar tancurile să intre în luptă ulterior, pentru o posibilă străpungere pînă la o anumită adîncime. Dimpotrivă, generalii de tancuri au acordat o mare importanță utilizării blindatelor încă de la început, în primul eșalon, pentru că acestea puteau fi forța decisivă a ofensivei. Ei credeau că tancurile pot executa rapid o penetrare adîncă și apoi pot dezvolta imediat succesul inițial folosind viteza lor. Generalii înșiși au văzut rezultatele utilizării tancurilor în al doilea eșalon, în timpul campaniei din Franța; în momentul dezvoltării succesului, drumurile erau aglomerate de convoaiele infinite ale infanteriei care împiedicau circulația tancurilor. Generalii de tancuri au rezolvat problema în felul următor: în primul eșalon să fie tancurile, urmate de infanterie și unde apar alte sarcini, de exemplu cucerirea fortificațiilor, să fie folosite diviziile de infanterie.

Așa a fost în zona de ofensivă a Grupării 2 panzer. Cetatea Brest- Litovsk (Brest) cu vechile fortificații, separate de noi de râurile Bug și Muhaveț, precum și numeroase canale de apă, puteau fi capturate numai de infanterie. Tancurile ar fi putut lua fortăreața Brest numai printr-o lovitură bruscă, pe care am încercat-o în 1939. Dar în 1941 condițiile erau altele.

Prin urmare, am decis să forțez râul Bugul cu diviziile de tancuri iar pentru ofensiva împotriva cetății am cerut să-mi fie subordonat un Corp de infanterie. Acest corp urma să fie luat de la Armata a 4-a, care venea în urma Grupării de tancuri. Tot ea a fost desemnată să-mi asigure trecerea râului Bug cu mai multe subunități de infanterie și artilerie. Pentru a realiza o conducere centralizată, am cerut să mi se subordoneze temporar aceste subunități, declarînd din partea mea disponibilitatea de a intra, în același

timp, sub comanda feldmareșalului von Kluge, comandantului Armatei a 4-a. Acest ordin de subordonare a fost adoptat de Grupul de armate „Centru”. Pentru mine era un sacrificiu, deoarece feldmareșalul von Kluge era un șef neplăcut; dar am considerat că este necesar în interesul cauzei.

Zona de-a lungul căreia urma să aibă loc ofensiva a avut în față Bugul. Prima noastră sarcină era să traversăm râul Bug sub ochii inamicului. Succesul trecerii a fost facilitat foarte mult de rapiditatea operațiunii surpriză. Nu mă așteptam la prăbușirea imediată a cetății Brest-Litovsk și trebuia să am grijă ca tancurile avansate să se deplaseze pe ambele părți ale cetății, fără a afecta cursul ofensivei. În plus, a fost necesar să se asigure ambele flancuri deschise ale Grupării de tancuri. După traversarea râului Bug, Gruparea de tancuri trebuia să avanseze, avînd în dreapta ei o zonă mlăștinoasă, inaccesibilă, Pripiat, de-a lungul căreia trebuiau să avanseze forțe mici de infanterie ale armatei a 4-a. În stînga Grupării de tancuri se aflau unitățile Armatei a 4-a, iar mai departe Armata a 9-a de infanterie. Acest flanc stîng a fost amenințat de un mare pericol, deoarece în regiunea Bialystok, conform informațiilor primite, exista o puternică grupare a sovieticilor; trebuia să presupunem că această grupare, după ce a aflat despre pericolul creat prin intrarea în spatele său a tancurilor noastre, va încerca să evite încercuirea, deplasîndu-se de-a lungul șoselei Volkovîsk-Slonim.

Am vrut să împiedic această dublă amenințare pe flancuri prin două măsuri:

- Eșalonarea în profunzime a forțelor pe flancul cel mai amenințat;
- Folosirea diviziei 1 cavalerie, care face parte din Gruparea de tancuri, pe flancul drept cu teren mlaștinos, dificil pentru unitățile motorizate.

Alte sarcini au fost încredințate diviziilor de infanterie ale Armatei a 4-a care avansau în spatele diviziilor de blindate dar și unității aeriene de recunoaștere în adîncime.

În conformitate cu aceasta, Gruparea de tancuri a adoptat următoarea ordine pentru ofensivă:

Flancul drept:

Corpul 24 panzer (general de tancuri von Geyr);

- Divizia 265 infanterie (atașată la trecerea râului Bug) — atacînd de la Wlodawa la Malorita;
- Divizia I cavalerie — atacînd de la Slavatițe prin Malorita spre Pinsk;

- Divizia 4 panzer — atacînd de la Koden cu sarcina de a tăia șoseaua Brest - Kobrin;
- Divizia 3 panzer — atacînd de la nord de Koden, cu aceeași sarcină de a tăia șoseaua Brest-Kobrin;
- Divizia 10 motorizată — avansînd în urmă, în al doilea eșalon.

—
Centru:

Corpul 12 de armată (generalul Schrot), subordonat Grupării în primele zile ale ofensivei, va ataca cu diviziile 45 și 31 de infanterie din nordul Kodenului, Neple, cu misiunea de a încercui Brest-Litovsk (Brest); restul forțelor, care nu vor participa la încercuirea Brestului vor avansa între drumurile Brest-Kobrin-Bereza-Kartuzska și Motîkali-Pilișce-Prujana, cu scopul de a curăța zona dintre Corpul 24 panzer și vecinul său din stînga — Corpul 47 panzer și de a asigura flancurile interne ale ambelor corpuri de tancuri.

Flancul stîng:

Corpul 47 panzer (general de tancuri Lemelsen);

- Diviziile 18 și 18 de tancuri — avansînd între Lehi și Pratulin peste Bug și Lesna către Vidomla-Prujana- Slonim;
- Divizia 29 motorizată - le urmează în al doilea eșalon;
- Divizia 167 infanterie (subordonată numai pentru momentul de trecere a rîului Bug) — avansează la vest de Pratulin.

Rezerva Grupul de tancuri:

Corpul 46 de tancuri (general de tancuri baron von Vietinghoff);

- Divizia 10 panzer;
- Divizia motorizată SS “Das Reich”;
- Regimentul de infanterie „Germania Mare”;

Se concentrează în zona Radzin-Lukov-Demblin și după traversarea Bugului, va întări flancul stîng al Grupării de tancuri în spatele Corpului 47 panzer.

La 6 iunie, șeful Statului major general al forțelor terestre a sosit la statul major al Grupării de tancuri. Aici și-a exprimat opinia că sarcina tancurilor este de a lovi în profunzimea apărării inamicului; pentru a îndeplini această sarcină, diviziile blindate trebuie păstrate intacte, iar în

primul eșalon să se utilizeze infanteria. Din motive pe care le-am menționat deja, am refuzat să-mi schimb ordinele.

Doar zvonuri despre planurile operaționale ale Înaltului Comandament, după ce ar fi fost atinse primele obiective ale ofensivei, au ajuns la mine. Potrivit acestor zvonuri, trebuiau ocupate în primul rînd Leningradul și coasta Mării Baltice pentru a stabili contacte cu finlandezii și pentru a facilita comunicațiile navale Grupului de armate Nord. Astfel de planuri, se pare, într-adevăr au fost făcute. Acest lucru a fost confirmat de directiva privind detașarea strategică a trupelor. În el se spune că Gruparea de tancuri a general-colonelului Hoth și, în circumstanțe favorabile, Gruparea mea de tancuri, după ce ajunge în zona Smolensk, va trebui să fie gata să schimbe direcția ofensivei și să susțină operațiunile Grupului de armate Nord. Această operațiune ne-ar oferi un mare avantaj, asigurînd o dată pentru totdeauna flancul stîng al tuturor trupelor germane din Rusia. Cred că acesta ar fi fost cel mai bun plan dintre toate planurilor posibile, dar, din păcate, nu am mai auzit niciodată de el.

Pe 14 iunie, Hitler i-a convocat la Berlin pe toți comandanții armatelor, grupurilor de armate și grupărilor de tancuri pentru a-și fundamenta decizia de a ataca URSS și pentru a asculta rapoartele privind finalizarea pregătirii. El a spus că nu poate învinge Anglia. Prin urmare, pentru a ajunge la pace, trebuie să obțină sfîrșitul victorios al războiului pe continent. Pentru a crea o poziție invulnerabilă pe continentul european, trebuie să distrugem Rusia. Motivele pe care le-a detaliat, care l-au forțat într-un război preventiv cu URSS, nu erau convingătoare. Referirea la agravarea situației internaționale ca o consecință a ocupării de către germani a Balcanilor, a intervenției rușilor în afacerile Finlandei, ocupației rusești a statelor baltice de graniță, ar putea justifica la fel de puțin o astfel de decizie responsabilă care nu putea fi justificată nici de fundamentele ideologice ale doctrinei național-socialiste sau de unele informații despre pregătirile militare ale rușilor. Pînă cînd războiul din vest nu se termina, fiecare nouă campanie militară ar putea conduce la acțiuni militare pe două fronturi, la care Germania lui Hitler era chiar mai puțin capabilă să facă față decît Germania din 1914. Generalii care au participat la întîlnire au ascultat în tăcere discursul lui Hitler și, din moment ce nu erau planificate dezbateri despre discurs, ei s-au despărțit în tăcere.

La amiază, cînd s-au prezentat rapoarte despre disponibilitatea pentru ostilități, mi s-a cerut un singur lucru: cîte zile îmi trebuie să ajung la

Minsk. Am răspuns: „5-6 zile”. Ofensiva noastră a început la 22 iunie, iar pe 27 iunie am ajuns la Minsk, în acest timp Hoth, care avansa dinspre orașul Suvalki, s-a apropiat de Minsk din nord și l-a capturat pe 26 iunie. Înainte de a descrie operațiunile Grupării mele de tancuri, este necesar să fac o scurtă referire la situația generală a armatei germane în ajunul bătăliei decisive cu URSS.

Conform datelor documentare pe care le aveam, cele 205 divizii germane, pe 22 iunie 1941, au fost distribuite după cum urmează:

- 38 divizii erau în vest,
- 12 divizii — în Norvegia,
- 1 divizie — în Danemarca,
- 7 divizii — în Balcani,
- 2 divizii — în Libia.
- 145 divizii puteau fi folosite pentru campania din est.

Această distribuție a forțelor indica o fragmentare inutilă: 38 de divizii în vest — prea mult pentru această zonă. De asemenea, pentru Norvegia au existat douăsprezece divizii.

Campania balcanică a frânat transferul trupelor către est.

Dar și mai gravă a fost subestimarea forțelor inamice. Hitler nu a crezut rapoartele despre puterea militară a acestui imens stat prezentate de autoritățile militare, în special de capabilul atașat militar german la Moscova, generalul Köstring, sau rapoartele asupra puterii industriei și a sistemului de stat ale Rusiei. Hitler a reușit să transmită optimismul său nerezonabil în mediul militar din imediata sa apropiere. În OKW și OKH se aștepta cu așa de mare încredere finalizarea campaniei până la începutul iernii, încât în forțele terestre au fost asigurate uniforme de iarnă doar pentru unul din cinci soldați.

Abia pe 30 august 1941, OKH a fost angajat serios în problema furnizării uniformelor de iarnă pentru marile unități ale forțelor terestre. În această zi, în jurnalul OKH a apărut : „Datorită unei schimbări a situației, devine necesară efectuarea operațiunilor locale cu scopuri limitate și în condiții de iarnă. Direcția de operații trebuie să elaboreze un plan pentru aprovizionarea trupelor cu uniforme de iarnă necesare și, după aprobarea șefului OKH, să încredințeze Direcției organizaționale efectuarea măsurilor necesare”.

Nu pot fi de acord cu opinia larg răspândită că doar Hitler, singur, este vinovat pentru absența uniformelor de iarnă în toamna anului 1941.

Forțele aeriene și trupele SS au primit îmbrăcăminte de iarnă în timp util și în cantități destul de mari. Însă versiunea OKH că războiul va dura 8-10 săptămâni a fost o greșeală fatală. A fost atât de încrezător în succesul nebuniei sale încât cele mai importante ramuri ale industriei militare, deja, în toamna anului 1941 au fost transferate pe alte produse. Se credea chiar că, odată cu începerea iernii, 60-80 de divizii ar putea fi retrase din URSS, hotărînd că restul diviziilor ar fi suficiente pentru a ține Rusia sub control. Aceste divizii rămase în est, după sfîrșitul campaniei de toamnă, trebuiau să fie plasate în timpul iernii în spații bine echipate, pe o linie de puncte puternic întărite. Se părea că totul era rezolvat și totul era foarte simplu. Orice îndoieli au fost întîmpinate cu declarații optimiste. Descrierea evenimentelor viitoare va arăta cît de departe de realitatea dură erau aceste planuri aberante.

În concluzie, ar trebui menționată încă o circumstanță, care a avut ulterior cel mai păgubos efect asupra autorității Germaniei.

Cu puțin înainte de izbucnirea războiului din est, au fost trimise direct corpurilor de armată și diviziilor instrucțiunile OKW privind tratamentul civililor și al prizonierilor de război. Această ordonanță a eliminat aplicarea obligatorie a legilor penale militare pentru militarii vinovați de jaf, ucidere și violență asupra populației civile și a prizonierilor de război și a transferat impunerea pedepselor la discreția comandanților imediat ierarhic superiori. Un astfel de ordin nu putea decît să promoveze dezintegrarea disciplinei. Aparent, el a provocat același sentiment și comandantului OKH, deoarece feldmareșalul von Brauchitsch a atașat ordinului o instrucțiune prin care spunea să nu se aplice această ordonanță dacă se creează pericolul subminării disciplinei.

După părerea mea și conform opiniei unanime a comandanților corpurilor mele, ordinul a creat un astfel de pericol în avans, încît am interzis expedierea lui la divizii și am dispus trimiterea înapoi la Berlin. Acest ordin, care ulterior a jucat un rol proeminent în procesele intentate generalilor germani de către foștii noștri adversari, nu a fost niciodată aplicat în Gruparea mea de tancuri. La un moment dat, i-am raportat comandantului Grupului de armate cu privire la obligația de serviciu în legătură cu neîndeplinirea ordonanței. O altă ordonanță care, de asemenea, a primit o reputație notorie, a fost așa-numitul „ordinul comisarilor”, nu a ajuns niciodată la Gruparea mea de tancuri. După toate probabilitățile, a

fost reținută la statul major al Grupului de armate; astfel, ordonanța „ordinul comisarilor” nu a fost folosită și de trupele mele.

Observînd trecutul, nu pot decît să regret cu durerea în inimă că ambele ordonanțe au plecat mai departe de la OKH; așa încît mulți soldați curajoși și impecabili să nu îndure amărăciunea celei mai mari rușini care a căzut asupra germanilor. Indiferent dacă rușii au aderat la Acordul de la Haga cu privire la desfășurarea războiului sau nu, indiferent dacă au recunoscut sau nu Convenția de la Geneva, germanii trebuiau să-și adapteze acțiunile la aceste tratate internaționale și la legile credinței lor creștine. Războiul, și fără aceste ordine stricte, pune o povară destul de grea pe umerii populației țării inamice, care, ca și populația țării noastre, nu era vinovată pentru declanșarea lui.

Primele operațiuni

Înainte de conturarea evenimentelor ulterioare din viața mea, am vrut să arăt ce încărcări morale și fizice a trebuit să suport, în campania împotriva URSS, în calitate de comandant al Grupării de tancuri.

După întîlnirea lui Hitler cu generalii, care a avut loc la 14 iunie la Berlin, pe 15 iunie 1941, am zburat cu avionul spre Varșovia, unde era statul meu major. Tot timpul pînă la data de 22 iunie, ziua începerii ofensivei, l-am petrecut inspectînd unitățile și pozițiile inițiale pentru ofensivă și vizitînd vecinii, cu care era necesară coordonarea interacțiunilor. Desfășurarea trupelor și ocuparea pozițiilor inițiale pentru ofensivă s-a petrecut în siguranță; pe 17 iunie am fost în recunoaștere la râul Bug, de-a lungul malului care reprezenta frontiera Reich-ului. La 19 iunie am vizitat Corpul 3 de armată al generalului von Mackensen, care se afla la dreapta Grupării mele de tancuri; pe 20 și 21 iunie, am fost la unitățile din față ale Corpurilor mele, verificînd pregătirea pentru ofensivă. Observarea cu atenție a sovieticilor m-a convins că nu bănuiau nimic despre intențiile noastre. În curtea cetății Brest, care putea fi văzută de la posturile noastre de observație, în sunetele orchestrei, au efectuat schimbarea gărzii. Fortificațiile de-a lungul Bugului nu erau ocupate de trupele sovietice. Lucrul pentru consolidarea țărmului nu a progresat deloc în ultimele săptămîni. Perspectivile de păstrare a surprizei erau atît de mari, încît s-a pus întrebarea dacă, în aceste circumstanțe, merită să se desfășoare o pregătire de artilerie cu durata de o oră, conform ordinului. Doar din

prudență, pentru a evita pierderile inutile datorate acțiunilor neașteptate ale sovieticilor în momentul trecerii râului, am comandat pregătirea de artilerie pe durata stabilită.

În ziua fatidică de 22 iunie 1941, la ora 2:10 dimineța, m-am dus la postul de comandă al Grupării și am urcat în turnul de observare de la sud de Bohukali (la 15 km nord-vest de Brest). Am ajuns acolo la ora 3:10, când încă era întuneric. La ora 3:15 a început pregătirea noastră de artilerie. La 3:40 a fost primul raid al bombardierelor noastre în picaj. La 4:15 au început traversarea Bugului unitățile avansate ale diviziei 17 panzer. La 4:45 primele tancuri ale diviziei 18 panzer au forțat râul. În timpul forțării, au fost folosite mașinile deja testate în timpul pregătirii planului „Leul de Mare”. Datele tactice și tehnice ale acestor mașini le-au permis să treacă prin apă de o adâncime de pînă la 4 m.

La ora 6:50, la Kolodno, am trecut cu barca de asalt peste Bug. Grupul meu operațional cu două posturi de radio în vehicule blindate, mai multe vehicule tot-teren și motociclete a traversat pînă la ora 8:30. Mergînd în urma tancurilor din divizia 18 panzer, m-am dus la podul de peste râul Lesna, a cărui capturare era importantă pentru avansarea Corpului 47 panzer, dar acolo, cu excepția postului de pază rusesc, nu am întîlnit pe nimeni. La apropierea mea, rușii au început să se împrăștie în direcții diferite. Doi dintre ofițerii mei de legătură, contrar instrucțiunilor mele, s-au grăbit să-i urmărească, dar, din nefericire, au fost uciși.

La ora 10:25 compania avansată de tancuri a ajuns la râul Lesna și a traversat podul. După ei a urmat comandantul diviziei, generalul Nehring. În prima jumătate a zilei am însoțit divizia 18 panzer; la ora 16:30 m-am îndreptat spre pod, am ajuns la Kolodno și de acolo la ora 18:30 am mers la postul de comandă.

Atacul brusc asupra inamicului a fost realizat pe întregul front al Grupării de tancuri. La vest de Brest-Litovsk (Brest), Corpul 24 de tancuri a capturat toate podurile de peste Bug. La nord-vest de cetate, în diverse locuri, traversarea podurilor era în plină desfășurare. Cu toate acestea, curînd sovieticii si-au revenit din confuzia inițială și au început o rezistență îndîrjită. În special, garnizoana importantei cetăți din Brest s-a apărut cu înverșunare cîteva zile, blocînd calea ferată și șoselele care duceau peste Bug spre Muhaveț.

Seara, Gruparea de tancuri a luptat pentru Malorita, Kobrin, Brest-Litovsk și Prujanî. La Prujanî, divizia 18 panzer a intrat în primele lupte de

tancuri cu inamicul.

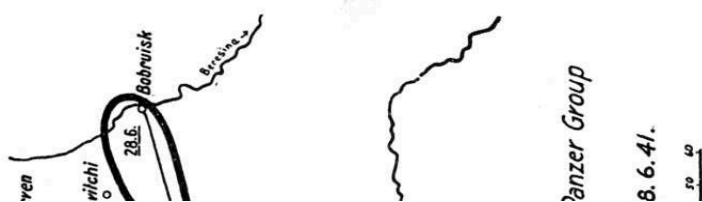
Pe 24 iunie la ora 4 și 10 minute, mi-am părăsit postul de comandă și m-am îndreptat spre Corpul 12 de armată, unde generalul Schroth mi-a raportat despre cursul luptelor pentru Brest-Litovsk. De aici am plecat la Corpul 47 panzer, în satul Bildeiki, la 23 km nord-est de Brest. Acolo am vorbit cu generalul Lemelsen și am stabilit o legătură telefonică cu postul de comandă pentru a mă familiariza cu situația generală. Apoi am mers la divizia 17 de tancuri, la care am ajuns la ora 8. Comandantul brigăzii de infanterie, generalul Ritter von Weber, mi-a raportat despre acțiunile sale. La ora 8:30 l am întâlnit pe comandantul diviziei 18 panzer, generalul Nehring, apoi din nou pe generalul Lemelsen.

Apoi m-am îndreptat spre Prujanî, unde a fost transferat statul major al grupării de tancuri: Grupul operațional al statului meu major a sosit la Prujanî la ora 19.

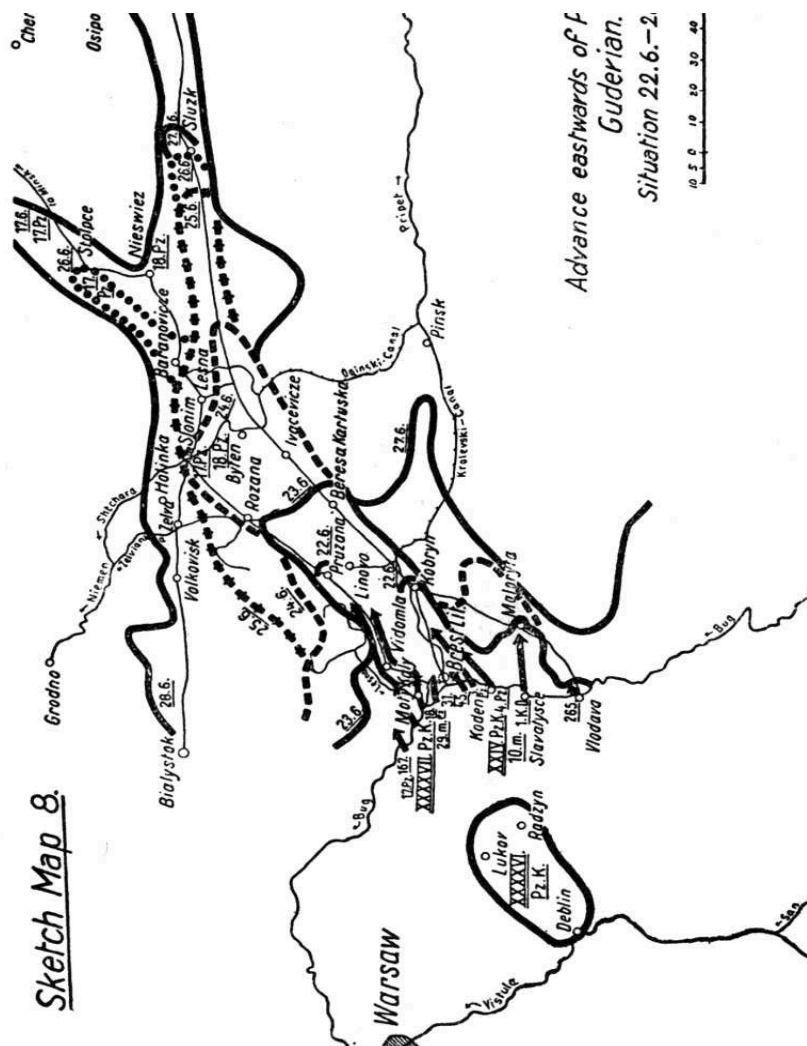
În această zi, Corpul 24 de tancuri a luptat de-a lungul drumului Kobrin-Bereza-Kartuzskaia spre Sluțk.

Aveam impresia că tancurile Corpului 47 panzer se confrunta în lupte serioase cu sovieticii, plecând din Bialystok spre sud-est, așa că am decis să rămân la acest Corp încă o zi.

În ziua de 24 iunie la ora 8:25, mi-am părăsit punctul de comandă și am plecat spre Slonim. Divizia 17 panzer intrase deja în acest oraș. Dar, pe drumul de la Prujanî la Slonim, am dat peste infanteria sovietică, care ținea sub foc șoseaua de-a lungul căreia urma să aibă loc ofensiva. Bateria diviziei 17 de tancuri și pușcașii motocicliștii au început o luptă pe șosea. A trebuit să intervină tancul comandantului, care, cu foc de mitralieră l-a forțat pe inamic să-și părăsească poziția. Acum puteam să-mi continui marșul.

Sketch Map 8.

de tancuri,
mandantul
l Corpului,

Discuțînd despre situația creată, am auzit în spatele nostru un tir intens de artilerie și mitraliere; un camion arzînd împiedica observarea șoselei care vine de la Bialystok; situația a fost neclară pînă cînd din fum au apărut două tancuri sovietice. Trăgînd intens cu tot armamentul, au încercat să se îndrepte spre Slonim urmărite de tancurile noastre T-IV, care trăgeau și ele intens. Tancurile rusești ne-au descoperit; cîteva proiectile au explodat la cîteva pași de la locul în care ne aflam : pentru cîteva momente ne-am pierdut vîzul și auzul. Fiind soldați experimentați, ne-am culcat imediat la pămînt și numai locotenent-colonelul Feller, fără experiență de război, trimis la noi de comandantul armatei de rezervă, nu a făcut-o destul de repede și a fost rănit destul de grav. Comandantul batalionului anti-tanc, locotenent-colonelul Dallmer-Zerbe, a fost grav rănit și a murit cîteva zile mai tîrziu. Acele tancuri sovietice au reușit să pătrundă în oraș dar au fost distruse pînă la urmă.

Apoi am inspectat pozițiile avansate din Slonim și am plecat cu un tanc T-IV către divizia 18 de tancuri. La ora 15:30, am plecat din nou la Slonim, după ce divizia 18 panzer a primit sarcina de a avansa în direcția Baranovici, iar divizia 29 motorizată a primit ordinul de a accelera avansarea spre Slonim. Apoi m-am dus înapoi la postul de comandă al Grupării și, brusc, ne-am ciocnit cu infanteria sovietică, care era transferată către Slonim cu camioanele; soldații erau pe cale să coboare din mașini. Șoferul de lângă mine a primit ordinul „Gaz complet” (acelerație maximă) și am zburat peste rușii surprinși; uimiți de o astfel de întâlnire neașteptată, nu au avut nici măcar timp să deschidă focul. Rușii trebuie să mă fi recunoscut, deoarece presa lor a raportat mai târziu despre moartea mea; așa că mi s-a cerut să corectez greșeala prin intermediul radioului german.

La ora 20:15 m-am întors la statul meu major. Acolo am aflat despre luptele grele de pe flancul nostru drept, unde, din 23 iunie, la Malorita, Corpul de armată 53 a respins cu succes atacurile sovietice. Unități ale Corpului de armată 12, situate între Corpurile de tancuri 24 și 47, au început să stabilească o conexiune, deși nu încă suficient de puternică; flancul stîng al Grupării de tancuri a fost grav amenințat de presiunea tot mai mare a sovieticilor care se retrageau din Bialystok. A fost necesar să se asigure această flank, mișcînd rapid divizia 29 motorizată și Corpul 47 de tancuri.

Din fericire, nu am știut cît nervos era Hitler în acea zi, temîndu-se că forțele mari sovietice ar fi putut să rupă în orice loc manevra noastră de încercuire. Hitler a vrut să suspende avansarea Grupării de tancuri și să o trimită imediat împotriva forțelor inamice din zona Bialystok. De data aceasta, OKH era încă suficient de puternic pentru a insista asupra deciziei anterioare și pentru a finaliza ofensiva spre Minsk.

Vilnius și Kaunas au fost cucerite. Finlandezii au ocupat Insulele Aaland. Zona bogată în nichel de la Petsamo a fost ocupată de Corpul 1 vînători de munte german.

În dimineața zilei de 25 iunie, am vizitat spitalul unde erau răniții din urmă cu o zi, cînd a fost bombardat punctul nostru de comandă; în acel timp eram într-o altă zonă a frontului. La ora 9:40 m-am deplasat la Corpul de armată 12 (la 9 km sud de Prujanî); după ce am luat cunoștință cu situația din zona corpului, m-am îndreptat spre Corpul 24 de tancuri din Zarecie (la 37 km sud de Slonim). După discuția cu generalul baron von

Geyr, am vizitat divizia 4 panzer și la ora 16:30 am revenit din nou la statul major al Grupării.

În această zi, forțe inamice noi, inclusiv tancuri, au înaintat de la Bialystok către Slonim. Pe front a venit divizia 29 motorizată cu sarcina de a încercui sovieticii la Slonim. Acest lucru a făcut posibilă utilizarea principalelor forțe ale diviziilor 17 și 18 de tancuri pentru a lovi Minsk-ul, divizia 18 panzer a avansat deja spre Baranovici.

În dimineața zilei de 26 iunie, am plecat spre frontul Corpului 47 de tancuri pentru a urmări progresul spre Baranovici și Stolpce, iar Corpul 24 de tancuri a primit sarcina de a sprijini ofensiva vecinului său din nord.

La ora 7:30 am ajuns în divizia 17 panzer și i-am ordonat să pornească imediat pe Stolpce. La 9:00 eram deja la punctul de comandă al diviziei 18 de tancuri, unde, pe lângă comandantul diviziei, l-am găsit și comandantul Corpului. Statul major se afla pe drumul Slonim-Baranovici, lângă Lesna, la o distanță de 5 km de subunitățile avansate ale diviziei. De aici, prin radio, am contactat din nou Corpul 24 de tancuri pentru a-mi asigura sprijinul în atacul asupra localității Baranovici. Acest sprijin a fost realizat de unitățile diviziei 4 panzer, din care un grup se deplasa deja în direcția nordică la ora 6 dimineața.

La ora 12:30 Corpul 24 de tancuri a raportat capturarea orașului Slutsk. Acesta a fost un mare succes al comandamentului și trupelor Corpului. Am trimis comandantului Corpului o radiogramă în care i-am mulțumit pentru succesul său și m-am îndreptat spre unitățile din față ale diviziei 18 panzer aflate la Tartak. La începutul după-amiezii am primit un mesaj de la Hoth, care se află la 30 km nord de Minsk.

La ora 14:30 de la statul major al Grupului de armate am primit ordinul de a ataca cu principalele forțe spre Minsk, iar Corpul 24 de tancuri spre Bobruisk. Pot spune că unitățile Corpului 24 de avansau deja în direcția Bobruisk, iar Corpul 47 de tancuri se lansase asupra Minskului prin Baranovici. Apoi am ordonat grupului operațional al statului meu major să se deplaseze la Tartak, unde a sosit la ora 23:30. După-amiaza, a fost primit un mesaj de la divizia 17 panzer că se îndreaptă spre Stolpce de-a lungul unui drum potrivit pentru deplasarea tancurilor. Seara ea și-a atins țelul. În acea zi, comandantul diviziei, general von Arnim, a fost rănit în luptă și, prin urmare, comanda diviziei urma să fie luată de generalul Ritter von Weber.

Gruparea de tancuri a devenit din nou subordonată armatei a 4-a și a primit ordin să rețeze de-a lungul liniei Zadvorze (9 km nord de Slonim), Holînka-Zelva-rîul Zelvianka calea retragerii inamicului de la Bialystok.

În această zi, Corpul 46 de tancuri a ieșit cu unitățile sale avansate în apropiere de Tartak și făcut joncțiunea cu Corpurile de tancuri 24 și 47. Toate forțele Corpului 24 de tancuri puteau fi acum folosite pentru a-și îndeplini sarcina principală: ofensiva spre Bobruisk.

Divizia 8 panzer a Grupului de armate „Nord” a reușit să ia Dunaburg și să captureze podurile peste rîul Dvina.

Pe 27 iunie, divizia 17 tancuri a ajuns la periferia sudică a Minskului, stabilind contactul cu Gruparea 3 de tancuri, care pe 26 iunie a pătruns în forță în orașul ruinat. Forțele sovietice care se aflau în raionul Bialystok și încercau în zadar să evite încercuirea au fost complet înconjurate. Numai niște mici subunități au reușit să se retragă spre est, înainte ca inelul să fie închis. Acesta a fost primul mare succes.

În opinia mea , pentru a continua operațiunile, în primul rînd a era necesar să se efectueze încercuirea sovieticilor în zona Bialystok de către forțele Grupării de tancuri, folosind pentru aceasta în principal infanteria. În același timp, unitățile motorizate ar fi trebuit să atingă primul scop operațional al campaniei: Smolensk-Elnia-Roslavl. În toate acțiunile mele din zilele următoare am fost ghidat de acest obiectiv. Ordinele mele corespund conceptului de bază al operației. Așadar, realizarea acestui plan, în ciuda schimbărilor survenite în situație, mi se părea că este de o importanță decisivă pentru finalizarea cu succes a întregii campanii. De asemenea, mi-a fost clar că exista un anumit risc.

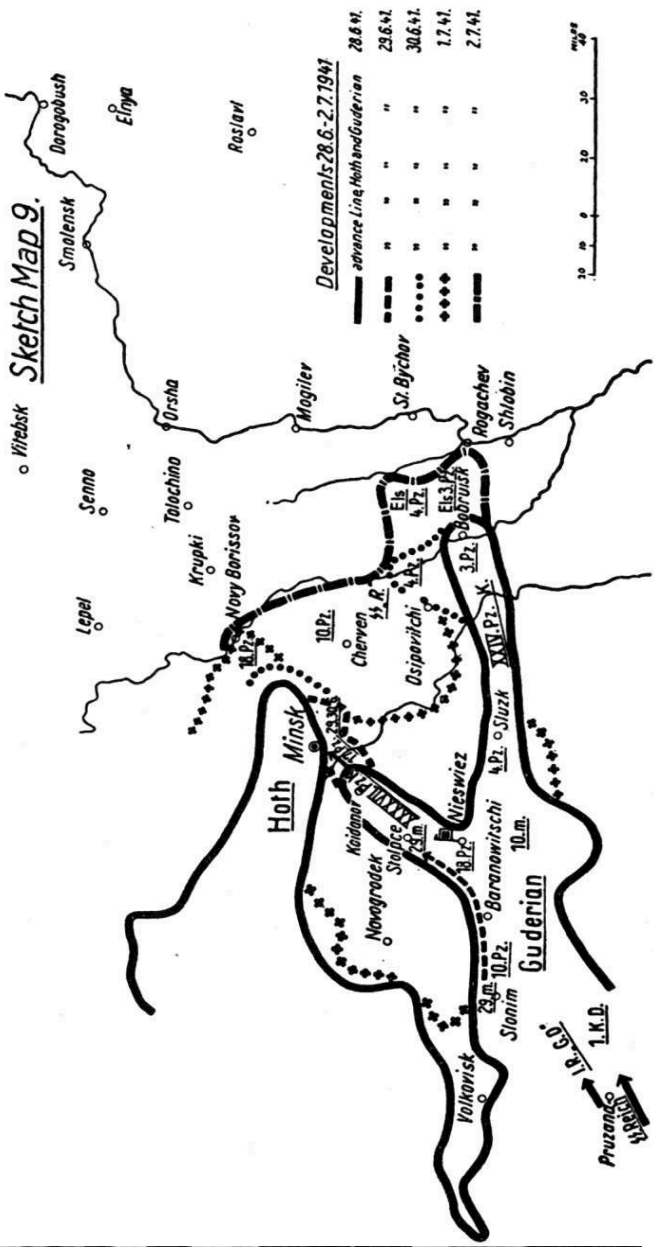
Aceste gînduri m-au determinat pe 28 iunie să merg din nou la Corpul 47 de tancuri pentru a fi mai aproape de cel mai amenințat punct de atacul inamicului și, dacă este necesar, să-l ajut în timp util. M-am întîlnit cu comandantul Corpului la Svoiatici (23 km sud-vest Nesvij); familiarizat cu situația diviziilor mele prin radiogramă am ordonat statului meu major să accelereze marșul diviziei 29 motorizată spre nord și să se efectueze recunoașterea aerienă a drumurilor Novogrudek-Minsk și Novogrudek-Baranovici-Turzec.

Apoi am plecat la divizia 18 panzer, care, în mișcare pe o coloană, a întîmpinat unele dificultăți, dar fără alte consecințe le-a depășit.

Între timp, șeful statului meu major, Liebenstein, a ordonat crearea unei bariere cu divizii din diferite corpuri pentru a împiedica intrarea

inamicului la ves
 Polonka. Am apro
 Tot în această
 major al Corpului

Mir)-Horodișce-
 3obruisk; Statul

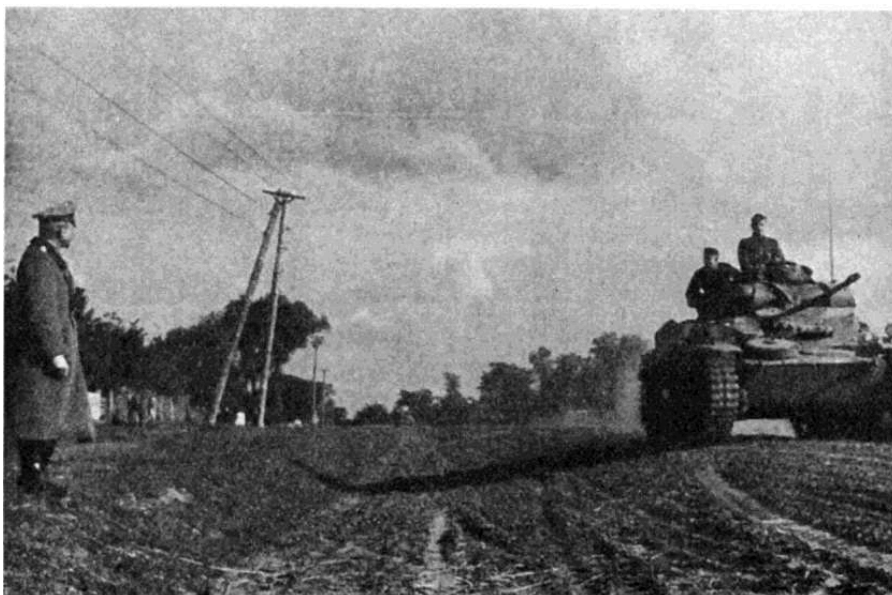

9: Sc

1941

Lîngă Roslavl . 8 august 1941

Regimentul 35 Panzer avansînd în bătălia de la Horodișce

Statul major al Grupării de tancuri, din 28 iunie, a fost transferat la Nesvij, în castelul prințului Radziwill, unde înainte a fost sediul unei mari unități sovietice. Din lucrurile vechi, am găsit la ultimul nivel al castelului doar o fotografie a vînătorii, la care a participat ca oaspete Kaiser Wilhelm I.

În această zi luptele s-au dezvoltat după cum urmează:

Divizia 3 panzer a ajuns la Bobruisk; divizia 4 panzer la Slutk; divizia 10 motorizată la Siniavka; divizia 1 cavalerie a intrat în zona de est a Droghicin. Divizia 17 de tancuri a ajuns la Kaidanov; divizia 18 panzer la Nesvij; divizia 29 motorizată a intrat în districtul Zelvianka.

Părți ale diviziei 10 panzer au ocupat Zelvianka, principalele forțe ale acestei divizii fiind la Siniavka; divizia SS "Das Reich" a ajuns la Bereza-Kartuzskaia; regimentul de infanterie „Germania Mare” a ajuns în zona de nord-est a orașului Prujanî.

Diviziile de tancuri 7 și 20 ale Grupării lui Hoth au ajuns lângă Minsk.

Departe către sud, pe flancul drept, luptele Corpului de armată 53 de lângă Malorita s-au încheiat cu victorie. Așadar, amenințarea pe acest flanc a fost eliminată.

La 29 iunie, luptele au continuat pe întregul front al Grupării de tancuri. S-a ajuns la o presiune deosebită în zona Zelvianka. Comandamentul armatei a 4-a s-a alarmat și a început să intervină în acțiunile Grupării.

Ordinele lui erau o mare piedică pentru mine, despre unele dintre ele nici măcar nu știam.

Grupul de armate „Nord” a luat Jakobstadt, Lievenhof (Livanî) și partea de sud a orașului Riga, precum și poduri de cale ferată peste Dvina.

Pe 30 iunie, am zburat cu avionul către Gruparea de tancuri a lui Hoth, pentru a coordona cu el cooperarea ulterioară. Locotenent-colonelul von Barsewisch a pilotat bombardierul peste marea pădure Puszcza Nalibocka, de unde armata a 4-a aștepta în mod constant o ofensivă sovietică. Impresia mea era că inamicul avea foarte puține forțe aici și că nu există nici un pericol din această direcție. Cu Hoth, am convenit asupra interacțiunii diviziei 18 panzer cu flancul său drept atunci când vom ataca spre Borisov și când vom crea un cap de pod pe râul Berezina.

În aceeași zi, a fost emis un ordin din partea OKH care solicita avansarea către Nipru.

OKH a indicat Grupului de armate „Centru” importanța decisivă a continuării operațiunilor în direcția Smolensk și și-a exprimat dorința de a fi cucerite cât mai curînd trecherile de pe Nipru lîngă Rogacev, Moghilev și Orșă și, de asemenea, traversarea râului Dvina lîngă Vitebsk și Poloțk.

A doua zi, 1 iulie, am zburat la Corpul 24 de tancuri, pentru că singurul nostru mijloc de comunicare — radioul — nu a funcționat corespunzător mult timp. Informațiile lui Geyr despre inamic au înlesnit planurile noastre viitoare. Inamicul avea în principal unități alcătuite la repezeală din soldați cu echipamente din diverse unități dezmembrate de noi. Traficul feroviar al inamicului era nesemnificativ. În ajun lîngă Bobruisk a avut loc o bătălie aeriană, care s-a încheiat cu înfrîngerea sovieticilor. Cu toate acestea, inamicul, ca întotdeauna, s-a opus cu îndîrjire. Trupele sale au acționat cu pricepere, camuflaj deosebit de bun, dar controlul bătăliei nu era încă centralizat.

Corpul a reușit să ocupe podul peste Berezina lîngă Svisloci. La ora 9:30, de la capul de pod de pe râul Berezina, la est de Bobruisk, un batalion de recunoaștere, a ajuns la Moghilev. În spatele său au avansat forțele principale ale diviziei 3 panzer. Generalul baron von Geyr și-a rezervat dreptul de a alege direcția atacului principal, fie Rogacev, fie Moghilev, în funcție de situație (ambele aceste orașe se află pe Nipru). La ora 10:55 forțele principale ale diviziei 4 panzer au lansat o ofensivă de la Svisloci către esti. Situația cu combustibilul nu era alarmantă, furnizarea de

muniție, alimente și materiale sanitare era în ordine. Pierderile, din fericire, erau încă nesemnificative. Au lipsit doar podurile de pontoane și piesele de construcție. Interacțiunea cu avioanele colonelului Molder a fost excelentă. Numai cu bombardierele cu rază scurtă de acțiune ale generalului Viebig, nu am reușit să realizăm o conexiune suficient de rapidă. Divizia 1 cavalerie și-a dovedit capacitatea de luptă.

În această zi, recunoașterea aeriană a demonstrat că sovieticii concentrează forțe proaspete în regiunea Smolensk-Orșă-Moghilev. Era necesar să se grăbească ofensiva către Nipru și să se forțeze acest râu, fără a aștepta sosirea infanteriei, ceea ce ar putea duce la pierderea a câteva săptămâni.

Între timp, în zona Bialystok au fost duse bătălii crâncene pentru distrugerea grupării inamice încercuite. Acest lucru indică faptul că forțe mari sovietice încercau să se retragă spre est. Rezistența rușilor a făcut o impresie atât de puternică asupra comandamentului armatei a 4-a, încât a decis să nu slăbească trupele care mențineau încercuirea. Prin urmare, feldmareșalul von Kluge mi-a anulat ordinul pentru desfășurarea diviziei 17 panzer în direcția Borisov; doar divizia 18 de tancuri a ajuns la Borisov și a creat un cap de pod pe Berezina, a cărui păstrare depindea în mare măsură de continuarea ofensivei Corpului 47 de tancuri în direcția Niprului. În ciuda tuturor îndoielilor pe care le-am avut, am trimis totuși trupelor ordinul comandantului armatei a 4-a.

Pe 2 iulie, în timp ce eram în Mir, la batalionul de mitraliere, care asigura flancurile divizilor 17 panzer și 29 motorizată, am cercetat personal situația grupării inamice încercuite. Am ascultat opiniile ofițerilor despre inamic pentru a evalua mai corect situația. Apoi m-am dus la generalul Lemelsen și i-am ordonat comandantului diviziei 29 motorizată, care erau cu el, să mețină încercuirea. După aceea m-am îndreptat spre Kaidano, unde se afla divizia 17 panzer. Generalul Ritter von Weber a raportat că a respins cu succes toate încercările dușmanului de a scăpa din încercuire. De acolo m-am dus la noul amplasament al punctului de comandă al Grupării de tancuri, situat la Sinilo (sud-est de Minsk). La sosirea la punctul de comandă, am aflat că a avut loc o neînțelegere în timpul transmiterii ordinului către divizia 17 panzer; s-a dovedit că unitățile diviziei nu au primit ordinul să rămână în jurul grupării inamice încercuite și au continuat să avanseze spre Borisov. Am ordonat imediat raportarea acestui fapt la comanda armatei a 4-a.

Deja era imposibil să mai schimbăm ceva. La ora 8, în dimineața zilei următoare, am fost chemat la statul major al feldmareșalului von Kluge de la Minsk, unde mi s-a cerut să dau o explicație. După ce mi-a ascultat explicațiile, feldmareșalul von Kluge a declarat că intenționase deja să ne defere instanțelor militare pe mine și pe Hoth, deoarece cu Hoth avea exact același fel de neînțelegere, iar feldmareșalul credea că are de-a face cu o fronda generală. I-am spus că nu poate fi vorba de așa ceva, și asta s-a mai liniștit.

După această conversație, m-am dus la Corpul 47 de tancuri din Smolevici (35 km nord-est de Minsk), dar statul major al Corpului nu se mai afla aici și am plecat mai departe spre Borisov, la divizia 18 panzer. Acolo am inspectat capul de pod întărit de pe Berezina și am avut o întâlnire cu comandanții acestei divizii. Divizia a trimis în avans un detașament în direcția Tolocin. Pe drum, m-am întâlnit în Smolevici cu comandantul Corpului și am fost de acord cu el despre acțiunile diviziilor 18 și 17 panzer. În timpul acestei întâlniri, operatorii de radio din tancul meu de comandant au primit un raport despre atacurile avioanelor și tancurilor rusești la trecerea peste Berezina, lângă Borisov. Acest lucru a fost raportat Corpului 47 de tancuri. Atacul a fost respins cu pierderi grele pentru sovietici; divizia 18 panzer avea acum o imagine destul de completă a puterii rușilor, pentru că au folosit pentru prima dată tancurile lor T-34, împotriva cărora armele noastre erau prea slabe la vremea respectivă.

La 2 iulie, unități ale Grupării de tancuri se aflau:

- . Divizia 1 cavalerie — la sud de Sluțk;
- . Divizia 3 panzer — în Bobruisk (detașamentul din față al diviziei se apropia de Rogacev);
- . Divizia 4 panzer — în Svisloci;
- . Divizia 10 motorizată — la est de Sluțk;
- . Divizia SS „Das Reich” — la nord de Balusevici pe Berezina;
- . Divizia 10 panzer — la Cerven;
- . Regimentul de infanterie „Germania Mare” — la nord de Baranovici;
- . Divizia 18 panzer — la Borisov;
- . Divizia 17 panzer — la Kaidano;
- . Divizie 29 motorizată — la Stolpce;
- . Batalionul 5 mitraliere — la sud-est de Baranovici.

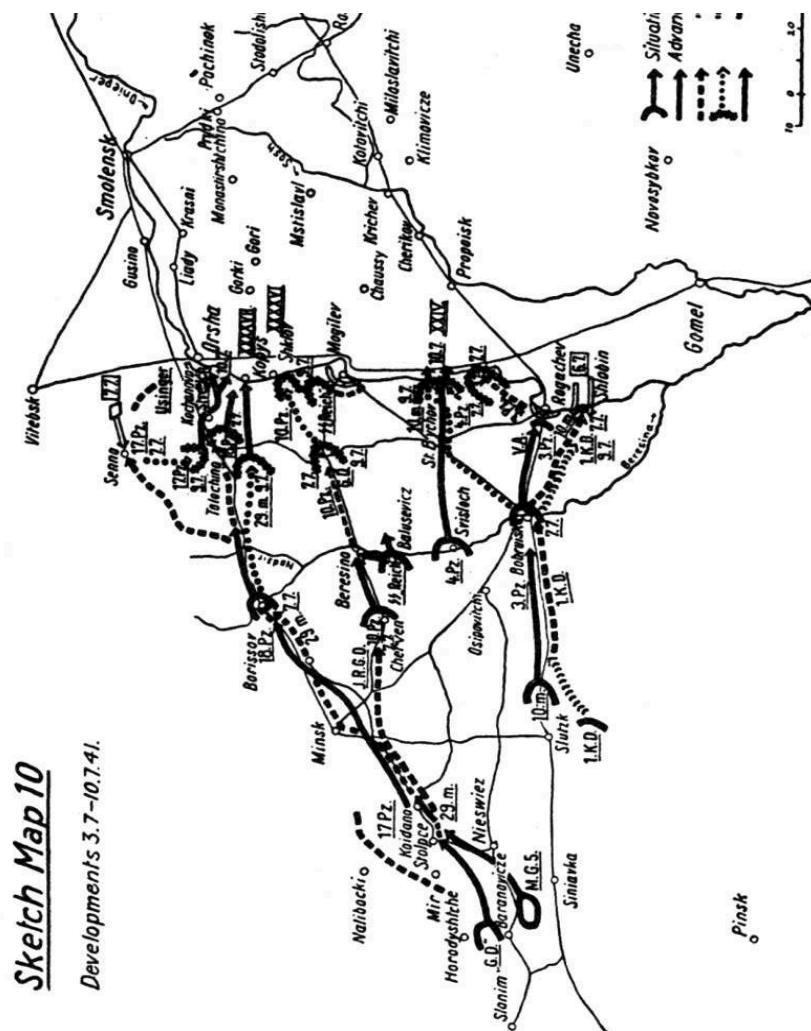
La 3 iulie trupele sovietice, încercuite la Bialystok, au capitulat. Acum mi-am concentrat toată atenția asupra ofensivei spre Nipru.

Pe 4 iulie, am vizitat Corpul 46 de tancuri. Am plecat de la Sinilo prin Smolevici, Cerven, Slobodka la punctul de comandă al diviziei 10 panzer și de acolo în divizia SS „Das Reich”. Pe drum spre această divizie, m-am întâlnit cu comandantul Corpului, care, atunci când a fost întrebat despre locul regimentului de infanterie „Germania Mare”, a putut să răspundă doar că acest regiment se afla încă în Baranavici, rezervă a armatei a 4-a. Apoi m-am îndreptat spre divizia SS „Das Reich”, la Reciki. Generalul Hausser m-a informat că batalionul său de motociclete, după lupte grele, a format un cap de pod întărit peste râul Berezina la Brodeț (17 km sud de Berezino). Potrivit lui, un pod peste Berezina, la Iakșița a fost aruncat în aer și era imposibil de traversat peste râu; geniștii se ocupau cu repararea drumurilor de acces care trec printr-un terenul mlaștinos. M-am dus la geniști și am văzut că lucrau cu sîrguință; ei au promis să-și termine lucrul în dimineața zilei de 5 iulie.

În ziua de 4 iulie, Corpul 24 de tancuri a ieșit la râul Nipru, la Rogacev, capturînd mai multe treceri peste Berezina. În acea zi unități ale Grupării de tancuri se aflau:

- . Divizia 1 cavalerie — la est de Slutk;
- . Divizia 3 panzer — lângă Rogacev;
- . Divizia 4 panzer — la Bîhov;
- . Divizia 10 de motorizată — în Bobruisk;
- . Divizia SS „Das Reich” — în Balusevici,
- . Divizia 10 panzer — în Berezino;
- . Regimentul de infanterie „Germania Mare” — la est de Stolpce;
- . Divizia 18 panzer — la est de Nacie;
- . Divizia 17 panzer — o parte la Borisov, principalele forțe ale acestei divizii fiind în Minsk;
- . Divizia 29 motorizată — se află în zona Kaidano, Stolpce;
- . Batalionul 5 mitraliere — la vest de Stolpce.

Sketch Map 10

Developments 3.7-10.7.41.

La 6 iulie, for
flancul drept al
motorizată. Rec

inamice din regiunea Orei, Briansk spre Gomel. Pe nîpru, se pare, se pregătea o linie defensivă. Acest lucru m-a făcut să mă grăbesc.

În ziua de 7 iulie, statul major al Grupării 2 de tancuri a fost mutat la Borisov, iar unitățile sale au atins următoarele puncte:

- . Divizia 1 cavalerie — Bobruisk;
- . Divizia 10 motorizată — Jlobin;
- . Divizia 3 panzer — raionul Rogacev, Novîi Bîhov;
- . Divizia 4 panzer — Starîi Bîhov (Bîhov);
- . Divizia 10 panzer — Belînici;
- . Divizia SS „Das Reich” — Berezino;
- . Regimentul de infanterie „Germania Mare” — Cerven;
- . Divizia 18 panzer — Tolocin;
- . Divizia 17 panzer — Senno;
- . Divizia 29 motorizată — Borisov.

au atacat
divizia 10
iloanelor

Divizia 17 tancuri, lângă Senno a purtat bătălii feroce cu un adversar puternic, care a lansat un număr extrem de mare de tancuri. Lupte puternice a purtat, de asemenea, divizia 18 tancuri. Avînd în vedere că elemente ale Corpului 24 de tancuri ajunseseră deja în Nipru, a fost necesar să se decidă asupra continuării operațiunii. De la superiorii mei nu am primit nici o instrucțiune nouă, așa că a trebuit să cred că vechea directivă, conform căreia Grupul 2 de tancuri ar trebui să ajungă la Smolensk-Elnia-Roslavl, rămîne pe deplin în vigoare. Eu personal nu am găsit niciun motiv pentru a schimba această directivă. Apoi nu știam că opiniile lui Hitler diferă de punctul de vedere al OKH. Despre acest fapt, cu toate consecințele lui, am aflat mult mai târziu. Neînțelegerile în desfășurarea operațiunilor vor deveni ușor de înțeles doar dacă privim la ceea ce s-a întîmplat în spatele scenei înaltului Comandament al forțelor germane în acele zile.

Hitler a omis faptul că a ordonat personal o ofensivă rapidă cu scopul operațional de capturarea Smolensk-ului. În ultimele zile de luptă, a văzut doar grupul înconjurat în raionul Bialystok. Feldmareșalul von Brauchitsch nu a îndrăznit să informeze Grupul de armate „Centru” cu privire la punctul său de vedere foarte diferit, din moment ce știa opinia lui Hitler. Feldmareșalul von Bock, pe propria sa răspundere, a vrut să transfere Grupările 2 și 3 de tancuri sub comanda generală a feldmarșalului von Kluge pentru a scăpa de responsabilitatea imediată de a le gestiona. Feldmareșalul von Kluge a dorit, potrivit opiniei oficiale a lui Hitler, să obțină un punct de sprijin pe frontul din jurul orașului Bialystok și să aștepte pînă cînd sovieticii se vor preda, refuzînd să înainteze spre est.

Hoth și cu mine eram de acord cu această opinie. Am căutat să înaintăm spre est, așa cum s-a arătat în directiva inițială, care nu și-a pierdut forța de a-și atinge primele obiective operaționale. Ne-am dorit (despre acest lucru deja am menționat) să menținem încercuite forțele inamice din Bialystok cu un număr minim de tancuri și să oferim lichidarea grupului înconjurat armatelor de cîmp, care veneau în urma Grupărilor noastre de tancuri. Înaltul Comandament a sperat în secret că Grupările de tancuri fără ordin, și chiar contrar ordinului, vor încerca să atingă primele obiective operaționale ale ofensivei. În același timp, nu a îndrăznit să instruiască comandantii Grupurilor de armate sau pe comandantii armatelor pentru a-i încuraja să ia decizia dorită.

Și iată că s-a primit ordinul ca Gruparea a doua de tancuri să mențină încercuirea grupului sovietic de la Bialystok cu forțe minime și cu celelalte unități disponibile să urmărească inamicul aflat în retragere peste râurile Berezina și Nipru, feldmareșalul von Kluge a dat un contra-ordin tuturor unităților care fuseseră implicate în încercuirea grupării inamice, să își consolideze pozițiile în jurul Bialystok-ului și să aștepte noi ordine pentru a continua ofensiva în est. O parte din trupe nu au primit această ordine la timp și au continuat să avanseze spre Berezina. Din fericire, întreaga operațiune în ansamblu nu a fost afectată în mod special de aceasta, dar a existat o relație neplăcută între comandanți și au început disputele.

Forțarea Niprului

La 7 iulie a trebuit să iau o decizie: fie să continui avansul rapid și să forțez Niprul cu tancurilor mele și să-mi îndeplinesc primele obiective operaționale ale ofensivei în condițiile prevăzute de planul inițial de campanie sau, ținând seama de măsurile luate de sovietici pentru a organiza apărarea pe acest râu, să suspend avansarea pînă la sosirea trupelor de infanterie.

Slăbiciunea apărării rusești, care de abia începea să se organizeze, îndemna pentru o ofensivă imediată. Rușii au ocupat poduri puternic întărite lângă Rogacev, Moghilev și Orșa; așa că nu am reușit să luăm nici Rogacev și nici Moghilev. Adevărat, am avut informații despre sosirea întăririlor inamice: un grup mare de trupe sovietice a fost observat în zona Gomel, iar un altul mai mic, la nord de Orșa, în zona Senno. Dar infanteria noastră nu putea ajunge mai devreme de două săptămîni. În acest timp, sovieticii și-ar putea întări considerabil apărarea. În plus, era îndoielnic că infanteria putea să străpungă o apărare bine organizată pe partea cealaltă a râului și să continue din nou războiul de manevră. Chiar mai discutabilă a fost atingerea primelor noastre obiective operaționale și sfîrșitul campaniei în toamna anului 1941. Acesta a fost exact punctul principal.

Am fost pe deplin conștient de dificultatea soluției. Am considerat că exista pericolul unui contraatac puternic al inamicului pe flancurile deschise ale celor trei corpuri de tancuri după trecerea Niprului. În ciuda acestui fapt, am fost atît de imboldit de importanța sarcinii care mi-a fost

încredințată și de credința în fezabilitatea ei și, în același timp, atât de convins de puterea irezistibilă a trupelor mele, încât am dat imediat ordinul să se traverseze Niprul și apoi să se continue înaintarea spre Smolensk.

Am dat ordin să se oprească luptele în ambele zone — atât în Jlobin, cât și în Senno — și să organizeze acolo doar observarea inamicului.

Locurile de fortare a Niprului s-au limitat la capetele de pod întărite, ocupate de mari forțe sovietice. Pentru Corpul 24 de tancuri, prin acord cu generalul baron von Geyr, a fost ales punctul de trecere de la Starîi Bîhov (Bîhov), iar ziua începerii operațiunilor a fost 10 iulie; la 11 iulie, Corpul 46 de tancuri trebuia să traverseze Niprul la Șklov, iar Corpul 47 de tancuri la Kopîs, între orașele Moghilev și Orșa. Toate mișcările de trupe și ieșirea lor în poziția inițială au fost mascate atent; marșurile au fost efectuate numai noaptea. Acoperirea aeriană a poziției inițiale a fost efectuată de aviatorii curajosului colonel Molder, care a amenajat aerodromuri avansate chiar în spatele primului eșalon. Unde au apărut piloții săi, cerul a devenit imediat limpede.

În 7 iulie, am vizitat Corpul 47 de tancuri pentru a explica verbal planurile de trecere a Niprului. Pe drumul spre Corp, am examinat trenul blindat sovietic capturat. Apoi m-am dus la statul major al Corpului, așezat la Nacie (30 km est de Borisov); de acolo la Tolocin, la divizia 18 panzer, care tocmai începuse lupta împotriva tancurilor sovietice. I-am spus generalul Nehring și am subliniat importanța ocupării zonei Kohanovo, la vest de Orșa, și limitarea accesului sovieticilor în zona capetelor de pod, condiție esențială pentru succesul operațiunilor. Trupelor, care mi-au făcut o impresie extrem de bună, le-am exprimat recunoștința.

La 8 iulie am vizitat Corpul 46 de tancuri; divizia SS „Das Reich”, care era parte a Corpului, încă purta lupte pe malul vestic al Niprului.

Ziua de 9 iulie a fost marcată de dezbateri deosebit de aprinse despre desfășurarea viitoarelor operațiuni. Dimineața devreme, feldmarșalul von Kluge a apărut la punctul meu de comandă și mi-a cerut să-i raportez situația și intențiile mele. El a fost în total dezacord cu decizia de a traversa imediat Niprul și a cerut încetarea imediată a acestei operațiuni, pînă la sosirea infanteriei. Am fost profund indignat și mi-am apărat cu încăpăținare acțiunile. În cele din urmă, după ce i-am explicat argumentele pe care le-am menționat deja, am afirmat că pregătirile au mers prea departe și că era pur și simplu imposibil să le suspendăm, că unitățile

Corpurilor 24 și 46 de tancuri erau concentrate în principal pe pozițiile de plecare și le pot menține acolo doar pentru un timp foarte scurt, altfel vor fi detectate și atacate de avioane inamice. I-am mai spus că eu cred profund în succesul ofensivei și că, pe o scară mai largă, mă aștept ca această operațiune să faciliteze terminarea campaniei din Rusia încă în acest an. Explicațiile mele amănunțite, se părea că și-au atins ținta. Feldmareșalul von Kluge, deși reticent, a fost de acord cu planul meu, spunând: „Succesul operațiunilor tale atârână de un fir de păr”.

După această conversație furtunoasă, m-am dus la Corpul 47 de tancuri, care, fiind într-o situație dificilă, avea nevoie de un sprijin special. La ora 12:15 am ajuns în Krupki la punctul de comandă al generalului Lemelsen. El și-a exprimat îndoiala că divizia 18 panzer, din grupul de luptă al generalului Streich, formată unități anti-tanc și cercetași, ar reuși să avanseze în zona Kohanovo, deoarece trupele erau prea obosite de luptele continue. Am insistat asupra ordinului meu și am dispus ca divizia 18 panzer, după ce și-a îndeplinit misiunea, precum și divizia 17 panzer, după înfrângerea inamicului de la Senno, să se întoarcă spre sud-est, spre Nipru. De la statul major al Corpului am plecat pe front. Pe drum, l-am întâlnit pe generalul Johannes Streich și i-am dat instrucțiunile necesare. Apoi, l-am întâlnit pe Nehring, care, contrar opiniei comandanților Corpului său, a declarat că ocuparea poziției de plecare nu este dificilă. Apoi am vorbit cu comandantul diviziei 20 motorizată, care a declarat, de asemenea, că își poate îndeplini sarcina — să ajungă la Kopîs — fără mari dificultăți. Diviziile au fost instruite să pornească spre Nipru în această seară și să ocupe pozițiile inițiale.

În această zi, divizia 17 panzer a fost angajată în lupte feroce cu tancurile inamice, obținând un succes major; trupele diviziei au distrus 100 de tancuri sovietice.

În seara zilei de 9 iulie, Gruparea de tancuri ocupa următoarele poziții:

- Punctul de comandă al Grupării a fost mutat la Borisov (pe 10 iulie, a fost transferat la Tolocin);
- Divizia 1 cavalerie a asigurat flancul la sud-est de Bobruisk;
- Divizia 3 panzer — în zona Jlobin, Rogacev, Novîi Buhov;
- Divizia 4 panzer — Starîi Buhov (Buhov);
- Divizia 10 motorizată — Starîi Buhov (Buhov) la punctul de traversare;
- Divizia 10 panzer — la sud de Șklov;

- Divizia SS “Das Reich” — la Pavlov, mai multe unități ale diviziei la sud de Moghilev, au asigurat flancul drept al Corpului;
- Regimentul de infanterie „Germania Mare” — la Belînici;
- Divizia 18 panzer — la sud de Tolocin;
- Divizia 17 panzer — la Zamoste;
- Divizia 29 motorizată din sud-vestul orașului Tolocin a fost concentrată pentru ofensivă pe direcția Kopîs.

Infanteria care ne-a urmat, avînd forțele principale pe linia Slutk — Minsk, a apărut cu mici detașamente avansate pe linia Bobruisk – Svisloci-Borisov. Hoth a capturat Vitebsk, și Hoepfner orașului Pskov.

În zilele de 10 și 11 iulie, cu pierderi nesemnificative, a fost efectuată trecerea planificată a Niprului.

La 10 iulie, spre prînz, Corpul 24 de tancuri a raportat că a reușit să traverseze Niprul lîngă Starîi Buhov (Buhov). În a doua jumătate a zilei m-am îndreptat încă o dată către Corpul 47 de tancuri pentru a mă asigura de capacitatea de luptă a trupelor și pentru a inspecta zona de plecare. Generalul Streich și-a dus trupele în avanposturile din zona capătului de pod întărit sovietic de la vest de Orșa. La nord-vest de Orșa, un alt grup a fost desfășurat sub comanda colonelului Usinger. Batalionul de recunoaștere al diviziei 29 motorizată a stabilit contactul cu divizia SS “Das Reich”, care era pe partea dreaptă. Divizia 18 panzer s-a plasat pe poziția inițială, iar divizia 17 panzer, pînă la ora 10, cu subunitățile sale avansate, a ajuns pe șoseaua din apropierea orașului Kohanovo. Unități din această divizie luptaseră deja pe malul vestic al Niprului la sud-vest de Orșa. Divizia 29 motorizată a ajuns pe pozițiilor sale inițiale. Din nou, i-am explicat comandantului diviziei că o ieșire rapidă spre Smolensk, după trecerea cu succes a râului, este extrem de importantă. Deci, a fost posibil pentru Corpul 47 de tancuri îndeplinirea sarcinii dificile de a-și concentra trupele și de a ocupa pozițiile inițiale. Am fost încrezător în parcurgerea evenimentelor din ziua următoare.

Pentru ofensiva de după trecerea Niprului au fost stabilite următoarele sarcini:

- Corpul 24 de tancuri va desfășura ofensiva de-a lungul șoselei Slavgorod-Roslavl. Corpul însuși își va asigura flancul drept împotriva posibilelor atacuri inamice de la Jlobin, Rogacev și flancul stîng dinspre Moghilev.

— Corpul 46 de tancuri va ataca prin Gorki, Pocinok spre Elnia asigurînd flancul drept spre Moghilev. Acest corp va ataca spre Smolensk (aceasta era principala sa sarcină) și, în plus, va asigura flancul stîng între Orșa și Smolensk. Pe lîngă aceasta, va acționa împotriva inamicului de la Orșa, la vest și nord-vest de Nipru, care a fost observat de grupele de protecție ale lui Streich și Usinger. În seara zilei de 10 iulie, statul meu major a fost vizitat de atașatul militar italian, generalul Marras, pe care îl cunoscusem la Berlin. El era însoțit de căpitanul de rangul I (echivalent gradului de colonel) Bürkner. I-am invitat pe amîndoi să mă însoțească a doua zi la trecerea Niprului în raionul Kopîs. În afară de acești vizitatori, în aceeași seară a venit și locotenent-colonelul von Below, adjutantul lui Hitler pentru Forțele aeriene, care dorea să se familiarizeze cu situația de pe frontul Grupării de tancuri.

În ziua de 11 iulie, în dimineța însoțită, devreme la ora 6:10, însoțit de ambii oaspeți, am prăsit punctul meu de comandă din Tolocin, care a servit drept cartier general lui Napoleon în 1812, și m-am îndreptat spre Nipru la Kopîs pentru a urmări traversarea râului de către Corpul 47 de tancuri. Deplasarea printre coloanele de trupe care se îndreptau spre râu, era grea din cauza prafului dens. Acest praf gros, care stăruia în aer de cîteva săptămîni, afecta oamenii, dar și armele și motoarele. De multe ori a fost necesar ca cilindrii motoarelor să fie curățați cu șmirghel, ceea ce a făcut ca puterea lor să scadă semnificativ.

La punctul de comandă al diviziei 29 motorizată, lîngă Kopîs, m-am întîlnit cu comandantul Corpului și cu comandantul diviziei care mi-au raportat situația; regimentele 15 și 71 trecuseră deja râul la est de Kopîs, și au ajuns la marginea pădurii; noi am văzut cum au atacat inamicul care era format din aproximativ două divizii (diviziile 18 și 54 de pușcași ale Corpului sovietic 66). Vrăjmașul a deschis un foc slab de artilerie; în plus, terenul era fost minat. A fost o foarte bună ocazie pentru monitorizarea ofensivei infanteriei noastre și a traversării podului. După ce atașatul italian a plecat, am ordonat să fiu dus cu o barcă de asalt pe malul estic al râului, pentru a afla rezultatele luptelor. Apoi mi-am amintit că intenționez să plec la Corpul 46 de tancuri, pentru că nu se reușise stabilirea legăturii cu Șklov prin radio.

Între timp, s-a dovedit că Divizia 17 Panzer, la sud de Orșa, a întîlnit trupe dușmane atît de puternic întărite încît nu era recomandabil să continuăm avansul de la micul cap de pod cucerit. Comandantul

regimental, colonelul Licht, care era în zonă, a luat deci decizia corectă de a părăsi capul de pod, divizia 17 de tancuri a trebuit să fie transferată prin Kopîs în spatele diviziei 29 motorizate.

Pe drumul spre centrul de comandă al Grupării l-am întâlnit pe feldmareșalul von Kluge și i-am raportat despre dezvoltarea ofensivei. El a aprobat ordinele pe care le-am dat și, am cerut ca avangarda Corpului de infanterie să avanseze pînă la Nipru, pentru a grăbi blocarea puternicului cap de pod sovietic. La postul meu de comandă, l-am întâlnit pe adjutantul șef al lui Hitler, colonelul Schmundt, și am avut o conversație cu el.

După o scurtă ședere la Tolocin la ora 18:15, m-am dus la Șklov la Corpul 46 de tancuri. Drumurile erau rele, podurile au necesitat reparații imediate. La Corp am ajuns la ora 21:30. Focul puternic de artilerie și bombardamentele repetate ale avioanelor inamice pe zona podului ocupată de către divizia 10 de tancuri a făcut ca traversarea râului să fie mult mai dificilă decît în zona Corpului 47 de tancuri.

La divizia SS "Das Reich", podul a fost de asemenea deteriorat de avioanele inamice.

În ciuda acestui fapt, divizia a reușit să forțeze râul și să trimită avangarda în direcția Gorki. Am indicat Corpului necesitatea unei ofensive pe timp de noapte pentru a folosi elementul surprinză, apoi am plecat la divizia 10 panzer pentru a urmări ofensiva acesteia. Sosirea mea a fost foarte oportună, deoarece unitățile nu porniseră încă atacul.

Sketch Map 11

Înainte de atac

Șanț antitanc al Liniei Stalin

După o călătorie dificilă, pe 12 iulie la ora 4:30 dimineața am fost din nou în Tolocin. La 11 iulie, diviziile Grupării de tancuri ajunseseră pe pozițiile:

- Divizia 1 cavalerie — Jlobin, Rogacev;
- Divizia 4 panzer și divizia 10 motorizată — districtul Starî Bîhov (Bîhov) și la nord de capul de pod pe malul estic al Niprului;
- Divizia 3 panzer — la sud de Moghilev, pentru a acoperi flancul sovieticilor de la capul de pod întărit;
- Divizia 10 panzer și regimentul „Germania Mare” — la sud de Șklov;

- Divizia SS „Das Reich” — la capul de pod de pe malul estic al Niprului lângă Șklov;
- Divizia 29 motorizată — a creat un cap de pod la est de Kopîs;
- Divizia 18 panzer — a ajuns la vest de Kopîs;
- Divizia 17 panzer — a ajuns la sud-vest de Orșa.

Grupurile de acoperire ale lui Schtreih și Uzinger au asigurat flancul Grupării la vest și la nord-vest de Orșa dinspre capul de pod întărit al sovieticilor.

Forțele principale ale infanteriei au fost concentrate pe linia de la est de Sluțk și la est de Minsk, avangărzile sale ajungând la Berezina. Hoth a ajuns lângă Vitebsk.

La 12 iulie, trupele au continuat să forțeze râul. În această zi, am zburat cu avionul la Corpul 24 de tancuri. Am rămas acolo timp de 8 ore; după ce am vizitat Corpul, l-am luat pe Schmudt.

La OKH, în acea zi nu era încă o idee clară asupra faptului dacă inamicul și-ar putea continua rezistența încăpățânată împotriva Grupării de tancuri din cadrul Grupului de armate Centru sau ar începe să se retragă. În orice caz, OKH a dorit ca ambele Grupări de tancuri să încerce să spargă frontul format de sovietici de la vest de Smolensk și să distrugă forțele inamice de acolo. În plus, OKH s-a gândit dacă ar trebui să transfere unități ale Grupării 3 de tancuri, a lui Hoth, la nord, pentru a distruge forțele inamice cu care se confrunta pe flancul drept armata a 16-a.

Smolensk — Elnia — Roslavl

Pe 13 iulie mi-am transferat postul de comandă pe malul estic al Niprului, la Zahodî (la 6 km sud-est de Șklov). În această zi, am vizitat divizia 17 de tancuri, situată pe Nipru. Această divizie glorioasă, de la începutul atacului, a distrus 502 tancuri inamice. Apoi am fost prezent la trecerea unităților diviziei SS „Das Reich” și am discutat cu generalii Hausser și von Vietinghoff. Diviziile SS au trebuit să accelereze avansarea și să organizeze recunoașterea în direcția Monastîrșcina, deoarece, potrivit datelor de recunoaștere aeriană, la sud-vest de Gorki, trupele sovietice au încercat să se îndrepte spre Nipru. Sub conducerea capabilului său

comandant, divizia 29 motorizată, în acea zi, a avansat la 18 km de Smolensk.

Postul nostru de comandă, la care m-am întors la ora 17, a fost mutat mai aproape de linia frontului. La sud se auzea un foc intens și am dedus că regimentul de infanterie „Germania Mare” ducea lupte grele. Acest regiment avea sarcina de a ne proteja flancul de atacurile inamice de la Moghilev. Noaptea am primit cereri de ajutor: regimentul de infanterie „Germania Mare” a rămas fără muniție. Regimentul, care încă nu era obișnuit să lupte în Rusia, a cerut muniții suplimentare. Dar el nu a primit nimic; focul intens a fost oprit, iar calmul s-a reinstalat.

În această zi, OKH a avut brusc ideea de a transfera Gruparea a 2-a de tancuri la sud sau sud-est. Motivul pentru această decizie a fost dezvoltarea cu succes a ostilităților pe frontul Grupului de armate Sud, care ajunsese la Nistru. În același timp, în aceeași zi, OKH era angajat în campania africană a lui Rommel, precum și în planurile de desfășurare a operațiunilor din Libia. Acestea urmau să fie coordonate cu un atac asupra Canalului Suez prin Turcia și Siria. Era în studiu și un atac prin Caucaz asupra Golfului Persic.

Pe 14 iulie am ordonat Corpului 46 ca împreună cu divizia SS „Das Reich”, să atace Gorki și apoi m-am deplasat personal în acea direcție. Divizia 10 panzer a ajuns la Gorki și Mstislavl, suferind în lupte grele pierderi însemnate, în special în artilerie. Divizia 29 motorizată a ajuns cu succes la Smolensk. Divizia 18 panzer a traversat Niprul și apoi a asigurat flancul stîng al diviziei 29 motorizate în zona de nord și nord-est de Krasnîi.

Corpul 24 de tancuri a dezvoltat o ofensivă de la capul de pod în direcția Volkovici, luînd cu sine și divizia 1 cavalerie din Bîhov.

OKH a elaborat, în această zi, planuri preliminare pentru distribuirea ulterioară a forțelor și componența grupurilor care urmau să rămînă în est ca forțe de ocupație. Ideea era că trebuia să staționăm forțe mobile puternice în zonele industriale importante și în nodurile de cale ferată (și rutiere) ,care să poată îndeplini sarcini de ocupație și să efectueze operațiuni ofensive zonele în care nu existau trupe germane, pentru a distruge eventualele centrele de rezistență formate. În acest sens, a fost revizuită compoziția forțelor terestre germane din Europa după finalizarea planului „Barbarossa” și au fost studiate planurile de reorganizare și reducere a armatei.

Toate aceste activități s-au desfășurat fără a ține seama de realitatea din teren. În primul rând, era necesar să se încheie cu succes planul „Barbarossa”, concentrându-se toate eforturile în acest sens.

În dimineața zilei de 15 iulie, feldmareșalul von Kluge a ajuns la postul meu de comandă. După ce am discutat cu el, m-am dus la Corpul 46 de tancuri, la Gorki, și de acolo pînă la Corpul 47 de tancuri, la Zverovici (la 12 km sud-vest de Krasnîi). Divizia 29 motorizată a capturat partea sudică a orașului Smolensk, iar divizia 18 panzer a ajuns la Nipru la nord de Krasnîi. Sovieticii se retrăgeau pe patru sau cinci coloane paralele de-a lungul șoselei Orșă-Smolensk; divizia 17 de tancuri a capturat cartierele estice și sudice ale orașului Orșă, pe malul estic al Niprului. La ora 17 am fost la generalul Nehring, comandantul diviziei 18 panzer, care a purtat lupte grele la Gusino. Mi-a raportat despre pierderile semnificative suferite lîngă Dobrîn (24 km sud-est de Orșă), unde inamicul încerca să spargă încercuirea pe direcția est. La ora 17:40 m-am deplasat mai departe spre Smolensk. Pe traseu, grupul meu de lucru operativ s-a deplasat fără probleme pe calea aerului. La ora 19:15, lîngă Smolensk, am avut o conversație cu șeful statului major al diviziei 29 motorizate, destoinicul maior Franz, care mi-a raportat că divizia se deplasează cu succes spre Smolensk fără mari pierderi. Deja, se făcea simțită nevoia de întărire cu personal și cu material.

La ora 23 am ajuns la centrul de comandă al grupării, care se mutase în timpul absenței mele la Gorki.

La 16 iulie, divizia 29 motorizată a cucerit Smolenskul. Astfel, ea a fost prima care și-a atins scopul operațional. A fost un succes remarcabil. Personalul diviziei, de la comandantul său, generalul von Boltenstern pînă la ultimul soldat, și-a îndeplinit datoria, toți s-au dovedit a fi soldați curajoși.

În ziua de 16 iulie, unitățile grupării de tancuri se aflau după cum urmează:

- Divizia 1 cavalerie — la sud-est de Bîhov;
- Divizia 4 panzer — în zona dintre Ceausî și Moliatici;
- Divizia 10 de infanterie motorizată — la sud de Moghilev;
- Divizia 10 panzer — în zona dintre Hislavici și Pocinok;
- Divizia SS “Das Reich” și regimentul de infanterie „Germania Mare”
la nord de Moghilev;

- Divizia 29 motorizată — în Smolensk;
- Divizia 18 panzer — în zona Krasnîi, Gusino;
- Divizia 17 de tancuri — la Liadî, Dubrovno.

Unitățile de infanterie avansate au atins Nipru. Acestea erau formate din batalioane de recunoaștere și mici unități motorizate ale diviziilor de infanterie. În consecință, puterea lor de luptă era mică.

La 13 iulie, au început puternice contra-atacuri sovietice. Din direcția Gomel, aproximativ douăzeci de divizii au avansat spre flancul drept al Grupării de tancuri; în același timp, sovieticii au făcut raiduri de la podul de la Moghilev pe direcțiile sud și sud-est și de la Orșa pe direcția sud. Aceste operațiuni au fost conduse de mareșalul Timoșenko cu scopul clar de a arunca trupele germane înapoi peste Nipru.

Pe 16 iulie, forțele inamice s-au regrupat în direcția Gomel și Klințî, iar o mișcare masivă de trupe a fost observată la est de Smolensk. În consecință, era necesar să ne așteptăm ca sovieticii să-și continue încercările de a ne opri atacul. În ciuda acestei situații dificile, am fost ferm pe decizia luată: să-mi ating obiectivele operaționale stabilite cât mai curînd posibil. Gruparea de tancuri și-a continuat ofensiva.

Pe 17 iulie, am zburat la Corpul 24 de tancuri și am vizitat flancul drept al diviziei 1 cavalerie, care a respins cu succes contraatacurile rusești asupra pozițiilor noastre de pe Niprului.

În această zi, diviziile se aflau pe următoarele poziții:

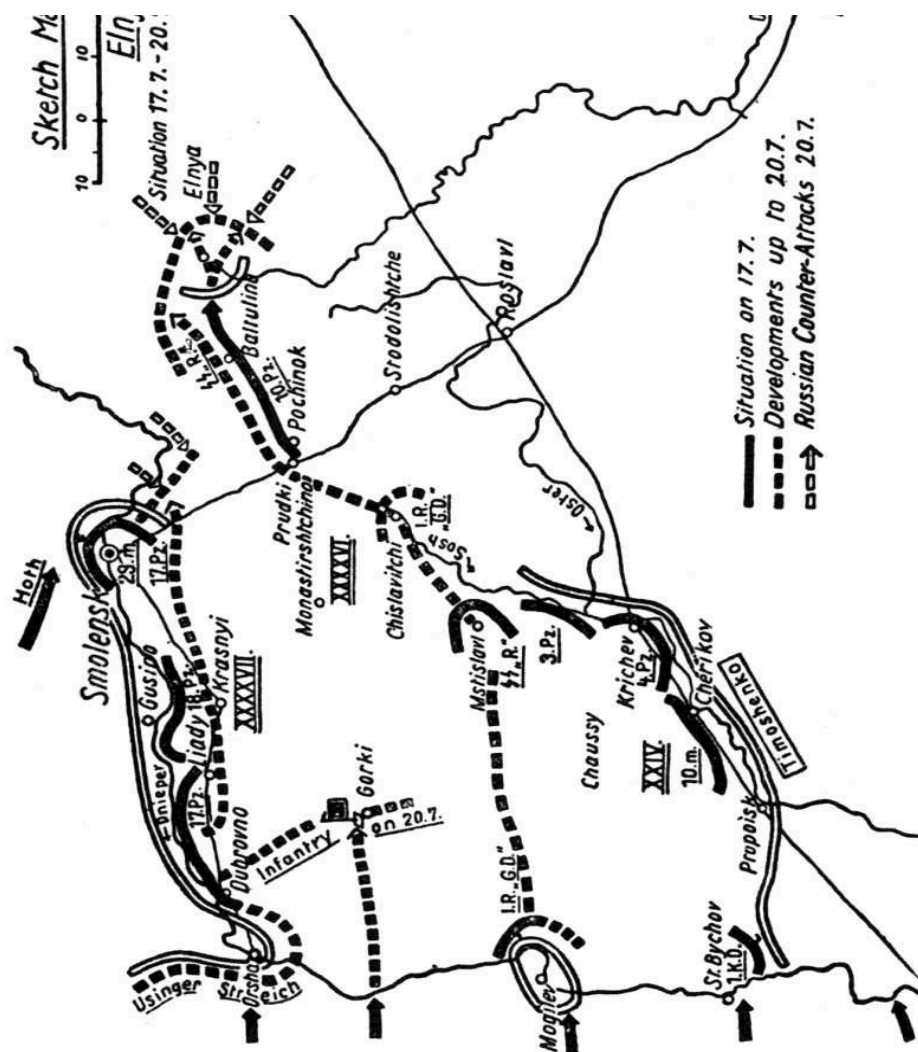
- Divizia 1 de cavalerie — la sud de Bîhov;
- Divizia 10 motorizată — la vest de Cerikov;
- Divizia 4 panzer — la Kricev;
- Divizia 3 panzer — la Lobkovici;
- Divizia 10 panzer — între Pocinok și Elnia;
- Divizia SS „Das Reich” — la Mstislavl;
- Regimentul de infanterie „Germania Mare” — la Rekotka;
- Divizia 29 motorizată — la Smolensk;
- Divizia 18 panzer — la Katîn, Gusino;
- Divizia 17 panzer — la Liadî, Dubrovno.

La vest și la est de Moghilev, la est de Orșa, la nord și la sud de Smolensk au apărut grupuri mari de trupe sovietice. Hoth s-a deplasat spre nord de Smolensk. Infanteria care venea după noi a ajuns la râul Nipru.

Grupul de armate Sud a reușit să creeze un cap de pod peste Nistru.

În această zi, împreună cu Hoth și Richthofen, am primit crucea cavalerilor cu frunze de stejar. Eram cel de-al cincisprezecelea în forțele terestre și al douăzeci și patruilea în forțele armate care primeam această distincție.

Pe 18 iulie am fost la Corpul 47 de tancuri. Divizia 17 panzer a fost redistribuită pe flancul de la est de Orșă, în zona de sud a Smolenskului, pentru a respinge atacurile sovieticilor care se deplasau spre oraș dinspre sud. În bătăliile care au avut loc aici, curajosul comandant al acestei divizii, generalul Ritter von Weber, a fost rănit mortal.

În zilele 1 și 2 iulie, unitățile de infanterie au realizat o înfrângere decisivă a inamicului, care se apăsă pe poziții fortificate, a capturat orașul Elnia și împrejurimile sale. Luptele continuau încă pe flancul drept și în spatele Corpului.

Până la 20 iulie, unitățile din Gruparea de tancuri au ajuns pe pozițiile:

- Divizia 1 cavalerie — la sud-est de Bîhov;
- Divizia 10 motorizată — la vest de Cerikov;
- Divizia 4 panzer — la Cerikov, Kricev;
- Divizia 3 panzer — la Lobkovici;
- Divizia 10 panzer — la Elnia;
- Divizia SS "Das Reich" — la Gusino;
- Regimentul de infanterie „Germania Mare” — la vest de Hislavici;
- Divizia 17 panzer — la sud de Smolensk;
- Divizia 29 motorizată — la Smolensk;

— Divizia 16 panzer — la Gusino.

Sovieticii au continuat să execute contraatacuri asupra Corpului 24 de tancuri la Smolensk; lângă Elnia a început din nou lupta. Infanteria care ne urma a traversat Niprul. Hoth intenționa să înconjoare numeroasele forțe inamice din nord-estul orașului Smolensk. Pentru aceasta, avea nevoie de sprijinul Grupării mele de tancuri în sud, în direcția Dorogobuj. Doream foarte mult să-l ajut și, în 21 iulie, m-am îndreptat spre Corpul 46 de tancuri pentru a ordona regrouparea necesară. Partea sudică și cea vestică a orașului Smolensk se afla sub focul artileriei inamice, așa că a trebuit să ajung ocolind orașul peste câmpuri. Pînă la prînz, am ajuns la unul din regimentele diviziei 17 de tancuri, care asigura flancul sud-estic la Sloboda. La Kiselevsk (45 km sud-est de Smolensk) am găsit postul de comandă al Corpului 46 de tancuri, aici am luat cunoștință de situația și apoi am inspectat pozițiile regimentului infanterie „Germania Mare” la sud de Vaskovo (la 35 km nord de Roslavl). În fața regimentului era un adversar slăbit, dotat cu cîteva piese de artilerie.

În acel moment, toate forțele Corpului 46 de tancuri erau angajate în luptă cu inamicul. Prin urmare, am decis schimbarea regimentului de infanterie „Germania Mare” cu divizia 18 panzer, care în zilele următoare urma să pună capăt luptelor la Gusino și să ofere Corpului 46 de tancuri posibilitatea de a-l susține pe Hoth. Am dat toate ordinele necesare prin radio de la postul de comandă al Corpului 46 de tancuri. Corpul trebuia să acționeze cu toată puterea sa în direcția Dorogobuj; aviația cu rază scurtă de acțiune trebuia să susțină trupele, respingînd contra-atacurile sovietice la sud-est de Elnia în raionul Spas-Demensk. Pe drum, am primit mai multe radiograme de la sediul meu, conținînd instrucțiuni din partea autorităților superioare despre utilizarea imediată a diviziei SS „Das Reich” în direcția Dorogobuj. Dar, în acel moment, nu se putea face mai mult decît ceea ce se făcuse deja cu Corpul 46 de tancuri. De la Corpul 47 de tancuri, unde mă aflam din nou, nu se putea cere mai mult. Totul depindea de cît de repede am putea retrace divizia 18 de tancuri, care asigura flancul de la Gusino, eliberînd astfel forțele necesare pentru a avansa în continuare spre nord. Și aici a urmat din nou intervenția personală a feldmareșalului von Kluge, care a fost deranjat de poziția de pe flancul stîng al Grupării de tancuri pe Nipru; el a reținut divizia 18 de tancuri, la fel ca în Bialistok, fără să-mi

notifice ordinul. Ca urmare, forțele de atac pe direcția Dorogobuj nu au fost suficiente.

Seara, sub focul de artilerie inamic, m-am deplasat prin Smolensk la centrul de comandă al Grupării din Hohlovo, situat la sud-vest de oraș. Pe drum, motociclistul de legătură, Hollriegel, care mă însoțea, a fost aruncat de pe motocicletă de suflul unei explozii, dar din fericire nu a fost rănit.

Orașul Smolensk a suferit puțin de pe urma luptelor. După capturarea părții vechi a orașului, de pe malul sudic al Niprului, divizia 29 motorizată, a primit sarcina de a stabili legătura cu Hoth, apoi a traversat Niprul și a ocupat zona industrială a orașului, situat pe malul de nord al râului. Profitând de vizita mea la pozițiile noastre din Smolensk, am decis să vizitez catedrala. Ea a rămas nevătămată. La intrare, vizitatorului îi sărea în ochi un muzeu anti-religios, situat în partea centrală și partea stîngă a catedralei. La poartă stătea figura de ceară a unui cerșetor cerșind. În partea interioară a sălii se aflau figuri de ceară în mărime naturală, arătînd în formă exagerată modul în care burghezia exploatează și oprimă proletariatul. Nu era nimic frumos. Jumătatea dreaptă a bisericii era folosită pentru oficierea slujbelor. Au încercat să ascundă icoanele și sfeșnicele de argint dar nu au avut timp să facă acest lucru înainte de sosirea noastră în oraș. În orice caz, toate aceste lucruri extrem de valoroase se aflau într-o grămadă în centrul catedralei. Am ordonat să se găsească cineva printre ruși, care ar putea fi responsabil pentru păstrarea acestor valori (sanchi — nota traducătorului). A fost găsit un paznic de biserică — un bătrîn cu o barbă albă lungă, căruia i-am transmis prin intermediul unui interpret să accepte valorile sub responsabilitatea lui și să le pună la loc. Cele mai valoroase rame sculptate din iconostas au fost pe deplin conservate. Ce s-a întîmplat mai tîrziu cu catedrala, nu știu.

Pe 23 iulie, l-am întîlnit pe generalul Ritter von Thoma în Talașkino (la 15 km sud de Smolensk), acesta îl înlocuia pe generalul von Weber la comanda diviziei 17 panzer. Generalul Thoma, cunoscut ca un vechi și experimentat tanchist, s-a distins în timpul primului război mondial și în războiul din Spania. Avea un curaj deosebit, iar în acest război își justifica ambițiile. Divizia 17 de tancuri a asigurat comunicarea între Corpurile 46 și 47 de tancuri și a ținut frontul de pe Nipru, împiedicînd sovieticii să treacă spre sud, fapt care îngrijora Armata a 4-a. Postul de comandă al Corpului 46 de tancuri a fost amplasat în pădure, la 11 km vest de Elnia. Generalul

von Vietinghoff mi-a raportat despre contraatacurile sovietice în zona Elnia, dezvoltate dinspre sud, est și nord, cu un sprijin foarte puternic de artilerie. Din cauza lipsei de muniție, care se întâmpla frecvent încă de la începutul războiului, Corpul a deschis focul doar la asupra celor mai importante ținte. Von Vietinghoff a vrut să avanseze în direcția Dorogobuj, pentru a-l sprijini pe Hoth, imediat ce regimentul de infanterie „Germania Mare” a fost înlocuit de către divizia 18 panzer. Toate încercările de a trece râul Ușa, la nord-vest de Elnia, în direcția Svirkolucișe, au eșuat. Drumul Glinka-Klimiatino, marcat ca „bun” pe hărțile noastre, nu exista. Drumul spre nord era impracticabil pentru autovehicule. Toate deplasări trebuiau făcute doar pe jos și, prin urmare, erau obositoare și cereau mult timp.

Apoi m-am dus la divizia 10 de tancuri, unde generalul Schaal mi-a descris o imagine detaliată a luptelor din apropiere de Elnia. Pe parcursul unei zile, trupele sale au distrus 50 de tancuri inamice, dar au fost oprite de pozițiile sovietice bine apărute. El socotea că divizia a pierdut cel puțin o treime din toate tancurile. Muniția trebuia adusă de la 450 km de pozițiile diviziei.

De aici am plecat la divizia SS „Das Reich”, situată la nord de Elnia. Cu o zi înainte divizia a capturat 1.100 prizonieri, dar pe direcția Elnia, Dorogobuj nu mai putea să avanseze. Puternice bombardamente aeriene sovietice au întârziat avansarea diviziei: m-am dus pe pozițiile înaintate unde se afla batalionul de motocicliști, comandat de Hauptsturmführerul⁵ Klingenberg, să mă familiarizez personal cu terenul și cu situația. Am ajuns la concluzia că, înainte de a lansa o ofensivă în direcția Dorogobuj, ar trebui să așteptăm sosirea regimentului de infanterie „Germania Mare”.

La ora 23 am ajuns la noua poziție a postului de comandă al Grupării mele de tancuri, situat la 2 km sud de Prudka.

Atacurile sovieticilor au continuat timp de câteva zile cu o forță nemaîntîlnită. Cu toate acestea, am reușit să facem progrese pe flancul drept. În partea centrală a frontului Grupării au sosit întăririle mult așteptate: divizia 18 panzer și o divizie de infanterie. Încercările de a avansa spre Dorogobuj s-au sfârșit cu un eșec total. Potrivit celor mai recente date ale serviciului de informații, ar trebui să ne așteptăm la apariția a patru noi armate sovietice pe linia de est Novgorod-Severski, la vest de Briansk-Elnia- Rjev-Ostașkov. De-a lungul acestei linii, sovieticii au efectuat lucrări de genistică.

Până la 25 iulie, unitățile Grupării au ajuns pe pozițiile:

- Divizia 1 cavalerie — la sud-est de Novîi Bîhov;
- Divizia 4 panzer — pe linia Cerikov, Kricev;
- Divizia 10 motorizată — la Civikov;
- Divizia 3 panzer — la Lobkovici;
- Divizia 263 infanterie, batalionul 5 mitraliere, regimentul de infanterie „Germania Mare”, divizia 18 panzer și divizia 292 infanterie — în zona de sud de Prudka și aerodromul Șatalovo, folosit de către bombardierele noastre cu rază scurtă de acțiune și pe care trebuia să-l protejăm de focul de artilerie al sovieticilor;
- Divizia 10 panzer — la Elnia;
- Divizia SS „Das Reich” — la nord de Elnia;
- Divizia 17 panzer — la Cențovo;
- Divizia 29 motorizată — la sud de Smolensk;
- Divizia 137 infanterie — la Smolensk.

Cavaleria inamică a tăiat șoseaua către.

Pe 26 iulie, sovieticii și-au continuat ofensiva în zona Elnia. Am cerut comandamentului să transfere divizia 268 de infanterie în arcul de la Elnia pentru a întări această secțiune a frontului și pentru a permite forțelor de tancuri să se odihnească și să-și pună în ordine partea materială, acestea fiind nevoi urgente după marșuri lungi și bătălii feroce. După-amiaza am vizitat divizia 3 panzer, l-am felicitat pe comandant pentru crucea de cavaler primită, pe care a meritat pe deplin, și am ascultat raportul său privind starea diviziei. Apoi m-am deplasat la divizia 4 panzer (de tancuri), unde l-am întâlnit pe generalul baron von Geyr și pe generalul baron von Langermann. Spre seară, am primit un raport care spunea că sovieticii au străpuns și ocupat capul de pod întărit pe malul de nord al Niprului lângă Smolensk, deținut de divizia 137 infanterie. Serviciul de informații radio a constatat că a existat o legătură între armata a 21-a sovietică din Gomel, armata a 13-a din Rodnia și armata a 4-a din sudul orașului Roslavl.

În aceeași zi, trupele lui Hoth au reușit să închidă inelul la nord în jurul trupelor sovietice situate la est de Smolensk. Resturile a zece divizii sovietice au fost învinse de Gruparea a 3-a de tancuri. În plus, forțele inamice mari care operau în spatele trupelor noastre, lângă Moghilev, au fost distruse.

Revenind la postul meu de comandă la ora 22:00, am primit o înștiințare de la sediul Grupului de armate Centru pentru a mă prezenta, la ora 12:00, a doua zi la aeroportul Orșă pentru o ședință. Era necesar să se discute unele probleme, deoarece în ultimele zile a apărut o discrepanță în evaluarea situației. În timp ce comanda armatei a 4-a credea că zona Smolensk era cea mai amenințată, comanda Grupării de tancuri credea că cele mai periculoase zone erau la sud de Roslavl și la est de Elnia. Concentrarea inutilă a mari forțe în regiunea Smolensk a fost motivul pentru care în ultimele zile a fost creată o situație critică în regiunea Roslavl și am suferit mari pierderi pe care am fi putut să le evităm. Toate acestea au dus la răcirea relațiilor cu comandantul Armatei a 4-a.

Pe 27 iulie, împreună cu șeful statului major al Grupării, locotenent-colonelul von Libenstein, am zburat la Borisov (unde se afla sediul Grupului de armate Centru) pentru a primi instrucțiuni privind dezvoltarea ulterioară a operațiunilor și pentru a raporta situația trupelor mele. Mă așteptam să primesc ordin să atac în direcția Moscovei sau cel puțin către Briansk, dar spre surprinderea mea, am fost informat că Hitler a ordonat Armatei a 2-a și Grupării 2 de tancuri (Guderian) să atace pe direcția Gomel. În plus, Gruparea 2 de tancuri a fost însărcinată, de asemenea, să avanseze în direcția sud-vest, pentru a înconjura 8-10 divizii sovietice rămase în această zonă. Ni s-a spus că Führer-ul era convins că operațiunile la scară largă erau o teorie greșită a statului major general, o teorie care se justificase numai în vest. Principala sarcină pe frontul sovietic este de a distruge forța inamicului, care poate fi realizată numai prin încercuirea și distrugerea formațiunilor mici. Toți participanții la întâlnire au crezut că astfel de acțiuni ar da inamicului posibilitatea de a câștiga timp pentru a pregăti noi unități și, folosind resursele lui nepuizabile, ar crea noi linii de apărare în spate, iar campania pe care o vom purta în acest fel nu va duce la sfârșitul războiului, ceea ce este atât de necesar pentru noi.

Doar cu câteva zile în urmă, OKH avea o opinie complet diferită. Acest lucru este evidențiat prin următorul extras din documentul meu oficial din data de 23 iulie 1941: „Decizia de a continua dezvoltarea operațiunilor se bazează pe ipoteza că, după realizarea obiectivului operațional, în conformitate cu planul de desfășurare strategică, cea mai mare parte a forțelor armatei sovietice va fi zdrobită. Pe de altă parte, este necesar să se ia în considerare faptul că inamicul va fi capabil să organizeze rezistență

îndârjită pe cele mai importante direcții de avans ale trupelor germane, folosind în acest scop rezervele sale umane și punând în funcțiune toate forțele sale. În același timp, ar trebui să se aștepte ca sovieticii să opună cea mai îndârjită rezistență în Ucraina, lângă Moscova și lângă Leningrad. Intenția OKH este de a distruge forțele inamice existente sau nou create și de a ocupa rapid cele mai importante zone industriale ale Ucrainei, zonele situate la vest de Volga, precum și Tula, Gorki, Rîbinsk, Moscova și Leningrad, pentru a priva inamicul de baza materială pentru restaurarea industriei sale militare. Sarcinile separate pentru fiecare grup de armate și gruparea generală a forțelor vor fi transmise mai întâi prin telegraf și apoi printr-o directivă detaliată”.

Oricare ar fi fost decizia lui Hitler, pentru Gruparea 2 de tancuri era în primul rînd necesar să se elimine, în cele din urmă, pericolul care amenința flancul drept. Plecînd de aici, am relatat comandantului Grupului de armate Centru despre decizia mea de a ataca la Roslavl, astfel încît să ocup acest important nod rutier, pentru a putea stăpîni drumurile spre est, sud și sud-vest, și i-am cerut să-mi ofere forțele necesare pentru această operațiune.

Propunerea mea a fost aprobată, iar pentru implementarea acesteia, următoarele unități au fost subordonate Grupării 2 de tancuri:

a) pentru ofensiva spre Roslavl, Corpul 7 de armată, alcătuit din diviziile 7, 23, 78 și 197 de infanterie și Corpul 9 de armată, alcătuit din diviziile 263, 292 și 137 infanterie;

b) pentru înlocuirea celor care au nevoie de odihnă și revizuirea tehnicii în diviziile tancurilor din zona Elnia a fost alocat Corpul 20 de armată, alcătuit din diviziile 15 și 268 de infanterie. Divizia 1 cavalerie a fost transferată la armata a 2-a. Gruparea de tancuri a fost separată de armata a 4-a, iar de acum înainte trupele mele au primit numele „Grupul de armată Guderian”⁶.

Atacul asupra nodului rutier Roslavl, pentru a elimina amenințarea din flanc, a fost organizat după cum urmează:

Corpului 24 de tancuri i-au fost repartizate două divizii ale Corpului 7 de armată (divizia 10 motorizată și divizia 7 infanterie) pentru a-i întări flancul drept împotriva acțiunilor inamicului situat în zona Klimovici, Miloslavici. Cele două divizii menționate anterior, împreună cu diviziile 3 și 4 tancuri, urmau să captureze orașul Roslavl și să stabilească contactul cu Corpul 9 de armată, care opera la nord de zonă între râurile Oster și Desna.

Corpul 7 de armată, împreună cu diviziile 23 și 197 de infanterie din zona Petrovici și Hislavici, a fost însărcinat să avanseze în direcția Roslavl, unde să se alăture diviziei 3 panzer și să dezvolte ofensiva în direcția șoselei Roslavl, Stodolișce, Smolensk; divizia 78 Infanterie se afla în al doilea eșalon.

Corpul 9 de armată, cu forțele diviziei 263 infanterie, trebuia să avanseze de la nord la sud între șoseaua menționată mai sus și râul Oster iar forțele diviziei 292 infanterie — între râurile Oster și Desna, aplicând lovitura principală în flancul stâng în direcția șoselei Roslavl-Ekimovici-Moscova. Flancul stâng al Corpului 9 de armată era apărat de divizia 137 infanterie, redistribuită de la Smolensk. În plus, Corpul 9 de armată a fost întărit de unități ale Corpului 47 de tancuri, în special cu artileria sa.

Începutul ofensivei a fost programat pentru Corpul 24 de tancuri și pentru Corpul 7 de armată pe 1 august, iar pentru Corpul 9 de armată pe 2 august.

Zilele rămase au fost folosite pentru pregătirea ofensivei. O atenție deosebită trebuia acordată Corpurilor de armată care mi-au fost puse la dispoziție, care pînă acum nu mai participaseră la mari acțiuni împotriva sovieticilor și care nu erau familiarizate cu metodele mele de desfășurare a operațiilor ofensive. Aceste trupe n-au mai acționat în cooperare cu tancurile, așa că m-am îndoit de succesul acțiunilor lor. Comandantul Corpului 9 de armată, generalul Geyr, bine cunoscut de mine ca fostul meu șef în cadrul Reichswehr-ului și, de asemenea, comandant al celui de-al 5-lea district militar, la care era subordonată Garnizoana de la Würzburg, unde era dislocată unitatea comandată de mine, îmi stîrnea mari îndoieli. Generalul Geyr era cunoscut pentru mintea lui ascuțită, remarcată de generalul Ludendorff în timpul primului Război Mondial. Bineînțeles, el a văzut toate slăbiciunile metodei mele de atac și a vorbit despre ele într-o întîlnire în care au participat comandanții Corpului. Față de obiecțiile sale la tactica mea, i-am răspuns că „această metodă ofensivă este matematică , ceea ce înseamnă că „succesul său este indubitabil”. Cu toate acestea, generalul Geyr nu a fost ușor de convins că am dreptate și a trebuit să duc o luptă dificilă cu fostul meu șef la această întîlnire, care a avut loc într-o mică școală sovietică. Dar în timpul luptelor, generalul Geyr s-a convins de corectitudinea metodei mele și, manifestînd un mare curaj personal, a contribuit în mod semnificativ la succesul ofensivei noastre.

La 29 iulie, colonelul Schmundt, adjutant șef al lui Hitler, mi-a adus Crucea cavalerilor cu frunze de stejar și, profitînd de acest fapt, a avut o conversație cu mine despre viziunile mele privind viitorul. Mi-a spus că Hitler și-a stabilit trei ținte:

. În nord-est: Leningrad. Acest obiectiv trebuie atins cu orice preț pentru a elibera Marea Baltică pentru navele germane și a putea organiza aprovizionarea Grupului de armate Nord prin Suedia.

. În centru: Moscova, care este un important centru industrial.

. În sud-est: Ucraina, unde o parte însemnată din populație împărtășește ideologia național-socialistă.

Din declarațiile lui Schmundt a fost posibil să se concluzioneze că Hitler nu a luat încă o decizie finală cu privire la atacul asupra Ucrainei. Prin urmare, l-am îndemnat pe Schmundt să îl convingă pe Hitler de necesitatea de a lovi direct Moscova — inima Rusiei și să-l sfătuiască să renunțe la loviturile mici care ar fi dus la pierderi mari pentru noi și nu erau decisive pentru succesul general al campaniei. În plus, l-am rugat pe Schmundt să nu amîne livrarea de noi tancuri de care aveam mare nevoie pentru a finaliza cu succes campania.

La 30 iulie, 13 atacuri ale inamicului au fost respinse lîngă Elnia.

La 31 iulie, maiorul von Bredow, ofițerul de legătură trimis de mine, s-a întors de la OKH și mi-a transmis următoarele instrucțiuni: „Sarcina planificată anterior: pînă la 1 octombrie să avansați pe linia lacul Onega — Volga, este considerată acum imposibilă. Există credința că, de data aceasta, trupele vor ajunge la linia Leningrad — Moscova și zonele de la sud de Moscova. OKH și șeful Statului Major General se află într-o poziție extrem de dificilă, deoarece toate operațiunile sînt gestionate de la cel mai înalt nivel. Decizia finală privind viitoarele operați nu a fost încă adoptată.”

Acum, totul depindea de decizia finală privind dezvoltarea viitoare a operațiunilor, în special de dorința de a ține prima linie pe arcul Elinia în cazul în care atacul în direcția Moscovei nu va avea loc. Apărarea acestui arc s-a făcut cu pierderi grele. Furnizarea de muniții nu era suficientă pentru a duce un război pozițional, iar acest lucru nu este surprinzător, deoarece cea mai apropiată stație de cale ferată, cu o capacitate suficientă, se afla la o distanță de 750 km. Cu toate că traseul feroviar către Orșă a fost modificat pe ecartament german, totuși, capacitatea de transport a

traseului a rămas nesemnificativă. Nu erau destule locomotive rusești pentru acele părți ale căii ferate care nu fuseseră încă modificate.

Mai exista încă o ușoară speranță că Hitler va lua o altă decizie, așa cum am spus în cadrul unei întâlniri convocate pe 27 iulie de comandamentul Grupului de armate Centru din Borisov.

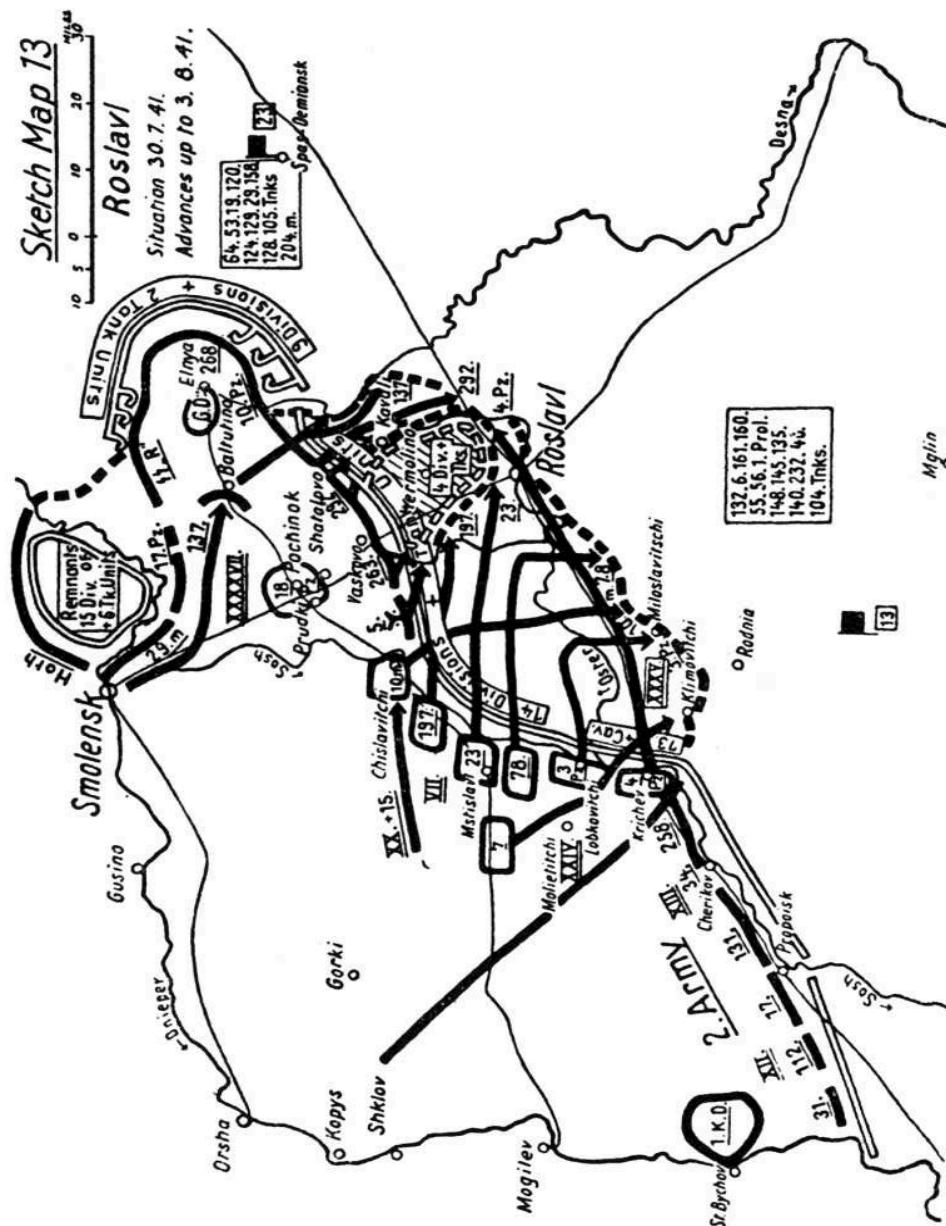
La 1 august, Corpul 24 de tancuri și armata a 7-a au lansat o ofensivă avînd ca obiectiv localitatea Roslavl. Dimineața, m-am dus mai întîi la Corpul 7 de armată, dar nu i-am găsit punctul de comandă și nici punctul de comandă al diviziei 23 infanterie. Căutîndu-le, la ora 9:00 am întîlnit patrulare călare ale diviziei 23 infanterie. După ce mi-am dat seama că nu există nicăieri instalat statul major al diviziei, m-am oprit cerînd patrulelor să-mi dea informații despre inamic. Cavaleriștii au fost extrem de surprinși de apariția mea neașteptată. Apoi i-am transmis comandantului regimentului 67 infanterie, locotenent-colonelul baron von Bissing, vechiul meu vecin din Berlin, să treacă pe la mine. Era evident că soldații, recunoscîndu-mă, erau foarte bucuroși. Apoi m-am dus la divizia 3 tancuri, unde am fost bombardat de un avion de-al nostru, care a aruncat bombe pe unitățile diviziei 23 de infanterie și a provocat mari daune. Prima bombă a căzut la 50 de metri în fața mașinii mele. Aceste incidente nefericite au avut loc, în ciuda faptului că trupele noastre aveau mărcile de identificare necesare, iar rutele de mișcare erau indicate în ordinele de luptă. Acest lucru se datorează instruirii insuficiente a tinerilor piloți și lipsei lor de experiență de luptă. În rest, avansarea unităților diviziei 23 infanterie nu a întîmpinat o rezistență serioasă.

După-amiaza, am întîlnit unitățile avansate ale diviziei 3 de tancuri, care a ajuns la malul vestic al râului Oster, la sud de Horonvo. Generalul Model mi-a spus că a capturat toate podurile peste râul Oster intacte, și a luat, de asemenea, o baterie a inamicului. Am vorbit cu unii comandanți de batalioane, și mi-am exprimat recunoștința pentru buna conducere a unităților lor.

Seara am vizitat statul major al Corpului 24 de tancuri pentru a obține informații generale despre progresul ofensivei pe parcursul zilei, iar a doua zi, la ora 2:00, am ajuns la postul meu de comandă. Călătoria mea a durat 22 de ore.

Obiectul principal al ofensivei noastre: Roslavl, a fost capturat!

În dimineața zilei de 2 august, m-am dus la Corpul 9 de armată. De la postul de comandă al regimentului 509 infanterie al diviziei 292 infanterie, se putea observa retragerea sovietică. Am ordonat să continue ofensiva spre sud, respingînd obiecția comandantului Corpului. Apoi m-am deplasat la regimentul 507 infanterie, a cărei avangardă avansa spre Kozaki. Pînă la sfîrșitul zilei, am vizitat, de asemenea, statul major al diviziei 137 infanterie și punctele de comandă ale regimentelor acestei divizii, cărora le-a ordonat să continue ofensiva pe timp de noapte și să ajungă la soseaua
postul
meu de

În ziua de 3 august la acest Corp, pentru a dezvolta o nouă ofensivă și a asigura un succes complet. În primul rînd, m-am dus la postul
că am

de comandă al diviziei 292 infanterie din Kovali și de acolo pînă la regimentul 507 infanterie. Pe drum, m-am întîlnit cu comandantul Corpului, cu care am discutat detaliat cursul luptelor. Sosind la regimentul 507 infanterie, am mers înainte cu compania de comandă, eliminînd opririle inutile. La trei kilometri de marea șosea spre Moscova, prin binoclu au fost văzute tancuri, care se aflau la nord-est de Roslavl. Am oprit imediat deplasarea. Am ordonat tunului autopropulsat, care se deplasa împreună cu avangarda infanteriei, să dea tancurilor un semnal „Sînt aici” și am primit un semnal de răspuns, ceea ce înseamnă că erau tancurile noastre. Era o subunitate a regimentului 35 panzer al diviziei 4 panzer! Acestea îmi erau subordonate.

Imediat m-am urcat în mașină și m-am dus la tancuri. Podul peste râul Ostriuk era aruncat în aer iar resturile trupelor sovietice se retrăgeau; soldații celei de-a doua companii a regimentului 35 de tancuri au ieșit din tancuri să mă salute. Era aceeași companie, care a fost comandată recent de fiul meu mai mare. Soldații l-au iubit foarte mult și mi-au transferat și mie dragostea și încrederea. Locotenentul major Krause, care comanda această companie, mi-a raportat situația și i-am urat succes în continuare. Astfel, inelul în jurul trupelor sovietice din zona Roslavl a fost închis. În încercuire se aflau trei sau patru divizii sovietice. Sarcina era acum de a-i forța pe cei înconjurați să se predea. Generalul Geyr a apărut într-o jumătate de oră, și i-am spus că șoseaua către Moscova trebuie păstrată cu orice preț. Divizia 292 infanterie a fost însărcinată să închidă inelul prin ocolire spre vest, și divizia 137 infanterie către est, de-a lungul râului Desna.

Între timp, luptele grele au continuat în regiunea Elnia, cerînd un consum ridicat de muniție. Aici a fost aruncată în luptă ultima noastră rezervă: compania care păzea statul major al Grupării noastre de tancuri.

La 3 august, forțele Grupării de tancuri se aflau pe pozițiile:

- Divizia 7 infanterie și divizia 3 panzer — la vest a Klimovici;
- Divizia 10 motorizată — la Hislavici;
- Divizia 78 infanterie — la Poniatovka;
- Divizia 23 infanterie — la Roslavl;
- Divizia 197 infanterie și batalionul 5 mitraliere — la nord de Roslavl;
- Divizia 263 infanterie — la sud de Prudki;
- Divizia 292 infanterie — la Kozaki;
- Divizia 137 infanterie — la est de râul Desna;

- Divizia 10 panzer, divizia 286 infanterie, divizia SS „Das Reich”, regimentul de infanterie „Germania Mare” — la Elnia;
- Divizia 17 panzer — la nord de Elnia;
- Divizia 29 motorizată — la sud de Smolensk;
- Divizia 18 panzer — la Prudki.

Sediul Corpului 20 de armată tocmai a sosit. În dimineața zilei de 4 august, am fost convocat la statul major al Grupului de armate Centru, unde, pentru prima dată după începerea campaniei în Rusia, Hitler a trebuit să facă un raport. Eram în ajunul unei punct decisiv în timpul războiului!

Moscova sau Kiev?

Întîlnirea cu participarea lui Hitler a avut loc în orașul Novi Borisov, unde se afla sediul Grupului de armate Centru. Au fost prezenți: Hitler, Schmundt, feldmareșalul von Bock, Hoth și eu, precum și reprezentantul OKH: colonel Heusinger, șef de operațiuni. Fiecărui participant la ședință i s-a dat posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere în așa fel încît nimeni să nu știe ce a spus anterior. Toți generalii Grupului de armate Centru au fost în unanimitate în favoarea continuării ofensivei împotriva Moscovei, ofensivă care era de o importanță decisivă. Hoth a declarat că grupul său de tancuri ar putea lansa o ofensivă nu mai devreme de 20 august. Eu am spus că voi fi gata pînă pe 15 august. Apoi, în prezența tuturor participanților, a vorbit Hitler. El a declarat că primul său obiectiv a fost zona industrială din Leningrad. Întrebarea dacă să se atace Moscova sau Ucraina nu a primit un răspuns. Hitler însuși a fost înclinat să lanseze o ofensivă împotriva Ucrainei, deoarece, la acea dată, Grupul de armate Sud a obținut, de asemenea, succese. În plus, el credea că materiile prime și resursele alimentare ale Ucrainei sînt esențiale pentru război și că, în cele din urmă, un atac asupra Ucrainei îi va oferi posibilitatea de a lua Crimeea din mîinile rușilor, care, potrivit lui Hitler, este „portavionul Uniunii Sovietice, de unde pleacă raidurile spre cîmpurile petrolifere din România”. Pînă la începutul iernii, el spera să ocupe Moscova și Harkov-ul. Decizia finală cu privire la această problemă crucială pentru noi, despre viitorul războiului, nu a fost luată în acea zi. Apoi, s-a făcut analiza problemelor individuale. În ceea ce privește Gruparea mea de tancuri, cel mai important lucru a fost acela de a respinge intenția de retragere a trupelor noastre din

zona Elnia, pentru că aceasta ar putea fi zona de plecare în ofensiva asupra Moscovei. Am subliniat necesitatea înlocuirii motoarelor, care au fost foarte repede uzate aici din cauza prafului fără precedent, căci în acest an tancurile erau angajate în operațiuni care s-au desfășurat pe distanțele lungi. De asemenea, era nevoie de înlocuirea tancurilor pierdute cu tancuri noi. După o anumită ezitare, Hitler a promis să aloce 300 de motoare de tancuri întregului front estic, un număr care nu putea să mă satisfacă deloc. În general, ni s-a refuzat livrarea de tancuri noi, deoarece Hitler intenționa să formeze unități noi cu acestea. Când am discutat această problemă, i-am subliniat lui Hitler faptul că rușii au o mare superioritate în tancuri, care va crește dacă vom pierde în aceleași ritm tancuri. Aici Hitler a scăpat fraza: „Dacă aș fi știut că rușii aveau într-adevăr un astfel de număr de tancuri, care a fost citat în cartea dvs., probabil nu aș fi început acest război”.

În cartea mea „Atenție, tancuri!”, lansată în 1937, am subliniat că în acel moment Rusia avea 10.000 de tancuri; această număr a fost contestat de șeful Statului Major General, Beck, precum și de cenzură. Am depus mari eforturi pentru a obține permisiunea de a insera acest text în carte, deși, în realitate, informațiile pe care le aveam la dispoziție arătau că sovieticii aveau atunci 17.000 de tancuri, iar eu însumi am fost foarte atent în publicarea informațiilor disponibile. În fața unui pericol iminent, politica struțului nu poate fi adoptată; cu toate acestea, Hitler și cei mai importanți consilieri politici, economici și militari au aderat în mod constant la această politică. O astfel de politică de închidere forțată a ochilor în fața realității dure a condus la rezultate dezastruoase, consecințele cărora sîntem forțați să le trăim chiar și acum. Întorcîndu-mă de la întîlnire, am decis, pentru un eventual caz, să încep pregătirile pentru un atac asupra Moscovei.

La postul meu de comandă, am aflat despre Corpul 9 de armată că temîndu-se de o străpungere sovietică în partea sud-est a încercuirii lîngă Ermolino, a părăsit șoseaua Moscovei și că există pericolul ca trupele sovietice să poată străpunge inelul ce le înconjura, închis pe 3 august. În dimineața zilei de 5 august, m-am grăbit să merg la Corpul 7 pentru a ocupa din nou șoseaua Moscovei și a închide din nou spărtura dinspre sud. Pe drum, m-am întîlnit cu unitățile diviziei 15 infanterie care se îndreptau spre zona Elnia; l-am familiarizat pe scurt pe comandantul diviziei cu situația din zonă. Apoi m-am îndreptat spre divizia 197 infanterie, unde comandantul său, general Meier-Rabingen, mi-a spus că în inelul care încercuia sovieticii exista un gol și că rușii țin sub foc șoseaua Moscovei.

Sosind la divizia 4 de tancuri, am aflat că blindatele regimentului 35 au fost retrase. Imediat am transmis prin radio Corpului de tancuri ordinul de a ține șoseaua Moscovei sub control și eu însumi am mers la Corpul 7 de armată. Acest Corp trimisese deja o detașament de recunoaștere din divizia 23 infanterie cu sarcina de a împiedica sovieticii să scape. Am considerat că măsurile luate au fost complet inadecvate, și împreună cu șeful statului major al Corpului 7 de armată, colonelul Krebs, vechiul meu prieten cu care am lucrat împreună la Goslar, m-am dus la Roslavl.

În Roslavl, am întâlnit compania de tancuri a locotenentului Krause (compania a doua din regimentului 35), care a fost trimisă să se odihnească; comandantul acestei companii era încă în zona de luptă. Încă de dimineață, compania a respins încercările inamicului de a scăpa din încercuire, a distrus multe arme și a capturat un număr semnificativ de prizonieri. Apoi compania a fost obligată să plece. Am întors imediat compania, ordonându-i să se întoarcă pe poziția anterioară. Apoi am ordonat batalionului 2 al regimentului 332 infanterie să înceapă avansarea spre podul de peste râul Ostriuk. În cele din urmă, am alertat unitatea de artilerie antiaeriană situată lângă Roslavl și apoi m-am îndreptat spre linia frontului. Privind la podul peste râul Ostriuk, am observat că un grup de aproximativ 100 de sovietici apropiindu-se de pod dinspre nord. Acest grup a fost împrăștiat. Tancurile care au traversat podul, reparate în ultimele zile, au împiedicat sovieticii să scape de încercuire. După ce contactul cu divizia 137 infanterie a fost restaurat de tancuri, m-am întors la statul major al Corpului 7 de armată, unde am însărcinat pe comandantul artileriei Corpului, capabilul și experimentatul generalul austriac Martinek, cu responsabilitatea menținerii controlului șoselei spre Moscova, și apoi am revenit cu avionul „Storch” la postul meu de comandă. De aici am ordonat Corpului 9 de armată să stabilească contactul cu generalul Martinek.

Am stabilit ca statul meu major să pregătească un atac asupra Moscovei, astfel încât corpurile de tancuri să aibă posibilitatea de a acționa pe flancul drept avansând de-a lungul șoselei spre Moscova, iar corpurile de infanterie să atace în centru și pe flancul stâng.

Vroiam să dau lovitura principală cu flancul drept și, trecând prin frontul destul de slab al sovieticilor în acel moment, să avansez de-a lungul șoselei Moscovei spre Spas-Demensk și Viazma, contribuind astfel la avansarea Grupării lui Hoth și apoi la dezvoltarea unei ofensive comune împotriva

Moscovei. Fascinat de planurile mele, m-am opus în mod categoric îndeplinirii cerinței OKH, pe care am primit-o pe 6 august, prin care urma să-mi trimit diviziile de tancuri pentru a ataca Rogacev, situat pe Nipru, mult în urmă față de linia frontului pe care o ocupam. Serviciul meu de informații a stabilit în acea zi că pe o distanță considerabilă nu exista aproape nici un dușman în jurul localității Roslavl. În direcția Briansk și spre sud, inamicul nu a fost detectat la o distanță de 40 kilometri. Aceste date au fost confirmate a doua zi.

Pînă pe 8 august, bătălia pentru Roslavl era aproape terminată. Trupele noastre au capturat 38.000 de prizonieri, 200 de tancuri și un număr egal de tunuri. Aceste rezultate s-au dovedit extrem de îmbucurătoare.

Înainte de a începe ofensiva spre Moscova sau de a întreprinde orice altă operațiune, trebuia să îndeplinim încă o condiție: să asigurăm în adîncime flancul drept la Kricev. Întărirea acestui flanc era necesară și pentru a facilita atacul armatei a 2-a pentru luarea Rogacev-ului.

Grupul de armate (Bock) mi-a împărtășit părerea că detașarea blindatelor de la Grupul meu Panzer la Armata a 2-a ar fi o greșeală avînd în vedere că este vorba de distanțe foarte mari : de la Roslavl la Rogacev sunt de 200 km, iar pînă acolo și înapoi 400 km.

Atît statul major al Grupării de tancuri cît și cel al Grupului de armate Centru au concluzionat că scopul nostru principal trebuie să fie dezvoltarea unei ofensive împotriva Moscovei. Totuși, în ciuda acestui fapt, statul major al Grupului de armate Centru, aparent sub presiunea OKH, a continuat să facă cereri repetate de a „transfera unele unități de tancuri în direcția Propoisk (Slavgorod)”. Toate neînțelegerile asociate cu aceste cerințe au fost soluționate prin decizia generalului von Geyr, care dorea să scape de presiunea constantă pe flancul drept, de a ataca inamicul la sud de Kricev în zona Miloslavici. Am fost de acord cu această decizie, de asemenea primind aprobarea statul major al Grupului de armate Centru, care a refuzat să trimită tancuri spre Propoisk (Slavgorod).

La 8 august, m-am dus la corpurile și diviziile situate în Roslavl și la sud, iar pe 9 august am fost prezent la începerea ofensivei Corpului 24 de tancuri, care, împreună cu divizia 4 panzer, regimentul 35 tancuri și regimentul 12 pușcași motorizați au efectuat o ofensivă de succes și au fost susținuți în mod corespunzător de artileria colonelului Schneider.

Un indiciu semnificativ al atitudinii populației civile este faptul că femeile au ieșit din satele lor chiar până câmpul de luptă aducând platouri de lemn cu pâine, unt și ouă și, pe mine cel puțin, nu m-au lăsat să merg mai departe pînă nu am mîncat ceva.

Din păcate, această atitudine prietenoasă față de germani nu a durat prea mult . Administrația militară mai binevoitoare a fost înlocuită de „Comisarii Reichului” care au „reușit” în curînd să înstrăineze populația și astfel să pregătească terenul pentru apariția partizanilor și a tuturor ororilor care au urmat.

La 10 august, din motive necunoscute, s-a dat ordin ca divizia 2 panzer (care era în rezerva OKH), să fie trimisă în Franța.

Ofensiva armatei a 2-a spre Gomel a fost întîrziată de starea precară a drumurilor.

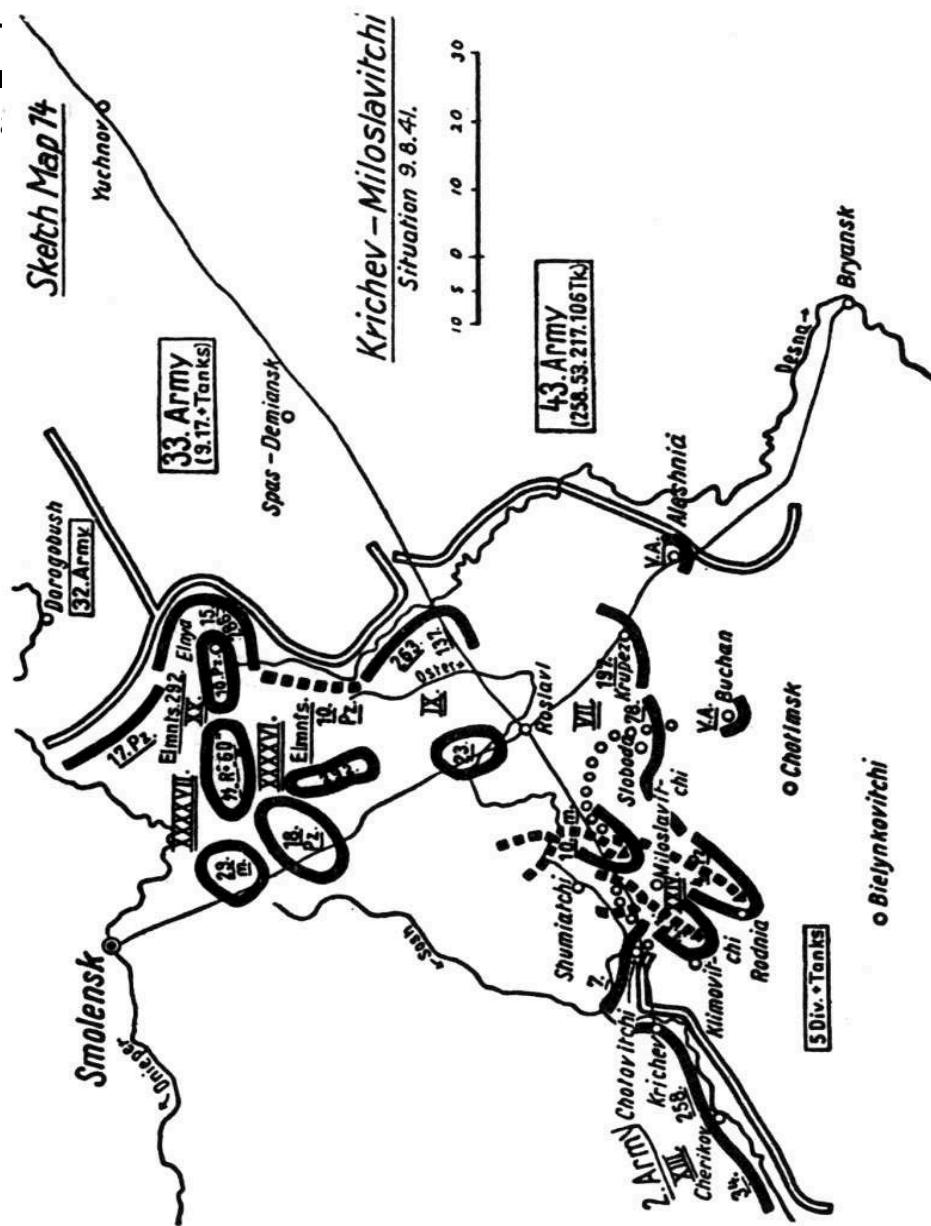
La 10 august, unitățile Grupării de tancuri se aflau pe pozițiile:

- Divizia 7 infanterie — la sud de Hotovij;
- Diviziile 3 și 4 de tancuri — avansau spre sud-vest de Miloslavici;
- Divizia 10 motorizată — la Miloslavici;
- Divizia 78 infanterie — la Sloboda, avangarda sa la Buhano;
- Divizia 197 de infanterie — la Ostrovaia, avangarda la Aleșnia;
- Divizia 29 motorizată — la Roslavl;
- Divizia 23 infanterie — la refacere la nord de Roslavl;
- Diviziile 137 și 263 de infanterie — pe linia rîului Desna;
- Diviziile 268, 292 și 15 de infanterie — în zona arcului de la Elnia;
- Divizia 10 panzer — la vest de Elnia;
- Divizia 17 panzer — la nord-vest de Elnia;
- Divizia 18 panzer — la est de Prudki;
- Divizia SS „Das Reich” — la nord-vest de Elnia, unde era, de asemenea, la refacere regimentul „Germania Mare”.

Toate acțiunile desfășurate de Gruparea mea de tancuri au pornit de la ideea că atît conducerea Grupului de armate, cît și OKH considerau că atacul asupra Moscovei este cea mai importantă operațiune. Încă speram că, în ciuda rezultatelor întîlnirii de la Borisov din 4 august, Hitler va fi în continuare de acord cu ofensiva asupra Moscovei, care, după cum mi se părea, era cel mai rezonabil plan. Cu toate acestea, pe 11 august, a trebuit să îngrop această speranță. OKH a respins planul meu de a ataca Moscova prin mutarea atacului principal atac de la Roslavl către Viazma,

considerînd planul meu drept "inacceptabil" Nu a existat alt decît cel al
OKH, car
instrucțiu
imposibil

felul de
a făcut

Apusul – 22 iunie 1941

Rusia 1941 – Înaintarea trupelor germane

Construirea unui pod peste Nipru la Kopîs

Bătălia de la Şklov

Comandamentul Grupului de armate a acceptat respingerea planului meu ofensiv, deşi anterior, pe 4 august, îl susţinuse. Din păcate, nu ştiam atunci că, peste câteva zile, Hitler va fi de acord cu ideea unui atac asupra Moscovei, iar acordul său depindea de îndeplinirea anumitor condiţii preliminare. În orice caz, OKH nu putea să profite de acest consens trecător al lui Hitler. După câteva zile, problema s-a întors din nou.

În ziua de 13 august am vizitat linia frontului de pe râul Desna, la est de Roslavl, unde se începea șoseaua către Moscova. Cu o durere în inimă, am văzut cum trupele, pe deplin încrezătoare că în viitorul apropiat vor ataca capitala URSS, pregătiseră deja semne rutiere cu inscripții „Către Moscova”. Soldații diviziei 137 infanterie, cu care am vorbit în timp ce vizitam linia frontului, vorbeau doar despre reluarea ofensivei spre est în viitorul apropiat.

La 14 august, luptele duse de Corpul 24 de tancuri, desfășurate în zona Kricev, s-au încheiat cu succes. Au fost luați 16.000 de prizonieri și o mare cantitate depiese de artilerie și alte trofee. Trupele noastre au capturat Kostiukovici.

După ce propunerea mea de a ataca Moscova a fost respinsă, am făcut o propunere destul de logică pentru a retrage trupele, de care nu mai aveam nevoie din arcul de la Elnia și unde am avut pierderi grele tot timpul. Cu toate acestea, comandamentul Grupului de armate și OKH au respins și această propunerea a mea, care se baza pe necesitatea de a salva vieți omenești. A fost respinsă sub pretextul absurd că „inamicul din acest sector al frontului o duce mai rău decât noi”.

Pe parcursul zilei de 15 august, a trebuit să fac un efort uriaș pentru a-i convinge șefii mei să renunțe la intenția lor de a folosi succesul Corpului 24 de tancuri pentru a dezvolta ofensiva pe direcția Gomel. În ochii mei, un astfel de marș spre sud-vest echivalează cu o retragere. În acest scop, comandamentul Grupului de armate a încercat să preia din Corp o singură divizie de tancuri, fără a ține seama, totuși, de faptul că era imposibilă efectuarea unei astfel de operațiuni de către forțele unei singure divizii. Era nevoie să intre în luptă întregul Corp de tancuri și să fie întărit flancul stîng cu forțe ale altor formațiuni. În plus, începînd cu 22 iunie 1941, trupele Corpului 24 de tancuri nu au avut nici o singură zi de odihnă și aveau nevoie urgentă de o pauză pentru refacere. Nu a trecut nici măcar o jumătate de oră după ce am reușit să obțin un acord în acest sens din partea comandamentului Grupului de armate, și de la OKH am primit ordinul de a trimite o divizie de tancuri în direcția Gomel. Corpul 24 de tancuri a primit ordin să avanseze spre sud în direcția Novozîbkov și Starodub, avînd în primul eșalon diviziile 3 și 4 de tancuri, iar în al doilea: divizia 10 motorizată, și după reușită, să se întoarcă divizia de la Gomel, care va fi plasată pe flancul drept.

Pe 16 august, divizia 3 panzer a capturat orașul Mglin, important nod rutier. În această zi, Grupului de armate Centru i s-a ordonat să transfere Corpul 39 de tancuri, avînd în componență divizia 12 panzer și diviziile 18 și 20 de motorizate, la dispoziția Grupului de armate Nord. Voi trece peste nehotărîrea din partea comandamentului Grupului de armate Centru care s-a manifestat în zilele următoare în timpul convorbirilor telefonice.

Pe 17 august, flancul drept al Corpului 24 de tancuri a rămas mult în urmă, ca rezultat al rezistenței îndîrjite a inamicului, în timp ce divizia 10 motorizată și, în primul rînd, divizia 3 panzer (de tancuri), care opera pe flancul stîng, s-au deplasat cu succes înainte, capturînd nodul de cale ferată Unecea. Astfel, linia de cale ferată Gomel-Briansk a fost tăiată, iar trupele noastre au intrat adînc în pozițiile inamicului. Cum era posibil să folosim mai bine rezultatele acestei străpungeri? Se presupunea că armata a 2-a, bazată pe flancul meu drept, va avansa spre Gomel cu puternicul său flanc stîng. Cu toate acestea, destul de ciudat, acest lucru nu s-a întîmplat.

Principalele forțe ale Armatei a 2-a au avansat de pe flancul stîng spre nord-est și au ajuns mult în spatele frontului ofensiv al Corpului 24 de tancuri, care în acel moment desfășura lupte grele în zona Starodub, Unecea. Am apelat la satul major al Grupului de armate cu solicitarea de a ordona armatei a 2-a să-și mute direcția ofensivei către inamicul care opera pe flancul nostru drept. Statul major al Grupului mi-a promis că va da un astfel de ordin, totuși, cînd am întrebat la statul major al Armatei a 2-a, dacă a primit un astfel de ordin, mi s-a spus că ofensiva în direcția nord-est a fost întreprinsă de către Armata a 2-a, la ordinele statului major al Grupului de armate. Și asta în ciuda faptului că aveam încă de pe 17 august, informații precise despre retragerea inamicului din regiunea Gomel. Deja în această zi, Corpul 24 de tancuri a primit ordinul de a bloca calea inamicului spre est în zonele Unecea și Starodub.

La 19 august, Gruparea 1 de tancuri, parte a Grupului de armate Sud, a capturat un mic cap de pod pe malul estic al Niprului lîngă orașul Zaporoje, iar Armata a 2-a a capturat Gomel. Corpul 24 de tancuri, parte a Grupării mele de tancuri, a primit ordin să treacă prin Klinți și Starodub spre Novozîbkov, iar Corpul 47 de tancuri a primit ordin să asigure flancul stîng al Corpului 24 de tancuri. La Pocep, inamicul a opus o rezistență înverșunată.

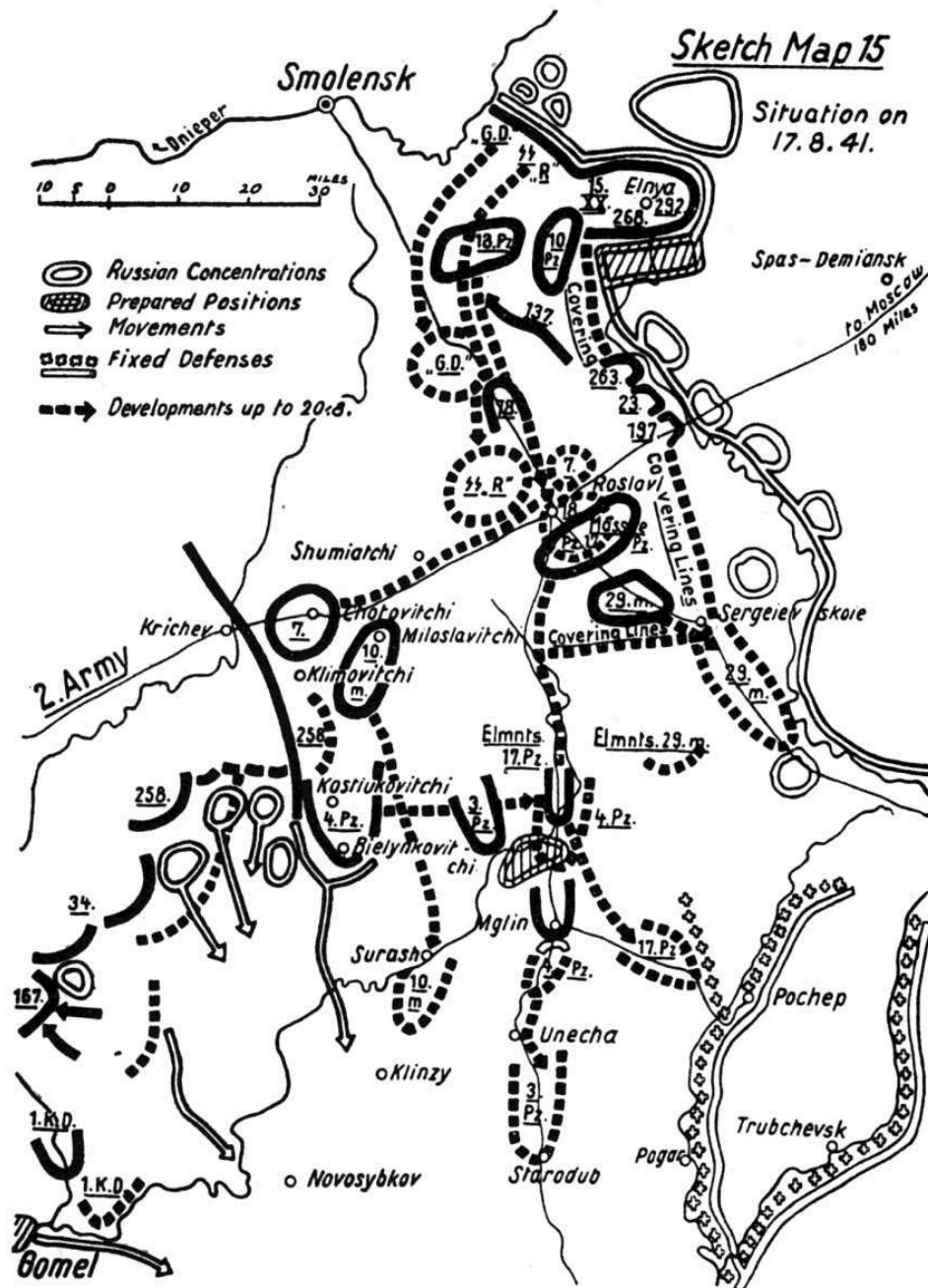
La 18 august, comandantul-șef al Forțelor terestre i-a prezentat lui Hitler planurile sale privind dezvoltarea ulterioară a ostilităților pe Frontul

de Est.

Pe 20 august, Corpul 24 de tancuri a respins atacurile inamice pe linia Suraj-Klinți-Starodub. Elemente ale trupelor rusești au reușit să treacă spre est în zona de sud de Unecea. Atacurile de la Elnia au fost respinse. În aceeași zi, feldmareșalul von Bock mi-a ordonat la telefon să opresc ofensiva spre Pocep, care era desfășurată de flancul stîng al Grupării 2 de tancuri. El și-a exprimat dorința ca toate trupele Grupării mele de tancuri să fie concentrate pentru odihnă în zona Roslavl, pentru a putea lansa propusele atacuri asupra Moscovei cu forțe proaspete. Bok nu știa din ce motiv Armata a 2-a nu a avansat; el întotdeauna se grăbea.

Pe 21 august, Corpul 24 de tancuri a capturat Kostobra iar Corpul 47 de tancuri a capturat Pocep.

La 22 august, a fost dat ordinul de transfer a Corpurilor de armată 20, 9 și 7 în componența Armata a 4-a. Statul major al Grupării 2 de tancuri a fost mutat în Șumiicii (la vest de Roslavl), astfel încît să fie mai aproape de linia frontului. La ora 19, în aceeași zi, a venit o întrebare de la statul major al Grupului de armate Centru : dacă puteam transfera unitățile de tancuri, gata de acțiune, în zona Klinți -Pocep, pe flancul stîng al Armatei a 2-a, pentru a avansa spre sud în cooperare cu Armata a 6-a a Grupului de armate Sud.

15: Situația la 17 august 1941

S-a dovedit că, chiar mai devreme, a fost primit un ordin de la OKH sau OKW, prin care se cerea să se aloce una dintre diviziile motorizate pentru a participa la ofensiva desfășurată de Armata a 2-a.

Am informat statul major al Grupului de armate că folosirea unităților Grupării 2 de tancuri pentru a acționa în această direcție este fundamental greșită, iar divizarea Grupului de tancuri ar fi o prostie vecină cu crima.

Pe 23 august, am fost convocat la statul major al Grupului de armate Centru la o întâlnire la care a participat șeful statului major al forțelor terestre. El ne-a informat că Hitler a decis să atace, în primul rând Ucraina și Crimeea, nu Leningradul și nici Moscova. Era evident că șeful Statului Major General, general colonelul Halder însuși, a fost profund șocat că planul său de a dezvolta o ofensivă împotriva Moscovei a fost respins. Am avut o lungă discuție asupra a ceea ce s-ar fi putut face pentru ca Hitler să-și schimbe „decizia finală”. Am fost cu toții convinși că atacul planificat al lui Hitler pe direcția Kiev va conduce în mod inevitabil la o campanie de iarnă cu toate dificultățile pe care OKH dorea să le evite, având toate motivele să o facă. Am atras atenția participanților la întâlnire asupra situației proaste a drumurilor și a dificultăților de aprovizionare cu care trupele de tancuri s-ar întâlni când s-ar apropia de sud și m-am îndoit că partea materială a unităților de blindate ar putea rezista acestor noi încercări, urmate de campania de iarnă; se impunea așadar un atac asupra Moscovei.

Apoi le-am descris starea Corpului 24 de tancuri, care încă de la începutul campaniei din URSS nu avusese o singură zi de odihnă. Toate aceste argumente ar putea fi folosite de șeful Statului Major General, pentru a încerca să-l influențeze pe Hitler să-și schimbe decizia. Feldmareșalul von Bock m-a înțeles bine și, după o anumită deliberare, a făcut propunerea de a mă prezenta împreună cu general-colonelul Halder la sediul Führer-ului și, în calitate de general de front, să îi raportează direct lui Hitler opiniile noastre cu privire la dezvoltarea în continuare a operațiunilor. Propunerea lui von Bock a fost acceptată; am zburat la Sediul Central și am aterizat seara la aeroportul Letzen din Prusia de Est.

M-am dus imediat la comandantul OKH. Feldmareșalul von Brauchitsch m-a întâmpinat cu următoarele cuvinte: „Vă interzic să pomeniți Führer-ului despre o ofensivă asupra Moscovei. Există un ordin de avansare pe direcția sudică și putem vorbi doar despre cum să-l realizăm. Dezbateră ulterioară a ordinului este inutilă”. Ca răspuns, am cerut permisiunea de a zbura înapoi la Gruparea mea de tancuri, deoarece în asemenea condiții nu are sens să mai intrăm la Hitler. Cu toate acestea, feldmareșalul von Brauchitsch nu a fost de acord cu acest lucru. El mi-a ordonat să merg la Hitler și să-i raportez cu privire la poziția Grupării mele de tancuri, „fără să menționez însă nimic despre Moscova!”

M-am dus la Hitler și, în prezența mai multor persoane : Keitel, Jodl, Schmundt și alții, am raportat situația de pe frontul Grupării mele de

tancuri, poziția Grupării în sine și, de asemenea, natura terenului; din păcate, la raportul meu nu au luat parte nici Brauchitsch, nici Halder, nici alt reprezentant al OKH. După ce am terminat raportul, Hitler mi-a pus următoarea întrebare: „Considerați că trupele voastre sînt capabile să facă un alt efort major cu eficiența reală în ducerea războiului?”

Am răspuns: „Dacă trupele au un scop real în fața lor, care va fi clar pentru fiecare soldat, atunci da!” Hitler: „Pentru dvs., bineînțeles, scopul real înseamnă Moscova!” Am răspuns: „Da. Deoarece ați atins acest subiect, permiteți-mi să-mi exprim punctul de vedere cu privire la această problemă.”

Hitler mi-a dat permisiunea și i-am spus în detaliu și în mod convingător toate argumentele pentru continuarea atacului asupra Moscovei și nu asupra Kievului. Mi-am exprimat opinia că, din punct de vedere militar, este acum o chestiune de distrugere completă a forțelor armate ale inamicului, care au suferit pierderi semnificative în bătăliile recente. I-am descris poziția geografică a capitalei Rusiei, care este semnificativ diferită de alte capitale, precum Parisul și este centrul comunicațiilor, cel mai important centru industrial și politic al țării; capturarea Moscovei va afecta foarte mult moralul poporului rus, precum și al întregii lumi. I-am atras atenția asupra faptului că trupele trebuie să atace Moscova și că toate pregătirile în această direcție sînt întîmpinate cu mare entuziasm.

Am încercat să-i explic lui Hitler că, după ce vom fi obținut succesul militar în direcția decisivă și vom fi învins forțele principale ale inamicului, va fi mult mai ușor să punem mîna pe regiunile importante din punct de vedere economic din Ucraina, deoarece cucerirea Moscovei, nodul celor mai importante drumuri, ar face extrem de dificil pentru sovietici să-și transfere trupele de la nord la sud. I-am reamintit, de asemenea, că trupele Grupului de armate Centru sînt deja în plină alertă pentru a începe ofensiva împotriva Moscovei, în timp ce atacul asupra Kievului este legat de necesitatea de a face un transfer de trupe în sud-vest, ceea ce va dura mult timp; în plus, pentru ofensiva ulterioară asupra Moscovei, forțele blindate vor trebui să se deplaseze din nou pe o mare distanță, de la Roslavl pînă la Lohvița, egală cu 450 km, ceea ce va determina uzura accentuată a blindatelor și oboseala militarilor. Avînd în vedere experiența deplasării trupelor noastre în direcția lui Unecea, i-am descris condiția drumurilor din zona care mi-a fost indicată pentru transferul trupelor și am atras

atenția asupra dificultăților de organizare a aprovizionării, care va crește în mod inevitabil cu fiecare zi dacă ne vom întoarce în Ucraina.

În cele din urmă, am subliniat consecințele grave care ar trebui să apară dacă operațiunile din sud sînt întîrziate, mai ales datorită vremii nefavorabile. Apoi, va fi deja prea tîrziu în acest an ca să dăm inamicul o lovitură decisivă pe direcția Moscovei. În încheiere, l-am rugat pe Hitler să renunțe la toate celelalte considerații, subordonîndu-le în primul rînd soluționării principalei sarcini — obținerea unui succes militar decisiv. Toate celelalte sarcini vor fi rezolvate mai tîrziu.

Hitler mi-a oferit ocazia de a vorbi, fără a mă întrerupe. Apoi a luat cuvîntul pentru a ne explica de ce a ajuns la o altă decizie. El a subliniat că materiile prime și alimentele din Ucraina sînt vitale pentru continuarea războiului. În acest sens, el a menționat necesitatea de a ocupa Crimeea, care este „portavionul Uniunii Sovietice în lupta sa împotriva petrolului românesc”. Am auzit la el pentru prima dată expresia: „Generalii mei nu înțeleg nimic din economia militară”.

Hitler a încheiat discursul cu o hotărîre fermă de a merge imediat la ofensiva împotriva Kievului, care este obiectivul său strategic imediat. În același timp, pentru prima dată trebuia să trec prin ceea ce mai tîrziu am întîlnit destul de des: după fiecare frază a lui Hitler, toți cei prezenți au tăcut dînd din cap în semn de acord cu el și am rămas singur cu opiniile mele. După cum se vedea, el mai ținuse deja astfel de discursuri pentru a-și fundamenta deciziile mai mult decît ciudate.

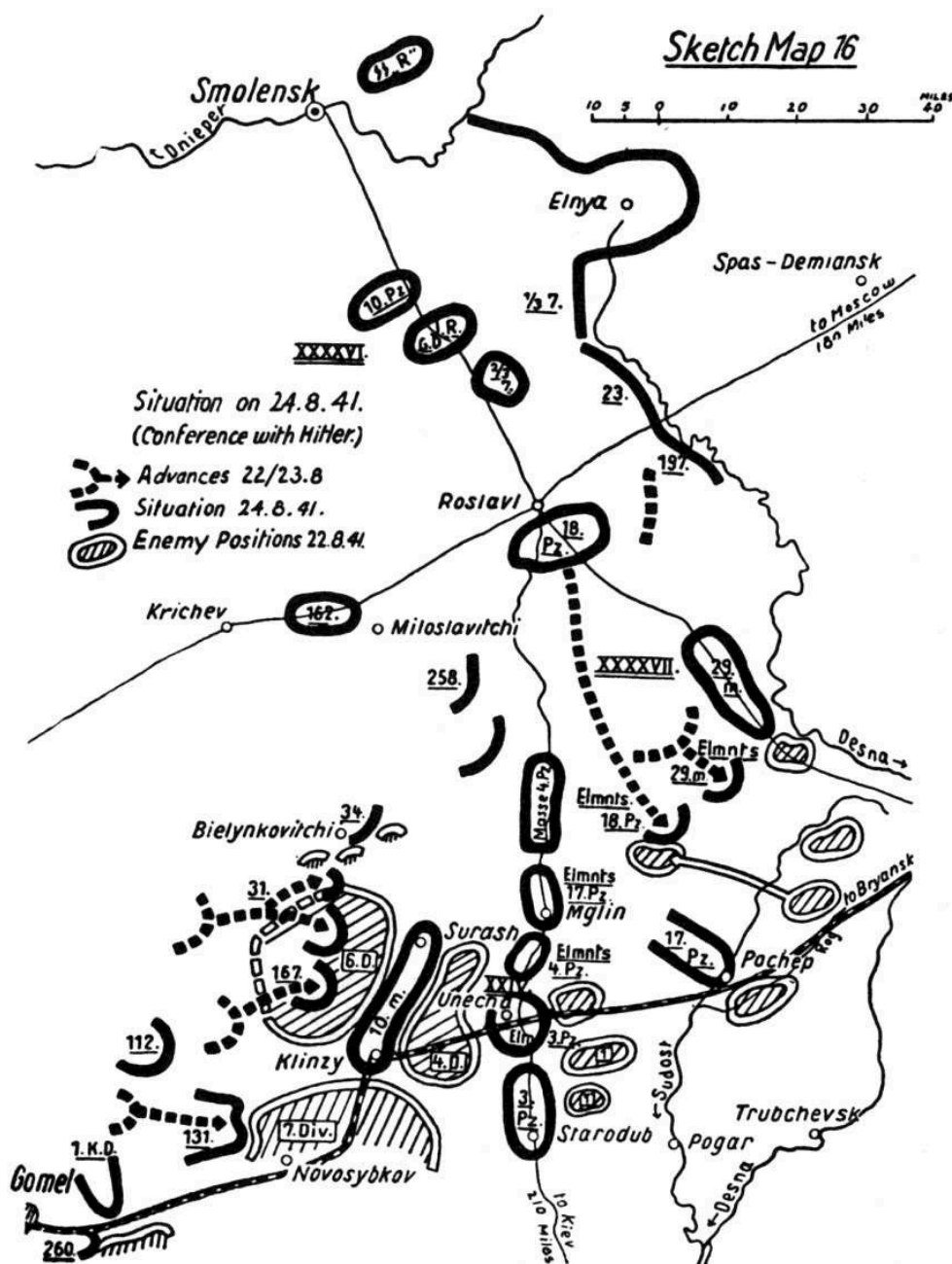
Am regretat foarte tare faptul că, în timpul acestui raport, de care depindea foarte mult, poate, chiar rezultatul războiului, nu erau prezenți nici feldmareșalul von Brauchitsch, nici general-colonelul Halder. Avînd în vedere faptul că tot OKW-ul a fost împotriva mea, am hotărît să opresc demersul meu, pentru că mai înainte crezusem că aș fi putut ajunge ca la o întîlnire față în față cu șeful statului să-i dovedesc adevărul opiniilor mele.

După ce decizia de a trece la atacul asupra Ucrainei a fost confirmată din nou, nu aveam de ales decît de a o executa cît mai bine cu putință. Prin urmare, am apelat la Hitler cu cererea de a renunța la desființarea Grupării mele de tancuri , ceea ce ar fi permis obținerea unui succes rapid chiar înainte de debutul toamnei, deoarece ploile toamnei fac imprevizibilă această țară cu drumuri puține și deplasarea blindatelor va fi paralizată. Mi s-a promis că cererea mea va fi aprobată.

Era trecut bine de miezul nopții când m-am întors în apartamentul meu. În aceeași zi, la 23 august, OKH a trimis un ordin Grupului de armate Centru „de a distruge forțele importante ale armatei a 5-a sovietice și de a asista Grupul armatei Sud, contribuind la traversarea sa rapidă a Niprului. În acest scop, este necesar să se creeze o forță de lovire, dacă este posibil, sub comanda general-colonelului Guderian, care, cu flancul drept, trebuie să lovească în direcția Cernigov”.

Nu știam nimic despre această ordin în acea zi când am pledat în fața lui Hitler. General-colonelul Halder nu a făcut nimic să mă informeze cumva despre acest ordin în ziua de 23 august.

În dimineața zilei de 24 august, m-am dus la șeful Statului Major General și i-am raportat că încercările mele de a-l convinge pe Hitler nu au reușit. Eram sigur că nu l-am surprins pe Halder cu mesajul meu, totuși, el a fost extrem de uimit când a primit acest mesaj, care i-a declanșat o izbucnire nervoasă și m-a atacat cu o serie de acuzații complet nefondate.

16: Situația la 24 august 1941 (din raportul către Hitler)

Numai starea nervoasă proastă a lui Halder poate explica conversația telefonică a mea cu comanda Grupului de armate Centru, precum și declarațiile complet incorecte ale ofițerilor statului major al acestui Grup, care au apărut în articolele lor postbelice. Halder a fost enervat mai ales de dorința mea de a întreprinde o nouă operațiune încă de la început cu forțe mari. El nu a înțeles deloc aceste aspirații și a încercat să se opună.

Ne-am despărțit fără să ne înțelegem. Am plecat cu avionul înapoi la Gruparea mea de tancuri, primind ordinul de a pleca pe 25 august spre Ucraina.

La 24 august, Corpul 24 de tancuri a capturat Novozîbkov; dușmanul a fost împins pe linia Unecea, Starodub.

Bătălia pentru Kiev

Ordinul lui Hitler din 21 august, care a servit ca punct de plecare pentru viitoarele operațiuni, cuprindea în esență:

«Propunerea OKH din 18 august privind dezvoltarea operațiunilor în direcția Moscovei nu corespunde planurilor mele.

Ordon:

- . Înainte de începutul iernii, cel mai important obiectiv este să nu se ia în considerare ocuparea Moscovei, ci ocuparea Crimeii, a regiunii industriale și a minelor de cărbune din Donbass și privarea sovieticilor de accesul la petrolul caucazian; în nord, cel mai important obiectiv este blocarea Leningradului în cooperare cu finlandezii.
- . Situația operațională deosebit de favorabilă care s-a dezvoltat datorită faptului că am ajuns la linia Gomel-Pocep, trebuie să fie folosită pentru a întreprinde imediat o operațiune efectuată de flancurile adiacente ale Grupurilor de armate de Sud și Centru. Scopul acestei operațiuni nu ar trebui să fie împingerea peste Nipru a Armatei a 5-a sovietice de către Armata a 6-a germană, ci distrugerea completă a inamicului înainte de a ajunge pe linia râul Desna-Konotop-râul Sula. Acest lucru va permite Grupului de armate de Sud să ocupe un capăt de cap de pod pe malul estic al Niprului, pe cursul său mijlociu, iar cu flancul stîng, în cooperare cu Grupul de armate Centru, să dezvolte o ofensivă în direcțiile Rostov-Harkov.
- . Grupul de armate Centru trebuie, indiferent de planurile viitoare, să aloce pentru implementarea acestei operațiuni atîtea forțe, cîte vor fi necesare pentru a distruge Armata a 5-a sovietică, păstrînd în același timp forțele minime necesare pentru a respinge atacurile inamice în sectorul central al frontului.
- . Ocuparea peninsulei Crimeea este de o importanță capitală pentru aprovizionarea neîngrădită cu petrol din România...»

Aceast ordin, al cărui text exact nu-mi era încă cunoscut în timpul raportului meu din 23 august, a servit drept bază pentru instrucțiunile date Grupării mele de tancuri de către OKH și comandamentul Grupului de armate Centru. Dezamăgirea cea mai amară mi-a provocat-o retragerea Corpului 46 tancuri din componența Grupării mele de tancuri. În ciuda promisiunii pe care mi-a făcut-o Hitler, comandamentul Grupului de armate a decis să lase Corpul 46 în rezerva armatei a 4-a, concentrându-l în zona Roslavl-Smolensk. A trebuit să încep o nouă campanie, avînd doar două corpuri: 24 și 47, ale căror forțe știam că sînt insuficiente. Protestul meu împotriva acestei decizii a fost ignorat de comanda Grupului de armate.

Ca obiectiv inițial al ofensivei mi-a fost stabilit Konotop. Toate celelalte instrucțiuni privind stabilirea interacțiunii cu Grupul de armate Sud au rămas în vigoare.

Avînd în vedere că nu am avut de ales, am transmis ordinul de atac Corpului 24 tancuri, care era deja în zona Unecea, pentru a sparge din nou frontul sovietic și, în același timp, să întărească flancul drept din cauza amenințării dușmanului care se deplasa din raionul Gomel spre est. Corpului 47 de tancuri i-a fost transmis ordinul ca divizia 17 de tancuri — singura divizie pe care Corpul putea să o trimită imediat în luptă, să întărească flancul stîng al Grupării de tancuri lansînd o ofensivă împotriva marilor forțe sovietice situate de-a lungul malului estic al râului Sudost, la sud de Pocep. Rîul Sudost, în sezonul uscat nu constituie un obstacol serios.

Divizia 29 motorizată a ocupat deja la acea vreme rîul Desna și partea superioară a râului Sudost pe o lungime de 80 km. La est de Starodub, inamicul se afla încă pe malul vestic al râului Sudost, în flancul Corpului 24 de tancuri. După ce divizia 29 a fost înlocuită cu o divizie de infanterie, lungimea flancului nostru de la Pocep pînă la ținta inițială a ofensivei, Konotop, era de 180 km; de aici a început operațiunea principală și, în consecință, principala amenințare. Informațiile despre forțele inamicului din flancul stîng au fost extrem de fragmentare. În orice caz, puteam conta că forțele Corpului 47 de tancuri se vor angaja pe deplin în sarcina de a ne asigura flancul. Capacitatea de luptă a Corpului 24 de tancuri, conceput să acționeze ca o forță de izbire, a fost puternic slăbită de faptul că a trebuit să înceapă implementarea unei noi sarcini, el neavînd timp să se odihnească și să se reprovizioneze după ce a participat la bătălii deosebit de dure și la un marș obositor.

Poziționarea Grupării de tancuri, pe 25 august, a fost următoarea:

. Corpul 24 de tancuri:

- Divizia 10 motorizată a trecut prin Holmî și Avdeevka;
- Divizia 3 panzer (tancuri) — va trece prin Kostobobr și Novgorod-Severskie către Desna;
- Divizia 4 panzer anagjată inițial în curățarea malul vestic al râului Sudost de inamici, va fi înlocuită de unități din cadrul Corpului 47 de tancuri, și va avansa din spatele diviziei 3 panzer.

. Corpul 47 de tancuri:

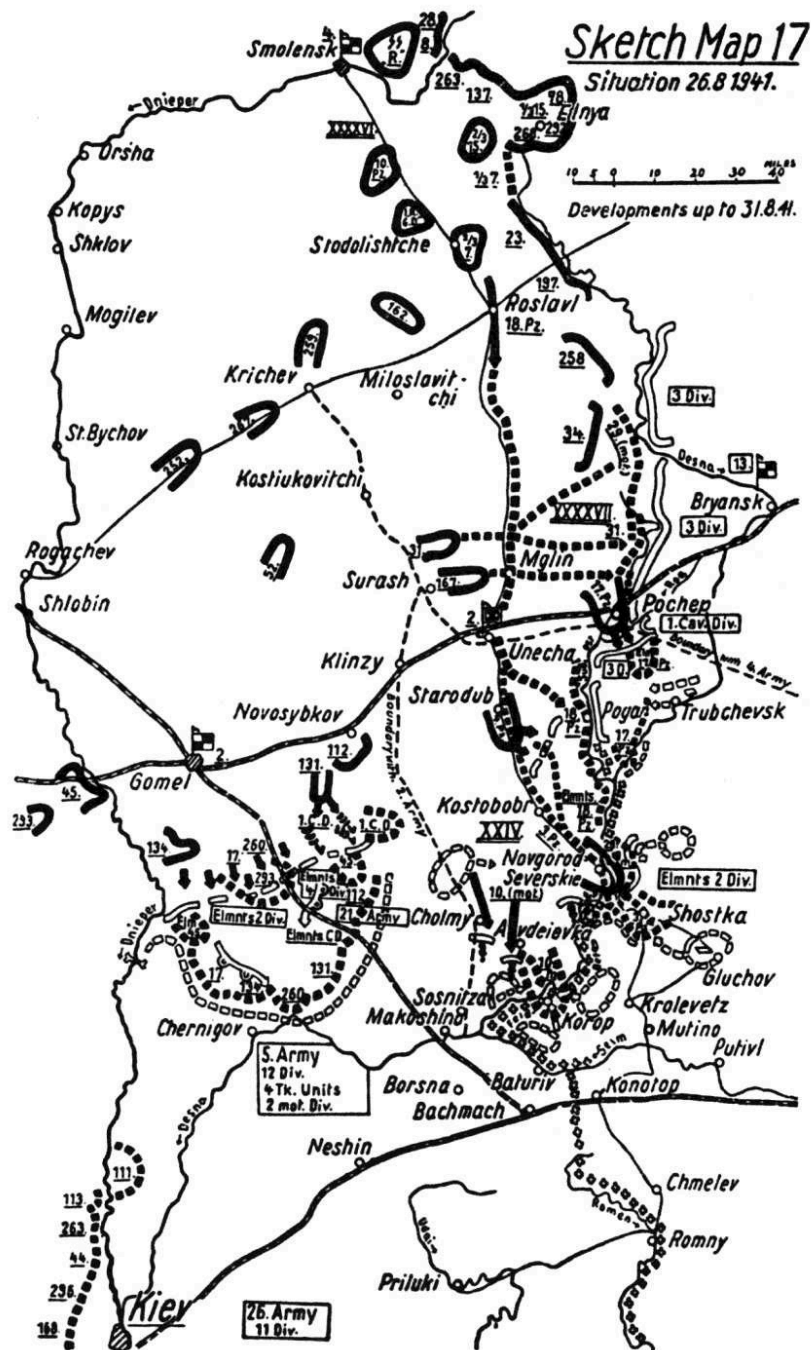
- Divizia 17 panzer a fost însărcinată să treacă prin Pocep pe malul stîng al râului Sudost și să avanseze pe direcția Trubcevsck, apoi să treacă pe malul stîng al Desnei și să avanseze către sud-vest de-a lungul râului, cu sarcina de a ajuta Corpul 24 de tancuri la forțarea traversării râului Desna. Restul forțelor Corpului 47, se aflau în raionul Roslavl.

În dimineața zilei de 25 august, m-am dus la divizia 17 tancuri pentru a fi prezent traversarea râurilor Sudost și Rog, care curgeau spre sud. Trupele se mișcau de-a lungul drumurilor nisipoase, cu dificultăți considerabile; multe mașini s-au defectat. Deja la ora 12:30 a trebuit să cer de la Mglin o completare cu mașini de comandă blindate, camioane pentru transportul trupelor și motociclete. Acest lucru nu promitea nimic bun pentru viitor. La ora 14:30 am ajuns la statul major al diviziei 17 tancuri, situat la cinci kilometri nord de Pocep. În opinia mea, forțele alocate pentru punerea în aplicare a acestei ofensive dificile au fost insuficiente. Prin urmare, comparativ cu Corpul 24 de tancuri, divizia 17 panzer a avansat prea lent. Am arătat această circumstanță comandantului diviziei, generalul Ritter von Thoma, și comandantului Corpului care sose aici. Pentru a mă familiariza cu situația inamicului, m-am dus la regimentul 63 pușcași motorizat. Ajungînd la primul eșalon, un timp m-am deplasat împreună cu el. Noaptea am petrecut-o la Pocep.

În dimineața zilei de 26 august, împreună cu adjutantul meu, maior Büsing, m-am dus la postul avansat de observare al artileriei, situat pe malul de nord al fluviului Rog, pentru a observa rezultatele atacurilor bombardierelor noastre în picaj asupra pozițiilor defensive ale sovieticilor de pe malul opus al râului. Bombele au lovit exact pe țintă, dar pagubele au fost minime. Cu toate acestea, impactul moral al bombardamentului asupra sovieticilor, ca urmare a faptului că au fost băgați în tranșee, ne-a oferit

posibilitatea de a forța râul aproape fără pierderi. Din cauza comportamentului neatent al unuia dintre ofițerii noștri, observatorii ruși ne-au observat și au deschis un foc bine ținut de mortier. Obuzul, care a explodat în imediata vecinătate a postului nostru de observare, a rănit cinci ofițeri, printre care și pe maiorul Büsing, care stătea lângă mine. Am scăpat ca prin miracol.

Împotriva noastră se apărau diviziile sovietice 269 și 282. După ce râul Rog a fost traversat în prezența mea, după-amiaza am trecut prin Mglin spre Unecea, unde a fost transferat statul major al Grupării de tancuri. Pe drum mi-a fost prezentat un raport plin de optimism și complet neașteptat că acțiunile energetice ale subunității de tancuri a locotenentului Buchterkirch (din regimentul 6 de tancuri) au făcut ca divizia a 3-a de tancuri să captureze un pod lung de 700 m, în perfectă stare, pe râul Desna, la est de Novgorod-Severski. Aceast caz fericit a facilitat foarte mult desfășurarea operațiunilor noastre.

17: Situația la 26 august 1941

Abia la miezul nopții am ajuns la noul meu post de comandă. Aici l-am găsit pe generalul Paulus, care sosise împreună cu câțiva ofițeri din Direcția de operații a statului major al OKH. Ei au ajuns la postul de comandă după-amiaza pentru a se familiariza cu situația de pe front. Paulus nu avea dreptul să dea ordine. În timpul absenței mele, Paulus a vorbit despre

situația militară cu locotenent-colonelului baron von Liebenstein, apoi a contactat OKH-ul și a făcut propunerea de a uni Corpul 2 de armată și divizia 1 cavalerie, care acționau pe flancul stîng al Grupării de tancuri, sub o singură comandă;. Lui Paulus i s-a răspuns în mod misterios că nu poate fi vorba despre reîncadrarea unităților armatei a 2-a și că acțiunea acestei armate „are doar o valoare tactică”. Divizia 1 cavalerie a rămas în componența Armatei 1-a , care și-a schimbat direcția atacului principal spre flancul drept. Cu toate acestea, inamicul, situat pe Desna, era prea puternic și era imposibil să-l lăsăm pur și simplu în spatele flancului stîng, cum sugera OKH-ul.

Era necesar să neutralizăm mai întîi acest inamic pentru a putea să mergem mai departe spre sud. A doua zi am vorbit din nou cu Paulus, destăinuindu-i tot ce gîndeam. Paulus le-a expus exact șefului Statului Major General, dar cu ostilitatea acestuia față de mine, nu au făcut nici o impresie.

În seara zilei de 26 august, flancul stîng al armatei a 2-a se afla la sud de Novozîbkov; linia de separare dintre Gruparea de tancuri și flancul stîng al Armatei a 2-a trecea de la Klinî prin Holmî pînă la Sosnița (la nord-est de Makoșino pe Desna); linia de separare cu armata a 4-a trecea de la Suraj prin Unecea, Pocep, Brasovo.

Divizia 10 motorizată, aparținînd Corpului 24 de tancuri se afla în raionul Holmî și Avdeevka; divizia 3 panzer s-a concentrat la podul de pe rîul Desna, la sud de Novgorod-Severski; divizia 4 panzer purta lupte cu inamicul la sud-est de Starodub.

Divizia 17 tancuri, aparținînd Corpului 47 de tancuri ducea lupte în zona Semî, la sud de Pocep; divizia 29 motorizată asigura flancul stîng al Grupării de tancuri în sectorul Pocep-Jukovka. După sosirea diviziilor de infanterie ale corpurilor de armată 12 și 53, divizia 29 motorizată și-a concentrat forțele pe flancul drept; divizia 18 panzer continua ofensiva, cu unitățile sale avansate, spre nord prin Roslavl.

Simultan cu mișcarea Grupării de tancuri de la nord la sud, a avut loc avansarea altor unități de la vest la est: divizia 167 infanterie a trecut prin Mglin; divizia 31 infanterie a ajuns la nord de Mglin; divizia 34 infanterie a trecut prin Kletnia; divizia 52 infanterie a ajuns la Perelazî; diviziile 267 și 252 infanterie se deplasau de-a lungul drumului Kricev-Cerikov-Propoisk (Slavgorod). Toate aceste divizii făceau parte din Armata a 2-a. Dacă la începutul atacului spre Kiev, cel puțin o parte din aceste divizii s-ar fi întors

spre sud, atunci crizele repetate de pe flancul drept al Corpului 24-lea tancuri s-ar fi putut evita.

La 26 august, rezistența inamicului care acționa pe râului Desna în fața trupelor Armatei a 2-a s-a intensificat. Pentru a obține un succes rapid, am cerut permisiunea să transferăm Corpul 47 de tancuri în acest sector. Cererea mea a fost respinsă de OKH.

La 29 august, mari forțe inamice, cu sprijin aerian, au lansat o ofensivă împotriva Corpului 24 de tancuri din sud și vest. Corpul a fost forțat să suspende ofensiva diviziei 3 panzer și a diviziei 10 motorizate.

Divizia 4 panzer, după ce și-a îndeplinit sarcina de a curăța râul Sudost de forțele inamicului, a fost mutată lângă divizia 3 de tancuri în raionul Novgorod-Severski. După o recunoaștere personală a situației din fața Corpului 24 de tancuri și a diviziilor 3 și 4 de tancuri, am decis ca pe 30 august Corpului 24 de tancuri să elimine amenințarea flancul nostru din dreapta, iar pe 31 august să continue ofensiva direcția sud-vest; Corpul 47 de tancuri a avansat de-a lungul malului estic al râului Sudost, apoi continuând ofensiva de-a lungul râului Desna spre Novgorod-Severski. La ora 18, m-am întors cu avionul la postul de comandă. În această călătorie, am fost însoțit pentru ultima oară de șeful departamentului operațional al Grupării de tancuri, locotenentul-colonel Bayerlein. A fost transferat în Africa, iar maiorul Wolf a fost numit în locul lui.

Până la 31 august, capul de pod de pe râul Desna a fost extins semnificativ; divizia a 4-a panzer a traversat Desna, iar divizia 10 motorizată a ajuns la nord de Korop, însă ca rezultat al contraatacului rapid al sovieticilor au fost aruncate înapoi pe malul opus; forțe mari inamice au avansat și pe flancul drept. Prin introducerea ultimelor forțe — chiar și compania de brutari — în luptă, s-a reușit cu mare dificultate evitarea unei catastrofe pe flancul drept. În zona de acțiune a Corpului 47 de tancuri, sovieticii au avansat din zona Trubcevska la vest și nord-vest cu brigada 180 de tancuri, și de la 1 septembrie, de asemenea, cu brigada 110 de tancuri. Divizia 29 motorizată a traversat podul de la Novgorod-Severski și apoi s-a deplasat spre nord pentru a securiza flancul nordic al podului creat de Corpul 24 de tancuri, precum și pentru a ajuta la avansarea diviziei 17 panzer. Divizia 18 panzer a înlocuit divizia 4 de tancuri din sectorul sud-estic, în raionul dintre râul Sudost și Pocep.

Avînd în vedere ofensiva inamicului pe ambele mele flancuri și acțiunile sale, mai ales împotriva diviziei 10 motorizate, mi s-a părut îndoielnic că ofensiva ar putea continua cu forțele disponibile. Prin urmare, din nou am cerut comandamentului Grupului de armate Centru să-mi pună la dispoziție Corpul 46 de tancuri. La dispoziția mea era, din 30 august numai regimentul de infanterie „Germania Mare”, de la 1 septembrie mi-a fost trimisă divizia 1 cavalerie, iar pe 2 septembrie divizia SS „Das Reich” din raionul Smolensk. Străpungerea pe o adîncime de 10 km, efectuată de sovietici în zona diviziei 23 infanterie la sud de Elnia, a impus utilizarea diviziei 10 de tancuri pentru a contraataca frontal aici. Regimentul de infanterie „Germania Mare” a fost trimis în regiunea Novgorod-Severski, iar divizia SS „Das Reich” a fost desfășurată pe flancul drept al Corpului 24 de tancuri. La 2 septembrie, regimentul „Germania Mare” a sosit în zona capului de pod lîngă Novgorod-Severski, iar divizia SS „Das Reich” a ajuns pe flancul drept al Corpului 24 de tancuri la 3 septembrie.

Faptul că forțele necesare mi-au fost oferite cu picătura, m-a făcut să trimit pe 1 septembrie, la comandamentul Grupului de armate, o radiogramă în care am cerut să-mi pună la dispoziție întregul Corp 46 de tancuri și, în plus, să-mi transfere diviziile 7 și 11 blindate precum și divizia 14 motorizată, care, după cum știam, nu luau parte la lupte în acel moment. Mi-am exprimat opinia că doar cu astfel de forțe mari va fi posibilă finalizarea rapidă a operațiunii de luare a Kievului. Rezultatul imediat al acestei cereri a fost punerea la dispoziția mea a diviziei SS „Das Reich”. Cu toate acestea, conținutul radiogramei mele a fost ascultat de postul de control OKH și mai tîrziu a devenit cunoscut în cercurile cele mai înalte. Acest lucru a fost evidențiat de ofițerului de comunicații OKH, locotenent-colonelul Nagel. Conținutul mesajului meu a fost raportat lui Hitler, iar OKW a inițiat cu această ocazie o serie măsuri care vor avea cele mai nefericite rezultate pentru mine. Toate acestea vor fi descrise mai jos.

La 2 septembrie, comandantul forțelor aeriene, feldmareșalul Kesselring, a apărut la statul major al Grupării de tancuri. El ne-a spus că Grupul de armate „Sud” se pare că a avansat și a capturat cîteva poduri de pe Nipru. În ceea ce privește direcția de dezvoltare ulterioară a operațiunii, există încă o lipsă de claritate cu privire la aceasta: dacă să se atace în direcția Harkov sau Kiev.

În această zi, generalii Model și Ritter von Thoma au fost răniți ușor.

La 3 septembrie am trecut pe lângă unitățile din spate ale diviziei 10 motorizate și pe lângă compania de panificație care a participat la luptă cu subunitățile de motociclete ale diviziei SS „Das Reich”, situată în zona Avdeevka. La vest de această localitate era inamicul, împotriva căruia acționa batalionul de recunoaștere al diviziei SS. Inițial, pe acest front au apărut dezordini care, totuși, au fost rapid eliminate datorită conducerii clare a generalului Hausser. L-am întâlnit la Avdeevka și i-am trasat sarcina de a fi gata pe 4 septembrie să lanseze un atac pe direcția Sosnița. Batalionul 5 mitraliere a sosit recent de la Roslavl la dispoziția mea.

În timpul zilei am vizitat divizia 10 motorizată, care în ultimele zile a participat la bătălii grele și care a suferit pierderi mari. După ce divizia 4 tancuri a trecut pe malul sudic al râului Desna, poziția diviziei 10 motorizate a fost oarecum îmbunătățită. Împotriva acestei divizii motorizate acționau forțe sovietice formate din brigada 10 de tancuri și diviziile de infanterie 293, 24, 143 și 42, care aveau o superioritate numerică clară. L-am familiarizat pe comandantul diviziei, generalul Loeper, cu situația și intențiile vecinului său, divizia SS „Das Reich”, trasându-i sarcina ca flancul drept al diviziei sale să coopereze de a doua zi cu divizia SS. Apoi m-am îndreptat spre zona capului de pod de pe malul sudic al râului Desna, menținut de batalionul 2 al regimentului 20 de infanterie, al cărui personal a făcut o impresie bună asupra mea. În sfârșit, am vizitat și batalionul I al aceluiași regiment, care a eșuat în urmă cu câteva zile, dar a reușit să-și corecteze rapid greșeala. Și acest batalion mi-a făcut o impresie bună și mi-am exprimat încrederea că în viitor va îndeplini, de asemenea, perfect sarcinile care îi sînt atribuite.

Am primit prin radio un mesaj că divizia 1 cavalerie a fost din nou transferată în subordonarea mea și se apropia de flancul drept al diviziei SS „Das Reich”. Apoi am plecat din nou la comandantul diviziei SS, ca să mă asigur că „Das Reich” protejează liniile de aprovizionare ale diviziei 10 motorizată, apoi m-am întors la punctul meu de comandă. Acolo am aflat că Borzna și Konotop, situate pe direcția loviturii noastre, rămîn obiectivul imediat al ofensivei. Statul major și jumătate din formațiunile Corpului 46 de tancuri au fost transferate din nou în subordinea Grupării de tancuri. Ambele corpuri au raportat că fiecare dintre ele a capturat 2.500 de prizonieri; unitatea generalului inginer Bacher, creată pentru a proteja spatele, a capturat 1.200 de prizonieri. Corpul 24 de tancuri a acordat o atenție constantă amenințării mereu crescînde pe flancul nostru de sud,

care devenea din ce în ce mai lung, și la slăbirea din ce în ce mai mare a vârfului dispozitivului nostru de atac. Trupele noastre au capturat orașul Kroleveț.

În aceeași zi, ofițerul de legătură al comandamentului OKH, locotenent-colonelul Nagel, a participat la o întâlnire ținută la statul major al Grupului de armate din Borisov, la care a participat comandantul forțelor terestre. Nagel s-a foșosit de această ocazie pentru a prezenta opiniile mele. Pentru aceasta, el a fost numit „difuzor și propagandist” și a fost imediat demis din funcție. Am regret foarte mult faptul că acest ofițer capabil, care cunoștea foarte bine limba rusă, a fost pedepsit pentru că și-a făcut datoria.

Dar asta nu era totul. Seara, ploaia torențială a făcut curînd drumurile impracticabile; două treimi din subunitățile diviziei SS „Das Reich”, aflate în marș, erau blocate în traseu.

Ziua de 4 septembrie am petrecut-o pe frontul diviziei 4 panzer, unde l-am întâlnit pe generalul von Geyr. Ca să parcurg 75 km pe drumul din spatele frontului mi-a luat 5 ore, drumurile devenind impracticabile din cauza unei ploi scurte. Divizia 4 panzer intenționa să avanseze în direcția Korop, Krasnopol. Inamicul, care acționa împotriva acestei divizii, s-a apărut cu multă îndârjire, inclusiv împotriva tancurilor noastre. Cu toate acestea, ca urmare a acțiunilor bombardierelor în picaj, rezistența inamicului a fost în mare măsură distrusă. Generalul von Geyr, după examinarea documentelor capturate, a constatat că cel mai mare succes ar putea fi obținut dacă ofensiva ar continua în direcția Sosnița, deoarece exista o porțiune neacoperită între armatele sovietice a 13-a și a 21-a.

Era foarte posibil ca pe sectorul de front al sovieticilor să fi existat o breșă. Divizia 3 panzer a raportat că înainta cu succes. M-am dus la această divizie și am întâlnit subunitățile sale care se deplasau prin Mutino și Spasskoe spre râul Seim. Generalul Model avea impresia că se confrunta cu o apărare inamică foarte slabă sau exista chiar breșă în sistemul său de apărare. Am ordonat generalului Model, ca după traversarea râului Seim, să avanseze în direcția liniei de cale ferată Konotop-Belopolie și să întrerupă circulația feroviară a inamicului. Pe drum am transmis statului major al Grupării, prin radio, ordinele privitoare la acțiunile de a doua zi. Am avut o premoniție că Hitler s-ar putea amesteca în operațiile de luptă ale Grupării de tancuri.

Un mesaj telefonic primit de la statul major al Grupului de armate m-a înștiințat că OKW era nemulțumit de acțiunile Grupării de tancuri, în special acțiunile Corpului 47 de tancuri pe malul estic al râului Desna. Mi s-a cerut să prezint evaluarea situației și a planurilor pentru viitor. În cursul nopții a venit un ordin de la OKH pentru a opri ofensiva Corpului 47 de tancuri și transferarea sa pe malul vestic al râului. Ordinul mi-a fost dat într-o formă foarte dură, care m-a rănit foarte mult. Efectul acestui ordin asupra Corpului 47 de tancuri, a fost dezasrtuos. Statul major al Corpului și al diviziilor credeau în succesul viitoare operațiuni. Retragera Corpului și dispunerea lui în dispozitiv de luptă pe malul opus al râului Desna a necesitat mai mult timp decât finalizarea ofensivei planificate anterior. Numai acest Corp capturase din 25 august 155 de piese de artilerie, 120 de tancuri și 17.000 de prizonieri. Tot în această perioadă Corpul 24 capturase peste 13.000 de prizonieri, dar nu au primit nici un cuvânt de mulțumire.

La 5 septembrie, divizia 1 cavalerie a fost transferată la Pogar în componența armatei a 4-a. Am fi preferat să o păstrăm ca o rezervă mobilă pe flancul stîng, pentru a asigura flancul Corpului 47 de tancuri. Capacitățile ei de manevră nu au fost folosite datorită faptului că divizia a primit constant sarcina de a asigura flancul în zona râului Sudost. În acea zi, divizia SS „Das Reich” a cucerit Sosnița. Armata a 4-a a fost obligată să părăsească Elnia, deoarece a suferit mari pierderi acolo, pe care eu am vrut să le evit în luna august printr-o plecare în timp util.

În ziua de 6 septembrie am vizitat din nou divizia SS „Das Reich”. În acea zi divizia ataca podul feroviar peste râul Desna spre Makoșino. Am ordonat să se asigure diviziei suportul aviatic necesar. Datorită stării precare a drumurilor, divizia nu era încă concentrată în locul atacului. Pe drum, am întîlnit cîteva subunități ale diviziei care erau pe marș, alte subunități se odihneau în pădure. Personalul diviziei mi-a făcut o impresie excelentă în privința disciplinei și și-au exprimat bucuria că divizia va acționa din nou ca parte a Grupării de tancuri. După-amiază, podul a fost capturat și astfel am asigurat o altă trecere peste Desna. Eu și mașinile care mă însoțeau, am nimerit în mod repetat sub focul artileriei inamice, dar nu am suferit pierderi. Pe drum, m-am întîlnit cu subunitati ale diviziei 1 cavalerie, care mergeau pe jos din cauza condiției proaste a drumurilor precum și cu subunități ale diviziei SS. Sosind la statul major al diviziei, am ordonat să se extindă capul de pod de pe râul Desna pentru a se pregăti o ofensivă de-a

lungul malului de vest al râului Seim, ajutând Corpul 24 de tancuri să avanseze pe acest sector al frontului.

La 7 septembrie, diviziile 3 și 4 de tancuri au reușit să captureze capul de pod pe malul sudic al râului Seim. În aceea zi, statul major al Grupului de armate a dat ordin să se avanseze pe linia de la Nijin-Monastîrișce și să se lanseze principalul atac în direcția Nijin. În dimineața zilei de 8 septembrie, la ora 5:25, această ordin a fost anulat și am primit următoarea instrucțiune: „Noua direcție este Borzna-Romnî, lovitura principală este pe flancul drept”. În aceea zi, comandantul OKH a vorbit cu mine la statul major al armatei a 2-a, aflat la Gomel, despre o nouă operațiune planificată în direcția Moscovei, programată pentru începutul lunii octombrie.

În plus, feldmareșalul von Brauchitsch a vorbit din nou cu mine despre acțiunile Corpului 47 de tancuri în direcția lui Trubcevsck, apoi și-a exprimat nemulțumirea față de radiograma mea din 1 septembrie, prin care ceream întăriri, pe care a putut s-o audă la OKW; el și-a exprimat opinia că Gruparea de tancuri și-a extins operațiunile militare în mod inutil. Am justificat prin faptul că nu puteam ignora forțele inamice mari pe flancul stîng și credeam că aceste forțe ar trebui distruse.

Pînă acum luasem peste 40.000 de prizonieri și 250 de tunuri. Trupele noastre se apropiau de Bahmaci-Konotop.

Armata a 2-a a capturat Cernigov-ul în aceea zi; apoi a primit ordonul să execute lovitura principală în direcția lui Nijin-Borzna.

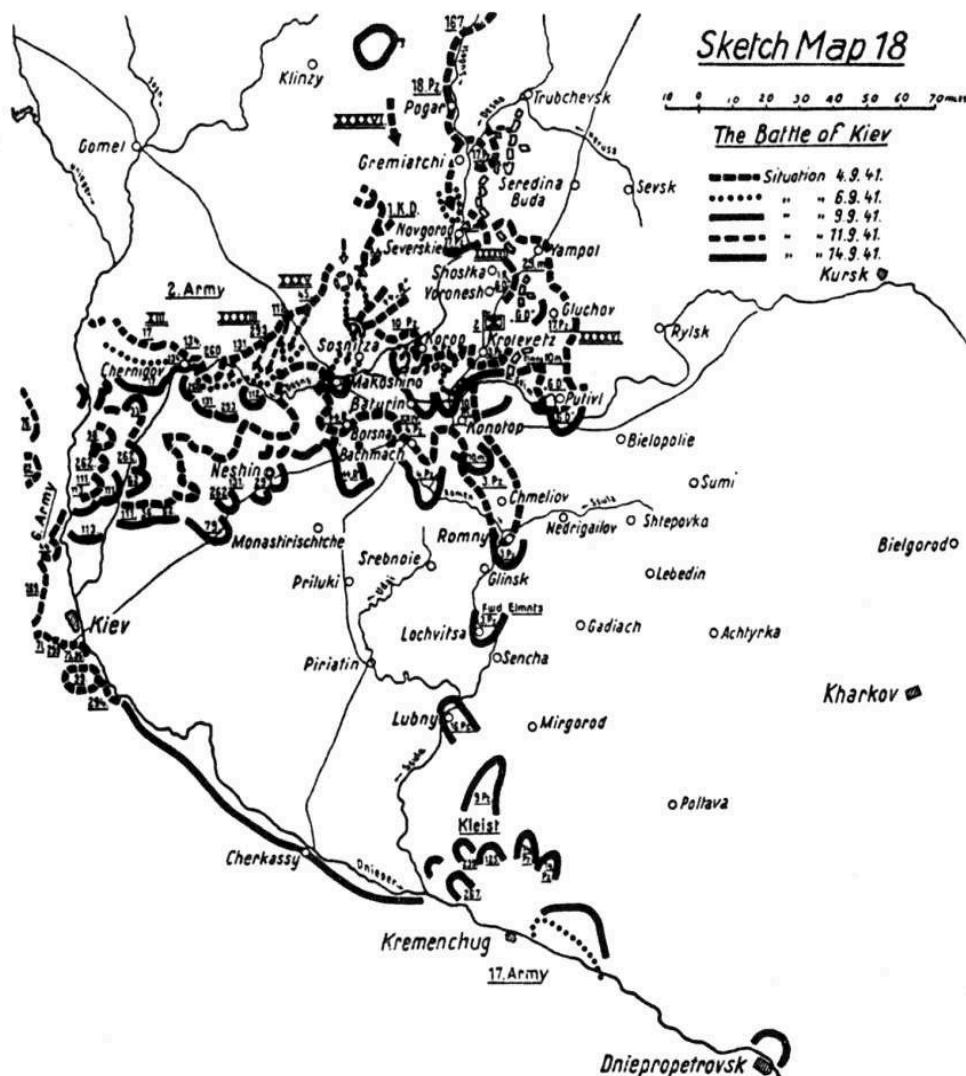
În aceea zi, ne-a părăsit locotenent-colonelul Nagel, maiorul Kahlden și-a luat postul în primire. El și-a îndeplinit sarcinile cu același tact și înțelegere a situației, așa cum făcuseră Nagel și Below înaintea lui.

Gruparea 4 de tancuri și armata a 18-a, în componența Grupul de amate Nord, și-au luat poziția inițială pentru a declanșa ofensiva în inelul de apărare exterioară al Leningradului. Începutul atacului a fost programat pentru 9 septembrie.

Pe 9 septembrie, Corpul 24 de tancuri a trecut râul Seim. În aceea zi, am fost împreună cu divizia 4 panzer și am urmărit acțiunile regimentelor 33 și 12 pușcași motorizați care avansau în direcția Gorodișce. Bombardierele în picaj au oferit un sprijin eficient subunităților avansate ale regimentelor de pușcași motorizați și regimentului 35 de tancuri.

Numărul mic al militarilor acestor unități și formațiuni a arătat cu tărie că trupele, după bătălii intense și sîngeroase, care durau de aproape 3 luni,

aveau nevoie de odihnă și reînzestrare. Din nefericire, acest lucru nu a intrat în discuție. Pînă la sfîrșitul zilei, comandantul Corpului 24 de tancuri, generalul von Geyr, m-a informat că divizia SS a lansat o ofensivă și că divizia 3 panzer intenționa să avanseze în direcția Konotop.

18: Luptele pentru Kiev

Potrivit mărturiei prizonierilor, între armatele sovietice 13 și 21 a fost dislocată armata a 40-a. Muniție mai aveau dar cu combustibilul stăteau rău. Seara, m-am întors cu avionul la punctul meu de comandă amplasat la Krolevet. În același timp, de la statul major al Grupului de armate am fost

informat că divizia 1 cavalerie va fi transferată din raionul râului Sudost mai departe spre nord.

Divizia 18 tancuri nu a putut să se deplaseze în urma Grupării de tancuri; pentru a dezvolta succesul pe râul Seim era nevoie de forțe proaspete. Seara, s-a primit un mesaj plin de optimism: Corpul 24 de tancuri a găsit un punct slab în apărarea inamicului în sectorul Baturin-Konotop și că subunități avansate ale diviziei 3 de tancuri se deplasează spre orașul Romnî, care era ținta ofensiei noastre. Astfel divizia a ajuns în spatele inamicului. Ar fi fost necesar să se dezvolte rapid succesul diviziei, dar cu o lipsă de forță, drumuri proaste și, cel mai important, cu întinderea flancului sud-estic, care a ajuns deja la 240 km, această sarcină nu era ușoară. Din cauza lipsei de rezerve, nu aveam de ales decât să mă duc în zona de operațiuni a diviziei 3 de tancuri și să decid la fața locului. Prin urmare, am decis să merg din nou în prima linie pe 10 septembrie.

Cînd am intrat în Ksendovka, generalul von Geyr mi-a raportat că divizia 3 panzer a capturat orașul Romnî și a creat un cap de pod la râul Romen. Divizia 3 panzer s-a apropiat de orașul Romnî, ocolind Konotop. Divizia 4 panzer avansa spre Bahmaci, iar divizia SS „Das Reich” spre Borzna. Potrivit mărturiei prizonierilor, unitățile sovietice care operau în Ucraina încă puteau să se apere, însă ofensivă lor a fost întreruptă. I-am ordonat generalului von Geyr să ocupe importanta gară Konotop cît mai repede posibil, prin aceasta putînd aproviziona și completa unitățile. Divizia 4 tancuri a ieșit din Bahmaci plecînd spre sud, iar divizia SS „Das Reich” a plecat din Borzna spre Kustovî. Diviziei SS i s-a ordonat să mențină legătura cu armata a 2-a. Apoi mi-am continuat călătoria la divizia 3 panzer.

La trecerea podului peste râului Seim, am fost bombardați de aviația sovietică, drumul a fost ținut sub focul artileriei inamicului. Din cauza ploii, drumul se înrăutățeau mereu, de-a lungul lui erau multe mașini blocate. Coloanele se întindeau pe distanțe mari. Tractoarele unităților de artilerie trebuiau să tracteze camioane.

În Hmelev, unde se afla statul major al diviziei 3 panzer, am cerut să se pregătească un apartament pentru mine peste noapte, deoarece nu putea fi vorba de a mă întoarce în aceeași zi. Apoi m-am dus la Romnî. La nord de oraș, râul Romen era o bună frontieră naturală, care a fost întărită cu barierele de sîrmă și cu un șanț antitanc. Că sovieticii nu puteau menține această linie puternică a fost confirmat de faptul că apariția diviziei 3 de

tancuri a fost o surpriză totală pentru ei și că avansul a fost realizat doar prin acest sector. Aproape de orașul Romnî, l-am întâlnit pe generalul Model, care mi-a raportat anumite detalii despre situația frontului. Orașul era în mâinile lui, dar unele grupuri inamice rățăceau încă în grădinile orașului, iar trecerea era posibilă numai într-un vehicul blindat.

La ora 17 a început curățirea orașului de resturile inamicului. În partea de nord a orașului am întâlnit un grup de ofițeri superiori sub comanda colonelului Kleemann. Grupul a suferit pierderi grele în timpul raidului aerian al inamicului, împotriva căruia era imposibil să se organizeze apărarea necesară, deoarece aviația sovietică funcționa pe aerodromuri situate într-o zonă cu vreme bună, iar aerodromurile noastre se aflau într-o zonă cu vreme nefavorabilă, iar în această zi ploioasă avioanele noastre nu s-au putut ridica în aer. Am fost, de asemenea, mitraliați de trei avioane sovietice care și-au lansat bombe în altă parte.

Din orașul Romnî, am comunicat prin radio statului major al Grupării dispozițiile pentru a doua zi; am ordonat Corpului 46 de tancuri, diviziei 17 tancuri și regimentului de infanterie „Germania Mare” să avanseze în direcția Putivl, Șilovka (la 17 km sud de Putivl). Pentru Model, am cerut o acoperire puternică din partea aviației.

În acea zi a fost capturat Bahmaci. Regimentul „Germania Mare” a ajuns la Putivl. Statul major al Grupului de armate ne-a ordonat să ne pregătim pentru un atac spre râului Udai, lângă orașul Priluki.

Grupul de armate „Sud” se pregătea să forțeze Niprul lângă Kremenciug, de unde ar fi trebuit să se întoarcă spre nord pentru a face joncțiunea cu noi în orașul Romnî. Toată noaptea a plouat abundent, astfel că întoarcerea pe 11 septembrie era extrem de dificilă. La început motocicletele s-au defectat. Apoi s-a blocat în noroi vehiculul meu de teren. Vehiculele blocate au fost scoase de blindatul meu de comandă și de tractorul pus la dispoziție de o subunitate de artilerie. Mergînd de-a lungul drumului noroios cu o viteză de 10 km/oră, am ajuns la Ghirevka, unde se afla statul major al regimentului, comandant de colonelul Audorsch. Legătura telefonică a fost întreruptă și nu am reușit să obțin informațiile necesare despre situația creată. În cele din urmă, de la subunitatea de motociclete a diviziei 3 de tancuri, s-a raportat că Konotop era în mâinile noastre. La 6 km nord de Ghirevka, m-am întâlnit cu batalionul de cercetare-recunoaștere a diviziei 10 motorizate. La ora 14 m-am întâlnit la Konotop cu general von Loeper, l-am familiarizat cu situația din zona Romnî și am ajuns la Corpul 24 de

tancuri la ora 15:30. Acolo, mi-au spus că divizia SS „Das Reich” a ocupat Borzna. Corpul a primit ordinul să se deplaseze în direcția Romnî. Corpul 46 de tancuri se confrunta cu sarcina de a avansa prin Putivl spre sud.

La ora 18:30 am revenit la postul meu de comandă. Pe 10 septembrie, în 10 ore m-am deplasat cu mașina 165 km, iar pe 11 septembrie în 10 ore și jumătate doar 130 km. Condițiile de drum proaste au făcut imposibilă deplasarea cu o viteză mai mare. Aceste călătorii lungi mi-au dat o imagine completă a dificultăților cu care ne vom confrunta în viitor. Doar cei care au circulat pe aceste drumuri mlăștinoase pînă la pozițiile avansate și-ar fi putut imagina greutățile pe care le-au înfruntat trupele și echipamentul; am putut evalua corect situația prezentă și am tras concluziile necesare. Ca urmare a faptului că cele mai înalte structuri de comandă militară nu au colectat niciun fel de materiale cu privire la experiența dobîndită, nu au crezut inițial rapoartele noastre, noi a trebuit să facem față multor dificultăți care ne-au produs pierderi fără precedent, care, în majoritatea cazurilor, ar fi putut fi evitate.

Statul major al Grupului de armate ne-a informat seara că, avînd în vedere starea precară a drumurilor, Gruparea 1 de tancuri a general-colonelului von Kleist nu și-a atins obiectivul în acea zi. Cine cunoștea starea drumurilor descrise mai sus, nu era deloc surprins de o astfel de informare. Mi s-a ordonat să continuăm atacul în direcție sudică.

La 10 septembrie, divizia 17 panzer a ajuns la linia Voronej (15 km sud de Șostka), Gluhov și la 11 septembrie a ocupat orașul Gluhov.

În ziua de 12 septembrie, Gruparea 1 de tancuri a început să avanseze prin Semenovka spre Lubna; divizia 3 panzer a lansat o ofensivă pe direcția Lohvița, capturînd la nord de această localitate un pod peste râul Suda. Datorită stării proaste a drumurilor, armata a 2-a se îndrepta încet spre Nijin.

În Grupul de armate Nord, exista convingerea că apărarea Leningradului va fi străpunsă în viitorul apropiat.

Pe 13 septembrie, Grupul de armate „Centru” a respins propunerea noastră de a înlocui unitățile de infanterie ale diviziei 18 panzer, care încă mai asigura în sud-est flancul stîng care era mult prea întins, motivînd refuzul că divizia nu va mai avea timp să vină la timp pentru a asigura realizarea obiectivului. De asemenea, a ignorat informațiile noastre cu

privire la situația neclară de pe flancul nostru drept, cu privire la posibila amenințare în acest raion și necesitatea de a crea cel puțin o mică rezervă.

Grupul 1 Panzer a ocupat Lubna.

La 14 septembrie, statul major al Grupării mele de tancuri sa mutat la Konotop. Vremea a rămas în continuare proastă. Aviația de cercetare-recunoaștere nu a zburat deloc. Unitățile de informații de la sol au rămas blocate în noroi.

Subunitățile corpurilor 46 și 47 de blindate, care trebuia să securizeze flancurile, au rămas aproape imobile. Insecuritatea flancului stîng, foarte întins, a crescut în fiecare zi. Pentru a asigura comunicarea cu Gruparea de tancuri a lui von Kleist, am decis, în ciuda tuturor dificultăților, să merg la Corpul 24 de tancuri. Drumul trecea prin Kroleveț, Baturin, Konotop, Romnî spre Lohvița.

Generalul von Geyr, pe care l-am întâlnit la Micenka (la 6 km sud-est de Baturin), mi-a spus că inamicul se concentrează în zona Lohvița și, prin urmare, era necesar să închidem breșa dintre noi și von Kleist. În conformitate cu aceasta, am ordonat ca diviziile sale să avanseze spre rîul Sula. La Sencea, la 11 km sud de Lohvița, s-au observat mari concentrări de trupe sovietice. Mi-am continuat călătoria și m-am dus în orașul Romnî, pe străzile căruia am întâlnit grupuri de localnici îmbrăcați în haine de sărbătoare. După Pocep și Konotop, Romnî era cel mai bine amenajat oraș rusesc, pe care îl vizitasem pînă atunci. La căderea nopții, eram deja în Lohvița lîngă generalul Model. În acest timp el a reușit să aducă aici un singur regiment din divizia sa; celelalte subunități ale diviziei erau încă departe, datorită drumurilor proaste. Model mi-a raportat că marile concentrări sovietice constau predominant din unități de spate. Numai unele unități aveau echipament de luptă adecvat. Tancurile sovietice disponibile erau aparent asamblate în atelierele din spate și aveau sarcina de a acoperi retragerea. În punga imensă din zona Kievului, existau unități din cinci armate sovietice: 21, 5, 37, 26 și 38. Atacurile inamicului pe flancul sud-estic, la sud de Putivl și Iampol, au fost respinse.

Am petrecut noaptea cu Büsing și Kahlden în clădirea școlii din Lohvița; prin radio, i-am ordonat lui Liebenstein să accelereze deplasarea diviziei 10 motorizate către Romnî, pentru a înlocui unitățile diviziei 5 de tancuri, care trebuiau redistribuite în Lohvița.

Școala era situată într-o clădire solidă și era bine echipată, la fel ca toate școlile din Rusia sovietică care erau aproape pretutindeni în stare bună. S-au făcut multe pentru școlile, spitalele, orfelinele și terenurile de sport din URSS. Aceste facilități erau păstrate curate și în ordine perfectă.

În dimineața zilei de 15 septembrie am vizitat subunitatea avansată a diviziei 3 panzer, comandată de maiorul Frank; în ajun, această subunitate a respins spre vest sovieticii din zona Lohvița și în timpul nopții a capturat un grup inamic de infanteriști cu 15 camioane. Din postul de observație al maiorului Frank, situat în apropiere de Lubna, terenul se vedea foarte bine și am putut observa deplasarea coloanelor sovietice de la vest la est. Această deplasare a fost în curând oprită de noi. La batalionul al 2-lea din regimentul 3 de pușcași motorizați, l-am întâlnit pe Model, care mi-a raportat planul său de acțiune. În concluzie, am vizitat o serie de unități ale diviziei a 3-a și am discutat cu comandantul regimentului 6 de tancuri, locotenent-colonelul Münzel. În acel moment, Münzel avea la dispoziție un singur tanc T-IV, trei tancuri T-III și șase tancuri T-II; astfel, regimentul avea doar zece blindate.

Această cifră spunea cel mai bine cât de mult au nevoie trupele de odihnă și de completare. Aceste cifre aratau, de asemenea, că soldații noștri curajoși au făcut tot ce puteau pentru a-și îndeplini misiunea.

Prin radio, i-am ordonat lui Liebenstein să deplaseze Corpul 24 de tancuri astfel: divizia SS „Das Reich” să avanseze pe direcție sudică până la râului Udai între Kustovți și Perevocioe; divizia 4 tancuri pe linia Srebnoe și Berezovka; divizia 10 motorizată în direcția Glinsk la sud-vest de Romnî. Apoi m-am întors la statul major al Grupării mele de tancuri cu avionul Storch. În acea zi, divizia 17 de tancuri a intrat în Putivl. Seara, m-am întâlnit în Konotop cu Libenstein, care reușise să zboare la statul major al Grupului de armate pentru a primi instrucțiuni privind pregătirile pentru implementarea noii sarcini — atacul asupra Moscovei. Noua operațiune avea scopul „distrugerii ultimelor forțe ale grupului Timoșenko”. Trei sferturi din întreaga armată germană trebuia să îndeplinească această sarcină. Cererea repetată a lui Libenstein pentru returnarea diviziei 18 panzer a fost respinsă de feldmarșalul von Bock - motivarea era că este mai importantă lupta în sud sau pregătirea pentru o nouă ofensivă, general-colonelul Halder a răspuns: „Ultima este mai importantă.”

La 16 septembrie am transferat statul major al Grupării de tancuri la Romnî. Înconjurarea trupelor sovietice a continuat cu succes. Am făcut

joncțiunea cu Gruparea 1 de tancuri a lui Kleist. Divizia SS „Das Reich” a capturat Priluki. Armata a 2-a a fost retrasă de pe frontul nostru pentru a îndeplini o nouă sarcină.

În orașul Romnî, înainte de bătălia de la Poltava, în decembrie 1708, timp de cîteva zile s-a aflat statul major al regelui suedez Carol XII.

Pe 17 septembrie am vizitat divizia 4 tancuri, situată în Srebnoe. Deoarece nu exista încă o joncțiune fermă între această divizie și divizia SS „Das Reich”, am decis să merg la aceasta din urmă. Drumul trecea prin „țara nimănui”. În pădure, de-o parte și de alta a drumului, erau încă urme proaspete ale campamentelor sovietice. La Perevolocinîi am observat țevile a două tunuri îndreptate direct spre noi; au trecut cîteva minute groaznice înainte de a putea înțelege că echipajele acestor arme fugiseră, iar caii fuseseră părăsiți după o căpiță de fîn. În centrul așezării Perevolocinîi, am văzut cum subunitatea de motociclete a diviziei SS lupta pentru capul de pod peste râului Udai. De aici m-am dus la Kustovîi, aflat de asemenea pe acest râu, unde se luptau alte subunități ale diviziei SS. Colonelul Bittrich mi-a raportat despre desfășurarea luptelor. Apoi m-am întors și, după ce am călătorit în jur de 100 km prin „țara nimănui”, am revenit prin Ivanița, Iaroșevka către Romnî. Drumul a fost extrem de rău, și abia dimineața am ajuns la punctul meu de comandă.

La 17 septembrie, am fost de acord cu von Kleist pentru înlocuirea diviziei 3 tancuri cu divizia 25 motorizată, astfel încît această bravă divizie de tancuri să-și poată repara vehiculele.

În acea zi, sovieticii au atacat flancul nostru estic. Divizia 10 motorizată și regimentul „Germania Mare” au trebuit să ducă bătălii feroce în regiunea Konotop. Inamicul și-a sporit activitatea în zona capului nostru de pod de pe râul Desna. Liniile feroviare mergînd dinspre est spre Kiev au fost distruse în multe locuri de către bombardierele noastre; Cu toate acestea, sovieticii și-au arătat abilitatea de a le reface rapid și, prin urmare, a trebuit să luăm în considerare posibilitatea apariției unor forțe proaspete inamice pe flancul nostru excesiv de lung.

După ocuparea localității Detskoe Celo (Pușkin) — Satul Copiilor, care înainte de revoluție se numea Țarskoe Selo — Satul Țarului, avansul Grupului de armate Nord spre Leningrad s-a oprit. Cele mai multe din diviziile blindate, care operau pe acest front, au fost puse la dispoziția Grupului de armate Centru și transferate spre sud (statul major al Grupului

4 de tancuri; statul major al corpurilor 41, 56 și 57; divizia 3 motorizată; diviziile 6 și 20 de tancuri, și apoi a diviziei 1 panzer).

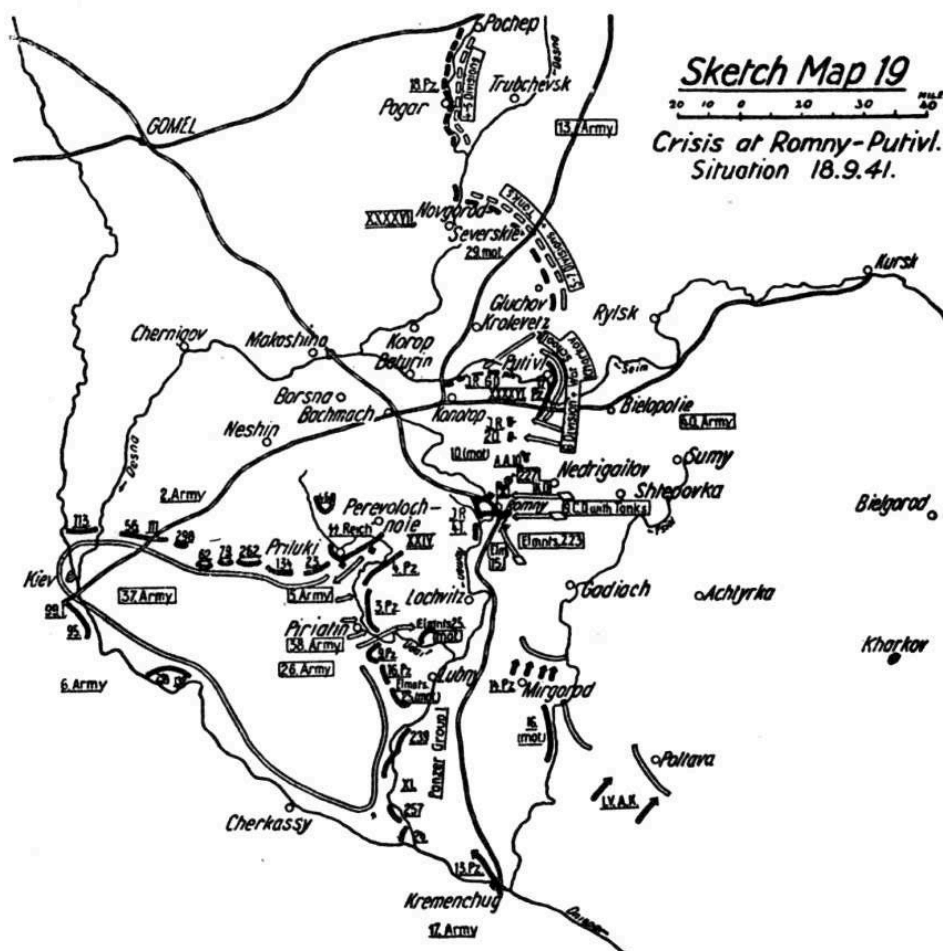
În zia de 18 septembrie s-a creat o situație critică în raionul Romnî. Dimineața devreme, pe flancul estic se auzea un zgomot de luptă, care apoi a devenit din ce în ce mai intens. Forțele proaspete ale inamicului — divizia 9 cavalerie și o altă divizie, susținute de tancuri — au avansat dinspre est spre Romnî pe trei coloane, apropiindu-se de oraș la o distanță de 800 m. Din turnul înalt al închisorii, aflat la marginea orașului, am avut ocazia să observ bine cum dușmanul avansează. Corpul 24 de tancuri a fost însărcinat să respingă inamicul. Pentru a îndeplini această sarcină, Corpului i s-au pus la dispoziție două batalioane din divizia 10 motorizată și câteva baterii de artilerie antiaeriană. Datorită superiorității aviației inamice, recunoașterea noastră aeriană se afla într-o situație dificilă. Locotenent-colonelul von Barsewisch, care a decolat personal pentru recunoaștere, abia a scăpat de aviația de vânătoare sovietică. Apoi a venit raidul aviației inamice asupra orașului. În cele din urmă, am reușit să menținem Romnî în mâinile noastre și statul major al Grupării a rămas acolo.

Cu toate acestea, sovieticii au continuat să-și aducă forțele de-a lungul drumului Harkov-Sumî și să le concentreze spre Sumî și Juravka. Pentru a respinge aceste forțe inamice, Corpul 24 de tancuri a retras din zona încercuirii unele subunități ale diviziei SS „Das Reich” și ale diviziei 4 panzer și le-a trimis spre Konotop și Putivl.

Amenințarea asupra orașului Romnî m-a forțat pe 19 septembrie să transfer statul major al Corpului înapoi la Konotop. Generalul von Geyr ne-a ușurat luarea acestei decizii prin radiograma următoare: „Transferul statului major de la Romnî nu va fi interpretat de trupe ca o manifestare de lașitate din partea conducerii Grupării de tancuri”. În plus, la Konotop, eram într-o situație mai favorabilă pentru ofensiva viitoare în direcția Orel, Briansk. Corpul 24 de tancuri a vrut să întârzie oarecum atacul asupra noilor forțe inamice pentru a putea să concentreze toate forțele. Din păcate nu am putut accepta această dorință destul de ușor de înțeles, deoarece divizia SS „Das Reich” nu putut participa la această operațiune decât câteva zile; ea urma să facă parte din Corpul 46 de tancuri, care împreună cu regimentul „Germania Mare” erau transferate Grupării 4 de tancuri în raionul Roslavl. În plus, aducerea forțelor inamice noi în orașul Seredina

Buda și transferul trupelor sovietice prin Sumî către nord ne-au forțat să acționăm în grabă.

În acea zi a fost luat Kievul. Corpul 48 de tancuri al Grupării 1 de tancuri a ocupat Gorodișce și Belousovka.

18: Situația la 18 septembrie 1941

La 20 septembrie, am obținut un succes limitat pe flancul nostru estic, dar luptele împotriva rușilor încercuți au continuat atât în sectorul diviziei 3 tancuri, împotriva căreia se afla statul major al Armatei a 5-a sovietice, cât și mai la sud, unde acționa divizia 25 motorizată, în zona căreia grupuri individuale ale inamicului au reușit să iasă din încercuire.

Începînd cu 13 septembrie, am capturat 30.000 de prizonieri.

La 20 septembrie am vizitat Corpul 46 de tancuri. Generalul Vietinghoff mi-a raportat despre dificultățile întâmpinate în ultimele zile în

desfășurarea operațiunilor militare la sud de Gluhov. În mod deosebit, au luptat cu mult curaj cadeții sovietici ai școlii militare de la Harkov sub comanda profesorilor lor. Câmpurile minate și vremea proastă au întârziat cursul ostilităților. La Putivl, Șilovka și Belopolia încă aveau loc bătălii feroce. Am vizitat regimentul „Germania Mare”, care lupta cu curaj la est de Șilovka sub noul său comandant, colonelul Hornelein. În acea zi, a fost ocupat orașul Belopole.

La 21 septembrie, presiunea inamicului asupra localității Gluhov a crescut. În nordul acestui oraș s-a constatat o concentrare de trupe sovietice. Am lansat un atac pe direcția Nedrigailov. De la începutul luptei pentru Kiev, Gruparea 1 de tancuri a capturat 43.000 de prizonieri, iar armata a 6-a: 63.000.

În ziua de 22 septembrie am mers din nou pe front și am trecut prin Putivl în direcția Rîlsk, pentru că sistemul de apărare în această raion era amenințat.

La Viazenka, m-am întâlnit la statul major al diviziei 17 tancuri cu generalul von Arnim, care s-a recuperat după ce a fost rănit la Stolpce și l-a înlocuit pe generalul Ritter von Thoma cu câteva zile în urmă. Inamicul a atacat Gluhov și Ciolopkovo de la est și nord-est, înconjurând parțial trupele noastre care s-au apărat în aceste puncte. În fața diviziei 17 tancuri, au apărut două noi divizii sovietice.

Cînd ne întoarcem la statul major al Corpului 46 de tancuri, am nimerit sub un foc intens al artileriei sovietice. Din fericire a reușit să trecem fără pierderi. Apoi mi-am luat un cordial rămas bun de la generalul Vietinghoff, care, împreună cu Corpul său, a plecat la dispoziția armatei a 4-a panzer. Am subordonat divizia 17 tancuri direct statului major al Grupării de tancuri, iar regimentul „Germania Mare” a fost subordonat acestei divizii, care a primit sarcina de a distruge inamicul în zona Gluhov. Aceste ordine au fost îndeplinite.

21: Situația luptelor la 23 Septembrie 1941

Traversarea Niprului lângă Kopîs

Cu generalul italian Marras , pe malul Niprului lângă Kopîs

Numărul total de prizonieri capturați în zona Kiev a depășit 290.000.

La 23 septembrie, a început regruparea forțelor în vederea unei noi operațiuni. Direcția atacului principal al Grupării 2 de tancuri se afla în zona Gluhov și la nord.

Ca urmare a acțiunilor ofensive ale diviziei 4 panzer și diviziei SS „Das Reich”, inamicul din zona Kamlici a fost împins spre est. Concentrările mari de trupe din raionul liniei de cale ferată Briansk-Lgov au dovedit apropierea noilor rezerve ale inamicului.

La 24 septembrie, am zburat la Smolensk la statul major al Grupului de armate Centru pentru o întâlnire finală cu privire la lansarea unei noi ofensive. La întâlnire au participat, de asemenea, comandantul OKH și șeful Statului Major General. S-a decis ca Grupul de armate să lanseze ofensiva pe 2 octombrie, iar Gruparea 2 de tancuri, care ar opera pe flancul drept, va lansa o ofensivă mai devreme: la 30 septembrie. Această diferență de timp a fost stabilită la cererea mea, deoarece Gruparea 2 de tancuri nu avea nici un singur drum practicabil în zona viitoarei sale ofensive. Vroiam să profit de perioada scurtă de vreme bună, astfel încât înainte de debutul timpului ploios să ajung cel puțin la drumul bun de lângă Orel și să pun mîna pe drumul Orel-Briansk, asigurînd astfel un traseu sigur de aprovizionare. În plus, am crezut că dacă aș fi lansat ofensiva cu două zile înainte de restul armatelor aparținînd Grupului de armate Centru, mi s-ar oferi un sprijin puternic de către aviație.

Următoarele zile le-am folosit pentru a finaliza luptele din zona încercuirii de la Kiev, concentrîndu-ne corpurile pentru a ne lansa în noua ofensivă, și, de asemenea, să ofere trupelor un timp de odihnă și pentru revizuirea tehnicii după marșurile și bătăliile intense desfășurate în ultimele luni. Am putut oferi trupelor noastre curajoase doar trei zile pentru odihnă și nu toate unitățile Grupării de tancuri au putut profita de această scurtă odihnă.

De cîteva zile, inamicul începuse să lanseze atacuri feroce, aparent cu forțe proaspete, la est de Gluhov și împotriva capului nostru de pod din Novgorod-Severski. Atacurile sovieticilor întreprinse la 25 septembrie la Belopole, Gluhov și Iampol au fost respinse. Trupele noastre au capturat un număr mare de prizonieri.

În acea zi, statul major al Grupului de armate „Nord” a informat conducerea OKH că nu a putut continua ofensiva împotriva Leningradului cu forțele rămase la dispoziția sa.

Pînă la 26 septembrie, bătăliile din zona centrului Kievului au luat sfîrșit cu victoria noastră. Au fost capturați 655.000 de prizonieri

printre care și Comandantul armatei a 5-a sovietice cu tot statul său major.

Am vorbit cu el și i-am pus câteva întrebări:

. Când a observat că în spatele trupelor sale se apropie de tancurile mele?

Răspuns: Aproximativ 8 septembrie.

. De ce nu au părăsit Kievul după aceea?

Răspuns: Am primit ordin să plecăm din Kiev spre est și eram deja pregătiți să ne retragem, dar apoi a urmat un alt ordin care l-a anulat pe cel anterior și care ne cerea să apărăm Kievul pînă la capăt.

Executarea acestui contra-ordin a condus la distrugerea întregului grup de trupe sovietice de la Kiev. La acea vreme, am fost extrem de surprinși de astfel de acțiuni ale comandamentului sovietic. Inamicul nu a mai repetat astfel de erori. Din păcate, noi înșine trebuia să trecem prin experiența tristă a aceluiași tip de decizie în cursul operațiilor militare.

Luptele pentru Kiev au însemnat pentru noi, fără îndoială, un succes tactic major. Cu toate acestea, rămîne îndoielnic faptul că acest succes tactic a avut o importanță strategică majoră. Acum, totul depindea de faptul dacă germanii puteau obține rezultate decisive înainte de debutul iernii, poate chiar înainte de debutul ploilor de toamnă. Este adevărat că ofensiva planificată, cu scopul de a strînge Leningradul într-un cerc etanș, a fost deja suspendată. Comandamentul OKH se aștepta ca, în sud, inamicul să nu mai poată organiza o apărare puternică și stabilă împotriva forțelor Grupului de armate Sud; a dorit ca acest grup de armate să preia Donbass-ul chiar înainte de debutul iernii și să ajungă pe linia râului Don.

Cu toate acestea, principalul atac în direcția Moscovei a fost ordonat Grupului de armate Centru consolidat. O mai fi rămas timp pentru asta?

Bătălia pentru Orel și Briansk

Pentru a lansa ofensiva în regiunea Orel — Briansk, care reprezenta o rampă necesară pentru o ofensivă spre Moscova, compoziția Grupării 2 de tancuri a fost modificată după cum urmează:

Corpul 46 de tancuri, alături de divizia SS „Das Reich” și regimentul „Germania Mare”, a fost transferat Grupării 4 de tancuri, care opera în sectorul Roslavl.

În subordinea Grupării 2 de tancuri au intrat:

- Din nou divizia 1 cavalerie;
- Corpul 48 de tancuri, comandat de generalul de tancuri Kempff, avînd componente divizia 9 tancuri și diviziile 16 și 25 motorizate;
- Corpul de armată 34, sub comanda generalului Metz, alcătuit din diviziile 45 și 134 de infanterie;
- Corpul de armată 35, sub comanda generalului Kempfe, format din diviziile de infanterie 293, 262, 296 și 95.

Am decis să execut principalul atac prin Gluhov spre Orel cu forțele Corpului 24 de tancuri. La dreapta Corpului 24 să acționeze Corpul 48 de tancuri, care trebuia să treacă prin Putivl; iar la stînga, plecînd din Șostka, Corpul 47 de tancuri.

Asigurarea flancului drept a fost atribuită Corpului de armată 34 iar a flancului stîng, Corpului de armată 35 și diviziei 1 cavalerie. Corpurile de infanterie trebuiau să înainteze eşalonat, în adîncime, pe ambele aripi ale frontului.

Corpul 48 de tancuri, care a fost însărcinat să treacă prin Nedrigailov și Sumî pentru a distruge dușmanul care opera acolo, s-a concentrat în Putivl pentru a se pregăti pentru atac. Cu asta am vrut de la început să-mi asigur flancul drept. Cu toate acestea, venind cu această idee îndrăzneată, am subestimat puterea de rezistență a trupelor sovietice care operau dincolo de Kiev; Corpul 48 de tancuri nu a putut, așa cum se va vedea în continuare, să distrugă inamicul; el a fost forțat să părăsească cîmpul de luptă și să se îndrepte spre zona de concentrare, deplasîndu-se în spatele frontului ocupat de regimentul „Germania Mare”. Divizia 25 motorizată a ieșit cu mare dificultate din luptă, pierzîndu-și o parte din mașini. Ar fi fost mai bine dacă ascultam de sfatul lui Liebenstein și de la bun început să fi avansat cu Corpul 48 de tancuri dincolo de linia frontului. Bineînțeles, acest lucru impunea ca infanteria Corpului de armată 34 să fi ajuns puțin mai devreme. Toate aceste raționamente au putut fi făcute abia după 5 zile.

Pentru a completa diviziilor panzer, în cele din urmă ne-au fost promise 100 de tancuri noi. Din nefericire, 50 dintre ele au fost trimise eronat la Orșă și au ajuns la noi prea târziu. De asemenea, combustibilul nu a fost livrat în cantitatea necesară.

Cele mai mari forțe pentru pregătirea întregii operații viitoare s-au concentrat în zona Roslavl. Până la începutul atacului, în spatele frontului s-au mobilizat: divizia 1 panzer, divizia SS „Das Reich”, divizia 3 motorizată și regimentul de infanterie „Germania Marea”. În plus, au fost amplasate aici diviziile 2 și 5 de tancuri, care până la acel moment erau în rezervă. Este îndoielnic că o astfel de concentrare masivă a forțelor de tancuri pentru un atac frontal a fost corectă.

În opinia mea, ar fi fost mai potrivit să se lase Corpul 46 de tancuri în componența Grupării 2 de tancuri. Ar fi fost, de asemenea, mai avantajos să se utilizeze divizii blindate bine odihnite pentru a da o lovitură pe flanc și a nu un atac frontal.

În 27 septembrie am vizitat Corpul 48 de tancuri pentru a mă familiariza cu starea lui. După o scurtă conversație la statul major al Corpului, aflat în orașul Romnî, m-am îndreptat spre așezarea Krasnaia (la 10 km sud-est de Nedrigailov), unde era divizia 9 panzer sub comanda generalului Hubitzki, și de acolo m-am întors la Nedrigailov.

Pe 28 și 29 septembrie a devenit clar că încercarea Corpului 48 de tancuri de a avansa direct spre Putivl a eșuat. Prin urmare, ofensiva noastră în acest raion a fost oprită. Unele succese s-au obținut, totuși, în zona lui Stepovka doar prin faptul că inamicul a fost înșelat și nu a înțeles direcția reală a loviturii noastre. Corpul 48 de tancuri a fost redistribuit la nord sub acoperirea regimentului „Germania Mare”, care la acea vreme a rămas pe pozițiile inițiale.

La 30 septembrie, atacul nostru a început după cum urmează:

- Corpul 48 de tancuri avansează din zona Gadiaci-Stepovka, și se îndreaptă prin Nedrigailov spre Putivi, avînd în față divizia 9 panzer, urmată de diviziile 25 și 16 motorizate, care tocmai fuseseră disponibilizate din Corpul de armată 34.
- Corpul 24 de tancuri avansează de la Gluhov la Sevsk, Orel, avînd în față diviziile 3 și 4 panzer, urmate de divizia 10 motorizată.

— Corpul 47 de tancuri (diviziile 18 și 17 panzer) avansează de la Iampol cu flancul său drept spre Sevsk. Divizia 29 motorizată va urma coridorul spre stînga-spate în direcția Seredina Buda.

Ambele corpuri, cărora li s-a încredințat sarcina de a asigura flancurile, au avansat mutînd o parte din forțe prin Kostobobr, o parte prin Romnî. Divizia 1 cavalerie a fost amplasată pe malul vestic al râului Sudost, la nord și la sud de Pogar.

Atacul nostru a fost neașteptat pentru inamic. Corpul 24 de tancuri, care a ajuns la punctul Hinel, a avansat foarte repede. Corpul 47 de tancuri a ocupat așezarea Juravka și s-a deplasat mai departe spre nord-est.

În dimineața zilei de 30 septembrie, m-am dus la Gluhov, unde am organizat noul nostru punct de comandă. De aici am ordonat generalului Kempff să aloce forțele necesare pentru a asigura flancul estic al Corpului 24 de tancuri din zona Putivl. Kempff, din partea sa, mi-a raportat că, în zona Ștepovka, sovieticii au atacat în mod neașteptat două batalioane ale regimentului 119 de infanterie și au capturat vehiculele. Sovieticii au atacat cu tancuri grele. A fost o pierdere foarte grea. Pentru a restabili situația, a trebuit să întoarcem din nou unele unități ale diviziei 9 panzer. Generalul von Geyr a relatat că bombardierele în picaj nu au putut decola datorită vremii nefavorabile; el a presupus că în fața lui se afla ariegarda inamicului, în timp ce generalul Lemelsen a raportat că ofensiva a fost o surpriză completă.

Comandamentul Grupului de armate a fost informat că retragerea de pe front a regimentului „Germania Mare” a fost întîrziată, deoarece forțe mari inamice au atacat Corpul lui Kempff, iar schimbarea unităților avansate ale Corpului de către infanteria Corpului de armată 34 a fost amînată și urma să înceapă abia în noaptea de 1 octombrie. Pînă să se apropie infanteria a mai trecut un sfert de zi.

Populația din Gluhov a făcut apel la noi pentru a le permite să-și folosească din nou biserica. Noi le-am dat această permisiune.

La 1 octombrie, Corpul 24 de tancuri a luat Sevsk. Trupele noastre au reușit să spargă frontul inamicului. După ce au primit combustibilul, trupele au continuat să avanseze energic. Am părăsit Gluhov și m-am

îndreptat prin Esman spre Sevsk, la divizia 4 panzer. De-a lungul drumului erau diverse mașini sovietice avariate, ceea ce a indicat surpriza completă pentru inamic a ofensivei noastre. Aproape de drum, pe un deal unde se afla o moară de vînt, i-am văzut pe generalii von Geyr și von Langermann. Multe subunități ale diviziei 4 panzer ajunseseră deja la Sevsk. Pe teren se vedeau urmele luptelor acerbe. Pe drum am văzut sovietici uciși, precum și mulți răniți; pe drumul scurt pînă la moară, eu și ofițerii care mă însoțeau am capturat 14 militari sovietici care se ascundeau în iarbă, inclusiv un ofițer care era încă în legătură telefonică cu Sevsk. La 4 km nord de Sevsk, care era deja în mîinile noastre, l-am întîlnit pe colonelul Eberbach, curajosul comandant al brigăzii de tancuri din divizia 4 panzer. La întrebarea mea dacă a reușit să continue atacul pînă la Dmitrovsk (Dmitrovsk-Orlovski), el a răspuns afirmativ.

Prin urmare, i-am ordonat să continue să urmărească inamicul, deși pînă atunci generalii m-au informat în mod greșit că trebuie să suspende ofensiva din cauza lipsei de combustibil.

În timpul conversației mele cu Eberbach, aviația sovietică a bombardat drumul de-a lungul căruia se deplasau trupele noastre, precum și orașul Sevsk. Apoi m-am îndreptat spre formațiunile avansate ale unităților noastre de tancuri și le-am mulțumit militarilor unității comandate de maiorul von Jungenfeldt. Pe drum, i-am transmis comandantului Corpului ordinul meu de a continua ofensiva. Subunitățile avansate ale Corpului 24 de tancuri au avansat 130 km în acea zi!

Detașamente avansate ale vecinului nostru din dreapta, armata a 6-a, au intrat în acea zi în Gadiaci, alte unități ale armatei au avansat spre Mirgorod, cu scopul de a închide spațiul format între noi și armata a 17-a.

La 2 octombrie, ofensiva a continuat cu forță, frontul a fost complet spart, iar armata a 13-a sovietică a fost împinsă înapoi spre nord-est. Am vizitat divizia 10 motorizată și regimentul 41 de infanterie al colonelului Traut, care făcea parte din această divizie. În aceste zile am avut pierderi neînsemnate. Cu toate acestea, pierderile totale de la începutul ofensivei au fost, din nenorocire, semnificative. În acest timp am primit doar un mic număr de noi militari, noii soldați aveau doar

dorința de a lupta, ei însă nu aveau experiența de luptă și nici nu erau căliți ca vechii noștri soldați.

Divizia 4 panzer a ocupat Kromî, ajungând astfel la șoseaua care duce la Orel.

În dimineața zilei de 2 octombrie, întregul de Grup de armate Centru a lansat ofensiva, vremea bună contribuind la obținerea succesului. Vecinul nostru din stînga, armata a 2-a, în ciuda rezistenței încăpățînate a inamicului, a rupt pozițiile de apărare care duceau de-a lungul râurilor Sudost și Desna.

La 3 octombrie, divizia 4 panzer a capturat Orel-ul. Acest lucru ne-a oferit ocazia de a avea acces la o șosea excelentă și de controla un important nod feroviar și rutier, care trebuia să devină baza acțiunilor noastre viitoare.

Capturarea orașului era atît de neașteptată pentru inamic încît atunci cînd tancurile noastre au intrat în Orel, tramvaiele încă circulau în oraș. Evacuarea întreprinderilor industriale, de obicei pregătită cu grijă de către sovietici, nu a putut fi efectuată. Pornind de la fabrici și uzine pînă la stația de cale ferată în sine, pe străzi peste tot se aflau mașini-unelte, lăzi cu echipamente și materii prime.

Corpul 47 de tancuri a fost însărcinat să avanseze în direcția Briansk. Armata a 6-a, care opera la dreapta noastră, cu flancul drept a avansat spre Harkov, iar cu flancul stîng — prin Sumî către Belgorod; acest lucru a fost important pentru a ne asigura flancul drept.

La periferia oraşului Orel. Un oraş tipic Rusesc

Gruparea 4 de tancuri a spart frontul inamicului şi a avansat în direcţia Mosalsk-Spas-Demensk cu scopul de a înconjura inamicul, situat la vest de Viazma. Gruparea 3 de tancuri a capturat un cap de pod pe cursul superior al Niprului lângă oraşul Holm.

Pe 4 octombrie, subunitățile avansate ale Corpului 24 de tancuri au capturat localitatea Moin, aflată de-a lungul drumului spre Tula. Diviziile 3 și 18 de tancuri au atacat spre Karacev. Divizia 17 de tancuri a capturat un cap de pod pe râul Nerussa, asigurând posibilitatea avansării în continuare spre nord.

Vecinul nostru din stînga a traversat râul Bolva și a ajuns la linia de cale ferată Suhinici-Elnia. Gruparea 3 de tancuri a ocupat orașul Belîi. În zona din spatele Grupului de armate Centru, pentru prima dată au fost marcate acțiuni desfășurate de partizani.

Voiam să vizitez în ultima zi Corpul 47 de tancuri, așa că mi-am trimis mașinile înainte la Dmitrovsk (Dmitrovsk-Orlovski), pentru a mă aștepta la locul de aterizare, unde trebuia să sosesc cu un avion Storch. Acest lucru mi-a oferit ocazia de a evita o călătorie lungă pe un drum prost. La ora 10:30, pe 5 octombrie, eram deja la generalul Lemelsen.

Divizia 18 panzer a traversat drumul Orel-Briansk și avansa spre nord; divizia 17 panzer a fost însărcinată să facă un raid spre Briansk și să-l ocupe. Apoi am zburat cu Storch-ul la statul major al Corpului 24 de tancuri, situat în Dmitrovsk (Dmitrovsk-Orlovski).

Generalul von Geyr s-a plîns de situația deficitară a combustibilului, succesul dezvoltării ulterioare depinzînd în mare măsură de furnizarea regulată. Din păcate, carburantul capturat de la inamic era în cantități infime. Dar, din moment ce aerodromul din Orel era în mîinile noastre, am cerut comandantului flotei a 2-a aeriene să asigure livrarea a 500.000 de litri de combustibil pe calea aerului. În acea zi am avut o idee despre activitatea impresionantă a aviației sovietice. Imediat după aterizarea mea pe aerodromul din Sevsk, a avut loc un raid al aviației sovietice, unde erau pînă la 20 avioane de vînătoare germane. Apoi, aviația inamică a bombardat statul major al Corpului. În încăperea unde eram noi, geamurile ferestrelor au fost făcute țandări. Am plecat mai departe pe drumul pe care avansa divizia 3 panzer.

Și aici am fost supuși bombardamentelor repetate ale bombardierelor sovietice, care zburau în grupuri de trei-șase la altitudine mare și, prin urmare, au provocat daune nesemnificative. Pe 6 octombrie, Luftwaffe ne-a promis că ne va asigura acoperirea aeriană cu avioane de vînătoare și, prin urmare, am putea conta pe îmbunătățirea situației.

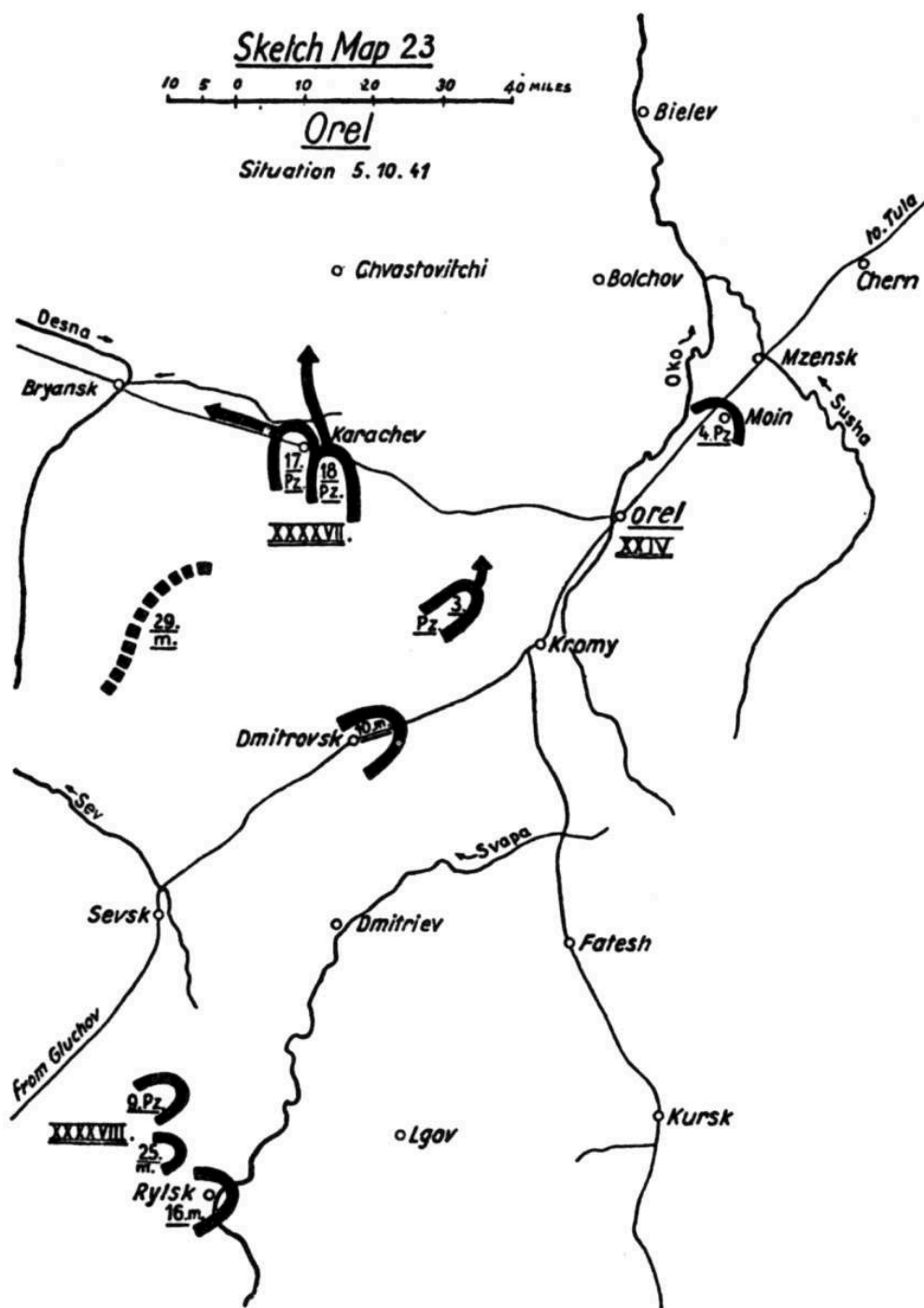
Din acea zi, Gruparea 2 de tancuri a fost redenumită Armata a 2-a de tancuri.

Divizia 25 motorizată a fost subordonată direct armatei și transferată la Sevs. Corpul 48 de tancuri a ocupat Rîlsk, Corpul 24 a extins capul de pod pe râul Zușa la nord de Orel, iar Corpul 47 a ocupat localitatea Karacev.

Vecinul nostru din dreapta și-a propus să extindă linia noastră deapărare pe râul Psel pînă la 6 octombrie. În stînga noastră, Corpurile 43 și 13 de armată au atacat Suhinici. Trupele germane au capturat orașul Iuhnov.

Dmitrovsk la începutul iernii

23. Situația frontului în zona Orel la 05. 10. 1941

La 6 octombrie, statul major al Armatei a 2-a de tancuri a fost mutat la Sevsk. La sud de Mzensk, divizia 4 panzer a fost atacată de tancuri sovietice și a trecut prin momente dificile. Pentru prima dată superioritatea tancurilor sovietice T-34 a apărut într-o formă clară.

Divizia noastră a suferit pierderi semnificative. Atacul rapid planificat asupra orașului Tula trebuia amânat pentru moment.

Marea bucurie ne-a fost oferită un mesaj despre ocuparea localității Briansk de către divizia 17 panzer și despre ocuparea podului peste Desna, care ne-a oferit posibilitatea de a stabili legătura cu armata a 2-a care opera la vest de râul Desna. Starea aprovizionării noastre depindea în mare măsură de restabilirea circulației pe șoseaua și pe calea ferată Orel-Briansk. Încercuirea trupelor inamice în zona dintre râurile Desna și Sudost a fost realizată cu succes. La nord de Borșcev trupele noastre au capturat un cap de pod pe râul Navlia.

O altă știre îmbucurătoare: pe flancul nostru deschis, unde Corpul lui Kempff se mișca încet de-a lungul drumului mlăștinos către Dmitriev (Dmitriev-Lgovski), iar Corpul 34 al generalului Metz se apropia de Rîlsk, era liniște.

Armata 1 de tancuri, care făcea parte din Grupul de armate Sud, a fost însărcinată să avanseze în direcția Mării Azov. Vecinul nostru din dreapta intenționa să avanseze în direcția Ștepovka. Subdiviziunile separate ale diviziei 25 motorizate, care încă acționau în zonă, au fost degajate și trimise la Putivl Corpului lui Kempff. Vecinul nostru din stînga a ocupat Jizdra și a primit ordin să se deplaseze la Briansk pentru a acționa în cooperare cu Armata a 2-a de tancuri.

În noaptea de 6 spre 7 octombrie, a căzut prima zăpadă. S-a topit rapid, dar drumurile s-au transformat în canale de noroi fără fund pe care blindatele noastre se deplasau cu viteza unui melc, iar tehnica s-a deteriorat foarte repede. Am cerut în mod repetat livrarea de uniforme de iarnă, dar ni s-a spus că vor fi primite în timp util și că nu este necesar să reamintim inutil. După aceea, am reamintit în mod repetat despre necesitatea de a trimite uniforme de iarnă, dar în acest an nu mi-a fost niciodată livrate.

Militarii Corpului 48 de tancuri au avansat mergînd pe jos pe drumul mlăștinos către Dmitriev (Dmitriev-Lgovski). Contraatacurile sovietice în raionul Briansk au fost respinse; divizia 29 motorizată a ajuns la gura râului Revna.

Vecinii noștri din dreapta s-au apropiat de Ștepovka, vecinii din stînga au trimis Corpul 53 de armată spre Briansk. Conform presupunerilor noastre, acest lucru ar fi trebuit să faciliteze acțiunea

Corpului 47 de tancuri și să elibereze drumul Roslavl-Briansk-Orel, necesar pentru organizarea aprovizionării noastre. Armata a 2-a a ocupat Suhinici și Meșciiovsk. La Viazma, armatele 4 și 9 au înconjurat pînă la 45 de formațiuni inamice. Divizia 10 tancuri a ocupat Viazma.

Conform OKH, situația favorabilă creată va favoriza desfășurarea în continuare a operațiunilor în direcția Moscovei. Comandamentul german a vrut să împiedice sovieticii să creeze, încă o dată, o linie de apărare adînc eșalonată la vest de Moscova. La OKH exista ideea că Armata 2 de tancuri va avansa prin Tula spre Oka între Kolomna și Serpuhov. În orice caz, a fost un obiectiv foarte îndepărtat! Conform aceleiași idei, Gruparea 3 de tancuri urma să ocolească Moscova prin nord. Acest plan al comandantului OKH a avut sprijinul deplin al comandamentului Grupului de armate Centru.

În ziua de 8 octombrie am zburat cu avionul Storch de la Sevsk la Orel, unde mașinile mele, plecate cu mult înainte, mă așteptau. Am zburat peste „drumul”, care pînă la Kromî oferea o imagine sumbră.

Starea „traficului” de la Kromî la Orel, era îngrozitoare . Drumul era asfaltat dar era distrus în mare parte de numeroase cratere provocate de bombe.

Generalul von Geyr mi-a spus că dușmanul care se împotriva diviziei 4 panzer a fost întărit cu o divizie de infanterie și o brigadă de tancuri. Divizia 3 panzer a avansat spre nord, cu misiunea de a ocupa Bolhov. Pe 9 octombrie, divizia 4 panzer a fost însărcinată să ocupe Mțensk.

Foarte neliniștitoare au fost, în special, rapoartele pe care le-am primit despre acțiunile tancurilor sovietice și, cel mai important, despre noile lor tactici. Armele noastre anti-tanc de atunci ar fi putut acționa cu succes împotriva blindatelor T-34 numai în condiții deosebit de favorabile. De exemplu, tancul T-IV cu tunul său de 75 mm cu țeavă scurtă putea distruge un T-34 numai lovindu-l în partea din spate, atingînd motorul printre grătile de răcire; pentru aceasta era nevoie de o mare întemînare. Infanteria sovietică a atacat frontal, iar tancurile au provocat lovituri masive pe flancurile noastre; au învățat deja multe. Duritatea luptelor și-a exercitat treptat influența asupra ofițerilor și soldaților noștri. Generalul von Geyr mi-a cerut din nou să intervin pentru a grăbi livrarea îmbrăcăminte de iarnă. În primul rînd lipseau

cizmele, lenjeria de corp și șosetele. Severitatea acestui mesaj te pune pe gânduri. Prin urmare, am decis să merg imediat la divizia 4 tancuri și să mă familiarizez personal cu situația. Pe câmpul de luptă, comandantul diviziei mi-a arătat rezultatele bătăliilor din 6 și 7 octombrie, în care grupul său de luptă îndeplinea sarcinile cu responsabilitate. Tancurile lovite de ambele părți erau încă pe poziție. Pierderile sovieticilor au fost semnificativ mai mici decât ale noastre.

Întorcându-mă la Orel, l-am întâlnit pe colonelul Eberbach, care mi-a raportat despre cursul ultimelor bătălii; apoi m-am întâlnit din nou cu generalul von Geyr și cu comandantul diviziei 4 panzer, von Langermann. Pentru prima dată de la începutul acestei campanii intense, Eberbach avea un aspect obosit și s-a considerat că aceasta nu era epuizare fizică, ci un șoc psihic. Am fost impresionat de faptul că ultimele bătălii au afectat cei mai buni ofițeri.

Dar, pe de altă parte, la OKH și la statul major al Grupului de armate domnea o stare de spirit euforică!

Exista o mare diferență între punctele de vedere ale Înaltului comandament și ale noastre, deși la acea vreme armata 2 tancuri nu știa că superiorii noștri au fost atât de îmbătați de succesele noastre.

Seara, Corpul 35 a raportat că vrăjmașul exercita o presiune puternică asupra trupelor noastre situate la nord de Suzemka (la vest de Sevsk). De aici a fost posibil să se concluzioneze că trupele sovietice înconjurată la sud de Briansk încearcă să treacă spre est. Am contactat divizia 1 cavalerie, care se afla încă pe malul de vest al râului Sudost, și i-am cerut să mă informeze dacă s-a schimbat ceva în comportamentul inamicului. Deși nu a fost observat nimic suspicios, am ordonat diviziei să înceapă ofensiva și să treacă pe malul de est al râului. În același timp, divizia trebuia să determine dacă inamicul era încă acolo sau dacă plecase deja. Curînd, divizia 1 cavalerie a capturat acolo un cap de pod. Seara, de la statul major al Grupului de armate, ni s-a telefonat, sugerîndu-se că transferul Corpului 35 de armată în subordinea Armatei a 2-a ne-ar simplifica problemele din flancul stîng. M-am opus, încercînd să dovedesc că dirijarea tuturor forțelor care au efectuat blocarea în „încercuirea Trubcevo” nu putea fi realizată cu succes decât dintr-un singur punct de comandă. În plus, eram responsabili de asigurarea flancului drept, deoarece Corpul 34 a fost subordonat

Armatei a 6-a, care urma să ocupe Kursk-ul. Această propunere, aparent, a venit de la OKH sau OKW și nu a putut fi implementată în acel moment, deoarece în acest caz ar fi fost pusă în pericol asigurarea flancului nostru drept. Deși în acea zi a fost ocupat Dmitriev (Dmitriev-Lgovski), situația precară a drumurilor nu a făcut posibilă concentrarea aici a unităților Corpului 48 de tancuri și a contribuit la menținerea situației critice.

Pe 9 octombrie, sovieticii și-au continuat încercările de a trece spre est în raionul Suzemka. Sovieticii au atacat rapid flancul drept al diviziei 293 de infanterie, împingând divizia spre Suzemka și Șilinka. Având în vedere faptul că divizia 25 motorizată, alocată rezervei armatei a 2-a de tancuri, nu sosise încă, a trebuit să folosesc regimentul 41 de infanterie al diviziei 10 motorizate pentru a umple golul dintre divizia 29 motorizată și divizia 293 infanterie. Corpul 48 de tancuri, care, conform instrucțiunilor comandamentului Grupului de armate Centru, urma să atace Kursk și Livnî, a primit ordin să-și deplaseze toate forțele disponibile la Sevsck.

La ora 12, comandantul diviziei 25 de infanterie motorizată, generalul Clossner, a sosit la Sevsck și a preluat comanda tuturor unităților care se aflau între divizia 29 motorizată și divizia 293 infanterie. În timp ce lupte acerbe se desfășurau în această zonă, forțele principale ale diviziei 1 cavalerie, fără a se confrunța cu o rezistență serioasă, au traversat râul Sudost și au ajuns în Trubcevsck. Divizia a fost înșelată de vrăjmaș și acum încerca să-și repare greșeala. În zilele următoare, inamicul a continuat să facă presiuni în principal pe direcțiile din Trubcevsck-Sevsck, Trubcevsck-Orel, Trubcevsck-Karacev, dar numai mici grupuri de sovietici au reușit să rupă apărarea și să treacă pe drumul Seredina Buda — Sevsck, inclusiv, din păcate, și statul major al armatei a 13-a sovietice.

Pe un viscol puternic, statul major al armatei de tancuri s-a mutat la Dmitrovsk (Dmitrovsk-Orlovski). Starea drumurilor s-a deteriorat dramatic, multe mașini rămânând blocate pe așa-numita „autostradă”.

În ciuda tuturor acestor lucruri, trupele noastre au capturat localitatea Volhov. Divizia 18 de tancuri în cooperare cu armata a 2-a (Corpul de armată 43) a înconjurat trupele sovietice care operau la nord de Briansk.

În același timp, cu toate aceste evenimente, flancul sudic al Frontului de Est se pregătea pentru o ofensivă cu obiectiv Taganrog și Rostov. Unitățile avansate ale armatei 6, vecine, se apropiau de Ahtîrka și Sumî.

Mai la stînga de noi, trupele noastre au traversat râul Ugra spre Moscova și au ocupat Gjatsk.

La 10 octombrie am primit noi instrucțiuni de la statul major al Grupului de armate: ocuparea orașului Kursk; curățarea încercuirii de la Trubcevsck; închiderea încercuirii formate la nord-est de Briansk; atac în direcția orașului Tula. Toate acestea trebuiau făcute imediat. Liebenstein a făcut ceea ce trebuia, cerînd comandamentului Grupului de armate o informare cu privire la gradul de urgență a tuturor acestor cerințe, care au venit, în mod clar, de la OKH sau OKW. Nu a primit niciun răspuns.

Următoarele săptămîni le-am petrecut în condiții de dezgheț puternic. Vehiculele cu roți se puteau deplasa numai tractate de vehicule cu șenile. Acest lucru a dus la o suprasarcină mare pentru vehicule șenilate, care nu au fost proiectate pentru astfel de operații, prin urmare multe mașini s-au defectat rapid. Datorită absenței cablurilor și a altor mijloace necesare pentru cuplarea autovehiculelor, avioanele au trebuit să arunce pachetele de funii pentru mașinile blocate pe șosea. Aprovizionarea a sute de vehicule eșuate și a personalul lor a trebuit să fie făcută de aeronave timp de mai multe săptămîni. Pregătirea pentru iarnă era într-o stare deplorabilă. Antigetul, pe care l-am solicitat acum 8 săptămîni, a fost livrat în cantități nesemnificative, ca și uniforme de iarnă pentru personal. Proasta aprovizionare a fost cauza unor mari dificultăți și lipsuri în următoarele luni, care ar fi putut fi eliminate cu ușurință.

Inamicul și-a continuat încercările de a trece printre divizia 29 motorizată și divizia 293 infanterie, iar divizia 4 panzer a reușit să pătrundă în Mțensk. Armata a 6-a, care opera în dreapta noastră, a ocupat Sumî; Corpul 13 de armată, care acționa în stînga a traversat râul Ugra la vest de Kaluga. Deteriorarea vremii s-a făcut simțită în această parte a frontului.

Pe 11 octombrie, trupele sovietice au încercat să iasă din „Încercuirea Trubcevski”, avansînd de-a lungul ambelor maluri ale

rîului Navlia. Vrajmașul s-a grăbit spre breșa dintre diviziile 29 și 25 motorizate, ocupată doar de batalionul 5 mitraliere. În același timp, în zona de operațiuni a Corpului 24 de tancuri, lângă Mțensk, la nord-est de Orel, au avut loc bătălii crâncene la nivel local, în care a fost implicată divizia 4 panzer; aceasta, din cauza dezghețului, nu a putut primi suficient sprijin. Un număr mare de tancuri sovietice T-34 au fost aruncate în luptă, provocând pierderi grele unităților noastre blindate. Superioritatea blindatelor noastre, pe care am avut-o pînă în acel moment, a fost pierdută și a preluat-o inamicul. Astfel, perspectivele succesului rapid și continuu au dispărut.

Am scris despre această situație nouă, pentru noi, în raportul meu către comanda Grupului de armate, în care am descris în detaliu avantajele tancului T-34 în comparație cu blindatul nostru T-IV, subliniind nevoia de a schimba în viitor proiectul tancurilor noastre. Am terminat raportul meu cu o propunere de a trimite imediat la noi o comisie, care să includă reprezentanți ai departamentului de arme de la Ministerului înzestrării, proiectanți de tancuri și reprezentanți ai firmelor de construcție a blindatelor. Împreună cu această comisie, ar trebui să inspectăm tancurile aflate pe cîmpul de luptă, și să discutăm despre construirea de tancuri noi. De asemenea, am cerut să se accelereze producția de tunuri antitanc mai mari, capabile să penetreze blindajul tancului T-34. Comisia a sosit la Armata a 2-a de tancuri pe 20 noiembrie.

La 11 octombrie am fost informați că regimentul „Germania Mare”, în conformitate cu ordinul lui Hitler, urma să consolideze divizia 18 panzer care opera la nord-est de Briansk pe secțiunea drumurilor Karacev și Hvastovici. Am mai fost informat că a fost luată în considerare problema regrupării forțelor, conform căreia Armata a 2-a va acționa în dreapta noastră, iar Corpurile 34 și 35 de armată vor fi transferate la subordonarea sa; în același timp unele unități ale Armatei a 2-a vor fi transferate în subordinea noastră. Din aceasta a fost posibil să se concluzioneze că ofensiva spre nord-est va continua.

Lupta pentru a restrînge încercuirea inamicului a continuat.

Pe flancul sudic al Frontului de Est, bătăliile din zona Mării Azov sau încheiate cu victoria trupele germane. Înaltul comandament credea că armatele 6, 12 și 18 sovietice au fost distruse în aceste bătălii și a crezut

că au fost create premisele necesare pentru a continua ofensiva pe direcția cursului inferior al Donului. Divizia SS „Adolf Hitler” ajunsese la 20 km nord-vest de Taganrog. Ofensiva Armatei a 17-a la sud de Harkov și a armatei a 6-a în zona Sumî a fost efectuată într-un ritm mult mai încet. În aceste zone, forțe sovietice proaspete, susținute de tancuri, au forțat trupele germane ca în anumite puncte să treacă în defensivă. Această circumstanță a avut un impact negativ asupra poziției flancului meu drept. De când Armata a 11-a a fost îndreptată spre sud pentru a ocupa Crimeea, ofensiva Grupului de armate Sud a luat forma unui evantai.

Ofensiva forțelor germane ale Grupului de armate Nord, s-a oprit datorită viscozelor de zăpadă. Gruparea 3 de tancuri a ajuns pe cursul superior al râului Volga, în apropierea satului Pogoreloe.

Ninsoarea a continuat și în 12 octombrie. Am rămas blocați în mica așezare Dmitrovsk (Dmitrovsk-Orlovsky), ale cărei străzi erau o masă de noroi, și așteptam noi instrucțiuni de la OKH cu privire la apropiata regroupare. Trupele noastre au închis încercuirea în jurul unei aglomerări mari de trupe sovietice, la sud de Briansk și în jurul unei grupări mai mici, la nord de acest oraș, dar trupele nu au putut să avanseze din cauza stării proaste a drumurilor; Corpul 48 de tancuri, care la începutul ofensivei a avansat atât de repede spre Sumî, a ieșit de pe șoseaua bună și avansa cu mare dificultate în direcția Fatej. La Mțensk au continuat să luptele cu forțe inamice proaspete. Diviziile de infanterie ale Corpului 35 de armată au primit ordinul să „curețe” de grupurile inamice pădurile din raionul „cazanului Trubcevski”.

Nu numai noi, ci și întregul Grup de armate „Sud”, cu excepția Armatei 1 de tancuri, a fost blocat în noroi; Armata a 6-a a reușit să ocupe Bogoduhov la nord-vest de Harkov. La nord de noi, Corpul 13 de armată a capturat Kaluga, Gruparea 3 de tancuri a ocupat Starița și a avansat spre Kalinin.

OKH a dat directive despre împrejurimile Moscovei, dar acestea nu au ajuns la noi. În 13 octombrie, sovieticii și-au continuat încercările de a rupe încercuirea între Navlia și Borșcevo. Pentru a consolida Corpul 47 de tancuri, a fost necesar să trimită unele unități ale diviziei 3 panzer, iar divizia 10 motorizată a fost trimisă Corpului 24 de tancuri.

În ciuda acestei asistențe, din cauza pierderii mobilității unităților noastre, un grup de sovietici, de pînă la 5. 000 de soldați, au reușit să treacă și să ajungă în zona Dmitrovsk (Dmitrovsk-Orlovski), unde au fost încercuiți din nou.

Trupe din Gruparea 3 de tancuri au intrat în Kalinin; Armata a 9-a ajuns la periferia de vest a localității Rjev.

La 14 octombrie am transferat statul nostru major la Orel și am fost cazați convenabil în clădirea consiliului orășenesc. Pe parcursul următoarelor zile, ambele părți au avut puțină activitate. Corpul 24 de tancuri, care a primit sarcina de a traversa râul Zușa, cu mari dificultăți, a reușit să-și ducă diviziile a 3-a și a 4-a la nord-vest de Mțensk, de-a lungul drumurilor mlăștinoase.

Corpul 47 de tancuri, care a finalizat luptele din zona încercuirii, s-a concentrat și a luat sub control drumul Orel-Karacev-Briansk. Regimentul „Germania Mare” a fost transferat în subordinea Corpului 24 de tancuri și s-a lansat spre Mțensk. Corpul 48 de tancuri, împreună cu subunități ale diviziei 18 tancuri, care au părăsit orașul Kromî pe o șosea bună, au ocupat Fatej-ul și s-au pregătit să atace Kursk-ul din nord-vest; în același timp, Corpul 34 se pregătea să atace Kursk-ul din vest, cu sarcina de a distruge gruparea puternică a forțelor sovietice de sub comanda generalului Efremov care opera în zonă, eliminînd astfel amenințarea constantă a flancului nostru drept. În ciuda apărării îndîrjite sovietice, trupele armatei a 6-a au reușit să ocupe Ahtîrka.

În celelalte sectoare ale frontului, forțele Grupului de armate Sud au fost blocate din cauza dezghețului. Condițiile meteorologice au avut un efect negativ asupra ritmului de avansare a Grupului de armate Centru. Corpul 57 de armată a ocupat orașul Borovsk, aflat la 80 km de Moscova.

Pe 15 octombrie, trupele armatei a 6-a ocupaseră Krasnople, la sud-est de orașul Sumî.

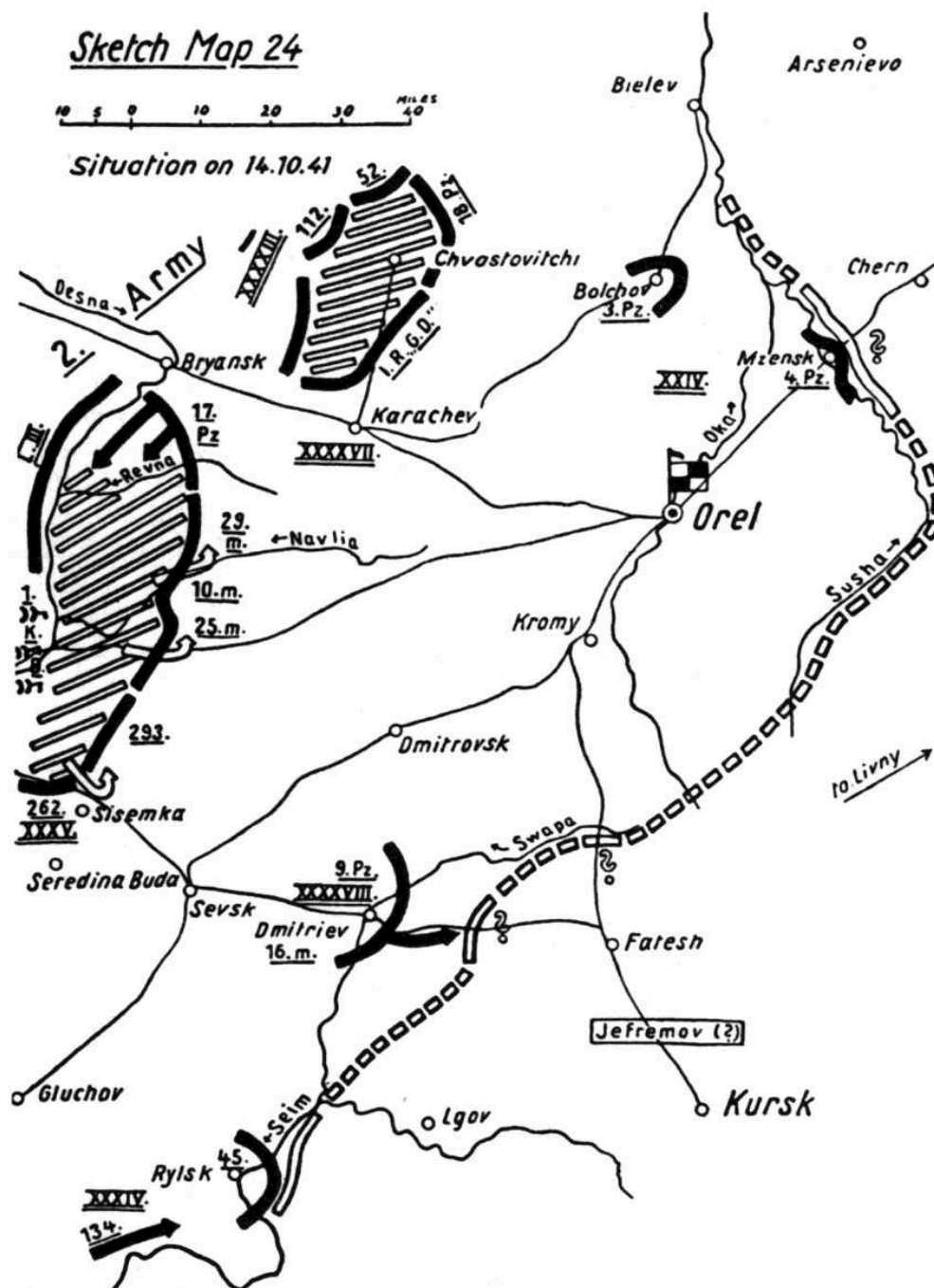
Pe 16 octombrie, am vizitat divizia 4 tancuri pentru a verifica progresul pregătirilor privind ofensiva din zona Mțensk. Tot în această zi, românii au ocupat Odessa, iar Corpul 46 de tancuri s-a apropiat de Mojaisk.

Pe 17 octombrie, gruparea inamicului, înconjurată în nordul oraşului Briansk, a capitulat. Împreună cu Armata a 2-a, am capturat peste 50.000 de prizonieri şi pînă la 400 de tunuri; au fost distruse forţele principale ale armatei 50 sovietice. Inamicul a lansat un contraatac în raionul Fatej.

La 18 octombrie a început ofensiva armatei a 11-a în Crimeea. După ocuparea oraşului Taganrog, armata a 6-a a ocupat Graivoron. Divizia 19 de tancuri, care opera la nord de noi, a ocupat Maloiaroslaveţ. Trupele germane au capturat Mojaisk.

La 19 octombrie, Armata 1 de tancuri a început pregătirile pentru a ataca oraşul Rostov. Trupele sale au pătruns în oraşul Stalino. Armatele 17 şi 6 au avut succes în ofensiva lor împotriva oraşelor Harkov şi Belgorod. Vremea rea a împiedicat urmărirea inamicului. Aceeaşi vremea rea a fost şi în zona de operaţiuni a Grupului de armate Centru. Corpul 43 de armată a ocupat Lihvin; pe parcursul a 24 de ore, acest corp a fost subordonat Armatei a 2-a de tancuri. La 20 octombrie, gruparea inamicului înconjurată în zona Trubchevsk s-a predat.

Dezgheţul a întârziat acţiunile întregului grup de armate. Armata 1 de tancuri a ocupat oraşul Stalino; armata a 6-a s-a apropiat de Harkov, la 21 octombrie a ajuns la periferia de vest a oraşului.

24. Situația frontului în zona Orel la 14. 10. 1941

Ofensiva din zona Mzensk, întreprinsă la 22 octombrie de Corpul 24 de tancuri, a eșuat din cauza nesincronizării între tancuri și artilerie. Pe 23 octombrie, ofensiva a fost reluată de divizia a 3-a panzer, care opera la nord-vest de Mzensk, la care toate tancurile disponibile au fost

transferate în acel moment; de data aceasta ofensiva s- a încheiat cu succes. La 24 octombrie, în timpul urmăririi inamicului înfrînt, orașul Cern a fost ocupat. Am urmărit personal bătăliile din 22 și 23 octombrie și mi-am format o imagine completă a condițiilor dificile în care trupele noastre trebuiau să acționeze. Principalele motive ale acestor dificultăți au fost terenul mlăștinos și cîmpurile minate ale sovieticilor.

23 octombrie: divizia 18 panzer a ocupat Fatej-ul.

24 octombrie: Armata a 6-a a capturat Harkov și Belgorod, curățîndu-le complet de inamic. În stînga noastră, Corpul 43 de armată a luat Belev pe rîul Oka.

La 25 octombrie, am fost prezent la ofensiva regimentului „Germania Mare” la Cerni și am urmărit bătălia pe care Eberbach a condus-o în partea de nord a acestei așezări.

Tot la 25 octombrie s-a încheiat lupta în raionul Briansk. În această zi, a intrat în vigoare reorganizarea forțelor din flancul drept anunțată anterior. Corpurile 34 și 35 de armată, precum și Corpul 48 de tancuri, fără divizia 25 motorizată, au intrat în subordinea Armatei a 2-a. Divizia 1 de cavalerie a fost trimisă acasă, în Prusia Orientală unde urma să fie reechipată și antrenată, transformîndu-se în divizia 24 panzer.

În schimb, Armata a 2-a de tancuri a primit:

- Corpul 43 de armată sub comanda generalului Heinrici, care includea diviziile 31 și 131 de infanterie;
- Corpul 53 de armată al generalului Weisenberger, în componența căruia intrau diviziile 112 și 167 de infanterie;

După ceva timp, diviziile 296 de infanterie și 25 motorizată au intrat în componența Armatei a 2-a.

Armata a 2-a de tancuri a fost însărcinată cu ofensiva pe direcția Tula. Armata a 2-a în noua compoziție a fost îndreptată spre est și astfel a fost din nou separată de noi.

Terminînd cu succes bătăliile în zonele Briansk și Viazma, Grupul de armate Centru a obținut un succes tactic major. Întrebarea era dacă putea fi capabil să continue ofensiva pentru a transforma acest succes tactic în unul operațional; de la izbucnirea războiului, a fost cea mai importantă problemă cu care s-a confruntat înaltul comandament al armatei germane.

Ofensiva spre Tula și Moscova

Armata a 2-a de tancuri a continuat ofensiva spre Tula. Singurul drum pe care trupele noastre se puteau deplasa, șoseaua Orel-Tula, s-au dovedit a fi nepracticabil, deplasarea vehiculelor grele și a tancurilor distrugându-l complet în câteva zile. În plus, sovieticii, care sînt maeștrii în domeniul distrugerii, au aruncat în aer toate podurile în timpul retragerii, iar în părțile mai înguste au minat și suprafețele de lîngă drum. Pentru a asigura cel puțin transportul trupelor, a fost necesar să se construiască podele din bușteni pe o distanță de mulți kilometri. Capacitatea de luptă a unităților avansate nu depinde atît de mult de numărul de militari, pe cît depindea de posibilitatea de a le furniza combustibil. Prin urmare, toate tancurile disponibile ale Corpului 24 de tancuri au fost puse sub comanda colonelului Eberbach și împreună cu regimentul „Germania Mare” au format avangarda care a fost trimisă spre Tula.

Pe 26 octombrie, Corpul 53 de armată a ajuns la râul Oka; Corpul 43 de armată a extins capul de pod peste râul Oka la Belov, ocupat de divizia 31 infanterie. Vecinul nostru din dreapta a trimis Corpul 48 de tancuri spre Kursk. În stînga noastră, în zona armatei a 4-a, rușii au lansat contraatacuri, forțînd trupele germane să treacă în defensivă.

În 27 și 28 octombrie am însoțit grupul Eberbach în ofensivă. La 27 octombrie, OKW a avut ideea de a ne întoarce armata de la est spre Voronej, în cazul în care primim informații despre sosirea forțelor sovietice proaspete; chiar dacă nu existau șosele în acea direcție. În orice caz, ca o condiție prealabilă pentru o astfel de operațiune, trebuia să luăm mai întîi Tula; l-am rugat pe Liebenstein să insufle acest gînd la comandament. Noaptea de 27/28 octombrie, am petrecut-o în Cerni, în clădirea abandonată a unui spital pentru copii, infestat cu ploșnițe. Unitățile noastre avansate au ajuns în raionul Plavok. Corpurile 53 și 43 de armată au extins capul de pod de pe râul Oka. Armata a 4-a a respins atacurile puternice ale sovieticilor.

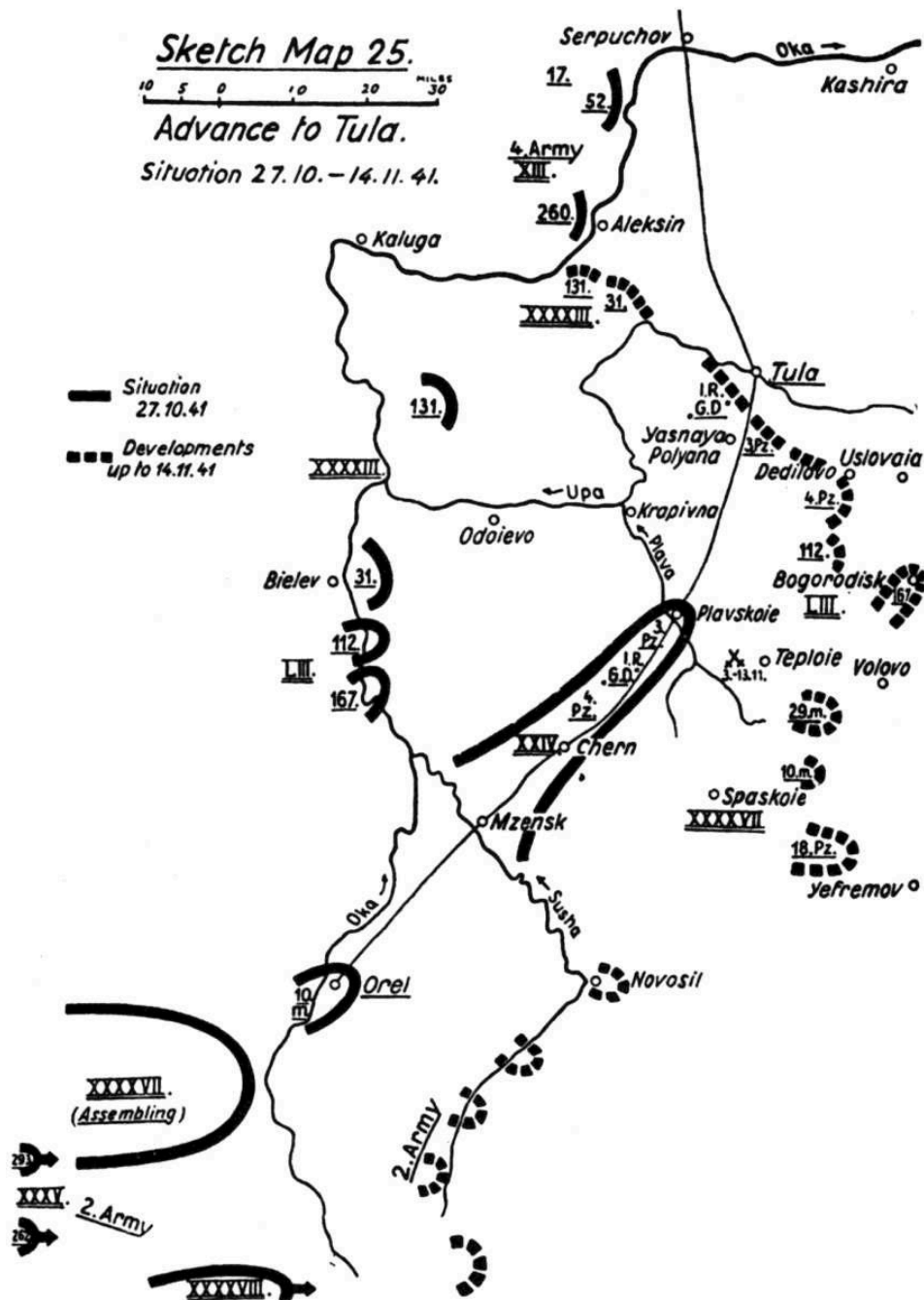
Pe 28 octombrie am fost informat prin intermediul lui Liebenstein că OKW și-a abandonat intenția de a ne întoarce spre Voronej. Ofensiva

spre Tula a continuat. Din cauza lipsei de carburant, Eberbach a îmbarcat pe tancuri un batalion al regimentului „Germania Mare”. Am ajuns la Pisarev, la 30 km sud de Tula. Detașamentul de cercetare-recunoaștere al Corpului 43 de armată a ajuns la Odoevo. Am petrecut noaptea din nou în Cerni, pentru ca dimineața să pot zbura cu avionul Storch înapoi la statul meu major. Aici am luat cunoștință de ordinul lui Hitler „de a lansa batalioanele noastre în marș” pe podul de peste Oka, la est de Serpuhov. Am fi putut lansa unitățile numai în măsura în care erau disponibile. Pe drumul Orel-Tula, distrus, mașinile noastre se putea deplasa cu viteza maximă de 20 km/h, și asta nu întotdeauna. „Batalioanele în marș” nu mai erau. Hitler trăia într-o lume a iluziilor.

În acea zi, armata 1 panzer a trecut râul Mius, iar armata a 17-a a trecut râul Doneț. Pe 29 octombrie, unitățile noastre de tancuri au ajuns la 4 km de Tula. Încercarea de a lua orașul din mers s-a încheiat cu un eșec datorită puternicei apărări antitanc și antiaeriene sovietice. În plus, am suferit pierderi semnificative în tancuri și ofițeri.

Am fost vizitat de comandantul Corpului 43 de armată, generalul Heinrici, care s-a remarcat întotdeauna prin judecățile sale sobre, și a raportat că trupele sale erau prost aprovizionate și că, de la 20 octombrie, au încetat să mai primească chiar și pâine.

Până la 30 octombrie, Corpul 53 de armată a ieșit la șoseaua Orel-Tula. După ce luptele s-au încheiat în zona încercuirii „Briansk”, pe 19 octombrie, comandantul Corpului, generalul Weisenberger, a deplasat divizia 167 de infanterie prin Volhov, Gorbaciov, iar divizia 112 infanterie prin Belev- Arsenievo-Țarevo.

25. Ofensiva spre Tula 27.10-14.11.1941

Din cauza dezghețului, Corpul nu a putut lua cu el toate vehiculele și, în special, artileria grea. Unitățile motorizate au fost forțate să facă o mișcare de ocolire prin Orel, Mzensk. Informațiile despre deplasarea sovieticilor din est, primite în 27 octombrie, m-au forțat să transfer

Corpul 53 de armată în sectorul Epifan-Stalinogorsk pentru a asigura flancul drept.

Starea șoselei Orel-Tula era atît de rea încît divizia 3 panzer, care era în marș spre Tula, în urma grupul Eberbach, a putut fi aprovizionată numai pe calea aerului.

Avînd în vedere imposibilitatea de a lua Tula frontal, generalul baron von Geyr a propus să se ocolească orașul prin est. Am fost de acord cu această propunere și i-am ordonat să avanseze în direcția Dedilovo și să ocupe o trecere peste râul Șat. Generalul Geyr a considerat că este absolut imposibil să folosească trupe motorizate înainte de apariția înghețului și cu siguranță avea dreptate. S-a putut avansa doar foarte încet și cu prețul unor pierderi mari în tehnică. În legătură cu această situație, redeschiderea traseului de cale ferată Mțensk-Tula avea o importanță deosebită; în ciuda tuturor eforturilor, lucrările de reparații au mers foarte lent. Lipsa locomotivelor m-a forțat să caut o cale de ieșire din situație și am cerut să se trimită autodrezine; cu toate acestea, nu am primit niciun exemplar.

La 1 noiembrie, Corpul 24 panzer a ajuns în zona de vest a orașului Dedilovo.

Cînd avangarda Corpului 53 de armată s-a apropiat de satul Teploe în 2 noiembrie, a dat în mod neașteptat peste inamic. Era vorba de o mare grupare sovietică compusă din două divizii de cavalerie, cinci divizii de pușcași și o brigadă de tancuri, care se deplasa de-a lungul șoselei Efremov-Tula și, evident, avînd sarcina de a ataca din spate și din flanc formațiunile Corpului 24 de tancuri aflat în raionul Tula. Apariția unor subunități ale Corpului 53 de armată a fost pentru sovietici, aparent, aceeași surpriză ca și apariția lor pentru germani. Între 3 și 13 noiembrie au izbucnit lupte în zona Teploe, în urma cărora Corpul 53 de armată, susținut de brigada de tancuri a lui Eberbach, a reușit să-i împingă pe sovietici înapoi la Efremov, capturînd mai mult de 3.000 de prizonieri și un număr semnificativ de tunuri. Înghețul care a apărut în noaptea de 3/4 noiembrie, deși a facilitat deplasarea tehnicii, totuși, degerăturile au provocat daune mari trupelor. Pentru a asigura flancul întins în zonele Mțensk-Cern și mai la est, s-a folosit infanteria și alte subunități neblindate din divizia 17 panzer, care la acea dată veneau din zona Karacev. Repararea șoselei Orel-Tula a continuat fiind efectuată de

batalioane de geniști și constructori, precum și de batalioanele de muncitori din serviciul de stat. În acele zile, Corpul 48 de tancuri a luat orașul Kursk. Pe 5 noiembrie, am avut o vizită scurtă a feldmareșalului von Bock. La 4 noiembrie, comandamentul Grupului de armate a ajuns la concluzia că sovieticii au părăsit, în mod planificat, zona din vestul Donului între Voronej și Stalinogorsk și au raportat această opinie OKH-ului. Cu toate acestea, situația din zona de acțiune a Armatei a 2-a de tancuri a infirmat această opinie. Dimpotrivă, în raionul Teploe, inamicul avansa!

Pe 6 noiembrie, am zburat pe front. Impresiile mele despre această călătorie sînt prezentate în următoarea scrisoare:

«Trupele noastre îndură mari chinuri și acțiunile noastre sunt în pericol, căci inamicul cîștigă timp, iar noi ne confruntăm cu inevitabilitatea războiului în condiții de iarnă. Prin urmare, mă simt deprimat. Cele mai bune intenții eșuează din cauza stihilor naturii. Ocazia unică de a da o lovitură puternică inamicului s-a estompat rapid și nu sînt sigur că se va mai întoarce vreodată. Numai Dumnezeu știe cum va evolua situația. Este necesar să sperăm și să nu pierdem curajul, totuși este foarte dificil... Să sperăm că în viitorul apropiat voi putea scrie într-o notă mai optimistă. Nu mă îngrijorez pentru mine. Cu toate acestea, în prezent este dificil să fiu într-o stare de spirit optimistă.»

La 7 noiembrie, din cauza frigului au apărut primele cazuri grave de degerături. S-a raportat că armata 1 de tancuri, care avansa spre Rostov, a ajuns la Don pe 5 noiembrie. La data de 8 noiembrie, Corpul 53 de armată a obținut un succes în zona localității Teploe; Corpul 24 de tancuri a respins atacurile inamice de lîngă Tula.

La 9 noiembrie, intențiile inamicului de a lansa contra-atacuri la est și la vest de Tula au devenit evidente. Prin urmare, Corpul 24 de tancuri, după ce a transferat brigada de blindate Eberbach către Corpul 53 de armată, a intrat în defensivă. Divizia 17 tancuri, fără blindatele sale, a fost subordonată Corpului 24 de tancuri și s-a deplasat pînă la localitatea Plavsk. Avînd în vedere faptul că la est de Cerni au fost observate noi unități inamice, asigurarea flancul din sectorul Mțensk, Cerni a fost transferată altor unități ale Corpului 47 de tancuri. Cît de

tensionată a fost situația din regiunea Tula în acele zile, se poate vedea din faptul că patru batalioane incomplete ale diviziei 4 tancuri ocupau un front de 35 km, pentru a asigura comunicarea dintre Corpul 53 de armată și divizia 3 tancuri care opera lângă Tula.

La 12 noiembrie, temperatura a scăzut la -13°C , iar la 13 noiembrie la -22°C . În acea zi, la Orșă, sub conducerea șefului statului major al OKH, a avut loc o întâlnire a comandanților armatelor din componența Grupului de armate Centru. A fost anunțat „ordinul pentru ofensiva din toamna anului 1941”. Acest ordin a pus în fața Armatei a 2-a de tancuri sarcina de a ocupa orașul Gorki (fost Nijnîi Novgorod), situat la 600 km de Orel. Liebenstein a declarat imediat că Armata a 2-a de tancuri, în situația actuală, nu putea ajunge decât la Venev (localitate lângă Tula). Acum nu este luna mai, și nu sîntem în Franța! Am împărtășit pe deplin opinia șefului statului meu major și am raportat imediat în scris comandantului Grupului de armate că Armata a 2-a de tancuri nu va putea îndeplini acest ordin. În întocmirea raportului, m-am folosit de impresiile mele în urma inspecției pe front din 13 și 14 noiembrie, în timpul căreia am vizitat Corpul 24 de tancuri și Corpul 53 de armată.

Pe 13 noiembrie, am zburat spre Orel cu avionul Fieseler-Storch, dar la nord de Cerni am nimerit în plin viscol și avionul a fost nevoit să aterizeze pe un aeroport temporar la Cerni. De acolo, pe un ger de -22°C , am călătorit cu mașina spre Plavok la generalul Weisenberger. A fost ultima zi a luptelor din zona Teploe, iar Weisenberger mi-a raportat despre situație. El s-a confruntat cu sarcina de a avansa în direcția Volovo, Stalinogorsk. Pentru a asigura flancul drept împotriva trupelor sovietice care se deplasau spre Efremov, brigada de tancuri a lui Eberbach a fost lăsată sub comanda sa pînă cînd urma să ajungă acolo divizia 18 panzer. Datorită pierderilor, puterea de luptă a infanteriei era redusă, în medie, la 50 de soldați în fiecare companie. Lipsă îmbrăcămintei de iarnă își producea efectele din ce în ce mai mult.

Deplasarea Corpului 24 de tancuri fost împiedicată în mare măsură de pămîntul înghețat cu zăpada spulberată de vînt, deoarece, în absența unor colțari speciali pentru șenile, blindatele nu puteau urca pantele înghețate. Generalul baron von Geyr considera că nu putea lansa cu tancurile Corpului o ofensivă mai devreme de 19 noiembrie. Pentru

aceasta, avea nevoie de brigada de tancuri a lui Eberbach și combustibil de patru zile; el avea carburant pentru o singură zi! După părerea mea, el a trebuit să înceapă, în cooperare cu Corpul 53 de armată, o ofensivă pe 17 noiembrie pentru a împiedica inamicul să formeze un nou front pe liniile Volovo, Dedilovo. În plus, Corpul 43 de armată a fost atacat la vest de Tula și a avut nevoie de sprijin. Corpul 47 de tancuri, alcătuit din diviziile 18 tancuri, 10 infanterie și 29 motorizată, trebuia să asigure flancul nostru drept.

Am petrecut noaptea în Plavsk.

În dimineața zilei de 14 noiembrie, am vizitat divizia 167 infanterie și am vorbit cu mulți ofițeri și soldați. Aprovizionarea trupelor era foarte rea. Lipseau cu desăvârșire halate albe de camuflaj, cremă pentru ghete, lenjerie de corp și mai presus de toate pantaloni groși de lână. O parte semnificativă a soldaților purta pantaloni de bumbac, iar acest lucru se petrecea pe un ger de minus 22 de grade! O nevoie urgentă a fost resimțită și la cizme și ciorapi. În după-amiaza am vizitat divizia 112 infanterie, unde am văzut aceeași situație. Soldații noștri, îmbrăcați cu paltoane rusești și cu căciuli de blană, puteau fi recunoscuți numai după emblemele lor.

Toate stocurile de îmbrăcăminte pe care le deținea Armata au fost trimise imediat pe front dar a fost doar o picătură în ocean.

În eroica brigadă a lui Eberbach nu au rămas mai mult de 50 de tancuri. În cele trei divizii de tancuri erau aproximativ 600 de blindate. Solul înghețat fără zăpadă a împiedicat foarte mult acțiunile tancurilor, mai ales nu se primiseră crampoane pentru. Frigul făcea ca vizorul tancului să fie inutilizabil iar unguentul special pentru contracararea acestui fenomen nu a fost livrat. Înainte de a porni motoarele tancurilor, trebuiau să fie preîncălzite. Combustibilul îngheța parțial iar uleiul se îngroașa. Lipseau uniforme de iarnă dar și antigetul.

Corpul 43 de armată a raportat bătălii sângeroase. Din nou am petrecut noaptea la Plavsk.

Pe 15 noiembrie, sovieticii și-au continuat atacurile asupra pozițiilor Corpului 43 de armată.

La 16 noiembrie, generalul Heinrici a venit și mi-a raportat despre pierderi datorate înghețului, lipsa de uniforme, apariția păduchilor!

La 17 noiembrie am primit informații despre coborîrea din tren a unităților de siberieni la stația de cale ferată Uzlovaia, precum și despre descărcarea altor unități la stația Riazan-Kolomna. Divizia 112 infanterie a venit în contact cu unități proaspete din Siberia; datorită faptului că, în același timp, divizia a fost atacată de tancuri sovietice din direcția Dedilovo, subunitățile sale slăbite nu au reușit să reziste acestor atacuri. Estimînd acțiunile lor, este necesar să se țină seama de faptul că fiecare regiment a pierdut deja cel puțin 500 de oameni din cauza degerăturilor, iar din cauza frigului armele automate nu funcționau, iar tunurile noastre anti-tanc de 37 mm s-au dovedit a fi neputincioase în fața tancurilor T-34. S-a ajuns și la panică, care a cuprins o parte a trontului pînă la Bogorodîk. Această panică, care a apărut pentru prima dată de la începutul campaniei rusești, a fost un avertisment serios, indicînd faptul că infanteria noastră și-a epuizat puterea de luptă și nu mai putea să depună eforturi majore. Situația pe frontul diviziei 112 infanterie a fost corectată de eforturile Corpului 53 de armată, care a mutat divizia 167 infanterie spre Uzlovaia fără a fi nevoie să solicite sprijin extern.

Între timp, flancul nostru foarte extins a fost susținut de unitățile apropiate ale Corpului 47 de tancuri.

«Ne apropiem de ținta noastră finală pas cu pas, în acest frig cumplit și cu trupele noastre aflate într-o situație îngrozitoare din cauza lipsei aprovizionării. Dificultățile de aprovizionare reprezintă principala cauză a dezastrelor noastre, deoarece fără carburant vehiculele noastre nu se pot mișca.

Dacă nu ar fi fost aceste dificultăți, am fi mult mai aproape de obiectivul nostru. Cu toate acestea, trupele noastre curajoase cîștigă o victorie după alta, depășind toate dificultățile cu răbdare uimitoare. Trebuie să fim recunoscători poporului nostru pentru soldații atît de buni...» (din scrisoare de la 17 noiembrie 1941).

Întrucît operațiunile militare au continuat și în timpul iernii, a trebuit să avem grijă să furnizăm hrană populației Germaniei, armatei și populației civile din Rusia⁷. Ca rezultat al unei recolte bogate în toamna anului 1941, pe cîmp au rămas multe grîne. Nu a existat o lipsă

de vite pentru sacrificare. A fost imposibil să se solicite Armatei a 2-a de tancuri trimiterea unei cantități mari de alimente din teritoriile ocupate spre Germania, dacă luăm în considerare starea dezastruoasă a transportului feroviar⁸. După ce au fost satisfăcute nevoile trupelor, întregii populații ruse care trăia în orașe și, în primul rând, populației Orelului, i s-a asigurat hrana pentru perioada pînă la 31 martie 1942. Pentru ca populația să nu fie îngrijorată în această privință, am publicat anunțuri despre măsurile luate pentru a oferi populației alimente pe întreg teritoriul Orel-ului. Guvernul sovietic a construit în regiunile fertile cu cernoziom depozite de cereale colosale, unde au fost stocate cantități imense de grîne. Rușii distruseseră unele dintre silozuri dar chiar și cînd le-am găsit arzînd, am reușit să salvăm o parte din grîne, pe care le-am folosit pentru alimentarea populației.

Pentru a satisface nevoile armatei noastre, precum și pentru a da populației de lucru și alimente, am repus în funcțiune mai multe fabrici și instalații ale căror echipamente sovieticii nu au reușit să le evacueze din Orel. Printre întreprinderile pe care le-am pus în funcție au fost: o fabrică de produse din tablă, o tăbăcărie și o fabrică de încălțăminte de pîslă.

A fost posibil, de altfel, să judecăm sentimentele care au predominat în rîndul populației rusești din declarațiile unui bătrîn general țarist, cu care am discutat în acele zile la Orel. El a spus: „Dacă ați fi venit acum 20 de ani, v-am fi întîmpinat cu mare entuziasm. Acum este prea tîrziu. Începusem să ne punem pe picioare, iar voi ați venit și ne-ați aruncat înapoi cu 20 de ani, așa că va trebui să luăm totul de la capăt. Acum ne luptăm pentru Rusia, iar în acest caz sîntem cu toții uniți”.

La 18 noiembrie, Armata a 2-a de tancuri a lansat o ofensivă în conformitate cu ordinul primit la 13 noiembrie la Orel. La ofensivă au participat:

- Corpul 47 de tancuri;
- Divizia 18 panzer a atacat orașul industrial Efremov; pe 20 noiembrie, după luptele îndîrjite de stradă, divizia a ocupat acest oraș și l-a păstrat în ciuda contraatacurilor puternice ale inamicului;
- Divizia 10 motorizată a atacat Epifan, Mihailov;

- Divizia 29 motorizată a atacat Spasskoe, Gremiaci, avînd sarcina de a asigura flancul estic al armatei de la un posibil atac al forțelor proaspete ale inamicului din regiunea Riazan-Kolomna;
- Divizia 25 motorizată era încă angajată într-una din operațiunile ordonate de OKW și, după îndeplinirea misiunii, a constituit rezerva Corpului.
- Corpul 53 de armată:
- Divizia 167 infanterie avansa prin Stalinogorsk spre Venev;
- Divizia 112 infanterie a atacat Stalinogorsk, unde ar fi trebuit să creeze un cap de pod peste râul Don; mai târziu, avînd în vedere lipsa de forță a acesteia, a trebuit să fie înlocuită cu divizia 56 infanterie, o divizie care făcea parte din rezerva Grupului de armate și urma să vină din zona Karacev.
- Corpul 24 de tancuri:
- Diviziile 17, 3 și 4 de tancuri, regimentul „Germania Mare” și divizia 296 de infanterie, care avansa dinspre sud au primit sarcina de a ajunge la orașul Tula de ambele părți și a-l captura; divizia 17 panzer a atacat Kașira, avînd sarcina de a captura podul peste Oka și de a împiedica sosirea întăririlor inamice venite din raionul Moscova.
- Corpul 43 de armată:
- Diviziile 31 și 131 de infanterie au avansat prin Lihvin și Kaluga, în zona situată între râurile Upa și Oka, avînd sarcina de a o curăța de inamic și de a asigura legătura dintre armata a 2-a de tancuri și armata a 4-a în sectorul Tula, Aleksin.

Armata a 2-a, vecinul nostru de pe flancul drept, a primit sarcina de a avansa spre est de Orel. Deci nu ne putea aștepta la niciun sprijin din partea ei. Se știa că, la vest pe drumurile Eleț și Efremov, geniștii sovietici au săpat tranșee, iar comandamentul Armatei a 2-a a concluzionat că ipotezele privind retragerea sovieticilor peste Don nu erau justificate.

Armata a 4-a, care opera la stînga noastră, avea sarcina de a forța râul Oka la nord de Aleksin și a ataca pe Serpuhov; armata avea în componența sa pînă la 36 de divizii. Armata a 2-a de tancuri număra doar 12 divizii și jumătate. Unitățile de infanterie încă nu primiseră uniforme de iarnă și aproape că nu se puteau mișca. Se puteau deplasa

5, cel mult 10 km, pe zi. Capacitatea armatei de a îndeplini sarcinile care i-au fost ordonate era mai mult decât îndoielnică.

Pe 18 noiembrie, cu puternic sprijin aerian, Corpul 47 de tancuri a reușit să captureze Epifan, iar Corpul 24 de tancuri — Dedilovo; acesta din urmă a ajuns pe 19 noiembrie la Bolohovo. La 21 noiembrie, Corpul 53 de armată a ocupat Uzlovaia; la 24 noiembrie, Corpul 24 de tancuri a ocupat Venev și a distrus 50 de tancuri sovietice. Corpul 43 de armată se îndrepta încet spre râul Upa.

În ziua de 21 noiembrie, în zona de operațiuni a unităților avansate ale Corpului 47 de tancuri, au apărut forțe inamice proaspete: armata 50 sovietică, care a includea brigada 108 de tancuri, divizia 299 infanterie, divizia 31 cavalerie și alte unități. Situația a devenit din nou gravă.

Armata 1 de tancuri a Grupului de armate Sud, după o lungă și dificilă deplasare de-a lungul drumurilor mlăștinoase sau înghețate, a ajuns la marginea de nord a Rostov-ului pe 19 noiembrie, unde a dus lupte acerbe; pe 21 noiembrie a reușit să captureze orașul Rostov. Podurile peste Don au fost aruncate în aer de sovietici. Anticipînd posibilitatea unor contraatacuri ale inamicului în viitorul apropiat, armata 1 de tancuri a trecut în defensivă. La 20 noiembrie, Corpul 48 de tancuri, din armata a 2-a, a ocupat orașul Tim, dar pe 23 noiembrie a fost contraatacat de inamic în acel raion.

«În condiții de frig strașnic, de cazare mizerabilă, fără uniforme de iarnă, cu pierderi grele de personal și tehnică, precum și o aprovizionare complet nesatisfăcătoare cu alimentare și cu combustibil — toate acestea fac ca gestionarea operațiunilor de luptă să fie un chin cumplit, și această mare responsabilitate, care, în ciuda tuturor cuvintelor frumoase, nimeni nu mi-o poate lua, mă apasă tot mai mult. Am petrecut trei zile în prima linie pentru a avea cea mai exactă imagine a situației de pe front și acum intenționez, dacă situația de luptă o permite, să merg duminică la sediul Grupului de armate pentru a obține informații despre perspectivele viitorului apropiat. Ce gîndesc comandanții nu pot ghici așa cum nu știu cum putem reuși să supraviețuim pînă la primăvară.» (din scrisoarea de la 21 noiembrie 1941)

La 23 noiembrie, după-amiaza, am decis să merg personal la comandantul Grupului de armate Centru și să îl rog să schimbe sarcina care mi-a fost atribuită, care a devenit imposibilă. I-am raportat feldmareșalului von Bock că Armata a 2-a de tancuri era într-o situație foarte dificilă și că trupele sale, în special unitățile de infanterie, erau extrem de obosite; am subliniat lipsa de îmbrăcăminte de iarnă, performanța slabă a serviciului din spate (aprovizionare), numărul mic de tancuri și tunuri, precum și o amenințare pentru flancul estic foarte alungit din partea forțelor proaspete ale inamicului care sosesc din Orientul Îndepărtat în regiunile Riazan și Kolomna. Feldmareșalul von Bock mi-a răspuns că el a trimis deja textele rapoartelor mele anterioare la OKH și că era conștient de adevărata situație de pe front.

Apoi, von Bock a ordonat să i se facă legătura telefonică cu comandantul OKH și a sugerat să-mi pun căștile și să ascult conversația cu comandantul-șef. După ce a prezentat conținutul raportului meu despre situație, von Bock a cerut comandantului-șef să schimbe sarcina care mi-a fost atribuită, să anuleze ordinul de atac și să-mi dea ordinul să trec în defensivă pe poziții potrivite pentru condițiile de iarnă.

Comandantul-șef al OKH, după toate probabilitățile, nu era liber să ia o decizie. În răspunsurile sale, el a încercat să eludeze cele mai dificile întrebări. Respingând propunerile mele, a ordonat să continuăm ofensiva. După insistența noastră de a ne indica cel puțin un obiectiv de atins și nu prea îndepărtat, după care am putea apoi crea o linie defensivă, comandantul-șef a specificat, în cele din urmă, linia Mihailov-Zaraisk și a adăugat că cea mai importantă sarcină a noastră este distrugerea completă a liniei de cale ferată Riazan- Kolomna.

Am fost nemulțumit de rezultatele călătoriei mele la statul major al Grupului de armate. În aceeași zi, am trimis raportul către șeful Statului Major General, prin ofițerul de legătură al OKH, care era la statul meu major, locotenentul colonel von Kahlden. El ar fi trebuit, de asemenea, să încerce să obțină un ordin de suspendare a ofensivei, dar s-a întors fără nici un rezultat. Atitudinea negativă a comandantului-șef al OKH și a șefului Statului Major General la propunerile mele a făcut posibilă concluzia că ei înșiși, și nu doar Hitler, sînt în favoarea continuării ofensivei. În orice caz, înaltul Comandament Militar era acum conștient

de situația extrem de dificilă a armatei mele și am crezut că lui Hitler i s-a dat și o explicație detaliată a acestui lucru.

La 24 noiembrie, divizia 10 motorizată a ocupat Mihailov, iar divizia 29 motorizată a avansat la 40 km nord de orașul Epifan.

În ziua de 25 noiembrie, divizia 17 de tancuri s-a apropiat de Kașira. Vecinul nostru din dreapta a luat pe Livnî.

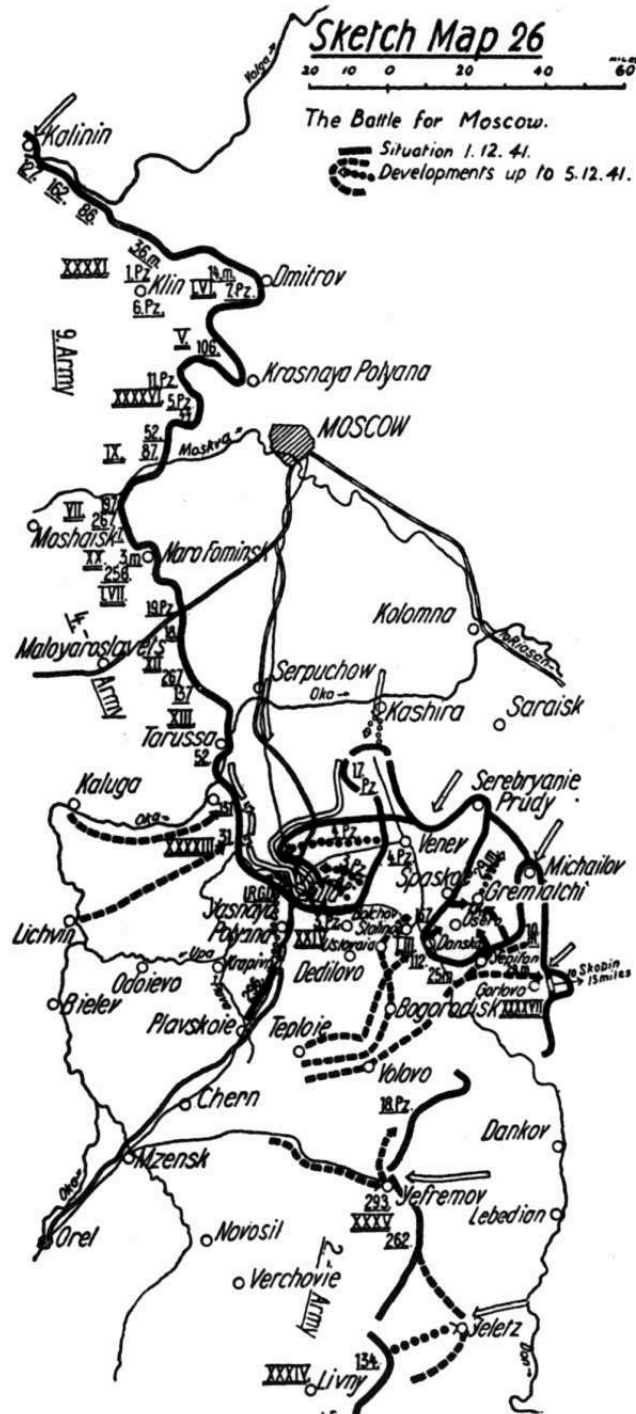
La 26 noiembrie, Corpul 53 de armată s-a apropiat de Don, a forțat cu divizia 167 infanterie localitatea Ivan-Ozero și a atacat trupele siberiene la nord-est de această așezare, lângă Don; divizia a capturat 42 de tunuri, un număr de mașini și pînă la 4.000 de prizonieri. La est de siberieni acționa divizia 29 motorizată a Corpului 47 de tancuri, ca urmare inamicul a putut să fie înconjurat.

Mă aflu în acea zi la Corpul 53 de armată și am decis să plec în 27 noiembrie la statul major al Corpului 47 de tancuri și la divizia 29 motorizată. Dimineața am ajuns la Epifan, unde generalul Lemelsen mi-a spus că în noaptea aceea divizia 29 motorizată s-a pomenit într-o situație critică.

Principalele forțe ale diviziei 239 de pușcași siberieni, lăsîndu-și artileria și vehiculele, au spart încercuirea și s-au retras spre est. Linia întinsă de încercuire din raionul Motodiviziei 29 nu a putut împiedica rușii care au spart-o și ne-au provocat mari pierderi. M-am dus la statul major al diviziei și la regimental 71 infanterie, care a suferit cel mai mult. La început am crezut că motivul nenorocirii a fost starea precară a batalionului de cercetare-recunoaștere și a apărării.

Bătălie de noapte lângă Moscova

26: Lupta pentru Moscova.

Cu toate acestea, după ce am auzit rapoartul comandantului de batalion și cele ale comandanților de companie care au fost la fața locului, mi-a devenit clar că trupele își îndepliniseră cu prisosință datoria și că motivul pentru ruperea încercuirii a fost superioritatea

forțelor inamice. Autenticitatea rapoartelor primite a fost dovedită de numeroasele cadavre ale soldaților germani care se aflau pe câmpul de luptă în uniformă militară completă și cu arma în mână. Am încercat să încurajez personalul regimentului și să-l fac să-și uite eșecul. Siberienii ne-au scăpat, totuși, fără artilerie și vehicule, dar nu aveam puterea să-i reținem. Acesta a fost cel mai trist eveniment al zilei. Urmărirea dușmanului evadat a fost întreprinsă imediat de subunitățile de motociclete ale diviziei 29 motorizate, dar nu a dat rezultate.

Apoi m-am dus la batalionul de cercetare-recunoaștere și la regimentul 33 infanterie motorizată aparținând diviziei 4 tancuri, iar noaptea m-am dus la statul major al Corpului 24 de tancuri. Doar cel care în această iarnă, a văzut personal starea noastră de mizerie în câmpiilor nesfârșite ale stepei rusești acoperite de zăpadă, unde vântul înghețat acoperă instantaneu toate urmele, numai cei care au condus timp de ore pe teritoriul „nimănu”, întâlnind doar formațiuni de pază nesemnificative, ale căror soldați nu aveau uniforma și hrana necesară, în timp ce unitățile siberiene proaspete ale inamicului erau îmbrăcate în echipament excelent pentru iarnă și primeau mâncare bună, doar acela va putea să evalueze corect evenimentele grave care au urmat la scurt timp.

Colonelul Balk, la vremea aceea un referent al OKH, m-a însoțit în această călătorie. L-am rugat să transmită comandantului forțelor terestre impresiile despre călătorie. Sarcina noastră urgentă a fost capturarea orașului Tula.

Era de neconceput să efectuăm noi operațiuni spre nord sau spre est, adică în direcția obiectivelor noastre imediate, fără a stăpîni mai întâi această intersecție importantă și fără aerodromul său. Vizita mea la comandanții corpurilor a fost menită să pregătească un atac asupra orașului Tula, însă am văzut clar dificultățile ce ne stăteau în față. Intenționam să capturăm orașul lovind din două direcții: prin forțele Corpului 24 de tancuri din nord și est și prin forțele Corpului 43 de armată din vest. În timpul acestei operațiuni, Corpul 53 de armată urma să apere flancul nostru nordic împotriva forțelor inamice care operau dinspre Moscova, iar Corpul 47 de tancuri flancul estic extins împotriva siberienilor transferați aici. Divizia 10 motorizată, a Corpului 47,

ajungând la 27 noiembrie, în conformitate cu ordinul primit, în orașul Mihailov, a trimis grupuri de oameni pentru a distruge calea ferată în raionul Riazan-Kolomna, dar, din păcate, aceste grupuri nu și-au putut îndeplini sarcina: apărarea sovietică era prea puternică. Din cauza vremii foarte reci, aproape toată artileria diviziei 18 panzer a ieșit din funcțiune în timpul avansării spre Efremov. La 29 noiembrie, forțele inamice superioare exercitau pentru prima dată o presiune puternică asupra diviziei 10 motorizate. Prin urmare, trupele noastre au fost nevoite să părăsească localitatea Skopin.

Forța ofensivă a Corpului 24 de tancuri, care a purtat bătălii în mod continuu în ultimile luni, a scăzut și ea în mod semnificativ; artileria Corpului mai avea numai 11 piese.

În partea de sud a Frontului de Est, la 27 noiembrie, forțe sovietice superioare au lansat o ofensivă pe direcția Rostov; situația a devenit extrem de tensionată. La dreapta noastră a fost marcată o întărirea a dușmanului, care a acționa contra Armatei a 2-a. Pe flancul stîng al armatei mele, Corpul 43 de armate a ajuns la șoseaua Tula — Aleksin; aici Corpul a intrat în contact cu mari forțe inamice care au lansat imediat un contraatac.

Divizia 2 panzer a Armatei a 4-a avansa spre Krasnaia Poliana, la 22 km nord-vest de Moscova.

La 28 noiembrie, sovieticii au spart apărarea Rostov-ului. Armata 1 de tancuri a fost forțată să se pregătească pentru abandonarea orașului.

Succesele Corpului 43 de armată au rămas nesemnificative. În aceea zi, comandamentul Grupului de armate a refuzat să ordone atacarea Țintelor aflate departate de noi, care au fost indicate de OKH, ordonînd, înainte de toate, „să se ajungă la Tula”.

În ziua de 30 noiembrie, OKH a pus la îndoială că forțele noastre erau suficient de concentrate pentru a efectua ofensiva împotriva orașului Tula. Întărirea grupului care avansa spre Tula a fost posibilă numai prin reducerea forțelor Corpului 47 de blindate, destinate să ne apere flancul. Avînd în vedere amenințarea crescîndă dinspre est, am considerat-o riscantă. Cu toate acestea, în aceea zi, un eveniment care a avut loc în partea de sud a frontului german de Est, a luminat foarte clar situația noastră generală. În aceea zi, Grupul de armate „Sud” a fost alungat din Rostov. A doua zi, feldmareșalul von Rundstedt,

comandantul acestui Grup, a fost demis și înlocuit cu feldmareșalul von Reichenau. Acesta a fost primul și cel mai important semnal de alarmă! Cu toate acestea, nici Hitler, nici OKW, nici OKH nu i-au acordat nici o atenție.

Din 22 iunie 1941, pierderile totale pe Frontul de Est a atins numărul de 743. 000 de soldați, ceea ce reprezintă 23% din numărul total al forțelor noastre armate, care au totalizat la începutul ofensivei aproximativ 3,5 milioane .

Tot în acea zi, pe 30 noiembrie, inamicul care acționa împotriva flancului meu de nord, în raionul Kașira, a primit întăriri. Era evident că inamicul transfera din sectorul central al frontului, la vest de Moscova, câteva dintre forțele sale spre flancurile amenințate.

Am primit un raport despre moartea tovarășului meu de luptă, colonelul Molders, și am fost extrem de întristat că am pierdut unul dintre cei mai buni soldați.

Intensificarea războiului de partizani în Balcani a impus OKW-ului să trimită tot mai multe trupe acolo.

Noul comandant al Grupului de armate, feldmareșalul von Reichenau, a ordonat evacuarea Rostovului și retragerea Armatei 1 de tancuri dincolo de râul Mius. Astfel, eliminarea lui Rundstedt din postul de comandant, doar după 24 de ore, s-a dovedit a fi absolut inutilă.

Între timp, pregătirile pentru ofensivă au continuat în armata mea, pe care am planificat să o începem în 2 decembrie, în cooperare cu Armata a 4-a. Cu toate acestea, la 1 decembrie, am fost informați că Armata a 4-a va începe ofensiva abia la 4 decembrie. Am amânat de bună voie începutul ofensivei pentru a acționa simultan cu armata a 4-a, precum și pentru a aștepta sosirea diviziei 296 infanterie. Cu toate acestea, avînd în vedere presiunea puternică exercitată de dușman asupra pozițiilor inițiale ale Corpului 24 de tancuri, nu mai puteam aștepta și am decis să lansez ofensiva pe 2 decembrie cu forțele acestui corp.

Ne-am amenajat punctul de comandă înaintat în Iasnaia Poliana, fosta proprietate a contelui Tolstoi; am vizitat postul de comandă pe 2 decembrie. Iasnaia Poliana se afla în spatele punctului de comandă al regimentului „Germania Mare”, la 7 km sud de Tula.

La 2 decembrie, diviziile 3 și 4 panzer, precum și regimentul „Germania Mare”, au reușit să străpungă pozițiile cele mai avansate ale apărării inamice, pentru care ofensiva noastră a fost o surpriză totală. Ofensiva a continuat pe 3 decembrie în condiții de ninsoare abundentă și vânt intens. Drumurile erau înghețate, deplasarea era dificilă. Divizia 4 panzer a aruncat în aer o porțiune din calea ferată Tula-Moscova și a ajuns, în final, la șoseaua Tula-Serpuhov. Cu toate acestea, forța ofensivă a diviziei s-a epuizat și a rămas și fără combustibil. Inamicul s-a mutat spre nord. Situația a rămas tensionată.

Pe 4 decembrie, recunoașterea a descoperit forțe mari inamice la nord și la sud de trupele noastre care avansau pe șoseaua Tula-Serpuhov; divizia 3 panzer a purtat lupte grele în pădurea de la est de Tula. Succesele noastre pe parcursul acelei zile au fost nesemnificative.

Cu toate acestea, următoarele întrebări au fost decisive pentru întreaga situație din apropierea orașului Tula: în primul rînd, Corpul 43 de armată avea încă o forță ofensivă suficientă pentru a închide inelul din jurul orașului Tula și a face joncțiunea la nordul acestuia cu divizia 4 panzer? și, în al doilea rînd, dacă armata a 4-a era capabilă să exercite o asemenea presiune asupra inamicului încît să-l împiedice să-și mute forțele la Tula.

La 3 decembrie, m-am dus la Griaznovo, la Corpul 43 de armată, pentru a cunoaște personal capacitatea de luptă a unităților sale. În dimineața zilei de 4 decembrie, am vizitat punctul de comandă al diviziei 31 infanterie, apoi am vizitat regimentul 17 infanterie și batalionul 3 Jager (vînători) — vechiul batalion Goslar Jager, în care am început serviciul militar și am comandat între anii 1920-1922 compania a 11-a. Conversația detaliată pe care am avut-o cu superiorii companiei a avut ca scop să aflu dacă trupele aveau o forță ofensivă suficientă pentru a-și îndeplini misiunea. Ofițerii mi-au declarat sincer toate preocupările lor, însă, atunci cînd au trebuit să răspundă la întrebarea despre capacitatea ofensivă, ei au afirmat : „Încă o dată o să lovim vrăjmașul în pozițiile lui”. Întrebarea, dacă restul de unități ale Corpului 43 de armată are aceeași capacitate de luptă ca vechiul batalion Jager, a rămas fără răspuns. Impresiile în urma acestei inspecții m-a făcut să decid continuarea ofensivei.

Călătoria de întoarcere părea că nu se mai termină și a fost periculoasă din cauza viscolului și a pantelor înghețate. În cele din urmă, tancul meu de comandant a căzut într-o rîpă de unde nu putea ieși în întunericul care se lăsase. Din fericire, de partea cealaltă a rîului, m-am întîlnit cu mașina de comunicații a statului major al Grupului, care m-a transportat pe timp de noapte la Iasnaia Poliana.

La 4 decembrie, Corpul 43 de armată a preluat pozițiile inițiale pentru ofensivă, iar divizia 296 infanterie, comandată de generalul Stemmermann, și-a continuat cu greu deplasarea spre Tula.

Despre lansarea unei ofensive de către divizii, în acea zi, nici nu putea fi vorba. Temperatura a scăzut la minus 35 de grade Celsius. Recunoașterea aeriană a raportat despre mișcarea unor mari forțe inamice din Kașira spre sud. Antiaeriana sovietică puternică a făcut imposibilă recunoașterea aeriană.

La 5 decembrie, Corpul 43 de armată a încercat să continue ofensiva, dar nu a reușit să profite de succesul inițial al diviziei 31 infanterie; divizia 296 infanterie a ajuns în rîul Upa abia după lăsarea întunericului, fiind în stare de epuizare extremă. Am văzut și eu unul din regimentele ei. În raionul de operațiuni a motodiviziei 29, trupele sovietice, sprijinite de tancuri, au atacat la nord-est de Venev. Pericolul care amenința flancurile și spatele Corpului 24 de tancuri, ale cărui formațiuni au ajuns la nord de Tula și care, datorită înghețului de minus 50 de grade Celsius, au fost împiedicate să se miște, a pus la îndoială oportunitatea continuării ofensivei. O ofensivă ar fi fost posibilă numai dacă Armata a 4-a ar fi atacat cu succes și simultan cu noi. Din nefericire, acest lucru ieșit din discuție. Situația era exact opusă. Asistența acordată de Armata a 4-a s-a limitat la acțiunile unui grup alcătuit din două companii care, după îndeplinirea misiunii, s-au întors la pozițiile lor inițiale. Acest episod nu a avut nici o influență asupra inamicului care a acționat împotriva Corpului 43 de armată; de fapt, armata a 4-a trecut în defensivă!

În fața unei amenințări asupra spatelui și a flancurilor mele, avînd în vedere vremea incredibil de rece datorită căreia trupele au pierdut mobilitatea, eu, în noaptea de 5/6 decembrie, pentru prima dată de la

începutul acestui război, am decis să opresc această ofensivă izolată și să retrag unitățile pe linia: cursul superior al râului Don-rîul Șat-rîul Upa, unde să treacă în defensivă. În timpul întregului război, nu am luat nicio decizie atît de dificilă. Șeful statului major, Liebenstein, și generalul von Geyr, au împărtășit aceeași opinie, dar acest lucru nu a făcut prea multe pentru a-mi îmbunătăți starea de spirit.

În acea noapte, prin telefon i-am comunicat decizia mea feldmareșalului von Bock. Prima sa întrebare a fost: „Unde este exact postul de comandă?” El credea că eram în Orel, departe de zona evenimentelor. Generalii de tancuri nu fac astfel de greșeli. Eram destul de aproape de zona evenimentelor și de trupele mele pentru a putea evalua corect situația și capacitatea soldaților mei.

Situația era gravă nu numai în teatru de operațiuni ale Armatei a 2-a de tancuri. În aceeași noapte de 5/6 decembrie, Armata 4 de tancuri a lui Heppner și Armata 3 de tancuri a lui Reinhardt au fost obligate să oprească ofensiva; plecate de la nord pînă la un punct aflat la 35 km de Kremlin, s-au oprit deoarece nu aveau forța necesară pentru a atinge marele obiectiv pe care deja îl vedeau în fața lor. În raionul Kalinin, unde a acționat Armata a 9-a, sovieticii au lansat chiar o ofensivă.

Ofensiva asupra Moscovei a eșuat. Toate jertfele și eforturile trupelor noastre de eroi au fost în zadar. Am suferit o înfrîngere serioasă, care, din cauza încăpățînării Înaltului Comandament, a condus în următoarele săptămîni la consecințe fatale. Statul major al OKH, fiind în Prusia de Est departe de front, nu avea nicio idee despre poziția efectivă a trupelor sale în condițiile iernii, deși a primit numeroase rapoarte despre aceasta. Această ignoranță a situației a condus tot timpul la noi ordine imposibile.

Retragerea la timp a trupelor și intrarea în defensivă la un moment favorabil ar fi fost cea mai bună și cea mai eficientă modalitate de a restabili situația și de a obține un punct de plecare pentru declanșarea ofensivei din primăvară. În zona de acțiune a Armatei a 2-a de tancuri, o astfel de linie putea fi o linie de apărare, parțial fortificată, în luna octombrie, de-a lungul râurilor Zușa și Oka. Cu toate acestea, Hitler nu a fost de acord cu asta. Motivele încăpățînării sau considerentele de

politică externă ale lui Hitler care au influențat luarea deciziilor în aceste zile îmi erau necunoscute. Cu toate acestea, pot să presupun acest lucru, deoarece pe 8 decembrie Japonia a intrat în război, iar pe 11 decembrie Germania a declarat război Statelor Unite ale Americii.

Specialiștii militari, astăzi, sînt surprinși de faptul că, în ciuda declarării stării de război de către Hitler Statelor Unite, Japonia nu a declarat război Uniunii Sovietice; astfel, sovieticii au avut ocazia să-și aducă trupe din Orientul Îndepărtat și să le folosească împotriva Germaniei. Aceste trupe au fost aduse cu o viteză fără precedent pînă atunci (eșalon după eşalon) și trimise pe frontul nostru. Rezultatul acestei politici ciudate nu a fost o relaxare a situației, ci a fost o nouă și extrem de grea tensionare. Plata pentru asta a făcut-o soldații noștri.

Războiul devenise cu adevărat „total”. Potențialul economic și militar al majorității țărilor lumii s-au unit împotriva Germaniei și a aliaților săi slabi.

Să revenim din nou la situația de la Tula. Corpul 24 de tancuri a reușit printr-o retragere ordonată să scape de forțele inamice, dar Corpul 53 de armată a suferit o presiune puternică din partea trupelor sovietice la Kașira. În noaptea de 8/9 decembrie, Corpul 47 de tancuri a fost forțat să se retragă din Mihailov ca urmare a loviturilor rusești, iar Divizia 10 moto a suferit pierderi grele. Vecinul nostru din dreapta, Armata a 2-a, a pierdut Eleț în acele zile. Inamicul a atacat pe Livnî și s-a întărit la Efremov.

Opiniile și dispozițiile mele din acea perioadă pot fi judecate după notițele din 8 decembrie:

«Ne confruntăm cu faptul trist că Înaltul Comandment a întins prea tare coarda și nu a vrut să creadă rapoartele despre viitoarea slăbire a capacității de luptă a trupelor noastre; ne-a cerut tot timpul noi și noi eforturi fără a ne furniza tot ce era necesar pentru o iarnă grea și am fost surprinși de iarna rusească cu înghețurile și gerul ajungînd la minus 32 de grade. Forțele noastre nu erau suficiente pentru a realiza cu succes atacul asupra Moscovei și, prin urmare, cu durere în inimă, a trebuit să iau în noaptea de 6 decembrie decizia încetării unei ofensive

fără perspective și a retragerii pe o poziție anterioară cu o lățime relativ mică, pe care speram să o păstrăm cu forțele rămase. Sovieticii continuau să exercite o presiune puternică și ne putem aștepta la mai multe incidente neplăcute. Pierderile noastre, mai ales cele datorate bolilor și degeraturilor, sînt foarte mari și chiar dacă unii dintre ei se întorc din nou în serviciu după o scurtă odihnă, nu se poate face nimic pentru reducerea acestor pierderi. Pierderile în autovehicule și artilerie, din cauza înghețului, au depășit toate calculele. Cumva ieșim din situație folosind săniile țărănești, cu toate acestea, ele ne aduc beneficii minore. Din fericire, am reușit să păstrăm tancurile care erau încă în stare de funcționare. Cu toate acestea, cît timp le vom putea păstra cu un astfel de frig, numai Dumnezeu știe.

Rostov a fost începutul necazurilor noastre; a fost primul semnal de avertizare. În ciuda acestui fapt, ofensiva a continuat aici. Călătoria mea la statul major al Grupului de armate, din 23 noiembrie, nu a dat rezultate și nu a adus clarificările necesare; Apoi vecinul meu din nord a fost învins, vecinul meu de sud nu a fost foarte eficient; și, în cele din urmă, nu aveam altă alegere decît să opresc ofensiva, pentru că singur și la un frig de minus 35 de grade nu aș putut îmbunătăți situația pe frontul estic. De asemenea, l-am rugat pe Balk să prezinte evaluarea mea asupra situației de pe front comandantului-șef al OKH, dar nu știu dacă a reușit să-mi îndeplinească cererea.

Ieri am fost vizitat de Richthofen (feld-mareșalul de aviație). Am avut o lungă discuție cu el față în față și am constatat că avem aceeași punct de vedere asupra situației. În cele din urmă, am avut o discuție cu generalul Schmidt, care comandă armata ce operează în dreapta trupelor mele. El a fost, de asemenea, întru totul de acord cu mine. În orice caz, nu sînt singur în opinia mea, deși, din păcate, nu contează, pentru că niciun superior nu a fost interesat de ea...

Eu însumi nu am putut crede că situația s-ar fi putut agrava într-un mod atît de drastic în numai două luni, deși înainte de asta era aproape excelentă. Dacă am fi primit la timp ordinul să oprim ofensiva și să trecem în defensivă pe timpul iernii, pînă la un moment favorabil și temeinic pregătit, nu s-ar fi întîmplat nimic periculos. De cîteva luni încoace a domnit o incertitudine deplină.

Mă gândesc mai puțin la mine; mă interesează mult mai mult soarta întregii Germanii, pentru care mă tem foarte mult.

La 9 decembrie, inamicul, care a dezvoltat succesul în zona Livnî, unde funcționa Armata a 2-a germană, a înconjurat părți din divizia 95 infanterie. În zona de acțiune a armatei mele, Corpul 47 de tancuri s-a retras spre sud-vest; Corpul 24 de tancuri a respins atacurile sovietilor, lansate asupra lui dinspre Tula.

Pe 10 decembrie, am trimis în scris raportul despre situația noastră adjutantului șef al lui Hitler, Schmundt, precum și șefului administrației OKH, Keitel Jr., astfel încât să nu mai trăiască cu iluzii acolo. În aceeași zi, i-am scris soției mele: «Este necesar să sperăm că aceste scrisori ale mele vor ajunge la destinatar în timp, deoarece, odată cu stabilirea unei clarități complete și cu o dorință fermă, situația poate fi încă corectată. Am subestimat forțele inamicului, dimensiunea teritoriului său și severitatea climatului, iar acum trebuie să plătim pentru asta. Este bine că, la 5 decembrie, eu însumi am luat decizia de a opri ofensiva, pentru că în caz contrar catastrofa ar fi fost inevitabilă».

La 10 decembrie au fost aduse pe calea ferată trupe proaspete sovietice în zona Kastornaia și Eleț. În zona de acțiune a Armatei a 2-a, inamicul a extins ofensiva și a tăiat drumul către Livnî-Cernov. Divizia 10 motorizată a armatei mele a purtat lupte defensive la Epifania. Corpurile 53 de armată și 24 de tancuri au ajuns la râurile Don, Șat, Upa. Între diviziile 296 și 31 de infanterie s-a produs o breșă periculoasă.

La 11 decembrie, vecinului nostru din dreapta a continuat să se retragă spre vest. Situația s-a agravat la Efremov, iar pe 12 decembrie trupele germane l-au abandonat. Pentru a închide breșa formată pe frontul Corpului 43 de armată, Armata a 4-a a fost obligată să trimită acolo divizia 137 infanterie; cu toate acestea, a durat ceva timp ca divizia să se apropie de acel loc din cauza distanței considerabile și a vremii nefavorabile. Prin urmare, pe 12 decembrie, am fost forțați să trimitem toate forțele noastre mobile disponibile pentru a ajuta pe vecinul din dreapta.

La 13 decembrie, Armata a 2-a a continuat să se retragă. În aceste condiții, Armata a 2-a de tancuri nu a reușit să reziste pe linia Stalinogorsk- râul Șat-rîul Upa, mai ales că divizia 112 infanterie nu a avut suficientă forță pentru a întârzia apariția unor forțe inamice proaspete; trupele au fost forțate să se retragă dincolo de linia râului Plava. Armata a 4-a, care opera la stînga noastră , și mai presus de toate Grupările 4 și 3 de tancuri nu și-a putut menține pozițiile și s-au retras.

În ziua de 14 decembrie am fost la Roslavl, unde l-am întâlnit pe feldmareșalul von Brauchitsch, comandantul OKH. A fost prezent și feldmareșalul von Kluge. Pentru a ajunge la Roslavl, a trebuit să merg cu mașina prin viscol timp de 22 de ore. Am descris în detaliu poziția trupelor mele comandantului forțelor terestre și l-am rugat să permită armatei mele să se retragă pe linia râurilor Zușa și Oka, unde am avut poziții în timpul luptelor din octombrie și care erau într-o anumită măsură amenajate. Comandantul OKH și-a dat consimțămîntul. De asemenea, s-a discutat despre modul în care ar fi posibilă închiderea breșei de 40 de kilometri formată între Corpurile 24 de tancuri și 43 de armată. În acest scop, Armata a 4-a trebuia să transfere divizia 137 infanterie în subordinea Armatei a 2-a de tancuri. Cu toate acestea, feldmareșalul von Kluge a trimis doar patru batalioane sub comanda comandantului diviziei; am considerat acest lucru complet inadecvat și am cerut ca jumătatea rămasă a diviziei să fie imediat pusă la dispoziția mea. În timpul luptelor purtate de această divizie pentru eliminarea breșei, a fost ucis generalul Bergmann; cu toate acestea, breșa periculoasă dintre corpuri nu a fost eliminată.

Ca urmare a întîlnirii de la Roslavl, am primit următorul ordin: „Armata a 2-a este transferată în subordinea comandantului Armatei a 2-a de tancuri. Ambele armate trebuie să mențină linia de după Kursk-Orel, Plavsk-Aleksin și în cazuri extreme de-a lungul rului Oka.” Am fost convins că șeful OKH va raporta lui Hitler despre aceste dispoziții ale sale, dar evenimentele ulterioare mi-au zdruncinat această încredere.

În acea zi, sovieticii au străpuns adînc frontul, atacul fiind inițiat pe 13 decembrie prin Livnî în direcția Orel; divizia 45 infanterie a fost înconjurată și distrusă parțial. Pămîntul înghețat și cu zăpada spulberată de vînt (gheața neagră) a împiedicat toate mijloacele auto să se

depaseze. Pierderile datorate degerăturilor erau mai mari decât cele provocate de inamic. A trebuit să retrag Corpul 47 de tancuri, în timp ce vecinul său din dreapta — divizia 293 infanterie a armatei a 2-a — a abandonat localitatea Efremov.

La 16 decembrie, la cererea mea urgentă, Schmundt — aghiotantul-șef al lui Hitler, care se afla prin apropiere, a sosit la aeroportul din Orel; cu el am avut o conversație de jumătate de oră. I-am descris seriositatea situației și am cerut să raporteze asta Führer-ului. Speram că în timpul nopții, Hitler mă va apela la telefon pentru a da un răspuns la sugestiile pe care le-am transmis prin Schmundt. În timpul conversației, am aflat despre iminenta schimbarea a comandantului Forțelor terestre — feldmareșalul von Brauchitsch. În noaptea aceea am scris: «Am petrecut o noapte fără somn, bătându-mi capul cum să-i ajut pe soldații mei, care au rămas complet neajutorați în mijlocul acestei ierni nemaipomenite pentru noi. Pentru cineva de departe este dificil să-și imagineze situația lor teribilă. Cei de la Înaltul Comandament, care nu au fost niciodată pe front, nu își pot imagina adevărata situație a trupelor. În tot acest timp telegrafiază ordine imposibile, refuză să satisfacă solicitările noastre și ne ignoră propunerile».

În acea noapte Hitler m-a chemat la telefon, a cerut să stau ferm pe poziții interzicându-ne să ne retragem, a promis că va transfera pe calea aerului completări de trupe, dacă nu mă înșel, peste 500 de oameni! Apelurile telefonice ale lui Hitler s-au repetat de mai multe ori, însă audiția a fost foarte rea. În ceea ce privește retragerea, ea începuse deja să se desfășoare în conformitate cu conversația de la Roslavl cu feldmareșalul von Brauchitsch și era absolut imposibil să fie oprită.

La 17 decembrie, am vizitat comandanții corpurilor 24 și 47 de tancuri și 53 de armată pentru discuta despre situația creată și a mă familiariza din nou cu situația trupelor. Toți cei trei generali credeau că forțele noastre disponibile nu erau suficiente pentru a organiza o apărare puternică la est de Oka.

Concluzia era că trebuie să menținem capacitatea de luptă a trupelor pînă la sosirea forțelor proaspete, cînd va fi posibilă crearea unei apărări solide. Generalii au raportat că trupele începuseră să se îndoiască de abilitățile Înaltului Comandament, care a dat ultimul ordin

pentru ofensivă, evaluînd complet eronat capabilitățile dușmanului. „Dacă am fi avut fosta noastră mobilitate și capacitate de luptă, ar fi fost simplu de executat acest ordin. Gheața neagră (pămînt înghețat cu zăpada spulberată de vînt) ne-a îngreunat toate mișcările. Sovieticii sînt bine echipați și bine pregătiți pentru iarnă, iar noi nu avem nimic”. Armata a 2-a s-a temut în acea zi că inamicul va străpunge frontul pe direcția Novosil.

Avînd în vedere întreaga situație și cu consimțămîntul conducerii Grupului de armate, am decis să zbor către sediul central al lui Hitler și să-i raportez personal situația, deoarece toate rapoartele mele, atît scris cît și telefonic, nu au condus la rezultate. Conversația a fost programată pentru 20 decembrie. În acest timp, feldmareșalul von Bock a depus un raport privind boala sa și a fost înlocuit la comanda Grupului de armate Centru cu feldmareșalul von Kluge.

În ziuade 18 decembrie, Armata a 2-a a primit ordin să apere linia Tim-Livnî-Verhovîe și cîteva zile mai tîrziu, alăturîndu-se flancului drept al Armatei a 2-a de tancuri, să se retragă pe linia B (pe rîul Zușa). Armata a 2-a de tancuri a fost obligată să se retragă pe linia Moghilka-Verhovîi Plavî- -Sorocenka-Ciukin-Kozmino.

Corpul 43 de armată a fost transferat Armatei a 4-a.

La 19 decembrie, Corpul 47 de tancuri și Corpul 53 de armată au preluat poziții defensive de-a lungul rîului Plava. Am decis să retrag Corpul 47 de tancuri pe linia Ozerki (la nord-vest de Podosinovka), iar Corpul 24 de tancuri să-l concentrez ca rezervă pentru trupele din raionul Orel, pentru a-i oferi o mică pauză și apoi să-l folosesc ca rezervă mobilă operațională.

Armata a 4-a a fost atacată de inamic pe flancul stîng și în unele locuri aruncată înapoi.

Prima mea demisie

„Călugăre, călugăre, cît de grea este calea ta!”⁹ Aceste cuvinte, aplicate situației noastre, le-am auzit din ce în ce mai des la colegii mei cînd i-am informat despre decizia mea de a merge la Hitler. Mi-a fost clar cît de dificil ar fi să-l fac pe Hitler să accepte punctul meu de

vedere. Cu toate acestea, în acel moment încă credeam că Înaltul Comandament era capabil să evalueze în mod rezonabil situația analizînd raportul unui general venit din linia întîi a frontului. Această încredere am avut-o tot drumul cît am zburat cu avionul, trecînd de la înfriguratul Orel spre îndepărtata Prusie Orientală, unde era Cartierul general al Führer-lui, solid construit, bine aprovizionat și bine încălzit,.

În data de 20 decembrie, la ora 15:30, am aterizat la aeroportul Rastenburg, după care am avut o conversație de cinci ore cu Hitler, întreruptă doar de două ori, de fiecare dată cîte o jumătate de oră: prima dată pentru cină și a doua pentru ca Hitler să participe la briefing-ul săptămînal, la care participa întotdeauna.

La ora 18, am fost primit de Hitler în prezența lui Keitel, Schmundt și a cîtorva alți ofițeri. Nici șeful Statului major general, nici un alt reprezentant al OKH nu a fost prezent în timpul raportului meu către comandantul-șef al forțelor terestre, funcție în care Hitler s-a autonumit după demiterea feldmareșalului Brauchitsch. Ca și pe 23 august 1941, am apărut de unul singur în fața Conducerii supreme a Forțelor armate. Cînd Hitler m-a întîmpinat, am observat mai întîi privirea lui înstrăinată și ostilă, privire care mi-a mărturisit că el era deja pornit împotriva mea. Lumina scăzută a micii încăperi a întărit impresia neplăcută.

Raportul a început cu prezentarea situației operaționale din zona Armatei a 2-a de tancuri și a Armatei a 2 de cîmp. Apoi am raportat intenția de a retrage trupele ambelor armate pînă la linia rîurilor Zușa și Oka, conform consimțămîntului primit pe 14 decembrie la Roslavl din partea feldmareșalului von Brauchitsch. Am fost convins că despre aceasta i-a fost raportat lui Hitler la momentul respectiv, așa că am fost foarte surprins cînd Hitler, foarte aprins, a exclamat: „Nu, aceasta o interzic!” I-am spus că retragerea a început deja și că nu există poziții înaintea acestei linii de-a lungul rîurilor Zușa și Oka care ar fi potrivite pentru organizarea unei apărări pe termen lung. Dacă consideră că este necesar să salveze trupele și să meargă în defensivă pentru iarnă, atunci nu avem altă opțiune.

Hitler: „În acest caz, va trebui să sapi în pămînt și să protejezi fiecare metru pătrat de teritoriu!”

Eu: „Nu ne mai putem îngropa în pămînt, deoarece pămîntul a înghețat pînă la o adîncime de 1-1,5 m și nu putem face nimic cu sculele

nostre jalnice de săpat tranșee” Hitler: „Atunci va trebui să creezi cratere cu obuzierele grele și să le transformi în poziții defensive. Am făcut deja acest lucru în Flandra în timpul primului Război Mondial.” Eu: „În timpul primului Război Mondial, fiecare dintre diviziile noastre care operau în Flandra ocupau un front de 4-6 km și aveau două sau trei divizioane de obuziere grele și cantități destul de mari de muniție. Diviziile mele trebuie să apere fiecare un front de 20-40 km, iar în fiecare divizie nu sînt mai mult de patru obuziere grele cu o cantitate de muniție de cel mult 50 încărcături pentru fiecare armă. Dacă folosesc obuzierele pentru a face gropi, atunci cu ajutorul fiecărei arme pot crea doar 50 de canale mici de dimensiunea unei chiuvete, în jurul căreia se formează pete negre, care în nici un caz nu pot fi folosite ca poziții defensive! În Flandra, nu a existat niciodată un frig așa cumplit ca în Rusia. În plus, am nevoie de muniție pentru a respinge atacurile sovieticilor. Nu sîntem capabili să săpăm în pămînt pentru liniile telefonice, și pentru aceasta trebuie să folosim explozivi. De unde obținem cantitatea necesară de explozivi pentru a crea o zonă defensivă de o asemenea amploare?”

Cu toate acestea, Hitler a continuat să insiste asupra punerii în aplicare a ordinului său — să se oprească retragerea și să se stabilească poziții de luptă acolo unde eram în acel moment.

Eu: „În acest caz, vom fi forțați să mergem în defensivă în poziții nefavorabile pentru noi, așa cum a fost pe Frontul de Vest în timpul primului Război Mondial. Noi, ca și atunci, va trebui să luptăm împotriva unui inamic care utilizează tehnologia și să avem pierderi excepțional de mari, fără a reuși să obținem succese. Admițînd această tactică, în această iarnă vom fi nevoiți să sacrificăm cea mai bună parte a ofițerilor și subofițerilor, precum și personalul potrivit pentru completarea numărului acestor cadre, iar toate aceste victime vor fi în zadar și de neînlocuit”.

Hitler: „Dvs credeți că grenadierii lui Frederick cel Mare au avut o mare dorință să moară? Ei, de asemenea, doreau să trăiască, totuși, regele avea dreptul să ceară fiecărui soldat german să-și dea viața. Eu, de asemenea, consider că am dreptul să cer de la fiecare soldat german să-și sacrifice viața”.

Eu: „Fiecare soldat german știe că în timpul unui război este obligat să-și sacrifice viața pentru patria sa, iar soldații noștri au dovedit în practică că sînt gata pentru asta. Cu toate acestea, astfel de sacrificii ar trebui să fie cerute soldaților numai atunci cînd acest lucru este justificat de necesitate. Ordinul pe care l-am primit va conduce în mod inevitabil la astfel de pierderi care nu pot fi justificate în niciun fel de cerințele situației. Numai pe linia rîurilor Zușa și Oka propuse de mine, trupele vor găsi poziții pregătite din toamnă, unde se poate găsi protecție împotriva frigului iarnii rusești. Vă cer să fiți atenți la faptul că majoritatea pierderilor noastre nu sînt datorate luptelor cu vrăjmașul, ci datorită frigului extrem și că pierderile cauzate de degerături sînt de două ori mai mari decît pierderile cauzate de focul inamicului. Cel care a vizitat personal spitalele în care sînt localizați cei înghețați știe foarte bine ce înseamnă asta”.

Hitler: „Știu că adesea vizitați trupele și susțineți cauza lor. Recunosc această virtute a dvs. Cu toate acestea, sînteți prea aproape de ceea ce se întîmplă. Sînteți foarte îngrijorați de suferința soldaților voștri. Vă pare foarte rău pentru ei. Ar trebui să fiți mai departe de ei. Credeți-mă, puteți vedea mai bine de la distanță”.

Eu: „Consider, fără îndoială, de datoria mea să reduc cît de mult pot suferința soldaților mei. Cu toate acestea, acest lucru este dificil de făcut în condițiile în care personalul nu este încă dotat cu îmbrăcăminte de iarnă și majoritatea infanteriștilor poartă pantaloni de bumbac. Cizmele, lenjeria de corp, mănușle și capișoanele tricotate sînt fie complet absente, fie în cantități foarte mici”.

Hitler a izbucnit: „Nu este adevărat. Intendentul general m-a informat că au fost trimise uniforme de iarnă”.

Eu: „Bineînțeles, ținuta de iarnă a fost trimisa, dar nu ne-a ajuns încă. L-am urmărit drumul. Uniformele se află și în prezent în gara din Varșovia, unde stau de multe săptămîni din lipsă de locomotive și din cauza blocajelor de trafic pe căile ferate. Cererile noastre din septembrie și octombrie au fost respinse în mod constant, iar acum este prea tîrziu pentru a face ceva”.

L-au sunat pe intendentul general, care a fost obligat de situație să confirme afirmațiile mele. Rezultatul acestei conversații a fost o campanie de ajutoare de iarnă prin colectarea de haine călduroase,

inițiată de Goebbels pentru Crăciunul din 1941. Cu toate acestea, în timpul iernii 1941/42, soldații nu au primit niciunul din aceste lucruri. Apoi am continuat să discutăm aspecte legate de puterea de luptă a armatei și starea aprovizionării cu alimente. Datorită pierderilor mari de autovehicule suferite în timpul perioadei de dezgheț și datorită înghețurilor mari, nici trupele, nici unitățile speciale de transport nu aveau vehiculele necesare pentru a asigura aprovizionarea. Fără să primească noi mijloace de transport, în schimbul vehiculelor ieșite din uz, trupele au fost nevoite să folosească vehicule locale, și anume căruțele și săniile țăranilor, care aveau o capacitate infimă. Pentru a înlocui camioanele lipsă, a fost necesar un număr foarte mare de vehicule locale și personal numeros de deservire. Hitler a cerut o reducere bruscă a numărului unităților militare care operau în zonele din spatele frontului, care, în opinia sa, era prea umflat și trimiterea lor pe front pentru operații de aprovizionare. În măsura în care acest lucru nu a afectat activitatea de furnizare, o asemenea reducere, desigur, a fost deja făcută. Rezultate mai importante ar putea fi obținute prin îmbunătățirea activității altor mijloace de transport, în special a celor feroviare. Cu toate acestea, a fost dificil să-l convingem pe Hitler de acest adevăr simplu.

Apoi discutat despre condițiile de cazare a trupelor. Cu câteva săptămâni în urmă, a fost deschisă o expoziție la Berlin, care reflectă activitățile OKH de a aproviziona trupele în condiții de iarnă. Feldmareșalul von Brauchitsch s-a grăbit să-i arate personal această expoziție lui Hitler. Expoziția a fost uimitor de bine făcută și a fost chiar prezentată în buletinele de știri filmate. Dar, din păcate, trupele nu au avut niciunul din aceste lucruri frumoase. Din cauza războiului de manevră în curs, era imposibil să construim ceva și țara ne-a dat foarte puțin. Prin urmare, condițiile de desfășurare a trupelor noastre au fost extrem de rele. Despre aceasta, Hitler nu avea nici o idee clară. Când am vorbit despre acest subiect, a fost prezent și ministrul înzestrării, dr. Todt, un om inteligent și normal. Impresionat de povestea mea despre situația de pe front, Todt mi-a prezentat două sobe pentru a fi folosite în tranșee, pe care intenționa să le arate lui Hitler și apoi să le trimită ca modele trupelor, care urmau să le producă folosind mijloace locale.

Acesta a fost probabil singurul rezultat pozitiv al acestei lungi conversații.

În timpul cinei, am stat lângă Hitler și, profitînd de această circumstanță, i-am spus cîteva detalii despre viața de pe front. Cu toate acestea, nu i-am făcut impresia pe care o așteptam. Evident, Hitler, ca și anturajul său, credea că am exagerat foarte mult.

După cină, conversația a fost reluată și am făcut propunerea ca ofițerii cu experiență din prima linie să fie numiți pentru a lucra în OKW și OKH. Apoi am spus: „Judecînd după atitudinea ofițerilor din OKH, am avut impresia că informațiile și rapoartele noastre nu sînt evaluate corespunzător și, ca urmare a acestui fapt, sînteți adesea informat incorect. Prin urmare, consider că este necesar să se numească la conducerea supremă a Forțelor armate și la comanda principală a forțelor terestre ofițeri cu o temeinică experiență în prima linie a frontului. Este necesar să se facă o «schimbare a gărzii». Atît la Înaltul comandament al Forțelor armate, cît și la Comandamentul forțelor terestre, există ofițeri care, de la începutul războiului, de doi ani, nu au văzut niciodată cum arată frontul. Acest război este atît de diferit de primul război mondial, încît experiența din prima linie a acelei perioade nu contează acum”.

Cuvintele mele au lovit chiar centrul cuibului de viespi. Cu indignare, Hitler a obiectat: „Nu pot acum împrăștia tot ce mă înconjoară”.

Eu: „Nu trebuie să vă despărțiți de aghiotanții dvs.; nu despre asta este vorba. Este important să înlocuiască ofițerii de rang înalt care ocupă posturi în cadrul Statului Major General cu ofițeri cu experiență în prima linie, în special cu experiența de luptă în condiții de iarnă”.

Această propunere a mea a fost, de asemenea, categoric respinsă. Discuția s-a încheiat prost. Cînd am părăsit încăperea unde am dat raportul, Hitler i-a spus lui Keitel: „Nu l-am convins pe acest om!” Astfel, în relațiile dintre noi s-a format o fisură care nu mai putea fi eliminată în viitor.

În dimineața următoare, înainte de a pleca din nou, am telefonat la șeful Statului Major al conducerii operaționale a Forțelor armate, generalul Jodl, și am reiterat că metodele actuale de acțiune ar conduce,

în mod inevitabil, la victime extrem de mari, care nu sînt justificate de nimic. Sînt necesare rezerve imediat, pentru a ne îndepărta de inamic, și pentru a cîștiga un punct de sprijin în zona defensivă din spate. Acest apel al meu nu a avut niciun efect.

La 21 decembrie, după convorbirea telefonică cu Jodl, am revenit la Orel. În conformitate cu ordinul lui Hitler, granița flancului stîng al armatei mele a fost stabilită la confluența râurilor Jizdra și Oka. Această schimbare a sporit considerabil responsabilitatea armatei de tancuri, ceea ce a fost de nedorit pentru mine. Restul zilei l-am petrecut elaborînd și anunțînd ordinele care trebuiau să țină cont de intențiile lui Hitler.

Pentru a asigura punerea în aplicare a acestor ordine, în ziua de 22 decembrie am plecat la diviziile care alcătuiau Corpul 47 de tancuri. După o scurtă discuție la statul major al Corpului, m-am dus la Cerni, unde era divizia 10 de infanterie motorizată, și i-am expus comandantului diviziei, generalului von Loeper, scopul noului ordin și motivele care îl făcuseră pe Hitler să-l emită. După-amiază, în același scop, am vizitat diviziile 18 și 17 panzer. La miezul nopții m-am întors la Orel în condiții de „gheață neagră”. În orice caz, eu personal am descris în detaliu comandanții formațiunilor, care se aflau pe flancul stîng, modificările aduse de ordinul lui Hitler, și am crezut că, avînd o conștiință curată, pot aștepta evenimentele din zilele următoare.

În ziua de 23 decembrie am mers să vorbesc cu comandanții celorlalte corpuri. La Corpul 43 de armată am fost informat că divizia 167 infanterie a suferit pierderi însemnate, iar divizia 296 infanterie se retragea spre Belov. Capacitatea de rezistență a acestui corp a fost evaluată ca foarte scăzută; pe flancul stîng al corpului exista o breșă care nu putea fi închisă de forțele disponibile, acestea nu aveau aproape nici o posibilitate să se deplaseze pe terenul inaccesibil. Avînd în vedere toate acestea, am decis să retrag, de-a lungul șoselei Tula-Orel, diviziile 3 și 4 la Orel, pentru a le oferi o odihnă de trei zile și pentru a-și pune echipamentul în ordine, și apoi, sub comanda statului major al Corpului 24 de tancuri, să trimit ambele divizii prin Karacev-Briansk spre nord cu sarcina de a ataca flancul inamicului, forțînd râul Oka. Cu toate acestea, străpungerea frontului Armatei a 2-a de infanterie de către

inamic m-a forțat să transfer o parte a acestor forțe la locul noii crize, care a încetinit concentrarea ambelor divizii din zona Lihvin. Cu excepția tancurilor, toate celelalte părți ale Corpului 24 de tancuri au fost concentrate în Orel și folosite în calitate de garnizoană a orașului.

În ziua de 24 decembrie am vizitat o serie de spitale unde s-a sărbătorit Crăciunul. Am reușit să aduc bucuria în inima soldaților curajoși, dar pentru mine a fost o datorie tristă. Seara m-am întors la lucru pînă cînd au sosit Libenstein, Büsing și Kahlden, cu care am petrecut cîteva ore într-o atmosferă prietenoasă.

La 24 decembrie, Armata a 2-a a pierdut Livnî. La nord de de acest oraș, inamicul a traversat râul Oka. Prin ordinul OKH, divizia 4 panzer a fost trimisă la Belev cu sarcina de a opri inamicul. Contraatacul cu forțele concentrate ale Corpului 24 de tancuri, pe care l-am planificat, amenința să se transforme în mici acțiuni izolate.

În noaptea de 24/25 decembrie, divizia 10 de infanterie motorizată a fost forțată să abandoneze Cerni datorită manevrei de încercuire întreprinsă de sovietici. Succesul sovieticilor s-a dezvoltat în mod neașteptat prin faptul că unitățile Corpului 53 de armată, care acționau la stînga diviziei 10, nu și-au mai putut menține pozițiile, iar inamicul a reușit să străpungă cu ușurință frontul nostru. Subunități ale diviziei 10 au fost înconjurate la Cerni. Am raportat imediat la statul major al Grupului de armate despre acest eveniment grav. Feldmareșalul von Kluge mi-a aruncat o serie de reproșuri dure, spunînd că ar fi trebuit să fi dat ordinul de a părăsi Cerni nu în această seară, dar cu cel puțin 24 de ore mai devreme; rezultatul întîrzierii ordinului de evacuare a dus la încercuirea unor subunități ale diviziei 10. Eu, așa cum am spus mai sus, am înmînat personal trupelor ordinul lui Hitler de a menține acest oraș. Prin urmare, am respins indignat de reproșurile nedrepte aduse împotriva mea.

Pe 25 decembrie, subunitățile înconjurate ale diviziei 10 au reușit să scape din inel și să ajungă la pozițiile noastre, aducînd și cîteva sute de prizonieri. A fost emis un ordin de retragere pe linia râurilor Zușa-Oka.

Seara, am avut din nou o ciocnire violentă cu feldmareșalul von Kluge, care mi-a reproșat că i-am prezentat un raport incorect, și mi-a închis telefonul, spunînd: „Voi raporta despre dvs Führer-ului”. Aceasta a fost deja prea mult. Am informat șeful statului major al Grupului de

armate că, după asemenea afirmații, nu mai consider că este posibil să comand armata și ceream să mă elibereze din funcție. Am transmis imediat această decizie și prin telegraf. Feldmareșalul von Kluge a anticipat în această privință și chiar mai devreme a intervenit la OKH cu o cerere pentru schimbarea mea. Pe 26 decembrie dimineața, am primit un ordin din partea lui Hitler să fiu transferat în rezerva OKH. Succesorul meu la comandanda armatei a 2-a de tancuri a fost generalul Rudolf Schmidt.

La 26 decembrie mi-am luat la revedere de la personal statului major al armatei și am dat un mic ordin trupelor. La 27 decembrie, am plecat de pe front și am petrecut noaptea în Roslavl; noaptea 28/29 la Minsk; noaptea 29/30 la Varșovia; noaptea 30/31 la Poznan și în ziua de 31 decembrie am ajuns la Berlin.

În ceea ce privește ordinul meu de adio, un conflict a apărut din nou între feldmareșalul von Kluge și statul meu major. Comandamentul Grupului de armate dorea să împiedice emiterea unui astfel de ordin, deoarece feldmareșalul von Kluge se temea că ordinul ar conține critici la adresa sa.

Ordinul, desigur, era ireproșabil; Liebenstein s-a asigurat că trupele mele au primit cel puțin salutul meu de rămas bun.

Citez textul acestui ordin:

Comandantul armatei a 2-a de tancuri

Statul major al armatei.

26/12/1941

Soldați ai armatei a 2-a de tancuri!

Führer-ul și Comandantul suprem al Forțelor armate m-au eliberat de astăzi de la comanda armatei.

Astăzi când vă spun la revedere, îmi amintesc de cele șase luni ale luptei noastre comune pentru măreția țării noastre și victoria armatelor noastre și cu respect profund îmi amintesc de toți cei care și-au dat sângele și viața pentru Germania. Vă mulțumesc, prieteni dragi de arme, din adâncul inimii mele pentru toată încrederea, dedicarea și simțul unui adevărat parteneriat, pe care le-ați arătat în mod repetat în această perioadă lungă. Am fost strâns legați în zilele de durere și în

zilele de bucurie, iar pentru mine a fost cea mai mare mulțumire de a avea grijă de voi și de a vă susține.

Să fiți fericiți!

Sînt sigur că voi veți lupta cu curaj și veți câștiga, în ciuda dificultăților de iarnă și a superiorității dușmanului. Voi fi cu gîndul alături de voi pe drumul vostru dificil. Parcurgeți acest drum pentru Germania!

Heil Hitler!

Guderian.

Capitolul VII Fără serviciu

Am fost extrem de deprimat de atitudinea nedreaptă față de mine. Prin urmare, cînd am ajuns în Berlin, în primele zile ale lunii ianuarie 1942, am cerut o investigație militară a cazului meu, pentru a respinge

acuzățiile feldmareșalului von Kluge și a explica acțiunile mele. Cu toate acestea, Hitler mi-a refuzat acest lucru; el nu a justificat refuzul său. Aparent, nimeni nu a vrut să clarifice această problemă. Toată lumea știa foarte bine că m-au tratat nedrept. Imediat după plecarea mea din Orel, colonelul Schmundt a sosit acolo, și conform instrucțiunilor lui Hitler, urma să clarifice circumstanțele întregului caz. Schmundt a aflat adevărata stare de lucruri de la Liebenstein iar un număr de generali din prima linie l-au informat la statul major al Grupului de armate în acest fel: „Acest om a fost tratat nedrept. Întreaga armată se ridică pentru el și îl sprijină. Ar trebui să luăm măsuri pentru a-și restabili poziția”. Schmundt, în idealismul lui, avea fără îndoială, cele mai bune intenții. Cu toate acestea, el nu a reușit să le valorifice. Motivele pentru aceasta ar trebui să fie căutate în acțiunile altor persoane influente.

Am rămas inactiv în Berlin, în timp ce soldații mei continuau mersul pe drumul dificil. Știam că fiecare pas și orice cuvânt vor avea urmări. Prin urmare, am fost foarte precaut în primele luni și nu am părăsit niciodată casa. Am primit doar foarte puțini oaspeți. Unul dintre primii care a venit la mine a fost comandantul regimentului Leibstandarte SS, Sepp Dietrich, care m-a sunat anterior din Cancelaria Reich-ului. El și-a explicat vizita spunând că dorea să-i lămurească pe „cei de sus” că m-au tratat în mod incorect și că nu era personal implicat în asta. Dietrich nu și-a ascuns opinia nici față de Hitler.

Modificările în conducerea armatei nu au încetat după îndepărtarea feldmareșalului von Rundstedt și a mea datorită pozițiilor notorii. Mulți alți generali, care se bucurau de încredere înainte de acel moment, inclusiv generalii Geyr, Forster și Hoepfner, au fost suspendați. Feldmareșalul Ritter von Leeb și generalul Kübler au demisionat în mod voluntar. General-colonelul Strauss s-a declarat bolnav.

Această operație de „curățenie” nu a rămas fără proteste. Consecințe deosebit de grave au fost în cazul general-colonelului Hoepfner, pe care Hitler l-a lipsit de dreptul de a-și purta uniforma și decorațiile, precum și dreptul la pensie și la un apartament cu serviciu, după ce a demisionat. Hoepfner a refuzat să admită această situație ilegală, iar avocații din OKH și OKW au avut curajul să-i raporteze lui Hitler că nu are dreptul să ia astfel de decizii; astfel de măsuri pot fi aplicate numai dacă este inițiat un caz disciplinar împotriva lui, dar

potrivit avocaților, cazul trebuie să se încheie fără îndoială în favoarea lui Hoepfner.

Vorbind telefonic cu superiorul său imediat, feldmareșalul von Kluge, Hoepfner a vorbit indignat despre „conducerea militară diletantă”. Von Kluge a raportat această conversație lui Hitler, care a devenit extrem de furios. Ca rezultat al acestor evenimente, la 26 aprilie 1942, Reichstagul a aprobat legea care, în cele din urmă, a eliminat restricțiile lui Hitler în domeniul puterii legislative și executive, precum și a justiției, acordându-i puteri discreționare. Acesta a fost punctul culminant al procesului care a început cu nefasta lege din 23 martie 1933 privind acordarea puterii absolute lui Hitler și a legitimat orice fel de act arbitrar din partea dictatorului Germaniei. Astfel, Germania a încetat să mai fie o țară modernă, unde există drepturi și legi general acceptate. Experții militari nu au fost implicați în elaborarea acestor două legi; ei au trebuit doar să suporte consecințele lor dezastruoase.

Evenimentele din ultimele luni au accentuat boala mea de inimă. La sfatul medicului, am decis să merg cu soția, la sfârșitul lunii martie 1942, timp de patru săptămâni într-o stațiune. După toate experiențele mele din Rusia, peisajul pașnic și fermecător de primăvară, precum și băile pe care le făcusem în stațiune, au avut un efect foarte benefic asupra stării inimii mele și asupra psihicului. Cu toate acestea, după ce m-am întors la Berlin, a trebuit să mă îngrijorez foarte mult din cauza bolii iubitei mele soții, care contractase o infecție în sânge și nu mai coborîse din pat de câteva luni. În afară de toate acestea, din cauza numărului de vizitatori și a anchetelor lor enervante, șederea mea ulterioară în Berlin a devenit atât de sumbră, încât am decis să vindem mica noastră moștenire și, în schimb, să cumpărăm o mică casă pe Lacul Constanț sau în Salzkammergut pentru a ne îndepărta de atmosfera care predomină în capitală.

La sfârșitul lunii septembrie, am apelat la generalul Fromm, comandantul armatei de rezervă, să-mi acorde o permisie. Fromm mi-a cerut să mă prezint la el. Cu câteva zile înainte, promisem o telegramă din Africa de la Rommel, în care îmi spunea că este bolnav și a fost forțat să se întoarcă în Germania și că i-a sugerat lui Hitler să mă numească în locul lui. Cu toate acestea, Hitler a respins această propunere.

Fromm mi-a pus o singură întrebare: dacă mă aștept să revin la serviciul militar. Am răspuns negativ.

A doua zi după întoarcerea de la Salzkammergut, Fromm m-a sunat și mi-a cerut să merg din nou la el. Mi-a spus că a vorbit cu Schmundt cu o zi înainte, acesta informându-l că nu se pune problema întoarcerii mele în serviciul militar activ. Führer-ul, totuși, a auzit că vreau să cumpăr o casă în sudul Germaniei. El știe că sînt originar din regiunea Warthegau sau din Prusia de Vest și, prin urmare, vrea să mă așez acolo, nu în sudul Germaniei; el intenționează să ofere tuturor celor care au primit frunze de stejar la crucea de fier, subvenții de stat și, mai presus de toate, o proprietate. Ar trebui să găsesc ceva potrivit în regiunea mea natală.

După un astfel de mesaj, mi-a fost clar că pot să-mi dezbrac uniforma militară și să trec în civilie. Cu toate acestea, nu s-a întîmplat așa.

În toamna anului 1942, boala mea de inimă s-a agravat. La sfîrșitul lunii noiembrie am avut un atac de cord în urma căruia am fost inconștient cîteva zile și nu am mîncat nimic. Mă recuperam foarte încet și asta numai datorită eforturilor profesorului von Domarus, unul dintre cei mai buni specialiști din Berlin. La Crăciun, am fost deja în stare să mă ridic cîteva ore din pat, iar în ianuarie am început să merg puțin și chiar am intenționat să merg în regiunea Warthegau, pe la sfîrșitul lunii februarie pentru a-mi alege o proprietate; însă nici de data asta nu s-a întîmplat așa.

În 1942, trupele germane de pe Frontul de Est au lansat încă o dată o ofensivă, care a durat între 28 iunie și pînă la sfîrșitul lunii august; ca urmare flancul sudic al armatei germane (von Kleist) a ajuns în Munții Caucaz, iar armata a 6-a (Paulus) care opera spre nord a ajuns la Stalingrad. Operațiunile efectuate erau din nou dispersate. Obiectivele stabilite nu se potriveau cu capacitatea de luptă trupelor noastre, slăbite în timpul campaniei din iarna 1941/42. Ca și în august 1941, Hitler a urmărit obiective economice și politice, pe care dorea să le realizeze chiar înainte ca puterea militară a inamicului să fie distrusă. Stăpînirea cîmpurilor petrolifere situate în regiunea Mării Caspice, perturbarea navigației pe Volga și paralizarea industriei Stalingradului — acestea erau obiectivele care au servit ca bază pentru a lua decizii din punct de vedere militar în alegerea zonelor operaționale.

Am avut ocazia să urmăresc toate aceste evenimente doar pe baza ziarelor și a emisiunilor radio, precum și a informărilor aleatorii ale prietenilor mei. Totuși, acest lucru era suficient pentru a înțelege că situația s-a deteriorat într-o măsură semnificativă și că, după catastrofa de la Stalingrad, la sfârșitul lunii ianuarie 1943, situația a devenit periculoasă, chiar și fără intervenția puterilor occidentale. Debarcarea de test a britanicilor la Dieppe pe 19 august 1942, a fost un avertisment pentru noi, indicând faptul că și al doilea front va fi deschis.

În noiembrie 1942, trupele aliate au debarcat în Africa de Nord. Poziția trupelor noastre care operau acolo a devenit nesigură.

La 25 septembrie, Hitler l-a înlocuit pe general colonelul Halder din postul de șef al Statului Major General al forțelor terestre, cu generalul Zeitzler. În legătură cu această schimbare, s-a decis eliminarea selecției personalului pentru Statul Major General de către această instituție și transferarea acestor atribuții direct lui Hitler. Această decizie l-a privat pe șeful Statului Major General de una dintre ultimele atribuții pe care le mai avea în domeniul exercitării conducerii. Zeitzler a protestat în zadar împotriva acestei decizii. Cu demiterea lui Halder, Hitler a finalizat în cele din urmă o sciziune pe care nu a obținut-o în toamna lui 1939, deși deja la acea vreme avea o neîncredere profundă și de nezdruncinat față de conducerea armatei. Timp de trei ani, în ciuda convingerilor lor personale, oamenii cu aspirații opuse și un sentiment de neîncredere reciprocă au lucrat împreună. Se va schimba situația în viitor? Va avea Hitler mai multă încredere în Zeitzler decât în Brauchitsch sau Halder? Va asculta acum sfatul experților militari? Soarta poporului german depindea de răspunsurile la aceste întrebări.

În orice caz, noul șef al Statului Major General a hotărât să lucreze cu mare zel. El și-a apărat adesea punctul de vedere în fața lui Hitler și a luptat pentru a-l convinge. El a demisionat de cinci ori și de cinci ori Hitler i-a refuzat demisia. În cele din urmă, neîncrederea lui Hitler față de el a crescut atât de mult încât a consimțămuit să-l lase să plece. În lupta lui cu Hitler a eșuat.

Situația de pe Frontul de Est în perioada în care Zeitzler era șeful Statului major general este prezentată în schemele 27 și 28.

Capitolul VIII

Dezvoltarea forțelor blindate din ianuarie 1942 si pînă februarie 1943

Hitler, după ce s-a autonumit, în decembrie 1941, comandant al OKH, s-a implicat puternic în echiparea tehnică a armatei. El a manifestat un interes deosebit pentru forțele blindate. Următoarele date, preluate de mine parțial din notele lui Saur, angajat al Ministerului înarmării, condus de Albert Speer, mărturisesc dorința lui Hitler de a dezvolta echipamentul militar și, în același timp, aruncă o lumină asupra caracterului său dezechilibrat. Din acest punct de vedere, acestea merită o atenție deosebită.

După cum am menționat deja, în noiembrie 1941, o comisie de proiectanți, industriași și ofițeri experți în controlul armelor au venit la armata mea de tancuri pentru a se familiariza cu tancul rusesc T-34, superior vehiculelor noastre de luptă. Au vrut să înțeleagă și să identifice la fața locului, pe baza experienței acumulate în desfășurarea ostilităților, măsuri care să ne ajute să obținem din nou superioritatea

tehnică față de sovietici. Propunerile ofițerilor de front pentru a copia tancurile T-34, în scopul corectării poziției extrem de nefavorabile a forțelor armate germane în cel mai scurt timp posibil, nu au găsit niciun sprijin din partea proiectanților. Proiectanții s-au eschivat, apropo, nu din dezgust față de imitație, ci din imposibilitatea de a produce rapid cele mai importante părți ale T-34, în special motorul diesel din aluminiu. În plus, oțelul nostru aliat, a cărui calitate era diminuată de lipsa materiilor prime necesare, era, de asemenea, inferior oțelului aliat sovietic.

S-a hotărât compensarea acestui dezavantaj după cum urmează: lansarea proiectul anterior dezvoltat al tancului „Tigru”, care cântărea aproape 60 de tone și, în plus, construirea un tanc de tip mai ușor, cu greutatea de 35-45 de tone, denumit mai târziu „Panzer”. La 23 ianuarie 1942 proiectul acestui tanc a fost prezentat lui Hitler. Atunci când au discutat, Hitler a ordonat să se aducă capacitatea de producție a industriei tancurilor germane la un nivel de 600 de bucăți pe lună. În mai 1940, capacitatea noastră de producție era de 125 de tancuri de toate tipurile pe lună. Creșterea capacității de producție a celor mai importante mijloace de luptă: tancurile, în aproape doi ani de război, a fost foarte mică; acest lucru indică faptul că nici Hitler, nici Statul Major General nu au înțeles pe deplin importanța tancurilor în operațiunile de luptă. Succesele majore ale forțelor blindate în 1939-1941, de asemenea, nu a schimbat deloc această poziție.

Când a fost prezentat lui Hitler, la 23 ianuarie 1942, proiectul noului tanc, el și-a exprimat opinia, care va fi un nou obstacol în rezolvarea problemelor dezvoltării tehnologiei și a utilizării tactice operaționale a tancurilor și o sursă de confuzie. Hitler era convins că noul proiectil cu sarcină cumulativă (Panzerfaust), care avea o capacitate foarte mare de penetrare a armurii, va reduce în viitor valoarea tancurilor. El credea că această inovație tehnică trebuia să implice o creștere a artileriei autopropulsate, pentru care dorea să folosească șasiul de tanc. De aceea, la 23 ianuarie 1942, când a prezentat proiectul pentru tancul Panzer, a cerut ca munca să înceapă în direcție producerii de autotunuri.

La 8 februarie 1942, dr. Todt, ministrul armelor și munițiilor, a fost ucis în timpul unui accident aviatic. A fost înlocuit de Speer.

În martie, compania Krupp și profesorul Porsche au primit comanda pentru producerea tancurilor cu o greutate de 100 de tone. Dezvoltarea acestui proiect trebuia să aibă loc într-un ritm accelerat, astfel încât să poată fi testat în primăvara anului 1943. Pentru a forța dezvoltarea armatelor blindate, s-au cerut mulți proiectanți și au fost găsiți prin oprirea producției în fabricile de automobile. La 19 martie 1942, Speer a raportat Führer-ului că pînă în octombrie 1942 vor fi lansate 60 tancuri Tiger de către firma Porsche și 25 tancuri Tiger de către firma Henschel și că pînă în martie 1943 vom avea încă 135 de tancuri Tiger, adică vom avea în total 220 de astfel de tancuri, cu condiția ca toate să treacă testele.

În aprilie, Hitler a cerut să se proiecteze proiectile cumulative pentru tunurile de 75 și 88 de mm cu care vor fi echipate tancurile Tigru și Panzer. Firmele Henschel și Porsche au lansat primele tancuri de testare Tigru. Tot în aprilie, Hitler a venit cu ideea unui desant asupra Maltei, în acest sens a comandat 12 tancuri T-IV cu blindajul frontal de 80 mm, pentru a lua cu asalt fortificațiile insulei; mai târziu, nu s-a mai auzit nimic despre această intenție foarte interesantă.

În mai 1942, Hitler a aprobat proiectarea tancului „Panzer”, propus de compania MAN, și a comandat platforme speciale pentru transportul tancurilor super-grele. Producția lunară de artilerie autopropulsată (autotunuri) a fost de 100 de bucăți, iar de tancuri Panzer III: 190 de unități.

În iunie 1942, Hitler a fost copleșit de o nouă preocupare: este armura tancului destul de groasă? El a ordonat să mărească grosimea blindajului frontal al tancului Panzer IV și al autotunului de asalt pînă la 80 mm și, în același timp, și-a exprimat incertitudinea că armura frontală de 80 mm a noului „Panzer” ar fi, în primăvara anului 1943, pentru noi o apărare fiabilă. Prin urmare, el a ordonat să se verifice posibilitatea de a mări grosimea blindajului tancului la 100 mm și a cerut ca cel puțin toți pereții verticali ai vehiculului să fie aduși la o asemenea grosime. Pentru tancul „Tigru” a ordonat să studieze posibilitatea folosirii unui blindaj frontal de 120 mm grosime.

Raportul din 23 iunie 1942 a indicat că producția de vehicule de luptă a fost planificată pentru mai 1943 astfel:

— Vehicule blindate bazate pe vechiul tanc T-II: 131 buc;

- Tancuri Panzer: 250 buc;
- Tancuri Tigru: 265 buc.
- Total : 646

Hitler a fost foarte mulțumit de acest plan. Vroia să accelereze lansarea motoarelor diesel cu răcire cu aer; această dorință a fost exprimată încă din 1932 de către generalul Lutz firmei Krupp și se referea numai la tancurile ușoare Panzer I. Apoi, Hitler a numit cele mai importante aspecte legate de construirea tancurilor: în primul rând armele grele sînt importante, în al doilea rând viteza mare și, în al treilea rând mărirea protecției oferită de blindaj. Pe de altă parte, el credea că numai blindajul gros era un element absolut necesar. Fantezia lui s-a transformat în gigantomanie. Inginerii Grote și Hacker au primit comanda proiectării unui tanc gigant cîntărind 1.000 de tone. Firmei Porsche, pentru construcția Tigrului, i-a fost indicată grosimea armurii inferioare la 100 mm, iar tunul instalat fie L- 37 de 150 mm, sau L-76 de 100 mm. Profesorul Porsche a promis să lanseze primele tancuri ale mărcii sale pînă la data de 12 mai 1943.

La 8 iulie 1942 a fost formată urgent prima companie de tancuri Tigru pentru a participa la luptele de lîngă Leningrad. Pe 23 iulie, adică după 15 zile, Hitler și-a schimbat decizia, cerînd ca tancurile Tigru să fie produse nu mai tîrziu de luna septembrie pentru a fi folosite în Franța; probabil că deja se temea că puterile occidentale pregătesc mari operațiuni de debarcare.

Pentru a îmbunătăți vechiul tanc Panzer III, Hitler a ordonat înlocuirea tunului său vechi cu un tun nou L-24 de 75 mm; era dornic să mărească puterea de foc a blindatului. În același timp, creșterea producției de autotunuri bazate pe șasiu de tanc a jucat un rol major, deși acest lucru conducea la o reducere a producției de tancuri.

În august 1942, Hitler a cerut să fie informat cu privire la intervalul de timp necesar instalării unui tun cu țeava lungă de 88 de mm pe un tanc Tigru, tun care ar penetra un blindaj de 200 mm grosime. A ordonat ca tancurile Panzer IV venite pentru reparații să fie echipate cu tun cu țeavă lungă, încercînd să le mărească puterea.

În septembrie 1942 a fost elaborat un nou plan pentru producția de tancuri și autotunuri, conform căruia pînă în primăvara anului 1944 ar

trebui să se atingă următorul nivel de producție lunară:

— Tancuri ușoare pentru recunoaștere Leopard — 150 buc.;

— Tancuri Panzer — 600 buc.;

— Tancuri Tigru — 50 buc.

Total tancuri — 800 buc.

— Autotunuri de asalt — 300 buc.;

— Autotunuri ușoare — 150 buc.;

— Autotunuri grele — 130 buc.;

— Autotunuri supergrole — 30 buc.

Total autotunuri — 600 buc.

Pentru a nu reduce producția de tancuri, a fost emis un ordin conform căruia tunurile autopropulsate să nu fie fabricate din oțeluri îmbunătățite. Dar, în ciuda acestei decizii, era evident că centrul de greutate din industrie a început să se schimbe, ceea ce era foarte riscant, de la producția de tancuri la producția de autotunuri, adică de la ofensivă la apărare, mai precis, la apărare cu mijloace insuficiente. La acea vreme, au început să fie vină plîngerii de pe front că autotunurile montate pe șasiul Panzer II și pe tancul ceh de 38 de tone nu îndeplineau cerințele războiului.

În timpul unei discuții cu reprezentanții firmei Porsche despre tancului Tiger, Hitler a spus că, în opinia sa, tancul cu acționare electrică și motor cu răcire cu aer este foarte potrivit pentru utilizarea în Africa, dar autonomia sa ar trebui mărită de la 50 la 150 km. În ceea ce privește această ultimă cerință, el avea, fără îndoială, dreptate; totuși, o astfel de cerință trebuia pusă în discuție deja atunci cînd s-a discutat prima dată despre acest tip de tanc.

În septembrie, discuția acestor probleme a avut loc sub impresia unor lupte crîncene la Stalingrad. Au început analizele privind îmbunătățirea autotunurilor de asalt, luînd în calcul utilizarea unui tun cu țeavă lungă L-70 de 75 mm și mărirea grosimii blindajului frontal pînă la 100 mm. Era necesar să se instaleze tunuri grele de infanterie pe tancurile Panzer IV sau pe autotunurile de asalt. A fost necesară modificarea proiectului tancului Tigru al companiei Porsche, care era deja în producție, pentru a se crea suportul unui autotun cu țeavă lungă cu calibru de 80 mm și cu blindaj frontal de 200 mm grosime. Au fost

chiar intenții de instalarea unui mortier de 210 mm pe acest șasiu. Desigur, tipurile blindatelor noastre de atunci nu erau adaptate pentru lupte de stradă, dar, totuși, aceste modificări continue, care necesitau schimbări constructive în procesul de producție a vehiculelor de luptă, creînd astfel nenumărate tipuri diferite, cu un număr mare de piese de schimb, au reprezentat o greșeală majoră. Toate acestea au făcut ca repararea tancurilor în teren să devină o problemă insolubilă.

În septembrie 1942 tancul Tigru a fost folosit pentru prima dată în luptă. Experiența din războiul mondial trecut a arătat că, pentru a introduce noi mijloace în luptă, trebuie să fim răbdători și să așteptăm pînă cînd producția în masă a acestei arme se va stabiliza și pînă cînd utilizarea sa masivă pe cîmpul de luptă va fi asigurată. La urma urmei, același lucru s-a întîmplat în primul război mondial, cînd francezii și britanicii au introdus prematur și în număr mic tancurile în luptă, sperînd în zadar un mare succes. Experții militari au deplîns această greșeală. Eu însumi am vorbit și scris despre asta. Știa și Hitler; cu toate acestea, el nu putea aștepta, era dornic să testeze mașina într-o luptă majoră. El a pus primele tancuri Tigru într-o misiune complet secundară, și anume să lanseze un mic atac într-un teren dificil - în pădurile mlăștinoase din apropierea orașului Leningrad, prin care tancurile grele se puteau deplasa numai în convoi unul cîte unul de-a lungul unor drumuri forestiere, expunîndu-se, bineînțeles, tunurilor antitanc sovietice plasate pe aceste culoare. Rezultatul a fost dezastruos : pierderi grele, ireparabile și mai ales desecretizarea față de inamic, ceea ce a dus și la pierderea elementului surpriză. Chiar mai dezamăgitor a fost faptul că atacul a eșuat din cauza unui teren nefavorabil.

În luna octombrie, producția tancurilor a fost redusă și mai mult prin sporirea producerii autotunurilor. S-a comandat producerea autotunurilor de asalt pe șasiul tancului Panzer IV cu un tun L- 70 cu țeavă lungă și calibru de 75 mm, dar și pe baza tancului Panzer cu un tun L-71 de 88 mm. În plus, au fost montate 40-60 tunuri grele de infanterie pe șasiul tancului Panzer IV. Hitler sa gîndit să instaleze mortiere cu țeavă scurtată pe șasiul tancului Panzer IV, care să lanseze proiectile perforante fugase. Toate aceste construcții au fost interesante, dar s-au realizat în detrimentul singurului nostru tanc de

luptă la acel moment (Panzer IV), a cărui producție în octombrie a coborât pentru prima dată la modesta cifră de 100 de unități. Dar asta nu a fost tot. Odată cu tancul ușor de cercetare-recunoaștere Leopard, Ministerul Armelor și Munițiilor a propus, de asemenea, producerea tancului Panzer ca vehicul de recunoaștere. Din fericire, acest lucru nu s-a realizat.

Spre deosebire de această tendință eronată în construirea blindatelor, Hitler și-a exprimat opinia corectă conform căreia un tun cu calibru de 88 de mm și cu o traiectorie cvasirectilinie este mai important pentru un Tigru decât orice alt calibru mare cu o viteză inițială mai mică a proiectilului. Un tun instalat pe tanc ar trebui folosit în primul rând pentru a lupta împotriva tancurilor inamice; această este sarcina principală, orice altceva trebuie considerat secundar.

În noiembrie, Hitler a cerut o creștere a producției de tancuri Tigru de la 13 la 25 unități pe lună, iar această cerință a fost îndeplinită chiar în noiembrie. Producția autotunurilor de asalt, a ajuns pentru prima dată la 100 de bucăți pe lună.

La începutul lunii decembrie 1942, au început noi dispute privind utilizarea tancurilor. Hitler a fost informat că utilizarea dispersată a tancurilor Tigru avea dezavantaje majore. Hitler și-a exprimat opinia că, în est, utilizarea dispersată a tancurilor este destul de naturală, iar utilizarea lor masivă ar trebui să fie doar în Africa. Din păcate, nu am aflat o justificare pentru această opinie de neînțeles.

Producția tancurilor Panzer III a fost oprită complet; în schimb, au început să producă autotunuri de asalt; la trupe trebuia să ajungă un număr de 220 pe lună, în plus, pe 24 din acestea trebuiau instalate obuziere ușoare de câmp. Aceste arme, cu o viteză inițială mică a proiectilului și cu o traiectorie foarte abruptă, au dat rezultate în combaterea infanteriei, dar au slăbit puternic apărarea noastră antitanc.

În timpul discuției cu inginerii companiei Porsche și cu dr. Müller de la firma Krupp, Hitler și-a exprimat dorința ca mașina experimentată de luptă „Mauschen” (Șoricelul), un tanc de 100 de tone, să fie lansată pînă în vara anului 1943. Firmei Krupp, i-a cerut să înceapă producția în masă de tancuri de acest tip, producînd cinci mașini pe lună. În mod continuu, au fost raportate dificultățile legate de achiziționarea de piese

de schimb, datorită diversificării continue a tipurilor de vehicule de luptă, care au suferit în mod constant diferite modificări structurale.

În ianuarie 1943, au continuat discuțiile privind creșterea protecției oferite de blindaj, și lansarea tancului-mamut. Pe vechiul tanc Panzer IV, grosimea blindajului frontal înclinat s-a cerut să fie mărită la 100 mm, iar grosimea blindajului frontal al tancului Panzer a fost, de asemenea, de 100 mm. Tancul ușor de cercetare recunoaștere Leopard a fost eliminat din planul de producție, deoarece „nu corespundea din punct de vedere al armamentului și protecției cu cerințele anului 1944”. S-a hotărât instalarea pe tancul Tigru a unui tun cu țeavă lungă și calibru de 88 de mm, blindajul frontal urmînd să aibă grosimea de 150 mm, iar cel lateral de 80 mm. Compania Porsche a decis să mărească producția lunară de tancuri „Mauschen” pînă la 10 bucăți. Cu toate că acest copil gigantic al fanteziei lui Hitler și al anturajului său nu exista nici măcar sub forma unui model de lemn, s-a decis totuși să înceapă producția de masă pînă la sfîrșitul anului 1943. S-a propus armarea acestui blindat cu un tun de 128 mm și studierea posibilității instalării ulterioare unui tun de 150 mm.

Pentru a lupta în orașe, Hitler a ordonat crearea a trei tipuri de tancuri pe baza șasiului unui tanc fabricat de Porsche, dar aceste tancuri nu au fost încă produse. Vă puteți imagina metodele de luptă din timpurile cavalerilor duse cu cele mai recente produse ale fanteziei strategilor-birocrați ! Pentru ca acești giganți de luptă urbană să poată fi alimentați cu combustibil, a fost emis un ordin pentru a fabrica remorci speciale pentru combustibil și rezervoare suplimentare. Apoi, Hitler a cerut să proiecteze dispozitive speciale pentru producerea fumului, montate pe tancuri. El și-a exprimat, de asemenea, opinia că elicopterul este foarte potrivit pentru a fi folosit pentru observație de artilerie și de forțele blindate.

Apelul lui Hitler „Pentru toți lucrătorii din domeniul construcțiilor de blindate” din 22 ianuarie 1943, precum și noi competențe pentru extinderea programului de producție a blindatelor acordate ministrului Speer, arăta panica din ce în ce mai accentuată în legătură cu scăderea puterii de luptă a forțelor armate germane în fața producției în masă a tancului rusesc T-34, vechi dar excelent construit.

În ciuda tuturor acestor lucruri, la începutul lunii februarie, Hitler a ordonat producerea așa-numitelor „Hummel” - „Homar” (obuzier de câmp greu) și „Hornisse” - „Viespe” (tun de 88 mm) ca tunuri autopropulsate pe șasiul tancului Panzer IV. La ordinal lui toate fabricile care produceau vechiul tip de tancuri Panzer II au început să fabrice autotunuri armate cu un obuzier ușor de câmp, iar cele care produceau vechiul tanc cehoslovac de 38 de tone au început să fabrice autotunuri echipate cu tunul anti-tanc Rak-40. El a comandat companiei Porsche să producă într-un ritm accelerat 90 tancuri Tigru sub denumirea „Ferdinand”. Tancurile Panzer IV și autotunurile de asalt, au fost prevăzute cu așa-numitele „șorțuri” detașabile (plăci de oțel atașate pereților exteriori ai blindatului care proteja suprafețele verticale și sistemul de rulare), pentru a le feri de armele antitanc ale infanteriei sovietice.

În cele din urmă, avînd în vedere situația tot mai proastă a blindatelor pe front, Statul Major General a intervenit cerînd abandonarea producției multitudinii de tipuri de blindate, cu excepția tancurilor Tigru și Panzer, ultimul nefiind încă pregătit pentru producția în masă. Hitler era înclinat să fie de acord cu această propunere; de asemenea, Ministerul Armelor și Munițiilor a salutat simplificarea producției. Acest grup de inovatori nu a luat în considerare un singur lucru: odată cu încetarea producției de blindate de toate tipurile, forțele terestre germane ar fi trebuit să se limiteze la 25 de tancuri Tigru produse lunar. Consecința acestui fapt putea fi distrugerea completă a forțelor terestre germane într-un timp foarte scurt. Sovieticii vor câștiga războiul fără ajutorul aliaților occidentali și vor captura întreaga Europă. Nici o putere pămînteană nu le-ar putea ține piept. Problemele europene ar fi foarte simplu rezolvate. Vom ști atunci ce înseamnă adevărata democrație.

Pericolul care se apropia de noi era atît de monstruos încît a început să fie căutat un om printre generalii forțelor armate și printre personalități prudente individuale din mediul militar al lui Hitler, care ar fi putut să elimine imediat amenințarea haosului. Lucrările mele de dinainte de război au fost puse pe masa lui Hitler și l-au rugat să le citească. Apoi i-au cerut să mă sune. În cele din urmă, depășind sentimentul de neîncredere pe care l-a avut pentru mine, Hitler a fost

de acord să mă asculte. Și, spre marea mea surpriză, la 17 februarie 1943 am fost convocat de statul ajor al OKH și trimis să vorbesc cu Hitler la sediul central din Vinnița (Podolia — Ucraina).

Capitolul IX Inspector general al forțelor blindate

Numirea și primii pași

Cînd, la 17 februarie 1943, am fost chemat la telefon pentru a vorbi cu șeful Statului major al forțelor terestre, nu aveam nici o idee ce mă așteptă. Cu cîteva săptămîni înainte de această discuție, după recuperarea mea, am fost vizitat de șeful Departamentului de personal, generalul Bodewin Keitel¹⁰, pentru a mă familiariza cu situația generală și cu diferitele schimbări survenite. Potrivit lui, nu era nimic gîndit pentru ocuparea vreunui post. Și acum, generalul Linnarz, asistentul lui Keitel, mă informează că trebuie să merg imediat la Vinnița spre a mă întîlni cu Führer-ul. Deși nu a putut spune nimic despre scopul acestei convocări, am înțeles că doar o mare nevoie l-a determinat pe Hitler să facă acest pas. Catastrofa de la Stalingrad, predarea fără precedent a întregii armate pe un front uriaș, pierderile grele cauzate de această nenorocire națională și înfrîngeri grele ale aliaților noștri, care nu puteau ține flancurile adiacente Armatei a 6-a prin forțele lor mici, toate acestea au dus la o criză severă. Moralul armatei și al poporului a scăzut foarte mult.

De asemenea, greșelile politice interne și externe s-au alăturat catastrofei militare. Puterile occidentale, avînd trupe desantate în Africa, au obținut un mare succes. Importanța crescîndă a acestui teatru de acțiune militară a devenit evidentă după întîlnirea lui Roosevelt și a lui Churchill, care a avut loc între 14 și 24 ianuarie 1943 la Casablanca.

Cel mai important rezultat al acestei conferințe a fost decizia de a cere predarea necondiționată a țărilor Axei. Această decizie insolentă a fost întîmpinată de poporul german, în special de armată, cu indignare profundă. De acum înainte, a devenit absolut clar pentru fiecare soldat că adversarii noștri urmăreau cu tenacitate distrugerea poporului german; că lupta lor a fost îndreptată nu numai împotriva lui Hitler și a așa-numitului nazism, așa cum a pretins atunci propaganda lor, dar și împotriva concurenților industriali din Germania.

Mult timp, acești arhitecți ai distrugerii Germaniei s-au fãlit cu acțiunile lor. La 5 ianuarie 1945, Winston Churchill a vorbit în Camera Comunelor:

„Numai după o analiză aprofundată, temeinică, și matură a tuturor faptelor de care depind viața și libertatea noastră, președintele american a decis, cu consimțământul meu complet, ca un cabinet militar autorizat, să organizeze o conferință la Casablanca privind predarea completă și necondiționată a tuturor dușmanilor noștri. Faptul că insistăm cu fermitate asupra predării necondiționate nu înseamnă că vom folosi armele noastre victorioase pentru tratamentul nedrept și crud al națiunilor”.

Mai devreme, pe 14 decembrie 1944, Winston Churchill a promis să dea Prusia Orientală Poloniei, cu excepția Königsberg-ului (Kaliningrad), care urma să devină teritoriu rusesc; a promis polonezilor Danzig-ul (Gdansk) și 200 mile lungime pe coasta Mării Baltice; le-a garantat libertatea de a „extinde frontiera lor în vest, în detrimentul teritoriului german”. El a spus textual următoarele: „Milioane de oameni vor fi reinstalați dinspre est spre vest sau către nord; vom alunga nemții sau, așa cum am propus, vom expulza total germanii din regiunile pe care Polonia ar trebui să le primească în vest și în nord. Nu este recomandabil să existe acolo o populație mixtă”.

Nu a fost o atitudine crudă față de populația din Germania de Est? Nu a fost nedrept? Evident, Camera Comunelor nu a împărtășit părerile lui Churchill în unanimitate, căci la 18 ianuarie 1945 el a trebuit din nou să-și apere punctul de vedere:

„Care ar trebui să fie poziția noastră în tratarea inamicului insidios cu care avem de-a face? Ar trebui să fie o predare necondiționată sau ar trebui să încheiem un armistițiu cu inamicul, oferindu-i astfel posibilitatea de a dezlănțui un nou război peste câțiva ani? Principiul predării necondiționate a fost enunțat de președintele Statelor Unite și de mine la Casablanca și m-am angajat să aderăm total la acest principiu. Sînt sigur că am făcut ceea ce trebuie, indiferent cît de multe probleme rămîn nerezolvate acum dar care vor fi rezolvate în favoarea noastră. De aceea, ar trebui să schimbăm acum declarația pe care am făcut-o atunci

cînd eram slabi, să o schimbăm astăzi cînd sîntem atît de puternici? Este clar pentru mine că nu avem niciun motiv să ne abatem de la principiul predării necondiționate. Nu există niciun motiv pentru a începe negocieri cu Germania sau Japonia care să limiteze predarea necondiționată...”

Winston Churchill astăzi nu mai este atît de ferm convins că a făcut bine atunci. Atît el, cît și Bevin s-au îndepărtat clar de ce au crezut în trecut. Ei ar dori să schimbe, de exemplu, deciziile conferinței de la Yalta, care a avut loc în februarie 1945, unde a fost proclamat: „Nu ne-am stabilit scopul de a distruge poporul german, dar numai după eradicarea nazismului și a militarismului va exista speranță pentru viața decentă a germanilor și locul lor în comunitatea națiunilor”. Există acum speranță? Desigur, există. Deja în februarie 1943, adică în perioada pe care o descriu, în țările neutre rezolvarea viitoare a problemelor europene a fost mai clar imaginată de puterile occidentale.

La 21 februarie 1943, șeful statului spaniol, Franco, a trimis o notă ambasadorului englez, Sir Samuel Hoare, în care scria:

„Dacă războiul nu se schimbă radical, armatele rusești vor pătrunde adînc pe teritoriul Germaniei. Nu sînt astfel de evenimente, dacă vor apare, nu vor fi o amenințare pentru Europa, în special pentru Anglia? Germania comunistă ar da Rusiei secrete militare și industria militară. Tehnicienii și specialiștii germani ar oferi Rusiei ocazia de a deveni un imperiu uriaș care se întinde de la Atlantic pînă la Pacific.

Vă întreb: există în Europa Centrală, pe acest covor moale cu rase și națiuni nenumărate, sărăcăcioase și fără sînge de războinic, o astfel de forță care s-ar putea opune aspirațiilor lui Stalin? Nu există o astfel de forță. Putem fi siguri că toate aceste țări vor intra mai devreme sau mai tîrziu sub influența comunismului. Prin urmare, considerăm că situația este extrem de gravă și cerem poporului englez să analizeze cu atenție situația. Dacă Rusia obține permisiunea de a ocupa Germania, atunci nimeni nu va putea să oprească continuarea avansării sovieticilor.

Dacă Germania încetează să existe, trebuie să o re-creăm. A crede că locul ei poate fi ocupat de o federație de letoni, polonezi, cehi și români

este ridicol. O astfel de uniune de state va cădea rapid sub dominația URSS".

Sir Samuel Hoare, pe 25 februarie 1943, presupun că a răspuns în numele și cu permisiunea guvernului său:

„Teoria că Rusia după război va fi o amenințare pentru Europa, nu o pot recunoaște. De asemenea, resping ideea că Rusia, după încheierea ostilităților, ar putea lansa o campanie politică împotriva Europei de Vest. Afirmăm că ideologia comunistă reprezintă cel mai mare pericol pentru continentul nostru și că victoria rușilor va contribui la triumful comunismului în întreaga Europă. Avem o opinie complet diferită. După un război, o națiune, bazându-se în întregime pe propriile sale forțe, poate subjuga Europa? Rusia va fi ocupată cu redresarea economică și depinde într-o mare măsură de asistența Statelor Unite și a Marii Britanii. Rusia nu ocupă o poziție de lider în lupta pentru victorie. Eforturile militare sînt exact la fel, iar aliații vor câștiga împreună victoria. După război, marile armate americane și britanice vor ocupa continentul. Ele vor fi formate din soldați de primă clasă, nu vor fi zdrențuiți și epuizați ca soldații ruși.

Îndrăznesc să prezic că britanicii vor reprezenta cea mai puternică forță militară de pe continent. Influența Angliei asupra Europei va fi la fel de puternică ca în zilele înfrîngerii lui Napoleon. Influența noastră, susținută de forța militară, va fi resimțită de întreaga Europă și vom participa la reconstrucția acesteia".

Iată ce a răspuns Sir Samuel, reprezentantul Marii Britanii, Spaniei neutre a lui Franco. Părea foarte sigur de sine. (legăturile dintre Franco și Hitler — doi tirani — existau de multă vreme. În timpul războiului civil spaniol, aviația germană a participat alături de armata lui Franco la masacrarea civililor spanioli; pomenesc aici doar de Guernica — Constantinis). Hitler, cu disprețul instinctiv al negocierilor diplomatice, tocmai a arătat că nu ar fi în stare să fie de acord cu puterile occidentale. Soarta lui, precum și soarta poporului german, se aflau la vîrfurile sabiei.

În viața politică internă, demisia lui Raeder și a mea a provocat o nouă agravare. Se părea că sistemul de stat a dat primul rateu.

Sub impresia acestor evenimente, pe 18 februarie 1943, am luat trenul, însoțit de locotenentul major Beck , către Rastenburg în Prusia Orientală pentru a lua de acolo avionul. În tren l-am întâlnit pe generalul Kempff, vechiul meu coleg din forțele blindate. De la el am aflat câteva detalii despre cursul operațiunilor militare din ultimul an. La Rastenburg l-am întâlnit de adjutantul lui Keitel, maiorul Weiss, care, de asemenea, nu mi-a putut spune exact de ce m-a sunat Führer-ul. Am zburat la Vinnița cu Kempff și cu vechiul meu coleg din inspecția trupelor motorizate și din serviciul diviziei 2 tancuri din perioada antebelică, Charles de Beaulieu. În ziua de 19 februarie după-amiaza, am ajuns în Vinnița și ne-am cazat la hotelul militar Jagerhohe. În dimineața zilei de 20 februarie, a sosit generalul Schmundt adjutantul-șef al lui Hitler. A început o dezbatere detaliată cu privire la intențiile lui Hitler și la posibilitățile de implementare a acestora. Schmundt a recunoscut că, datorită superiorității tot mai mari a forțelor blindate sovietice, forțele blindate ale Germaniei sînt într-o situație atît de dificilă încît nu mai este posibil refuzul de a le reînnoi. Concluziile Statului Major General și ale Ministerului Armelor și Munițiilor diferă puternic în această privință, Înaltul Comandament nu mai are încredere în trupele blindate, iar situația tensionată a cerut insistent să fie pusă în fruntea acestei ramuri un comandant activ și competent. Prin urmare, Hitler a decis să-mi încredințeze controlul asupra forțelor blindate și ar dori să cunoască părerea mea cu privire la această chestiune. I-am răspuns lui Schmundt că, dată fiind situația poporului meu și a genului meu de arme, sînt gata să urmez chemarea lui Hitler. Dar aș putea desfășura o activitate eficientă numai în anumite condiții; aveam nevoie de ele mult mai mult de cînd tocmai suferisem o boală gravă și nu vroiam să-mi pierd puterile în conflicte de serviciu, așa cum am mai avut în mod repetat. În consecință, am solicitat ieșirea din subordinea șefului OKH și a comandantului Armatei de rezervă și să răspund direct în fața lui Hitler. În plus, trebuie să fiu în măsură să influențez dezvoltarea diferitelor tipuri de blindate, dezvoltare de care se ocupă acum Direcția înzestrării din Ministrul Armelor și Munițiilor, deoarece fără această influență restabilirea puterii de luptă a acestui gen de armă este de neconceput. În cele din urmă, trebuie să am aceeași influență asupra organizării și pregătirii trupelor, a forțelor aeriene și a trupelor SS, precum și asupra

organizării și instruirii forțelor terestre în general. Desigur, toate diviziile blindate din rezerva OKH și toate școlile relevante trebuie să mi se subordoneze.

L-am rugat pe Schmundt să-l informeze pe Führer despre aceste condiții și, dacă vor fi aprobate, Hitler să mă numească. În caz contrar, este mai bine să nu fiu numit în această poziție și să mă întorc la Berlin. Discuția mea cu Schmundt a durat două ore.

La scurt timp după ce Schmundt a sosit la sediul Führer-ului, a urmat un apel telefonic; am fost chemat la Hitler la ora 15:15. Am fost primit exact la ora specificată. La început, a fost prezent și Schmundt dar în curând a plecat și am rămas cu Führer-ul față în față. După 20 decembrie 1941, nu l-am mai văzut pe Hitler. Îmbătrânise foarte mult în ultimele 14 luni. Nu mai era la fel de încrezător ca înainte; discursul era lent, mâna stângă îi tremura. Pe biroul lui erau cărțile mele. Și-a început discursul cu cuvintele: „În 1941, căile noastre s-au despărțit. În acel moment au existat neînțelegeri între noi, pentru care îmi pare foarte rău. Am nevoie de dvs”. I-am răspuns că sînt gata să lucrez dacă ar putea crea condiții pentru ca munca mea să dea roadele scontate. Hitler m-a informat că intenționează să mă numească inspector general al forțelor blindate. Schmundt, a continuat el, l-a informat deja cu privire la această chestiune. El, Führer-ul, aprobă condițiile mele și mă roagă să întocmesc o instrucțiune pe această bază și să i-o prezint. El a menționat că a citit încă o dată toate lucrările mele de dinainte de război asupra forțelor blindate și m-a asigurat că am prevăzut deja în mod corect cursul de dezvoltare din acel timp. Hitler a spus că acum trebuie să-mi pun ideile în practică.

Apoi Hitler a început să vorbească despre situația militară la acel moment. El era în mod clar conștient de reculul în plan militar, politic și moral după înfrîngerea de la Stalingrad și retragerea ulterioară a trupelor germane pe Frontul de Est. Hitler a exprimat (bineînțeles, era numai punctul său de vedere) hotărîrea de a rezista loviturilor dușmanului și de a restabili situația. Această primă întâlnire cu Hitler sa încheiat după o conversație de 45 de minute, la ora 16:00.

De la Hitler, m-am dus la șeful Statului Major General, generalul Zeitzler, pentru a obține informații despre situația de pe front. Am

petrecut seara în compania generalului Kostring, fost atașat militar la Moscova, von Prien, comandantul orașului Vinnița și Buschenhagen, comandantul diviziei 15 infanterie. Pe toți acești generali îi cunoșteam mai demult. După lunga mea absență, informații lor mi-au fost de ajutor. Ce a spus Prien despre administrarea teritoriul ocupat de către autorităților germane era foarte trist. Metodele de gestionare ale germanilor, în special metodele comisarului german Koch, au transformat ucrainenii din prieteni în dușmanii germanilor. Din păcate, autoritățile militare nu au putut lupta cu acele mașinațiuni care au fost realizate prin partid și prin liniile administrative, fără participarea armatei și, de regulă, fără cunoștința ei și uneori chiar împotriva voinței ei. La noi au ajuns numai zvonuri despre diverse abuzuri.

În ziua de 21 februarie am discutat cu Jodl, Zeitzler, Schmundt și cu un alt aghiotant al lui Hitler, colonelul Engel, cu care am discutat despre principiile de bază ale noilor mele însărcinări.

Pe 22 februarie, am zburat la Rastenburg , astfel încât împreună cu feldmareșalul Keitel, care nu era la prima mea vizită la sediul Führer-ului din Vinnița, să pregătim instrucțiunile. Acolo a sosit pe 23 februarie și comandantul rezervelor, general colonelul Fromm. Instrucțiunile au fost întocmite în câteva zile; pe 28 februarie, au fost aprobate și semnate de Hitler. Întrucât au avut o importanță fundamentală pentru activitatea mele în anii următori, reproduc textul.

Instrucțiuni pentru inspectorul-general al forțelor blindate

. Inspectorul general al trupelor blindate este responsabil în fața mea pentru dezvoltarea viitoare a trupelor blindate, care sînt de o importanță crucială pentru desfășurarea războiului.

Inspectorul general îmi este direct subordonat mie. El are drepturile unui comandant de armată și este comandantul senior al forțelor blindate¹¹.

. Inspectorul general este însărcinat cu organizarea și pregătirea forțelor blindate și a marilor unități mobile ale forțelor terestre, de comun acord cu șeful Statului Major General al Forțelor terestre. În plus, el are

dreptul, în numele meu, de a da instrucțiuni forțelor aeriene și forțelor SS privind organizarea și instruirea unităților blindate.

Deciziile cu privire la chestiunile de principiu le iau numai eu.

El are atribuții în domeniul dezvoltării tehnice ulterioare a blindatelor și planificarea producției de către Ministerul Armelor și Munițiilor și îmi raportează orice decizie.

. În calitate de comandant senior al forțelor blindate, inspectorul general este responsabil cu instruirea noilor trupe și trebuie să asigure armatei un flux continuu de trupe instruite pentru luptă , vehicule blindate, piese de schimb.

O altă sarcină a sa este de a efectua, conform instrucțiunilor mele, distribuția tancurilor și a altor mijloace blindate între armata activă și armata de rezervă.

. Inspectorul general al trupelor blindate asigură formarea și completarea planificată și în timp util a trupelor blindate și a unităților mobile în conformitate cu ordinele date. Împreună cu Statul Major General al Forțelor terestre, el se va ocupa de utilizarea eficientă a echipajelor care și-au pierdut vehiculele în luptă.

. Inspectorul general al forțelor blindate trebuie să generalizeze și să folosească experiența în domeniul dotării cu arme, al pregătirii de luptă și al organizării forțelor blindate.

În acest scop, are dreptul de a vizita și inspecta toate unitățile blindate ale forțelor armate și ale trupelor SS.

Forțele blindate active ale armatei raportează experiența operațiunilor militare direct inspectorului general al forțelor blindate. Inspectorul general al forțelor blindate raportează, la rîndul său, informațiile primite și considerațiile sale personale tuturor autorităților relevante, inclusiv Ministrului Imperial al Armelor și Munițiilor.

Inspectorul general conduce elaborarea tuturor regulamentelor și manualelor pentru forțele blindate. În același timp, reglementarea gestionării formațiunilor și interacțiunii cu alte genuri de arme trebuie să fie aprobată preliminar de către șeful Statului Major General.

. Inspectorului general al forțelor blindate, în calitate de comandant șef al forțelor blindate, îi sînt subordonate:

a) unitățile militare de rezervă și cele de școală ale trupelor mobile (cu excepția unităților de cavalerie și motociclete) care sînt subordonate

unor instanțe speciale de comandă;
b) școlile militare și școlile unităților mobile (cu excepția școlilor de cavalerie și a școlilor pentru motocicliști) ale armatei active și ale armatei de rezervă, împreună cu unitățile de instruire care le aparțin.
Inspectorul general al forțelor blindate este autorizat, în domeniul său de competență, să emită directive tuturor organelor oficiale ale forțelor terestre. Toate instanțele trebuie să ofere inspectorului general al forțelor blindate informațiile pe care le solicită.

Cartierul General al Führer-ului, 28 februarie 1943

Führer

Semnat: Adolf Hitler

Instrucțiunile conțineau o serie de competențe pe care colegii mei din alte ramuri ale forțelor armate nu le aveau (așa-numitul „Inspector general al ramurilor de trupe”, subordonați șefului OKH). Ei puteau doar vizita trupele cu permisiunea șefului Statului Major General; nu se bucurau de drepturi în legătură cu armata de rezervă și cu școlile; nu le era permis să emită statute și manuale. Firește, acțiunile acestor vrednici militari erau strict limitate. Numai așa se explică faptul că toți predecesorii mei în postul de inspector general al forțelor blindate nu au putut rezolva nici măcar o singură problemă importantă. Ofițerii cu experiență de front nu au căutat să ocupe aceste posturi și, dacă erau obligați să facă acest lucru, încercau prin toate mijloacele să se întoarcă pe front, unde puteau să-și arăte calitățile. Cu toate acestea, numirea mea ca inspector general a schimbat situația forțelor blindate. Nu este surprinzător faptul că șeful Statului Major General și principalii șefi ai OKH, au fost puțin încântați de noile instrucțiuni și le-au considerat drept o încălcare a drepturilor lor sacre; ulterior, a trebuit să depășesc de mai multe ori dificultățile și obstacolele pe care aceștia le-au creat. Chiar și după încheierea războiului, nu m-au lăsat în pace și nu s-au oprit în denaturarea faptelor. Cu toate acestea, această reorganizare nu a provocat prejudicii, iar forțele blindate au rămas până la capăt trupe moderne, capabile să își îndeplinească sarcinile.

Dar în directivă s-a strcurat și o greșeală majoră : într-o notă de subsol la punctul 1, explicînd termenul „trupe blindate”, am numit și

autotunurile, care anterior au fost întotdeauna clasate la artilerie. Aceasta a avut rațiunea sa, deoarece fabricarea de autotunuri a reprezentat o parte semnificativă a producției de tancuri; dimpotrivă, eficacitatea autotunurilor în domeniul antitanc a fost nesemnificativă, pentru că au fost înarmate cu arme cu putere mică de penetrare. Bineînțeles, capacitățile de luptă ale unităților „antitanc”, create special pentru apărarea antitanc, au fost și mai puține. Piesele acestor subunități cu putere insuficientă de penetrare trebuiau, cel mult, trase de tractoarele; practic, aceste arme nu au adus nici un beneficiu. În acest domeniu, am vrut să realizez schimbări fundamentale. Eliminarea cuvântul „greu”, fără știrea mea, dintr-o notă de subsol, a făcut imposibilă transferarea către inspectorului general a atribuțiilor privind autotunurile grele; cu toate că erau fabricate pe șasiu de Tigru și Panzer. Deja în primul raport, am remarcat că au făcut cu mine o glumă crudă, adică nu cu mine personal, ci cu apărarea antitanc a forțelor terestre.

În timp ce instrucțiunile treceau prin canalele birocratice, m-am dus la Berlin pentru a-mi forma statul major și a-l pregăti de lucru. M-am instalat în clădirea de pe Bendlerstrasse, în care am lucrat înainte de război, când eram comandantul forțelor blindate. Ca șef al statului major am ales un ofițer cu experiență pe front și un tanchist convins, colonelul Thomale, care, cu cel mai mare zel, care nu l-a părăsit pînă la catastrofă, a început să-și îndeplinească noile îndatoriri. Pentru numirea în această funcție, de cea mai mare răspundere, am luat în considerare calitățile personale și profesionale ale ofițerului. Am mai selectat pentru statul major alți doi ofițeri, specialiști în domeniul organizării și utilizării trupelor blindate, unul invalid din cauza unor răni grave primite pe front: locotenent-colonelul Freyer, celălalt: tînărul maior Kauffman. Acesta din urmă a fost înlocuit mai tîrziu de către maiorul baron von Wollwarth. Ca ofițer adjutant l-am numit pe locotenent-colonelul prinț Max zu Waldeck, rănit grav. Din rîndul ofițerilor cu experiență din prima linie au fost numiți responsabili pentru dezvoltarea fiecărui tip de blindat; de regulă, aceștia erau grav răniți care aveau nevoie de odihnă, sau erau ofițeri în vîrstă. Ei s-au schimbat din cînd în cînd, după ce s-au recuperat complet și și-au exprimat dorința de a schimba aerul prafuit al biroului cu vîntul proaspăt al frontului. Datorită unui astfel de sistem de

înlocuire a ofițerilor, Inspecția generală a menținut mereu un contact strâns cu frontul. Pentru unitățile blindate de rezervă, a fost creat postul de inspector al trupelor blindate din spate, care era ocupat de ceva vreme de generalul Eberbach. Statul său major era, de asemenea, situat în Berlin; Colonelul Bolbrinker, șeful statului major, a servit în același timp ca șef al In 6 , departamentul care se ocupa cu instruirea trupelor de rezervă. Am introdus această combinație de sarcini de comun acord cu generalul Fromm pentru a mi coordona acțiunile cu armata de rezervă în numele intereselor noastre comune și s-a justificat pînă la sfîrșitul războiului. Școlile forțelor blindate au fost subordonate generalui von Hauenschild, care era grav rănit de mult timp. În cele din urmă, am detașat la statul meu major un număr de ofițeri în convalescență, potriviți pentru serviciu din spate, dar incapabili pentru front. Acești ofițeri urmau să se implice în colectarea datelor și studiul experienței luptelor, precum și în investigarea situațiilor de urgență pe front.

Departamentul de manuale și regulamente militare a fost repartizat colonelului Teyss, cunoscut de mine din 1938, cînd era comandantul batalionului austriac de tancuri; a deținut acest post pînă la sfîrșitul războiului și, în plus, a adunat un material istoric militar enorm.

La Berlin, am vizitat instituții militare cu care trebuia să lucrez în viitor. Printre altele, i-am făcut o vizită feldmareșalului Milch la Ministerul Aviației, un vechi și valoros prieten. Milch mi-a dat o caracterizare detaliată și foarte instructivă a personalităților de atunci. Dintr-un cerc mare de demnitari național-socialiști, el mi-a făcut portretul cîtorva figuri proeminente cu influență asupra lui Hitler și mi-a recomandat să le vizitez. Acestea erau Goebbels, Himmler și Speer; trebuia să-l vizitez pe acesta din urmă ca Ministru al Armelor și Munițiilor.

După sugestia lui Milch, pe 3 martie, am efectuat prima vizită la dr. Goebbels și m-am prezentat ca noul inspector general al forțelor blindate. Am fost primit foarte cordial și am fost antrenat imediat într-o discuție lungă despre situația politică și militară. Dr. Goebbels a fost fără îndoială unul dintre cei mai inteligenți oameni din anturajul lui Hitler. Probabil că de la el s-ar putea aștepta o asistență care ar îmbunătăți situația noastră. Prin urmare, am căutat în mod deosebit să îl fac să înțeleagă corect nevoile frontului și a schimbărilor care ar fi trebuit

făcute în direcția acțiunilor militare. În această primă conversație cu mine, el s-a arătat deschis la sugestiile mele. I-am descris proasta organizare și, mai rău conflictele din cadrul Comandamentului suprem și selectarea defectoasă a oamenilor pentru funcții de conducere. I-am explicat cum se suprapun în linia de decizie OKW , OKH, Înaltul Comandament al Forțelor Aeriene, Înaltul Comandament al Forțelor Navale, Comandamentul Forțelor SS, Ministerul Armelor și Munițiilor, ceea ce creează confuzie în conducerea forțelor armate.

Hitler continuă să crească numărul instituții și comandamente subordonate direct lui, dar el nu va putea gestiona o astfel de multitudine de instituții pentru o perioadă lungă de timp. Hitler nu este un ofițer profesionist de stat major, așa că ar trebui să se bazeze șefului statului major al OKW, care este bine pregătit în probleme operaționale și le poate rezolva mai bine decât feldmareșalul Keitel.

L-am întrebat pe dr. Goebbels dacă își asumă sarcina de a-l informa pe Hitler despre toate acestea într-o formă adecvată, deoarece am crezut că această problemă importantă are mai multe șanse pentru o rezolvare de succes dacă este spusă de un civil din anturajul lui Hitler decât de un general; după cum știam din propria mea experiență, Hitler nu are prea multă încredere în generali. Dr. Goebbels a spus ar trebui să bată un fier prea fierbinte, dar el ar încerca la momentul potrivit să vorbească despre asta și să-l încurajeze pe Hitler să creeze o organizare mai eficientă a înaltei Conduceri a Forțelor armate.

Apoi, câteva zile mai târziu m-am dus la Speer, care m-a primit foarte cordial. Ulterior am colaborat excelent cu această persoană sinceră și cordială. Speer în gândurile și deciziile sale era ghidat de bun simț, el era străin de vanitatea personală și de patriotismul de paradă. Desigur, în acel moment Speer era încă sub vraja lui Hitler, dar el avea o judecată atât de independentă încât a observat toate greșelile și neajunsurile sistemului existent și a încercat să le elimine.

Pentru a-mi face o idee despre producția tancurilor, am vizitat fabricile firmelor „Alkett” din Spandau și „Daimler-Benz” din Berlin-Marienfelde.

În cele din urmă, am elaborat un proiect al noului statut de război pentru diviziile de tancuri și unitățile motorizate¹² pentru anul 1943 și, în

măsura în care se putea prevedea, pentru 1944. Am vrut să fac economie de personal și tehnică, sporind în același timp capacitatea de luptă a unităților, oferindu-le arme mai eficiente și folosind tactici mai bine elaborate. Cu aceasta am întocmit primul meu raport, pe care vroiam să-l prezint lui Hitler pe 9 martie. În acest scop, împreună cu colonelul Thomale, am luat avionul spre Vinnița. Ajungând la destinație la ora 16, am avut o întrevedere cu ofițeri și generali care voiau să fie prezenți la debutul meu. Am fost neplăcut surprins să văd atât de mulți oameni, pentru că speram să pot raporta ideile mele într-un cerc mai restrâns. Dar am făcut greșeala de a comunica concluziile raportului meu adjutantului lui Hitler. Și acum au sosit toate persoanele interesate: întregul personal al Statului major General al OKW, șeful Statului major General al OKH cu niște șefi de secție, inspectorii generali ai infanteriei și artileriei și, în final Schmundt, adjutantul șef al lui Hitler. Toți au găsit erori în planurile mele, mai ales că nu le-au plăcut dorința de a subordona autotunurile Inspectorului general al forțelor blindate și de a le arma ca divizioane antitanc ale diviziilor de infanterie, înlăturând din înzestrarea lor tunul pe tractor semi-șenilat. Datorită acestei rezistențe neprevăzute, raportul a durat 4 ore; am fost atât de obosit că după ce am părăsit încăperea, mi-am pierdut conștiința și am căzut la pământ. Din fericire, leșinul momentan a trecut repede și nu a fost observat de nimeni. Rezumatul acestui raport, adică tezele pe care le-am compilat pentru o prezentare mai bună și au supraviețuit datorită unui accident norocos. Prezint mai jos acest rezumat, deoarece conținutul său este important pentru multe dintre discuțiile mele ulterioare cu Hitler.

Rezumatul raportului

Sarcina pentru 1943 este de a crea o serie de divizii de tancuri complet echipate, capabile să ducă cu succes o ofensivă cu obiective limitate.

În 1944, trebuie să avem capacitatea de a declanșa o ofensivă la scară mare. O divizie de tancuri este considerată a fi complet pregătită în cazul în care numărul tancurilor sale este proporțional cu restul mijloacelor de luptă și a autovehiculelor. Diviziile germane de tancuri sunt compuse din patru batalioane și au 400 de tancuri. Dacă numărul tancurilor devine semnificativ mai mic de 400, atunci întreaga divizie (tehnica de

luptă și militari) nu va mai da randamentul cerut. Din nefericire, în momentul de față nu avem nici o singură divizie de tancuri completă. Succesul ostilităților, atît în acest an, cît și în anii următori, depinde de faptul de capacitatea noastră de a recrea astfel de unități. Dacă reușim să rezolvăm această problemă, atunci împreună cu submarinele și forțele aeriene vom cîștiga războiul. Dacă nu reușim, războiul la sol va fi prelungit și costisitor. (Citiți articolul lui Liddell Hart privind organizarea forțelor blindate, în trecut și în viitor).

Ideea este să se creeze imediat divizii de tancuri cu capacitate de luptă complet. Este preferabil să existe mai puține divizii complete decît un număr mare de unități slab echipate. Acestea din urmă necesită un număr disproporționat de mare de vehicule pe roți pentru dotare, consumă ineficient mult combustibil și resurse umane, complică gestionarea, aprovizionarea și creează blocaje de trafic rutier.

Pentru a atinge obiectivul organizațional, propun să adoptați următoarea tabelă de personal pentru anul 1943 (din păcate, schema 1 nu a fost păstrată).

În ceea ce privește armamentul tancurilor, este necesar să spunem următoarele:

În momentul de față, numai tancul Panzer IV este în serviciu. Avînd în vedere nevoile actuale de completare cu tehnică a fronturilor de Est și african, precum și pentru instruire, trebuie să formăm lunar un batalion de tancuri. Mai mult, în 1943, nu se poate conta pe formarea unui număr prea mare de batalioane de tancuri înzestrate cu tancuri Panzer și Tigru, care (mă refer la tancurile Panzer) nu pot fi gata pînă în iulie-august.

Pentru a crește capacitatea de luptă a diviziilor de tancuri care urmează să fie formate, se vor folosi autotunuri ușoare, care sînt disponibile în număr relativ mare.

Consider că este o sarcină urgentă să se asigure formarea unui batalion de autotunuri ușoare pe lună, cu includerea acestor batalioane în diviziile de tancuri pînă la producerea unui număr de tancuri care să satisfacă pe deplin necesitățile de tehnică ale diviziilor de tancuri.

Mai mult, în perioada 1944-1945 producția tancurilor Panzer IV trebuie continuată intens, fără a reduce producția tancurilor Panzer și Tigru.

. Pentru 1944, propun unitățile de luptă următoare, evidențiate în schema 2 (din păcate, schema 2 nu păstrat). Această schemă conține, spre deosebire de schema 1, transformarea regimentului de tancuri într-o brigadă compusă din patru batalioane.

. Numărul tancurilor preconizat în organizarea propusă de mine poate fi atins prin creșterea producției de tancuri Panzer IV, Panzer și Tiger, și pînă cînd vom avea suficiente tancuri, se pot utiliza autotunuri ușoare bazate pe șasiul tancului Panzer IV cu un tun L-48 de 75 mm.

Numărul corespunzător de tancuri se va realiza numai dacă se poate asigura creșterea duratei de viață a și a fiabilității tancurilor.

Pentru aceasta este nevoie de:

- a) realizarea de noi modele (Panzer);
 - b) îmbunătățirea instruirii echipajelor (participarea la asamblarea tancurilor, instruirea individuală și în echipă);
 - c) crearea de unități de instruire cu materialul didactic necesar (cererea nu a fost păstrată); nu a fost păstrată scrisoarea generalului Hube cu privire la experiența de instruire în condiții de front;
 - d) desfășurarea sistematică a instruirii și asigurarea timpului necesar pentru aceasta (locurile de instruire să fie amplasate în apropierea fabricilor).
- . Succesul în luptă poate fi realizat numai printr-o concentrare mare a tuturor forțelor blindate în zona crucială, pe teren accesibil ; elementul surpriză în ceea ce privește numărul tancurilor și datele tehnico-tactice este indispensabil.

Pentru aceasta este nevoie de:

- a) să se renunțe la furnizarea de tancuri noi pe teatre secundare de război, utilizarea pe aceste fronturi a unităților de tancuri înzestrate cu material capturat;
- b) să se aducă toate subunitățile de tancuri (inclusiv Tigru, Panzer, Panzer IV și temporar autotunurile ușoare) în divizii și corpuri de tancuri sub o comandă competentă;
- c) să se țină seama de condițiile din teren atunci cînd se utilizează tancurile într-o ofensivă;
- d) să se păstreze în rezervă blindatele nou produse (adică, în prezent, tancurile Tigru și Panzer, precum și autotunurile grele) pînă cînd avem aceste mașini într-o cantitate care să asigure succesul unei

lovituri surprinzătoare și decisive; devoalarea prematură a noilor arme poate duce la faptul că anul viitor vom întâlni o apărare eficientă a inamicului, împotriva căreia într-un timp atât de scurt nu vom avea nimic de opus;

- e) să se abandoneze formarea de noi unități școală; vechile cadre ale diviziilor de tancuri și motorizate, soldați bine pregătiți și, cu o bună tehnică, pot oferi asistența necesară în formarea noilor recruți; acest lucru nu se poate spune despre formațiunile noi de instruire.

Utilizarea prelungită a diviziilor panzer exclusiv în apărare este în prezent o risipă. Aceste unități trebuie retrase de pe front, completate și folosite pentru acțiuni ofensive.

- . Apărarea antitanc devine tot mai mult sarcina principală a autotunurilor, deoarece alte arme antitanc nu sînt suficient de eficiente în lupta cu tancurile inamice noi și suferă pierderi prea mari; toate diviziile de pe fronturi majore trebuie să fie echipate cu acest tip de arme, în timp ce pe fronturi secundare este suficientă crearea unei rezerve de autotunuri antitanc sub comanda principală și să echipeze diviziile cu arme antitanc pe afet mobil. Pentru a economisi personal și tehnică, este necesar să fuzionăm treptat divizioanele de autotunuri cu divizioanele antitanc.

Noile autotunuri grele ar trebui utilizate numai pe fronturile principale și pentru sarcini speciale. Ele sînt principala armă antitanc.

Eficacitatea autotunului L-70 de 75 mm este încă necunoscută.

- . Batalioanele blindate de recunoaștere-cercetare au devenit copii vitregi ai diviziilor de tancuri. Dacă importanța lor în Africa este incontestabilă, atunci pe Frontul de Est a scăzut mult. Cu toate acestea, acest lucru nu ar trebui să ne ducă în eroare. Dacă, din nou, vom întreprinde o ofensivă la scară largă în 1944, și noi sperăm asta, trebuie să avem o recunoaștere reală în teren.

Pentru aceasta este nevoie de:

- a) un număr suficient de transportoare blindate de o tonă (deja produse și în producție)¹³;
- b) mașini blindate cu viteză mare de deplasare (60-70 km/h), blindaj fiabil și bine înarmate.

În prezent, astfel de mașini nu se mai produc. Cer autorității să studieze această problemă împreună cu ministrul Speer pentru a face o propunere concretă.

. Pentru echiparea subunităților motorizate ale diviziilor panzer, este necesar să continuăm fabricarea transportoarelor blindate de 3 tone și să stabilim producția lor în masă, abandonând orice schimbări structurale.

Cu astfel de mașini trebuie să fie dotate subunitățile de geniu și comunicații ale forțe blindate.

. În ultimii zece ani, artileria diviziilor tancurilor și motorizate a primit autotunuri suficient de fiabile, însă astfel de mașini nu pot fi folosite de observatorii corectori de tir.

. Vă rog să luați o decizie fundamentală cu privire la următoarele aspecte:

a) aprobarea proiectul de organizare a Statului major general al inspectorului general al forțelor blindate cu un loc în Cartierul General al Führer-ului și în Statul major al trupelor blindate din armata de rezervă cu sediul permanent în Berlin;

b) aprobarea la timp util a tabelul de personal al organizării forțelor militare;

c) să se subordoneze toată artileria autopropulsată Inspectorului general al forțelor blindate;

d) să se abandoneze formarea de noi divizii de tancuri și motorizate în forțele terestre și în SS; să se introducă în diviziile existente, precum și în divizia „Hermann Göring”¹⁴, noua organigramă cu personal pe vreme de război;

e) continuarea producției de tancuri Panzer IV în anii 1944-1945;

f) proiectarea unei noi mașini blindate care să folosească componente aflate în producția curentă;

g) să se studieze încă o dată necesitatea construirii unui autotun ușor cu tunul L-70 de 75 mm. În caz contrar (dacă trebuie abandonat acest proiect), să fie înlocuit cu un autotun ușor cu un tun L-48 de 75 mm și un transportor blindat pentru infanterie.

h)

Fiecare articol al raportului a provocat dezbateri aprinse. Toate punctele, cel puțin teoretic, au fost aprobate, cu excepția unuia: subordonarea artileriei autopropulsate inspectorului general al forțelor blindate. Atunci când s-a discutat această problemă, discuțiile s-au încins. Toți cei prezenți, cu excepția lui Speer, au fost împotriva mea și, bineînțeles, artileriștii erau deosebit de indignați. Aghiotantul-șef al

Führer-ului a declarat chiar că artileria cu autopropulsie este singura armă în care artileriștii pot câștiga Crucea de fier a cavalerilor. În cele din urmă, privind prietenos spre mine, Hitler a spus: „Vedeți, totul este împotriva dvs. În acest caz, nu pot să fiu de acord”. Această decizie a avut mari consecințe, deoarece artileria autopropulsată a rămas izolată; divizioanele anti-tanc erau dotate cu arme inadecvate remorcate de tractoare, diviziile de infanterie fiind lipsite de o apărare eficientă împotriva tancurilor.

A durat 9 luni pînă cînd Hitler s-a convins de această eroare, însă nu a mai fost posibil ca pînă la sfîrșitul războiului să se constituie toate divizioanele antitanc necesare. Din nefericire, în detrimentul cauzei comune, chiar și propunerile aprobate au fost în mod constant fie retrase și acceptate din nou, fie combinate într-o singură propoziție, ceea ce a împiedicat punerea lor în practică; aceasta s-a aplicat în primul rînd solicitărilor mele persistente de retragere în timp util de pe front, pentru completare, a diviziilor panzer pentru a se crea o rezervă mobilă la dispoziția Înaltului Comandament. Dar tocmai Înaltul Comandament nu înțelegea importanța crucială a rezervelor operaționale mobile, gata de luptă. Această neînțelegere a predominat pînă în ultima zi a războiului, fiind una din cauzele majore ale înfrîngerii noastre. Vinovați de dezastru, Hitler și consilierii săi militari, care nu numai că nu m-au susținut în crearea unor astfel de rezerve, ci, dimpotrivă, chiar mi-au tot felul de piedici.

La 10 martie, am zburat la Berlin și am început lucrul. Pe 12 martie, am inspectat școala de tancuri de la Wünsdorf; pe 17 martie am inspectat uzinele Henschel din Kassel (Henschel-Werke), care produceau tancuri Tigru, cîteva piese importante pentru Panzer și tunuri antitanc model 1943 (calibru 88 mm).

În ziua de 18 martie am vizitat batalionul 300 de tancuri din Eisenach, unde au fost efectuate experimente cu tancurile telecomandate (controlate de la distanță), și unde se afla o școală pentru subofițeri ai forțelor blindate.

La 19 martie eram la Rugenwald, unde s-a făcut o demonstrație pentru Hitler cu tunul Gustav instalat pe o platformă de cale ferată, cu tancului Panzer IV cu ecran blindat și cu tunul autopropulsat Ferdinand.

Autotunul Ferdinand¹⁵ a fost proiectat pe baza tancului Tigru de către profesorul Porsche. Era echipat cu un tun L-70 cu calibru de 88 de mm, acționat electric și instalat într-o „turelă” fixă. Pe lângă tunul cu țeavă lungă, blindatul nu mai avea alte arme, adică nu era potrivit pentru lupte la mică distanță. În acest caz, în ciuda blindajului său puternic și a tunului bun, a fost un blindat inefficient. Întrucât au fost deja fabricate 90 blindate de acest tip, am fost nevoit să le folosesc, deși nu puteam, din punct de vedere tactic, să împărtășesc admirația lui Hitler pentru această „construcție” a favoritului său Porsche. Cu cele 90 de autotunuri Ferdinand a fost format un regiment cu două batalioane de câte 45 de autotunuri fiecare.

„Ecranele” erau alcătuite din scuturi blindate care erau instalate la o oarecare distanță de blindajul principal al tancurilor Panzer III, Panzer IV precum și al autotunurilor, pentru a le proteja de armele antitanc sovietice. Pereții verticali relativ subțiri ai acestor tipuri de tancuri nu puteau rezista la tirul armelor sovietice antitanc. Această inovație a fost eficientă.

„Gustav” era o armă puternică de 800 de mm instalată pe o platformă de cale ferată; se putea deplasa numai pe CF cu linie dublă. Această armă nu avea nimic de-a face cu trupele mele și după demonstrație am vrut să plec, când brusc Hitler mi-a spus: „Ascultați puțin! Dr. Müller (reprezentant al firmei Krupp) mi-a spus că Gustav poate trage și în tancuri. Ce credeți despre asta?” La început am fost încurcat și l-am văzut deja pe Gustav în producția de masă, dar m-am recules și am răspuns: „Să tragă: da, dar nu să și distrugă!” Dr. Müller a început să protesteze energic. Dar cum poți folosi o armă pentru a distruge tancurile dacă durează 45 de minute doar o singură lovitură? Obiecția privind ritmul de tragere l-a făcut pe dr. Müller să renunțe la declarația sa.

Pe 22 martie am discutat cu comandantul diviziei de parașutiști „Hermann Göring” despre cea mai potrivită reorganizare a acestei unități, care la acea vreme era singura divizie germană ce număra 34.000 de soldați. Majoritatea soldaților și ofițerilor acestei divizii leneveau în Olanda. În situația noastră din 1943, aceasta era pur și simplu intolerabil.

În cele din urmă, la sfârșitul lunii martie, s-a decis reorganizarea subunităților motorizate ale diviziilor panzer pe baza experienței ultimului an al războiului.

Vizitele doctorului Goerdeler

În acele zile de muncă intensă, vechea mea cunoștință, generalul von Rabenau, l-a adus la mine pe doctorul Goerdeler care era dornic să-mi vorbească. Domnul dr. Goerdeler a început să-mi spună că Hitler nu a reușit să-și îndeplinească atribuțiile de cancelar al Reich-ului și de comandant suprem al forțelor armate și, prin urmare, era necesar să se limiteze puterea lui. El mi-a detaliat proiectul de program al guvernului și reformele sale, mărturisind un mare idealism. Ei au avut în vedere o egalizare socială, care, desigur, era de dorit, deși metodele doctrinare ale dr. Goerdeler ar fi făcut dificilă rezolvarea acestei probleme. În cazul succesului planurilor, dr. Goerdeler nu putea, totuși, să garanteze sprijinul din străinătate. Evident, a încercat să stabilească contacte în străinătate, dar încercarea sa a fost întâmpinată cu răceală. Cererea inamicilor noștri pentru „predarea necondiționată” rămânea în vigoare dacă Dr. Goerdeler ar fi reușit.

L-am întrebat pe doctorul Goerdeler cum își imaginează limitarea puterilor lui Hitler. El a răspuns că, în mod nominal, el ar trebui să rămână capul Reich-ului, dar ar trebui internat în Obersalzberg sau într-un alt loc sigur. La întrebarea mea despre metoda de a elimina liderii național-socialiști, fără de care era imposibil ca planul său să se poată implementa cu succes, el a răspuns că acesta era treaba Wehrmacht-ului. Dar dr. Goerdeler nu a reușit încă să cîștige niciunul dintre comandanții de trupe pe front. Prin urmare, mi-a cerut să viziteze armata pentru a-și prezenta punctul de vedere și apoi să i se spună care dintre generali ar fi de acord să-l urmeze. Când l-am întrebat cine conducea această mișcare, la numit pe general-colonelul Beck. Am fost foarte surprins când am aflat că un om ca Beck, al cărui caracter indecis era bine cunoscut, era implicat într-un astfel de eveniment. Beck era persoana cea mai nepotrivită pentru a da o lovitură de stat, pentru că nu putea ajunge niciodată la o decizie clară și nu avea nici o autoritate în

armată; în plus, era necunoscut armatei. Beck era un filozof, dar nu un revoluționar.

Deficiențele și slăbiciunile sistemului național socialist și greșelile lui Hitler erau destul de clare la vremea respectivă. Am văzut toate aceste neajunsuri; prin urmare, era necesar să ne străduim să le eliminăm. În situația periculoasă pentru Reich care se datora catastrofei de la Stalingrad și în condițiile în care Uniunea Sovietică solicita predarea necondiționată, era necesar să alegem o cale care să nu conducă Reichul și poporul la dezastru. Aceasta a fost principala dificultate și marea responsabilitate a celor care, în inimile lor, încă sperau la posibilitatea salvării Reich-ului. Așadar, am ajuns la concluzia refuzării intențiilor lui Goerdeler, practic imposibile și în detrimentul intereselor comune. Ca și întreaga armată, m-am simțit legat de jurământ. Prin urmare, i-am cerut lui dr. Goerdeler să renunțe la intenția sa.

Cu toate acestea, dr. Goerdeler mi-a cerut, în ciuda îndoielilor mele, să colectez informațiile necesare pentru el. Am fost de acord să îndeplinesc această cerere îndrăznească cu intenția de a demonstra doctorului Goerdeler că și alți generali cred ca mine; am sperat să determin această persoană idealistă, fără îndoială, să se părăsească calea sa periculoasă. În aprilie, l-am văzut din nou pe dr. Goerdeler și l-am putut asigura că nu am întâlnit un singur general care să fi înclinat să fie de acord cu planurile sale. Persoanele pe care le-am intervievat, referindu-mă la jurământ și la situația de față gravă, au refuzat să participe alături de dr. Goerdeler. Din nou i-am cerut să renunțe la intențiile sale.

Dr. Goerdeler, care totuși, în conversații, a refuzat să clarifice ideea unei încercări de asasinat, în încheiere mi-a cerut să nu mai vorbesc despre conversația noastră și am respectat această promisiune. În 1947, am aflat din cartea procurorului Fabian von Schlabrendorff „Ofițerii împotriva lui Hitler” că nici dr. Goerdeler, nici generalul von Rabenau nu și-au ținut promisiunea de a rămâne tăcuți. Informațiile despre mine, menționate în diverse cărți nu corespund realității.

Din aprilie 1943, nu am mai vorbit cu dr. Goerdeler și nu am mai auzit nimic despre intențiile lui.

Dar să ne întoarcem la activitatea mea de inspector general.

Operațiunea „Citadela”

La 29 martie, am zburat la Zaporojie, la Grupul de armate Sud, pentru a-l vizita pe feldmareșalul von Manstein. Aici a fost obținut un mare succes: datorită utilizării corecte a tancurilor, Harkov a fost din nou capturat. Subiectul conversației mele cu Manstein a fost experiența dobândită în timpul acestor acțiuni, în special experiența utilizării batalionelor, înarmate cu tancuri Tigru, din diviziile panzer „Germania Mare” și SS „Adolf Hitler”. La statul major al Grupului, l-am întâlnit pe vechiul meu prieten Hoth, comandant al armatei 4 de tancuri, care mi-a împărtășit experiența sa de luptă. Mi-a devenit din ce în ce mai clar cât de regretabil a fost faptul că Hitler nu a putut să tolereze aproape de el o personalitate militară capabilă ca Manstein.

Ambii au fost naturi prea diferite: pe de o parte — Hitler înflăcărat cu amatorismul său militar și fantezie îndărătnică, pe de altă parte - Manstein, cu capacitățile sale militare remarcabile și rigiditatea obținută în Statul Major General german, cu judecată sobră și cu sânge rece, era cea mai bună minte operațională. Mai târziu, când am fost numit șef al Statului major al OKH, i-am cerut în mod repetat pe Hitler să-l numească pe Manstein în locul lui Keitel ca șef al Statului major General al OKW, dar de fiecare dată a fost în zadar. Bineînțeles, Keitel era confortabil pentru Hitler: încerca să citească în ochii lui Hitler dorințele și să le îndeplinească, înainte ca acesta să le exprime. Manstein era inconfortabil: el avea propriile păreri, pe care le exprima în mod deschis. În cele din urmă, Hitler a declarat la sugestiile mele: „Poate că Manstein este cea mai bună minte, născută din Statul Major General, dar poate opera doar cu divizii proaspete, bune și nu cu ruinele pe care le avem astăzi. Din moment ce nu pot să-i dau astăzi nici o divizie proaspătă, gata de luptă, numirea sa nu are sens”. Pur și simplu nu a vrut această numire și s-a eschivat cu astfel de explicații evazive.

Apoi am luat avionul spre Poltava la Grupului de armate al lui Kempff și de acolo, pe 30 martie, la divizia „Germania Mare” și la divizia panzer SS „Adolf Hitler” iar în ziua de 31 martie la Corpul generalului von Knobelsdorff. Peste tot am încercat, în primul rînd, să-mi formeze o imagine clară despre experiența de luptă a „Tigrilor”, pentru a ști totul despre capacitățile lor tactice și tehnice și a trage concluzii pentru

organizarea viitoare a formațiunilor de tancuri înzestrate cu „Tigrii”. Am terminat prima mea vizită în calitate de inspector general pe 1 aprilie cu o vizită de rămas bun la Manstein la Zaporojie.

Rezultatele acestei prime inspecții pe front s-au reflectat în conversația mea cu Speer despre creșterea producției de tancuri Tigru și Panzer și într-un raport adresat lui Hitler pe 11 aprilie la Obersalzberg , lângă Berchtesgaden , pe care trebuia să-l văd pentru primul raport. Vila Führer-ului „Berghof” este remarcabilă prin faptul că, în acea parte a acesteia pe care am reușit să o vizităm, nu am văzut uși între camere. Numai marea sală de conferințe era impresionantă, de la fereastra căreia se deschidea o priveliște minunată a munților. Aici erau mai multe covoare și picturi scumpe, printre care și un magnific Feuerbach; în fața șemineului exista un loc special înălțat, pe care Hitler își petrecea noaptea după așa-numita masă de seară într-un cerc restrâns: adjutanți și secretari militari și de partid. N-am aparținut niciodată acestui cerc.

În aceeași zi, l-am vizitat pe Himmler, cu care am discutat aspecte legate de coordonarea organizării forțelor blindate SS și a forțelor blindate terestre. În aspirațiile mele, am obținut doar un succes parțial. Himmler nu a fost de acord cu propunerea mea de a renunța la formarea de noi unități. Adevărat, Hitler a recunoscut, conform raportului meu din 9 martie, că noile formațiuni au avut deficiențe, însă în ceea ce privește problema trupelor SS, Hitler împreună cu Himmler au ținut secretă ideea de a crea noi unități, independent de forțele terestre în comanda cărora nu a avut niciodată încredere deplină; trupele SS erau un fel de gărzi pretoriene. Hitler aștepta de la ele cel mai mare devotament și pregătire pentru orice acțiune, chiar dacă forțele terestre, înlănțuite de vechile tradiții prusace germanice, refuzau să-l urmeze.

O astfel de politică duală a lui Hitler și a lui Himmler a pus forțele SS într-o situație extrem de neplăcută după război, deoarece au început să dea vina pe celelalte părți ale SS-ului și mai ales forțele de securitate ale poliției¹⁶. Deja în timpul războiului, trupele SS își alocau cu de la sine putere rezerve și își determinau mărimea forței, această auto înarmare și auto echipare a provocat mereu indignare în unitățile mai puțin norocoase ale forțelor terestre. Si dacă camaraderia de pe front era mai

presus de astfel de nedreptăți, asta se datora abnegației soldatului german care rămăsese la fel, indiferent de culoarea uniforme.

În ziua de 12 aprilie, am făcut o vizită la șeful Statului major General al forțelor aeriene, general colonelul Jeschonnek. Am întâlnit un om obosit, complet deprimat. Nici măcar nu am avut o legă o conversație despre lucruri care erau direct legate de ambele tipuri de trupe — atât cele blindate, cât și forțele aeriene. Mai mult, nu am reușit să ajungem la o apropiere. La puțin timp după întâlnirea noastră (în august 1943) Jeschonnek, neaducînd nicio acuzație lui Hitler și Göring pentru inacțiunea forțelor aeriene, s-a sinucis. El a urmat exemplul tovarășului său, Udet, care a făcut același pas disperat în noiembrie 1941, deoarece nu a putut găsi altă cale de ieșire, înțelegînd ceea ce era necesar pentru război și incapacitatea și lipsa de acțiune a lui Göring. Vizita mea la comandantul-șef al Forțelor aeriene nu a avut loc din cauza activităților intense ale acestui domn.

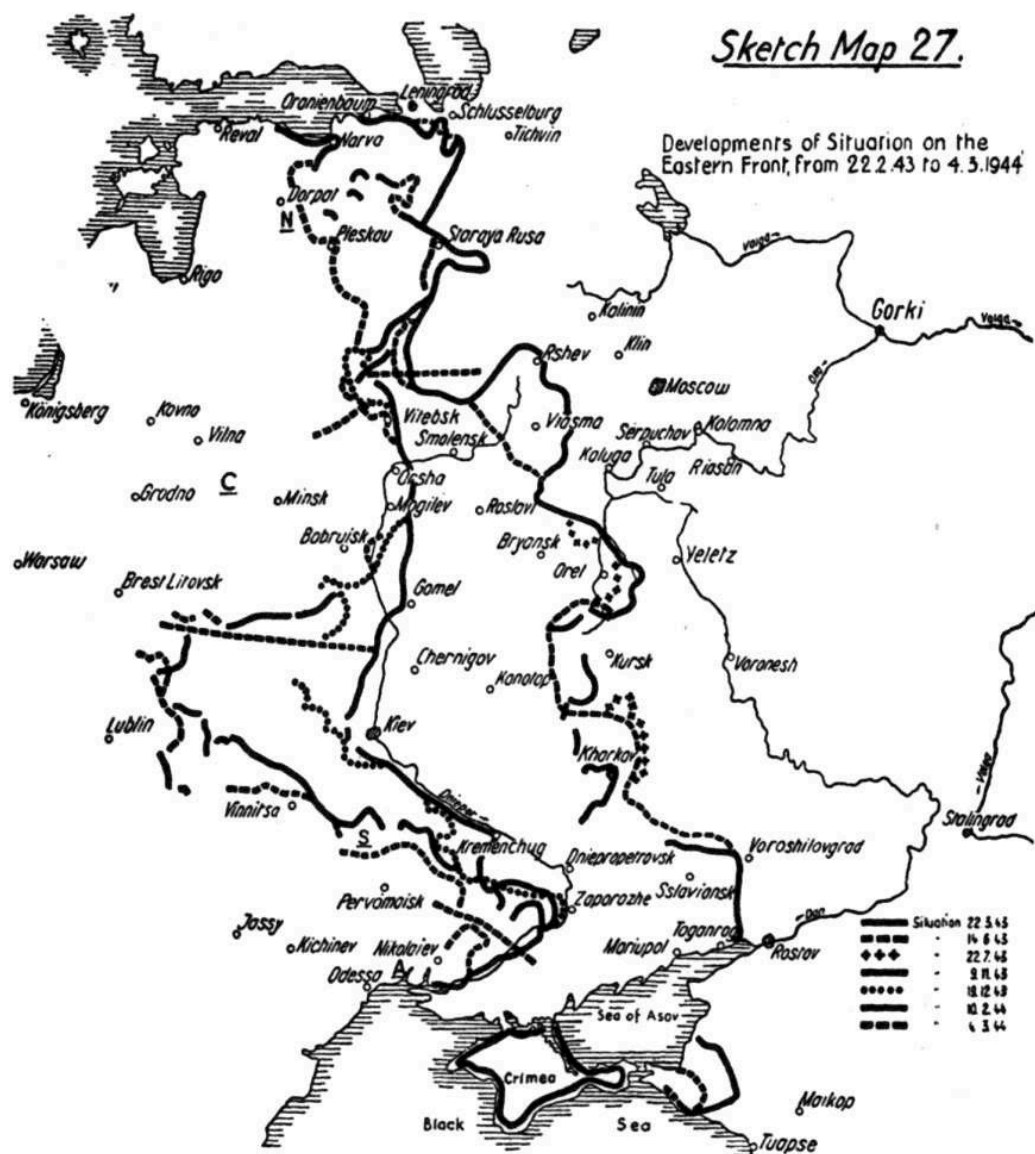
Revenind la Berlin, pe 13 aprilie, am avut o lungă conversație cu Schmundt. Avînd în vedere situația fără speranță creată în Africa, am încercat să-l determin să ajute la evacuarea echipajele tancurilor pe cale aeriană; acest personal, care era excedentar acolo în exces în condițiile actuale, are o bună pregătire ca rezultatul multor ani de formare pentru comandanți și asistenții lor tehnici. Probabil am vorbit neconvingător cu Schmundt, sau poate el nu i-a spus în mod clar lui Hitler despre dorința mea, pentru că atunci cînd mi-am prezentat cererea Führer-ului într-un scurt raport care a urmat, am fost refuzat.

Interesele conservării prestigiului, așa cum se întîmplă adesea, au învins rațiunea. Avioanele care au zburat în număr mare, neîncărcate, în Italia, ar fi putut salva acest personal valoros și ne-ar fi oferit posibilitatea completării unităților atât în rezervă, cât și pe front. Am relatat acest lucru din nou la Obersalzberg pe 29 aprilie; în aceeași zi, împreună cu Buhle, Keitel și Speer, am soluționat probleme legate de organizare și armament.

Au continuat să trimită și să „ardă” în Africa din ce în ce mai multe unități noi de tancuri, unele înzestrate cu cele mai recente modele Tigru. Nu s-a acordat nici o atenție obiecțiilor mele; același lucru a fost făcut mai tîrziu în apărarea Siciliei. Cînd am vrut să readuc tancurile Tigru pe

continent, Göring a intervenit: „Tigrii nu pot să sară peste Strîmtoarea Messina. Trebuie să fii de acord cu asta, Guderian!” I-am răspuns: „Dacă într-adevăr dominați aerian Strîmtoarea Messina, atunci Tigrii se pot întoarce la fel cum au ajuns în Sicilia”. Specialistul aerian a tăcut iar Tigrii au rămas în Sicilia.

La 30 aprilie, am zburat de la Berchtesgaden la Paris pentru a face prima vizită feldmareșalului von Rundstedt, comandant-șef al forțelor din Vest, să inspectez unitățile blindate din vest și să verific capacitățile armelor anti-tanc ale zidului Atlanticului. La Corpul 81 de armată, am primit informații despre apărarea coastei de la vechiul meu coleg din Franța, generalul Kuntzen, care era la Rouen, apoi am vizitat regimentul 100 tancuri din Yvetot, înzestrat cu tancuri franceze capturate. Aici am primit telegrama lui Hitler care m-a convocat la München.

27: Situația pe Frontul de est între 22.02.1942 și 4.05.1944

Am ajuns la München pe 2 mai. Prima întâlnire a avut loc pe 3 mai, a doua pe 4 mai, în prezența șefului statului meu major, Thomale, chemat de la Berlin cu materiale noi. La aceste întâlniri au participat membri ai OKW, reprezentanți ai principalelor state majore ale forțelor armate, șeful Statului major al OKH însoțit de colaboratori, comandanții grupurilor de armate Sud: von Manstein și Centru: von Kluge, Model — comandantul armatei a 9-a, ministrul Speer și alții. S-a dezbătut la

modul foarte serios dacă grupurile de armate Sud și Centru de pe frontului de Est ar trebui să lanseze o ofensivă în viitorul apropiat (vara anului 1943).

Această chestiune a fost discutată la sugestia șefului Statului major General, generalul Zeitzler, care vroia să distrugă folosind o dublă învăluire, o serie de divizii sovietice lângă Kursk, ale căror poziții formau un arc avansat spre vest. Cu această lovitură, vroia să slăbească impulsul ofensiv al armatei sovietice într-o măsură atât de mare încât să creeze premise favorabile pentru a relansa ulterior a ofensivă germană spre est. Această problemă a fost dezbătută aprins în aprilie, dar, imediat după catastrofa de la Stalingrad și după înfrângerea ulterioară din sectorul sudic al frontului de Est, aproape nimeni nu putea să se gândească la acțiuni ofensive majore. Acum șeful Statului Major General a vrut să folosească noile tancuri Tigru și Panzer, care, în opinia sa, ar aduce un succes decisiv, care să-i permită să ia din nou de inițiativa în mâinile sale.

Reuniunea a deschis-o pe Hitler. În discursul său de 45 de minute, el a descris amănunțit situația de pe frontul de Est, a prezentat propunerile șefului Statului Major General și obiecțiile generalului Model. Model, având date detaliate de recunoaștere, în special fotografii aeriene, a dovedit că tocmai în acest sector al frontului, pe care ambele grupări armate doreau să lanseze o ofensivă, sovieticii au pregătit o apărare profundă, eșalonată în adâncime și atent organizată. În acel moment, sovieticii au retras deja forțele principale ale trupelor lor mecanizate de pe pozițiile din față poziționându-le pe direcțiile probabile ale ofensivei noastre, și au întărit în mod neobișnuit artileria și armele antitanc.

Model a tras concluzia corectă că inamicul așteaptă atacul nostru, prin urmare, pentru a reuși, trebuie să urmăm o tactică diferită și chiar mai bine ar fi dacă renunțăm la ofensiva. După modul în care Hitler a prezentat opinia lui Model, a fost posibil să se determine cu exactitate că generalul avea o influență puternică asupra lui și că nu îndrăznea să aprobe ofensivă propusă de Zeitzler. Hitler i-a cerut feldmareșalului von Manstein să vorbească mai întâi despre propunerea lui Zeitzler. Manstein era ghinionist, așa cum se întâmpla adesea în timpul conversațiilor sale față în față cu Hitler; el a spus că atacul ar fi avut succes dacă ar fi fost lansat în aprilie, acum el se îndoiește de succes. Pentru ofensivă, mai avea nevoie de două divizii de infanterie. Hitler a răspuns că nu avea cele

două divizii și că Manstein ar trebui să se bazeze pe forțele pe care le avea; apoi și-a repetat întrebarea, dar nu a primit un răspuns clar. Apoi, Hitler sa întors spre feldmareșalul von Kluge, care a vorbit direct în favoarea propunerii lui Zeitzler.

Am cerut cuvîntul și am afirmat că ofensiva era fără scop. Forțele noastre proaspete, care tocmai au fost duse pe frontul de Est, vor fi din nou înfrînte în urma ofensivei conform planului șefului Statului Major General, căci cu siguranță vom suferi pierderi grele în tancuri. Nu putem să refacem din nou frontul de Est cu forțe proaspete în 1943; în plus, acum trebuie să ne gîndim și la asigurarea frontierei occidentale cu cele mai noi tancuri pentru a întîmpina în mod corespunzător forțele de desant ale puterilor occidentale, așteptate în 1944. Pe lîngă toate acestea, am subliniat că tancul Panzer, în care șeful Statului major General al Forțelor terestre își pune mari speranțe, prezintă multe defecte, inerente fiecărui proiect nou, și că este dificil de spus că vor fi eliminate înainte de debutul ofensivei. Speer mi-a susținut argumentele privind tancul Panzer. Dar numai eu și Model am fost singurii participanți la această întîlnire care au răspuns în mod clar că resping propunerea lui Zeitzler. În acea zi, Hitler, care încă nu era pe deplin convins de susținătorii ofensivei, nu a ajuns la o decizie finală.

În plus, față de întîlnirea care era de natură militară, am avut o conversație personală; la München în acea zi, pentru prima dată după evenimentele din decembrie 1941, l-am întîlnit din nou pe feldmareșalul von Kluge. Salutul lui neprietenos mi-a zgîndărit din nou rănilile. Am răspuns foarte rece. După întrunire, domnul von Kluge m-a invitat în camera vecină și m-a întrebat despre motivele răcelii mele. A trebuit să spun tot ceea ce aveam pe suflet împotriva lui. În același timp, am subliniat că, după ce toate circumstanțele evenimentelor au devenit clare, el ar trebui să dea o explicație a comportamentului său în decembrie 1941. Ne-am despărțit fără să ofere nicio lămurire. După ceva timp, am fost vizitat la Berlin de Schmundt și mi-a dat să citesc scrisoarea feldmareșalului von Kluge adresată lui Hitler. În această scrisoare von Kluge mă provoca la duel. Von Kluge știa cu siguranță că astfel de luptele erau interzise și că Hitler nu va tolera ca generalii săi să facă acest lucru în timpul războiului. Cu toate acestea, el l-a ales pe Hitler mediator.

Schmundt mi-a declarat că Hitler nu dorea acest duel; Führer-ul vrea ca această dispută să fie soluționată prin mijloace adecvate. Am satisfăcut dorința lui Hitler, scriind o scrisoare feldmareșalului von Kluge, în care mi-am exprimat regretul că l-am jignit cu comportamentul meu în München, remarcând că toate acestea au fost o reacție la invinuirile grave pe care mi le-a adus în 1941 și că, prin urmare, nu puteam face altfel.

În domeniul construcției de tancuri, în aprilie, s-a decis continuarea producției lui T-IV în conformitate cu comenzile mele pînă la asigurarea integrală a producției în serie a tancului Panzer. Producția lunară de tancuri trebuia să ajungă la 1955 de bucăți. A fost emis un ordin pentru consolidarea apărării aeriene active în cele mai importante centre ale industriei blindatelor: Kassel, Friedrichshafen și Schweinfurt. În raportul meu din 4 mai prezentat la München, am propus crearea unor centre de rezervă pentru producția tancurilor, însă Saur, primul adjunct al lui Speer, a respins această propunere; el a susținut că avioanele inamice se concentrau doar pe fabricile de avioane și nu dorea ca, după distrugerea fabricilor de avioane, pe listă să fie și fabricile de tancuri.

Pe 10 mai, Hitler a venit la Berlin și m-a chemat la o întâlnire în biroul Cancelariei Reichului. Tema discuției era producerea tancului Panzer, deoarece industria nu a reușit să-l lanseze la termenul fixat. Pentru a elimina decalajul, s-a stabilit creșterea producției: în loc de 250 de tancuri, cîte trebuiau produse pînă la 31 mai, să se fabrice 324. După întâlnire, l-am luat de braț pe Hitler și i-am cerut permisiunea să-i spun sincer cîteva cuvinte. El a fost de acord și eu am început să-i cer în mod cît mai convingător să renunțe la ofensiva de pe frontul de Est, deoarece ar trebui să fie conștient de dificultățile cu care trebuie să ne confruntăm acum. În prezent, nu merită să se întreprindă operațiuni majore în est, apărarea în vest va avea de suferit foarte mult din această cauză. Am încheiat cu o întrebare: „De ce vreți să lansați o ofensivă în est în acest an?” Aici a intervenit în discuție Keitel: „Trebuie să lansăm o ofensivă din motive politice”. I-am răspuns: „Credeți că oamenii știu unde este Kursk? Nu contează pentru nimeni dacă Kursk este în mîinile noastre sau nu”. Îmi repet întrebarea: „De ce vreți să lansați o ofensivă în

Est în acest an?” Hitler a răspuns literalmente după cum urmează: „Aveți absolută dreptate. La gândul acestei ofensive, începe să mă doară stomacul”. I-am răspuns: „Aveți reacția corectă la situație. Renunțați la această idee”. Hitler a dat asigurări că, în rezolvarea acestei probleme, el nu se simte obligat în nici un fel. Și cu aceasta discuția s-a terminat. În plus, pe lângă feldmareșalul Keitel, care nu mai trăiește în prezent, au fost martorii acestei conversații șeful statului meu major Thomale și dl Saur de la Ministerul Înmărmării (Arme și Muniții).

O zi mai târziu am luat trenul spre Lotzen (Lucany), unde era se afla temporar statul major. Acolo am inspectat cazarma locală.

La 13 mai, am avut o discuție cu Speer, iar după-amiaza am fost la raport la Hitler. Pe 1 mai, lui Hitler i s-a arătat un model de lemn al „șoricelului”: tancul profesorului Porsche și al firmei Krupp, pe care intenționau să instaleze un tun cu calibru de 150 mm. Greutatea totală a tancului ajungea la 175 tone. A trebuit să se țină cont de faptul că, în realitate, după schimbări constructive, conform instrucțiunilor lui Hitler, va cântări 200 de tone. Modelul nu avea nici măcar o mitralieră pentru lupta din apropiere. Deja din acest motiv a trebuit să resping proiectul. Proiectul a avut același defect produs de Porsche la blindatul Ferdinand, care era neînzestrat pentru lupta în apropiere. În cele din urmă, tancul trebuie, în mod inevitabil, să efectueze o luptă de aproape, pentru că acționa împreună cu infanteria. S-au declanșat dispute violente, deoarece toți cei prezenți, cu excepția mea, au găsit „șoricelul” magnific; el promitea să fie un „gigant”. Pe lângă „șoricel”, a fost prezentat și un model de lemn foarte reușit al autotunului firmei Wimag, creat pe baza tancului T-IV. Înălțimea sa era de numai 170 cm, adică era la limita practic posibilă. Apoi a fost prezentat un autotun înarmat cu un tun greu de infanterie, și un model de blindat cu o instalație antiaeriană jumelată de 37 mm.

După terminarea demonstrației cu modele, am zburat la Berlin. În 24 și 25 mai, am inspectat batalionul 654 tancuri, aflat în Bruck pe Leitha. Batalionul fusese deja înzestrat cu tancuri Tigru produse de Porsche. Apoi am vizitat fabrica Nibelungenwerk din Linz, care producea tancuri Panzer și arme antitanc. Pe 26 mai, am zburat de la Linz la Paris pentru a inspecta școala pentru comandanți de batalion de tancuri. În 27 mai am

vizitat batalionul 216 de tancuri din Amiens, iar în 28 mai am participat la cursurile pentru comandanții de companie de la Versailles; apoi am vizitat comandanții diviziilor 14 și 16 tancuri din Nantes. În cele din urmă, pe 29 mai, am vizitat cetatea Saint-Nazaire și am luat cunoștință de apărarea zidului Atlanticului. Impresia pe care mi-am făcut-o în timpul inspecției a fost chiar mai rea decât mă așteptam, făcând ridicolă propaganda despre puterea zidului. Apoi, pe 30 mai, am zburat la Berlin; pe 31 mai, la Innsbruck pentru a vorbi cu Speer; iar pe 1 iunie, la Grafenwerre pentru a inspecta batalioanele 51 și 52 tancuri. În aceeași zi m-am întors la Berlin.

Între timp, OKW a ajuns la decizia ciudată de a trimite divizia 1 tancuri în Peloponez în cazul unui desant britanic în Grecia. Această divizie abia fusese refăcută, iar batalionul 1 a fost înzestrat cu tancuri Panzer, care tocmai au început să iasă de pe linia de montaj. Era cea mai puternică rezervă. Protestul meu indignat s-a înecat în argumentele ridicole ale lui Keitel, care susținea că divizia vânători de munte, pe care am recomandat-o drept cea mai potrivită pentru acțiune în Grecia, nu putea fi aprovizionată cu cantități mari de furaje, deoarece acest lucru ar necesita vehicule mari. Nu am reușit să schimb această decizie, dar am început pe propriul meu risc să împiedic ca tancurile Panzer să fie trimise în Grecia. Curînd, un ofițer de tancuri, care a fost trimis în Grecia pentru a efectua o recunoaștere aeriană, m-a informat că drumurile și podurile înguste din Grecia nu permiteau trecerea tancurilor Panzer cu gabaritul lor mare. Datorită acestui argument, am reușit să obțin sprijinul lui Hitler pentru acțiunile mele. Nu peste mult timp am simțit cât de necesară era divizia 1 tancuri pe frontul de Est.

Pe 15 iunie, copilul nostru teribil, tancul Panzer, ne-a făcut noi probleme la roțile dințate laterale care antrenează șenilele și, în plus, au fost relevate deficiențe la sistemul optic. A doua zi, mi-am exprimat îndoielile față de Hitler cu privire la oportunitatea folosirii tancurilor Panzer pe frontul de Est, deoarece nu erau încă pe deplin pregătite să fie folosite în luptă.

La München, în hotelul Firestairsten, l-am întâlnit pe feldmareșalul Rommel și am avut o discuție cu el despre experiența folosirii tancurilor în teatrul african de operațiuni. Seara, am zburat la Berlin; pe 18 iunie

am examinat armele de artilerie la Juterbog și, în aceeași zi, am zburat la Berchtesgaden pentru a-i raporta lui Hitler. O scurtă oprire la Grafenwohr mi-a oferit ocazia să mă informez la batalioanele 51 și 52 tancuri despre deficiențele tancului Panzer, despre care să-i raporteze lui Hitler. În plus, față de defectele tehnice ale tancului Panzer, încă imperfect, au existat și deficiențe printre echipajele vehiculelor, în special printre conductorii, care aveau puține cunoștințe despre vehicule și nu aveau suficientă experiență de front. Din păcate, toate aceste considerații nu l-au împiedicat nici pe Hitler, nici pe șeful Statului major General al Forțelor terestre, să lanseze în Est nefericita operație „Citadela”.

Prin capitularea Tunisiei din 12 mai, teatrul african de război a încetat definitiv să mai existe. La 10 iulie, aliații au debarcat în Sicilia. La 25 iulie, Mussolini a fost demis și arestat. Mareșalul Badoglio a fost desemnat să formeze guvernul. Căderea Italiei a devenit doar o chestiune de timp.

În timp ce evenimentele din sud au adus din ce în ce mai mult războiul la granițele Germaniei, Hitler a lansat după un plan greșit și prost executată o ofensivă în est. În partea de sud, au atacat din raionul Belgorod, zece divizii de tancuri, o divizie motorizată (panzergrenadier) și șapte divizii de infanterie. La nord, de la vest de Orel, au lansat ofensiva șapte divizii de tancuri, două divizii motorizate și nouă divizii de infanterie. Toate forțele terestre care au putut fi concentrate pentru a crește forța ofensivă au fost folosite în această operație, despre care chiar și Hitler a spus la München, că nu putea să eșueze, deoarece chiar și retragerea în pozițiile de plecare ar fi deja o înfrângere. Cum s-a decis Hitler să atace era încă neclar. În mod evident, presiunea șefului Statului major General al Forțelor terestre a fost decisivă.

Ofensiva a început pe 5 iulie cu o manevră pe care sovieticii o cunoșteau de mult timp din operațiunile anterioare și, prin urmare, știau exact la ce să se aștepte. Hitler a refuzat ambele contrapropuneri (ofensiva prin Sevsk asupra vârfului dispozitivului sovietic și ofensiva în raionul Harkov, în direcția sud-est, cu ruperea frontului sovietic și extinderea flancurilor străpungerii) în favoarea planului lui Zeitzler, care

dorea să distrugă pozițiile sovietice prezentate sub forma unui arc cu dublă acoperire în direcția generală a orașului Tim și astfel să capete din nou inițiativa pe frontul de Est.

Din 10 pînă în 15 iulie, am vizitat pozițiile avansate, mai întîi la sud, apoi la nord, și am aflat la fața locului, din discuții cu comandanții subunităților de tancuri, evoluția evenimentelor, neajunsurile tacticii noastre în lupta ofensivă și defecțiunile echipamentului nostru. Temerile mele legate de lipsa pregătirii tancurilor Panzer pentru operațiile de luptă au fost confirmate. Cele 90 de tancuri Tigru livrate de Porsche, folosite de armata lui Model au arătat, de asemenea, că nu au fost proiectate pentru lupta apropiată (lupta din apropiere sau confruntarea față în față cu tancurile inamice); aceste tancuri, după cum s-a dovedit, au fost livrate fără suficientă muniție. Situația a fost agravată de faptul că nu aveau mitraliere și, prin urmare, cînd au intrat în pozițiile defensive ale inamicului, au fost nevoite să tragă cu „tunul în vrăbii”. Ele nu au reușit să distrugă punctele întărite și cuiburile de mitraliere pentru a permite infanteriei să avanseze. Au ajuns pe pozițiile artileriei sovietice singure, fără infanterie. În ciuda curajului excepțional și a sacrificiilor fără precedent, infanteria diviziei lui Weidling nu a putut folosi succesul tancurilor. După ce au avansat aproximativ 10 km, trupele generalului Model au fost oprite. Adevărat, succesul a fost mai mare în sud, dar nu a fost suficient ca să se încercuiască arcul sovietic sau să se anihileze rezistența inamicului. La 15 iulie, a început contraofensiva sovietică în direcția Orel, a cărui apărare a fost slăbită pentru a se elibera forțele necesare ofensivei. În ziua de 4 august, orașul a trebuit părăsit. În aceeași zi, sovieticii au intrat și în Belgorod.

Pînă în acea zi, unitățile situate în zona râurilor Zusa și Oka, la nord-est de Orel, au respins cu încăpăținare toate atacurile sovietice. A fost aceeași zonă pe care am ales-o în decembrie 1941 pentru a-mi replea și concentra armata a 2-a de tancuri. Din cauza aceasta am avut un conflict cu Hitler, care a fost apoi folosit de feldmareșalul von Kluge pentru a mă demite de la comandă.

Eșecului ofensivei „Citadela”, a însemnat o înfrîngere decisivă. Trupele blindate, completate cu dificultăți atît de mari, datorită pierderilor mari în personal și tehnică, au fost practic distruse. Refacerea lor în timp util

pentru desfășurarea operațiunilor de apărare pe frontul de Est, precum și pentru organizarea apărării în Vest în cazul unei debarcări anglo-americe, a fost pusă sub semnul întrebării. Inutil să spun că sovieticii și-au folosit rapid succesul. Pe frontul de Est nu au mai existat zile liniștite. Inițiativa a trecut complet în mâinile inamicului.

Controverse apărute în a doua jumătate a anului 1943

După 15 iulie, m-am dus în Franța pentru a inspecta unitățile de tancuri. La sfârșitul lunii iulie, am vizitat unitățile înzestrate cu tancuri Tigru în tabăra de antrenament de la Senne, lângă Paderborn. În tabără am primit o telegrama de la Hitler, prin care am fost convocat în Prusia de Est. În timpul primului meu raport, m-am îmbolnăvit. Dizenteria, pe care am contractat-o în Rusia și căreia nici măcar nu i-am acordat atenție la început, m-a făcut să stau în pat. După ce am recuperat un pic, am zburat la Berlin pentru a mă vindeca complet. În primele zile din august, am suferit o intervenție chirurgicală după care am fost obligat să stau în pat pînă la sfârșitul lunii.

Cu puțin timp înainte de operație, am fost vizitat de generalul von Treskow, fostul șef de operațiuni al feldmareșalului von Kluge. Mi-a spus că a sosit la cererea feldmarșalului, mesajul lui era că poate face pace cu mine, dacă fac primul pas spre reconciliere. El dorea să se alieze cu mine împotriva lui Hitler, în scopul limitării autorității acestuia în calitate de comandant suprem al forțelor armate. Nu am putut să fiu de acord cu această propunere, pentru că știam foarte bine natura instabilă a feldmareșalului von Kluge. Prin urmare, am fost obligat să resping cererea generalului Treskow.

Starea mea de sănătate s-a îmbunătățit încet. Bombardamentul intensificat al avioanelor inamice asupra Berlinului, în august 1943, a încetinit recuperarea. Împreună cu soția mea, am decis să acceptăm oferta lui Speer, care a găsit pentru mine într-o stațiune a guvernului, din Austria Superioară, o vilă într-o frumoasă zonă montană. Am ajuns acolo pe 3 septembrie iar pe 4 septembrie am primit vestea că apartamentul nostru din Berlin a fost aproape complet distrus de un bombă. Rămășițele proprietății noastre au fost depozitate în subsolul uneia

dintre cazărmile din Wünsdorf. A fost o lovitură foarte grea. Am început deja să ne gândim la reinstalarea într-o reședință permanentă în Austria Superioară când am primit o telegramă prin care eram înștiințat că mi s-a acordat subvenția Reich-ului, stabilită prin dispoziția adoptată în toamna anului 1942; aceasta era de la Schmundt, care a aflat despre distrugerea casei mele și a încercat să facă astfel o compensație. Nu mi-a mai rămas decât să-i mulțumesc pentru această ofertă bună. În octombrie 1943, soția mea s-a mutat la Depengof (districtul Hohensalz), unde a stat pînă la apariția sovieticilor, adică pînă în 20 ianuarie 1945.

Între timp, în lipsa mea, au încercat să înceapă producția de autotunuri în locul tancurilor T-IV. Organizația Todt, care a construit zidul Atlanticului și alte fortificații, a propus instalarea de turele ale tancurilor Panzer în punctele de foc permanente. Avînd în vedere producția noastră nesemnificativă de tancuri, aceasta a fost, fără îndoială, o lovitură grea pentru forțele blindate. O astfel de propunere a mărturisit lipsa absolută de înțelegere a rolului tancurilor. Imediat după revenirea din stațiune, am început din nou să rezolv problema producerii unui blindat antiaerian. Hitler a aprobat instalarea unei perechi de tunuri automate de 37 mm. Dar, pe de altă parte, sistemul antiaerian cu patru țevi de 20 mm montat pe șasiul tancului T-IV a fost respins, iar lansarea acestei importante arme defensive a trebuit să fie amînată din nou.

Pe 20 octombrie 1943, lui Hitler i s-a arătat un model de lemn a unui tanc Tigru II în tabăra militară Arys (Orzhis), era un nou model de succes al tancului Tigru. Botezat ulterior de inamicii noștri „Tigrul regal”, autotunul firmei „Wimag”, pe șasiu Tigru, era înarmat cu un tun 128 mm, sau mortier de 380 mm. A mai fost prezentat tancul T-III cu dispozitive de deplasare pe calea ferată, precum și cu pneuri ușoare și grele de diferite tipuri.

La 22 octombrie, avioanele inamice au făcut un raid major asupra fabricilor Henschel din Kassel, ca urmare fabricile au fost scoase din funcțiune pentru o perioadă de timp. S-a dovedit că dl Saur a avut dreptate cînd a prezis în primăvară că avioanele inamice vor lovi fabricile de tancuri. Am plecat imediat la fabrica din Kassel pentru a-mi exprima simpatia față de lucrători, ale căror case au fost grav afectate;

au existat și mulți morți și răniți. În marea hală de montaj, parțial distrusă, am avut ocazia să vorbesc în fața muncitorilor. În cuvintele mele nu au existat fraze zgomotoase, obișnuite la acea vreme, care într-un moment atât de serios ar fi sunat inacceptabil. Am fost întâmpinat cu căldură de lucrători; Am demonstrat înțelegerea reciprocă la această întâlnire; acest lucru a fost evidențiat de salutările prietenoase care m-au bucurat mereu, pe care le-am primit adesea de la muncitorii din fabrici.

Pe 26 noiembrie a urmat al doilea raid aerian asupra fabricilor din Berlin, Alkett, Reinmetall-Borzig, Wimag și Deutsche Waffen und Munitionfabriken.

La 7 decembrie, producția tancului ceh de 38 de tone a fost înlocuită cu producția unui autotun ușor, constând din elementele structurale ale tancului vechi de 38 de tone cu plăci blindate înclinate, un tun fără recul și o mitralieră cu țeavă curbată. Acest proiect ar putea fi numit foarte reușit. Ulterior, divizioanele anti-tanc ale diviziilor de infanterie au început să fie înzestrate cu acest autotun; astfel, cererile mele exprimate pe 9 martie au fost în cele din urmă satisfăcute.

Infanteria, devenită neputincioasă în fața puhoiului tot mai mare de tancuri sovietice, a suferit pierderi mari. Într-o seară, în timpul unui raport cu privire la situația actuală, Hitler și-a pierdut firea și a rostit un monolog lung despre cât de fără minte a fost acela care a limitat cantitatea de arme antitanc livrate diviziilor de infanterie. Din întâmplare am participat la acel raport. Când Hitler își revărsa năduful, stăteam chiar în fața lui. Expresia mea, probabil, i s-a părut într-o oarecare măsură sarcastică, deoarece el a încetat brusc să vorbească, s-a uitat la mine și a spus: „Ați avut dreptate! Mi-ați spus despre asta acum 9 luni. Din păcate, nu v-am ascultat”. În cele din urmă, mi s-a dat dreptate, dar, din nefericire, prea târziu. Doar o treime din companiile antitanc au reușit să fie înarmate cu noi arme, înainte ca ofensiva sovietică să înceapă în iarna anului 1945. Astfel s-au dezvoltat forțele noastre blindate până la sfârșitul anului 1943. Situația de pe front, în a doua jumătate a anului 1943, nu a evoluat în favoarea noastră.

După eșecul ofensivei noastre de la Kursk, frontul de Est trecea prin următoarele puncte: de la Taganrog la Marea Azov, la vest de

Voroșilovgrad, de-a lungul râului Doneț pînă la sud de Harkov, lîngă Belgorod, Sumy, Rylsk, Sevs, Dmitrovsk (Dmitrovsk- Orlovski), Troen, Mțensk (la est de Orel), Jizdra, Spas-Demensk, Dorogobuj, Velij, la vest de Velikii Luk și mai departe de-a lungul lacului Ilmen, de-a lungul râului Volhov, nord- estul Ciudovo, la sud de Schlisselburg (Petrokrepost), la sud de Leningrad, la sud de Oranienbaum pînă pe coasta golfului Finlandei.

Pe acest front, sovieticii au continuat să lovească în primul rînd în Grupurile de armate Sud și Centru. O ofensivă sovietică în direcția Stalino, din 16 iulie pînă în 24 iulie, a eșuat. Dar lovitura trupelor sovietice (divizia 52 infanterie, brigada 10 tancuri) a provocat o pătrundere în adîncime pe direcția Harkov, Poltava. Breșa a fost eliminată, dar Harkov a fost pierdut pe 20 august. Cu ofensiva începută pe 24 august pe linia Taganrog, Voroșilovgrad, sovieticii au reușit să facă încă un progres. Înainte de 8 septembrie, a trebuit să ne retragem pe linia Mariupol, la vest de Stalino, la vest de Slaviansk. Pînă la jumătatea lunii septembrie, a trebuit să părăsim linia care trecea de-a lungul râului Doneț; pînă la sfîrșitul acestei luni, sovieticii au ajuns în fața Melitopolului, la periferia Zaporojie și la râul Pripiat.

Pe 11 iulie, au început atacurile sovietice, la nord de Kursk, împotriva Grupului de armate Centru, care la 5 august a dus la retragerea noastră din Orel. Din 26 august pînă pe 4 septembrie, inamicul a reușit să pătrundă profund în direcția Konotop, Nejin. În următoarele zile, intrîndul sovietic a fost extins. La sfîrșitul lunii septembrie, sovieticii au ajuns la Nipru în zona în care se varsă Pripiat; de aici frontul trecea prin Gomel, la est de Nipru spre Velij.

În a doua jumătate a lunii octombrie, sovieticii au forțat Niprul între Dnepropetrovsk și Kremenciug; la sfîrșitul lunii, frontul nostru a fost spart la sud de Zaporojie, iar trupele au fost retrase, pînă la jumătatea lunii noiembrie, la vest de Nipru. Mai aveam doar două capete de pod: unul la Nikopol și cealălat mai mic la Herson. Între 3 și 13 noiembrie, sovieticii au capturat Kievul și au avansat pînă la Jitomir

Hitler a decis să lanseze un contraatac. După obiceiul său, el a decis să atace cu forțe foarte slabe. Cu acordul șefului Statului major al Forțelor terestre, cu ocazia raportul meu către Hitler pe 9 noiembrie 1943 asupra forțelor blindate, i-am făcut o propunere privind ofensiva. I-am sugerat

lui Hitler să renunțe la aplicarea unor contraatacuri separate împrăștiate ca loc și timp și să se concentreze toate diviziile de tancuri la sud de Kiev pentru un contraatac prin Berdicev spre Kiev. De asemenea, i-am propus să aducem aici divizia de tancuri de la capul de pod de lângă Nikopol, pe care Schorner l-a apărat, și diviziile de tancuri din Grupul de armate al lui Kleist, care au apărat râul Nipru la Herson. Când am vorbit cu Hitler, am aderat la vechiul meu principiu: „Lovește, lovește mereu!”

El știa despre acest principiu, dar nu s-a ghidat niciodată după el. Propunerea mea a fost luată în considerare, dar obiecțiile comandanților din prima linie l-au obligat pe Hitler să o abandoneze. Forțele slabe de la Berdicev, după bătăile grele pe timp de iarnă (decembrie), au rămas blocate. Nu s-au putut deplasa pentru a captura Kievul și a înainta spre Nipru. La 24 decembrie 1943, sovieticii au început o nouă ofensivă și au împins trupele noastre de la Berdicev la Vinnița.

Intrarea în luptă a diviziei 25 tancuri era caracteristică tacticii ofensive a lui Hitler. Pentru a lămuri acest episod, trebuie să mă întorc puțin.

După catastrofa de la Stalingrad, am format mai multe divizii de tancuri din rămășițele diviziilor înfrânte, cu soldații tanchiști care, din cauza rănilor, a bolilor și a altor motive, au reușit să evite capturarea. Am făcut la fel cu rămășițele care au supraviețuit după pierderea Africii. Divizia 21 panzer a fost creată în Franța de către unitățile de ocupație și înzestrate cu tehnică capturată; divizia 25 tancuri a fost formată în mod similar în Norvegia. Comandantul ei a fost general von Schell. Shell a lucrat cu mine în Guvernul Reichswehrului când, între anii 1927 și 1930, mă ocupam de problemele trupelor motorizate. Apoi a făcut o lungă călătorie de afaceri în Statele Unite ale Americii pentru a studia problemele de motorizare din țara lui Henry Ford. De acolo a venit cu multe planuri în minte. Înainte de război, a fost șeful secției autoblindate din cadrul Inspecției trupelor blindate; ocupându-se cu gestionarea afacerilor generale ale Forțelor terestre și, prin urmare, principalul consilier în motorizarea acestor forțe. Hitler a arătat un interes deosebit față de această problemă, așa încât ambii au colaborat îndeaproape. Shell era un om inteligent, hotărât și foarte elocvent. El a reușit să îl convingă pe Hitler de oportunitatea simplificării tipurilor de mașini și de

necesitatea de a stabili producția în masă. Drept urmare, a fost numit secretar de stat în Ministerul Transporturilor, caz rar în Germania. Acolo s-a ocupat de dezvoltarea autovehiculelor. În activitatea sa, el a intrat în curînd în conflict cu rezistența industriașilor și instituțiilor asociate care nu voiau să renunțe la vechile lor metode de producție. Aceste cercuri au subminat încrederea lui Hitler în Shell, și astfel a fost demis din funcție. Shell a fost transferat în Norvegia, într-o țară calmă unde nu putea culege lauri în luptă. Dar fiind un om activ și inventiv a creat curînd din unitățile de ocupație slabe forțe foarte bine pregătite de luptă. Am susținut dorința sa de a transforma aceste unități într-o divizie de tancuri și a obținut transferul diviziei sale în Franța.

După eșecul operațiunii Citadela, pe frontul de Est au fost transferate aproape toate forțele din Franța și astfel au fost slăbite unitățile de ocupație de acolo trebuind să fie refăcute. În mod normal, armamentul capturat și învechit al acestor forțe ar fi trebuit înlocuit cu echipament modern german. A fost necesar să îi învățăm pe oameni cum să mînuiască echipamentul și să acționeze ca parte a întregului. Divizia trebuia să se familiarizeze cu experiența desfășurării operațiunilor de luptă pe frontul de Est și numai atunci putea să i se dea o sarcină fezabilă, în conformitate cu nivelul de pregătire.

Și ce s-a întîmplat? La începutul lunii octombrie 1943, prin ordinul lui Hitler, această divizie trebuia transferată pe frontul de Est pentru a forma divizia 14 panzer, care tocmai primise peste 600 de mașini; Comandamentul Suprem al Forțelor armate (OKW) și Înaltul Comandament al Forțelor terestre (OKH) au crezut că divizia 25 tancuri va rămîne mult timp în Franța și, prin urmare, se puteau dispensa de ea, mai ales că era înzestrată cu echipament francez inferior celui german; datorită acestui lucru divizia putea fi folosită doar în teatrul occidental. Batalionul de recunoaștere-cercetare al diviziei de tancuri era în plin proces de reechipare cu transportoare blindate la momentul respectiv. Geniștii și batalionul 1 al regimentului 146 motorizat au primit transportoare blindate noi. Regimentul 9 tancuri nu era încă complet echipat. Regimentul 91 artilerie trebuia să înlocuiască tunurile poloneze capturate cu armament german : obuziere ușoare și tunuri de 100 mm.

Divizionului antiaerian îi lipsea o baterie, iar batalionului anti-tanc avea doar o companie cu arme de asalt.

Toate aceste neajunsuri erau cunoscute și ele nu puteau fi remediate decât cu mare încetineală. În ciuda tuturor acestor lucruri, la mijlocul lunii octombrie, a fost primit un ordin de transferare a diviziei spre est. Am protestat imediat și l-am rugat pe Hitler să aștepte pînă cînd inspectam încă o dată unitatea. Voiam să-mi fac o idee clară, obiectivă despre capacitatea de luptă ale diviziei, pentru a nu o arunca complet nepregătită în lupte grele pe frontul de Est. Am plecat imediat în Franța. După inspectarea diviziei și a discuțiilor ample cu Shell și cu alți comandanți, am raportat că divizia avea nevoie de cel puțin patru săptămîni pentru a primi noul echipament și pentru a se familiariza cu el. Această informare am făcut-o prin telefon.

Dar ordinul de transfer a diviziei fusese deja trimis. Hitler, OKW și OKH au ignorat rapoartele comandanților unității și rapoartele persoanei responsabile: inspectorul general. Redistribuirea diviziei la frontul de Est a fost programată pentru 29 octombrie.

Divizia nu era capabilă de luptă. În plus, ordinul relocării în Est nu corespundea dorinței conducerii diviziei și nici situației de pe front. Pe drum acest ordin a fost, în mod repetat, modificat. Divizionul anti-tanc a fost distribuit, în mod normal, în întregul eșalon. Pentru a spori capacitatea de luptă a diviziei, am decis să-i dau un nou batalion de tancuri, batalionul 509 înzestrat blindate Tigru, deși livrarea armamentului acestui batalion nu era complet finalizată. În același timp, a fost emis un ordin pentru numirea unui nou comandant de batalion; cînd unitatea a plecat din Franța, vechiul comandant plecase deja iar noul comandant nu sosise încă.

Divizia a fost redistribuită în grabă în zona de operațiuni a Grupului de armate Sud. Statul major al Grupului a indicat locurile de descărcare Berdicev și Kazatin pentru vehiculele cu roți ale diviziei, iar Kirovograd și Novo-Ukrainka pentru șenilate iar comandamentul diviziei nu știa unde să descarce tractoarele artileriei și transportoarele blindate pentru personal. Între zonele de descărcare era o distanță de aproximativ trei zile de marș.

Șeful statului major al diviziei, care a sosit mai devreme a trecut prin Berdicev la Novo-Ukrainka, iar comandantul diviziei a plecat la raport la

statul major al Grupului de armate aflat la Vinnița. În Berdicev, un ofițer special desemnat a supravegheat descărcarea și concentrarea subunităților cu vehicule pe roți. La 6 noiembrie, trebuia să înceapă marșul spre zonele de concentrare. Nu exista nicio conexiune telefonică cu subunitățile descărcate. Ordinile erau transmise de către ofițeri speciali dotați cu vehicule.

Pe 5 noiembrie, inamicul a reușit să pătrundă profund lângă Kiev. La 6 noiembrie, Grupul de armate a dat următorul ordin: „Divizia 25 panzer devine componentă a Armatei a 4-a de tancuri. Pe 6 noiembrie, ea trebuia să înceapă deplasarea vehiculelor pe roți în zona Belaia Tserkova. Raionul de concentrare este Belaia Tserkova, Fastov. Divizia își asigură singură paza. Unitățile șenilate vor părăsi Kirovograd”.

Grupul de armate era conștient de capacitatea redusă de luptă a acestei divizii

La ora 16, comandantul diviziei a strâns comandanții subunităților, care au ajuns la el pentru primi ordine. Pentru toți comandanții regimentelor și batalioanelor exista o singură hartă de 1: 300 000.

La acea vreme comandantul diviziei avea la dispoziție următoarele subunități:

- Regimentul 146 motorizat — statul major regimental, două batalioane incomplete (numai două companii în fiecare batalion);
- Regimentul 147 motorizat — în aceeași situație;
- Regimentul 9 tancuri — statul major regimental, statul major al batalionului 2, câteva companii; în total 30 de tancuri T-IV și 15 tancuri de Tigru;
- Regimentul 91 artilerie — statul major al regimentului, statul major al divizionului 1, bateriile 1 și 2; în plus, personalul divizionului 3 fără arme;
- Divizionul anti-tanc — statul major al divizionului și o baterie mixtă;
- Batalionul de comunicații era aproape complet, dar fără comandant, care era cu subunitățile avansate;
- Batalionul de genști — era complet, dar fără coloana de pontoane;
- Divizionul antiaerian — statul major al divizionului și bateria 1.

La conducerea diviziei erau doar un adjutant, doi ofițeri de legătură cu mai multe autovehicule și motocicletă.

Avînd în vedere situația de urgență, comandantul diviziei a hotărît să avanseze prin Kazatin, Skvira în mai multe coloane de marș, a căror compoziție a fost determinată de pregătirea unităților pentru marș și distanța lor de la punctul de plecare și să se îndrepte spre vest de Belaia Tŕrkova. În acest raion planifica să aștepte sosirea tuturor subunităților diviziei sale. El a crezut că, la 6 noiembrie, nu vor putea ajunge înainte de ora 22, deoarece transmiterea ordinului către subunități cu ajutorul autovehiculelor a durat mult. Stațiile de radio nu sosiseră încă; în plus, în scopul păstrării secretului, utilizarea radioului a fost interzisă.

Cînd comandantii s-au dispersat la subunitățile lor, a venit un ordin de la statul major al Armatei a 4-a de tancuri, cu care s-au menținut comunicațiile telefonice: „Divizia 25 tancuri va ajunge imediat la Fastov și cu toate mijloacele îl va ține sub control. Comandantul diviziei este numit șeful garnizoanei orașului. În subordonarea sa vor intra două batalioane tiroleze de rezervă, un batalion format din militari aflați în refacere, precum și regimentul SS grenadieri al diviziei panzer „Das Reich” care urma să sosească”. Apoi a fost indicată ruta: Kazatin, Skvira, Popelnia, Fastov; această rută a trebuit să fie abandonată deoarece partizanii au aruncat în aer podurile; pentru deplasare a fost ales un drum pe cîmp la est de Skvira.

Comandantul diviziei a decis să fie în fruntea primei coloane în marș. Marșul a început exact la ora stabilită și s-a desfășurat în liniște la început. În a doua jumătate a nopții au întîlnit coloane în retragere ale unităților de aviație, ceea ce a perturbat marșul diviziei; a fost necesară intervenția energetică a comandantului diviziei. Vremea uscată, care a fost pînă atunci, s-a schimbat și timp de cîteva zile la rînd a plouat continuu, transformînd drumurile în mocirlă. Numai șenilatele puteau circula pe astfel de drumuri, vehiculele cu roți trebuind să facă ocoluri mari. Legătura dintre coloanele în marș a fost întreruptă.

La 7 noiembrie, la ora 12, soldații care au sosit de la Fastov au adus vestea că inamicul a intrat deja în oraș. Comandantul diviziei cu un ofițer de legătură au avansat rapid pentru a pregăti un atac asupra orașului. Prinși pe drum sub foc de mitraliere, ambii au urcat la bordul transportoarelor blindate. Brusc, transportoarele blindate au întîlnit tancurile T-34. Compania 9 din regimentul 146 motorizat, urmînd comandantul diviziei cu patru tunuri grele de infanterie, a intrat sub foc.

A început panica. Comandantul diviziei s-a grăbit spre batalionul 2 al regimentului 146, care se afla în spatele coloanei. El a văzut că acest batalion începuse să se retragă, a reușit să-l oprească, să-l pună în ordine și să-l aducă la Triles. El a rămas la batalion pentru a preveni panica și a ordonat să se sape tranșee. S-a lăsat seara. Pe timp de noapte, tancurile sovietice au atacat batalionul și l-au destructurat parțial. Comandantul diviziei a decis să străpungă, în direcția Fastov, încercuirea tancurilor inamice și să se alăture subunităților avansate ale diviziei sale. Acest mic grup de luptă avea o companie de infanterie ca avangardă, o a doua companie în ariergardă iar mașinile și tunurile grele la mijloc. Generalul von Schell se deplasa în capul coloanei.

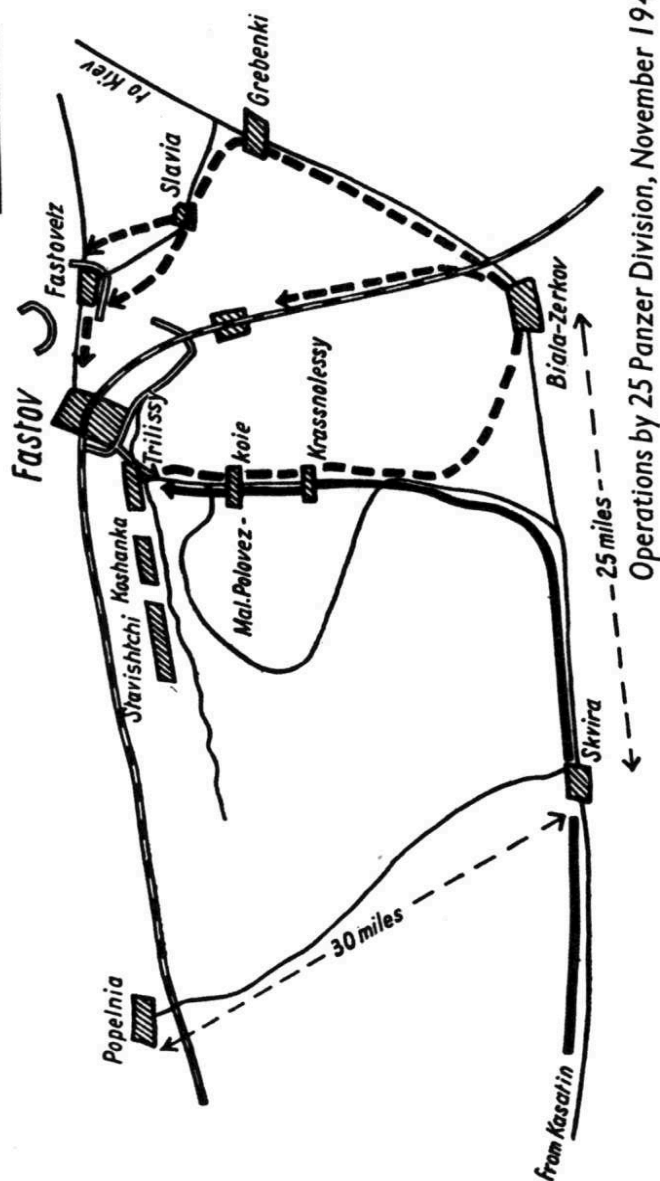
Cu lupte grele, în jurul orei 4 dimineța, pe 8 noiembrie, a reușit să iasă din încercuirea tancurilor sovietice și pînă la ora 14:00 a ajuns la Belaia Terkova, unde se afla instalat statul major al Corpului 47 de tancuri, în subordinea căruia divizia 25 a fost transferată. Între timp și alte părți ale diviziei, sub comanda colonelului baron von Wechmar, au avansat prin Grebenka, Slavia spre Fastov. În dimineța zilei de 9 noiembrie, generalul von Schell s-a îndreptat către aceste subunități. Satul Fastoveț, situat la est de Fastov, era în mîinile dușmanului și trebuia să fie atacat. O parte din subunități, sub comanda personală a comandantului diviziei, la mijlocul zilei a luat satul și a lansat un atac asupra orașului Fastov. Inamicul a suferit pierderi grele. Pe 10 noiembrie, trupele germane au ajuns în suburbia orașului, dar au întîlnit în suburbiile sale din est și sud o puternică rezistență sovietică; singura realizare a fost curățirea localității Slavia de trupele inamice. Astfel, ofensiva sovietică a fost oprită.

Divizia 25 tancuri, insuficient pregătită, slab înarmată și împrăștiată în diferitele zone, s-a aflat într-o situație extrem de dificilă, din care, în ciuda implicării personale a generalului von Schell, a fost dificil să iasă. E adevărat că a cauzat pierderi grele inamicului, dar ea însăși a suferit pagube considerabile. Din cauza lipsei experienței de luptă, la început subunitățile au cedat adesea panicii, pînă cînd soldații și ofițerii s-au obișnuit cu situația dificilă a războiului în condițiile de iarnă în Est. Lipsa de coerență a comenzii (grupurilor de armate, armatelor și corpurilor de tancuri) a forțat divizia să intre imediat în luptă, indiferent de factorii

expuși mai sus; OKH-ului îi poate fi reproșat că nu a reușit să se ocupe judicios de unitățile nou formate.

În luptele din 24 decembrie pînă în 30 decembrie 1943, această divizie, afectată de proasta conducere a trupelor germane, a ajuns din nou într-o situație dificilă: pe un front de 40 de kilometri, a fost atacată de forțe inamice superioare și a fost zdrobită. Divizia a suferit pierderi atît de mari, încît s-a decis să o desființeze. Eu am avut o vină pentru soarta ei, pentru că am fost forțat să părăsesc poziția în mod nejustificat a la prima pricepere timpurie.

Sketch Map 27a

27a: C

Neîncrederea în mine a fost numit într-o singură și marele său ta

Pentru a face cel puțin ceva pentru frontul de vest, am ordonat să aduc toate unitățile de formare ale școlilor militare într-o singură „divizie școală de tancuri”. Această divizie, staționată în Franța, a fost înzestrată cu tehnică nouă; i-au fost detașați ofițeri special selectați;

e 1943

l capabil nu a putut face sale, precum înainte.

comandantul ei a fost numit fostul meu șef de operațiuni, generalul Bayerlein. În decembrie, Hitler a acordat oficial permisiunea pentru formarea acestei divizii. Ajutor neașteptat pe care nu m-am bazat.

Între timp, pe frontul de Est erau lupte continue. În sectorul Grupului de armate Centru, sovieticii au reușit să realizeze un avans în regiunea Recița între Pripiat și Berezina. S-au purtat lupte feroce pentru Nevel și Vitebsk. Am fost siliți să ne retragem din Gomel și Propoisk (Slavgorod). Doar la est de Mogilev și Orșă mai avem un cap de pod pe malul estic al Niprului.

În sfârșit, s-a pus întrebarea dacă era logic să menținem capul de pod de pe Nipru, când, probabil, reluarea unei ofensive în direcția estică era exclusă pentru totdeauna. Hitler voia să continue exploatarea manganului în minele de lângă Nikopol. Motivul pentru această încăpăținare era punctul său de vedere militar-economic, care era în general greșit și, așa cum am considerat, dăunător din punct de vedere operațional. Era mai bine să se retragă dincolo de marile cursuri de apă, să aloce rezerve, în primul rând diviziilor blindate, și să desfășoare operațiuni militare cu aceste forțe. Când Hitler a auzit expresia „a face să funcționeze”, brusc s-a înfuriat, crezând că generalii prin aceasta înțelegeau o retragere continuă și, prin urmare, cu încăpăținare fanatică a insistat să păstreze orice teren, chiar și acolo unde aceasta ne provoca mari daune.

Luptele grele, sîngeroase, de iarnă au scos complet OKH-ul din rutina sa. Nu se putea pune problema pregătirii forțelor pentru frontul de Vest, unde, în primăvara anului 1944, puterile aliate plănuiau să debarce. Prin urmare, consideram că îmi fac datoria când ceream în mod constant retragerea în timp util a diviziilor de tancuri de pe front pentru a fi completate. Deși OKW ar fi trebuit să acorde cea mai mare atenție acestei importante operațiuni, nu mi-a dat nici un sprijin. Așa a fost și cu pregătirea forțelor pentru frontul de Vest, pînă cînd am raportat din nou acest lucru lui Hitler în prezența lui Zeitzler.

Era vorba despre retragerea unei divizii de tancuri. Zeitzler a raportat că el a dat deja ordin în acest sens. Am fost nevoit să-l contrazic și să spun că ordinele OKH-ului conțin, de obicei, lacune care permiteau interpretări pentru generalii de front care își cunosc propriile interese. Comentariul meu a stîrnit un protest furios din partea șefului Statului major General. Cu toate acestea, de exemplu, ultimul său ordin de

retragere a unei divizii conținea aproximativ următoarele cuvinte: „Retrageți divizia de tancuri „X” de pe front cât mai repede posibil, dacă situația o permite. Grupurile de luptă rezervate pleacă s-o înlocuiască pe frontul inamic. Raportați privind începutul retragerii diviziei”. Propoziția: „dacă situația o permite” făcea executarea ordinului benevolă. Consecința unei astfel de formulări a fost aceea că un comandant de grup de armate sau al unei armate, căruia i s-a ordonat să retragă o divizie de pe front, putea declara că situația de luptă nu a permis acest lucru. Deseori au trecut săptămîni pînă cînd „situația a permis” în cele din urmă.

„Grupurile de luptă rezervate” au inclus, bineînțeles, cele mai apte părți de luptă ale diviziei, în primul rînd tancurile și infanteria motorizată, care necesitau să fie refăcute urgent. În consecință, ajungeau în spate pentru refacere acele subunități care nu necesitau acest lucru: subunitățile de transport, statul major al diviziei etc. Cu o astfel de formulare a ordinului OKH nu puteam să-mi îndeplinesc sarcina principală, deoarece unitățile care necesitau refacere erau încă pe front. Zeitzler era foarte supărat pe mine, dar nu aveam dreptul să neglijăm interesele frontului de Vest.

Pînă la invazia continentului, pe 6 iunie 1944, s-a reușit strîngerea, reformarea și antrenarea a zece divizii de tancuri și zece motorizate. Dar mai multe despre asta mai tîrziu. Pregătirea de luptă a acestor unități, la care s-au adăugat încă trei divizii de tancuri din rezervă, redistribuite din Reich în Franța, i-am repartizat-o vechiului meu cunoscut, generalul baron von Geyr, pe care Hitler l-a scos de la conducerea unităților de pe front din cauza numeroaselor critici. Postul de comandă al lui Geyr s-a numit „Centrul de instrucție al unităților de tancuri din Occident”. Din punct de vedere teritorial și din punct de vedere operațional, el se subordona comandantului-șef al trupelor din Occident, feldmareșalul von Rundstedt și pentru serviciul în forțele blindate, mie. În munca comună ne-am încrezut unul în altul și cred că de munca noastră a beneficiat armata.

Vorbind despre anul 1943, atît de bogat în evenimente, mai multe întîlniri ar trebui menționate. Am spus deja că la prima mea vizită la Goebbels am început să vorbesc cu el despre greșelile Comandamentului

Suprem și i-am cerut să îl convingă pe Hitler să întreprindă o reorganizare, în special, pentru a înființa un post de șef cu puteri depline al Statului Major Central al Forțelor armate. Aceasta trebuia să reducă influența personală a lui Hitler asupra desfășurării operațiunilor. Adevărat, Goebbels a numit această chestiune ca foarte delicată, dar totuși, la un moment dat mi-a promis că va interveni. Când ministrul a sosit în Prusia de Est la sfârșitul lunii iunie 1943, l-am vizitat din nou și i-am amintit de prima noastră conversație. Goebbels a recunoscut imediat deteriorarea din ce în ce mai mare a situației militare și a spus îngândurat: „Ori de câte ori îmi imaginez că rușii vor veni la Berlin, că va fi necesar să-mi otrăvesc soția și copiii, astfel încât să nu cadă în mâinile dușmanilor cruzi, problema ridicată de dvs. acționează asupra sufletului meu ca un fel de coșmar”. Goebbels a înțeles în mod clar consecințele pe care implică conducerea operațiunilor militare cu metodele noastre vechi, dar el nu a tras nici o concluzie din aceasta. El nu a încercat niciodată să vorbească cu Hitler despre propunerile mele și să-l influențeze.

Prin urmare, am încercat să aflu opinia lui Himmler cu privire la această chestiune, dar, după ce i-am cunoscut încăpăținarea de nezdruncinat, am renunțat să discut cu el despre restrângerea puterilor lui Hitler.

În noiembrie, m-am dus la Jodl și i-am prezentat un proiect de reorganizare al înaltului Comandament, conform căruia șeful Statului major General al Forțelor armate ar trebui să exercite conducerea efectivă a operațiunilor, iar Hitler ar trebui să se limiteze la propriul său domeniu de activitate: politică și probleme generale de război. Când am argumentat propunerea mea, Jodl a răspuns succint: „Știți un comandant suprem mai bun decât Adolf Hitler?” Fața lui a înghețat într-o mină fixă și întreaga sa postura exprima o respingere rece. Mi-am luat rapid proiectul și am părăsit biroul.

În ianuarie 1944, Hitler m-a invitat la micul dejun. „Cineva mi-a trimis o mică rață. Știți că sînt vegetarian. Vreți să luăm micul dejun împreună și să serviți dumneavoastră rața?”. Am luat micul dejun împreună într-o cameră mică, slab luminată, cu o singură fereastră, la o masă rotundă mică. În afară de noi mai era în cameră un câine ciobănesc pe care Hitler

îl hrănea cu bucățele de pâine uscată. Valetul lui Hitler, Linge, care ne servea, intra și ieșea în tăcere. A fost o ocazie rară de a ridica și discuta probleme delicate.

După cîteva fraze introductive, am mutat discuția spre situația militară. Am început să vorbesc despre intenția puterilor aliate de a debarca trupe pe continent în primăvară, observînd că rezervele de care dispunem sînt insuficiente. Pentru a retrage mai multe forțe, este necesar să oferim frontului de Est un caracter defensiv mai stabil. Sînt neplăcut surprins de faptul că nimeni nu se gîndește la întărirea fronturilor cu fortificații fiabile, nimănui nu îi pasă de crearea unor linii de apărare în spate. La urma urmei, restaurarea vechilor fortificații germane și rusești creează, după părerea mea, condiții mai bune pentru apărare decît declararea „zonelor fortificate” în momentul în care nu se mai poate face nimic pentru a justifica acest nume. Cu aceste cuvinte ale mele, am nimerit imediat în cuibul de viespi. „Crede-mă! Sînt cel mai mare inginer al fortificațiilor din toate timpurile. Eu am proiectat Zidul din Vest; eu am construit Zidul Atlanticului. Am folosit atît de multe tone de beton. Știu ce înseamnă o fortificare. Pentru Est nu avem forță de muncă, nici materiale, nici vehicule. Deja, transportul feroviar nu mai face față cu aprovizionarea frontului. Nici măcar nu pot trimite trenuri cu materiale de construcție spre front”. El avea cifrele la îndemînă și, ca de obicei, a mers la cacealma știind că nimeni nu poate verifica aceste cifre.

Dar, în ciuda tuturor acestor lucruri, am început să perseverez. Știam că rețeaua feroviară funcționa prost doar la est de Brest și, prin urmare, am încercat să-i explic lui Hitler că lucrarea pe care am propus-o pentru consolidarea terenului nu ar necesita transportul materialelor pe front; acestea ar trebui duse numai la est de râurile Bugul de Vest, Neman, unde căile ferate funcționează bine. Putem găsi atît forță de muncă, cît și materiale de construcție în țara noastră. Continuarea războiului pe două fronturi, cu speranța succesului, nu se poate face decît dacă cel puțin pe un front este o perioadă stabilă de repaus, chiar dacă este doar temporară, dar asta ne permite să consolidăm cealalt front. După ce ați consolidat în partea de vest, nu există obstacole pentru a face același lucru în est.

Fiind împotriva zidului, Hitler a venit cu argumentul său deja cunoscut, potrivit căruia generalii de pe frontul de Est nu ar gândi decât să se retragă dacă s-ar construi fortificații și structuri defensive în spatele frontului. Nimic nu ar fi putut să-i schimbe această mentalitate.

Apoi am avut o discuție despre generali și Înaltul Comandament. Era clar că încercarea mea de a realiza concentrarea comenzii militare într-un organism al armatei și de a limita influența directă a lui Hitler a eșuat. De aceea, am considerat acum de datoria mea să-l invit pe Hitler să numească un general, în care să aibă încredere, să fie șeful Statului major General al Forțelor armate care să facă să funcționeze cu succes conducerea operațiunilor militare și pentru a centraliza eliminând multitudinea punctelor de comandă (Statul major al conducerii operative a Forțelor armate, Statul major al Forțelor aeriene, Statul major al Forțelor maritime, Înaltul comandament al Forțelor terestre, Comandamentul Forțelor SS). Dar această încercare a eșuat complet. Hitler nu a vrut să se despartă de feldmareșalul Keitel. A simțit imediat că aceasta avea să-i limiteze puterea.

Deci, nu am realizat nimic. A existat vreun general în care Hitler să fi avut încredere? După această discuție, mi-a devenit clar că la această întrebare poate fi numai un răspuns negativ. Totul a rămas la fel ca înainte. Pentru fiecare metru pătrat — lupte crâncene. Situația fără ieșire nu a fost niciodată îmbunătățită prin plecarea la timp. Dar, mai mult decât altădată, Hitler, privindu-mă cu ochii deschiși, mă întrebă: „Nu știi de ce în ultimii doi ani nu am avut noroc în tot ceea ce am făcut”, Dar nu a acordat nicio atenție răspunsului meu consistent: „Schimbați modul în care acționați”.

Anul evenimentelor decisive

Anul 1944 a început pe frontul de Est cu atacurile îndârjite ale sovieticilor de la jumătatea lunii ianuarie. La început sovieticii au fost respinși la Kirovograd. La 24 și 26 ianuarie, au început să ia prin învăluire pozițiile noastre avansate de la vest de Cerkassî; pe 30 ianuarie, a urmat o lovitură asupra intrîndului nostru la est Kirovograd. Ambele atacuri au fost încununate de succes. Superioritatea sovieticilor a fost semnificativă.

Participarea la ofensiva:

[illegible][illegible]

În a doua jumătate a lunii februarie, pe front a domnit o liniște relativă, dar la 3, 4 și 5 martie sovieticii au început să atace din nou și ne-au aruncat frontul în spatele râului Bug.

Grupul de armate Centru a reușit în principiu să-și păstreze frontul pînă la sfîrșitul lunii martie.

În aprilie, aproape toată Crimeea a fost pierdută (cu excepția Sevastopolului). Sovieticii au forțat Bug-ul de Sud, precum și râurile Prut și Siret pe cursul superior. Cernăuți a trecut în mâinile inamicului. Apoi, după o mare ofensivă sovietică, în care am pierdut și Sevastopol-ul, a existat o acalmie pînă în luna august.

În ianuarie, inamicul a lansat o ofensivă și împotriva Grupului de armate Nord. La început, el a reușit să obțină doar mici succese la nord de Lacul Ilmen și la sud-vest de Leningrad. Totuși, pe 21 ianuarie, a adus mari forțe în luptă și ne-a împins frontul peste râul Luga, iar în februarie: peste râul Narva. La sfârșitul lunii martie, am fost împinși peste râul Velikaia și peste lacurile Ciudskoe și Pskov. Aici am reușit să ne fortificăm pozițiile. Pînă la 22 iunie, a existat o perioadă de acalmie pe frontul de Est. În campania de iarnă s-au consumat multe resurse. Rezerve nu mai erau. Toți cei fără de care era posibil să se descurce în Est, trebuiau transferați pe zidul Atlanticului, care, de fapt, nu era un zid, ci doar butaforie pentru a intimida inamicul.

În acea vreme, am primit o altă sarcină neplăcută dată de Hitler. Ca întotdeauna, el avea acum nevoie de țapi ispășitori, pe care să poată da vina pentru retragerile și eșecurile pe care le-am suferit în timpul iernii trecute. Printre altele, el l-a adus în fața justiției pe general colonelul Jaenecke pentru pierderea Crimeei. El a lăsat să se înțeleagă că

afirmațiile unor înalți membri ai partidului în această chestiune i-au confirmat suspiciunea. Am fost însărcinat să investighez cazul Jaenecke și mi s-a spus că cineva trebuie să plătească pentru pierderea Crimeei. La starea de spirit a lui Hitler de la acea vreme, numai o investigație prelungită putea fi benefică. Am abordat foarte atent problema, întrebându-i pe toți cei care aveau legătură cu această chestiune și cu cea mai mare grijă pe fruntașii partidului. Jaenecke a început să se plîngă de ritmul lent al investigației. Dar sînt convins că explicația, care i-a fost în cele din urmă înmînată, îi va face mai mult bine decît o investigație rapidă care va emite concluziile la un moment nepotrivit.

După cum am menționat deja, în 1943, am fost foarte preocupat de problemele apărării frontului de Vest. Pînă la începutul noului an, această chestiune a devenit și mai importantă. În februarie, am plecat în Franța pentru a efectua o inspecție și a discuta cu feldmareșalul von Rundstedt și cu generalul baron von Geyr. Aveam cu toții aceeași opinie că, datorită supremației inamicului flota noastră și apărarea antiaeriană vor fi într-o situație foarte dificilă. În special, superioritatea aeriană a inamicului va afecta în mod negativ mișcărilor de trupe; se pare că vor trebui făcute repede și numai noaptea. În opinia noastră, în primul rînd, era necesar să se creeze rezerve suficiente de divizii de blindate și motorizate și să fie amplasate la o distanță suficientă de așa numitul zid al Atlanticului, încît să poată fi transferate imediat ce se stabilește locul invaziei; va fi necesar să se pregătească o rețea de drumuri și mijloace pentru construirea de poduri.

Cînd am inspectat trupele, mi-a devenit imediat clar cît de mare era superioritatea inamicului în aer. Formațiuni de avioane inamice au zburat continuu deasupra trupelor noastre care se aflau în aplicație și nimeni nu credea că dușmanul va refuza ocazia neașteptată de a bombarda marșul nostru de antrenament.

Ajungînd la Cartierul general al Fûhrer-ului, am întrebat despre ordinele și instrucțiunile date de Statul major General al Forțelor armate frontului de Vest și despre rezervele disponibile. Am constatat că diviziile de tancuri, care formau baza armatei, erau situate în raioanele de coastă; dacă dușmanul ar desanta într-o altă zonă decît cea presupusă de noi, nu am putea să le transferăm cu viteză suficientă spre noile zone de operațiuni militare. În raportul meu către Hitler, am

menționat această eroare și am sugerat o altă repartizare a trupelor motorizate. Hitler a replicat: „Repartizarea aleasă se bazează pe propunerile feldmarșalului Rommel. Nu vreau să dau ordine peste capul feldmareșalului, care se ocupă de aceasta, în absența lui. Întoarceți-vă în Franța și vorbiți despre asta cu Rommel”.

În aprilie am plecat din nou în Franța. Aviația inamicului și-a intensificat raidurile și a început să efectueze bombardamente operaționale. Așa că, tabăra noastră de antrenament din Mailly a fost, curînd după inspecția mea, complet distrusă. Doar datorită prudenței generalului baron von Geyr, nu am suferit pierderi semnificative, deoarece trupele și tehnica (spre marea nemulțumire a soldaților, apropo) au fost plasate în sate și păduri departe de tabără.

După două ore de discuții cu feldmareșalul von Rundstedt și cu ofițerii de la statul său major cu privire la organizarea rezervelor, m-am dus, așa cum mi-a recomandat Hitler, împreună cu Geyr, la feldmareșalul Rommel în La Roche Guyon. Mă cunoșteam cu Rommel de dinainte de război. A fost comandantul batalionului de vînători de la Goslar, și am păstrat întotdeauna cea mai bună relație posibilă cu el. Apoi ne-am întîlnit în timpul campaniei poloneze, cînd în septembrie 1939 Hitler a vizitat Corpul meu după bătălia pentru „coridor”. Rommel era atunci comandantul Cartierului general al Führer-ului. Mai tîrziu a fost mutat la forțele blindate și a comandat cu succes divizia 7 panzer în Franța în 1940, apoi a comandat Corpul expediționar din Africa. Aceste lupte i-au adus glorie militară. Rommel poseda nu numai un caracter deschis, direct, nu era doar un soldat curajos, ci a fost, printre altele, un militar de mare talent. Era un om energic cu gusturi rafinate, întotdeauna găsea o cale de ieșire din cea mai dificilă situație, era foarte îndrăgit de soldații săi și se bucura de o mare autoritate. În ultimii ani, ne-am întîlnit adesea pentru conversații și pentru a face schimb de experiență de luptă și am găsit întotdeauna un limbaj comun. În septembrie 1942, Rommel a revenit în Germania fiind bolnav, atunci l-a rugat pe Hitler să mă numească ca adjunct al său în Africa, deși știa despre neînțelegerile mele cu Führer-ul. La acel moment, această propunere a fost respinsă fără drept de apel. Aceasta a fost benefic pentru mine, pentru că în curînd a sosit vestea despre înfrîngerea de la El Alamein, pe care probabil nu aș fi putut-o împiedica, deoarece Stumme și cei care l-au înlocuit nu au

reușit! Și nici Rommel însuși nu ar fi putut să o facă. Experiența tristă pe care Rommel a trăit-o în Africa l-a convins de superioritatea aeriană considerabilă a puterilor occidentale, încât a exclus posibilitatea oricărei deplasări a trupelor în formațiuni mari. De asemenea, el nu a crezut în posibilitatea transferului peste noapte a diviziilor de tancuri și motorizate. Experiența proprie, câștigată în Italia în 1943, l-a convins de justetea acestei observații.

Raportul generalului baron von Geyr privind organizarea rezervelor mobile din spatele zidului Atlanticului, în care el a susținut folosirea manevrabilității a acestor forțe și a creat o grupare corespunzătoare pentru această sarcină, a contrazis punctul de vedere al lui Rommel. Știam despre rezultatul negativ al întâlnirii; prin urmare, nu am fost surprins de protestul foarte hotărât și decisiv al lui Rommel, când am început să vorbesc despre retragerea forțelor blindate de pe coastă. Rommel a respins categoric această propunere, subliniind că eu, soldatul frontului de Est, nu cunosc experiența Africii și a Italiei, că acesta este avantajul său, deci nu se putea înșela. Disputa cu Rommel cu privire la problema organizării rezervelor motorizate nu a dus la niciun rezultat. Văzînd că nu pot să-l conving pe Rommel am renunțat și am decis ca încă o dată să-mi exprim opinia cu privire la această problemă lui Rundstedt și Hitler. Mi-a fost clar că frontul de Vest nu va primi divizii blindate sau motorizate în plus față de cele prezente aici. Doar două divizii SS (a 9-a și a 10-a), „închiriate” în primăvară frontului din Est, trebuiau să se întoarcă în Vest imediat după desantul occidentalilor; prin urmare, nu-i puteam promite lui Rommel nimic decît aceste două divizii. Conducerea generală a trupelor din Vest ar putea fi facilitată numai prin trimiterea rezervelor Comandamentului Suprem, destinate acestui front, și subordonîndu-le complet Grupului de armate a lui Rommel. Nici una, nici cealaltă nu s-a întîmplat.

Rommel, care a preluat comanda Grupului de armate B în Franța, a făcut mult în zona sa pentru a consolida puterea defensivă a Zidului Atlanticului. În conformitate cu instrucțiunile primite de a trata coasta ca principală linie de apărare, el a dotat-o cu diverse obstacole plasate în apă. În zonele din spate, unde a considerat că ar putea ateriza eventualele forțele de atac, a instalat bariere de sîrmă ghimpată, așa-numitul „sparanghel Rommel”. Multe zone au fost minate. Toate unitățile

care se aflau sub comanda lui, își petreceau timpul liber săpând tranșee. În Grupul de armate B, viața era în plină fierbere. Recunoscând necesitatea acestor eforturi, în același timp, era regretabil că Rommel nu a putut înțelege sensul complet al rezervelor mobile. Efectuarea unei operațiuni la sol cu forțe mobile, care, în condiții de superioritate absolută a inamicului în aer și pe mare, ar fi fost singurul nostru atu; Rommel nu a văzut această oportunitate. La aceasta trebuie adăugat că Rommel, cel puțin la momentul vizitei mele, avea o idee fixă privind zona probabilă a debarcării. El m-a asigurat în repetate rînduri că anglo-americanii, probabil, vor debarca la nord de gura râului Somme. Fără a recunoaște alte posibilități, el și-a bazat raționamentul pe faptul că inamicul, care întreprinde o operațiune navală atît de dificilă cu forțe mari, va trebui să aleagă această zonă pentru debarcare, care se afla la o distanță minimă de porturile de plecare. Încrederea sa în corectitudinea punctului său de vedere era susținută de posibilitatea unui sprijin al forței de debarcare cu aeronave în regiunea de nord a râului Somme. În această chestiune, el a respins orice obiecție.

Cu privire la toate aceste aspecte, opiniile lui Rommel s-au convertit în cele ale lui Hitler, deși din motive diferite. Hitler a fost și a rămas soldat al războiului de tranșee din anii 1914-1918, el nu a înțeles niciodată conducerea războiului în mișcare. Rommel, pe de altă parte, credea că, în condiții de superioritate aeriană a inamicului, nu ar putea exista un război de manevră. Prin urmare, nu este surprinzător faptul că Hitler, care a considerat incontestabilă experiența de luptă a lui Rommel, a respins propunerile de organizare a formațiunilor motorizate, pe care generalul Geyr și cu mine i le-am făcut.

La 6 iunie 1944, în ziua invaziei inamice a continentului, în Franța erau:

— 48 de divizii de infanterie, dintre care 38 divizii pe linia frontului și 10 divizii în spatele frontului; cinci dintre ultimele divizii situate între râurile Scheldt și Somme, două divizii între Somme și Sena și trei divizii în Bretania;

— 10 divizii de tancuri și motorizate dintre care:

- Divizia 1 tancuri SS „Adolf Hitler” în Beverlo (Belgia),
- Divizia 2 tancuri în zona Amiens, Abbeville,
- Divizia 116 tancuri la est de Rouen (la nord de Sena),

- Divizia 12 panzer SS „Hitler-Jugend” — la Lisieux (la sud de râul Sena),
- Divizia 21 panzer — la Caen,
- Divizia panzer școală — în regiunea de la Le Mans, Orleans, Chartres,
- Motodivizia 17 SS — în apropiere de Saumur, Niort, Poitiers,
- Divizia 11 tancuri — lângă Bordeaux,
- Divizia 2 panzer SS „Das Reich” — în regiunea Montauban, Toulouse,
- Divizia 9 tancuri — în Avignon, Nimes, Arles.

Toate speranțele succesului apărării erau asociate cu aceste zece unități de tancuri și motorizate. Cu greu am reușit să recuperăm și să pregătim aceste divizii într-o oarecare măsură.

Din aceste divizii, Rommel avea patru sub comanda sa: 2, 116, 21 și divizia 12 SS. Divizia 1 panzer SS, divizia școală de tancuri și divizia de infanterie motorizată 17 SS au fost alocate rezervei Comandamentului Suprem al Forțelor armate.

Diviziile 9 și 11 de tancuri precum și divizia 2 de tancuri SS erau amplasate în sudul Franței, pentru cazul unei debarcări pe coasta mediteraneană.

O astfel de dispersie a forțelor a exclus de la început posibilitatea unei apărări reușite. În plus, cursul evenimentelor a fost atât de nefericit încât nimic nu putea fi mai rău. În ziua în care inamicul invadea continentul, Rommel se îndrepta spre Germania; ducea un raport lui Hitler. Ca de obicei, Hitler s-a dus la culcare foarte târziu, iar la 6 iunie, când au sosit primele rapoarte, nu au îndrăznit să-l deranjeze.

Jodl, care a conducea operațiunile în absența lui Hitler, nu s-a putut decide cu privire la utilizarea imediată a rezervei Înaltului Comandament al Forțelor armate, chiar și a celor trei divizii de tancuri, deoarece nu știa dacă debarcarea în Normandia era operația principală, sau a fost lansată pentru a ne induce în eroare. Deoarece la Înaltul Comandament al Forțelor armate nu era clar dacă inamicul putea debarca și pe coasta mediteraneană, nu a transferat diviziile de tancuri din sudul Franței.

Divizia 21 de tancuri, care se afla în zona invaziei inamice, nu putea acționa fără acordul lui Rommel și, contrar instrucțiunilor generalului baron von Geyr, a ratat momentul potrivit pentru atacarea forțele

britanice de desant. Rommel a mutat divizia 116 panzer chiar mai aproape de coastă, în zona Dieppe, și a ținut-o acolo pînă la jumătatea lunii iulie. Ignorarea de către unii din marii noștri tacticieni a utilizării blindatelor, a dus la ordinul de marș în timpul zilei sub bombe de avioane inamice; în primul rînd fiind vorba de divizia de tancuri școală. Contraloviturile directe, în zona de acțiune a artileriei navale inamice, au fost premature utilizate de singurele forțe pregătite de luptă cu care Reich-ul german putea contracara invazia.

Unitățile blindate au suferit pierderi teribile; din cauza situației catastrofale din est, acestea nu au putut fi refăcute, pentru că după 22 iunie amenințarea prăbușirii totale a frontului de Est a solicitat imperativ transferul rezervelor pe acest front, care anterior fusese neglijat în favoarea celui din Vest.

Contracararea invaziei ar fi fost înlesnită foarte mult dacă Hitler și Înalțul Comandament al Forțelor armate ar fi urmat propunerea generalului baron von Geyr și a inspectorului general al forțelor blindate; noi am cerut împărțirea tuturor diviziilor blindate și motorizate ale frontului de Vest în două grupuri și amplasarea lor, gata de luptă, la nord și la sud de Paris și pregătirea atentă a marșurilor de noapte pe frontul invaziei.

Dar, la urmă urmei, chiar și cu măsurile luate, s-ar fi putut realiza mult mai mult cu o conducere hotărîtă, unitară, lucidă. La 16 iunie, la două săptămîni după începerea invaziei, divizia 116 panzer era pe coastă între Abbeville și Dieppe, divizia 11 panzer era la Bordeaux, divizia 9 panzer a fost lîngă Avignon; divizia SS panzer „Das Reich” purta lupte cu partizanii în sudul Franței. În acel moment, diviziile rămase, împreună cu diviziile 9 și 10 SS panzer sosite din Est, și-au epuizat forțele în grele atacuri frontale ale inamicului, care a fost sprijinit de artileria navală. Pe lîngă aceste divizii de tancuri, în acea zi încă șapte divizii de infanterie, situate la nord de Sena, erau inactive în apropierea coastei, așteptînd un atac inamic care nu a avut loc niciodată.

În special, pot fi raportate următoarele:

La 7 iunie, generalul baron von Geyr și-a asumat conducerea formațiunilor din zona Caen, care au fost inițial unități ale armatei a 7-a,

apoi ale Grupul de armate B: divizia 12 panzer SS și divizia panzer școală; le-a introdus în luptă pe stînga diviziei 21 tancuri, aceasta din urmă se confrunta cu inamicul încă din 6 iunie. La 10 iunie, generalul baron von Geyr a vrut să lanseze un contraatac, însă bombardamentele inamice au scos din funcție statul major al Grupării de tancuri Vest. Conducerea bătăliei a trecut la statul major al Corpului de tancuri SS. Cu o întârziere de cîteva zile, la momente diferite și la locuri diferite, divizia SS „Adolf Hitler” și divizia 2 panzer s-au alăturat bătăliei. La 28 iunie, statul major nou format al Grupării de tancuri Vest a preluat din nou comanda corpurilor 1 și 2 de tancuri SS, precum și al corpurilor 86 și 47 de tancuri. Propunerile generalului baron von Geyr de a lansa o ofensivă cu toată forța, au fost respinse de Rommel, care își pierduse încrederea în succesul ofensivei. Indiferent dacă existau alte motive politice care să justifice, introducerea tardivă și ne centralizată a rezervelor în luptă a rămas o întrebare fără răspuns.

La 28 iunie, comandantul armatei a 7-a, general-colonelul Dollmann, a murit. General- colonelul Hausser a fost numit în locul lui.

La 29 iunie, în Obersalzberg, Hitler a avut o întâlnire cu generalii frontului de Vest. La întâlnire au participat, de asemenea, feldmareșalul von Rundstedt, Sperrle și Rommel. Aici l-am văzut pe Rommel pentru ultima oară. Am avut din nou aceeași impresie, ca la sfîrșitul lunii aprilie la statul său major din La Roche-Guyon, că Rommel, sub influența superiorității aeriene a inamicului, exclude posibilitatea de manevră a apărării. La această întâlnire, în primul rînd, s-a vorbit despre consolidarea unităților de aviație de vînătoare. Göring a promis să dea 800 de avioane de vînătoare dacă Sperrle poate oferi numărul necesar de piloți. Sperrle promitea doar 500 de echipaje; această afirmație l-a înfuriat pe Hitler. Rezultatul trist al zilei a fost demiterea lui Rundstedt, Geyr și Sperrle. Rundstedt a fost înlocuit de feldmareșalul von Kluge, care era la Cartierul General al Führer-ului de cîteva săptămîni, studiind situația generală și pentru a fi la îndemînă, dacă va fi necesar. Von Kluge era acum „persona gratissima” pentru Hitler.

Noul comandament a trupelor din Vest, care și-a intrat în atribuții pe 6 iulie, nu a putut să schimbe cu nimic cursul evenimentelor.

Feldmareșalul von Kluge a sosit în Franța cu o dispoziție creată sub influența optimismului care domnea la Cartierul General al Führer ului. Mai întâi de toate, el a avut o ciocnire cu Rommel, dar în curînd a fost forțat să accepte evaluarea sa foarte rezervată asupra situației.

Von Kluge era un soldat sîrguincios, un bun tactician la scară mică, dar nu înțelegea nimic despre utilizarea formațiunilor de tancuri într-un război de manevră. Influența sa asupra gestionării formațiunilor de tancuri - iar eu am avut de-a face cu el - era negativă. Era un maestru al unităților de izbire. Prin urmare, nu era surprinzător faptul că domnul comandant al trupelor din Vest a continuat să pună petice în loc să suprimе fundamental răul și să ducă un război de manevră, fiind incapabil să avanseze cu ajutorul formațiunilor de tancuri. Aceste forțe mobile care au supraviețuit au fost epuizate în lupte frontale împotriva inamicului, susținut de o artilerie puternică navală.

La 11 iulie a căzut Caen. La 17 iulie, bombardierele britanice au lovit mașina lui Rommel ; șoferul a fost grav rănit, iar feldmareșalul a fost aruncat din mașină și, cu craniul fracturat și o serie de alte răniri, a fost dus la spital. Prin lipsa lui, teatrul de operațiuni militare occidental a pierdut cea mai puternică personalitate. În acea zi, linia frontului a fost împinsă de la gura râului Orne prin periferia sudică a orașelor Caen, Caumont, Saint-Lo și Lessey pînă la coastă.

În timp ce pe frontul din Normandia, unități avansate ale aliaților occidentali se pregăteau să străpungă frontul nostru prin capul de pod capturat, producînd o situație extrem de tensionată pentru noi, evenimentele de pe frontul de Est se apropiau direct de o catastrofă de mari proporții.

La 22 iunie 1944, de-a lungul întregului front al Grupului de armate Centru, comandat de feldmareșalul Busch, sovieticii au lansat o ofensivă, aducînd în luptă o sută patruzeci și șase de divizii de infanterie și patruzeci și trei de divizii blindate; au obținut un succes complet. Pînă la 3 iulie, trupele sovietice au ajuns la mlaștinile Pripiat, atingînd linia Baranavici- Molodecino-Kozianî. De pe această linie, atacul sovietic s-a extins pe frontul Grupului de armate Nord, iar pîna la mijlocul lui iulie linia frontului trecea prin Pinsk, Prujanî, Volkovîsk, Grodno, Kovno (Kaunas), Dvinsk (Daugavpils), Pskov. Pe direcțiile Varșovia și Riga, ofensiva părea să continue fără încetare. După 13 iulie, atacul sovietic a

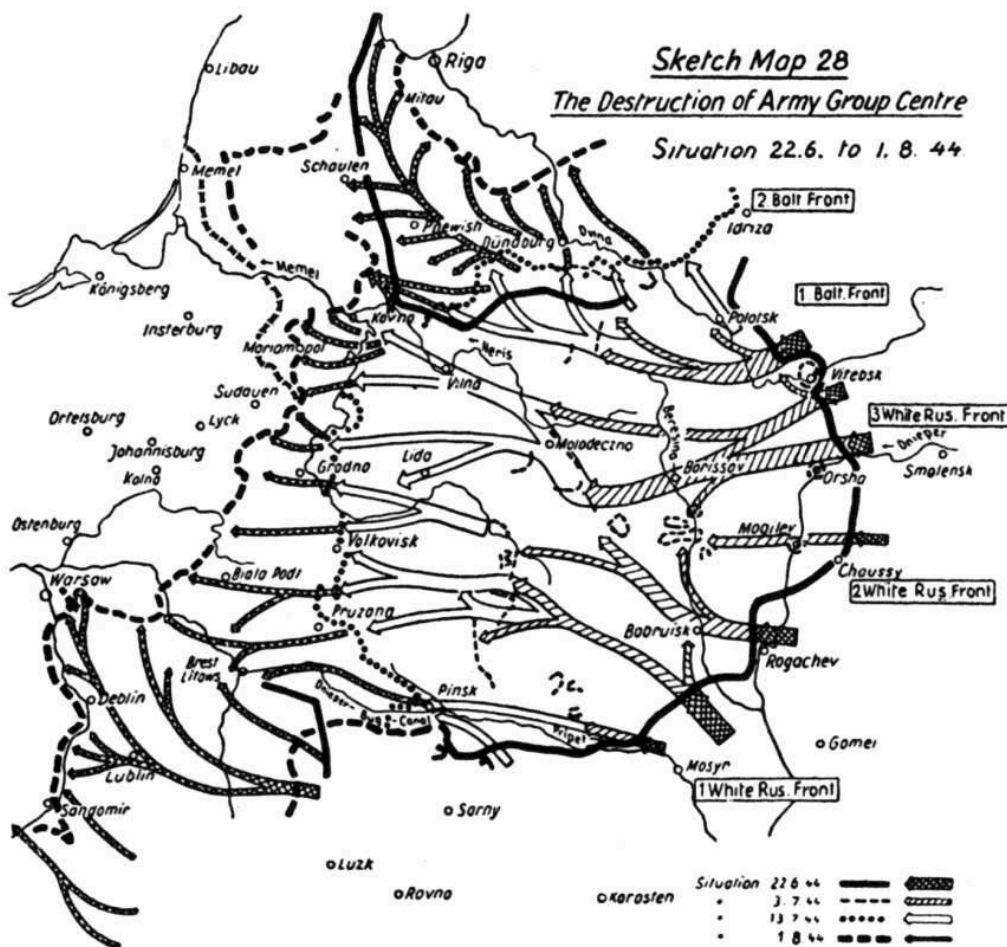
început și pe frontul Grupului de armate A, iar forțele inamice au ajuns pe linia Przemyśl, râul San, Pulawy (pe râul Vistula). Ca rezultat al acestei ofensive, Grupul de armate Centru a fost distrus. Am suferit pierderi uriașe: cam douăzeci și cinci de divizii.

Ca rezultat al acestor evenimente uluitoare, la jumătatea lunii iulie, Hitler și-a mutat Cartierul General de la Obersalzberg în Prusia de Est. Toate forțele disponibile au fost aruncate pe acest front rupt. Feldmareșalul Model, comandantul Grupului A de armate, a fost numit în locul feldmareșalului Busch la comanda Grupului de armate Centru, sau, mai exact, comandant al spațiului gol. Din moment ce era imposibil ca o persoană să dețină mult timp două funcții, general-colonelul Harpe a fost numit comandant al Grupului A.

Îl știam bine pe Model din 1941, când era la comanda diviziei 3 panzer. Descriind campania din 1941 în URSS, l-am prezentat ca un soldat curajos, neobosit care cunoștea situația de pe front, știa cum să-și folosească abilitățile în luptă și, prin urmare, se bucura de încrederea soldaților săi. Curînd el a devenit urît de subordonații leneși și incapabili, pentru că el a căutat în mod hotărît să se impună. Model a fost cel mai potrivit general pentru a efectua o sarcină excesiv de grea: de a restabili partea centrală a frontului de Est.

Harpe era un vechi ofițer de tancuri, din Westphalia; calm, încrezător, curajos și hotărît. Fiind un om sobru și o minte lucidă, el era, de asemenea, un ofițer potrivit pentru a îndeplini sarcinile care îi stăteau în fața.

Numai datorită prezenței de spirit și a capacităților militare remarcabile ale acestor generali, frontul de Est a fost stabilizat.

28: Distrugerea Grupului de armate Centru.
Situatia între 22.06-01.08.1944

Capitolul X 20 iulie 1944 și urmările sale

Ca urmare a victoriei sovieticilor și a lipsei unor rezerve de orice fel, asupra Prusiei de Est, regiune vecină frontului prăbușit, plana un pericol grav. Prin urmare, eu, ca șef al unităților de formare a forțelor blindate, am ordonat, la 17 iulie 1944, să se transfere în Prusia de Est, în zona

fortificată din Lotzen, toate unitățile pregătite de luptă de la Wünsdorf și Krampnitz (lângă Berlin).

În după-amiaza zilei de 18 iulie, un cunoscut, general al Forțelor aeriene a venit și mi-a spus că vrea să vorbească cu mine. El m-a informat că feldmareșalul von Kluge, noul comandant al frontului de Vest, intenționează să încheie un armistițiu cu puterile occidentale fără știrea lui Hitler, și că dorește să intre în curînd în negocieri cu inamicul. Această știre m-a uimit complet. După raționamentul meu, prăbușirea frontului de Est începea să afecteze negativ întreaga soartă a Germaniei. Acest pas al lui Kluge va duce imediat la prăbușirea apărării noastre, atît în partea de vest, cît și în est și va înlesni avansul sovieticilor. Pînă în acel moment, nici măcar nu-mi puteam imagina că un general german care lupta împotriva unui dușman ar putea, împotriva voinței șefului statului, să ajungă la o astfel de decizie. Nu puteam să cred acest mesaj, așa că l-am întrebat pe interlocutorul meu din ce surse a aflat această știre. Generalul a refuzat să răspundă la această întrebare. De asemenea, el nu mi-a spus motivele care l-au determinat să-mi facă cunoscută aceasă veste uimitoare. Cînd am întrebat dacă planul va fi luat în calcul în viitorul apropiat, el a răspuns negativ. În consecință, am avut timpul necesar să mă gîndesc calm la această veste ciudată. Întrucît nu aveam condiții de reflecție din cauza evenimentelor și a activității foarte intense, am decis să merg pe 19 iulie în inspecție la Allenstein (Olsztyn), Thorn (Torun) și Hohensalza (Inowroclaw) și să iau o decizie definitivă în timpul călătoriei. Dacă aș fi raportat tot ce-am auzit lui Hitler, fără să știu sursa mesajului, aș fi adus fără îndoială o suspiciune grea, neîntemeiată poate, asupra feldmareșalului von Kluge, cu consecințele de rigoare; acest lucru ar fi adus consecințe nefaste și pentru frontul de Vest. Pe de altă parte, dacă aș fi ascuns acest mesaj și apoi s-ar fi dovedit corect, ar fi avut consecințe proaste pentru mine. Prin urmare, a fost foarte dificil să găsesc calea cea bună.

Pe 19 iulie dimineața, în timp ce inspectam unitățile antitanc de la Allenstein (Olsztyn), am fost chemat în mod neașteptat la telefon. Șeful statului meu major, generalul Thomale, mi-a cerut să suspend timp de trei zile ordinul de transfer a unităților blindate de la Berlin în Prusia de Est. El a fost chemat la telefon de generalul Olbricht, șeful departamentului de afaceri generale al Forțelor terestre din Berlin, și i-a

cerut să facă acest lucru, pentru că mâine, adică 20 iulie 1944, vor avea loc în suburbiile Berlinului manevrele numite „Valkyria” cu participarea unitățile de rezervă și cele în formare; aceste manevre ar putea eșua dacă unitățile de blindate nu participă la ele. Cuvîntul parolă „Valkyria” a servit la mascarea manevrelor pentru respingerea unui desant aerian inamic și pentru a neutraliza eventualele tulburări din interiorul țării; cel puțin, știam acea semnificație a cuvîntului. Cînd Thomale m-a asigurat că cele mai recente mesaje de la frontiera Prusiei de Est permit amînarea transferului timp de 23 zile, am dat, cu mare reticență, consimțămîntul pentru participarea unităților în formare la aceste manevre.

În după-amiaza zilei, am inspectat subunitățile de rezervă din Thorn (Torun). În 20 iulie, dimineață, m-am dus la Hohensalz (Inowroclaw) pentru a inspecta unitățile antitanc de acolo. Am petrecut seara acasă la Deipenhof. Am ieșit la plimbare pe cîmp, dar la ora 19 un motociclist a venit după mine și mi-a spus că sînt chemat la telefon. La domiciliu am aflat că am fost chemat la telefon de șeful Cartierului General al Führer-ului. Imediat mi s-a spus că radioul a transmis un mesaj despre încercarea de asasinat asupra lui Hitler. Abia la miezul nopții am reușit să iau legătura cu generalul Thomale care mi-a povestit pe scurt despre încercarea de asasinare, a dat numele conspiratorilor și m-a informat că trebuie să plec a doua zi la Hitler și că la întîlnire va fi și Zeitzler, șeful Statului major General. Un avion special trebuia să mă ia pe 21 iulie, la ora 8, din Hohensalz (Inowroclaw) și să mă ducă în Prusia de Est.

Toate celelalte știri despre activitatea mea din 20 iulie 1944 sînt doar ficțiune. Nu bănuiam că a fost pregătită o încercare de asasinat, nu am vorbit despre asta nimănui, singura conversație telefonică pe care am avut-o la 20 iulie a fost la miezul nopții cu generalul Thomale.

Evenimentele care au condus la numirea mea în Statul Major General, au fost relatate într-un document semnat sub jurămînt de generalul Thomale.

La 20 iulie 1944, în jurul orei 18, general-colonelul Jodl i-a telefonat generalului Thomale și l-a întrebat despre mine. Thomale i-a indicat locul unde mă aflam. După aceea, a primit ordin să ajungă imediat la Cartierul General al Führer-ului și să-i raporteze lui Hitler despre sosirea lui. Thomale a ajuns acolo la ora 19. Hitler l-a primit în prezența

adjutantului său, colonelul von Below; el l-a întrebat imediat unde eram și cât de sănătos eram. Thomale i-a dat detalii. Apoi Hitler că generalul Buhle, șef al Statului Major General, a fost rănit în timpul încercării de asasinat și nu se știe cât timp va dura tratamentul, și a decis să-l numească pe general-colonelul Guderian la conducerea Statului Major General. Thomale a primit ordin să se asigure ca a doua zi dimineată să ajung la Hitler.

Așa a evoluat cazul. Deci, la început, Hitler nu intenționa să mă numească ca succesor al lui Zeitzler. Alegerea sa a căzut asupra mea numai atunci când candidatul preconizat a fost grav rănit. Toate concluziile trase, după război de adversarii lui Hitler, din numirea mea în postul de șef al Statului Major General aparțin fie domeniului ficțiunii, fie sînt minciuni defăimătoare. De fapt, distribuitorii de zvonuri puteau înțelege că în iulie 1944 ofensiva pe frontul de Est nu mai putea fi lansată; și exact acest lucru trebuia făcut de persoana care ocupa o astfel de funcție importantă.

Desigur, de multe ori m-am întrebat de ce am fost de acord să primesc un post atît de dificil. Răspunsul este simplu: pentru că mi s-a ordonat. Descrierea ulterioară a evenimentelor va arăta că frontul de Est era pe marginea abisului și că era vorba de salvarea a milioane de germani — atît militari, cît și civili. În ochii mei, aș fi devenit un ticălos și un laș dacă aș fi refuzat să încerc să salvez trupele de pe frontul de Est și patria mea: Prusia de Est. Și faptul că nu am reușit aceasta, va rămîne nenorocirea și durerea mea pînă în cea din urmă zi a vieții mele. Aproape nimeni altcineva nu poate simți cu amărăciune soarta Germaniei noastre de Est și a oamenilor ei inocenți, cinstiți, loiali și curajoși cu mai multă durere decît mine: căci eu sînt un prusac!

Pe 21 iulie 1944, am zburat de la Hohensalz la Lotzen. La sosire, am avut o scurtă conversație cu Thomale, care mi-a povestit despre întîlnirea sa cu Hitler și despre încercarea de asasinat. Apoi m-am întîlnit cu feldmareșalul Keitel, general-colonelul Jodl și generalul Burgdorf, succesorul lui Schmundt și șef al direcției de personal din OKH; adjutantul șef al lui Hitler fusese grav rănit în atentat. Cu ei, a trebuit să fiu de acord asupra unor chestiuni legate de numirea mea în postul de șef al Statului Major General al Forțelor terestre. În primul

rînd, a fost discutată problema înlocuirii aproape în întregime a ofițerilor Statului major General al Forțelor terestre; unii dintre aceștia au fost răniți în timpul încercării de asasinat asupra lui Hitler, de exemplu, șeful departamentului de operațiuni, generalul Heussinger și primul său asistent, colonelul Brandt, alții au fost suspectați că au colaborat cu conspiratorii și, prin urmare, au fost arestați, iar alții ar fi trebuit înlocuiți pentru motivul că nu au văzut niciodată frontul. Chiar înainte de întâlnire, am primit ordin ca la ora 16 să mă prezint la sediul Înaltului Comandament al Forțelor terestre pentru preluarea funcției.

După încheierea conversației cu ofițerii Comandamentului Suprem al Forțelor Armate, am plecat, la amiază, spre Hitler pentru raport. El dădea impresia unui om foarte obosit; o ureche îi sîngera puțin, mîna dreaptă o avea atîrnată într-o eșarfă. Primindu-mă, el a rămas calm. Hitler m-a instruit cum să conduc Statului major General al Forțelor terestre și mi-a spus că de ceva timp nu a avut contact strîns cu predecesorul meu Zeitzler. Zeitzler, continuă Hitler, de cinci ori și-a prezentat demisia; nu ar trebui să existe astfel de manifestări în timpul războiului; el, Hitler, nu mai poate acorda astfel de drepturi unor generali proeminenți, deoarece nu le acordă nici soldaților de pe front. Generalii nu ar trebui să-i ceară demiterea sau demisia dacă nu li s-au întîmplat nimic. Mi-a interzis să-mi depun demisia, indiferent de motiv.

Apoi conversația s-a îndreptat spre cererile mele personale. Solicitarea mea de modificare a componenței Statului major General al Forțelor terestre cu ofițerii selectați a fost satisfăcută. Discuția a atins, de asemenea, funcțiile de comandă a marilor unități de pe front. Am observat că noul comandant al frontului de Vest nu avea suficientă experiență în gestionarea formațiunilor blindate și că, prin urmare, eram obligat să fac o ofertă pentru al folosi în altă poziție. Dintr-o dată, Hitler a spus: „Apropo, el știa despre tentativa de asasinat!” Toți trei: Keitel, Jodl și Burgdorf au observat că feldmareșalul von Kluge era „cel mai bun cal din grajd” și că, în ciuda faptului că fusese conștient de pregătirea complotului, el nu trebuia abandonat. Astfel, încercarea mea de a-l înlătura în liniște pe domnul von Kluge de pe frontul de Vest a eșuat. De vreme ce Hitler a fost, evident, mai bine informat decît mine despre poziția feldmareșalului von Kluge, am refuzat să iau noi măsuri în această direcție.

Cînd discutam lucruri oficiale, Hitler a făcut cîteva observații cu privire la persoana mea. El a spus că viața mea ar putea fi în pericol și că, prin urmare, el a ordonat poliției secrete să mă protejeze. Poliția a verificat cu atenție apartamentul și mașinile mele, dar nu a găsit nimic suspect. Pentru prima dată în viața mea de militar, am decis să selectez soldați din echipajele tancurilor aflate la recuperare pentru paza apartamentului meu și a birourilor de la sediul central. Ei și-au îndeplinit cu onoare serviciul pînă la plecarea mea din funcție. Din cînd în cînd, au fost înlocuiți.

Fiind conștient de boala mea de inimă, Hitler m-a sfătuit să mă consult cu medicul său personal Morell și să-i urmez tratamentul. Am acceptat această ofertă și, curînd, am ajuns la consultație, dar, după sfatul medicului meu din Berlin, am refuzat injecțiile oferite de dl Morell, deoarece tratamentul lui Hitler, condus de Morell, a fost inefficient.

Tentativa de asasinat asupra lui Hitler i-a provocat răni destul de grave la brațul drept fiind afectate timpanul și tubul Eustachio al urechii drepte. El s-a recuperat foarte repede. Boala lui, care se manifesta prin spasmul nervos continuu al brațului stîng și al piciorului stîng, ușor de observat de toți cei care-l întâlneau, nu avea nimic de-a face cu încercarea de asasinat. Trauma psihică a lui Hitler a fost mai puternică decît rănilor; neîncrederea profundă în oameni în general, în Statul Major General și în generali în particular, caracteristică caracterului său, s-a transformat acum în ură. Ca efect al bolii de care suferea, i-au fost afectate puterea de judecată și atitudinea, vehemența transformîndu-se acum în cruzime, tendința de a blufa în perfidie. El mințea adesea fără ezitare și presupunea că și ceilalți îl mințeau tot timpul. Nu credea pe nimeni. Conversațiile, care au fost foarte greu de purtat cu el înainte, deveniseră o tortură care se amplifica lună de lună. El își pierde adesea autocontrolul și limbajul devenea din ce în ce mai violent. În cercul său intim, el nu întîmpina nicio obiecție din moment ce politicianul și gentilul Schmudt a fost înlocuit de neșlefuitul Burgdorf.

După discuția cu Hitler, am examinat pe scurt așa-numita „cameră operațională”, locul atentatului asupra lui Hitler, iar apoi sediul Statului major General al OKH. Camera era goală. Nu era nimeni. M-am plimbat în jurul tuturor camerelor și în cele din urmă am dat peste un caporal adormit, pe nume Riehl. L-am trimis să găsească pe careva dintre ofițeri.

Curînd el a venit împreună cu maiorul baron Freytag von Loringhoven, pe care l-am cunoscut ca ofițer în forțele blindate și care mi-a servit în 1941 ca ofițer de legătură. L-am numit pe Freytag adjutant al meu. Apoi am încercat să intru în legătură cu Statul major al grupurilor armate pentru a întreba despre situația de pe front. În biroul șefului Statului major General existau trei aparate telefonice, al căror scop nu era destul de clar pentru mine. Am ridicat receptorul unui telefon. Mi-a răspuns o voce feminină. Cînd mi-am spus numele, fata a scos un țipăt și a închis. A trecut ceva timp pînă cînd am reușit să stabileasc conexiunea de care aveam nevoie.

Situația de pe front, pînă în 20 iulie 1944, a fost abordată în capitolul precedent. Era uluitoare. Pentru a o remedia într-o oarecare măsură, era necesar, în primul rînd, să fie făcut operațional Statul major General al Forțelor terestre. Acest organ principal, care a condus frontul de Est, fusese dezorganizat. Predecesorul meu avea intenția de a transfera Statul major al Forțelor terestre în Maybah lîngă Zossen, aproape de Berlin. Mai multe departamente fuseseră deja mutate acolo: intendentul general, șeful serviciului militar de transport al forțelor armate și alte departamente importante. Departamentul de telecomunicații a fost în mod radical transformat. Prin urmare, din Prusia de Est, deși cu mare dificultate, era posibil să mențină contactul cu frontul și să se îngrijească de aprovizionarea armatei cu tot ce era necesar, care era responsabilitatea comandamentului Forțelor terestre. Primul lucru pe care trebuia să-l decid era să determin locul de comandă al Forțelor terestre. Locul pe care l-am ales era în Prusia de Est, unde se aflau Hitler și OKW-ul. Departamentele transferate la Zossen trebuiau aduse înapoi imediat.

Următoarea măsură de restabilire a ordinii a fost să completez departamentele Statului major General al Forțelor terestre. L-am invitat pe generalul Wenck, fostul șef al statului major al lui Schorner, să ocupe postul de șef al operațiunilor și, în curînd, i-am extins atribuțiile la funcția de șef al Departamentului de conducere operațională al Forțelor terestre; acestui departament i-a fost subordonat, de asemenea, un Departament organizatoric și un Departament pentru studiul armatelor străine din est, astfel încît întregul aparat operațional să fie într-o singură mînă. Colonelul von Bonin a fost numit șef al Departamentului de

operațiuni, iar locotenent-colonelul Wendland a fost numit șef al Departamentului organizatoric. La Departamentul de informații „Est” a fost numit un ofițer de informații cu experiență, colonelul Gehlen. Intendent general a fost numit colonelul Toppe în locul generalului Wagner care s-a sinucis. Generalul Berlin, fostul meu consilier de artilerie în Franța și Rusia, a fost numit Inspector General al Artileriei; generalul Praun, vechiul meu șef de comunicare în campaniile din anii 1940-1941, a devenit șeful Serviciului de comunicații al Forțelor terestre. Până când acești oameni au venit la posturi, până când s-au implicat în muncă, a trecut un anumit timp. Dintre foștii ofițeri proeminenți ai Statului major General al Forțelor terestre, generalul Gercke, șeful Serviciului militar de transport, a fost singurul care și-a păstrat postul.

În primele săptămâni de muncă, am depus toate eforturile pentru a mă asigura că întregul Stat major lucra în mod continuu. Pentru rezolvarea altor probleme presante nu am avut timp. Evenimente care pot părea acum foarte importante pentru noi, e posibil ca atunci să le fi ignorat, pentru nu era posibil să discutăm chestiuni care nu aveau legătură cu frontul. Pentru a salva situația de pe front, eu și toți noii mei colegi am lucrat fără să știm de odihnă și somn.

Care au fost consecințele reale ale evenimentelor din 20 iulie?

Omul, la viața căruia s-a atentat, a fost ușor rănit. Starea lui fizică, care deja nu era strălucită, s-a deteriorat. Echilibrul său mental a fost perturbat pentru totdeauna. Toate duhurile rele care trăiau în sufletul său au ieșit la suprafață. Acțiunile lui nu aveau nicio retenere.

Pentru ca uciderea lui Hitler să afecteze grav aparatul guvernamental al Germaniei, era necesar ca, alături de Hitler, să fie înlăturați pilonii regimului național socialist. Dar nimeni dintre aceștia nu erau cu Hitler în timpul atentatului. Eliminarea lui Himmler, Göring, Goebbels sau Bormann — ca să numesc pe cei mai importanți — nu a fost avută în vedere. Conspiratorii nu au încercat să creeze nici cea mai mică garanție pentru punerea în aplicare a planurilor lor politice, în cazul în care încercarea ar fi avut succes. Atentatorul, contele Stauffenberg, era conștient de acest defect în plan: cu câteva zile înainte de încercarea de asasinat la Obersalzberg, el intenționa să renunțe, remarcând că nu era

nici Himmler și nici Göring alături de Hitler. Nu se știe de ce contele Stauffenberg, știind lipsa condițiilor necesare pentru succesul politic complet al pasului său, a decis să acționeze în 20 iulie. Poate că s-a decis aflând despre ordinul de arestare a dr. Goerdeler. Dacă ar fi reușit încercarea de asasinare, conspiratorii ar fi trebuit să aibă un anumit număr de trupe pentru a accede la putere. Ei nu aveau nici o singură companie. Nu au putut lua puterea nici în Berlin, unde contele Stauffenberg a sosit cu avionul din Prusia de Est, primind vestea falsă despre succesul încercării de asasinat. Ofițerii și soldații unităților însărcinate să participe la manevrele „Valkyria”, nu au avut nicio idee despre planurile conspiratorilor. Aceasta explică acțiunile ulterioare. Ordinul meu de amânare a trimerii unităților militare din Berlin, a fost dat din motive complet diferite, de asemenea, nu au putut contribui la succesul conspiratorilor, deoarece aceștia nu au îndrăznit să facă cunoscut planul lor comandanților acestor unități. Pentru succesul conspirației nu au fost nici condiții de politică externă. Legături ale conspiratorilor cu figuri politice proeminente ale inamicilor noștri erau ca și inexistente. Nici unul dintre protagoniștii politici din tabăra adversarilor nu a întreprins nicio acțiune în sprijinul conspiratorilor. Nu ar fi greșit să presupunem că perspectivele statului german, chiar dacă încercarea ar fi avut succes, nu ar fi fost mai bune decât cele de azi. Inamicii noștri s-au gândit nu numai la eliminarea lui Hitler și a nazismului.

Primele victime ale încercării de asasinat au fost: colonelul Brandt — de la Departamentul operațional al Statului major General al Forțelor terestre, generalul Korten — șeful Statului major General al Forțelor aeriene, generalul Schmudt — adjutantul șef al lui Hitler și stenograful Berger. Unii angajați ai OKH și ai OKW au fost răniți. Acestea au fost jertfe inutile.

Următoarele victime au facilitat sau au simpatizat împreună cu familiile lor cu conspiratorii. Doar un mic număr de cei executați au participat activ la organizarea conspirației. Cei mai mulți au auzit despre conspirație și au plătit cu viața pentru că nu au făcut cunoscut poliției despre zvonurile auzite și pentru conversațiile avute în spatele scenei. Primii responsabili ai conspirației au căzut sinucigându-se: general-colonelul Beck, intendentul-general Wagner, generalul von Treskow,

colonelul baron Freytag von Loringhofen și alții. Contele Staufenberg, Olbricht, Mertz von Quirnheim și von Haeften au fost condamnați după un proces sumar al Curtea marțială și executați la ordinele lui Fromm.

Hitler a ordonat ca toți inculpații să fie judecați de o instanță generală: „Tribunalul poporului”. Acest ordin însemna că personalul militar să nu fie judecat de o instanță militară, ci de o instanță specială formată din judecători civili, și că instanța nu se va ghida după legile militare privind pedepsele și de dispozițiile privind executarea sentințelor judecătorești, ci după ordinele speciale ale lui Hitler dictate de ură și de setea lui de răzbunare. Sub dictatura hitleristă nu existau norme legale care să se opună acestor ordine.

Pentru a fi predați „Tribunalului poporului”, militarii suspectați de colaborarea cu conspiratorii sau de conștientizarea activităților acestora, trebuiau să fie demobilizați. Acest lucru trebuia făcut după ancheta pe care Hitler o atribuisese așa-numitei „Instanțe de onoare”. Componenta acestei instanțe era: feldmareșalul von Rundstedt — președinte, Keitel, Schroth, Kriebel, Kirchheim și eu — membri. Am cerut să nu fiu împovărat cu această mică sarcină atrăgătoare, referindu-mă la faptul că am fost supraîncărcat cu responsabilități pentru noua mea funcție, rămânând în același timp Inspectorul general al forțelor blindate. Cu toate acestea, cererea mea a fost respinsă. Am reușit doar să primesc un înlocuitor permanent — generalul Kirchheim — în cazul în care îndatoririle mele oficiale nu mi-ar permite să iau parte la întruniri. La început nu am participat la proces, dar Keitel m-a căutat și mi-a cerut în numele lui Hitler să particip la proces. Deci, trebuia să particip la două sau trei sesiuni teribile.

Ceea ce am auzit acolo a fost foarte trist și cutremurător.

Ancheta preliminară a fost condusă de obergruppenführer-ul SS Ernst Kaltenbrunner, șeful Biroului de securitate al Reichului (RSHA) și gruppenführer-ul SS Müller de la Gestapo. Primul, fost avocat austriac, al doilea a fost oficial bavarez. Ambii nu aveau nici o idee despre noțiunea de onoare a corpului ofițerilor. Despre Müller se putea spune că atitudinea sa față de ofițeri era un amestec de ură și alte sentimente josnice; era un individ rece și încrezut. Pe lângă aceste persoane, generalul Burgdorf, șeful direcției personal din Statul major General al Forțelor terestre, și primul său asistent, generalul Meisel, au participat la

întrunirile „Instanței de onoare”; ei erau observatori ai lui Hitler și responsabili de păstrarea înregistrărilor. Materialele anchetei preliminare conțineau mărturia scrisă a învinuitului, majoritatea confesiunilor erau făcute cu o sinceritate aproape inimaginabilă.

Faptul că acuzații se aflau la Gestapo și că de ei se ocupau anchetatori care gîndeau într-un mod complet diferit, evident, nu era conștientizat de acești nefericiți. Prin urmare, mărturia conținea nu numai ce era legat direct de acuzații înșiși, ci și detalii despre alții. Orice persoană a cărei nume a fost menționat în aceste mărturii a fost apoi arestată și interogată. Astfel, Gestapo-ul avea în curînd în fața lui o imagine aproape completă a conspirației, cunoștea amploarea și cercul participanților săi. Și nu numai asta. Cu mărturisirea sinceră a învinuitului, de multe ori pur și simplu era imposibil să-l declarăm nevinovat și neparticipant la conspirație. Deși rar am participat la întîlniri, am încercat să salvez oamenii cînd a fost posibil. Din păcate, foarte puțini oameni au reușit să scape. Alți membri ai instanței au acționat în același spirit, în special Kirchheim, Schroth și Kriebel.

Am fost întotdeauna susținuți de feldmareșalul von Rundstedt.

„Curtea de onoare”, după ancheta preliminară a Gestapo-ului, trebuia numai să decidă care dintre acuzați, pentru complicitate sau conștientizare, va fi sau nu va fi judecat de „Tribunalul poporului”. Dacă se lua decizia de a transfera acuzatul la tribunal, atunci administrația militară relevantă făcea propunerea de demobilizare din Wehrmacht a acuzatului. În acest caz, competența instanței militare nu mai era valabilă. O astfel de decizie putea fi luată numai pe baza documentelor disponibile; interogarea acuzatului nu era permisă.

În desfășurarea acestor procese neplăcute, trebuia să intrăm în conflicte serioase cu conștiința noastră. Era necesar să ne gîndim la fiecare cuvînt; nu voiam ca prin micșorarea vinovăției unuia, să lovim alți oameni necunoscuți sau deja arestați. Pedepsele cu moartea emise de „Tribunalul poporului” au fost executate prin spînzurare — o metodă de pedepsire nepracticată de justiția germană. Înainte de aceasta, militarii condamnați la moarte erau împușcați. Pedepsa cu moartea prin spînzurare a fost adusă din Austria. Din păcate, este încă practică și astăzi.

Cel care pregătește comiterea unei lovituri de stat ia în considerare faptul că, în caz de eșec, el va fi acuzat de trădare și va plăti cu viața. Dar care dintre cei executați pentru participarea la conspirația din 20 iulie 1944 s-a gândit la acest lucru? Probabil foarte puțini. În orice caz, acest argument nu a fost recunoscut de Hitler. Și s-a dovedit că unii ofițeri care au fost condamnați, doar în ajunul zilei de 20 iulie au aflat că se pregătește o lovitură de stat și că nu au putut să informeze imediat autoritățile competente despre acest lucru, deoarece nu și-au dat seama imediat de importanța zvonului auzit. Persoane complet neimplicate au fost atrase în circuitul dezastruos, deoarece încercau să-și ajute tovarășii.

Cel mai frapant exemplu al unei astfel de neparticipări este cazul generalului Gustav Heisterman von Ziehlberg, ginerele distinsului inspector și comandant de divizie, generalul Tschischwitz. La 20 iulie, Ziehlberg comanda o divizie pe frontul de Est. Șeful statului său major, maiorul Kuhn, care a lucrat anterior în departamentul organizatoric al Statului major al Forțelor terestre cu generalul Stief, știa despre complot. Ziehlberg a primit o telegramă în care i s-a ordonat să-l aresteze pe Kuhn și să-l trimită la Berlin sub o escortă sigură. Ziehlberg i-a permis lui Kuhn să se deplaseze singur spre noul post de comandă. În acest fel i-a dat posibilitatea să se sinucidă. Dar Kuhn nu a profitat de ocazia de a se împușca, așa cum i-a sugerat Ziehlberg, ci a fugit spre inamic. Ziehlberg a fost arestat și dus în fața tribunalului militar. Curtea a emis o sentință foarte ușoară.

Curînd, Hitler a aflat, a ordonat o nouă anchetă care să conducă la condamnarea lui Ziehlberg, deoarece Kuhn, care servea la acea dată în Departamentul de organizare al Statului major al Forțelor terestre, știa multe informații secrete, prin urmare, fuga sa la inamic putea aduce prejudicii considerabile frontului nostru. În februarie 1945, Ziehlberg a fost împușcat. Aceeași soartă a avut-o și ginerele generalului Gothsche, deși din alt motiv: ginerele și-a exprimat opinia că acest război nu poate fi câștigat.

Soarta condamnaților a fost tristă, dar a rudelor lor a fost chiar mai tristă. Arestările poliției le-au produs chinuri incredibile și tortură psihică. Numai unii dintre ei puteau fi ajutați să-și amelioreze suferința.

Din toate punctele de vedere urmările atentatului au fost înfricoșătoare. Eu însumi mă opun oricărei crime. Religia noastră creștină dă o poruncă clară în această privință. Prin urmare, nu pot aproba atentatul. Dar indiferent motivele religioase, trebuie să spun că lovitura de stat de atunci nu avea condiții politice interne și nici externe, pentru reușită. Pregătirile erau complet inadecvate, selectarea persoanelor pentru cele mai importante posturi guvernamentale era incomprehensibilă. Conspirația a fost organizată pentru prima dată de Dr. Goerdeler, un idealist care se gîndea să efectueze o lovitură de stat fără atentat. El și conspiratorii săi au fost, fără îndoială, convinși că ar fi fost spre binele poporului. Dr. Goerdeler a cooptat un număr mare de figuri proeminente pentru guvern și a pregătit liste care, din propria sa neglijență, au căzut în mâinile Gestapo-ului.

Am citat deja caracterizarea general-colonelului Beck, care urma să fie făcut șef de stat. Comportamentul său din 20 iulie a confirmat corectitudinea opiniei mele. Feldmareșalul von Witzleben era bolnav. Adevărat, el îl ura pe Hitler, dar nu avea hotărîrea necesară pentru a realiza o lovitură militară într-o situație atît de tensionată. General-colonelul Hoepfner era un militar curajos, dar mă îndoiesc că era pe deplin conștient de importanța acțiunilor sale pe 20 iulie. Generalul Olbricht era un ofițer foarte capabil, știa bine îndatoririle sale oficiale, dar nu avea nici drepturi de comandă, nici trupe pe care să se poată baza într-o lovitură de stat. Pînă la 20 iulie 1944, adică timp de cîțiva ani, au avut loc discuții și întîlniri. Cercul de oameni care erau conștienți de planurile conspiratorilor se extindea constant. Nu este surprinzător faptul că, în cele din urmă, Gestapoul a dat de urma unor cercuri ale conspiratorilor. Amenințarea cu un val de arestări era iminentă; aparent, acest lucru l-a determinat pe impulsivul conte Stauffenberg să nu mai ezite, deși nu era în contact și consens cu toți conspiratorii. Încercarea de asasinat a eșuat. El a calculat greșit eficacitatea bombei și s-a purtat foarte nechibzuit. Acțiunile general-colonelului Fromm, comandantul armatei de rezervă, erau de neînțeles. În cele din urmă, și el însuși a fost victima atentatului eșuat. Generalul Heinrich von Stülpnagel, comandantul trupelor din Franța, un mare idealist pe care l-am cunoscut bine călătorind la Paris, a trebuit să moară de o moarte îngrozitoare. Dar cea mai rea a fost moartea feldmareșalului Rommel, despre care am aflat

cînd eram deja în captivitate. Abia cînd am auzit de asta mi-am dat seama de toată amploarea tragediei prin care trecusem.

Bineînțeles, de mai multe ori s-a pus întrebarea: ce s-ar fi întîmplat dacă atentatul ar fi avut succes. Nimeni nu poate răspunde. Un lucru pare sigur: la vremea aceea, cea mai mare parte a poporului german încă credea în Adolf Hitler și, prin urmare, conspiratorii au decis eliminarea unei singure persoane, care, probabil, ar fi împiedicat o catastrofă militară completă. Ura poporului ar fi apăsător în primul rînd asupra corpului ofițerilor, a generalilor și a conducerii militare — nu numai în timpul războiului, ci și după. Ura și disprețul poporului s-ar fi transferat asupra soldaților care, în toiul unei lupte crîncene cu dușmanul, încălcîndu-și jurămîntul și eliminînd șeful statului, ar fi lăsat în derivă nava. Nu cred că inamicii noștri ne-ar fi tratat mai bine dacă ar fi reușit atentatul, decît ne tratează acum după înfrîngerea noastră.

Dar se poate pune întrebarea: ce s-ar întîmpla la urma urmei? Aș vrea să spun doar un singur lucru. Se scrie și se vorbește mult despre rezistența față de regimul lui Hitler; dar cine dintre acești vorbitori și scriitori, care au avut cîndva acces la Hitler, a încercat cel puțin vreunul, măcar o dată să i se opună? Cine a îndrăznit să se opună cel puțin o dată lui Hitler, să-și exprime opziția și să insiste față în față cu dictatorul? Așa trebuia procedat. În vremea cînd mă duceam la Hitler la raport și să port cu el numeroase discuții pe teme militare, tehnice și politice, am văzut foarte puțini care au făcut-o, din care, din păcate, doar cîtiva au supraviețuit.

Cei mai mulți doar șopteau în spatele scenei și încercau numai să incite pe alții la acțiuni active, refuz cu desăvîrșire să numesc astfel de persoane luptători ai rezistenței. Cel care avea o opinie diferită de a lui Hitler era obligat să-i spună destul de deschis, dacă avea ocazia. Acest lucru trebuia făcut, în primul rînd, atunci cînd era absolut necesar, cînd încă avea sens, și anume în anii de dinainte de război. Cine și-a imaginat clar că politica lui Hitler ar duce la război, că era necesar să se prevină războiul, că războiul ar fi o nenorocire pentru poporul nostru, trebuia să caute și să găsească o oportunitate, înainte de război, să-i spună lui Hitler și poporului german acest lucru cu toată claritatea, dacă nu chiar în Germania, apoi din străinătate. Au făcut acest lucru, la vremea lor conspiratorii?

Am văzut soldații germani în două războaie grele. În al doilea război mondial, am avut onoarea de a fi unul din comandanții lor. În bătălii, au fost trădați cu urmări mortale dar au rămas loiali jurământului lor, în ciuda oricărui dezastru amenințător. Așa și trebuie să rămână. Numai acest devotament, acest eroism de nedescris va ajuta la revigorarea unui popor puternic și sănătos, a unui stat puternic și sănătos.

Fie ca Dumnezeu să acorde tinerei generații, pe această bază nobilă, într-un mod pașnic, să restabilească o nouă Germanie, care să fie respectată de celelalte națiuni.

Capitolul XI Șef al Statului Major General

Să ne întoarcem la grava situație militară.

După ce Statul major General al Forțelor terestre a devenit operațional, s-a dovedit că acționa cu o încetineală extremă. Acest lucru s-a datorat faptului că Hitler și-a păstrat dreptul de a aproba toate problemele, chiar și pe cele minore, și nu a vrut să dea șefului Statului major competențele minime în domeniul emiterii de ordine. Prin urmare, într-un memorandum trimis lui Hitler, am cerut să-mi acorde dreptul să dau instrucțiuni grupurilor de armate de pe frontului de Est în toate chestiunile de principiu și să rezolv toate problemele legate de Statul major General în întregul său. Hitler a respins ambele mele cereri. Propunerile mele au fost contestate de Keitel și Jodl. Refuzul a fost scris de Keitel însuși. La cererile mele, Jodl a răspuns: „Statul major General trebuie, în general, desființat!” Dacă cei mai influenți membri ai corpului ofițerilor, au tăiat creanga pe care stăteau, atunci nu mai era nicio speranță pentru salvarea instituției. Consecințele acestui fapt s-au manifestat imediat într-o serie de încălcări grave ale disciplinei, forțându-mă să-i înlătur pe autorii lor din Sediul comandamentului principal a Forțelor terestre — singurul organism în care aveam drepturi disciplinare limitate. Profitând de ocazie, i-am spus lui Hitler

despre măsurile pe care le-am luat. El m-a privit cu surprindere, dar nu a rostit nici un singur cuvânt.

Odată, într-una din primele zile ale muncii mele în noul post, i-am spus lui Hitler că vreau să vorbesc cu el în mod privat. El a întrebat: „Ce vreți să spuneți: chestiuni de serviciu sau private?” Bineînțeles, era vorba de chestiuni oficiale, care puteau fi discutate cu claritate numai între patru ochi. La discutarea unor astfel de probleme al treilea era inutil. Hitler însuși știa acest lucru foarte bine, dar mi-a respins cererea spunând că ar putea discuta probleme de serviciu cu mine numai în prezența feldmareșalului Keitel și a doi stenografi. Ca urmare a unor astfel de reguli, rareori am avut ocazia de a-i vorbi comandantului suprem cu franchețe fără a-i știrbi autoritatea. Și aceste reguli referitoare la întâlnirile mele cu Hitler, au fost sugerate, tot de către feldmareșalul Keitel, care se temea că va afla cu întârziere despre problemele importante și că va fi dat de o parte. Trebuia să conduc Statul major în aceleași condiții suportate de predecesorul meu. Firește, acest lucru nu a contribuit la buna desfășurare a activităților.

Situația de pe frontul de Est din 21 iulie 1944 (ziua când am fost forțat să accept funcția de șef al Statului major General) era foarte nefavorabilă nouă.

Situația pe frontul Grupului de armate „Ucraina Sud”, care includea Armatele 6 și 8 germane, unitățile românești și o parte a forțelor ungare, părea cea mai stabilă. Frontul acestui grup de armate trecea pe la gura Nistrului în amonte prin regiunea la est al orașului Chișinău, la nord de Iași și sud de Fălticeni, apoi, traversând râurile Prut și Siret, spre izvoarele râului Siret. Grupul de armate „Ucraina de Sud”, în bătăliile de primăvară (martie-aprilie), a respins atacurile inamice la nord de Iași și apoi a reușit să trimită mai multe divizii în rezervă; a fost comandat de generalul Schorner, care se bucura de încrederea deosebită din partea lui Hitler.

Grupul de armate „Ucraina Nord” era adiacent Grupului de armate „Ucraina de Sud”. Până la 12 iulie 1944, s-a apărat cu succes pe un front care trecea de la Rădăuți, pe cursul superior al Siretului, la est de Deliatin, prin Buceaci, Tarnopol, Ezerna, Beresteciko și în raionul de la sud de Kovel. La 13 iulie, sovieticii au lansat o ofensivă și au rupt frontul

grupului în trei locuri, capturînd pe 21 iulie Lvov, cotul râului San la nord de Przemyśl, Tomaszów, Holm și Lublin. Sovieticii au avansat adînc, apropiindu-se de linia Pulawy pe Vistula, Brest- Litovsk (Brest) pe Bug.

Situația Grupului de armate Centru, după 22 iulie 1944, a fost pur și simplu catastrofală; nu se putea imagina nimic mai rău. În perioada 22 iunie — 3 iulie 1944, sovieticii au lansat o ofensivă și au rupt frontul german între râurile Pripyat și Berezina, la Rogacev, Ciaussa, la nord de Orșa și în zona Vitebskului. După ce am suferit pierderi uriașe (aproximativ douăzeci și cinci de divizii), frontul s-a stabilizat pe linia David-Gorodok, Baranovici, Molodecino, Koziana, Dvina de Vest, la nord de Poloțk. În zilele următoare, sovieticii, care au dezvoltat energic o ofensivă reușită, au ocupat Pinsk, precum și Prujan, Volkovišk, Neman, estul Grodno, Kovno (Kaunas), Dvinsk (Daugavpils), Idrița. Cu această lovitură, nu numai Grupul de armate Centru, dar și Grupul de armate Nord, a fost pus într-o situație extrem de dificilă. Pînă la 21 iulie, sovieticii au părut să se grăbească să ajungă la râul Vistula de la Sandomierz la Varșovia, precum și prin Sedlec, Bielsk Podlaski, Bialystok, Grodno, Kovno (Kaunas) și, cel mai neplăcut, prin Panevėžys către Siauliai și Mitava (Jelgava). La nord de Mitava, inamicul a ajuns pe coasta golfului Riga, izolînd Grupul de armate Nord de celelalte fronturi.

Grupul de armate Nord, al cărui flanc drept era la nord de Poloțk, apăra linia frontului la nord de Poloțk, Idrița, Ostrov, Pskov, Lacul Ciudskoe, Narva și mai departe la coasta golfului Finlandei.

Ca urmare a catastrofei Grupului de armate Centru, Grupul de armate Nord a trebuit să-și retragă flancul drept, la 21 iulie 1944, pe linia Mitava (Jelgava), Dvinsk (Daugavpils), Pskov. Dar, desigur, nu a fost ultima retragere.

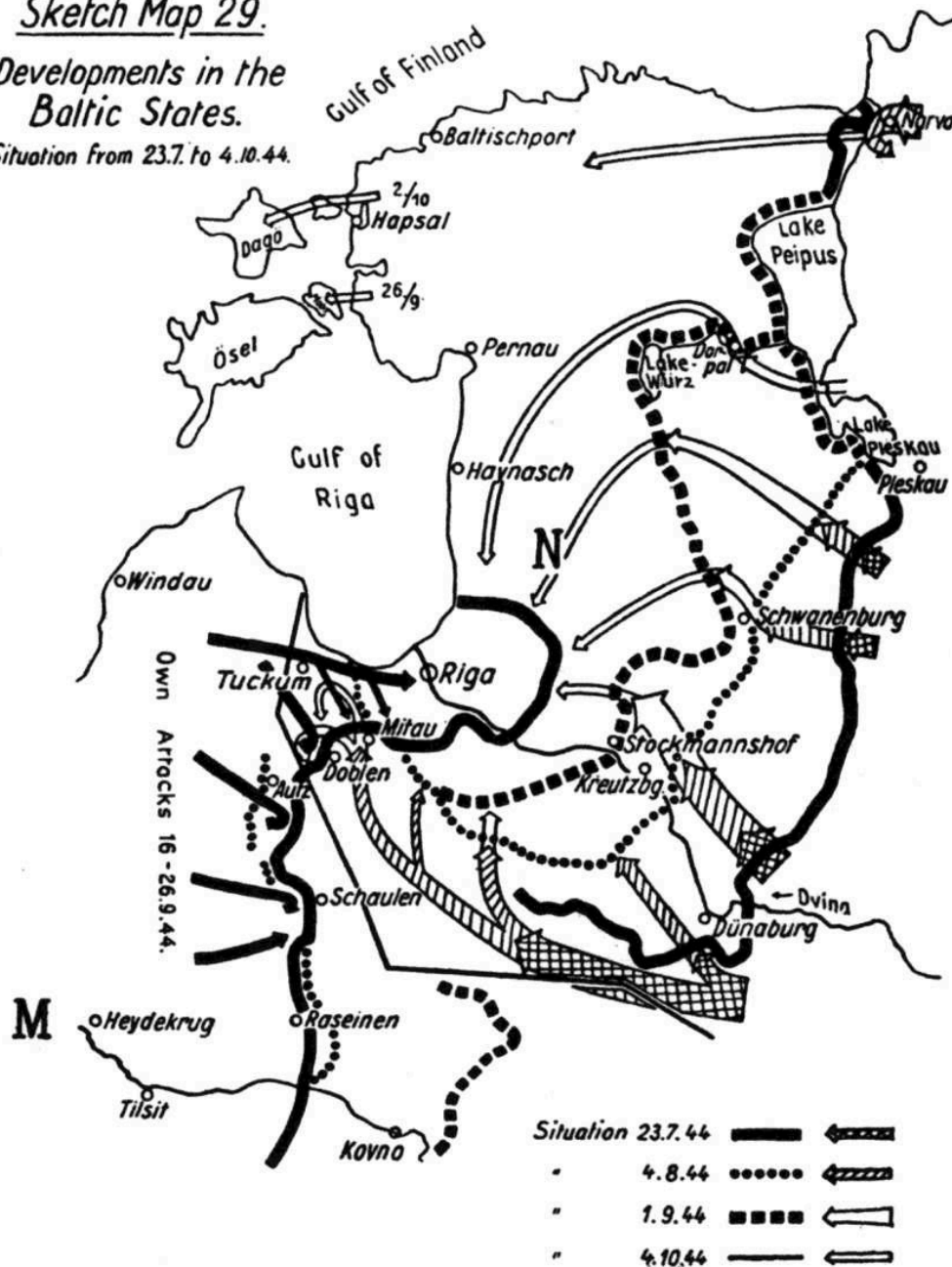
De la predecesorul meu, am primit nu numai un stat major dezorganizat, dar și un front complet dezintegrat. Comandamentul principal al Forțelor terestre nu avea rezerve. Singurele forțe pe care le-am avut erau în România, în spatele Grupului de armate Ucraina de Sud. O singură privire pe harta căilor ferate a fost suficientă pentru a înțelege că transferul acestor rezerve va dura mult timp. Puținele forțe care puteau fi luate din armata de rezervă fuseseră deja trimise Grupului de armate Centru, care a suferit cele mai multe pierderi.

După ce am fost de acord cu comandantul Grupului de armate Ucraina de Sud, unde șeful statului major era generalul Wenk, care cunoștea situația din România, i-am sugerat lui Hitler să retragă din România toate diviziile care pot fi scoase de pe front și să le folosească pentru a astupa breșa și restabili legătura dintre grupurile de armate Centru și Nord. Transferul acestor forțe a început imediat. În plus, Hitler a ordonat schimbarea între ei a comandanților grupurilor de armate Ucraina de Sud (Schorner) și Nord (Friesner).

Sketch Map 29.

Developments in the Baltic States.

Situation from 23.7. to 4.10.44.

29: Situația frontului în țările baltice între 23. 07. 1944 — 04. 10. 1944

Comandantul Grupului de armate Ucraina de Sud a primit un grad avansat de autonomie, ceea ce era neobișnuit pentru sistemul de conducere al lui Hitler. Ca urmare a acestor măsuri viguroase, a fost posibilă oprirea avansării sovieticilor în zona Dobeles, Tukum (Tukums) și Mitava.

Acum plănuisem nu numai stabilirea legăturii dintre ambele grupuri de armate, ci și evacuarea trupelor germane din statele baltice, pentru a scurta în mod semnificativ linia frontului.

Evacuarea trupelor germane din statele baltice era deja necesară, deoarece aceasta era singura modalitate de a salva Grupul de armate Nord de la distrugere, grup care se apăra pe un front extrem de extins. Generalul Schorner a primit ordin să trimită propunerile sale pentru evacuarea trupelor din statele baltice. El vroia să-și îndeplinească această sarcină în 3-4 săptămâni, dar situația din teren nu permitea acest lucru. A trebuit să acționăm rapid pentru a face față inamicului și pentru a retrage forțele principale ale Grupului de armate în Prusia de Est, păstrând în același timp capacitatea lor de luptă. Prin urmare, am ordonat evacuarea trupelor germane din Estonia și Lituania în decurs de o săptămână, crearea de poduri în regiunea Riga și concentrarea imediată a tuturor trupelor motorizate și blindate în raionul de la vest de Siauliai. În acest raion, mă așteptam la o altă lovitură sovietică; aici era necesar să se oprească ofensiva lor, pentru a permite Grupului de armate Nord din țările baltice să stabilească din nou legătura cu Grupului de armate Centru.

Ca urmare a contraofensivei trupelor germane în intervalul 16 — 26 septembrie 1944, a fost restabilită legătura între cele două grupuri de armate; aici un mare merit a avut curajosul colonel conte Strachwitz și divizia sa de tancuri improvizată. Imediat ar fi fost necesar să se utilizeze poziția favorabilă creată, dar Grupul de armate Nord nu a reușit să facă acest lucru. Schorner nu a crezut că sovieticii vor lansa o nouă ofensivă la vest de Schaulen, el credea că aceasta va începe la Mitau (Jelgava). Prin urmare, contrar directivei semnate de Hitler, el a reținut tancurile sale în zona Mitau. Solicitățile mele privind punerea în aplicare a directivei nu au fost luate în considerare.

Nu pot spune sigur, dar este cu totul posibil ca Schorner să fi acționat cu permisiunea lui Hitler, cu care a menținut o legătură directă. Drept urmare, frontul german a fost din nou spart, la vest de Schaulen, în luna octombrie. Între Memel (Klaipeda) și Libava (Liepaja), sovieticii au ieșit la Marea Baltică. Grupul de armate Nord, după a doua încercare nereușită de a restabili controlul de-a lungul coastei, a fost în cele din

urmă izolat de restul forțelor germane; aprovizionarea cu muniții și hrană era posibilă numai pe mare.

Am insistat în fața lui Hitler pentru retragerea acestor trupe valoroase, absolut necesare pentru apărarea Germaniei; această insistență a rămas fără succes dar a otrăvit atmosfera.

În timp ce pe flancul stîng al vastului front s-au desfășurat importante regrupări și s-au purtat lupte grele. Feldmareșalul Model, care dovedind curaj personal, a stabilizat frontul Grupului de armate Centru pe punctul de a fi străpuns la est de capitala poloneză. La 1 august 1944, o revoltă a polonezilor a izbucnit la Varșovia sub conducerea generalului Bor-Komorowski. Această răscoală în spatele trupelor noastre a fost o amenințare extrem de periculoasă. Comunicarea cu unitățile armatei a 9-a a generalului von Vormann, care acționa pe front, a fost întreruptă. Era imposibil să nu se țină seama de posibilitatea stabilirii rapide a interacțiunii dintre sovietici și polonezii insurgenți. Am depus o cerere pentru includerea Varșoviei în zona de luptă a forțelor terestre. Cu toate acestea, vanitatea guvernatorului general Frank și Reichsführerul SS Himmler l-a influențat pe Hitler să declare că Varșovia (în ciuda faptului că se afla în imediata vecinătate a frontului) nu aparține zonei de luptă, ci rămîne subordonată guvernatorului general. Suprimarea revoltei a fost încredințată Reichsführerului SS. Acesta, la rîndul său, a atribuit această sarcină Gruppenführer-ului SS von dem Bach-Zelewski , căruia i-au fost subordonate în acest scop cîteva unități SS și poliție.

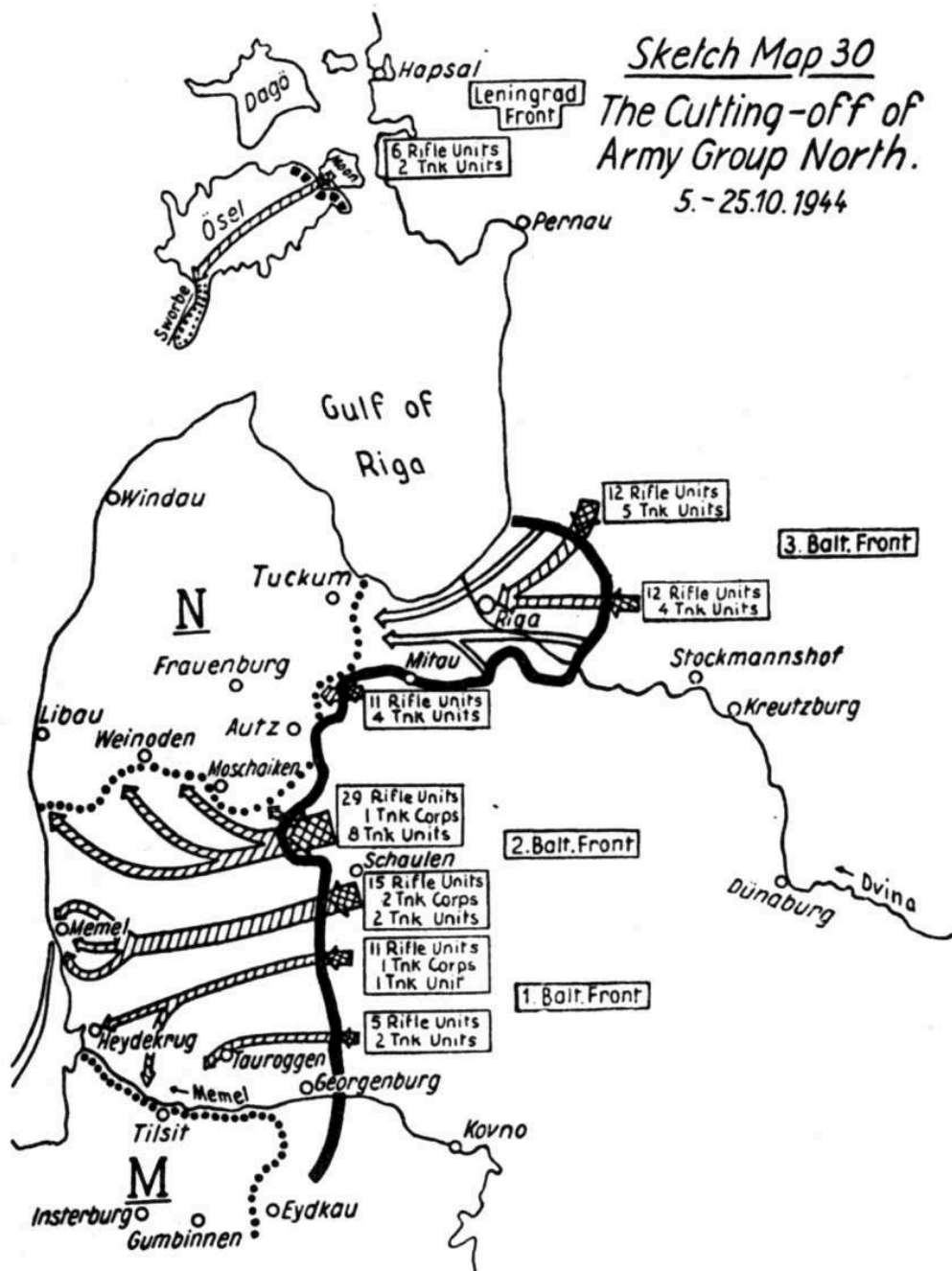
Luptele, care durau de cîteva săptămîni, erau feroce. Formațiile SS care au participat la suprimarea revoltei au fost doar subordonate din punct de vedere operațional trupelor SS, dar nu au intrau în componența lor; așadar nu aveau o disciplină impecabilă. Brigada Kaminsky era formată din foști prizonieri de război, în principal din Rusia, ostili polonezilor; brigada lui Dirlewanger era formată din infractori germani aflați în perioada de probă. Cînd aceste elemente dubioase au fost forțate să moară, să lupte pentru fiecare stradă, pentru fiecare casă din oraș, nu au arătat un moral prea bun. Von dem Bach-Zelewski însuși, raportîndu-mi despre necesarul de armament al unităților sale, m-a informat despre atrocitățile subordonaților lui, pe care nu le-a putut opri. Informațiile lui m-au îngrozit, așa că a trebuit să-i raportez totul lui Hitler în acea seară și să cer eliminarea ambelor brigăzi de la Frontul de

Est. La început, Hitler nu a fost de acord să-mi satisfacă cerințele. Dar chiar și ofițerul de legătură al lui Himmler cu Hitler, brigadeführer SS Fegelein, a fost forțat să recunoască cele afirmate de mine: „Da, mein Führer, sînt cu adevărat nebuni!” Hitler nu a avut de ales decît să accepte propunerea mea. Von dem Bach s-a asigurat că șeful brigăzii, Kaminsky, a fost împușcat; prin aceasta a scăpat de un martor incomod.

Abia la 2 octombrie 1944 revolta a fost zdrobită. Avînd în vedere faptul că rebelii erau predispuși să capituleze, l-am sfătuit pe Hitler să adere la principiile dreptului internațional și să-i trateze ca prizonieri de război pentru a pune capăt măcelului fără sens cît mai repede. Hitler a fost de acord cu această propunere; general-colonelul Reinhardt, care la 15 august l-a înlocuit pe Model la comanda Grupului de armate Centru, a primit o directivă în acest sens.

În lupta împotriva rebelilor este întotdeauna dificil să se distingă luptătorii organizați de civili. Generalul Bor-Komorowsky însuși a scris despre acest lucru:

„În lupte, comandantii noștri nu au distins prea mult soldații de civili. Oamenii noștri nu au purtat uniforme militare și nu am putut împiedica populația civilă să poarte căști cu culorile alb-roșu. Populația civilă, ca și soldații armatei naționale, folosea arme capturate (germane), ceea ce a făcut dificilă distribuirea cu strictețe a muniției. *Pentru un soldat german, rebelii civili au folosit* mai multe proiectile și grenade de mînă. Fiecare raport care a venit la mine conținea plîngeri cu privire la utilizarea fără rost a muniției.”

30: Izolarea Grupului de armate Nord, 05 — 25 octombrie 1944

Din moment ce polonezii purtau uniforme militare germane preluate din depozitele confiscate de la noi, situația germanilor a devenit complexă și, astfel, tendința lor de a distruge fără milă inamicul s-a amplificat. Prin urmare, nu este surprinzător faptul că Hitler, căruia Fegelein și Himmler i-au relatat în mod regulat despre evenimentele de

la Varșovia, a fost deseori indignat dând ordine stricte cu privire la tactica ostilităților și a atitudinii față de locuitorii Varșoviei. Această furie a fost exprimată în instrucțiunile Înaltului comisar al SS și al Poliției din zona estică către Guvernatorul general al orașului Cracovia, dr. Frank, din data de 11 octombrie 1944:

„*Noua politică față de Polonia.*

Obergruppenführer-ului SS von dem Bach i s-a încredințat sarcina de a pacifica Varșovia, adică va distruge complet orașul chiar înainte de sfârșitul luptelor. Vor fi demolate toate clădirile, exceptându-le pe cele necesare armatei germane pentru realizarea fortificațiilor. Înainte de declanșarea distrugerii totale, toate tipurile de materii prime, textile și mobilier trebuie scoase din oraș. *Aceasta este principala sarcină a administrației civile.*”

În acel moment nu știam nimic despre acest ordin, care a fost dat de linia SS; despre el am citit prima dată în 1946 într-o închisoare din Nürnberg. Zvonurile despre intenția de a distruge complet Varșovia, au circulat dinspre OKW, iar izbucnirea de furie a lui Hitler în prezența mea, în legătură cu evenimentele din Varșovia, m-a determinat să menționez în următorul raport necesitatea de a păstra orașul, declarat în ordinul lui Hitler fortăreață în care trupele germane trebuie să reziste asaltului sovietic. A fost cu atât mai important să se păstreze clădirile, deoarece Vistula la acea dată a devenit linia frontului care a trecea prin oraș.

În timpul revoltelor repetate din 1943-1944 Varșovia a fost deja grav afectată și, ca rezultat al luptelor din toamna anului 1944, înainte ca sovieticii să-și înceapă ofensiva din ianuarie 1945, clădirile rămase întregi în acest oraș nefericit au fost distruse.

După capitulare, rebelii capturați au fost predați SS-ului. Bor-Komorowski era un cunoscut al lui Fegelein; ei s-au întâlnit în repetate rînduri la întrecerile sportive internaționale de dinainte de război. Fegelein s-a îngrijit de el.

S-a pus frecvent întrebarea de ce rușii, care știau despre revolta de la Varșovia, nu a făcut mai mult pentru a o ajuta și, mai mult, au oprit ofensiva lor de-a lungul liniei Vistulei. Nu poate exista nicio îndoială că polonezii care s-au răsculat erau loiali Guvernul în Exil, de la Londra. Ei

reprezentau acele elemente din Polonia care era conservatoare și care privea spre Occident. S-ar putea presupune că Uniunea Sovietică nu avea niciun interes să vadă aceste elemente întărite printr-o răscoală reușită și prin capturarea capitalului lor. Fără îndoială, sovieticii doreau ca meritul pentru astfel de acțiuni să revină guvernului comunist, subordonat lor, cu sediul la Lublin.

Dar aceasta este o chestiune pe care foștii aliați trebuie să o rezolve între ei. Tot ce conta pentru noi era că rușii se opriseră pe Vistula ceea ce ne-a asigurat un scurt respiro.

La 25 iulie 1944, o încercare a Corplui 16 de tancuri sovietic de a traversa Vistula peste podul feroviar de la Deblin a eșuat. Pierderile inamicului au însumat 30 de tancuri. Podul a fost aruncat în aer în timp util. Alte formațiuni sovietice blindate au fost oprite la nord de Varșovia. Noi, germanii, aveam la acea vreme impresia că apărarea noastră a forțat inamicul să oprească ofensiva.

La 2 august, armata 1 poloneză „Forțele Armate ale Poloniei Libere și Democrate” a lansat trei divizii în ofensiva de pe Vistula, în sectorul Pulawy, Deblin. În ciuda pierderilor grele, polonezii au reușit să captureze un cap de pod și să-l păstreze pînă la apropierea trupelor sovietice.

Lîngă Magnuszew pe Vistula, Frontul 1 bielorus a reușit, de asemenea, să creeze un cap de pod întărit. Trupele care au trecut Vistula în acest sector aveau sarcina de a avansa de-a lungul malului vestic al Vistulei spre Varșovia, dar au fost oprite la rîul Pilica.

Cu toate acestea, pe 8 august, comandamentul armatei a 9-a germane a avut impresia că încercarea sovieticilor de a ocupa Varșovia cu o lovitură bruscă a eșuat datorită rezistenței apărării germane, în ciuda revoltei poloneze, care, din punctul de vedere al inamicului, a început prematur. Statul major al armatei a relatat că în perioada 26 iulie — 8 august 1944 au capturat 603 prizonieri, 41 de dezertori și au distrus 337 de tancuri și au luat următoarele trofee: 70 de tunuri, 80 de tunuri anti-tanc, 27 de mortiere și 116 de mitraliere. Acestea erau cifre impresionante după o lună de lupte continue.

Pînă la acea dată, atît în est cît și în vest, nu s-au construit fortificații defensive. Hitler credea că în vest am putea să ne bazăm pe zidul

Atlanticului însă în est, a afirmat că, dacă construim fortificații, atunci generalii își vor apăra zonele mai puțin energic și ar fi predispuși să se retragă în spatele liniilor defensive. Cu toate acestea, după eșecurile care ne-au lipsit de aproape toate teritoriile ocupate în est, după ce frontul de Est a avansat amenințător aproape de granițele Germaniei, era necesar să facem ceva, astfel încât unele mici eșecuri să nu afecteze imediat situația generală. După părerea mea, despre care i-am vorbit lui Hitler în ianuarie, era necesar, în primul rând, să refacem vechile zone fortificate din est. Apoi, liniile de apărare dintre aceste zone fortificate și cele mai importante linii de alimentare ar trebui restaurate.

Am dezvoltat împreună cu inspectorul general al trupelor de geniu, Jakob, un plan de construcție. Pentru a dezvolta planuri de construirea fortificațiilor, am ordonat ca departamentul fortificații al Statului major General, dizolvat de predecesorul meu, să fie restabilit, iar locotenent-colonelul Thilo a fost numit șef al acestui departament. Am emis planul, pe care l-am elaborat sub responsabilitatea noastră personală, ca ordin al autorităților competente și apoi l-am prezentat lui Hitler, raportînd că, avînd în vedere importanța extremă și urgența acestei chestiuni, trebuie să solicit aprobarea retroactivă a planului. Hitler a acceptat imediat să facă acest lucru; nu am putut recurge des la această metodă.

În orice caz, a început construcția fortificațiilor. Lucrările de terasament au fost efectuate, de regulă, de către voluntari: femei, copii și bătrîni, toată forța de muncă pe care țara noastră o putea alocă fiind implicată. Organizația „Tineretul hitlerist” ne-a oferit un mare ajutor. Toți acești germani curajoși, în ciuda vremii nefavorabile, au lucrat cu mare dăruire și cu un sentiment al datoriei în speranța că se va crea un scut pentru patria lor iubită, pentru a oferi soldaților liniile defensive în așteptarea unor lupte grele. Adevărat, după aceea, munca lor nu a justificat toate speranțele pe care ni le-am pus, și ei, și eu. Și aceasta nu poate fi pusă pe seama oamenilor care au construit fortificații, nici nu explică eroarea principiului în sine. Fortificațiile nu au fost prevăzute cu garnizoane și arme, deoarece frontul de Vest, datorită necesităților imediate, a cerut și a primit totul, chiar și rezervele pentru frontul de Est care a primit doar resturi ce nu puteau fi folosite în Vest.

Aici este oportun să-mi exprim recunoștința sinceră pentru oamenii care au construit fortificațiile, pentru ajutorul lor altruist și conștiincios.

În plus, multe linii de apărare construite de ei au servit scopului lor o lungă perioadă de timp. Sperăm că va veni timpul când apărarea zonelor Koenigsberg (Kaliningrad), Danzig (Gdansk), Glogau (Glogow) și Breslau (Wroclaw) va fi studiată cu toată imparțialitatea. Nimeni nu poate spune în ce ritm va decurge ofensiva rusească și ce alte teritorii germane vor fi lovite de influența lor distructivă dacă nu ar fi fost construit sistemul de apărare a Germaniei.

Mi-a fost destul de clar că fortificațiile construite pot rezista unui asediu numai dacă sînt înzestrate cu garnizoane, arme și diverse rezerve. Prin urmare, am ordonat formarea de echipe de persoane inapte pentru serviciul militar, care nu erau pe deplin restabilite pentru operațiuni militare, dar pentru organizarea adecvată a serviciilor alimentare și medicale ar putea servi în zonele fortificate. Inițial, s-au format pentru fortificații, din persoane reformate, o sută de batalioane de infanterie și o sută de baterii de artilerie. Au urmat formarea de unități de mitraliere, antitanc, blindate și de comunicații. Dar nu am putut să finalizăm acest plan, deoarece 80% dintre aceștia au fost trimiși pe frontul de Vest. Protestele mele puternice nu au fost luate în considerare; am aflat despre aceasta prea tîrziu și nu am putut schimba nimic. În vest, aceste unități, care nu au fost suficient pregătite, au fost ușor înfrînte și acei militari au murit inutil. În est, pozițiile defensive și fortificațiile excelente nu au avut personal de deservire și s-au dovedit inutile iar ulterior nu au putut deveni fortărețe reale pentru retragerea trupelor de pe front.

Același lucru s-a întîmplat și cu armele. Prima mea propunere de a pune la dispoziție mea depozitele de arme capturate — a fost aproape respinsă de Keitel și Jodl. Ei credeau că în Germania nu existau arme capturate neutilizate. Cu toate acestea, șeful departamentului de operațiuni din OKW, generalul Walter Buhle, a declarat că încă mai există multe piese de artilerie și alte arme grele în depozite. De cîțiva ani, acest echipament era lubrifiat periodic, dar nu a fost folosit. Am ordonat ca aceste arme să fie instalate în fortificațiile din est în cele mai importante poziții defensive și să se efectueze punerea lor în funcțiune. Dar Jodl a reușit să transfere toate armele cu un calibru mai mare de 50 mm pe frontul de Vest, precum și armele care aveau disponibile mai mult de 50 de proiectile. Dar, pe frontul vestic, aceste arme au ajuns prea tîrziu, în

timp ce puteau oferi un sprijin de neprețuit pe frontului de Est. Armele anti-tanc de 50 mm și 37 mm din 1941 nu mai erau eficiente împotriva tancurilor sovietice T-34 și, prin urmare, în est erau necesare tunuri de mare calibru.

În ceea ce privește stocurile, a fost ordonat ca în timp de trei luni să se ofere fortificațiilor tot ce este necesar. Au fost instalate stații radio și au fost create rezerve de combustibil. Am folosit fiecare călătorie pe care am făcut-o pentru a monitoriza evoluția pe teren. Planurile mele au fost susținute de prietenii mei, în special de general-colonelul Strauss. Ei s-au pus din nou la dispoziția mea, în ciuda pozițiilor lor anterioare din care au fost înlăturați de boală sau de decizia imperativă a lui Hitler. Un ajutor energetic ne-a fost acordat de unii lideri de partid - gauleiteri, cu toate că din cauza zelul lor excesiv au existat neînțelegeri, trebuie recunoscută bunăvoința lor și dorința de a ne ajuta.

După ce majoritatea personalului destinat fortificațiilor a fost trimis în Franța, am ajuns la ideea de a crea un landsturm (miliție) în provinciile estice amenințate. Această măsură a fost propusă cu mult timp în urmă de către departamentul operațional al OKH, al cărui șef era generalul Heusinger, dar la acel moment a fost respins de Hitler. Am aflat că o serie de persoane apte pentru serviciul militar nu au fost înrolate, fiind angajate în importante întreprinderi militare; aceste persoane din regiunile de est, sub comanda ofițerilor, puteau forma unități de miliție în cazul în care sovieticii ar fi rupt frontul. Cu acest proiect, m-am dus la Hitler și i-am cerut să atribuie această sarcină trupelor de asalt, alcătuite din oameni de încredere. M-am asigurat în prealabil de sprijinul șefului statului major al detașamentelor de asalt (SA) Schepman, un om rațional și atașat de armată.

La început, Hitler mi-a aprobat propunerea, dar a doua zi m-a înștiințat că a luat o altă decizie. El a încredințat această sarcină nu detașamentelor de asalt (SA), ci Partidului Național Socialist, adică reichsleiter-ului Martin Bormann. Milițiile trebuiau să fie denumite „Volkssturm” (miliția poporului). La început, Bormann nu a făcut nimic, dar după ce i-am amintit în mod repetat, a obligat pe toți gauleiter-i (și nu numai pe gauleiter-i din zonele de graniță) să înceapă formarea unităților „Volkssturm”.

Drept urmare, volkssturm-ul a fost supradimensionat în mod exagerat, nu existau destui comandanți și nici arme, ca să nu mai vorbim de faptul că șefii Partidului Național Socialist nu au numit comandanți cu experiență ci fanatici de partid în posturile de conducere. Vechiul meu tovarăș de arme, general von Wietersheim, era un militar adevărat, în timp ce comandantul companiei sale era un lider de partid, care nu servise niciodată în armată. În astfel de condiții, soldații curajoși, pregătiți să se sacrifice, erau mai ocupați cu învățarea salutului german, în loc să studieze cum să mînuiască armele. În rîndurile Volkssturm, idealismul înalt și pregătirea absolută pentru sacrificiul de sine nu au găsit nici răsplată, nici recunoștință.

Toate aceste măsuri, aparent fără speranță, erau necesare deoarece unitățile de luptă formate în Germania de către armata de rezervă, urmau să fie folosite nu pentru apărarea estului, ci pentru o ofensivă în vest. În august și septembrie frontul de Vest a fost spart și, din cauza lipsei fortificațiilor, armata s-a retras către Zidul din Vest¹⁷. Dar Zidul din Vest nu mai era o linie defensivă funcțională, deoarece echipamentul militar din fortificațiile sale a fost transferat pentru a întări Zidul Atlanticului și a fost în cea mai mare parte pierdut. Retragerea a început brusc, iar aliații occidentali au fost astfel încurajați să lanseze contraatacuri care au reușit. De fiecare dată cînd apărea o oportunitate, Hitler devenea frenetic și voia să folosească ocazia favorabilă, dar pentru aceasta nu avea trupe.

În cele din urmă, în septembrie, el a decis să strîngă toate forțele țării pentru o puternică lovitură finală. În fruntea armatei de rezervă, după atentatul din 20 iulie 1944, a fost pus SS Reichsführer SS Himmler. El și-a însușit titlul de „comandant șef” și a început să creeze „soldați politici” (așa cum și-a imaginat și Hitler) și, mai presus de toate, „ofițeri politici”. Unitățile nou formate au fost numite «divizia „populară” de grenadier», «corpul „popular” de artilerie», etc; corpul lor de ofițeri a fost ales de către departamentul de personal al OKH, condus de generalul Burgdorf, nicidecum de succesorul idealist al idealistului Schmundt. Acești ofițeri nu aveau dreptul să se transfere în alte unități militare. Liderii Partidului Național Socialist au fost chemați la serviciu militar. Dar cînd unii dintre acești domni au considerat că este necesar să raporteze de pe Frontul de Est direct lui Bormann, iar acest adversar înflăcărat al armatei a început

să se ducă la Hitler cu propunerile sale, am socotit că lucrurile au mers prea departe și respins astfel de intervenții. Vinovații au fost pedepsiți. Bineînțeles, acest scandal, împreună cu întârzierea punerii în aplicare a planurilor de formare a unităților „Volkssturm”, nu au contribuit la îmbunătățirea atmosferei de la Cartierul general al Führer-ului.

Cu ajutorul ultimilor recrutați, Hitler a vrut să pregătească o ofensivă, alegând momentul potrivit în luna noiembrie. El a vrut să învingă trupele debarcate în Occident și să le arunce în Oceanul Atlantic. Pentru a îndeplini acest plan gigantic, voia să folosească noile formațiuni militare create de ultimele eforturi ale Germaniei. Dar voi reveni la acest subiect.

La 5 august 1944, când evenimente precum încercarea de asasinare a lui Hitler și eșecul pe frontul de Est erau încă proaspete în memoria oamenilor, premierul român Antonescu a venit la Hitler în Prusia de Est. Am fost instruit să-l informez pe generalul român despre situația de pe frontul de Est. Au fost prezenți Hitler, Keitel, câțiva ofițeri care au participat de obicei la discuția despre situație, precum și Ribbentrop și asistenții săi din cadrul Ministerului Afacerilor Externe. Schmidt, care a ocupat funcția de translator principal la Ministerul Afacerilor Externe (cu rang de ambasador), a tradus raportul meu în limba franceză. Schmidt era nu numai un om foarte plăcut dar avea deosebitul talent de a traduce exact și cele mai fine nuanțe. Timp de mai multe decenii a participat la numeroase negocieri importante privind o mare varietate de probleme din toate domeniile; nu a trebuit însă niciodată să facă un lucru: să traducă rapoarte despre situația militară. Deja după primele câteva fraze, s-a dovedit că nu cunoaște terminologia militară. Mi se părea că ar fi mai simplu să-mi prezint raportul direct în limba franceză. Am început să vorbesc în franceză și m-am bucurat că Antonescu m-a înțeles foarte bine.

În cursul raportului, s-a constatat că Antonescu a înțeles pe deplin situația noastră dificilă și necesitatea de a se restabili mai întâi frontul Grupurilor de armate Centru și Nord și apoi să stabilească legătura între ele. La rîndul său, el a propus evacuarea din Moldova și retragerea pe linia Galați, Focșani și apoi Carpați, dacă acest lucru e necesar în interesul situației generale. Am tradus imediat această ofertă generoasă

lui Hitler și, ulterior, i-am amintit de ea. Hitler a acceptat cu bucurie oferta de la Antonescu și, după cum vom vedea, a tras concluziile sale.

A doua zi, Antonescu mi-a spus că vrea să vorbească cu mine între patru ochi. Conversația a avut loc la sediul lui Antonescu în Wolfschanger și a fost foarte instructivă pentru mine. Generalul român nu era doar un bun soldat, ci și un bun cunoscător al țării sale, al transportului, economiei și problemelor politice. Tot ce a spus era justificat și, în același timp, exprimat într-o manieră politicoasă. Această combinație a fost rareori văzută în Germania în acel moment. Curînd a început să vorbească despre încercarea de asasinat asupra lui Hitler, fără a-și ascunde nemulțumirea: „Credeți-mă, îmi pot încredința viața oricărui general. Este de neconceput participarea ofițerilor la astfel de lovituri de stat!” În acel moment nu am putut răspunde reproșurilor sale. Dar două săptămîni mai tîrziu, Antonescu, și noi odată cu el, eram într-o situație complet diferită. Generalul a fost însoțit de ministrul afacerilor externe al României, Mihai Antonescu. El, fără îndoială, lăsa impresia unei persoane inteligente; dar era ceva lipicios în curtoazia lui. De partea germană, alături de mine, se afla și trimisul lui von Killinger și reprezentantul forțelor armate germane în România, Hansen. Cu ambii am avut o conversație detaliată cu privire la părerile lor despre situația din România. Nu-și puneau mari speranțe în Antonescu, dar erau de părere că noi, germanii, trebuie să ne bazăm pe tînărul rege. Această concepție greșită a condus la consecințe foarte grave, contribuind în mare măsură la faptul că autoritățile militare germane aveau speranțe false de securitate și nu au crezut în zvonul trădării iminente.

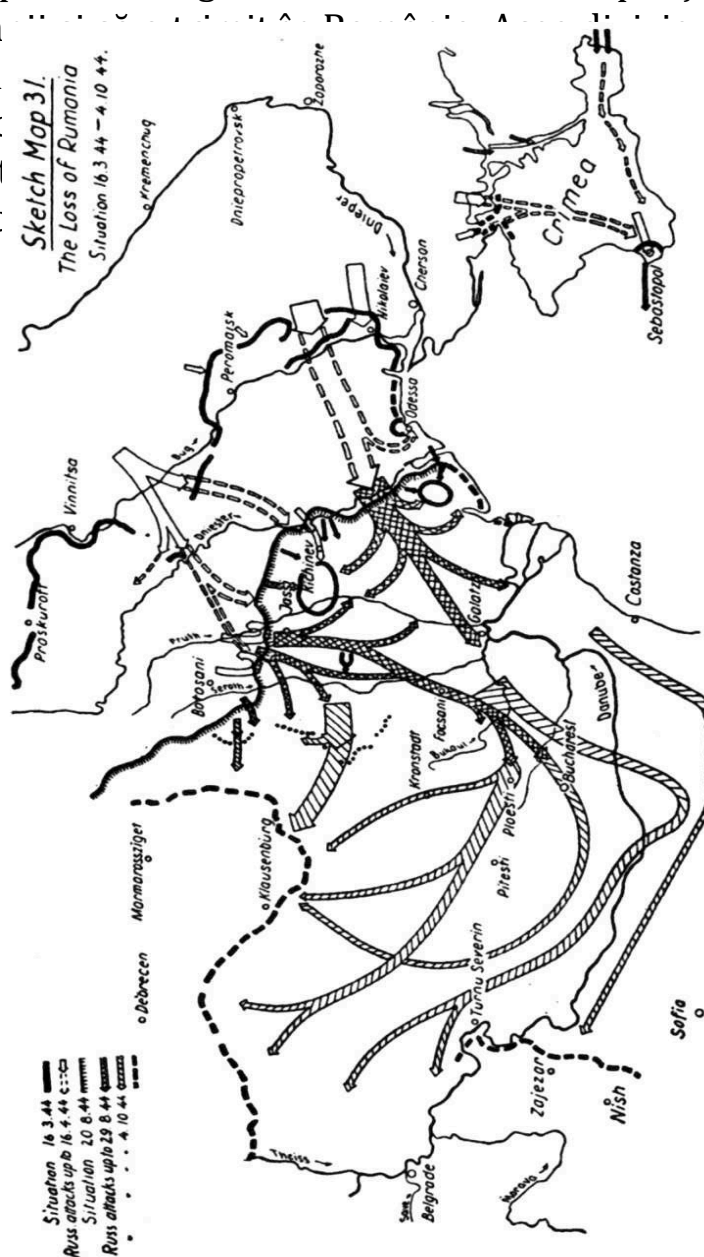
Comandantul nou-numit al Grupului de armate din Ucraina de Sud, general-colonelul Friessner (înlocuitorul generalului Schorner), împărtășind părerea lui Antonescu, la scurt timp după ce a vizitat sediul central al Führer-ului, la sfîrșitul lunii iulie 1944, i-a propus lui Hitler să transfere frontul pe linia Galați, Focșani, Carpați. Führer-ul, ca o excepție, a fost de acord cu această propunere, dar el dădea ordinul final, iar punerea în aplicare a deciziei sale depindea de primirea unor rapoarte care să confirme posibilitatea unui atac inamic. Înainte de aceasta, linia frontului trebuie să rămînă pe poziția de la acea dată. Informațiile primite de Cartierul general al Führer-ului despre situația din România în următoarele zile au fost contradictorii; în cea mai mare parte au

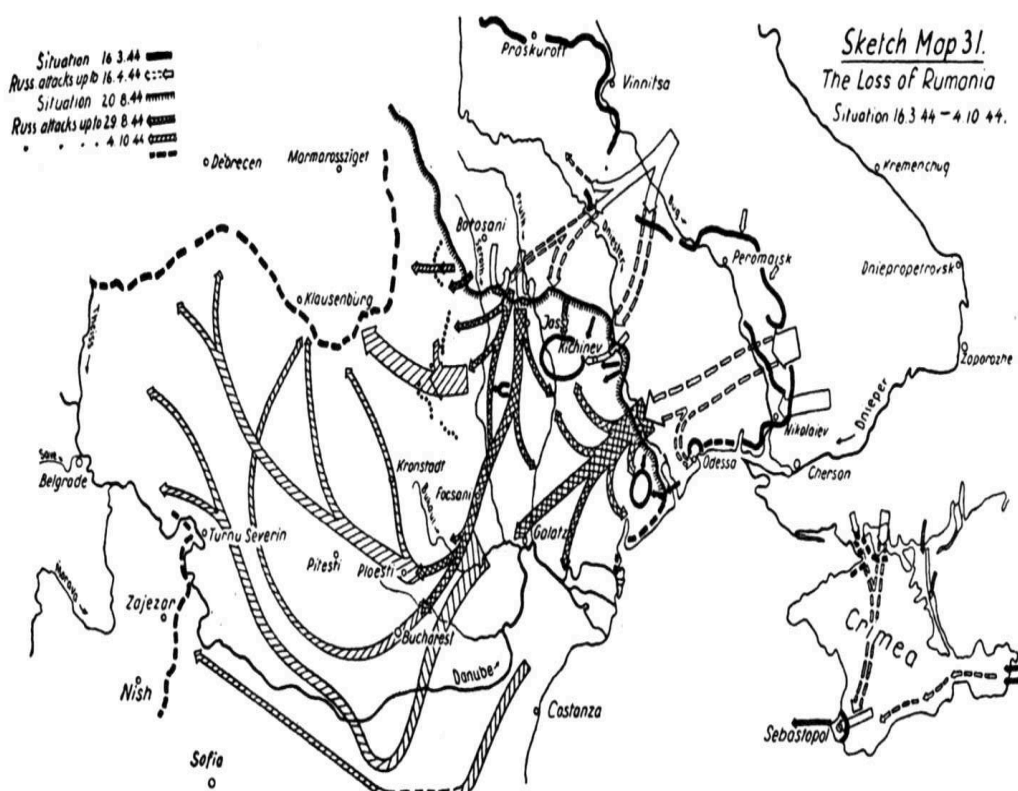
reflectat punctul de vedere al reprezentanților oficiali germani care vedeau situația în roz.

Cu toate acestea, ministrul de externe von Ribbentrop nu a avut încredere în rapoartele reprezentantului său așa încât a considerat necesar să ceară lui Hitler să transfere o divizie de blindate la București. Am participat la raportul lui Ribbentrop către Hitler și i-am susținut opinia. Eu însumi nu puteam identifica nici o divizie de pe frontul de Est pentru acest scop, situația generală fiind prea tensionată acolo. Prin urmare, am propus să retrag din Serbia divizie a 4-a poliție SS, care lupta acolo cu partizanii, și să o înlocuiesc cu o divizie de blindate motorizată, prin urmare, pu-

Cu toate acestea, a fost considerată teatrală de Jodl și nu făcându-se nimic și totul a rămas

Valahia era administrată de Jodl și nu făcându-se nicio decizie

31a. Pierderea României

Criza se apropia nu numai de România, ci și de Bulgaria. Am primit un raport de la colonelul von Jüngenfeldt, care instruia echipaje bulgare de tancuri să folosească tehnologia germană. În raport, s-a dat o apreciere sumară, dar, foarte corectă a situației din țară, și anume, au fost indicate moralul slab și lipsa de motivație a trupelor bulgare. I-am prezentat lui Hitler aceste informații, dar el nu le-a crezut; în plus, și-a exprimat încrederea că bulgarii nu vor lupta în mod voluntar pe partea sovietică, pentru că urăsc bolșevismul. M-am oferit să nu mai trimit echipamente germane în Bulgaria și să repatriez pe cele aflate acolo, dar propunerea mea a fost respinsă. O încercare de a face acest lucru fără permisiune a fost împiedicată de Jodl.

La 20 august 1944, ofensiva sovietică a început pe frontul Grupului de armate „Ucraina de Sud”. A fost un succes în acele sectoare apărate de unitățile românești. Dar nu s-a limitat la atât. Unitățile românești au trecut de partea inamicului și au întors armele împotriva aliaților lor de ieri. Comandamentul german și trupele germane nu se așteptau la o

asemenea trădare. Deși Hitler a dat imediat permisiunea retragerii Grupului de armate, în unele zone, trupele noastre au încercat să mențină frontul și s-au retras încet luptând. Pentru a evita înfrângerea și distrugerea completă, a fost necesar să se retragă repede și să se mențină podurile pe Dunăre. Dar acest lucru nu a fost făcut. Drept urmare, românii au ocolit germanii, au blocat căile de transport și, prin aceasta, au dat trupele germane în mâinile sovieticilor. Am pierdut complet 16 divizii germane — pierderi ireparabile în situația noastră deja dificilă.

Aceste unități germane au luptat cu curaj pînă la capăt; cinstea lor a rămas nepătată. Militarii germani nu au fost vinovați de situația lor dificilă. Această nenorocire ar fi putut fi atenuată dacă ar fi fost luată decizia de a se retrage la linia Galați, Focșani, Carpați chiar înainte ca sovieticii să înceapă ofensiva și astfel să dejoace planurile rușilor prin scurtarea frontului, așa încît să îl putem păstra fără români. Dar pentru aceasta era nevoie de o înțelegere clară a poziției politice și a calităților morale ale șefului statului român.

Antonescu a greșit în această situație și a trebuit să plătească cu moartea pentru greșeala sa. Asigurarea lui cu privire la loialitatea generalilor și ofițerilor români a fost, din păcate, nefondată, dar a făcut o anumită impresie asupra conducerii germane care, de asemenea, s-a înșelat. În cîteva săptămîni, toată România a fost pierdută. La 1 septembrie, sovieticii au intrat în București. Bulgaria, al cărei rege (Boris) a murit la 28 august 1943, în circumstanțe destul de ciudate, a ieșit din coaliție și la 8 septembrie a trecut de partea inamicului. Am pierdut 88 de tancuri T-IV și 50 de autotunuri de asalt, pe care le trimisesem în Bulgaria. Speranțele lui Hitler de a obține cel puțin două divizii anti-bolșevice bulgare s-au prăbușit. Soldații germani care erau în Bulgaria au fost dezarmați și luați prizonieri. Bulgarii s-au aliat cu rușii și au început să lupte împotriva noastră.

Atunci i-a devenit clar și lui Hitler că apărarea Balcanilor nu mai avea niciun sens. Totuși, retragerea trupelor a fost efectuată prea încet și nu a permis concentrarea forțelor necesare pentru apărarea Germaniei.

La 19 septembrie 1944, Finlanda a încheiat un armistițiu cu Anglia și URSS. Consecința acestui pas a fost întreruperea relațiilor cu Germania. Vizita feldmareșalului Keitel la feldmarșalul Mannerheim, la 20 august

1944, nu a avut succes; deja la 3 septembrie, finlandezii au cerut armistițiu.

Nu este surprinzător faptul că, după aceste evenimente, loialitatea Ungariei s-a diminuat și ea. Regentul, amiralul Horthy, l-a urmat pe Hitler nu în virtutea convingerilor sale, ci doar din necesități politice. Acestea au devenit evidente în timpul vizitei lui Horthy la Berlin în 1938. În timpul războiului, Hitler a fost forțat în mod repetat să exercite o presiune puternică asupra lui Horthy pentru a-l obliga să acționeze într-o direcție avantajoasă pentru Germania. Și iată că la sfârșitul lunii august 1944, Hitler m-a trimis în Budapesta pentru a înmîna regentului o scrisoare, cu scopul de a ne lămuri despre poziția lui. Am fost primit la castel, la Budapesta, politicos și cu onoruri . Primele cuvinte ale regentului, după ce ne-am așezat la masă, au fost: „Vedeți, dragă colega, în politică trebuie să avem întotdeauna o ieșire pentru cazuri de urgență”. Am înțeles sensul cuvintelor lui. Un politician inteligent, cu experiență, are întotdeauna o ieșire de urgență sau cel puțin crede că o are.

Amiralul Horthy a vorbit mult timp în mod foarte politicos despre problema națională din Ungaria, o țară în care diferite naționalități au fost obligate să coexiste pe parcursul secolelor. El a subliniat legăturile strînse care au unit de mult Ungaria cu Polonia, cărora Hitler, în opinia sa, nu le acordă prea multă atenție. El a cerut ca divizia maghiară de cavalerie, care a luptat în zona Varșoviei, să fie retrasă din Polonia cît mai curînd posibil. Am putut promite acest lucru, pentru că noi înșine intenționam să trimitem maghiarii care se luptau în Polonia înapoi în patria lor. Nu am putut obține o impresie pozitivă cu privire la poziția lui Horthy, și aceasta am fost nevoit să i-o raportez lui Hitler. Toate cuvintele frumoase ale șefului Statului major al Ungariei, Janos Vörös, nu mi-au putut schimba părerea.

La sfârșitul lunii august, sovieticii s-au apropiat de București și au intrat în suburbiile sale. Războiul bătea la ușa Ungariei. La Budapesta, am trăit sub impresia acestor evenimente.

În aceste zile dificile pentru frontul de Est, au avut loc bătălii sîngeroase de apărare pe Frontul de Vest. La 17 iulie, feldmareșalul Rommel a fost victima unui atac al bombardierelor britanice. Feldmareșalul von Kluge a trebuit să preia conducerea generală a

operațiunilor. În acea zi, linia frontului de Vest mutată de la gura râului Orne, de-a lungul marginii sudice a Caenului, prin Caumont, Saint-Lô, Lessy pînă la coastă. La 30 iulie, americanii au străpuns frontul nostru la Avranches. Cîteva săptămîni mai tîrziu, pe 15 august, forțele principale ale armatei germane pe frontul de Vest (treizeci și una divizii) se luptau pentru existența lor. Două treimi din aceste forțe (douăzeci de divizii) erau amenințate cu încercuirea la Falaise. Unități blindate și motorizate ale inamicului au avansat prin Orleans și prin Chartres către Paris. Normandia și Bretania, cu excepția cîtorva fortificații ale Zidului Atlanticului, unde erau înconjurate cinci divizii germane, au fost pierdute. Americanii au debarcat mici forțe pe coasta mediteraneană între Toulon și Cannes. Divizia 11 panzer, care le-ar fi putea opune rezistență, era, din păcate, pe malul vestic al râului Rhône, lîngă Narbonne. Restul diviziilor germane erau în următoarele locații:

- Două divizii și jumătate — în Olanda,
- Șapte divizii — pe un front, trecînd de-a lungul coastei strîmtorii dintre râurile Schelde (Escaut) și Sena,
- O divizie pe insulele Canalului Mîneei,
- Două divizii pe coastă, între Loara și Pirinei,
- Șapte divizii și jumătate — pe coasta mediteraneană,
- O divizie — pe frontul alpin, la granița cu Italia.

Pentru a respinge atacul inamic asupra Parisului, am fi putut folosi doar două divizii. Din forțele proaspete, două divizii SS au fost trimise în Belgia iar trei divizii de infanterie se deplasau prin Koln și Koblenz în Franța.

Abia atunci, Comandamentul operațional al forțelor armate și-a amintit de importanța pozițiilor din spatele frontului. Hărțile operaționale au fost marcate de linii defensive pe râurile Sena, Somme și Marna. Dar aceste linii au rămas doar marcate pe hărți, atît.

Chiar și Hitler a considerat necesar să-l înlocuiască pe slugarnicul feldmareșal von Kluge cu feldmareșalul Model, dar și să limiteze în continuare competența lui Model pe frontul principal de invazie, iar la conducerea generală a trupelor din Occident l-a pus din nou pe feldmareșalul von Rundstedt.

Ziua de 15 august 1944 a fost o zi furtunoasă la Cartierul general al Fûhrer-ului. Pe baza rapoartelor din teatrul de operații occidentale, am

Înaintat un raport cu privire la situația blindatelor. I-am spus lui Hitler: „Abnegația forțelor blindate nu poate compensa absența celorlalte două componente ale forțelor armate — forța aeriană și flota”. Hitler a devenit furios. El mi-a cerut să-l urmez în camera alăturată. Acolo am început să argumentăm cu o voce atât de tare încât unul dintre adjutanții lui Hitler, maiorul von Alsberg, a intrat în cameră și a spus: „Domnilor, vorbiți atât de tare că fiecare cuvânt este auzit din stradă. Mă lăsați să închid ferestrele?”

Hitler a fost disperat când a aflat că feldmareșalul von Kluge nu s-a întors dintr-o călătorie de-a lungul frontului. El a presupus că feldmareșalul a dezertat. Prin urmare, a ordonat să fie chemat la raport la Cartierul general al Führer-lui. Dar feldmareșalul von Kluge s-a sinucis pe drum, folosindu-se de otravă.

Pe 25 august 1944 a căzut Parisul.

Hitler și OKW trebuiau să ia o decizie finală cu privire la dezvoltarea în continuare a operațiunilor. Era necesar să ne imaginăm clar ce sector avea cea mai mare importanță pentru apărarea Germaniei.

Hitler și consilierii săi militari nu se îndoiau că ar trebui continuată apărarea. Orice gând despre negocieri (generale sau separate) cu oponenții (occidentali sau orientali) era irelevant datorită cererii de predare necondiționată, pe care adversarii noștri au făcut-o împreună. Cu toate acestea, dorința de a ne limita strict la apărare ne-ar determina să continuăm rezistența, dar cu greu ar putea duce la un rezultat favorabil al războiului. Transferul concentrării pentru apărarea în est ar conduce la întărirea frontului de Est și ar împiedica avansarea în continuare a sovieticilor. Silezia Superioară și Polonia ,vitale pentru aprovizionarea Germaniei ar fi trebui să rămână sub controlul nostru. Dar adoptarea acestei decizii ar face ca frontul vestic să fie lăsat în voia soartii, ceea ce, în viitorul apropiat, ar duce la căderea sa sub loviturile forțelor superioare ale puterilor occidentale. Hitler nu s-a putut baza pe tentația puterilor occidentale de a încheia o pace separată în detrimentul intereselor URSS, deci a respins această decizie.

Dimpotrivă, transferul principalelor eforturi spre vest ar crea, potrivit lui Hitler, introducând în timp util forțele și mijloacele existente în luptă, posibilitatea aplicării unei lovituri puternice aliaților

occidentali, înainte ca aceștia să ajungă și să forțeze râul Rin. Această decizie solicita următoarele condiții prealabile:

- 1) consolidarea frontului de Est și menținerea lui pînă cînd ofensiva cu scop limitat se va termina în vest și pînă cînd va exista oportunitatea de a transfera forțele în surplus spre est;
- 2) declanșarea acestei ofensive cît mai curînd posibil, astfel încît să înceapă înainte de debutul iernii (cînd, probabil, sovieticii vor relua ofensiva) folosindu-se astfel rezervele pentru frontul de Est;
- 3) concentrarea imediată a forțelor pentru ofensivă și crearea condițiilor practice pentru punerea în aplicare a deciziei;
- 4) cîteva mici lupte reușite pe frontul vestic pentru cîștigarea timpului necesar începerii ofensivei.

Hitler și OKW intenționau să lanseze operațiuni ofensive în vest deja la jumătatea lunii noiembrie, pentru a crea o oportunitate de transfer de rezerve puternice spre est pînă la jumătatea lunii decembrie. Prognoza pentru o toamnă caldă, cu o întîrziere a frigului în est, a făcut posibil să ne așteptăm ca sovieticii să înceapă ofensiva de iarnă după anul nou. Avînd în vedere aceste condiții, înaltul Comandament a decis că preocupările mele privind frontul de Est nu ar trebui luate în considerare.

Este clar că eu, ca unul dintre responsabilii cu situația frontului de Est, am fost extrem de deranjat de un astfel de plan pentru dezvoltarea în continuare a operațiunilor. După ce a fost luată decizia privind frontul de Vest, am acționat în sensul îndeplinirii primei condiții a planului: consolidarea frontul de Est.

În afară de lucrările deja menționate despre crearea liniilor de apărare din spatele frontului și a fortificațiilor, a început, de asemenea, echiparea pozițiilor cu toate mijloacele. Toate unitățile blindate și motorizate au fost retrase de pe front pînă în decembrie, împărțite în patru grupe ca rezerve mobile, reînnoite cu forțe proaspete. Cu toate acestea, lipsa infanteriei de pe frontul de Est a permis retragerea doar a unei singure divizii de infanterie care să constituie o rezervă în raionul Cracovia.

Capetele de pod întărite de pe Vistula, capturate de sovietici în timpul luptelor de vară, trebuiau să fie recucerite sau cel puțin reduse, pentru a

întârzia începutul atacului inamicului sau pentru a împiedica acțiunile acestuia.

În sfârșit, pentru a scurta linia frontului și a crea rezerve, trupele germane din statele baltice trebuiau evacuate pe cale maritimă, deoarece încercarea de a le retrage pe uscat a eșuat.

Din nefericire, nu am reușit să punem în aplicare toate punctele acestui plan de acțiune pe frontul de Est. E adevărat, construcția fortificațiilor a avut succes, dar trupele și armele destinate acestora, ca urmare a unei rapide schimbări catastrofale a situației din vest, trebuiau trimise pe frontul occidental. Prin urmare, valoarea fortificațiilor a fost limitată; această valoare a scăzut și mai mult după ordinul lui Hitler privind crearea așa-numitei „linii principale de rezistență” (grosskampflinie), care urma să fie formată practic imediat înaintea unei ofensive majore a inamicului. Prin ordinul lui Hitler, grosskampflinie nu a fost creată la o distanță de 20 km de front (așa cum am sugerat eu și de comandanții Grupurilor de armate), ci doar la o distanță de 2-4 km.

Pe Vistula, a fost posibil să se elimine un cap de pod sovietic și să se reducă celelalte. Pentru că un număr de divizii au fost retrase de pe frontul de Est, iar comandantul armatei a 4-a de tancuri, neobositul general Balk, a fost transferat pe frontului de Vest, din păcate, în acest sector nu s-a reușit un succes mai mare. Capetele de pod întărite, în special la Baranów, au rămas puncte de foc periculoase pentru noi.

Un impact negativ l-a avut eșecul de a scurta linia frontului, deoarece Grupul de armate Nord a continuat să fie blocat în statele baltice; Hitler mi-a respins în mod repetat cererea de a evacua aceste trupe și de a crea cu ele rezerve puternice. În același timp, s-a lăsat condus de motive politice și de argumentele comandantului forțelor navale, marele amiral Dönitz. Hitler s-a temut că evacuarea trupelor noastre ar avea un efect negativ asupra poziției neutre a Suediei și ar afecta „zona de antrenament pentru submarine” din golful Danzig (golful Gdansk). În plus, s-a gândit să mențină statele baltice, unde să fie blocat un număr destul de mare de divizii sovietice, pe care inamicul le-ar fi putut folosi în alte sectoare ale frontului de Est mai periculoase pentru noi. Continuarea atacurilor sovietice în regiunea Baltică a consolidat această opinie.

Pe baza acestor argumente și a altor similare, Hitler și OKW au respins de asemenea toate propunerile de evacuare imediată a trupelor germane din Balcani și din Norvegia, precum și reducerea liniei de frontului din Italia.

Dar nu numai planul de acțiune de pe frontul de Est nu a fost îndeplinit. Situația de pe frontul de Vest a devenit și mai gravă.

Neglijarea fortificațiilor occidentale, inclusiv a Zidului de Vest (Linia Siegfried), și concentrarea tuturor forțelor și echipamentelor tehnice, începând din 1940, exclusiv pe Zidul Atlanticului, s-au resimțit acum într-un mod extrem de serios. Toate rezervele frontului din Răsărit, și așa insuficiente, create la inițiativa OKH în toamna anului 1944, au fost luate. Dar aceste întăriri nu au fost suficiente, iar frontul german din Franța s-a prăbușit, astfel încât fortificațiile neocupate nu mai aveau nici un sens. Căderea rapidă a impus un război de manevră într-un spațiului operațional cu conexiuni aproape inexistente, deoarece rețeaua rutieră a fost distrusă de forțele aeriene dominante ale inamicului. Insuficiența unităților blindate a impus în Normandia un război pe poziții. Acum, când au fost epuizate trupele de tancuri, se cerea un război de manevră, respins anterior de comandament. Oportunitățile favorabile, care au fost uneori prezente din cauza unor acțiuni prea îndrăznețe ale comandamentului american, nu au putut fi folosite. Planul inițial — de a ataca pe flancul sudic al americanilor — a trebuit să fie abandonat. Dar cel mai rău a fost că termenul de începere a ofensivei, adică mijlocul lunii noiembrie, s-a dovedit a fi nerealist și a trebuit să fie mutat la mijlocul lunii decembrie. Acest lucru a înrăutățit perspectivele de transfer în timp util a rezervelor către est și, în general, pentru a întări frontul de Est slăbit.

Nu a fost posibilă deplasarea forțelor pentru o ofensivă în vest. Lupta pentru câștigarea de timp pe frontul de Vest a fost un eșec. Dar, în ciuda condițiilor nefavorabile, Hitler și OKW s-au agățat cu încăpăținare de vechea decizie de a declanșa o contraofensivă în vest; ei și-au păstrat planurile în secret, reușind să ia inamicul prin surprindere. Cu toate acestea, păstrarea secretului planurilor ofensivei față de proprii decidenți a produs neajunsuri privind aprovizionarea, în special cu combustibil.

Operațiile pe frontul de Est

În timp ce frontul de Vest a fost aruncat înapoi de pe Zidul Atlanticului pe Zidul de Vest, lupte grele au continuat pe frontul de Est. În sectorul sudic al acestui front nu a fost posibilă oprirea avansării sovieticilor. Ca rezultat al ofensivei lor, care a avut loc cu mici pauze, a fost capturat întreg teritoriul României, Bulgariei și, în final, o mare parte a Ungariei. În Ungaria lupta Grupul de armate „Ucraina de Sud”, sub comanda general-colonelului Friesner, care la 25 septembrie și-a schimbat numele în Grupul de armate „Sud”. În octombrie, după luptele îndârjite a fost pierdută întreaga Transilvanie iar în zona Debrețin contraatacurile forțelor noastre au suspendat temporar avansul inamicului.

În zona de operațiuni a Grupului de armate Sud-Est, sub comanda feldmareșalului baron von Weichs, a căzut Belgradul. În ciuda faptului că frontul balcanic fuzionase cu frontul de Est, care era condus de șeful OKH, acest grup a continuat să rămână sub autoritatea OKW. Granița dintre sferele de comandă OKH și OKW era între gurile râurilor Drava și Baja. Aceasta era complet fără sens și chiar dăunător. La sud de această graniță, pe flancul de nord al Grupului de armate Sud-Est, sovieticii au forțat Dunărea, în timp ce comandantul Grupului s-a concentrat pe porțiunea slabă a frontului trupelor sale, care se afla mult mai departe spre sud. La 29 octombrie, rușii s-au apropiat de Budapesta, iar pe 24 noiembrie au forțat Dunărea la Mohacs. În acest moment, când trupele germane erau încă în Salonic și în Durazzo, Valea Moravei era deja în mâinile dușmanului. Din cauza războiului de partizani din Balcani, curățirea lor a devenit din ce în ce mai complicată. La 30 noiembrie, sovieticii au străpuns frontul Grupului de armate Sud-Est, lângă orașul Pécs, la nord de Drava, au ajuns la lacul Balaton și au atacat sectorul dunărean, care era apărat de Grupul de armate Sud. Până la 5 decembrie, au reușit să se apropie de Budapesta dinspre sud. În aceeași zi au traversat fluviul la nord de Budapesta, au avansat până la orașul Vac și cu mare greutate au fost opriți de noi la est de râul Hron.

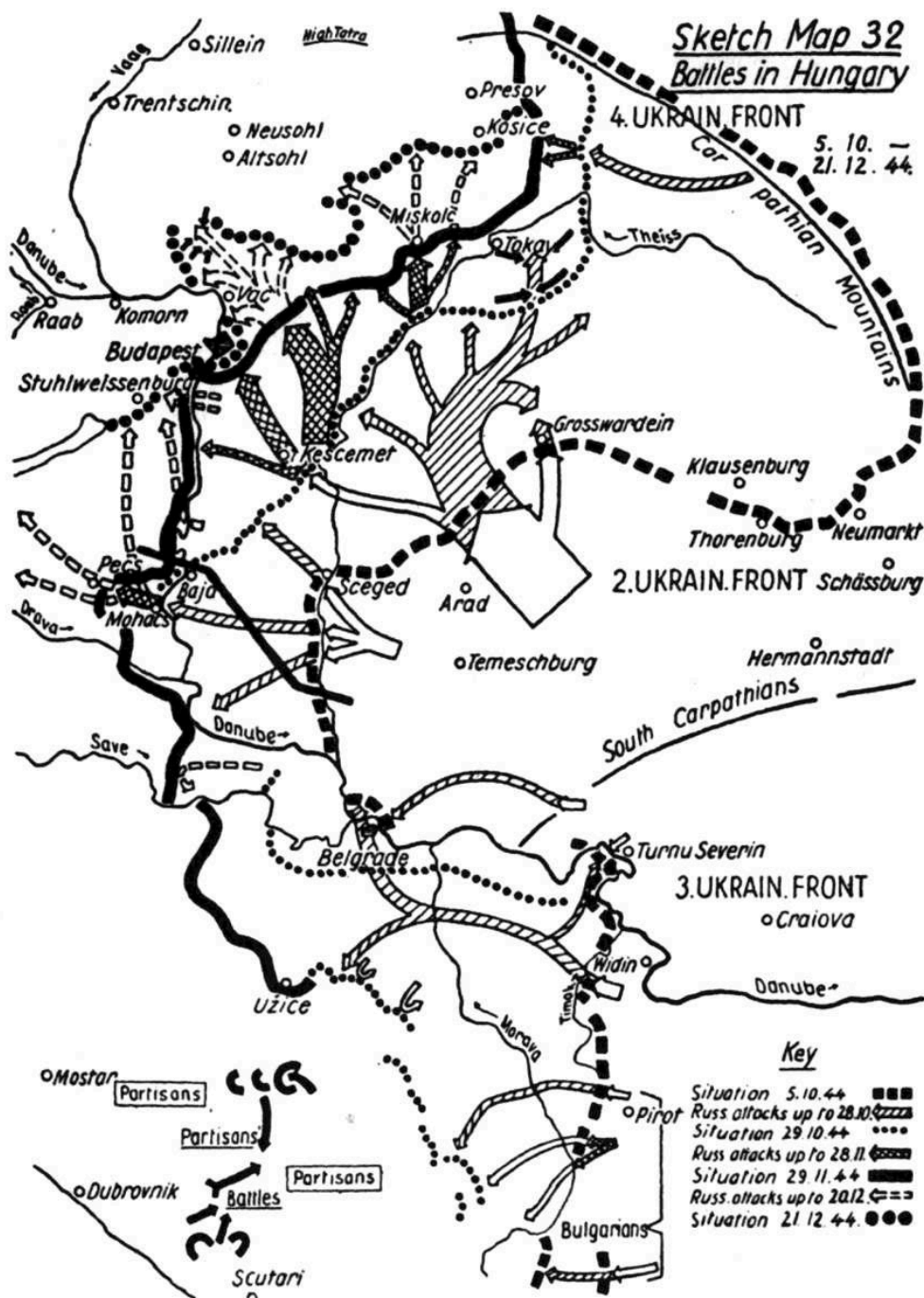
Mai departe spre nord-est, au capturat Miskolc și au ajuns în raionul de sud de Kosice. Trupele noastre din Balcani s-au retras la linia Podgorica, Uzice și mai departe spre nord.

Ofensiva rușilor a fost lansată pe 21 decembrie 1944 și pînă în ajunul Crăciunului Budapesta era complet încercuită. Inamicul a înaintat la linia lacului Balaton, Székesfehérvár, la vest de Komárom, precum și la nord de Dunăre pînă la râul Hron. De acolo, linia frontului urma aproape de-a lungul frontierei de stat maghiare. Luptele au fost deosebit de crîncene. Am suferit pierderi foarte grele.

În zona frontului Grupului de armate „Ucraina de Nord”, condus de către general-colonelul Harpe, care a devenit cunoscut din septembrie drept Grupul de Armate „A”, sovieticii, continuînd ofensiva, au ajuns la sfîrșitul lui iulie la Vistula, apropiindu-se de Varșovia. Mai la sud, între rîurile San și Wisłok s-au pornit lupte feroce. Grupul de armată era format în acel moment din:

- Armata a 1-a de tancuri a general-colonelului Heinrici, care se afla în Carpați;
- Armata a 17-a a generalului Schulz, în zona dintre Carpați și Vistula;
- Armata a 4-a de tancuri a generalului Balk (mai tîrziu comandată de generalul Graser), care staționa pe Vistula.

Pînă la 1 august, sovieticii au capturat o serie de capete de pod pe Vistula, dintre care cel mai important erau cel de la Baranów, apoi mai mici la Pulawy, Magnuszew și cel de-al patrulea într-un alt raion. Succesele sovieticilor în munți au fost mai puțin importante.

32. Luptele din Ungaria

Între 5 și 9 august situația la capul de pod de la Baranów a devenit extrem de critică. Aici rușii făceau zilnic progrese.

Doar datorită conducerii neobosite, energice și abile a generalului Balk, a fost posibilă prevenirea unei catastrofe de mari proporții. Cu contraatacuri acerbe, care au durat câteva săptămîni, Balk a reușit să

restrîngă în mod semnificativ capul de pod de la Baranów, să-l recucerească și să-l întărească pe cel de la Pulawy.

După aceea, sovieticii au lansat ofensiva în munți. La Sanok și Jaslo au reușit să pătrundă în apărarea noastră, dar nu au reușit să facă un progres decisiv. Crestele munților Beskizi de Est au fost menținute pînă cînd evenimentele din Ungaria au obligat armata 1-a de tancuri să se întoarcă la linia Kosice-Jaslo. Începînd cu anul nou, linia frontului acestui Grup de armate a trecut de-a lungul frontierei slovace la est de Kosice, de acolo prin Jaslo, la vest de Debica, la vest de Staszów, la sud de Opatów, de-a lungul Vistulei, la nord de gura rîului San pînă la Varșovia (cu excepția capetelor de pod menționate).

Grupul de armate Centru includea:

- Armata a 9-a a generalului von Vormann,
- Armata a 2-a a general-colonelului Weiss,
- Armata a 4-a a generalului Hossbach,
- Armata a 3-a panzer a general-colonelului Reinhardt pînă la 15 august, cînd a fost înlocuit de general-colonelul Rauss.

Comandantul acestui Grup de armate era feldmareșalul Model și, după transferul său pe frontul de Vest, pe 15 august, a fost numit general-colonelul Reinhardt. În august, inamicul s-a apropiat de Varșovia, apoi a ajuns la linia Ostrow (Ostrów Mazowiecka), Sudauen (Suwalki), granița Prusiei de est, la vest de Schaulen în Lituania, la vest de Mitau (Jelgava în Letonia). În septembrie, inamicul a avansat la nord-est de Varșovia pînă la rîul Narew, unde în octombrie a creat capete de pod fortificate pe ambele maluri în orașul Ostenburg (Pultusk). Din 5 octombrie pînă în 19 octombrie, a fost făcută spargerea, deja menționată, a frontului german vest de Schaulen. Grupurile de armate Centru și Nord au fost în cele din urmă separate unul de altul.

Grupul de armate Centru și-a întors flancul stîng spre Memel (Klaipeda) pe 19 octombrie, părăsind pe 22 octombrie podurile de pe rîul Neman la Tilsit (Sovetsk) și Ragnet (Neman). Între 16 octombrie și 26 octombrie, sovieticii au atacat în Prusia de Est pe linia Wolfsburg-Gumbinnen-Goldap. În lupte grele, inamicul a fost oprit și în unele locuri chiar aruncat înapoi pe distanțe mici. Evenimentele care au avut loc aici au permis populației germane să-și facă o idee despre amenințările la adresa ei dacă sovieticii ar fi cîștigat.

Grupul de armate Nord, după cum s-a menționat deja, din 14 septembrie și pînă în 26 septembrie, a fost concentrat în raionul Riga, în vederea transferării sale rapide către Grupul de armate Centru. Acest plan a eșuat din cauza deciziilor contradictorii ale comandantului Grupului de armate, general-colonelul Schorner. Acesta și-a menținut forțele blindate în regiunea Riga, Mitau (Jelgava), în loc să le ducă la vest de Schaulen, ceea ce i-a permis inamicului să facă o străpungere a frontului în orașul Schaulen, care a separat în cele din urmă Grupul de armate de gruparea principală de forțe. Grupul de armate era alcătuit din armatele 16 și 18, adică aveam douăzeci și șase divizii în zonă, iar apoi, după evacuări repetate, au rămas șaisprezece, ceea ce nu era suficient pentru apărarea Reich-ului. După ce am abandonat Riga în perioada 7 — 16 octombrie, linia frontului Grupului de armate (aproape neschimbată pînă la sfîrșitul anului) pornea de la țărm la sud de Lipau (Liepaja) prin Prekuln (Priekulē), la sud de Frauenburg (Saldus), la est de Tukums (Tukums) și pînă la coasta Golfului Riga.

Stabilitatea relativă a frontului puternic întins între Carpați și Marea Baltică a făcut posibilă retragerea și consolidarea diviziilor de tancuri și motorizate și distribuirea lor ca rezervă mobilă. Bineînțeles, cele douăsprezece divizii slabe erau o rezervă foarte mică pentru un front uriaș de 1.200 km, avînd în vedere și marea superioritate pe care sovieticii o poseda la acel moment!

Construcția fortificațiilor de pe Frontul de Est a fost redusă, în acel timp, la crearea unor poziții întinse, ocupate de forțe nesemnificative, care erau suficient de puternice pentru acțiunile poziționale, dar care nu puteau rezista unei lovituri puternice din partea inamicului. Am depus toate eforturile pentru a folosi experiența ultimelor bătălii, în timp ce ne confruntam cu rezistența lui Hitler.

Una dintre cele mai importante cerințe ale frontului a fost dispozitivul, creat în condiții normale de luptă, dintre prima linie de apărare (HKL — „Hauptkampflinie”), și a doua linie de apărare („Grosskampflinie”), pe care ne puteam baza în bătălii defensive mari. Comandanții de pe front au cerut ca pe aproximativ 20 de kilometri în spatele primei linii de apărare, să se facă poziții puternice, mascate cu grija și ocupate de trupe, care să fie folosite în bătălii majore. Mai mult, au vrut să primească instrucțiuni de apărare, care le-ar fi permis,

imediat înainte de pregătirea artileriei dușmanului, să se retragă la a doua linie de apărare cu forțele lor principale, lăsând doar o mică acoperire în prima linie. O astfel de manevră ar face inutilă pregătirea de artilerie și ar anula toate pregătirile inamicului pentru a-și desfășura forțele, căci ar fi nimerit peste o linie bine pregătită pentru apărare. Nu există nicio îndoială că această cerință era pe deplin justificată; am studiat-o și i-am prezentat-o lui Hitler. El și-a pierdut cumpătul și a refuzat complet să ia în seamă ca trupele să părăsească 20 km fără a lupta. Hitler a ordonat crearea unei linii principale de rezistență de 2 — 4 km în spatele primei linii de apărare. Emițînd acest ordin fără sens, el trăia în amintirile primului război mondial și nici un argument nu l-a forțat să-și abandoneze decizia.

Această greșeală s-a resimțit foarte mult atunci cînd, în ianuarie 1945, sovieticii au reușit să avanseze, iar rezervele, în conformitate cu ordinul categoric a lui Hitler și contrar sfaturilor mele, au fost aduse aproape de prima linie. Linia din față a apărării, unde se aflau forțele principale și rezervele — totul a intrat imediat sub loviturile sovieticilor și au fost distruse simultan. Furia lui Hitler s-a abătut asupra oamenilor care au construit fortificațiile și asupra mea cînd am început să-l înfrunt. El a ordonat să aducă o transcriere a întîlnirii ținute în toamna anului 1944, în care s-a discutat despre poziția liniei principale de rezistență, deoarece el a început să afirme că a cerut mereu o distanță de 20 km. „Ce fel de nebun poate ordona astfel de prostii?” Eu i-am atras atenția că el însuși a ordonat. A fost adusă transcrierea și a început să fie citită. Dar după cîteva propoziții, a ordonat să nu se mai citească. A fost o auto-acuzare clară. Din păcate, nu a mai avut nici un folos, deoarece spargerea frontului era un fapt împlinit.

Mă voi întoarce la tactica lui Hitler în descrierea unei mari ofensive sovietice. Hitler încă mai trăia în convingerea că el era singurul soldat adevărat din Cartierul General și, prin urmare, credea că majoritatea consilierilor săi militari greșesc, și numai el avea dreptate. În plus, el suferea de mania grandorii, care a fost alimentată de laudele „tovarășilor de partid”, începînd cu von Ribbentrop și Göring. Toate acestea au condus la faptul că Hitler s-a considerat comandant general și, prin urmare, nu a tolerat sfaturile: „Pe mine nu aveți nimic a mă învăța! Am condus forțele terestre germane în război timp de cinci ani, am acumulat

În această perioadă o experiență practică pe care domnii din Statul Major General nu o vor avea niciodată. I-am studiat pe Clausewitz și Moltke și am citit planurile strategice ale lui Schlieffen. Am făcut mai mult și știu mai mult decât dumneavoastră!” Aceasta era una din multele sale remarci care au fost făcute la adresa mea ori de câte ori am încercat să-i explic cerințele momentului.

În ciuda faptului că am avut o mulțime de probleme, maghiarii ni le-au suplimentat cu capacitatea lor de luptă scăzută și loialitatea lor dubioasă. Am menționat deja poziția regentului Horthy față de Hitler. Dacă această poziție din punctul de vedere al maghiarilor era de înțeles, din punctul de vedere german era nesigură. Regentul Ungariei se baza pe cooperarea cu țările anglo-saxone și voia să comunice cu ele pe calea aerului. Dacă a făcut acest lucru, dacă anglo-americanii erau predispuși la aceasta, nu știu; dar știu că un grup de ofițeri maghiari de rang înalt s-a dus la inamic. Atît generalul Miklos — atașat militar maghiar, cu care m-am întîlnit la Berlin pe 15 octombrie, cît și șeful Statului major general maghiar — Janos Voros, care mă vizitase recent în Prusia de Est și primise de la mine cadou o mașină, mi-au dat asigurări de loialitate. Cu această mașină, Mercedes-ul meu personal , cîteva zile mai tîrziu s-a dus la sovietici. Era imposibil să ne mai bazăm pe maghiari. Hitler a răsturnat regimul lui Horthy și l-a pus pe Ferenc Szalasi, un fascist maghiar inept și lipsit de energie; asta s-a întîmplat la 16 octombrie 1944. Dar acest lucru nu a îmbunătățit deloc situația din Ungaria; resturile modeste de încredere și simpatie reciprocă au disparut.

În Slovacia, care inițial ne-a susținut pe deplin, partizanii erau de mult timp activi. Transportul pe calea ferată a devenit de-a dreptul periculos. Trenurile de pasageri erau oprite, pasagerii percheziționați, soldații germani, și în special ofițerii, erau uciși. Aceasta m-a forțat să iau măsuri contra-măsuri stricte. Ura și moartea au domnit în Slovacia, care, din păcate, au fost în creștere și în alte țări. Principalele puteri care conduceau războiul împotriva noastră au activat formațiuni de gherilă ale căror tactici erau condamnate de dreptul internațional; acest lucru ne-a forțat să ne apărăm, iar această apărare a fost apoi declarată criminală de către acuzatorii și judecătorii de la Nürnberg contrar regulilor dreptului internațional. Deși puterile aliate, atunci cînd au intrat pe teritoriul Germaniei, au emis ordine punitive mult mai stricte

decît ordinele emise la vremea respectivă de germani, cu toate că dezarmata și epuizata Germanie nu le-a dat nici niciun motiv să folosească aceste ordine.

Pentru a desena o imagine mai completă, trebuie să întorc puțin în Italia. La 4 iunie 1944, forțele occidentale au intrat în Roma. Grupul de armate Sud, sub comanda feldmareșalului Kesselring, apăra Apeninii la nord de Roma, ducînd bătălii crîncene cu forțe inamice superioare. Pe acest sector de front se aflau mai mult de douăzeci de divizii. Italienii loiali lui Mussolini nu puteau fi considerați o forță fiabilă din cauza capacității slabe de luptă și, prin urmare, au fost folosiți doar pentru serviciul de pe Riviera. Practic, în partea din spate a frontului german exista un război feroce de guerilă, purtat cu toată cruzimea de italieni. Aceasta ne-a forțat să luăm contramăsuri severe, deoarece nu am putut lăsa în voia sorții aprovizionarea Grupului de armate și a trebuit să menținem legătura cu el. Tribunalele militare, dirijate de puterile victorioase, condamnînd aceste fapte nu au fost ghidate în nici un caz de un simț al justiției, ci numai de propriile lor interese.

Ofensiva din Ardeni

La începutul lunii decembrie, Hitler și-a transferat Cartierul general din Prusia de Est la Ziegenberg lângă Giessen, pentru a fi mai aproape de frontul de Vest, unde urma să înceapă ultima ofensivă germană decisivă.

Toate forțele terestre germane pe care am reușit să le formăm în ultimele luni trebuiau să plece din regiunea montană Eifel spre râul Meuse, străpungînd frontul relativ slab al puterilor occidentale de la sud de Liège și apoi să forțeze râul în direcția Bruxelles și Antwerp. În eventualitatea succesului acestei ofensive, Hitler se aștepta la o slăbire semnificativă pe frontul de Vest, ceea ce i-ar oferi timp pentru a transfera forțe mari către frontul de Est pentru a respinge ofensiva de iarnă a sovieticilor. În acest fel, el spera să cîștige timp pentru a distruge speranțele adversarilor săi la o victorie completă și pentru ai forța să

renunțe la pretențiile de predare necondiționată și să-i determine să încheie o pace negociată.

Vremea nefavorabilă și întârzierile în pregătirea noilor formațiuni l-au forțat pe Hitler să amâne a doua oară lovitura, programată inițial pentru jumătatea lunii noiembrie, de data aceasta pentru 16 decembrie. În cele din urmă, ofensiva a fost lansată.

Grupul ofensiv era format din două armate de tancuri; armata a 5-a panzer sub comanda generalului von Manteuffel și armata a 6-a panzer sub comanda Obergruppenführer-ului SS Sepp Dietrich. Principalul atac a fost pe flancul drept al armatei a 6-a, formată din unități bine echipate ale forțelor SS. Armata a 5-a a acționat în centru. Asigurarea flancului stîng al grupului a fost sarcina armatei a 7-a a generalului Branderberg, dar această armată nu era suficient de mobilă pentru a îndeplini o misiune atît de dificilă.

Comandantul trupelor din Vest, feldmareșalul von Rundstedt, și comandantul Grupului de armate „B”, feldmareșalul Model, au considerat că ar fi fost potrivit să acorde grupului ofensiv o sarcină limitată, deoarece, în opinia lor, forțele nu erau suficiente pentru a efectua operațiunea majoră concepută de Hitler. Ei vroiau să zdrobească forțele inamice, situate la est de râul Meuse, între Aachen și Liege, și să limiteze ofensiva lor la acest lucru. Cu toate acestea, Hitler a respins contra argumentele propuse și a insistat asupra planului său amplu.

Și astfel, pe 16 decembrie, a început ofensiva. Armata 5 panzer a pătruns adînc în apărarea inamicului. Unitățile avansate — diviziile 116 și 2 de tancuri — s-au îndreptat direct spre râul Meuse. Unități separate ale diviziei 2 panzer au ajuns chiar la râul Rin. Armata a 6-a de tancuri nu a avut același succes. Acumularea de trupe pe drumurile înguste și înghețate de munte, întârzierile în intrarea în luptă a celui de-al doilea eșalon în sectorul armatei a 5-a panzer, utilizarea insuficient de rapidă a succesului inițial — toate acestea au făcut ca armata să-și piardă ritmul de atac — condiție necesară pentru fiecare operațiune militară majoră. În plus, armata a 7-a a întâmpinat dificultăți, în urma cărora a fost necesar să se transfere subunități de tancuri de la Manteuffel spre sud pentru a preveni amenințarea dinspre flanc. După aceasta, nu se mai poate vorbi despre un progres major. Deja pe 22 decembrie, trebuia să admitem necesitatea de a limita scopul operațiunii. În acea zi, statul

major al OKH ar fi trebuit să-și reamintească despre ofensiva așteptată a frontul de Est, unde rezervele depindeau de finalizarea în timp util a unui atac, în mare măsură nereușit, pe frontul de Vest. Cu toate acestea, nu numai Hitler, dar și întregul OKW și mai ales conducerea operațională a forțelor armate, în acele zile decisive se gîndeau doar la frontul vestic. Tragedia provocată de comandamentul nostru militar a devenit evidentă după eșecul ofensivei din Ardeni, înainte de sfârșitul războiului.

La 24 decembrie, era evident pentru fiecare soldat cu mintea limpede că ofensiva a eșuat. Trebuia să transferăm imediat toate eforturile spre est, dacă nu cumva era prea târziu.

Pregătirea apărării în est

Am urmărit cu atenție de la sediul meu, transferat la Maybach lângă Zossen, parcursul ofensivei din vest. În interesul poporului meu, mi-am dorit să se încheie cu succes. Dar cînd în 23 decembrie a fost deja clar că nici un obiectiv major nu putea fi atins, am decis să merg la sediul general al Führer-lui și să solicit ca operațiile să fie oprite și ca toate forțele să fie imediat transferate frontului de Est.

Existau informații din ce în ce mai alarmante despre ofensiva sovietică. Am stabilit zonele de desfășurare a principalelor forțe. Au fost identificate trei grupe principale de lovire ale rușilor:

- 1) La capul de pod fortificat din Baranów, șaiszeci de unități de infanterie, opt corpuri de tancuri, un corp de cavalerie și alte șase formațiuni blindate erau pregătite pentru ofensivă.
- 2) Cincizeci și patru de formațiuni de infanterie, șase corpuri de tancuri, un corp de cavalerie și alte nouă formațiuni blindate erau concentrate la nord de Varșovia.
- 3) Gruparea de pe granița Prusiei de Est era formată din cincizeci și patru de unități de infanterie, două corpuri de tancuri și alte nouă unități blindate.

În plus, un grup de cincisprezece unități de infanterie și două de blindate era amplasat la sud de Jaslo, un grup de unsprezece unități de infanterie, un corp de cavalerie și un corp de tancuri lângă Pulawy și încă

un grup de treizeci și una de unități de infanterie, cinci de tancuri și alte trei unități blindate la sud de Varșovia.

Ne așteptam ca ofensiva să înceapă la 12 ianuarie 1945. Superioritatea sovieticilor era exprimată prin raportul pe arme: 11:1 infanterie, 7:1 tancuri și 20:1 artilerie. Dacă cineva evaluează inamicul în ansamblul său, poate vorbi fără nici o exagerare despre superioritatea lui de 15 ori pe uscat și cel puțin 20 de ori în aer. Eu nu subestimez soldatul german. El era un luptător remarcabil, care a putut fără frică să se arunce în ofensivă împotriva unui inamic de peste cinci ori mai numeros. Cu o conducere înțeleaptă, datorită calităților sale strălucite, a anulat o astfel de superioritate numerică și a câștigat. Dar acum, după cinci ani de lupte grele cu forțe superioare ale inamicului, cu o aprovizionare deficitară, cu arme uzate și deteriorate și cu o slabă speranță de victorie, era o povară teribilă pentru el. Înaltul Comandament, în primul rând Hitler însuși, ar fi trebuit să facă totul pentru a facilita executarea acestei sarcini monstruoase. Mă obseda o întrebare: era oare posibil din punct de vedere uman? Puteți să mă credeți că acest gând m-a frământat chiar de la începutul războiului împotriva URSS și chiar mai devreme, din timpul vizitei lui Molotov la Berlin, în 1940. Și acum era imperioasă dilema: a fi sau a nu fi?

Și iată că milioane de germani s-au ridicat în fața inamicului, gata să apere estul Germaniei de cele mai grave lucruri care s-ar putea întâmpla, de puternica forță a sovieticilor. Soarta noastră nu a devenit brusc clară după o mică străpungere a rușilor în Prusia de Est! Era clar mai demult atât pentru mine cât și pentru ceilalți soldați. Ei știau — mai ales germanii din est, ca și mine — că vechea noastră cultură era în joc. Era vorba de șapte sute de ani de muncă și de luptă ale germanilor și de succesele lor! Cererea de predare necondiționată a fost o cruzime, o crimă împotriva umanității și pentru soldați o rușine pe care ei nu o doreau și nu puteau să și-o asume pînă la dispariția oricărei alte perspective de a realiza pacea.

O altă posibilitate de a face pace putea fi creată numai dacă ar fi fost posibilă oprirea cumva a iminentei ofensive sovietice. Pentru a face acest lucru, era necesar să se transfere imediat trupele de la vest la est, să se creeze o armată puternică de rezervă în zona Lodz-Hoensalz (Lodz-

Wroclaw) și să înceapă pregătirea unor lupte în mișcare cu armatele de șoc sovietice. În acest fel, comandamentul și trupele germane ar fi depășit în continuare dușmanul, în ciuda duratei războiului și a epuizării severe a forțelor noastre.

Plecînd de la aceste premise, intenționez să susțin lupta din est, dar pentru aceasta era necesar mai întîi să cîștig lupta cu Hitler pentru eliberarea forțelor necesare frontului estic. Astfel că la 24 decembrie m-am dus la Giessen și de acolo la raport la Cartierul general al Führer-lui.

Au fost prezenți la raportul privind situația de pe front, cu excepția lui Hitler, ca de obicei, feldmareșalul Keitel, general-colonelul Jodl, generalul Burgdorf și un număr de tineri ofițeri. În raportul meu m-am referit la gruparea forțelor inamice și am indicat corelația forțelor, așa cum am menționat deja mai sus. Lucrarea departamentului meu pentru studierea armatelor străine din est a fost exemplară, datele sale fiind foarte credibile. Îl știam pe șeful acestui departament, generalul Reinhard Gehlen, destul de bine, ca să mă bazez pe oamenii lui, pe metodele de lucru și pe rezultatele lor. În curînd au fost confirmate datele lui Gehlen.

Hitler a privit lucrurile în mod diferit. El a afirmat că datele departamentului pentru studiul armatelor străine din est al OKH sînt un bluf. El era convins că fiecare unitate de infanterie sovietică numără cel mult 7. 000 de oameni, în timp ce formațiunile blindate nu au tancuri. „Da, acesta este cel mai monstruos bluf de la Gengis Han încoace”, a exclamat el, „cine a produs aceste prostii?” După încercarea de asasinat, Hitler însuși a recurs adesea la blufuri la o scară incredibilă. El a ordonat formarea de corpuri de artilerie, care, de fapt, erau doar brigăzi în ceea ce privește forța lor. S-au creat în continuare brigăzi de tancuri formate din două batalioane, adică, de forța unui regiment. Și brigăzi antitanc formate dintr-un singur divizion. După părerea mea, cu aceasta, el a provocat confuzie în organizarea propriilor forțe terestre, dar nu a putut păcăli inamicul despre adevărata noastră slăbiciune.

Modul de gîndire al lui Hitler a devenit din ce în ce mai ciudat și l-a împins spre concluzia că inamicul încearcă, de asemenea, să îl inducă pe el în eroare ca în povestea cu satele lui Potemkin și că, în realitate, sovieticii nu vor lansa o ofensivă majoră. Acest lucru a fost afirmat, de asemenea, la cină de către Himmler, cu care am stat alături, care era

comandantul armatei de rezervă și, în același timp, a Grupului de armate „Rinul superior”, creat pentru a apăra râul Rin și de a intercepta dezertorii; în același timp, Himmler era ministrul de interne, șeful poliției și Reichsführer SS. Himmler nu avea nici un dubiu despre importanța sa. El credea că posedă o gândire militară la fel de bună ca a lui Hitler și, bineînțeles, mult mai bună decât oricare dintre generali: „Știți, dragă general-colonele, nu cred că rușii vor ataca. Acesta este doar un mare bluf. Datele departamentului dvs. pentru studierea armatelor străine din est sînt incredibil de exagerate, vă induc în eroare. Cred cu tărie că nu se va întîmpla nimic în est.” Nu existau niciun fel de argumente care să susțină astfel de naivități.

Mult mai periculoasă pentru realizarea eforturilor principale propuse de mine în est a fost rezistența lui Jodl. Jodl nu voia să piardă inițiativa din Vest.

El a recunoscut că ofensiva din Ardeni se oprirea, dar se gîndea că datorită acestei ofensive, inamicul și-a pierdut inițiativa operațională. Se gîndea să atace în alt loc, necunoscut și neașteptat de inamic, să obțină un nou succes parțial sperînd că în acest fel va paraliza inamicul. În acest scop, a lansat o nouă ofensivă la granița nordică a Alsaciei-Lorena. Trupele germane trebuiau să se deplaseze pe ambele maluri ale râului Bitche în sud spre Saverne. Această ofensivă, care a început la 1 ianuarie 1945, a avut de asemenea succes la început, dar țelul — Saverne, apoi Strasbourg — era încă departe. Jodl, fascinat de planul său, a protestat puternic cînd am cerut retragerea trupelor din Ardeni și de pe Rinul Superior. El a repetat mereu argumentul său: „Nu avem dreptul să-i refuzăm inițiativa care tocmai a fost luată inamicului”. Hitler l-a sprijinit deoarece „în est încă putem sacrifica teritoriu, în vest nu avem ce sacrifica”. Argumentele mele nu au ajutat, nici că regiunea Ruhr era deja paralizată de bombardamentele occidentalilor, și că transportul a fost dezactivat din cauza superiorității dușmanului în aer și că această situație nu se va îmbunătăți. Dimpotrivă, Silezia Superioară poate funcționa în continuare la capacitate maximă, centrul de greutate al industriei militare germane s-a mutat deja în estul țării și dacă vom pierde Silezia Superioară, vom pierde războiul în cîteva săptămîni.

Știrile despre încercuirea Budapestei, primite în acea seară, nu au putut contribui la îmbunătățirea stării de spirit.

Cînd am plecat de la această cină, mi s-a spus că Frontul de Est ar trebui să se bazeze doar pe propriile sale forțe. Cînd am cerut din nou evacuarea Kurlandei (statele baltice) și aducerea trupelor din Norvegia, care fuseseră anterior în Finlanda pe Frontul de Est, am fost din nou refuzat. Trupele care veneau din Norvegia erau destinate operațiunilor de luptă din Vosgi; acestea erau unități montane și, prin urmare, erau foarte potrivite pentru luptele din munți. Regiunea munților Vosgi între Bitche și Saverne îmi era bine cunoscută; cîndva am servit acolo ca locotenent. În Bitche se afla prima garnizoană în care am slujit ca tânăr sublocotenent. O divizie montană nu putea da o lovitură decisivă acolo.

La 25 decembrie, în prima zi de Crăciun, am călătorit cu trenul spre Zossen. Eram pe drum cînd Hitler, fără să mă informeze, a ordonat transferarea Corpului SS Gille, care cuprindea două divizii, de la nord de Varșovia, unde a fost concentrat în spatele frontului ca rezervă pentru grupul de armate al lui Reinhardt, la Budapesta pentru a rupe inelul ce înconjura acest oraș. Reinhardt și cu mine eram disperați. Acest pas iresponsabil al lui Hitler a dus la slăbirea frontului deja mult prea lung și subțire. Toate protestele au fost ignorate. Pentru Hitler spargerea blocadei Budapestei era mai importantă decît apărarea Germaniei de Est. El a început să-mi dea o lecție de politică externă cînd i-am cerut să anuleze acest ordin nefericit și mi-a refuzat cererea. Din rezervele strînse cu multă greutate pentru a respinge ofensiva sovietică (14 divizii și jumătate de tancuri și motorizate), două divizii au fost trimise pe un alt front. Au rămas în rezervă doar 12 divizii pe o porțiune de 1.200 km. După ce m-am întors la sediu, am verificat din nou împreună cu Gehlen informațiile despre inamic și am discutat cu el și cu Wenck o cale de ieșire (dacă totuși era posibilă) din această situație. Am ajuns la concluzia că numai încetarea tuturor acțiunilor ofensive în vest și transferarea imediată a centrului de greutate al războiului în est ar putea crea mici perspective pentru stoparea avansului sovietic. Prin urmare, am decis încă o dată, în ajunul Anului Nou, să-i cer lui Hitler să ia această decizie. A trebuit să merg a doua oară la Ziegenberg. Am intenționat să acționez, pregătindu-mă mai atent decît prima dată. Prin urmare, la sosirea în Ziegenberg, l-am căutat, mai întîi de toate, pe feldmareșalul von Rundstedt și pe șeful statului său major, generalul Westphal, să le vorbesc atît despre situația de pe Frontul de Est cît și

despre planurile mele, cerîndu-le ajutorul. Ambii au arătat, ca și pînă atunci, o înțelegere completă a importanței „celuilalt front”. Mi-au nominalizat trei divizii de pe frontul de Vest și o divizie, localizată în Italia, care ar puteau fi redistribuite rapid spre est, deoarece nu erau departe de calea ferată. Era nevoie doar de consimțămîntul Führer-ului. Am dat ordin ca unitățile respectiv să fie alertate. Am anunțat șeful serviciului militar de transport, ordonînd pregătirea trenurilor. Apoi m-am dus cu aceste date la Hitler pentru raport. S-a repetat aceeași istorie ca la memorabila petrecere de Crăciun. Jodl a spus că nu are forțe libere și că trebuie să mențină inițiativa în mîinile sale cu forțele pe care le posedă. Dar de data asta l-am putut contrazice cu datele comandantului trupelor din vest. Acest lucru le-a făcut, evident, o impresie neplăcută. Cînd am numit diviziile libere, Hitler ma întrebat cu o iritare evidentă de unde am aflat și a încetat să vorbească, încruntîndu-se cînd l-am numit pe comandantul trupelor de pe frontul din Vest. La acest argument, într-adevăr nu a avut replică. Am primit patru divizii și nimic mai mult. Aceste patru au fost, desigur, doar începutul, dar pînă atunci ele au rămas singurele pe care OKW și Comandamentul armatei au fost forțate să le dea frontului estic. Dar Hitler a trimis și aceste unități în Ungaria!

În dimineața zilei de 1 ianuarie, m-am dus din nou la Hitler să-i raporteze despre Corpul SS Gille, ca parte a armatei a 6-a a lui Balck, că va lansa un atac la Budapesta în acea seară. Hitler își pusese mari speranțe în această ofensivă. Am fost sceptic, deoarece a fost foarte puțin timp pentru pregătirea ofensivei, iar comandamentul și trupele aveau un moral foarte scăzut. În ciuda succesului inițial, ofensiva a eșuat. Rezultatele călătoriei la Cartierul General al Führer-ului au fost nesemnificative. Au început noi reflecții, comparații noi și verificarea datelor despre inamic. M-am hotărît să merg în Ungaria, să vorbesc personal cu comandanții, să mă asigur de perspectivele noastre și să găsesc o cale de ieșire din situație. Timp de cîteva zile, între 5 și 8 ianuarie 1945, l-am vizitat pe generalul Wohler, succesorul lui Friessner la comanda Grupului de armate Sud, apoi pe generalul Balck și pe generalul SS Gille și am discutat cu ei despre continuarea operațiunilor în Ungaria. Am primit informații despre motivele eșecului atacului asupra Budapestei. Probabil că acest lucru s-a întîmplat deoarece

succesul inițial al bătăliei din seara de 1 ianuarie nu a fost folosit noaptea pentru a face o străpungere decisivă. Nu mai aveam ofițerii și soldații din 1940, altfel am fi putut obține un succes, permițându-ne să economisim forțe și să oprim ofensiva inamicului pe frontul Dunării pentru ceva timp.

Din Ungaria, m-am îndreptat împreună cu Josef Harpe spre Cracovia. El și capabilul său șeful de stat major, generalul Wolf Dietrich von Xylander, și-au prezentat în mod clar și consistent părerile privind apărarea împotriva sovieticilor. Harpe a propus să cedeze inamicului malul Vistulei aflat în mâinile noastre, chiar înainte ca rușii să lanseze ofensiva, care era așteptată pe 12 ianuarie, să se retragă la aproximativ 20 de kilometri și să ocupe poziții pe un front mai scurt. Acest lucru ar fi făcut posibilă retragerea mai multor divizii de pe front și, astfel, crearea unei rezerve. Punctul său de vedere era corect și bine întemeiat, dar nu avea prea multe șanse să fie aprobat de Hitler. I-am spus asta lui Harpe. El, cu caracterul său direct, și-a exprimat dorința ca propunerile sale să fie înaintate chiar dacă acest lucru ar avea consecințe neplăcute pentru el. Și acestea au fost raportate Führer-ului. Activitățile grupurilor de armată privind organizarea apărării au fost utile și au acoperit tot ceea ce permiteau mijloacele noastre.

În cele din urmă, l-am contactat pe Reinhardt prin telefon. El, ca și Harpe, a făcut o ofertă similară și a vrut să abandoneze pozițiile defensive pe râul Narew pentru a se retrage în poziții mai puțin tensionate de-a lungul frontierei Prusiei de Est și, astfel, să poată trimite mai multe divizii în rezervă. Nici lui, din păcate, nu i-am putut promite că voi obține acordul lui Hitler față de propunerea sa.

Și astfel, cunoscând toate nevoile și cerințele grupurilor de armate, am decis încă o dată în această perioadă dificilă să merg la Hitler și să încerc să fac frontul de Est un front principal, degajând forțele frontului de Vest și să-l informez despre dorința comandanților grupurilor de armate de a transfera fronturile pe linii din spate, pentru că nu era nici o altă cale pentru crearea în timp real a rezervelor.

La 9 ianuarie 1945, am fost din nou în Zigenberg. Eram ferm hotărât să nu fac concesii; în caz contrar, intenționeam să-i cer lui Hitler să-și asume întreaga responsabilitate. Raportul meu a avut loc cu o audiență

normală. De data aceasta a fost prezent și fostul meu șef de stat major la inspecției trupelor blindate, generalul Thomale.

Reinhard Gehlen a pregătit cu mare atenție datele despre inamic, a întocmit pentru claritate, mai multe hărți și diagrame care aratau balanța puterii. Când i-am arătat aceste evoluții lui Hitler, a izbucnit furios numindu-l „complet idiot” și a cerut să fie trimis imediat autorului acestor scheme într-un azil de nebuni. Am început să fierb de furie și i-am spus lui Hitler: „Datele au fost pregătite de generalul Gehlen, unul dintre cei mai capabili ofițeri ai Statului major general. Nu le-aș prezenta dacă nu le-aș considera corecte. Dacă vreți să-l închideți pe generalul Gehlen într-un azil nebun, atunci trimiți-mă împreună cu el!” Am respins în mod hotărât cererea lui Hitler de a-l schimba pe generalul Gehlen. Și așa s-a dezlănțuit uraganul. Raportul nu a avut succes. Propunerile lui Harpe și Reinhardt au fost respinse. Au urmat așteptatele comentarii otrăvite la adresa generaliilor, care, sub termenul de „operații militare”, înțelegeau întotdeauna doar retragerea pe pozițiile de rezervă... A fost foarte trist.

Toate eforturile de a crea mari rezerve operaționale în zonele amenințate ale frontului de Est, extrem de întins, au eșuat datorită poziției stupide a lui Hitler susținut de Jodl. În starea de spirit a OKW, a predominat concluzia falsă că datele noastre exacte privind ofensivele sovietice majore iminente nu puteau fi decât un mare bluf. În general, ei au crezut numai în ceea ce voiau și au închis cu ușurință ochii la cruda realitate. A fost strategia struțului de auto-înșelăciune! Pentru a mai atenua duritatea discuției, Hitler a spus în încheierea raportului: „Frontul de Est nu a avut niciodată atît de multe rezerve ca și astăzi. Acesta datorită dvs. Vă mulțumesc pentru asta.” I-am răspuns: „Frontul de Est este ca și piesele de domino. Dacă se sparge frontul într-un singur loc, întregul front se prăbușește, pentru că rezerva de douăsprezece divizii și jumătate pentru un front atît de lung este foarte mică!”

Rezervele erau localizate astfel:

- Divizia 17 tancuri la Pinczów,
- Divizia 16 panzer la sud de Kielce,
- Divizia 20 motorizată lângă Virzonik și Astraveț,
- Divizia 10 motorizată (numai unități de luptă) lângă Kamenna,
- Divizie 19 tancuri la Radom,

- Divizie 25 tancuri în Mogielnica,
- Divizia 7 panzer în Ciechanów,
- Motodivizia „Germania Mare” la Chorzele,
- Motodivizia 18 la est de Pisz,
- Divizia 23 infanterie (incompletă) la Mikolajki,
- Brigada 10 scutere-vânători la Zensburg (Sendzbork),
- Părți din motodivizia Brandenburg (nou formată) la sud de Drengfurt;
- Corpul de blindate „Herman Göring” cu
- Divizia 1 tancuri (panzer parachute) „Herman Göring” la vest de Gumbinnen (Gusev),
- Divizia 2 tancuri (panzer parachute) „Herman Göring” la sud-est de Gumbinnen (Gusev),
- Divizie 5 tancuri „Herman Göring” lângă Breitenstein (Bartoszyce),
- Divizia 24 panzer pe drum din Ungaria spre Rustenburg (Rastombork).

Foarte supărat de indicațiile insultătoare ale lui Hitler că „estul trebuie să se bazeze doar pe propria putere și să facă cu ceea ce are”, m-am întors de la Cartierul din Zossen. Hitler și Jodl știau cu siguranță că frontul de Est, în cazul în care atacul așteptat devine un fapt, nu poate face față cu ceea ce are, și chiar o decizie imediată de a transfera rezervele spre est, în condițiile superiorității aeriene a inamicului, va fi o măsură tardivă. În ce măsură originea lor (proveneau din zone depărtate de Prusia) a contribuit la poziția lor rămîne neclar, dar a avut un efect asupra raționamentului lor, am fost convins de asta în timpul ultimului meu raport. Pentru noi, locuitorii Prusiei, era vorba de o țară noastră, creată în bătălii și bătălii, o țară creștină veche, de cultură occidentală, o țară cu mormintele strămoșilor noștri, pe care am iubit-o. Știam că, printr-o ofensivă reușită a inamicului, o să o pierdem. Mai presus de toate, ne-a fost frică de soarta locuitorii săi. Dar nici măcar aceste temeri nu au fost înțelese, nu au luat în seamă propunerile de evacuare a civililor din zonele amenințate, deoarece Hitler a văzut în aceasta doar o expresie a defetismului care i-ar fi copleșit pe generali. Îi era teamă că această panică s-ar fi răspândit în rîndul populației. În acest caz, el a fost

sprijinit de gauleiter-ul Prusiei de Est, Koch, care avea o suspiciune față de generali.

Zona de luptă a grupurilor de armate a era o bandă lată de 10 km, care trecea prin spatele liniei frontului. Bateriile de artilerie grea erau deja în poziții de tragere situate pe teritoriul așa-numitelor zone interioare sub autoritatea gauleiter-ilor; pe acest teritoriu nu se putea amenaja nicio poziție de tragere, nu se putea tăia un copac fără a intra în conflict cu autoritățile civile (adică cu șefii partidului).

Ofensiva forțelor sovietice

La 12 ianuarie 1945, grupul de șoc al trupelor ruse a lansat o ofensivă bine pregătită, cu un cap de pod la Baranów. Deja pe 11 ianuarie au existat semne că ofensiva va începe în curînd. Prizonierii au mărturisit că, în noaptea de 11 ianuarie, a fost ordonată pregătirea spațiilor pentru echipajele tancurilor care sosesc. O radiogramă interceptată spunea: „Totul este în ordine! Au sosit întăririle!” Din 17 decembrie 1944, la capul de pod întărit de la Baranów numărul tunurilor a crescut la 719, iar a mortierelor la 268. Prizonierii capturați la fortificația de la Pulawy au spus: „Se pregătește o ofensivă. În primele eșalone sînt unitățile de pedeapsă. Ofensiva va fi susținută de 40 de tancuri. Alte 30 — 40 de tancuri sînt în pădure, la 2 — 3 km dincolo de linia frontului. În noaptea de 8 ianuarie, a fost efectuată deminarea.” Recunoașterea aeriană a raportat întărirea capetelor de pod de pe Vistula. Alți prizonieri au mărturisit că au fost aduse cîte 300 de piese de artilerie pentru fiecare kilometru de front destinat ofensivei, inclusiv mortiere, tunuri antitanc și artilerie reactivă Katiușa. De la capul de pod de la Magnuszew, s-a raportat că inamicul amenajează 60 de noi poziții de tragere.

Informații similare au provenit de pe linia frontului de la râul Narew, de lîngă Pultusk la nord de Varșovia, precum și din Prusia de Est. Aici, inamicul a decis să lanseze atacul principal asupra sectorului Ebenrode (Nesterov), Lacului Villune și estului localității Lasdehnen (Krasnoznamensk).

Numai în Ungaria, datorită ofensivei noastre de Anul Nou și în statele baltice, nu ne putem aștepta la o ofensivă majoră a inamicului în zilele următoare. Dar a fost doar un mic răgaz.

Așadar, pe 12 ianuarie, prima lovitură a fost dată lângă Baranów. Paisprezece divizii de infanterie, două corpuri de blindate și alte unități au atacat. Principalele forțe de tancuri, concentrate în zonă, în prima zi, aparent, nu au fost introduse în luptă: se părea că vor fi folosite doar atunci când, după succesul inițial, vor fi marcate direcții avantajoase de atac. Partea sovietică, bine echipată, își putea permite astfel de tactici. Străpungerea a reușit, iar inamicul a pătruns adânc în sistemul nostru de apărare.

În acea zi, unitățile sovietice destinate ofensivei au fost concentrate la capetele de pod situate mai departe spre nord pe Vistula, la Pulawy și Magnuszew. Observatorii puteau număra mii de mașini. Și acolo, inamicul se pregătea pentru ofensivă.

Preparative similare au fost observate în zona de nord a Varșoviei și în Prusia de Est. Se făcuse deja treceri deminate iar tancurile au fost aduse pînă în prima linie.

Pentru contraatac, Grupul de armate „A” a introdus în luptă rezerva. Ea au fost mutată aproape de linia frontului din ordinul personal al lui Hitler, mult mai aproape decît era prevăzut în ordinul general-colonelului Harpe. Consecința acestei intervenții a fost că rezervele, chiar înainte de începerea contra-ofensivei, au fost lovite cu foc în timpul pregătirii de artilerie a sovieticilor și au suferit pierderi importante. Inamicul chiar a reușit să încercuiască parțial aceste unități de tancuri; blindatele noastre s-au retras spre vest, sub conducerea generalului Nehring, fiind într-un fel de „încercuire mobilă”, mai exact: au luptat în direcție inversă, arătînd o rezistență excepțională în îndeplinirea acestei sarcini extrem de dificile. Unele unități de infanterie au reușit să se alăture acestei încercuiri în mișcare, și, în ciuda tuturor dificultăților, această sarcină a fost realizată cu succes datorită coeziunii trupelor.

Pe 13 ianuarie, dușmanul a extins cu succes zona de străpungere spre vest de Baranów și mai departe spre nord. Armatele 3 și 4 tancuri de gardă ale sovieticilor au intrat în luptă. Inamicul a concentrat treizeci și două de divizii de infanterie și opt corpuri de blindate pe acest sector al frontului. Acesta a fost cea mai mare concentrare de forțe pe un segment îngust de front pe parcursul întregului război.

Toate datele arătau că dușmanul va lansa în curînd o ofensivă și mai la sud de Vistula, lîngă Jaslo. La Pulawy și Magnuszew, rușii terminaseră toate pregătirile și deminaseră terenul.

În Prusia de Est, ofensiva majoră anticipată a început în sectorul Ebenrode (Nesterov), Lasdehnen (Krasnoznamensk). Douăsprezece pînă la cincisprezece divizii de infanterie și un număr corespunzător de formațiuni blindate au fost aruncate în luptă. Și aici dușmanul a reușit să pătrundă în apărarea noastră.

În aceeași zi, ofensiva lui Hitler din Alsacia a eșuat în cele din urmă.

La 14 ianuarie, planul sovieticilor a devenit clar: ocuparea regiunii industriale din Silezia Superioară. Acest plan nu a fost o surpriză pentru noi. Mari forțe inamice au avansat din zona Baranów în direcțiile nord-vest și nord, pentru a face joncțiunea cu formațiunile situate la capetele de pod de la Pulawy și Magnuszew. Adevărat, unitățile germane au reușit să respingă primele lovituri ale rușilor de la capetele de pod menționate mai sus, dar situația generală nu ne-a permis să sperăm că această secțiune a frontului ar putea fi menținută.

Sovieticii s-au pregătit pentru ofensivă și în zonele Rominter Heide, Tilsit (Sovetsk) și Goldap, ceea ce a indicat o extindere a ofensivei în Prusia de Est.

În ziua de 15 ianuarie s-a confirmat presupunerea că inamicul intenționează să dea lovitura principală în regiunea Cracovia pe direcția Czystochowa - Kattowice. De asemenea, mari forțele au fost deplasate la Kielce. Am presupuns că de acolo vor ataca Piotrków și Tomaszów, pentru a stabili contactul cu trupele care avansaseră prin Pulawy. Trupele inamicului, probabil, au constatat din două armate combinate și o armată de tancuri. Prin lovitura de la capul de pod Magnuszew a fost, evident, vizată Varșovia.

Mai la sud de Cracovia, sovieticii au lansat o ofensivă pe direcția Jaslo.

În fața Grupului de armate Centru, inamicul a reușit să realizeze un progres profund în triumghiul format din râurile Vistula și Bug, precum și de ambele părți ale orașului Pultusk. Această ofensivă a fost lansată în direcția Nasielsk și spre vest către Ziechenau-Praschnitz (Ciechanów).

Situația de la fortificațiile capului de pod sovietic de pe Narew dar și în Prusia de Est a devenit foarte gravă.

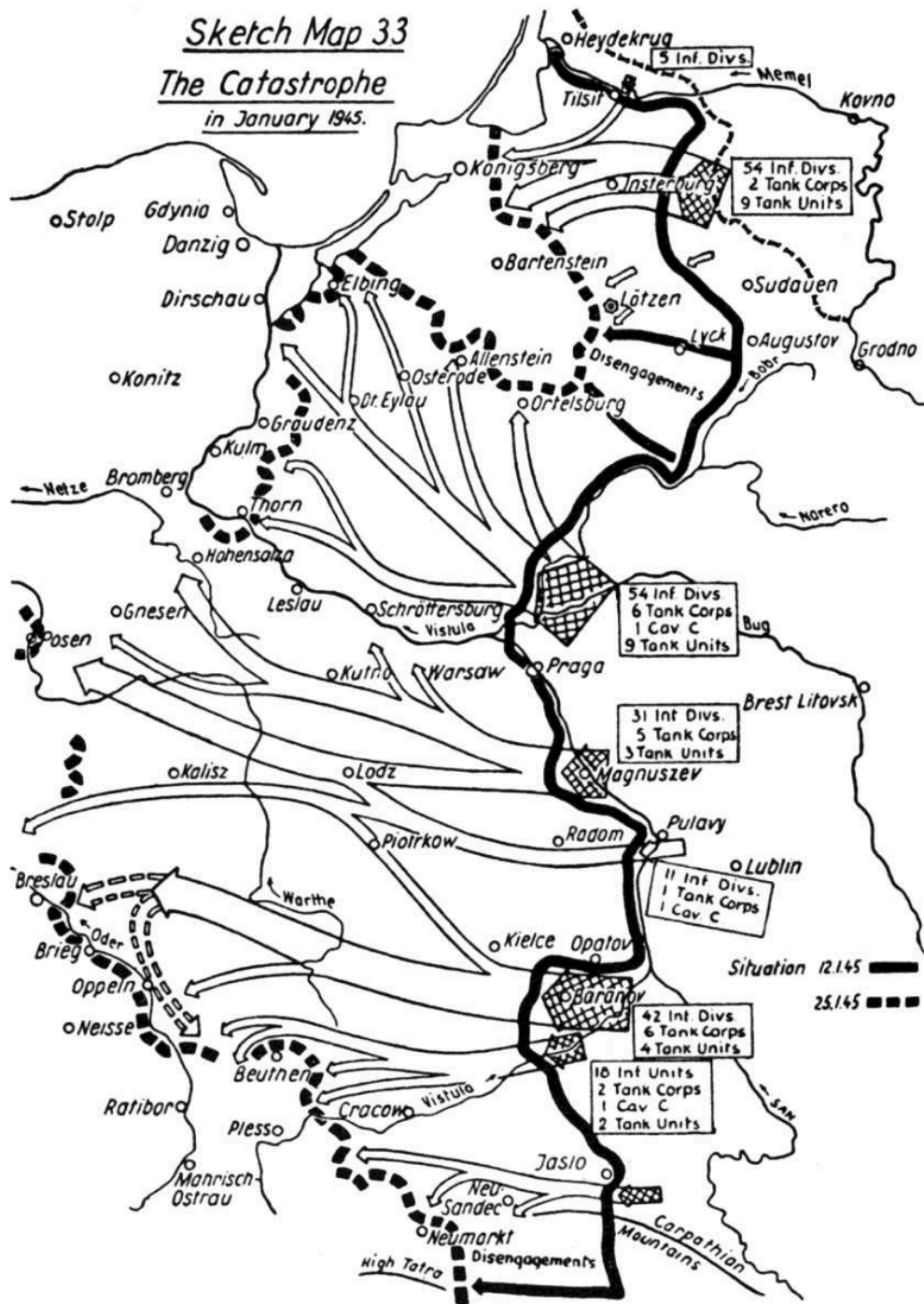
Pe frontul Grupului de armate Sud-Est, s-a remarcat înlocuirea armatei 37 sovietică, situată la sud de Dunăre, de către trupele bulgare. A fost necesar să se țină seama de posibilitatea transferării acestor forțe sovietice în alt loc al frontului în vederea unei noi ofensive.

Este de la sine înțeles că, odată cu începutul ofensivei majore sovietice, i-am spus destul de clar lui Hitler ,la telefon, despre situația gravă a frontului de Est. I-am cerut în mod insistent să vină la Berlin pentru a focaliza atenția din nou spre est. În primele zile a repetat aceeași instrucțiune, pe care a dat-o în 9 ianuarie: „Estul ar trebui să gestioneze forțele pe care le posedă. Totuși, acum trebuie să recunoașteți că trenurile din vest ar fi întârziat oricum.”

Reluarea lentă a rapoartelor și a ordinelor de la Zossen prin intermediul Ziegenberg a împiedicat adoptarea unor măsuri rapide și oportune în momente de mare urgență. Pe 15 ianuarie, Hitler și-a făcut prima intervenție în timpul luptelor defensive din est; în ciuda obiecțiilor mele, el a dat ordinul de a se transfera imediat corpul „Germania Mare” din Prusia de Est în regiunea Kielce, pentru a preveni un avans rusesc în direcția Poznan.

Este necesar să menționez că trenurile cu subunitățile acestui corp nu avea timp să ajungă pentru a opri ofensiva, dar erau îndepărtate din liniile de apărare din Prusia de Est într-un moment în care era mare nevoie de ele acolo; retragerea lor de acolo însemna că aceeași catastrofă se va întâmpla în Prusia de Est așa cum a avut loc pe Vistula.

Aceste divizii bine pregătite pentru luptă (mă refer la divizia moto „Germania Mare” și divizia de tancuri „Hermann Göring” a forțelor militare aeriene, subordonate Corpului de armată „Germania Mare”, comandat de experimentatul general von Sauken) se aflau în gară exact în momentul luptelor decisive pentru rezultatul războiului. Când am refuzat să execut acest ordin, Hitler a devenit extrem de furios.

33. Catastrofa

Nu a fost de acord cu mine, dar în cele din urmă a decis să se mute din pădurea din Hesse, abandonînd bătălia din munții Vosgi, mai aproape de frontul decisiv, la Berlin. Și iată că puteam să vorbesc cu el față în față despre ceea ce era imposibil să negociem la telefon. Desigur, conversația

noastră nu era deloc plăcută. De asemenea, Hitler a simțit acest lucru, așa că a încercat să evite cât mai mult posibil.

Corpul lui von Sauken urma să fie debarcat în zona atacată de artileria sovietică. După bătălii feroce, el a reușit să facă legătura cu Corpul 24 de tancuri al generalului Nehring. La 16 ianuarie, Hitler a apărut la Berlin și în subsolul cancelariei imperiale, deja distrusă de aviația inamică, și-a instalat Cartierul general; în aceeași zi i-am prezentat un raport cu privire la situația frontului.

În sfârșit, Hitler a decis să renunțe la ofensiva în vest și să treacă frontul de Vest în apărare transferând forțele eliberate spre est. Când am intrat în sala de așteptare mi s-a spus că părea a fi cea mai bună, deși tardivă, decizie. Mi-am făcut un plan să folosesc rezervele, intenționând să le transfer imediat spre Oder și dacă timpul va permite prin Oder mai departe, pentru a slăbi forța ofensivei inamicului care a pătruns în apărarea noastră prin lovirea flancurilor. Dar când l-am întrebat pe Jodl ce ordine a dat Hitler, el mi-a răspuns că principalele forțe retrase de pe frontul de Vest (armata a 6-a panzer) au fost trimise în Ungaria. Mi-am ieșit din fire și i-am exprimat fără echivoc lui Jodl indignarea mea. Acesta doar a ridicat din umeri. Nu am aflat niciodată dacă această decizie a fost rezultatul influenței sale asupra lui Hitler. În raportul următor către Hitler, am prezentat propuneri contrare. Hitler le-a respins, spunând că decizia de a ataca în Ungaria se datorează dorinței de a arunca rușii înapoi peste Dunăre și de a ridica blocada Budapestei. Din acea zi, această decizie neplăcută a fost discutată zilnic. Când i-am respins motivele de natură militară prezentate pentru a-și fundamenta decizia, el a izbucnit furios că rezervele și rafinăriile de petrol din Ungaria au o importanță decisivă pentru industria noastră, deoarece inamicul a distrus fabricile noastre chimice cu raiduri aeriene: „Dacă nu vor avea combustibil, tancurile dvs. nu se vor mișca, avioanele nu vor zbura. Trebuie să fiți de acord cu asta. Dar generalii mei nu înțeleg nimic despre economia militară.”

El era obsedat de această idee și nimeni nu ar fi putut să i-o schimbe.

Informațiile pe care le-am primit de pe frontul de Vest au fost împărțite

în două categorii. Când am abordat mai târziu această problemă în rapoartele mele, am primit drept răspuns: „Știu deja ce vrei să spunei:

Trebuie să lovesc, așa că lovesc! Dar trebuie să fiți de acord...”, etc.

Trebuie remarcat că transferul trupelor în Ungaria, din cauza capacității slabe a căilor ferate care mergeau spre sud-est, necesita mult mai mult timp decât transferul în zona Berlinului, unde existau căi ferate duble, ceea ce a făcut manevrarea dificilă cauzată de forțele aeriene inamice.

Apoi am trecut la alte probleme. Conversația a fost furtunoasă. S-a discutat despre linia principală de apărare și despre deciziile conexe, de a căror lipsă de sens a fost vinovat numai el, lucru confirmat de stenogramă. Părea preocupat de utilizarea rezervelor, care, credea el, erau prea departe de linia frontului și, conform generalilor, prea aproape. Apoi am vorbit despre generalul Harpe, ale cărui calități de comandă, după părerea mea, nu erau îndoielnice. Dar, deoarece era imperativ să găsim un țap ispășitor, Hitler a ordonat, în ciuda protestelor mele puternice, să îl înlocuiască pe generalul Harpe cu generalul Schorner, chemat recent din statele baltice, unde era imposibil să câștige lauri. Schorner a început prin destituirea comandantului armatei a 9-a, a generalului curajos, inteligent și onest baronul Smilo von Luttwitz. În fruntea armatei 9 a fost numit generalul Busse. Curînd între el și generalul Sauken au început conflicte atît de puternice încît a fost necesar să fie înlocuit imediat. Sauken a devenit comandantul uneia dintre armate. M-am ocupat de Harpe, care la cîteva săptămîni mai tîrziu a primit o armată pe frontul de Vest și a reușit să-l repună în post pe Balck, care a fost victima unei intrigi a lui Himmler în vest.

În acea zi, au existat dispute cu privire la cererea mea imediată, de a pune capăt încercărilor fără sens de ofensive în vest, chiar și cu întîrziere, și de a transfera toate trupele, fără de care era imposibil să se oprească prăbușirea frontul de Est. Din nou — și din nou! — a fost discutată problema evacuării trupelor din statele baltice și, din nou, nu s-a ajuns la o decizie finală. Totuși s-a hotărît retragerea de acolo numai a diviziei 4 tancuri.

Situația a cerut mai mult ca niciodată, acțiuni clare și decisive. În regiunea din sud-estul orașului Sarajevo, diviziile de partizani iugoslavi presau din ce în ce mai puternic Grupul de armate „E”. În raionul dintre lacul Balaton și Dunăre sosiseră întăririle inamicului. Sovieticii consolidau capul de pod de pe râului Hron. Inamicul a continuat

neobișnuit de repede să urmărească trupele Grupului de armate „A” aflate în retragere. Sovieticii au trecut deja linia Slomniki - Miechów și, în mișcare spre vest, au trimis o parte a forțelor la Cracovia. Mai departe, spre nord, s-au îndreptat spre linia Czystochowa – Radomsko – Piotrków - Tomaszów. Și trebuia să ne așteptăm la continuarea atacului spre Łódź, Łowicz, Sochaczew. Rezerve puternice ale sovieticilor au fost aduse în zonele de străpungere a frontului; unele au fost transportate din Karelia și Finlanda.

Acum am văzut cum retragerea aliaților noștri din război ne-a afectat negativ poziția. Pe frontul Grupului de armate Centru, situația a început să se înrăutățească. Între treizeci și patruzeci de divizii sovietice au ajuns pe linia Przasnysz – Ciechanów – Płock în timp ce alte trupe se deplasau în spatele lor către Białystok , Ostrow și Mazowiecka. O situație asemănătoare a luat naștere și în Prusia răsăriteană, în zona Pădurii Rominten Heide, la Łazdenen (Krasnoznamensk) la Schlossberg și la Gumbinnen (Gusev). În ciuda veștilor îngrijorătoare care veneau zilnic de pe front, Hitler nu intenționa să transfere trupe de pe frontul de Vest în Germania de Nord și să părăsească țările baltice.

La 17 ianuarie, s-a constatat că erau cincisprezece corpuri de tancuri sovietice în fața Grupului de armate „A”; acest lucru a indicat în mod clar că inamicul dădea aici lovitura principală. În plus, opt corpuri de tancuri se luptau pe frontul Grupului de armate Sud, iar trei corpuri de tancuri erau pe frontul Grupului de armate Centru. Principalele forțe sovietice se îndreptau în direcția vest spre linia Cracovia – Wartenau - Czystochowa - Radomsko. În raionul Kielce, inamicul lupta cu tancurile Corpului 24 de rezervă ale generalului Nehring, care se apăra cu încăpăținare. Forțele mari ale dușmanului avansau deja spre Varșovia; alte unități au căutat să iasă prin Łowicz, Sochaczew la Vistula, pentru a tăia calea Corpului 46 de tancuri, ce se retrăgea din zona Varșoviei. Acest corp, avansând la sud de Vistula, trebuia să împiedice ofensiva rapidă sovietică prin Hohensalza (Inowrocław) – Gnesen (Gniezno) spre Poznań, cu scopul de a separa Prusia de Est și cea de Vest de Reich. Din păcate, Corpul, în ciuda ordinelor repetate, s-a retras sub puternica presiune a inamicului dincolo de râu spre nord. O avalanșă de trupe de

atac, care nu se confrunta cu nici o rezistență, a apărut la granița Reich-ului.

Pe frontul Grupului de armate Centru, viteza de avans a sovieticilor către Ciechanów și Przasnysz a crescut. La Narew era încă liniște; totuși, totul prevestea că o furtună va izbucni în curînd și aici.

Spre seară, ofițerii de operațiuni mi-au raportat despre situația gravă din zona Varșoviei. Ei au propus să ne repliem pe următoarea linie de apărare, pe baza presupunerii că Varșovia era deja în mâinile inamicului. La întrebările mele, colonelul von Bonin, șeful departamentului de operațiuni, a răspuns că pierderea orașului era considerată inevitabilă, și că a fost părăsit de trupele noastre. Comunicarea cu garnizoana orașului a fost întreruptă. Plecînd de la aceste date, am fost de acord cu propunerea lor, avînd permisiunea de a mi se transfera comanda grupului de armate, deoarece era necesar să grăbim emiterea ordinelor. Apoi am mers la Berlin, la cancelaria imperială, să-i raportez lui Hitler. În timpul raportului meu către Föhrer cu privire la situația frontului și a modului cum am pregătit să-l consolidăm, am primit o radiogramă de la comandantul garnizoanei din Varșovia, care a raportat că orașul era încă în mâinile noastre, dar că ar trebui să fie părăsit în seara următoare. Cînd i-am raportat acest lucru, Hitler a izbucnit furios și mi-a ordonat să păstrez cu orice preț Varșovia. Föhrer-ul a ordonat eliberarea imediată a ordinelor, respingînd indignat obiecția mea că ar fi prea tîrziu. Garnizoana din Varșovia, care, conform planurilor mele inițiale, trebuia să fie formată dintr-o divizie de pază, datorită faptului că unele unități au fost trimise frontului de Vest, avea doar patru batalioane de infanterie cu foarte puține capacități de luptă și cîteva subunități de artilerie și geniu. Dacă comandantul ar fi executat ordinul lui Hitler, garnizoana ar fi fost cu siguranță capturată de dușman, deoarece în nici un caz el nu ar fi putut menține orașul. Prin urmare, comandantul, deși a primit un ordin de la Föhrer, cînd orașul se afla încă în mâinile noastre, a decis să se retragă din Varșovia cu slabă sa garnizoană. Aflînd, mînia lui Hitler nu mai cunoștea limite. El și-a pierdut complet interesul pentru situația generală atît de periculoasă pentru noi și s-a ocupat doar de eșecul de la Varșovia, care a jucat un rol secundar în cursul general al evenimentelor. În zilele următoare, cînd eram la raport, Hitler se afla

doar sub impresia evenimentelor de la Varșovia și a cerut pedepsirea subordonaților generalului pentru presupusa lor insubordonare.

În ziua de 18 ianuarie, trupele germane au lansat din nou o ofensivă în Ungaria între Lacul Balaton și munții împăduriți din vestul Budapestei, pădurea Bakonsky, pentru a străpunge blocada Budapestei. La începutul ofensiva a avut succes, venind spre Dunăre. Dar, în aceeași zi, rușii au intrat în orașul devastat, a cărui soartă a era decisă. Dacă trupele care operau în Ungaria ar fi fost trimise să lupte în Polonia sau în Prusia de Est, am fi avut un beneficiu mult mai mare. Dar acest lucru a fost contrar planurilor lui Hitler. În Polonia, sovieticii desfășurau lupte în zona Czystochowa, Radomsko, Piotrków, Łódz și Kutno. Forțele inamice mai puțin importante se îndreptau spre capul de pod fortificat de pe Vistula. La nord de Vistula, inamicul avansa prin Włocławek, Działdowo spre Szczytno, Nymbork. La Narew, în zona frontului, s-a mărit numărul de semne care indica că aici va începe în curând o ofensivă majoră a inamicului. Hitler, ca întotdeauna, nu a permis trupelor din această parte izolată a frontului să se retragă, deși la nord, inamicul capturase deja zona de la vest de Łazdź (Krasnoznamensk) și avansa spre râul Inster.

Discuțiile despre situația din acea zi au fost reduse la o analiză a problemei de la Varșovia, care devenise centrul evenimentelor. În timpul raportului, pe care l-am făcut în a doua jumătate a zilei, Hitler a ordonat ca ofițerii Statului major General, responsabili cu pregătirea rapoartelor și ordinelor privind această secțiune a frontului, să fie pregătiți pentru interogatoriu. Am spus că numai eu sînt responsabil pentru evenimentele de ieri și, prin urmare, eu, și nu subordonații mei, ar trebui să fiu arestat și interogat. Führer-ul a răspuns: „Nu. Nu vreau să vă pedepsesc pe dvs., ci statul major. Urăsc cînd un grup de intelectuali îndrăznește să-și influențeze cu părerile lor superiorii. Acesta este ceva sistematic în activitatea Statului Major General și vreau să lichidez problema !” În această chestiune am avut o conversație furtunoasă; fiecare și-a exprimat deschis opinia, pentru că era purtată față în față. Discuția nu a avut niciun rezultat.

Noaptea, la „raportul de seară”, l-am trimis pe generalul Wenck instruindu-l să-i atragă atenția lui Hitler asupra nedreptății pe care

dorea să o comită și să-i raporteze că sînt gata să fiu arestat, numai să nu atingă de subordonați. Wenck a îndeplinit această sarcină. Dar în aceeași noapte, colonelul von Bonin și locotenent-coloneii von dem Knesebeck și Von Christen au fost arestați. Generalul Meisel de la direcția personal a OKH și-a îndeplinit îndatoririle sub amenințarea pistoalelor mitralieră. Acest lucru nu mi-a fost raportat și, din păcate, nu am putut interveni. În dimineața următoare, am fost pus în fața unui fapt împlinit. L-am rugat pe Hitler să mă accepte cu un raport confidențial. I-am spus în modul cel mai aspru, în măsura în care poziția mea oficială a permis, un protest împotriva arestării membrilor Statului Major General complet nevinovați.

Am afirmat că acest arest, printre altele, ar paraliza munca unor secții importante ale OKH în cel mai critic moment al războiului. Tinerii ofițeri care nu aveau experiență în munca la statul major trebuiau să înlocuiască repede vechii ofițeri, să ia cele mai dificile decizii și ordinele cele mai complexe care fuseseră date vreodată trupelor germane. Am cerut o investigație adecvată a activității mele și ea fost acceptată. Interogările lungi efectuate de binecunoscuții domni Kaltenbrunner și Muller au consumat mult timp, energie și nervi în aceste zile nefaste pentru țara noastră, în timp ce pe frontul de Est aveau loc bătălii pentru teritoriul patriei și pentru viața cetățenilor săi. Interogatoriul condus de Kaltenbrunner s-a încheiat cu faptul că, după cîteva săptămîni, Knesebeck și Christen au fost eliberați din închisoare. Bonin a rămas în arest. Cu toate acestea, le-a fost interzis să mai lucreze la Statul Major General și au fost trimiși pe front comandanți de regimente. În cea de-a treia zi de luptă pe front, Knesebeck, curajos și inteligent, a murit la postul său de comandă. Înainte de aceasta, a încercat în repetate rînduri să intervină pentru prietenul și șeful său von Bonin. Christen a rămas, din fericire, în viață. Bonin, fără nici un motiv, a fost tîrît dintr-un lagăr de concentrare în altul pînă cînd, în cele din urmă, în timpul catastrofei generale a Reich-ului, a înlocuit închisoarea hitleristă cu cea americană. În concluzie, ne-am întîlnit din nou.

Deci, în timp ce furia și suferința pricinuite de rușinea din 19 ianuarie mi-au chinuit sufletul și am petrecut timp prețios fără nici un rost în interogatoriile lui Kaltenbrunner și Muller, bătălia din est a continuat neobosită. În Ungaria, sovieticii au concentrat rapid forțele motorizate și

blindate pentru o contra-lovitură asupra unităților noastre, care lansaseră ofensiva de spargere a blocadei Budapestei. „Cu astfel de forțe, germanii nu vor putea să facă nimic. Ei vor întâlni forțe mari din toate genurile de arme, inclusiv zidul infanteriei”, așa spuneau sovieticii în emisiunile lor radio. În consecință, trebuia să ne așteptăm la o rezistență puternică. La nord de Carpați, sovieticii au continuat să avanseze în direcția Wrocław și spre regiunea industrială Silezia Superioară. Slăbiciunea apărării noastre a permis evenimentelor să se dezvolte aici foarte repede. Mai departe spre nord, inamicul avansa în direcția Kalisz, Poznań, Bydgoszcz. Orașul Łódź a trecut în mâinile sovieticilor; aceștia aproape că nu au găsit rezistență aici. Numai „încercuirile rătăcitoare” al Corpului 24 de tancuri și al Corpului de tancuri „Germania Mare” au purtat bătălii feroce spre vest, atrăgând numeroase mici unități și subunități pe calea lor glorioasă. Generalii Nehring și von Sauken au realizat atunci cele mai mari fapte de arme, demne de a fi descrise de un nou Xenofon.

Din raionul Mielau-Soldan (Mława – Działdowo), sovieticii au lansat o ofensivă în direcția Deutsch-Eylau (Iława). La sud de acest oraș au atacat Thorn (Toruń) și Graudenz (Grudziądz). La nord-est de această linie, inamicul avansa spre Neidelburg (Nidzica) și Wiellenberg. La sud de Memel (Klaipėda) a apărut o nouă criză. În fața frontului Grupului de armate Nord, în statele baltice, sovieticii au lansat o ofensivă a cărei scop a rămas neînțeles. Era clar că forțele noastre de acolo nu puteau fi folosite pentru a respinge lovitura, și că o încătușare a forțelor inamice nu putea echilibra pierderile noastre pe sectoarele principale de front. Nu a existat un singur raport în care să nu-i cer lui Hitler să permită evacuarea urgentă a Grupului de armate Nord, dar, din păcate, nu a avut nici un efect.

La 20 ianuarie, inamicul a intrat pe teritoriul Germaniei. Era o problemă de viață și de moarte pentru țara noastră. Dimineața devreme am aflat că sovieticii au ajuns la granița imperială la est de Hohensalza (Inowrocław). Soția mea a părăsit orașul cu o jumătate de oră înainte ca primele proiectile să explodeze în Deipenhof (raionul Warthegau). A trebuit să rămână acolo pînă atunci, pentru a împiedica populația să fugă din oraș. Era sub supravegherea unor organe de partid fricoase. Tot ce a

supraviețuit din casa mea după bombardamentul din Berlin din septembrie 1943 a fost abandonat. Am devenit exilați, ca și milioane de alți germani, și sîntem mîndri să împărtășim soarta lor. Vom fi capabili să depășim greutățile. Cînd s-a despărțit de Deipenhof, mulți angajați ai proprietății s-au adunat în jurul mașinii: toată lumea a plîns și mulți au vrut să plece împreună cu ea. La 21 ianuarie, a sosit la Zossen. Din moment ce nu a putut găsi un apartament potrivit pentru ea înșăși, a început să locuiască împreună cu mine, împărțind împreună traiul meu cazon.

La 20 ianuarie, la vest de Budapesta, luptele au continuat pe frontierele anterioare. Janos Vòròs, șeful Statului major ungar, se afla în mîinile sovieticilor. În Silezia, inamicul a trecut granița și a început să se miște rapid spre Wroclaw. În direcția Poznan, așa cum s-a indicat deja, rușii trecuseră de asemenea granița. La nord de Vistula, mari forțe inamice au lovit trupele noastre pe linia Thorn - Graudenz. După primul eșalon al trupelor inamice, pe direcția atacului principal, s-au deplasat mari rezerve, așa cum s-a întîmplat în timpul campaniei din Franța în 1940; de atunci, nu am avut niciodată astfel de rezerve. La sud de Memel (Klaipeda), inamicul s-a apropiat de linia Wehlau (Znamensk), Labiau (Polessk), și se îndreapta pe direcția generală spre Königsberg (Kaliningrad). Grupul de armate Centru era în pericol de a fi înghițit de un clește gigantic dublu: pe de o parte, inamicul se îndreapta spre sud de Königsberg (Kaliningrad), pe de altă parte, avansînd de-a lungul râului Neman, se apropia de capitala Prusiei de Est dinspre est. La Narew, pe porțiunea de front a armatei a 4-a, sovieticii, în așteptarea unui anumit succes, au refuzat să străpungă.

Ziua de 21 ianuarie a fost caracterizată de o penetrare masivă în direcția regiunii industriale Silezia Superioară, ofensiva pe linia Gnesen-Posen și Bromberg-Thorn, elemente înaintate atingînd Schneidemuhl în timp ce alte trupe atacau către Riesenburg- Allenstein. Hitler a respins din nou cererile insistente ale lui Reinhardt de a retrage armata a 4-a din arcul de la Narew.

Reinhardt, ajunsese la disperare ca și generalul Hossbach. Acesta din urmă, în fața impactului iminent, a luat o decizie disperată pe 22 ianuarie. El a ordonat armatei sale să se întoarcă și să avanseze într-o

direcție vestică pentru a trece prin Prusia de Vest și a ieși la Vistula. Acolo voia să se unească cu armata a 2-a a general-colonelului Weiss.

Despre decizia sa, Hossbach a trimis un raport grupului de armate abia la 23 ianuarie, adică după ce începuse să-și pună planul în aplicare. OKH și Hitler nu știau nimic despre asta. Am devenit conștienți de acest lucru când, cetatea Lotzen (Gizycko), cea mai puternică cetate a Prusiei de Est, a fost pierdută fără luptă. Nu este surprinzător faptul că mesajul despre pierderea echipamentelor de înaltă tehnicitate și a oamenilor din cetate, construită cu cele mai recente realizări de inginerie, a fost ca o bombă, iar Hitler și-a pierdut cumpătul. S-a întâmplat pe 24 ianuarie.

Întrucât sovieticii au străpuns frontul la nord de canalul Mazurski și au început să intervină în manevra de retragere a lui Hossbach, punând flancul de nord în pericol, deplasarea armatei lui a avut loc la întâmplare. Pe 26 ianuarie, Hitler a aflat că o „istorie” s-a întâmplat pe frontul Grupului de armate „Centru fără permisiunea lui și, mai rău, nici măcar nu știa nimic despre ea. Hitler a decis că a fost înșelat. Cu o furie incredibilă, el i-a atacat pe Reinhardt și pe Hossbach: „Sînt împreună cu Seydlitz! Aceasta este o trădare! Ei ar trebui să fie judecați de un tribunal militar! Îndepărtați-i imediat pe amîndoi din posturile lor împreună cu statul lor major, căci și aceștia știau despre asta și nici unul dintre ei nu a rapoartat!” Am încercat să-l liniștesc căci își pierduse complet calmul: „Sînt de acord cu general-colonelul Reinhardt. El însuși v-a informat în mod repetat despre poziția grupului său de armate. În ce-l privește pe Hossbach, consider că este de neconceput ca el să fi intrat în contact cu inamicul. Este exclus.” Dar în acea seară, fiecare cuvînt de justificare sau explicație adăuga doar gaz pe foc. Furtuna a dispărut numai atunci când Hitler l-a numit pe Burgdorf ca nou comandant. Grupul de armate a fost preluat general-colonelul Rendulic, care îl înlocuise recent în statele baltice pe Schorner, un austriac inteligent și cult, în bune relații cu Hitler. Hitler i-a acordat o încredere atît de mare încît i-a dat o sarcină fără speranță: de a apăra Prusia de Est. Succesorul lui Hossbach a fost generalul Friedrich Wilhelm Muller, un soldat cu experiență, dar care nu mai comandase o unitate atît de mare.

Pe 25 ianuarie Reinhardt a fost grav rănit la cap. În ziua de 29 ianuarie, ne-am întîlnit din nou și am discutat despre acele evenimente. Cu toate acestea nu mi-am făcut o idee clară despre tactica lui Hossbach.

În timp ce evenimentele groaznice care au avut loc în Prusia de Est, au demolat complet sistemul de apărare precar și au întărit în continuare neîncrederea lui Hitler față de generali, lupte grele în retragere au continuat și în alte sectoare ale frontului de Est.

Aproape de Budapesta, trupele germane au reușit să captureze din nou Székesfehérvár, dar am știut că nu aveam suficientă forță pentru a obține un succes decisiv. Din păcate, și sovieticii știau asta. În Silezia de Sus, inamicul a atacat spre Tarnowiec; el a avansat pe linia Cossel-Oppeln-Brieg (Kozle-Opole-Brzeg), pentru a întrerupe comunicațiile care duc spre această zonă industrială și pentru a ocupa un cap de pod pe râul Oder. Forțele inamice mari se îndreptau spre Wrocław și spre Oder, în zona dintre acest oraș și Glogau (Głogów). În direcția Poznań, inamicul a avut și mai mult succes, în Prusia de Est operațiunile sovietice au continuat să izoleze această provincie. Sovieticii au dat principalul atac asupra alinamentului Deutsch-Eylau-Allenstein (Iława-Olsztyn) și mai departe spre Königsberg (Kaliningrad). În Baltica, era încă calm.

La 23 ianuarie au început luptele în Peiskrescham (Pyskowice) și Grossstrehlitz (Strzelce Opolskie). Inamicul intenționa în mod clar să forțeze Oderul între orașele Oppeln și Ohlau (Opole și Olawa). Sovieticii au început să atace Ostrow, Krotoszyn, iar tancurile lor au apărut lângă Rawicz (Ravica). Inamicul a capturat zona Gnesen-Posen-Nakel (Gniezno, Poznań, Nakło nad Notecią). În Prusia de Est, sovieticii au continuat să avanseze în direcția Bartenstein (Bartoszyce). Reinhardt a ordonat să ascundă sarcofagul lui Hindenburg și a soției sale într-un loc sigur și să arunce în aer monumentul Tannenberg.

În Baltica, rușii au lansat o ofensivă în Letonia pe direcția localității Libau (Liepāja).

În aceeași zi, 23 ianuarie, am fost prezentat noului împuternicit din partea Ministerului Afacerilor Externe, dr. Paul Barandon, care avea rang de ambasador. Predecesorul său, în ciuda cererilor mele repetate, nu s-a prezentat la inaugurarea mea din iulie 1944. În mod evident, el a crezut că Ministerul Afacerilor Externe nu trebuia să se coreleze cu situația de pe front. Dl dr. Barandon a primit de la mine informații „brute” și o

evaluare a situației dificile de pe front. Am discutat problemele legate de posibilitățile acordării asistenței din partea Ministerului Afacerilor Externe, timpul căreia, în opinia noastră comună, a venit deja. Am vrut să ne asigurăm că relațiile diplomatice pe care le mai aveam cu câteva state vor fi folosite pentru a încheia cel puțin un armistițiu unilateral. Speram că adversarii occidentali vor înțelege pericolul asociat cu avansarea rapidă a sovieticilor pînă la granițele Germaniei, cu posibila lor avansare pe teritoriul nostru și să fie înclinați să încheie un armistițiu sau cel puțin un acord tacit care să permită utilizarea tuturor rămășițele forțelor noastre din Vest pentru apărarea frontului de Est. Desigur, era o speranță foarte slabă. Dar omul care se îneacă se agață și de un pai. Încă voiam să încercăm împiedicarea vărsării inutile de sînge, a salvării Germaniei, precum și a întregii Europe occidentale, de ceea ce o aștepta dacă încercarea noastră nu va reuși.

Deci, am convenit ca dr. Barandon să se asigure că ministrul de externe von Ribbentrop mă va primi pentru o discuție confidențială. Am vrut să-i descriu situația militară primului consilier politic al Führer-ului la fel de sincer și clar ca în discuția pe care am avut-o cu Barandon, și apoi să-l convingem pe Hitler despre folosirea tuturor mijloacelor noastre diplomatice, pe care încă le mai avea Reichul. Știam că aceste mijloace nu erau deloc numeroase și eficiente, dar nu însemna că nu trebuia încerca tot ceea ce putea duce la sfîrșitul războiului. Dr. Barandon s-a dus imediat la domnul von Ribbentrop și au fixat 25 ianuarie ca zi a întîlnirii.

Catastrofa de pe front avansa cu viteza unei avalanșe. În Ungaria, pregătirile pentru contra-ofensiva sovietică în zona străpungerii noastre erau vizibile. În Silezia, inamicul a avansat pînă la Gliwice. Între Kozle și Brzeg, precum și între Brzeg Dolny și Glogów, el se pregătea în mod clar să forțeze râul Oder. Cu toate loviturile date la Wroclaw, cetatea era încă în mîinile noastre, precum și la Glogów sau Poznan. În Prusia de Est, sovieticii au lansat o ofensivă spre Elbląg.

La 25 ianuarie, pregătirile sovieticilor pentru o contra-ofensivă la sud de Lacul Velence au devenit și mai evidente. Pregătirile vizau ofensiva pe frontul armatei a 8-a a generalului Kreysing, care a condus bătăliile la

nord de Dunăre. În Silezia Superioară au continuat pregătirile pentru ofensiva de preluare a regiunii industriale. Inamicul și-a desfășurat trupele pe malul de est al Oderului.

După încercuirea Poznan-ului, sovieticii, fără a se opri la această localitate, au început să atace arcul Oder-Warthe, care se presupunea că este protejat de fortificațiile de la Zeno; aceste fortificații au fost construite cu mare atenție în timp de pace, dar la vremea atacului sovietic ele erau doar scheletul unei zone fortificate, deoarece au fost puternic slăbite din punct de vedere tehnic în favoarea Zidului Atlanticului. În sectorul de front Schneidemuhl-Bromberg (Pila-Bydgoszcz), inamicul a concentrat mari forțe, astfel încât, avansând spre nord, la vest de râului Vistula, să atace prin spate pozițiile noastre defensive amenajate de-a lungul râului.

Pentru a preveni această amenințare, i-am propus lui Hitler să creeze un nou grup de armate în zona dintre fostul Grup de armate „A”, care de la 25 ianuarie a devenit cunoscut drept „Centru”, și fostul Grup de armate „Centru”, numit atunci „Nord”. Acest nou Grup de armate avea să reorganizeze apărarea și să oprească ofensiva inamicului. Pentru a alege un comandant și un stat major pentru acest Grup de armate, care va opera pe un sector foarte periculos al frontului, l-am contactat general-colonelul Jodl de la statul major al OKH. I-am sugerat să aleagă unul din statele majore ale grupurilor armate din Balcani, și anume, statul major general al feldmareșalului baron von Weichs. Îl cunoșteam bine pe von Weichs și, în special, îi apreciam caracterul și abilitățile militare; era un militar inteligent, cinstit și curajos, adică, foarte potrivit să salveze o situație dificilă. Jodl a promis să mă susțină în timpul raportului meu către Hitler. Se părea că eram pe punctul de a-mi îndeplini planul. Când la 24 ianuarie i-am prezentat propunerea mea lui Hitler, acesta din urmă a răspuns: „Feldmareșalul von Weichs îmi dă impresia că este cam obosit. Nu cred că poate face față acestei sarcini.” Apărînd cu încăpăținare propunerea mea, i-am spus că și Jodl îmi susține propunerea. Dar am fost foarte dezamăgit, deoarece Jodl, din nefericire, a reproșat religiozitatea profundă a feldmareșalului și acesta a fost motivul pentru care Hitler a respins propunerea mea și l-a numit pe Himmler în locul lui Weichs. Această mare greșală a Führer-ului m-a îngrozit. Mi-am folosit toată elocvența pentru a proteja frontul estic de o asemenea gravă

eroare; dar totul a fost zadarnic. Hitler a susținut că Himmler a făcut o treabă foarte bună pe Rinul Superior. Avînd o armată de rezervă la îndemînă, o poate folosi imediat; prin urmare, el va oferi frontului ce e mai bun, atît ca soldații cît și ca tehnică. Și încercarea de a transfera statul major al baronului Weichs, care funcționa foarte bine, a eșuat. Hitler i-a ordonat lui Himmler să își aleagă subalternii. El l-a numit șef al statului major pe sediului brigadeführer SS Lammerding, care pînă atunci comandase o divizie de tancuri SS. Acest om nu avea nicio idee despre importanța și responsabilitatea muncii statului major al unui grup de armate în formare. Sprijinul modest pe care l-am putut oferi acestui nou stat major nu putea compensa lipsurile majore din activitatea comandantului și a șefului său de stat major. Himmler a adunat în jurul lui un număr de ofițeri SS, dintre care majoritatea nu erau pregătiți pentru această sarcină. Numai după lecții foarte amare și dezastruoase pentru cauza comună, ambițiosul Himmler a devenit mai cooperant.

La 25 ianuarie, m-am întîlnit cu ministrul afacerilor externe al Reich-ului în noul său birou de lux de pe Wilhelmstrasse. Aici, domnul von Ribbentrop a aflat amarul adevăr. Se vedea că nu considerase situația atît de gravă, și cînd i-am spus totul în detaliu, a fost șocat și m-a întrebat dacă tot ce i-am spus era adevărat. „Statul Major General începe să pară nervos”, a spus el. Da, într-adevăr, era nevoie de puteri supraomenești pentru a păstra calmul și sănătatea cu eforturi atît de intense! După ce i-am făcut un raport detaliat cu privire la situația de pe front, l-am întrebat pe „șeful german al politicii externe” dacă era gata să meargă cu mine la Hitler pentru ai cere să acționeze în direcția unui armistițiu cel puțin unilateral; în opinia mea, ar trebui să fie contactate în primul rînd puterile occidentale. Dl von Ribbentrop a răspuns literalmente următoarele: „Nu, nu pot face asta. Sînt un soldat fidel al Führer-ului. Știu cu siguranță că Hitler nu va dori să negocieze cu inamicul și, prin urmare, nu pot să susțin propunerea dvs.”

L-am întrebat: „Ce veți zice dacă sovieticii vor fi lîngă Berlin în trei sau patru săptămîni?” Fără a-și ascunde groaza, domnul von Ribbentrop a exclamat: „Considerați că acest lucru este posibil?” Cînd l-am asigurat că acest lucru nu era doar posibil, dar în situația noastră actuală, era destul de evident că Hitler de ceva vreme și-a pierdut prezența de spirit. L-am

întrebat din nou pe von Ribbentrop dacă merge sau nu cu mine la Hitler, dar ministrul nu a putut da un răspuns pozitiv. Singurele cuvinte pe care le-a rostit când ne-am despărțit au fost: „Totul rămîne între noi, nu-i așa?” I-am promis.

Seara m-am dus la Hitler să-i raporteze „situația”. Era foarte entuziasmat. Se pare că am întârziat puțin, pentru că atunci când am intrat în sală, am auzit vocea lui tare și excitată. El a cerut respectarea strictă a „Ordinului său de bază nr. 1”, conform căruia nimeni dintre cei ce lucrează cu el nu are dreptul de a transmite date către persoane neautorizate, cu excepția cazului în care este vorba de activitățile oficiale ale acestor persoane. Când m-a văzut, Hitler a ridicat vocea: „Astfel, dacă șeful Statului Major General îl vizitează pe ministrul de externe al Reichului și îl informează despre situația de pe frontul de Est, vorbind despre necesitatea unui armistițiu cu puterile occidentale, comite o crimă de stat!” Atunci am aflat că domnul von Ribbentrop nu a tăcut. Cu atât mai bine! Hitler, cel puțin, știa mai demult, dar a refuzat orice discuție cu privire la propunerea mea. Hitler a continuat și a tot ridicat vocea, pînă când a observat că toate astea nu mă impresionează. Abia când am fost întemnițat am aflat de la o sursă sigură că ministrul afacerilor externe i-a trimis o notă lui Hitler despre conversația noastră chiar în acea zi. Adevărat, numele meu nu a fost trecut în ea, dar totul era clar și fără această mențiune.

Astfel, încercarea de a începe, cu asistența Ministerului Afacerilor Externe, cel puțin în parte, negocierile pentru armistițiu a eșuat. Bineînțeles, se poate obiecta că în acel moment nu ar fi fost posibilă o înțelegere cu puterile occidentale, deoarece acestea și-au asumat obligații oficiale față de Moscova de a purta doar negocieri comune asupra problemei germane. Dar, în ciuda tuturor acestor lucruri, m-am gîndit că nu ar trebui să abandonăm încercarea de a-l încuraja pe Hitler să facă acest pas. Deși domnul von Ribbentrop a respins propunerea mea, am decis să nu renunț și să încerc să îmi îndeplinesc planul, mergînd invers. În acest scop, am vizitat în prima săptămînă a lunii februarie una dintre cele mai proeminente figuri ale Reich-ului, în speranța de a găsi înțelegere și sprijin reciproc. Dar, la propunerea mea, această persoană a repetat în mod literal răspunsul ministrului

afacerilor externe. Voi vorbi despre a treia încercare pe care am făcut-o în aceeași direcție în luna martie.

Până la 27 ianuarie, ofensiva sovietică a atins un ritm fără precedent. Tot mai rapid ne apropiam de ziua dezastrului. În sud-vestul Budapestei, rușii au lansat o contra-ofensivă. Resturile garnizoanei germane din capitala maghiară purta bătălii feroce. Situația din regiunea industrială Silezia de Sus a devenit și mai tensionată. Forțele importante sovietice au lansat o ofensivă în direcția Porților Moraviei: Troppau, Moravska Ostrava și Teschen (Cieszyn). Foarte periculoasă era situația din raionul Warthengau și din Prusia de Est. Posen (Poznan) era înconjurat iar inamicul capturase deja un fort. Sovieticii au început să atace în direcția Schonlanke, Schloppe, Filehne, Schneidemuhl and Usch (Trzcianka, Człopa, Pila). Ei au capturat Nakel (Nakło nad Notecią) și Bromberg (Bydgoszcz). La vest de Vistula au continuat atacurile pe direcția Schwetz (Świecie). La Mewe (Gniew), avansînd spre vest, inamicul a forțat râul Vistula. În Malbork (Marienburg) se purtau bătălii pentru magnifica cetate medievală Ordensburg. Himmler și-a mutat cartierul general de la Ordensburg la Kressinsee. De acolo, fără a cere permisiunea OKH, el a ordonat abandonarea pozițiilor de la Thorn (Toruń), Kulm (Chełmno) și Marienwerder (Kwidzyn). Și Hitler a răspuns... tăcînd. Această mișcare arbitrară a lui Himmler a dus la pierderea liniei defensive de pe Vistula. Astfel, inamicul a putut separa trupele situate la est de râu.

În Prusia de Est se duceau bătălii pentru Franbork (Frauenburg), Elblorg (Elbing). La nord de Kaliningrad (Koenigsberg) atacurile continuau. Lupte se purtau și în peninsula Zemland. Bătăliile defensive au avut succes, dar ele nu mai puteau provoca vreo satisfacție.

În acea zi, am ordonat transferul recruților născuți în 1928 din raioanele militare din est spre vest, pentru a evita folosirea acestor băieți neînvățați în luptă. Din fericire, am reușit. Încă din toamna anului 1944, am protestat în toate felurile împotriva utilizării copiilor de 16 ani în luptă.

La statul major al lui Himmler se simțea deja debandada; nu mai puteam comunica. Am raportat această stare defectuoasă lui Hitler. Dar el nu a acordat nici o atenție observației mele, deoarece în acel moment

șeful departamentului de personal al armatei l-a informat despre măsurile luate cu elementele recalcitrante de către regii Friedrich Wilhelm I și Frederick cel Mare. Generalul Burgdorf s-a întors la istorie și a dat câteva exemple elocvente din procedurile judiciare de acum 200 de ani. După ce a ascultat, Hitler a spus cu satisfacție profundă: „Dacă se gîndesc la mine că sînt prea crud, atunci ar fi bine ca toți acești nobili să citească acest lucru!” El, în orice caz, și-a recunoscut cruzimea, dar a încercat să o justifice cu exemple istorice. Discuția despre situația noastră a coborît pe planul doi.

În aceeași zi, a început transferul Armatei a 6-a panzer pe frontul de Est. După cum am menționat deja, Hitler, revenind la Berlin, a ordonat să se treacă în defensivă pe frontul de Vest. În același timp, și-a dezvoltat propriul plan pentru utilizarea tuturor trupelor care soseau din vest în est. I-am propus lui Hitler să transfere toate forțele în zona de est a Berlinului, să le împartă în două grupuri și să le concentreze în zonele Glogów, Cottbus și Pomerania, la est de Oder. Acest lucru ar permite un contraatac asupra unităților inamicului avansate adînc în sistemul nostru de apărare și să le distrugă în timp ce acestea sînt încă slabe și împotmolite în fortificațiile noastre defensive, împiedicînd inamicul să-și pună la punct aprovizionarea frontului. Cu toate acestea, Hitler a insistat asupra planului său: folosirea forțelor principale ale acestor unități, nu pentru apărarea Germaniei, în special a capitalei, ci pentru o ofensivă în Ungaria. Jodl spera să transfere primul corp acolo în două săptămîni. Cu toate acestea, a durat câteva săptămîni pînă cînd desfășurarea forțelor a fost complet finalizată. Pînă la începutul lunii martie nu ne puteam gîndi la ofensivă. Și ce se va întîmpla în acel moment lîngă Berlin?

Inamicul capturase deja cea mai mare parte a regiunii industriale din Silezia Superioară. Era clar că mai puteam rezista doar câteva luni. După ce inamicul a distrus fabricile din regiunea Ruhr, Albert Speer a subliniat importanța acestei regiuni industriale unice în raportul său înaintat în decembrie lui Hitler. Dar apărarea ei a fost ignorată în favoarea frontului de Vest. Acum, această sursă a puterii noastre a dispărut. Speer a scris un nou memorandum, care a început cu o frază nemiloasă: „Războiul este pierdut”. Înainte de a-l prezenta lui Hitler, mi l-a dat să-l citesc. Din păcate, trebuia să fiu de acord cu conținutul său. După ce a citit prima

propunere a acestui memoriu, Hitler l-a închis în seif, împreună cu alte lucrări cu conținut de același fel.

În acele zile întunecate, am asistat cum, într-o seară după prezentarea raportului meu despre situația de pe front, Speer a încercat să intre în discuție cu Führer-ul. Hitler a refuzat să-l accepte: „El îmi va spune din nou că războiul este deja pierdut și că trebuie să-l sfârșesc”. Speer nu a vrut să renunțe și a trimis din nou un adjutant cu memorandumul său către Hitler. Hitler a ordonat unui tânăr ofițer SS: „Puneți aceste hîrtii în seiful meu”. Întorcîndu-se la mine, el a spus: „Acum înțelegeți de ce nu vreau discuții între patru ochi. Oricine vrea să vorbească cu mine față în față, intenționează întotdeauna să-mi spună ceva neplăcut. Acest lucru nu-l pot tolera.”

La 28 ianuarie, inamicul a reușit să creeze un cap de pod pe Oder, lângă Lyuben. Ne așteptam să continue atacul spre Zagan. La nord, din regiunea Krzyz Wielkopolski, Pila, sovieticii au căutat să se deplaseze spre vest spre Oder între Frankfurt și Szczecin, cu toate probabilitățile, pentru a crea condiții pentru o lovitură ulterioară spre Berlin. Văzînd slăbiciunea noastră, mareșalul Jukov a început să acționeze și mai decisiv. Armatele 1 și 2 tancuri de gardă, armata a 8-a de gardă, precum și armatele 5 și 61 au lovit liniile defensive de pe Oder. În plus, inamicul încă mai avea forțe suficiente pentru a avansa din raionul Naklo nad Noteciș, Bydgoszcz spre nord, în spatele unităților noastre care se apărau pe Vistula. În Prusia Răsăriteană, sovieticii au avansat de-a lungul flancului frontului de pe Vistula în direcția nord-est, pentru a întrerupe comunicațiile maritime ale Grupului de armate Nord, înconjurîndu-l complet. În est, inamicul înconjura treptat Kaliningradul (Konigsberg).

În timpul discuției despre situația frontului, din noaptea de 29 ianuarie, am atins o problemă repetată de Hitler în mai multe rînduri despre ofițerii retrogradați care, în opinia sa, nu și-au îndeplinit datoria. Mulți militari cu experiență în prima linie au fost degradați, fără o investigație riguroasă. Am asistat la un astfel de caz cu un comandant al unui batalion de artilerie grea antitanc. El a fost rănit de șapte ori pe front, după cum reiese din distincția sa de aur pentru răniți și abia restabilit după ultima ranire gravă, s-a dus din nou pe front. Divizionul lui a fost încărcat într-un eșalon și deplasat de-a lungul întregului front

de Vest. Unitatea se deplasa adesea pe rute ocolitoare și a fost bombardată în mod repetat de avioanele inamice. Ca urmare, eșalonul a fost rupt în bucăți, iar divizionul a intrat în luptă dispersat. Hitler a ordonat degradarea comandantului divizionului, care recent fusese avansat la locotenent-colonel pentru curaj, de la gradul de locotenent major. La acea vreme, șeful statului meu major de la inspecția trupelor blindate, Tomale, a protestat puternic împotriva aceluia ordin. Un domn de rang înalt, care nu fusese niciodată pe front pe tot parcursul războiului, spunea: „Distincția de aur pentru răniți nu spune nimic”. Protestul nostru nu a avut succes. În aceeași zi, am adus în discuție cazul fostului meu șef al serviciilor spate din timpul campaniei din Rusia în 1941, un bătrîn ofițer, locotenent-colonel în rezervă - Hekel, care printr-o denunțare venită de la Linz (era originar de acolo) a fost trimis ca simplu soldat la un batalion de mortiere, unde trebuia să slujească ca simplu servant.

În documentele de la Nürnberg am găsit fragmente din raportul meu, care au fost la vremea respectivă stenografiate. Întrucît acest raport este singurul document supraviețuitor, doresc să citez cîteva fragmente din el: „În batalionul de mortiere menționat mai sus există un locotenent-colonel care a fost șeful serviciilor mele din Polonia, Franța și Rusia; el a fost decorat și a primit personal de la mine Crucea de fier clasa I. Un localnic a raportat despre afirmațiile suspecte ale locotenent-colonelului înainte de Anschluss, și care de fapt nu le făcuse niciodată. Locotenent-colonelul a fost scos din funcție și trimis la Wildfleken într-un batalionul de mortiere, în care acest ofițer harnic și corect îndeplinea funcția de servant; mi-a scris cîteva scrisori, chiar revoltătoare în conținutul lor. În ele se spunea: «Am fost calomniat. Nu a fost efectuată nicio investigație sau verificare imparțială. Ei l-au crezut pe cuvînt pe denunțător, acum nu știu ce va fi cu mine și ce să fac.» Cred că nu a fost încă reabilitat.”

Nici în acest demers n-am avut succes. Am citat aceste fragmente din transcriere pentru a arăta cu ce ton mă adresam Führer-ului care devenise indiferent la tot. De multe ori am întîlnit astfel de nefericiți, care, dintr-un motiv uneori complet ridicol, au intrat în conflict cu organele de partid și s-au trezit brusc în lagăre de concentrare sau în unități de pedeapsă. Din păcate, astfel de cazuri au devenit rareori

cunoscute. În plus, volumul mare de muncă, precum și grija de a nu pierde timpul, nu au dat nici o ocazie să ne gândim la ajutorarea altora.

La urma urmei, ziua nu are decât 24 de ore. A trebuit să merg la Führer de două ori pe zi, de două ori de la Zossen la Berlin, la cancelaria imperială și înapoi, adică de patru ori 45 de minute însemna doar trei ore. Rapoartele la Hitler durau două sau, cel mai des, trei ore, în total șase ore. Dacă adaug și timpul consumat pentru întocmirea rapoartelor, rezultau opt până la nouă ore pe zi de activitate deseori inutilă. Unele discuții se purtau în zadar. În plus, după încercarea de asasinat asupra lui, Hitler a cerut să particip la rapoartele Statului major al conducerii operaționale a forțelor armate și la rapoartele reprezentanților ramurilor forțelor armate ale Wehrmacht-ului. În condiții normale, această dorință a Führer-ului a fost, poate, legitimă. Predecesorul meu, în ultimele zile ale activității sale, foarte des după primul raport părăsea imediat Cartierul General; lui Hitler nu i-a plăcut și mi-a ordonat să particip și la alte rapoarte.

În acel moment, am fost foarte suprasolicitat cu ascultarea discursurilor lui mediocre timp de câteva ore, de exemplu ale reprezentanților forțelor aeriene aproape paralizate sau ai forțelor navale, a fost foarte chinuitor atât din punct de vedere moral cât și fizic. Tendința lui Hitler de a se lansa în lungi monologuri nu a scăzut nici măcar datorită deteriorării situației militare a țării noastre, ci din contra. În discursuri de lungă durată, el încerca să-și explice lui și altora cauzele eșecurilor militare ale noastre; în timp ce îi învinuia pe alții pentru aceste eșecuri sau le explica prin coincidențe, nu se considera vinovat de nimic. În acele zile în care trebuia să merg cu raportul la Führer de două ori pe zi, mă întorceam la Zossen abia dimineața. Adesea reușeam să mă culc pentru o scurtă vreme abia la ora 6 dimineața. La ora 8 soseau la mine ofițerii Statului major General al OKH cu rapoartele de dimineață ale grupurilor de armate. Raportul lor continua, cu pauza de masă, până când am eram informat că mașina era pregătită pentru călătoria la cancelaria imperială.

Foarte adesea, călătoria mea la Berlin a fost amenințată de raiduri aeriene, timp în care Hitler a început să aibă grijă de viața mea și mi-a interzis să părăsească orașul. Prin urmare, de foarte multe ori l-am trimis

pe primul meu asistent, generalul Wenck, la raportul de seară la Führer, pentru a putea să mă gîndesc cu calm la situație sau pentru a rezolva problemele acumulate în Zossen. Adesea, prin absența mea la Hitler, am protestat împotriva atacurilor din timpul izbucnirilor sale furioase împotriva corpului de ofițeri sau împotriva tuturor forțelor terestre. Desigur, el a ghicit de ce lipseam și se autocontrola timp de cîteva zile; dar nu mai mult.

La 30 ianuarie, sovieticii au lansat o ofensivă majoră în Ungaria, în partea de front a Armatei a 2-a de tancuri, la sud de lacul Balaton. Pe Oder, rușii și-au adus forțe în raionul Ohlau (Olawa), aparent, pentru a-și extinde capul de pod. Sosirea unor noi întăriri a fost observată și la capul de pod fortificat de lîngă Lyuben. La sud de râul Warta, inamicul a reușit o străpungere a frontului de importanță operațională. La nord de râul Warta, inamicul avansînd în direcția vest, a capturat raionul Soldin-Arnswalde (Myslibórz – Choszczno), amenințînd Stettin (Szczecin). Atacurile dușmanului de la sud de Braunsberg (Braniewo), în apropiere de Orieta, la nord de Olsztyn și la sud de Bartoszyce, au indicat că el se străduia să avanseze prin spatele forțelor noastre pentru a le bloca retragerea spre vest.

Fortăreața Koenigsberg (Kaliningrad) era, dinspre sud și dinspre vest, prinsă de inamic ca în clește.

La 31 ianuarie, sovieticii au atacat frontul nostru în Ungaria, între Dunăre și Lacul Balaton. La nord de Dunăre, inamicul se pregătea pentru o altă ofensivă. La capul de pod de pe Oder, la Scinawa, se pregătea să lovească spre Sagan, Cottbus. Ofensiva inamicului a continuat pe ambele maluri ale râului Warta. Pozițiile defensive slabe, abia ocupate de noi, pe arcul Oder - Warta au fost sparte de inamic. În Pomerania, am reușit să întîrziem temporar ofensiva inamicului pe linia Schloppe-Deutsch-Krone-Konitz (Człopa-Walcz-Chojnice). În Prusia de Est, el avansa în direcția Heilsberg (Lidzbark Welski). În țările baltice, inamicul intenționa să-și reia ofensiva.

Îngrozitoarea lună ianuarie ne-a confirmat temerile legate de ofensiva sovietică.

Hitler și Statul major operațional al OKW au gestionat greșit operațiunile din Vest și și-au îndreptat cu mare întârziere atenția spre frontul de Est. Toate acestea, precum și numirea unui profan în postul de comandant al Grupului de armate Vistula, căruia i-a fost atribuită o sarcină de mare răspundere, a fost motivul dezvoltării extrem de rapide a ofensivei inamicului. De fapt, inamicul a separat Reich-ul în Prussia de Est și de Vest, creînd astfel două centre izolate de rezistență, două insule care puteau fi aprovizionate doar pe calea aerului sau pe mare. Pierderea lor era doar o chestiune de timp. Aviația și flota, în loc să-și îndeplinească misiunile de luptă, sau angajat numai în aprovizionarea trupelor încercuite, ceea ce a cauzat o slăbire și mai mare a forțelor noastre navale și aeriene deja slabe. Cu cît rușii au devenit mai convinși de slăbiciunea noastră, cu atît mai ferm au acționat. Echipajele tancurilor lor deveniseră foarte îndrăznețe.

În ziua de 26 ianuarie, Hitler a ordonat formarea unei divizii de distrugători-de-tancuri. Numele a sunat frumos și promițător. În realitate, divizia era formată din bicicliști sub comanda unor locotenenți curajoși; înarmați cu aruncătoare Faust-patron, aceștia trebuiau să distrugă tancuri T-34 și tancuri sovietice grele. Divizia a fost introdusă în luptă companie după companie. Păcat de acei soldați curajoși!

În primele zile ale lunii februarie, situația noastră, atît pe frontul de Est cît și pe cel din Vest, s-a deteriorat.

În est, Grupul de armate Kurland, în ciuda tuturor dorințelor mele de evacuare, a continuat să apere nordul Curlandiei cu douăzeci de divizii de infanterie și două de tancuri. Acest grup de armate consta din unități bine pregătite de luptă. Hitler a permis evacuarea doar a patru divizii de infanterie și una de tancuri.

Grupul de armate Nord a fost prins de inamic ca în clește în zona Samland - Königsberg (Kaliningrad) și la sud de acesta, în raionul Ermland. Acest Grup, ca și Grupul de armate Kurland, era aprovizionat pe cale maritimă și aeriană. Format din nouăsprezece divizii de infanterie și cinci de tancuri, Grupul Nord a suferit pierderi semnificative; în plus, rămășițele altor divizii înfrînte s-au alăturat acestui grup.

Grupul de armate Vistula ocupa o secțiune îngustă a frontului, pornea de la Vistula, între Graudenz și Elbing, prin Deutsch-Krone (Walcz) spre Oder, între Schwedt și Grunberg, în zona Zielona Góra. Avea douăzeci și cinci de divizii de infanterie și opt de blindate.

Grupul de armate Centru avea o porțiune de front adiacentă grupului Vistula, ce pornea din Silezia până în munții Carpați. La nord și sud de Wrocław, sovieticii au reușit să creeze capete de pod pe Oder. Regiunea industrială din Silezia de Sus a fost pierdută. Grupul de armate era format din douăzeci de divizii de infanterie și opt de blindate.

Și, în cele din urmă, Grupul de armate Sud era amplasat între Carpați și râul Drava; era format din nouăsprezece divizii de infanterie și nouă de tancuri. El a avut misiunea ca, după primirea rezervelor venite din vest, să lanseze o ofensivă de pe ambele maluri ale lacului Balaton pentru a captura malul drept al Dunării, în scopul consolidării flancul sudic al frontului de Est și a acoperi zonele petrolifere.

În vest, după eșecul ofensivei din Ardeni, linia frontului a fost împinsă înapoi și trecea de-a lungul râului Meuse, la Driel, Arnheim, de-a lungul râului Rin, la Cleves, din nou de-a lungul râului Meuse, la Roermond, Duren, Schnee, prin munții Eifel-Ur-Zauer de-a lungul râului Moselle, Pispfort, Remich, de-a lungul râului Saar spre Saarhemünd, Bitche, Haguenau și mai departe de-a lungul Rinului superior.

Diviziile SS destinate ofensivei din Ungaria se aflau în refacere în două zone: Bonn, Ahrweiler și Wittlich, Traben-Trarbach. Unele eșaloane se aflau încă pe drum spre aceste zone. Toate mișcările au fost făcute extrem de încet. Superioritatea aviației inamice a paralizat nu numai transportul, ci și voința comandanților.

Aproximativ o sută trei divizii slabe de infanterie și treizeci și doi de blindate slab și motorizate — la fel de slabe — erau pe frontul de Est; frontul vestic avea aproximativ șaiszeci și cinci de divizii de infanterie și douăsprezece de blindate, dintre care patru se pregăteau să vină în est.

Avînd în vedere această situație, am decis din nou să-i cer lui Hitler să renunțe la ofensiva din Ungaria și să lanseze o ofensivă împotriva flancurilor încă slabe ale „penei” sovietice, care pătrunsese în apărarea noastră până la Oder între Frankfurt și Küstrin. Flancurile acestui vârf de lance erau încă vulnerabile dacă ar fi fost atacate de pe o linie Glogau-Guben în sud și Pyritz-Arnswalde în nord. Speram printr-o astfel de

acțiune să ofer o protecție sporită capitalei și interiorului Germaniei și să câștig timp pentru negocierile de armistițiu cu puterile occidentale.

Pentru succesul acestei operațiuni era necesar să se retragă rapid trupele din țările balcanice, din Italia, din Norvegia și mai ales din Baltica (statele baltice). I-am sugerat acest plan lui Hitler, după ce a fost vizitat de ambasadorul japonez Oshima, la începutul lunii februarie. El a respins toate propunerile mele privind abandonarea acestor teritorii. Am început să susțin cu perseverență, declarînd, în cele din urmă, acestui om neînduplecat: „Să nu credeți că din cauza încăpățînării mele continue insist să părăsim țările baltice. Nu văd însă un alt mijloc de a crea rezerve și fără ele nu putem apăra capitala Reich-ului. Insist doar pentru Germania!” Hitler s-a cutremurat de mînie: „Cum îndrăzniți să-mi spuneți așa ceva? Credeți că nu lupt pentru Germania? Toată viața mea este o luptă pentru interesele Germaniei”. Întreaga jumătate stîngă a corpului său tremura ca la febră. Văzînd furia groaznică a Föhrer-ului, Göring m-a luat de mîneacă și m-a dus în camera următoare, unde am băut împreună o ceașcă de cafea.

Apoi am avut o discuție cu Marele amiral Doenitz, de care m-am rugat să mă susțină în ceea ce privește evacuarea trupelor noastre din aceste țări, dacă fac din nou această cerere. În acest scop, era posibil să găsim un număr suficient de nave, dacă renunțam la o parte din materiale. Dar acesta era exact ceea ce Hitler nu voia.

Cînd Hitler m-a chemat din nou în birou, am ridicat din nou problema retragerii din statele baltice, declanșînd astfel un nou atac de furie a Föhrer-ului. Stătea în fața mea cu pumnii ridicați, iar bunul meu șef de stat major, Tomale, m-a tras de faldurile vestonului, temîndu-se să nu înceapă o luptă între noi.

Această scenă dramatică nu a adus nici un beneficiu pentru formarea de rezerve din trupele staționate în Țările Baltice. Planul meu a fost abandonat cu excepția unui atac limitat din zona Arnswalde (Choszczno), cu scopul de a învinge sovieticii la nord de râul Warthe, cîstigînd teren în Pomerania și menținînd contactul cu Prusia de Vest. A trebuit, de asemenea, să duc o luptă grea chiar și pentru efectuarea acestei operațiuni limitate. Potrivit calculelor mele, bazate pe datele obținute de generalul Gehlen, sovieticii puteau transfera pînă la patru divizii zilnic spre Oder. Aceasta înseamnă că ofensiva avea un sens, doar

dacă era făcută cu viteza fulgerului, pînă cînd rușii nu apucau să aducă forțe mari pe front sau pînă cînd ne-ar fi aflat intențiile. Raportul decisiv pe această temă a avut loc la 13 februarie la cancelaria imperială. În plus față de persoanele obișnuite din anturajul lui Hitler, la raportul meu a fost prezent și Reichsführer SS Himmler — comandantul Grupului de armate „Vistula”, Obergruppenführerul SS Sepp Dietrich — comandantul Armatei a 6-a panzer și primul meu adjunct, general Wenk. Am hotărît să-l detașez pe lîngă Himmler pentru timpul ofensivei pe generalul Wenk, transferîndu-i lui conducerea operațiunii. În plus, am luat decizia de a lansa ofensiva pe 15 februarie, deoarece mai tîrziu nu mai erau sorti de izbîndă. Am înțeles că atît Hitler, cît și Himmler se opuneau cu fermitate propunerilor mele, deoarece ambii aveau o frică instinctivă față de această decizie, a cărei împlinire ar fi arătat inabilitatea lui Himmler pe post de comandant militar. În prezența lui Hitler, Himmler a susținut că ofensiva trebuie amînată, deoarece numai o mică parte din muniția și combustibilul trimis pentru armată au ajuns pe front. Neținînd cont de poziția lui Himmler, am făcut propunerea de mai sus, pe care Hitler a întîmpinat-o cu ostilitate. Redau dialogul nostru: Eu: „Nu putem aștepta pînă cînd ultimul butoi de benzină și ultima ladă de proiectile se va descărca. În acest timp, rușii vor deveni și mai puternici”.

Hitler: „Vă interzic să-mi reproșați că vreau să așteptați!”

Eu: „Nu vă fac niciun reproș, dar nu există nici un motiv să așteptați pînă cînd toate elementele alocate sînt descărcate. La urma urmei, s-ar putea să pierdem momentul potrivit pentru ofensivă!”

Hitler: „Tocmai v-am spus că nu vreau să vă aud reproșurile cînd vă spun că vreau să așteptați!”

Eu: „Tocmai v-am raportat că nu vreau să vă reproșez, pur și simplu nu vreau să aștept.” Hitler: „Vă interzic să-mi reproșați cînd vă spun că vreau să așteptați.”

Eu: „Generalul Wenk trebuie să fie detașat la sediul Reichsführer-ului, altfel nu există nici o garanție a succesului ofensivei.”

Hitler: „Reichsführer-ul are destule forțe pentru a se descurca singur.”

Eu: „Reichsführer-ul nu are experiență de luptă și un stat major bun pentru a conduce o ofensivă pe cont propriu. Prezența generalului Wenk este esențială.”

Hitler: „Vă interzic să-mi spuneți că Reichsführer-ul nu-și poate îndeplini îndatoririle.”

Eu: „Încă mai trebuie să insist asupra faptului că generalul Wenk va fi detașat la statul major al unui grup de armate și că va exercita conducerea corespunzătoare a operațiunilor.”

În acest spirit, am vorbit timp de două ore. Hitler, cu fața plină de mînie, strîngea din pumni în fața mea și tremurînd de furie din tot trupul și-a pierdut complet calmul. După fiecare izbucnire de furie, a început să alerge înainte și înapoi pe covor, apoi oprindu-se înaintea mea, aproape față în față, mi-a aruncat alte reproșuri. În același timp, striga atît de tare încît ochii îi ieșiseră din orbite, venele de la tîmple i s-au umflat colorîndu-se în albastru. Am decis cu fermitate să nu-mi pierd echilibrul, să-l ascult calm și să-mi repet cererile. Am insistat, pe cont propriu, cu logica de fier a evenimentelor.

Cînd Hitler s-a îndepătrtat de mine, alergînd pînă la șemineu, mi-am fixat ochii pe portretul lui Bismarck, realizat de Lenbach, ce atîrna deasupra șemineului. Ochii acestui mare om de stat, cancelarul de fier, priveau fix la scena care se desfășura la picioarele lui. În colțul slab luminat al încăperii puteam vedea strălucirea căștii sale de cuirasier. Privirea cancelarului părea să întrebe: „Ce faceți voi din Reich-ul meu?” În spatele meu, am simțit privirea lui Hindenburg, bustul său de bronz se afla în colțul opus al sălii. Și ochii săi păreau să întrebe: „Ce faceți cu Germania? Ce se va întîmpla cu Prusia mea?” A fost groaznic, dar m-a întărit în decizia mea. Am rămas rece și neclintit și nu am lăsa nicio dezlănțuire a lui Hitler fără răspuns. El trebuia să observe că sînt insensibil la furia lui, și a observat asta.

Brusc, Hitler s-a oprit în fața lui Himmler: „Așadar, Himmler, generalul Wenk vine la sediul dumneavoastră în seara asta și preia conducerea pe ofensivei.” Apoi s-a apropiat de Wenk și i-a ordonat să meargă imediat la statul major al grupului de armate. Hitler s-a așezat pe un scaun cerîndu-mi să vin lîngă el și apoi mi-a spus: „Vă rog să continuați raportul. Astăzi, Statul major General a cîștigat bătălia.” În același timp, pe față îi apăruse un zîmbet. A fost ultima bătălie pe care am reușit să o cîștig. Dar a fost prea tîrziu! N-am mai avut parte de astfel de scene în viața mea. Nu l-am văzut niciodată pe Hitler atît de furios.

După acest episod sumbru al dramei cumplite și a declinului Germaniei, m-am îndreptat spre sala de primire și am stat acolo la o măsuță. Keitel s-a apropiat de mine: „Cum puteți obiecta în fața Führer-ului? Nu ați văzut cât de furios era? Ce se întâmpla dacă avea un accident vascular?” I-am răspuns cu răceală: „Un om de stat ar trebui să știe să facă față obiecțiilor și adevărului, altfel nu merită un astfel de nume.” Mai mulți oameni din anturajul lui Hitler s-au alăturat lui Keitel și din nou am avut o luptă grea, pînă cînd sufletele înfricoșate s-au liniștit. Apoi, prin telefon am dat instrucțiunile necesare privind desfășurarea ofensivei — nu mai era timp de pierdut. Și după cum se știe, în următoarea clipă aș fi putut pierde această poziție pe care am cucerit-o cu o asemenea dificultate. Mai tîrziu, martori oculari la această scenă mi-au spus că, pentru prima dată după mulți ani de serviciu la Cartierul General al Führer-ului, au asistat la o asemenea izbucnire de furie a lui Hitler; ultima sa izbucnire le-a depășit pe toate cele anterioare.

La 15 februarie Armata a 3-a panzer, comandată de general- colonelul Rauss, era gata de atac. În dimineața zilei de 16 februarie, a lansat ofensiva, care a fost urmărită personal de generalul Wenk, care știa exact toate intențiile și planurile mele. În zilele de 16 și 17 februarie ofensiva a avut succes; am început să sperăm, în ciuda tuturor dificultăților și îndoielilor, în succesul acestei operațiuni, sperînd să obținem timpul necesar pentru a lua măsuri suplimentare. Dar apoi s-a produs o nenorocire. După ce a prezentat raportul său către Hitler, în seara zilei de 17 februarie, Wenk a intrat în mașină și, observînd oboseala puternică a șoferului, a decis să-l înlocuiască. S-a așezat la volan și... a adormit, fiind și el foarte suprasolicitat în acea zi. Pe autostrada din Berlin-Stettin (Szczecin), a lovit un cap de pod lovindu-se puternic și a fost dus la spital într-o stare gravă. Ieșirea lui Wenk din luptă a blocat ofensiva și nu a fost posibilă reluarea ei. Wenk a petrecut cîteva săptămîni în spital. În schimb, Hitler l-a numit pe generalul Krebs, care tocmai a fusesse demis din funcția de șef al Statului major general al lui Model și trimis pe front.

Îl știam bine pe Krebs încă de pe vremea cînd a servit în unitatea de vînători de la Goslar. Era un ofițer inteligent, dar nu avea suficientă experiență de front, pe tot parcursul războiului el ocupînd diverse

funcții în Statul major general. În întreaga sa activitate la Statul major general, a ajuns să stăpânească „arta birocrăției” și abilitatea de a se adapta autorităților, ceea ce l-a făcut insuficient de îndrăzneț în fața unui om ca Hitler. În plus, Krebs era prieten apropiat al generalului Burgdorf, șeful departamentului de personal al OKH, cu care fusese coleg la academia militară. Burgdorf l-a introdus pe Krebs în societatea prietenilor săi din Cartierul General al Führer-ului, Bormann și Fegelein, cu care Krebs a stabilit o prietenie strânsă. Aceste legături amicale l-au lipsit de independența gândirii în fața dramei care se juca în afara Cancelariei Reichului. Cât timp ce lucrăm împreună influența lor nu era sesizabilă, pentru că reprezentam OKH chiar eu. Dar după demisia mea, a devenit din ce în ce mai vizibilă cu fiecare zi.

În timpul primului său raport către Hitler, Krebs a primit Crucea de fier cu frunzede stejar; aici deja s-a simțit influența lui Burgdorf. Câteva zile mai târziu m-am dus la Hitler cu Krebs. Am ajuns foarte devreme, încă nu apăruseră alți ofițeri. Hitler ne-a invitat în biroul său mic.

Führer-ul arătând spre portretul lui Frederick cel Mare, lucrat de Graff, care atârna deasupra biroului său, a spus: „Acest portret întotdeauna a insuflat în mine forțe noi, ori de câte ori primeam rapoarte alarmante și deprimante de pe fronturi. Uitați-vă la privirea ce emană forță a ochilor lui albaștri, la această frunte uriașă. Acesta, da cap!” Apoi am început o discuție despre talentul de conducător militar al marelui rege, pe care Hitler l-a luat de model. Dar, din păcate, abilitățile lui nu se potriveau cu dorința lui.

În aceste zile, a fost sărbătorită cea de-a șaptezecă aniversare a Reichsleiter-ului¹⁸ Konstantin Hierl, un vechi și minunat ofițer, care și-a îndeplinit îndatoririle de partid cu cel mai mare idealism și într-o manieră onorabilă. Hierl primise de la Hitler „Ordinul german”. În seara zilei de 24 februarie, el a petrecut împreună cu dr. Goebbels. Am fost, de asemenea, invitat la această cină modestă. Am fost de acord, pentru că l-am apreciat foarte mult Hierl. După cină, a început obișnuita alarmă aeriană. Am mers la adăpostul antiaerian, acolo am întâlnit-o pe Frau Magda Goebbels cu minunații ei copii; am avut șansa să îi cunosc.

Fiind în adăpostul antiaerian, mi-am amintit discuția mea cu dr. Goebbels din 1943. Aici eram înconjurat de o familie, a cărei fericire și moarte au fost strâns legate de soarta lui Hitler. Gîndul că zilele lor erau

deja numărate era deprimant. Ceea ce a prezis cândva doctorul Goebbels a venit la sfârșitul lunii aprilie. Biata femeie, copii nevinovați!

În acele zile a sosit la Berlin șeful statului maghiar, Ferenc Szalasi. Hitler la primit, în prezența mea, în camera întunecată a cancelariei imperiale. Multe obiecte de valoare fuseseră deja scoase din ea. Conversația trena. Szalasi a făcut o impresie proastă; nu ne puteam aștepta la nicio acțiune utilă din partea lui. Părea a fi șeful statului împotriva voinței lui. Nu mai aveam aliați.

În ultimele luni, inamicul a devastat din ce în ce mai mult teritoriul Germaniei cu raidurile sale aeriene. Industria noastră militară a suferit foarte mult. Deosebit de sensibilă a fost pierderea fabricilor de combustibil sintetic, de a căror funcționare depindea alimentarea armatei noastre cu combustibil. La 13 ianuarie, a fost distrusă uzina de la Politz (Police) lângă Stettin (Szczecin). La 14 ianuarie, inamicul a bombardat depozitele de petrol din apropiere de Magdeburg, Derben, Ehmen și Braunschweig, uzinele Leuna și fabricile de combustibili și lubrifianți din Mannheim, pe 15 ianuarie fabricile de benzen de lângă Bochum și Recklinghausen. În plus, pe 14 ianuarie, rafinăria de petrol Heide din Danemarca a fost distrusă. Conform rapoartelor noastre, dușmanul a pierdut 57 de aeronave în timpul acestor bombardamente, iar noi am pierdut 236 de aeronave. Acum, după distrugerea majorității fabricilor de combustibili și lubrifianți, mai aveam doar câmpurile petrolifere din Zistersdorf (Austria) și din zona Lacului Balaton (Ungaria). Această împrejurare explică într-o oarecare măsură motivul pentru care Hitler a decis să transfere principalele forțe pe care a reușit să le scoată de pe frontul de Vest în Ungaria, pentru a păstra în mâini ultimele zone producătoare de petrol și rafinăriile din Ungaria, la fel de importante pentru forțele blindate și cele aeriene.

Situația din Ungaria, atât politică, cât și militară, era extrem de încordată. La 20 ianuarie 1945, Ungaria a încheiat un armistițiu cu URSS, angajându-se să alcătuiască opt divizii de infanterie care să lupte de partea sovieticilor împotriva Germaniei.

Pînă la sfârșitul lunii ianuarie, Corpurile comandate de generalii Nehring și von Sauken s-au retras luptînd prin Kalisz. La 1 februarie,

sovieticii au ajuns la Oder prin Kustrin (Kostrzyn); totodată au ajuns și în raionul de la vest de Chelmno și Elbing. În ziua de 2 februarie a căzut Thorn (Torun). La 3 februarie, inamicul a ocolit curajoasa apărare de la Schneidemuhl (Pila) și a invadat Pomerania de Vest.

La 5 februarie a fost pierdută Kurische Nehrung, o lungă și îngustă limbă de pământ între Marea Baltică și golful Curlanda. Au început luptele pentru Frankfurt pe Oder și Kustrin (Kostrzyn). În Pomerania, sovieticii au continuat ofensiva între orașele Pyritz (Pyrzyce) și Deutsch-Krone (Walcz).

În ziua de 6 februarie a început lupta pentru orașul Posen (Poznan). La Kustrin, inamicul a creat un cap de pod pe Oder.

La 8 februarie, atacurile sovietice de la Pyritz și Arnswalde (Choszczno) au fost respinse, dar luptele din aceste zone au continuat timp de câteva zile.

În 10 februarie, inamicul a lansat o ofensivă în regiunea de la vest de Vistula, în apropierea orașelor Schwetz (Swiecie) și Graudenz (Grudziądz). Pe 12 februarie, am pierdut și Elbing.

Au continuat raidurile aeriene asupra rafinăriile noastre; multe dintre orașele noastre au fost bombardate continuu, mai ales Berlinul.

Pe 13 februarie, am pierdut orașul Schwetz (Swiecie) pe Vistula, o mare parte din teritoriul Pomeraniei și pe flancul drept, în Ungaria, cetatea de la Budapesta. Pe 15 februarie am pierdut Konitz (Chojnice), Schneidemuhl (Pila) și Tuchel (Tuchola); 16 februarie Grunberg (Zielona Góra), Sommerfeld (Złotów) și Sorau (Żuraw). Inamicul a înconjurat Breslau (Wrocław). La 18 februarie, aceeași soartă a avut și Graudenz (Grudziądz). Pe 21 februarie a căzut Dirschau (Tczew).

Timp de câteva zile, între 17 februarie și 22 februarie, Grupul de armate Sud a reușit să elimine capetele de pod de pe râul Gran (Hron) ale sovieticilor. Acest succes a fost realizat datorită conducerii pricepute a comandantului Grupului de armate, generalul Wohler, căruia Hitler i-a spus după raportul acestuia privind planul ofensiv: „Deși Wohler nu este un național socialist, el este un om adevărat!”

În ziua de 24 februarie am pierdut Posen (Poznan) și Arnswalde (Choszczno); la 28 februarie Schlochau (Człuchów), Hammerstein (Czarne), Bublitz (Bobolice) și Baldenburg (Biały Bór) în Pomerania, iar pe 1 martie — Neustettin (Szczecinek).

Pe 3 martie, Finlanda a declarat război Reich-ului. Tot în această zi, trupele noastre au lansat o ofensivă lângă Lauban în Silezia, pentru a prelua controlul asupra căii ferate, singura magistrală răsăriteană, prin Munții Riesengebirge (Krkonoc), care leagă Berlinul de Silezia. Pînă la 8 martie, ofensiva s-a dezvoltat cu succes, dar avea doar o importanță locală.

Deja pe 4 martie, sovieticii s-au apropiat de Marea Baltică la Koslin (Koszalin) și Kolberg (Kolobrzeg). Aproape toată Pomerania a fost pierdută.

Comportamentul rușilor în provinciile germane ocupate a fost indescritibil de atroce. Eu însumi am văzut coloane de refugiați. Numeroase relatări ale martorilor oculari au ajuns atît la OKH, cît și la Ministerul Propagandei. M-a întrebat secretarul de stat Naumann, de la Ministerul Propagandei în numele doctorului Goebbels, dacă m-aș adresa prin radio atît celor din țară, cît și celor din străinătate ca să protestez cu putere împotriva atrocităților pe care le comit rușii. Eu am fost de acord să fac acest lucru pe 6 martie, deoarece îmi doream cel puțin să încerc să ameliores suferințele poporului german prin intermediul unui apel la cavalerismul adversarilor noștri. În cursul acestui apel m-am referit și la teroarea atacurilor aeriene anglo-americe. Regret să spun că această cerere disperată a mea a fost fără succes. Umanitatea și cavalerismul dispăruseră în acele luni. Războiul de răzbunare și-a continuat cursul nespus de feroce și, cînd zece zile mai târziu, Naumann mi-a cerut să vorbesc prin radio, am refuzat să fac un al doilea apel. Era zadarnic. eu nu mai putea oferi bietului meu neam nicio speranță.

Pe 6 martie, occidentalii au intrat în Köln. Pe frontul estic, rușii au atacat Stettin (Szczecin). La 7 martie, trupele occidentale au străpuns frontul în direcția Koblenz. În est, a căzut Graudenz (GrudziŹdz). Sovieticii au continuat să avanseze non-stop pe teritoriul Pomeraniei. În 8 martie, inamicul occidental a reușit să captureze podul de la Remagen peste Rin, care rămăsese intact. Nu am avut timp să aruncăm în aer acest important mijloc de trecere, deoarece nu mai existau explozibili. Am pierdut o trecere foarte importantă pe Rin. Hitler, indignat, a cerut

pedepsirea fvinovaților. Conform verdictului curții marțiale, cinci ofițeri au fost împușcați.

Pe 9 martie, sovieticii au ajuns pe malul estic al Oderului de pe ambele părți ale orașului Stettin (Szczecin). A fost creat un cap de pod în zonă.

Am început, în sfârșit, ofensiva în Ungaria, care, la început a avut succes. Cu toate acestea, dezghețul cauzat de vremea caldă a împiedicat avansarea tancurilor, ceea ce a pus sub semnul întrebării posibilitatea continuării ofensivei. Dacă la nord de lacul Balaton am reușit să avansăm, la sud ofensiva s-a oprit imediat.

În ziua de 12 martie au început luptele de stradă la Breslau (Wroclaw). Războiul aerian a reizbucnit cu toată forța. Douăzeci de nopți la rând, inamicul a bombardat Berlinul.

La 13 martie, sovieticii au intrat în Kustriner Neustadt (Wejherowo). Au ajuns la golful Danzig (Gdansk) și Putz (Puck). Ofensiva noastră din Ungaria a continuat cu succes. Dar în condițiile unei catastrofe care se apropia rapid, aceste succese modeste nu au mai avut nici un sens.

În cele din urmă, toate șansele de succes au dispărut. Moralul înalt al diviziilor SS, care se mai păstrase încă, a dispărut. Sub acoperirea unor tancuri care luptau cu încăpăținare, în contradicție cu ordinele primite, unități întregi s-au retras. Nu mai era posibil să ne bazăm pe aceste divizii. Aceasta l-a scos din sărite pe Hitler. Într-o izbucnire groaznică de furie a ordonat să se distrugă insignele cu numele acestor unități de pe mânecile militarilor acestor divizii, inclusiv la Leibstandarte SS Adolf Hitler. Cu acest ordin, a vrut să mă trimită în Ungaria. Am refuzat să plec propunându-i să încredințeze misiunea Reichsführer-ului SS, superiorul imediat al trupelor SS și, în primul rând, responsabilul cu disciplina, care trebuia să se familiarizeze cu situația. Până de curând, Reichsführer-ul s-a opus oricărei ingerințe a reprezentanților armatei în treburile unităților sale, iar acum a început să se ferească, dar din moment ce aveam alte îndatoriri, trebuia să fie de acord. El nu se bucura de o stimă deosebită în rândul trupelor SS pentru a avea autoritatea să îndeplinească această misiune.

În aceste zile extrem de tensionate, într-o seară, Hitler a fost vizitat de Reichsorganisationsleiter¹⁹ Dr. Robert Ley cu o nouă propunere: el l-a

sfătuit să formeze un corp de voluntari din foști activiști de partid din partea de vest a Germaniei. „Mein Führer, vom avea cel puțin 40. 000 de soldați loiali, fanatici chiar. Vor păstra Rinul de Sus și Pădurea Neagră. Vă puteți baza pe ei. Permiteți-mi, mein Führer, să propun că acest corp de voluntari selectați să poarte cu mândrie numele dvs. — «Adolf Hitler Voluntar Corps». Șeful Statului major General trebuie să ne elibereze imediat 80.000 de carabine.”

Mai puțin convins decât doctorul Ley de importanța acestei noi formațiuni, l-am rugat să-mi spună mai întâi numărul de soldați existenți cu adevărat, iar apoi i-aș putea da armele. Ley nu a spus nimic. Nici Hitler nu a spus nimic. Se părea că nici el nu avea încredere în Reichsorganisationsleiter-ul său.

Breslau (Wroclaw), Glogau (Glogów), Kolberg (Kolobrzeg), Danzig (Gdansk) și Königsberg (Kaliningrad) erau încă în mâinile noastre. La marginea orașului Stettin (Szczecin) se desfășurau lupte crâncene. Într-o zi, Hitler i-a ordonat comandantului Armatei a 3-a de tancuri, general-colonelul Rauss, să se prezinte la raport pentru a-i prezenta situația de pe porțiunea lui de front și pentru a-l informa despre capacitatea de luptă a armatei sale. Rauss și-a început raportul cu o evaluare a situației generale. Hitler l-a întrerupt: „Știu situația generală. Aș dori să aud de la dumneavoastră detalii despre capacitatea de luptă a diviziilor pe care le conduceți.” Rauss vorbea atât de detaliat încât era evident că știa personal fiecare sector al frontului armatei sale și putea să evalueze capacitatea de luptă a fiecărei unități. Am fost prezent la raport și mi s-a părut competent. Când Rauss a terminat, Hitler a rămas tăcut. De îndată ce Rauss a părăsit adăpostul antiaerian al Cancelariei imperiale, în care a fost ținut raportul, Hitler a exclamat adresându-se lui Keitel, lui Jodl și mie: „Raport nefolositor! Vorbea doar despre lucrurile mărunte. Potrivit vorbirii sale, el este fie prusac din est, fie berlinez. Trebuie schimbat imediat!” I-am răspuns: „General-colonelul Rauss este unul dintre cei mai buni generali de tancuri. Dvs, Führer-ul meu, i-ați retezat-o când a început să vorbească despre situația generală; dvs. l-ați obligat să intre în detalii despre eficacitatea de luptă a diviziilor sale. În ceea ce privește locul nașterii lui, Rauss este un austriac, din țara dumneavoastră, Führer-ul meu!”

Hitler a răspuns: „Acest lucru este exclus! Nu poate fi austriac!” Jodl a intervenit în conversație: „Nu, nu, Führer-ul meu, este foarte posibil. Vorbește ca actorul Moser”.

Eu: „Vă cer să vă gândiți înainte să luați o decizie. General-colonelul Rauss a dovedit aici că știe în detaliu frontul armatei sale și că poate oferi cele mai exacte informații despre oricare dintre diviziile sale. Știți doar că el a luptat pe front în timpul războiului, pentru care a primit decorații, că el, așa cum am spus deja, este unul dintre cei mai buni generali de tancuri!” Hitler nu s-a lăsat convins. Nu a fost atins de cuvintele mele: „nu avem un excedent în generali buni!” Rauss a fost demis. Am părăsit furios încăperea pentru a-l găsi pe Rauss și a-l pregăti pentru nedreptatea produsă de compatriotul său Hitler. Nu puteam să-mi ajut prietenul. Rauss a fost înlocuit cu generalul von Manteuffel, care acum putea fi folosit în est după eșecul ofensivei din Ardeni și după transferarea multor formațiuni de tancuri de pe frontul de Vest către frontul de Est.

Între timp, Ministerul Afacerilor Externe a luat, deși este prea târziu, decizia de a începe negocierile cu puterile occidentale, mediate de o putere neutră. Un anumit dr. Hesse, confidentul lui Ribbentrop, a încercat la Stockholm, dar nu a reușit. Zvonuri despre aceasta au ajuns pînă la mine și pînă la consilierul meu pentru politică externă, dr. Barandon, și am luat următoarea decizie: să-l vizitez pe Reichsführer SS Himmler și să-l rog să folosească legăturile sale internaționale prin Crucea Roșie pentru a pune capăt vărsării de sînge fără sens.

După rănirea generalului Wenk, Himmler a fost complet surprins cînd ofensiva a început din zona Arnswalde (Pila). Situația de la statul său major s-au deteriorat în fiecare zi. Nu am primit niciodată rapoarte clare din partea lui și, prin urmare, nu am putut garanta faptul că ordinele transmise de la OKH se executau acolo. Prin urmare, la mijlocul lunii martie m-am dus în zona Prenzlau, la statul său major, pentru a-mi face o idee despre situație. Lammerding, șeful sataului major al lui Himmler m-a întâmpinat în prag cu următoarele cuvinte: „Nu ne poți scăpa de comandantul nostru?” I-am spus lui Lammerding că aceasta este o atribuție a SS-ului. Cînd l-am întrebat unde era Reichsführer-ul, mi s-a spus că Himmler are gripă și că este în sanatoriu Hohenlychen, unde

este tratat de un medic personal, prof. Gebhardt. M-am dus la sanatoriu. Himmler era într-o stare satisfăcătoare; într-o situație atât de tensionată, eu nu mi-aș fi abandonat trupele din cauza unei răceli ușoare. Apoi i-am spus atotputernicului SS-ist că a acumulat prea multe posturi de mare importanță: Reichsführer SS, șeful poliției germane, ministrul de interne, comandantul armatei de rezervă și, în cele din urmă, comandantul Grupului de armate „Vistula”. Fiecare dintre aceste poziții necesită o persoană individuală, mai ales în zilele dificile ale războiului, și deși am încredere în el, totuși această abundență de îndatoriri depășește puterea unei singure persoane. El, Himmler, probabil era deja convins că nu era atât de ușor să comande trupe pe front. De aceea îl rog să renunțe la funcția de comandant al unui grup de armate și să-și asume îndeplinirea celorlalte îndatoriri.

De data aceasta, Himmler nu era la fel de încrezător ca și înainte. El a început să ezite: „Nu-i pot spune Führer-ului despre asta. El nu-și va da consimțământul.” Aceasta mi-a dat ceva speranțe: „Atunci dacă-mi permiteți, îi voi spune eu despre asta”. Himmler era forțat să fie de acord. În aceeași seară, i-am sugerat lui Hitler să-l elibereze de Himmler, supraîncărcat cu numeroase posturi, din postul de comandant al Grupului de armate Vistula și în locul său să-l numească pe general-colonelul Heinrici, comandant al Armatei 1-a de tancuri, aflat în Carpați. Hitler a acceptat fără rezerve. La 20 martie, Heinrici a primit noua însărcinare.

Ce l-a putut face pe Himmler, un ignorant complet în probleme militare, să urce într-o asemenea poziție? Faptul că nu înțelegea nimic în chestiunile militare nu era cunoscut numai de el, ci și de noi și de Hitler. Ce l-a determinat să devină militar? Evident, suferea de o vanitate excesivă. Mai întâi de toate, el a căutat să obțină o Cruce a cavalerilor. În plus, el, ca și Hitler, a subestimat calitățile necesare pentru a putea comanda trupe. Și iată, pentru prima dată când a primit, în fața întregii lumi, o sarcină pe care nu a putut să o rezolve, rămânând undeva în spatele scenei pescuind în apă tulbure, acest om s-a prăbușit. El, iresponsabil, a preluat o sarcina imposibilă pentru el și Hitler, iresponsabil, i-a dat această îndatorire.

În aceste zile am fost vizitat de Speer, care era din ce în ce mai sceptic în ceea ce privește cursul evenimentelor curente. Mi-a spus că Hitler intenționează să arunce în aer toate fabricile, hidrocentralele, centralele electrice, căile ferate și podurile la apropierea inamicului. Speer a subliniat că acest pas fără sens va duce la sărăcirea în masă și la moartea populației țării, că istoria mondială nu a cunoscut încă acest lucru. El mi-a cerut ajutorul în lupta împotriva acestei intenții a Führer-ului. Am fost de acord și imediat am procedat la redactarea ordinului, care enumera liniile de apărare pe teritoriul german și în care se cerea să se distrugă numai la pierderea acestor câteva linii de rezistență. În restul Germaniei nu trebuiau permise aceste distrugeri. Trebuiau păstrate toate facilitățile care servesc aprovizionarea și circulația populației. A doua zi, cu proiectul de ordin m-am dus la Jodl, care, de asemenea, a trebuit să ia parte la discutarea sa, deoarece problema se referea la întregul Wehrmacht. Jodl a raportat despre acest proiect de ordin lui Hitler, dar din păcate nu m-a implicat în discutarea lui. De aceea, atunci când ne-am întâlnit a doua zi și l-am întrebat pe Jodl despre rezultatele discuției, mi-a dat ordinul lui Hitler care cerea exact opusul a ceea ce am vrut Speer și cu mine.

Pentru a vă face o idee clară despre cererea lui Speer, citez câteva pasaje dintr-o notă pe care i-a trimis-o lui Hitler la 18 martie 1945, dorind să împiedice distrugerea podurilor și a fabricilor: „Este necesar să ne asigurăm că nimeni în condițiile de desfășurare a operațiunilor militare pe teritoriul german nu va avea dreptul să distrugă întreprinderile industriale, întreprinderile miniere, centralele electrice și alte întreprinderi, liniile și mijloacele de comunicare, căile navigabile interioare. Aruncarea în aer a podurilor va provoca daune mult mai mari populației decât cele cauzate de avioanele inamice în ultimii ani. Distrugerea lor va înseamnă lipsirea poporului german de mijloace fundamentale... În această etapă a războiului nu avem dreptul să recurgem la distrugeri care amenință viața cetățenilor. Dacă inamicii vor să distrugă niște oameni care luptă cu un curaj fără egal, atunci rușinea istoriei cade doar asupra lor. Sîntem obligați să oferim oamenilor toate oportunitățile pentru renașterea lor în viitor.”

Atitudinea lui Hitler față de acest memoriu al lui Speer, pe care îl sprijineam fără rezerve, a fost exprimată în cuvintele: „Dacă războiul va

fi pierdut, atunci oamenii vor pieri. Această soartă este inevitabilă. Nu este nevoie să acordăm atenție mijloacelor de care au nevoie oamenii pentru a continua cu o viață primitivă. Dimpotrivă, este mai bine să distrugem toate aceste lucruri noi înșine, deoarece poporul nostru s-a dovedit a fi slab și viitorul aparține esticilor care sînt cei mai puternici. Toți cei care supraviețuiesc după luptă sînt niște oameni inferiori, pentru că oamenii viguroși vor muri pe cîmpul de luptă!”

Hitler a făcut această declarație monstruoasă de mai multe ori. Am auzit-o și eu. De mai multe ori i-am obiectat că poporul german va rămîne și va trăi prin legile neschimbătoare ale naturii, chiar dacă vor fi înfăptuite distrugerile planificate, dar că acestea vor provoca noi suferințe oamenilor care și așa au suferit prea multă.

În ciuda tuturor acestor lucruri, la 19 martie 1945 a fost emis un ordin de distrugere, iar la 23 martie a fost urmat de o ordonanță din partea lui Bormann: se cerea aplicarea strictă a ordinului. Distrugerea urma să fie coordonată de gauleiteri, care, fiind comisari ai Reichului, erau responsabili de apărarea țării. Wehrmacht-ul a refuzat să execute acest ordin. Bormann a ordonat să se evacueze populația din zonelor amenințate în interiorul țării și, dacă nu este posibil să fie evacuată cu vehicule, deplasarea să se facă pedestru. Executarea acestui ordin ar produce la o catastrofă teribilă, deoarece nu s-au luat măsuri pentru a aprovizionarea populației.

Prin urmare, autoritățile militare, alături de Speer, au încercat tot posibilul să perturbe executarea acestui ordin. S-a refuzat eliberarea de explozivi și multe distrugeri nu au fost efectuate. Speer a vizitat diferite instituții ale statului și a explicat consecințele implementării acestui ordin al lui Hitler. Nu am reușit să prevenim toate daunele, dar am reușit să reducem în mod semnificativ dimensiunea lor.

Capitolul XII Dezastrul final

La 15 martie, sediul OKH a fost puternic bombardat pentru mai mult de 45 de minute. Asupra micii noastre tabere a fost lansată o încărcătură de bombe suficientă pentru bombardarea unui oraș mare. Eram, fără îndoială, un obiectiv militar și nu am putut, așadar, să ne plîngem și să cerem ca inamicul să ne considere excepționali. Cînd, în mijlocul zilei, a

sunat sirena, mă duceam în biroul meu, ca de obicei. Soția mea, ca refugiat din districtul Warthegau, cu permisiunea lui Hitler, locuia cu mine; ea stătea alături de un subofițer și urmărea cursul avioanelor inamice pe hartă. Și brusc bombardierele s-au întors de la Brandenburg nu spre Berlin, așa cum făceau de obicei, ci chiar spre Zossen. Soția mea, fără să-și piardă prezența de spirit, mi-a spus repede acest lucru. Am obligat toate departamentele să meargă imediat la adăpostul antiaerian. De îndată ce am ajuns la subsol, am auzit primele bombe explodînd. Măsurile ferme luate în ultimul moment ne-au redus semnificativ pierderile. Doar departamentul de operațiuni nu mi-a ascultat avertismentele, așa că generalul Krebs și alți militari au fost grav răniți. Krebs a fost lovit la tâmplă; cînd l-am vizitat, cîteva minute după explozii, era deja inconștient. A trebuit să stea în spital cîteva zile.

În aceste condiții l-am primit pe Heinrich, care a sosit la Zossen în calitate de comandant al Grupului de armate Vistula. Prima sarcină pe care a primit-o a fost să spargă inelul de încercuire creat de sovietici în jurul cetății din Kustrin (Kostrzyn). Hitler a vrut să lanseze o ofensivă asupra micului cap de pod fortificat, cu cinci divizii pe care le aveam lîngă Frankfurt pe Oder. Am considerat o astfel de ofensivă ca fiind nerațională, așa că am sugerat distrugerea în primul rînd a capului de pod sovietic de la Kustrin (Kostrzyn) și stabilirea unui contact direct cu garnizoana acestui oraș. Fiindcă opiniile erau diferite, am început dispute serioase cu Hitler. Comandantul cetății, a cărei fortificații au fost construite în timpul lui Frederick cel Mare, era Reinefart, cîndva șef al poliției din Varșovia, un bun ofițer de poliție dar nu și un bun general.

Dar, înainte de a vorbi de contraatac, trebuie prezentat un caz care a avut loc în Cancelaria Reichului, axat pe chestiuni politice. S-a întîmplat pe 21 martie, cînd, după ce am convenit anterior cu dr. Barandon, l-am vizitat pe Himmler. Am vrut ca Reichsführer-ul SS să se implice în negocierea unui armistițiu. L-am întîlnit pe Himmler în grădina cancelariei imperiale, unde el și Hitler se plimbau printre ruine. Hitler, văzîndu-mă, m-a chemat la el și m-a întrebat ce vroiam. Am răspuns că aș vrea să vorbesc cu Himmler. Hitler a plecat ca să pot să vorbesc doar cu Reichsführer-ul SS. I-am spus, fără îndoială, ceea ce el însuși știa de mult: „Nu vom cîștiga războiul. Este necesar să oprim imediat vărsarea de sînge și distrugerea fără sens. Dumneavoastră, în afară de

Ribbentrop, sînteți singura persoană care menține legătura cu țările neutre. După ce ministrul afacerilor externe al imperiului a refuzat să-l invite pe Hitler să înceapă negocierile cu privire la armistițiu, vă rog să vă folosiți toate relațiile cu Führer-ul, contactați-l împreună cu mine și invitați-l să înceapă negocierile privind armistițiul.”

Himmler a răspuns: „Dragă general-colonele, este încă prea devreme!”

La aceasta i-am răspuns: „Nu vă înțeleg. Mai sînt cinci minute pînă la ora douăsprezece, dar cinci minute decisive. Dacă nu acționăm acum, atunci va fi inutil să încercăm ceva. Nu vedeți în ce stare jalnică sîntem?” Discuția noastră a continuat în același spirit cîteva minute. Am încercat fără succes să-l conving pe acest om: se temea îngrozitor de Hitler. Seara după raportul situației, Hitler m-a reținut, spunîndu-mi: „Văd că vă neglijați din nou inima. Aveți nevoie de odihnă. Luați imediat patru săptămîni de concediu.” Aceasta ar fi fost cea mai bună rezolvare a treburilor mele personale, dar nu am putut accepta această ofertă în condițiile existente la statul meu major. Prin urmare, am răspuns: „În prezent nu pot să-mi părăsesc postul, deoarece nu am nici un înlocuitor. Wenk nu s-a recuperat încă. Nici Krebs nu poate lucra, deoarece pe 15 martie a fost grav rănit în timpul unui raid aerian inamic. Arestările efectuate la comanda dvs. după căderea Varșoviei au redus considerabil capacitatea de lucru deja micșorată a departamentului de operațiuni al Statului major General. În primul rînd, voi încerca să găsesc un înlocuitor adecvat și numai atunci voi pleca în vacanță.” În timpul discuției noastre, Führer-ul a fost informat că Speer a ajuns la raport. Hitler a ordonat să i se spună că în acea zi nu-l va putea primi. Din nou, el a avut o criză de furie: „Ori de cîte ori cineva vrea să vorbească cu mine între patru ochi, mă informează ceva neplăcut. Nu mai suport veștile proaste. Rapoartele sale încep cu fraza: «Războiul este pierdut!» — și iată, vrea din nou să-mi repete același lucru. De mult timp am pus, fără să citesc, toate memoriile sale în seif.” Lui Speer i s-a spus să vină peste trei zile.

În acele zile dificile din martie au avut loc mai multe discuții de mare interes. Într-o seară, Hitler a izbucnit mînios după ce a aflat despre buletinul informativ al occidentalilor care indica un număr foarte mare de prizonieri de război germani capturați: „Soldații frontului de Est se luptă mult mai bine. Dacă ostașii de pe frontul de Vest capitulează

repede este de vină Convenția de la Geneva, care garantează un tratament bun prizonierilor de război. Trebuie să abandonăm această convenție stupidă!” Jodl a protestat împotriva acestei decizii sălbatice și fără sens. L-am sprijinit. Hitler a trebuit să renunțe. Jodl a fost, de asemenea, capabil să-l convingă pe Hitler să nu numească un anumit general la comanda unuia dintre grupurile de armate, general care a fost pedepsit recent pentru încălcarea gravă a disciplinei și forțat să demisioneze. Acum, Jodl a recunoscut, de asemenea, necesitatea unei conduceri unificate în cadrul Statul major General, considerînd că punctul său de vedere anterior cu privire la această problemă a fost greșit. Se părea că în ultimele zile a început să perceapă lucrurile în adevărata lor lumină, ca și cum s-ar fi trezit din letargia în care căzuse după dezastrul de la Stalingrad.

Pe 23 martie, inamicul occidental a ajuns pe cursul superior și mijlociu al Rinului și l-a forțat pe un front larg în raionul de la nord de confluența cu râului Ruhr. În aceeași zi, în Silezia de Sus, sovieticii au rupt frontul nostru lângă orașul Opole.

La 24 martie, americanii au forțat cursul superior al Rinului și au lansat o ofensivă spre Darmstadt și Frankfurt pe Main. Pe Frontul de Est au fost bătălii feroce pentru Gdansk. Rușii au lansat o ofensivă în zona Kustrin (Kostrzyn).

În ziua de 26 martie a început o nouă ofensivă sovietică în Ungaria. Încercarea noastră de a stabili contactul cu garnizoana Kustrin (Kostrzyn) a eșuat din nou.

Pe 27 martie, tancurile americane ale generalului Patton au intrat într-o suburbie din Frankfurt pe Main. Luptele persistente au fost în raionul Aschaffenburg.

În acea zi, Hitler a fost foarte supărat din cauza eșecului contraatacului nostru de lângă Kustrin (Kostrzyn). Practic, reproșurile sale s-au adresat comandantului Armatei a 9-a, generalul Busse. Acesta din urmă a folosit prea puțină muniție de artilerie în timpul pregătirii ofensivei. În primul război mondial, în Flandra, pentru același tip de operațiune a fost folosită de 10 ori mai multă muniție de artilerie. I-am arătat lui Hitler că Busse nu avea o cantitate mare de muniție și, prin urmare, nu putea folosi mai mult decît avea. „Atunci ar trebui să aveți

grijă de asta!” — exclamă Hitler. I-am prezentat cifrele care arătau stocul de muniții aflat la dispoziția mea spunându-i că Busse a primit întreaga cantitate de muniție livrată. „Apoi, trupele sînt de vină!” I-am subliniat lui Hitler pierderile foarte grele ale ambelor divizii care au luat parte la ofensivă. Aceste pierderi au arătat că unitățile și-au îndeplinit datoria cu cel mai mare curaj. Raportul s-a încheiat într-o atmosferă deprimantă. Întorcîndu-mă la Zossen, m-am asigurat încă o dată că datele numerice privind muniția folosită în timpul atacului erau corecte, am verificat numărul pierderilor unităților atacătoare și, după ce am făcut un raport detaliat, l-am trimis pe Krebs cu raportul de seară la Hitler: nu am avut nici cea mai mică dorință de a-i repeta inutil argumentele. L-am instruit pe Krebs să obțină permisiunea lui Hitler pentru călătoria mea de a doua zi, 28 martie, în zona capului de pod de la Frankfurt pe Oder. Am vrut să văd la fața locului dacă planul lui Hitler, de ofensivă cu cinci divizii, putea fi realizat pe acest mic cap de pod, pentru a trece prin blocadă la garnizoana din Kustrin (Kostrzyn). Pînă atunci nu puteam decît să exprim îndoieli și să resping planul lui Hitler.

Noaptea tîrziu, Krebs s-a întors de la Berlin la Zossen. Mi-a spus că Hitler mi-a interzis călătoria la Frankfurt pe Oder și mi-a ordonat să mă duc la el pe 28 martie împreună cu generalul Busse pentru a discuta despre „situație”. Hitler a luat referatul meu ca pe un fel de lecție și, prin urmare, a fost foarte supărat. Așadar, discuția despre situație ar fi trebuit să fie foarte turbulentă.

La 28 martie 1945, ora 14:00, în adăpostul antiaerian al cancelariei imperiale s-a adunat cercul obișnuit de oameni; era aici și generalul Busse. A apărut Hitler și i-a ordonat lui Busse să înceapă raportul. După cîteva fraze, Hitler l-a întrerupt, reproșînd-i că omite mai multe fapte, era vorba de acele fapte care, așa cum mi s-a părut, au fost respinse de mine cu o zi înainte. După două sau trei fraze, m-am enervat. L-am întrerupt pe Hitler, pomenindu-i de informările mele făcute pe 27 martie verbal și în scris.

„Permiteți-mi să vă întrerup. Ieri am raportat în detaliu, atît verbal, cît și scris, că generalul Busse nu are nicio vină pentru eșecul ofensivei de la Kustrin. Armata a 9-a a folosit toată muniția pe care o avea. Trupele și-au făcut datoria. Acest lucru este indicat de pierderile lor foarte mari. Prin urmare, vă rog să nu faceți nici o reproș generalului Busse.” Hitler a

răspuns: „Le cer tuturor domnilor, cu excepția feldmareșalului și a general-colonelului, să părăsească sala!” Când toți cei prezenți au ieșit din sală, Hitler a declarat sec: „General-colonele Guderian! Sănătatea dvs sugerează că aveți nevoie de odihnă imediată timp de șase săptămîni!” Mi-am ridicat mîna dreaptă: „Mă duc în vacanță”, și m-am îndreptat spre ușă. Pusesem deja mîna pe mîner cînd Hitler m-a oprit: „Vă rog, rămîneți pînă la sfîrșitul raportului.” Mi-am reluat locul în tăcere. Participanții la întîlnire au fost reinvitați în sală, raportul a început din nou, ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic. Adevărat, Hitler nu a mai îndrăznit să facă atacuri la adresa generalului Busse. În timpul raportului, care a durat un timp nedefinit, de două sau de trei ori mi s-a cerut să-mi exprim opinia. Și iată că participanții au părăsit buncărul. Keitel, Jodl, Burgdorf și cu mine am rămas. „Vă rog să vă gîndiți la restabilirea sănătății. În șase săptămîni, situația va fi critică. Atunci veți avea nevoie mai ales de mine. Unde vreți să mergeți? — repetă Hitler. Keitel m-a sfătuit să merg la Bad Liebenstein. E atît de frumos acolo! I-am răspuns că americanii sînt deja acolo. „Și ce? Apoi, în Harz, în Bad-Sachs”, a sugerat feldmareșalul grijuliu. I-am mulțumit pentru sfat, menționînd că aș alege un loc de odihnă o stațiune pe care inamicul nu o va putea ocupa în următoarele 48 de ore. Ridicîndu-mi din nou mîna dreaptă pentru a saluta, am părăsit buncărul lui Fuührer-ului, însoțit de Keitel, pentru totdeauna. Pe drumul spre parcare, Keitel, vorbind cu mine, mi-a spus că am acționat destul de bine, fără să obiectez ca de fiecare dată Fuührer-ului. Ce i-aș fi putut spune? Era în zadar să mai obiectez.

Seara am ajuns la Zossen. Soția m-a întîmpinat cu cuvintele: „De ce atît de tîrziu?” I-am răspuns: „Este pentru ultima oară. Am plecat în vacanță.” Ne-am repezit unul în brațele celuilalt. Pentru noi a fost o mîntuire.

La 29 martie, mi-am luat la revedere pe colegii mei, după ce i-am transferat toate atribuțiile lui Krebs, mi-am strîns toate lucrurile (foarte puține de altfel) și la 30 martie am părăsit Zossen împreună cu soția mea, luînd un tren spre sud. Am renunțat la intenția inițială de a mă stabili în Oberhof, în munții Thüringiei, pentru că americanii au avansat rapid în acea direcție. Am decis să rămînem în sanatoriul Evenhausen lîngă München, unde puteam să mă ocup de tratamentul inimii mele. La 1 aprilie, am fost primit acolo de dr. Zimmerman, un specialist renumit

în bolile cardiace. Un prieten m-a informat că eram supravegheat de doi ofițeri de poliție, la solicitarea Gestapo-ului.

La 1 mai, mi-am trimis soția la Dietramszell, unde a fost primită cu căldură de soția lui von Schilcher; eu însumi am mers la Tirol, unde fusese transferat Inspectoratului General al Forțelor Armate ca să aștept sfârșitul războiului. împreună cu personalul statului major. La 10 mai 1945, după ce s-a semnat predarea necondiționată, m-am predat americanilor.

Am urmărit evenimentele care au avut loc după 28 martie la radio. Nu intenționez să vorbesc despre ele.

Capitolul XIII

Conducătorii celui de-al treilea Reich

În cariera mea, am întâlnit adesea o serie de figuri care au avut o mare influență asupra evoluției istoriei poporului german. Prin urmare, consider că este datoria mea să spun impresiile pe care mi le-au lăsat aceste personalități în comunicarea directă cu ele. În același timp, sînt pe deplin conștient de faptul că impresiile mele sînt subiective. Acestea sînt impresiile unui soldat, nu impresiile unui politician; acestea pot să difere în multe privințe, inclusiv în orientarea lor, influențate de impresiile figurilor politice; punctele de plecare ale amintirilor mele sînt conceptele de onoare și virtute militară care au devenit tradiționale pentru armata noastră. Este clar că impresiile mele de soldat trebuie să fie completate de observațiile și judecățile celorlalți, prin compararea mai multor surse se poate crea o imagine mai mult sau mai puțin rezonabilă a acelor persoane ale căror decizii s-au dovedit a fi fatale și au condus la dezastru.

Dacă pînă acum am încercat să îmi transmit experiențele și impresiile mele personale fără a recurge la alte surse, acum în capitolul final aș vrea să folosesc materialul care mi-a devenit cunoscut după catastrofa noastră, din conversații și diverse lucrări.

Hitler

În centrul cercului de persoane care ne-au influențat soarta s-a aflat Adolf Hitler.

Avem înaintea noastră un om din popor, dintr-o familie mic-burgheză, insuficient educat, fără „cei șapte ani de acasă” și cu puțină educație școlară; cu limbajul și cu maniere sale grosolane, se simțea în apele sale doar într-un cadru restrîns. La început, el a fost deschis față de cercurile culturale superioare ale societății, în special în timpul discuțiilor despre artă, muzică și alte subiecte similare. Mai târziu, unii dintre oamenii care au constituit cercul intim al lui Hitler și care nu erau deosebit de culți descriau că Führer-ul avea un sentiment de

antipatie profundă față de aceste cercuri. Acești oameni au căutat să-l izoleze pe Hitler de persoanele inteligente sau provenite din înalta societate, pentru a exclude posibilitatea influenței acestora asupra lui. Acest lucru a fost facilitat de ranchiuna lui Hitler cauzată de obârșia sa modestă. Considerându-se un mare revoluționar, el a crezut că apărătorii diferitelor tradiții nu numai că îl vor stînjeni, dar se vor strădui să-l facă să-și abandoneze calea. Aici găsim prima explicație a stării spirituale a lui Hitler, ca fiind un complex de sentimente ce a dat naștere ostilității crescînde față de nobili, intelectuali, junkeri, oficialități și ofițeri. Și dacă, la început, după ce a luat puterea în mîinile sale, uneori a încercat să învețe normele de comportament în înalta societate și ale etichetei internaționale, în timpul războiului, le-a abandonat complet.

Hitler era un om extrem de inteligent, avea o memorie excepțională, mai ales a datelor istorice, datelor tehnice diferite, cifre și informații din rapoartele statistice economice. El a citit tot ce i-a căzut în mînă și, astfel, credea că și-a umplut golurile din educație. El a surprins din ce în ce mai mult cu capacitatea sa de a reproduce cu exactitate ceea ce citise sau auzise cîndva în timpul unui raport. „Acum șase săptămîni, m-ați spus ceva complet diferit!” — aceste cuvinte ale viitorului cancelar și ale comandantului suprem au inspirat teama subordonaților săi. Dacă un subordonat îndrăznea să-l contrazică, Hitler verifica imediat transcrierile care se făceau la fiecare întîlnire.

El avea darul de a-și îmbrăca gîndurile în forme ușor accesibile și a convinge ascultătorii de corectitudinea lor prin repetiție neîncetată. Aproape toate discursurile și declarațiile sale, indiferent dacă era vorba de o audiență largă de mii de oameni sau de un cerc restrîns, începeau cu cuvintele: „Cînd m-am decis în 1919 să devin o figură politică...”, și încheia întotdeauna discursurile sale politice și moralizatoare cu cuvintele: „Nu voi face concesii și nu voi capitula niciodată!”

Hitler a avut un talent oratoric extraordinar; el a reușit să convingă nu numai masele, ci și oamenii educați. Cu discursurile sale, el a modificat cu îndemînare predispoziția ascultătorilor. În fața industriașilor, el vorbea altfel decît în fața soldaților; înaintea național-socialiștilor consecvenți într-un mod diferit decît în fața scepticilor, înaintea gauleiter-ilor în mod diferit decît în fața micilor funcționari.

Cea mai remarcabilă calitate a fost voința sa enormă, care i-a atras pe oameni. Această voință s-a manifestat atît de impresionant încît a acționa asupra unora aproape hipnotic. Eu personal am avut adesea asemenea momente. La OKW aproape nimeni nu s-a opus vreodată; subordonații săi erau fie într-o stare de hipnoză constantă, ca în cazul lui Keitel, fie într-o stare de frustrare, spre exemplu Jodl. Chiar și cei încrezători în ei, curajoși în fața inamicului, cădeau sub influența lui Hitler și își abandonau obiecțiile atunci cînd acesta își începea un discurs cu logică sa neschimbată aproape de necombătut. Vorbind în fața unui mic grup de oameni, el urmărea pe fiecare ascultător, determinînd cu exactitate impactului cuvintelor sale. Dacă vedea că unul sau altul din ascultători era greu de sugestionat, că nu a devenit încă „mediumul” său, atunci Hitler vorbea pînă cînd reușea să-l corupă pe acel spirit recalcitrant. Dacă reacția așteptată nu avea loc, atunci hipnotizatorul declara: „Nu am reușit să conving această persoană”. Hitler a căutat întotdeauna să scape de astfel de personalități. Cu cît avansa pe calea succesului, cu atît mai intolerant devenea.

Din faptul că Hitler a reușit să influențeze puternic oamenii, s-a tras o concluzie greșită despre caracterul presupus predispus al germanilor de a se lăsa influențați. Toate națiunile au avut cîteodată personalități remarcabile, la a căror forță nu se puteau rezista, deși acțiunile acestor personalități nu corespundeau întotdeauna spiritului creștin. Din istoria recentă se poate cita Revoluția franceză cu personalitățile ei marcante, din care personalitatea lui Napoleon poate fi luată ca un exemplu; francezii l-au urmat pe „marele corsican” pînă la catastrofa completă, deși ar fi trebuit să știe de mult timp că drumul său duce la înfrîngere. Cetățenii Statelor Unite au cedat, în ciuda caracterului lor pașnic, puterii sugestive a președinților lor, care au căutat să participe la ambele războaie. Italianii l-au urmat cu fidelitate pe Mussolini pînă la un punct. Nu mai vorbim de Rusia, unde giganticul popor, contrar convingerilor inițiale, a devenit comunist datorită puterii ideilor lui Lenin.

Faptul că germanii l-au urmat lui Hitler în mod docil își are motivele sale; aceste motive au fost create în primul rînd prin politicile eronate ale puterilor victorioase după primul război mondial. Aceste politici au creat premisele, terenul unde să încolțească sămînța național-

socialismului: șomaj, impozite grele, transferuri umilitoare ale unor părți a teritoriului țării spre alte state, pierderea libertății, lipsa egalității și neputința militară. Ignorarea, de către țărilor victorioase, a celor paisprezece puncte ale președintelui Wilson, stabilite timpul încheierii Tratatului de la Versailles, a subminat încrederea germanilor în marile puteri. În consecință, omul care a promis poporului să-l elibereze de lanțurile de la Versailles a jucat un rol relativ ușor, mai ales că democrația formală de la Weimar, în ciuda aspirațiilor oneste, nu a reușit să obțină succese majore în politica externă și nu a reușit să depășească dificultățile interne din țară. În aceste circumstanțe, Hitler a reușit, promițând perspective favorabile pentru o politică internă și externă, să adune un număr mare de voturi, să creeze cel mai puternic partid din țară prin mijloace democratice și să ajungă la putere prin alegeri democratice. Mijloacele care au hrănit ascensiunea lui Hitler erau reale, deci nemții nu pot fi acuzați de faptul că sînt mai sensibili la persuasiune decît alte națiuni.

Promisiunile lui Hitler în privința chestiunilor de politică externă erau :eliberarea germanilor de opresiunea Tratatului nedrept de la Versailles, rezolvarea problemelor politice interne, rezolvarea problemei șomajului, atenuarea disputelor politice ale partidelor. Aceste obiective erau dorințele intime ale fiecărui german cinstit. Și cine nu a visat la ele? Prezentînd aceste obiective clare, pentru care fiecare german demn era gata să lupte, el a strîns în jurul său, încă din perioada inițială a activității sale, milioane de oameni care au început să se îndoiască de abilitățile conducătorilor lor de stat și bunăvoința foștilor adversari ai Germaniei. Cu cît mai multe conferințe s-au încheiat fără rezultate, cu atît plățile de reparare au devenit mai opresive și cu cît inegalitatea a crescut, cu atît mai mulți germani s-au adunat în jurul zvasticii. Încercați să reveniți mental în anii 1932- 1933 și să vă imaginați situația disperată în care era atunci Germania. Peste 6 milioane de șomeri, adică împreună cu familiile aproximativ 25 de milioane de oameni înfometați, lipsa de adăpost pentru copiii muncitorilor care rătăceau pe străzile Berlinului și ale altor orașe mari, creșterea criminalității — toate

acestea au permis comuniștilor să adune 6 milioane de voturi. Fără îndoială, ulterior ar fi colectat și mai multe voturi dacă Partidul

național-socialist al lui Hitler nu ar fi adus acele milioane, convingându-le de utilitatea noului ideal și a noii credințe.

Toată lumea își amintește că nu mult după aceea Franța și Regatul Unit au interzis cooperarea economică dintre Germania și Austria, care totuși, deși modestă, atenua situația grea din ambele țări, fără a pune în pericol câtuși de puțin puterea politică a occidentalilor. Economia Austriei era și ea pe marginea abisului datorită Tratatului de la Saint-Germain, document asemănător celui de la Versailles; Austria nu putea exista fără o uniune economică cu o țară industrială mare. Se spera că această problemă va fi rezolvată de Uniunea Economică Europeană. În acel moment, interdicția uniunii economice austro-germane a fost percepută extrem de acut în Germania, chiar și de către cei foarte moderați cu așa-numita „orientare pro-occidentală”, deoarece a fost un semn al arbitrariului puterile victorioase, la 12 ani de la sfârșitul războiului și la 6 ani de la aderarea Germaniei în Liga Națiunilor. Evaluând situația de atunci, criticii moderați au afirmat că astfel de politici ale țărilor victorioase au contribuit extrem de mult la succesul lui Hitler în alegerile din 1931-1932.

În orice caz, Hitler a reușit să adune sub steagul său o forță atât de puternică încât era deja imposibil să o treci cu vederea. Președintele, feldmareșalul împovărat de ani von Hindenburg, l-a numit pe Hitler ,după o lungă dispută cu propria sa conștiință ,Cancelar. Nu există nicio îndoială că, cu mare greutate, el a decis acest lucru și, împreună cu el, mulți germani au avut o atitudine negativă față de personalitatea lui Hitler și a metodelor sale de a veni la putere.

După ce a venit la putere, Hitler a eliminat opoziția. Aroganța cu care s-a ocupat de oponentii săi a scos la iveală o altă trăsătură importantă a viitorului dictator. El a putut arăta în mod deschis această însușire pentru că opoziția era slabă, fragmentată și s-a prăbușit aproape fără luptă, de îndată ce a început să acționeze energic împotriva ei. Datorită acestui fapt, Hitler a reușit să adopte legi care au redus în esență Constituția de la Weimar la dictatura unui partid.

Brutalitatea demonstrată de Hitler în suprimarea rezistenței interne s-a transformat în cruzime în timpul represiunii lui Ernst Röhm. Este adevărat că un mare număr de persoane asasinate nu aveau nimic de-a face cu Röhm, dar care erau dorite moarte din alte motive, au fost

lichidate fără știrea lui Hitler; cu toate acestea, nu a avut nici o remușcare pentru astfel de atrocități. Președintele, feldmareșalul Hindenburg, aflat deja în pragul morții, nu mai putea interveni în afacerile lui Hitler. În acel moment, Hitler a trebuit totuși să-și ceară scuze corpului de ofițeri pentru asasinarea generalului von Schleicher, promițând să nu permită repetarea unor astfel de cazuri.

Faptul că aceste atrocități comise la 30 iunie 1934 nu au fost urmate de nicio pocăință a însemnat că o amenințare serioasă plana asupra statului german. În plus, Hitler era extrem de întărit de conștiința puterii sale. Soluționarea problemei de succesiune după moartea lui Hindenburg printr-o lege redactată cu pricepere, precum și un plebiscit condus cu îndemînare l-au plasat, în final, pe Hitler, în fruntea Reich-ului.

Hitler a fost întrebat dacă dorește să-și întărească și să-și legitimizeze pozițiile prin restabilirea monarhiei. Mai târziu, într-un discurs adresat ofițerilor din Berlin, el a declarat că s-a gîndit foarte atent la această chestiune. Se pare că a găsit doar un exemplu în întreaga istorie, cînd un monarh inteligent a tolerat un cancelar remarcabil alături de el, recunoscîndu-i meritele și considerîndu-l partenerul său important în jocul politic pînă la moartea sa; aceștia erau Kaiserul Wilhelm I și Bismarck. Toate celelalte exemple istorice cunoscute nu dau monarhi cu o asemenea măreție și cu o asemenea inteligență. El, Hitler, a vorbit cu prietenul său Mussolini despre această problemă, și acesta i-a spus despre dificultățile care trebuie depășite în Italia din cauza regelui; de aceea el, Hitler, nu vrea să readucă monarhia.

Hitler a ales dictatura!

Ca rezultat, el a obținut succese semnificative: eliminarea șomajului, ridicarea moralului muncitorilor, trezirea conștiinței naționale, eliminarea haosului din politică. Ar fi greșit să nu-i recunoaștem meritele.

Consolidîndu-și puterea în interiorul țării, Hitler a continuat să-și îndeplinească programul de politică externă. Ocuparea regiunii Saar, restabilirea suveranității militare, ocuparea militară a Renaniei, Anschluss-ul Austriei — toate aceste acțiuni au fost realizate cu aprobarea poporului german. Străinii au tolerat și chiar au recunoscut, arătînd astfel o înțelegere a pretențiilor corecte ale poporului german.

Aceasta se referă în primul rând la națiunile occidentale, care au înțeles, ghidate de un adevărat simț al justiției, greșelile tragice ale Tratatului de la Versailles.

Era mult mai dificil pentru Hitler să elibereze germanii sudeți, care au fost crescuți mai bine de douăzeci de ani în spiritul naționalismului ceh. În plus, statul ceh era legat prin tratat de Republica Franceză. Granițele acestui stat, înființate în 1918, care încalcă dreptul de autodeterminare a popoarelor, au ignorat drepturile Germaniei, ceea ce a dus la dizolvarea alianței cu Franța amenințând chiar cu războiul. Hitler a evaluat oamenii de stat ai puterilor occidentale, ghidat de impresiile sale. Un instinct politic puternic dezvoltat i-a permis să stabilească faptul că majoritatea poporului francez și a tuturor oamenilor de stat ai Franței nu ar considera soluționarea acestei probleme drept pretext pentru război. De asemenea, Hitler a urmărit îndeaproape starea de spirit a poporului englez, cu care voia să trăiască în pace. Și nu s-a înșelat. Împreună cu prietenul lui Hitler, Mussolini, premierul englez Chamberlain și prim-ministrul francez Daladier au sosit la München, ei au încheiat un acord cu Hitler care legaliza politica Germaniei față de Cehoslovacia. În același timp, Hitler s-a lăsat ghidat de concluziile expertului politic, lordul Runciman. Acest acord a salvat pacea, dar a întărit în același timp orgoliul lui Hitler, care a conștientizat ascendentul său față de puterile occidentale. Poate că acești oameni de stat occidentali erau reprezentanți vrednici ai țărilor lor, dar în ochii lui Hitler, dorința lor de a face compromisuri i-a devalorizat. Avertismentele acelor germani care simpatizau cu Anglia, nu au stîrnit nicio reacție; din contra, au întărit poziția lui Hitler.

La începutul anului 1938, toate organele de stat erau în totalitate în mâinile lui Hitler, cu excepția armatei, singura de care se temea că va opune o rezistență serioasă regimului său. Așadar, cu puțin timp înainte de Anschluss, armata a fost , cu viclenie ,decapitată (vezi criza Blomberg-Fritsch). Pilula a fost îndulcită o dată cu ocuparea Austriei. Toți liderii militari, care au înțeles bine evenimentele, dar au fost privați de putere, au tăcut. Majoritatea covârșitoare a generalilor, și mai ales a trupelor, nu știa despre starea reală a lucrurilor.

Orice intenție de rebeliune din partea celor câțiva care erau conștienți de ceea ce se întâmpla a rămas pur teoretică sau, cel mult, nu

a depășit forma memorandumurilor. În exterior, acești oameni păstrau aparența de loialitate. Nici măcar un murmur de amenințare, cu atât mai puțin de rezistență reală, nu a ajuns la urechile vreunui grup mai larg, chiar și în cadrul forțelor armate.

În plus, pe măsură ce se succedau anii, opoziția din cadrul armatei era în permanență slăbită, deoarece noile grupe de vârstă care erau acum chemate la arme serviser[deja în Tineretul hitlerist și în Serviciul național al muncii sau în partid și, prin urmare, juraseră deja credința lui Hitler. Corpul ofițerilor, de asemenea, a devenit an de an mai impregnat cu tineri național-socialiști.

Odată cu creșterea încrederii în sine, cu consolidarea puterii în țară și cu creșterea prestigiului Germaniei în străinătate ca urmare a succeselor obținute de el, Hitler a devenit din ce în ce mai arogant: nu dorea să țină cont de nimeni și de nimic. Această aroganță a crescut la o dimensiune dureroasă datorită mediocrității oamenilor insignifianți numiți de Hitler în posturile de conducere ale celui de-al Treilea Reich. Dacă la început Hitler a ascultat propunerile și cel puțin le-a discutat, apoi mai târziu s-a transformat din ce în ce mai mult în autocrație. Acest lucru se poate vedea, în primul rând, în faptul că din 1938 Guvernul nu s-a mai întrunit în nicio ședință. Miniștrii lucrau în conformitate cu ordinele individuale ale lui Hitler; discuțiile comune despre marile probleme politice nu au mai avut loc. Din acel moment, mulți miniștri nici nu au putut să ajungă deloc la raport la Hitler sau au venit doar în cazuri foarte rare, chiar și atunci când se străduiau din greu pentru asta. În timp ce miniștrii au încercat să respecte ordinea organelor oficiale, o birocrație de partid a apărut lângă birocrația de stat.

Principiul lui Hitler: „Nu statul comandă partidul, ci partidul comandă statul!” a creat o situație complet nouă. Astfel, guvernul a trecut în mâinile partidului, adică în mâinile Gauleiter-ilor. Aceștia din urmă au fost numiți în posturile de conducere nu pentru capacităților lor, ci pentru că au avut succes în munca de partid în organele partidului; în timp ce alte abilități, de regulă, au fost ignorate.

În timp ce mulți activiști din partid încercau să-l imite pe Hitler în atingerea scopurilor lor, năravurile politice au devenit complet sălbatic. Organele administrației de stat și-au pierdut puterea.

Același lucru sa întâmplat și cu justiția. Legea fatală privind acordarea de puteri depline în cazuri de urgență a dat dictatorului dreptul de a emite decrete avînd putere de lege, fără aprobarea parlamentului. Chiar dacă parlamentul ar fi participat la dezbaterile acestor decrete, după 1934 nu ar fi putut influența cursul evenimentelor, deoarece acest parlament a fost ales doar teoretic pe baza unor alegeri universale și prin vot secret - aceeași stare de lucruri ca în Uniunea Sovietică.

În primăvara anului 1939, aroganța imprudentă a lui Hitler a atins punctul culminant cînd a decis să anexeze Cehoslovacia ca Protectorat al Reichului. Adevărat, acest pas al lui nu a condus la război, dar era necesar să ne gîndim la avertismentele emise de Londra. După ocuparea Cehoslovaciei, regiunea Memel (Klaipeda) a fost anexată Reich-ului. Poziția Germaniei era acum atît de puternică încît nu părea să existe niciun motiv pentru care aspirațiile naționale rămase nesoluționate să nu poată fi lăsate să se rezolve treptat și pașnic. Dar Hitler a fost departe de o astfel de idee. Întrebarea este de ce? Iar unul dintre primele răspunsuri trebuie să fie extraordinara premoniție a lui Hitler, conform căreia urma să moară prematur. "Știu că nu voi trăi pînă la bătrînețe. Nu am mult timp de pierdut. Succesorii mei vor avea mai puțină energie decît mine. Ei vor fi prea slabi pentru a lua deciziile fatale care trebuie luate. Prin urmare, va trebui să fac totul eu însumi în timpul vieții mele." Și astfel, s-a condus pe sine, pe colegii săi, întreaga sa națiune înainte într-un ritm însuflețit de-a lungul drumului pe care îl alesese. "Cînd Fortuna, zeița norocului, trece fulgerător în carul ei de aur, acela este momentul să sari înainte și să apuci vârful baghetei ei. Dacă nu se profită de ocazie, ea va dispărea pentru totdeauna." Și Hitler a sărit.

În toamna anului 1939, el și-a propus să elimine coridorul polonez. Propunerile pe care le-a făcut Poloniei, pot fi, dacă privim în trecut, considerate moderate. Dar polonezii, în special ministrul polonez de externe Beck, nu au vrut să se gîndească la o decizie negociată. Ei s-au bazat pe o garanție a independenței lor, pe care au primit-o din Anglia la acel moment, au început să ezite și au ales confruntarea. Alegînd aceeași cale, Anglia, și sub influența ei și Franța, a declarat război Reich-

ului. Izbucnind astfel cel de-al doilea război mondial. Eforturile lui Hitler de a limita acest conflict în cadrul Poloniei au eşuat.

Înainte de a începe războiul din Polonia, Hitler a avut prevederea de a-şi asigura spatele prin intermediul unui acord cu Uniunea Sovietică. Astfel, pentru început, coşmarul unui război pe două fronturi părea să fie înlăturat. Prin încheierea acestui acord, Hitler a acţionat împotriva propriei sale ideologii antibolşevice, în interesul politicii sale naţionale. Incertitudinea sa cu privire la reacţia naţiunii la acest pas mi-a fost exprimată în timpul unui prânz din octombrie 1939, la care am stat alături de el

Cu toate acestea, poporul, şi în special armata, a fost mulţumit de faptul că a reuşit să asigure partea de est a Germaniei, după ce războiul s-a extins în direcţia opusă ca rezultat al atacului puterilor occidentale. Poporul german şi armata sa nu aveau nevoie de război cu Uniunea Sovietică. Germanii ar fi fost fericiţi dacă se reuşea obţinerea unei păci juste după încheierea campaniei occidentale din 1940.

După încheierea campaniei occidentale, Hitler se afla pe culmile succesului. Cu toate acestea, a existat o problemă: cea mai mare parte a Forţei expediţionare britanice a scăpat din încercuirea de la Dunkerque.

Winston Churchill a avut absolută dreptate când a privit această retragere, în ciuda pierderilor considerabile ale englezilor, ca pe o victorie şi, mai presus de toate, ca o victorie a forţelor aeriene britanice asupra germanilor. La Dunkerque şi puţin mai târziu în Anglia, Luftwaffe, forţele aeriene germane, au suferit pierderi atât de grele din cauza folosirii incorecte a acestora încât au pierdut superioritatea lor iniţială devenind o forţă nesemnificativă în faţa forţelor aeriene britanice.

Pentru că forţa noastră aeriană nu a fost folosită corect au fost vinovaţi în egală măsură Hitler şi Göring. Nici curajul piloţilor, nici priceperea lor, nici datele tehnico-tactice ale avioanelor noastre nu au putut compensa pierderile suferite de forţele noastre aeriene din cauza vanităţii comandantului său şi a atitudinii indulgente a lui Hitler faţă de primul său asociat. Abia mai târziu, Hitler a înţeles adevărata valoare, mai exact, valoarea scăzută a lui Göring, însă este caracteristic faptul că el nu a îndrăznit „din motive politice interne” să facă schimbări în conducerea forţelor aeriene, forţe care sînt esenţiale pentru rezultatul unui război.

S-a afirmat în repetate rînduri că Hitler avea mare încredere în „vechii săi camarazi”. Dacă vorbim despre Reichsmarschal, atunci această ipoteză, din păcate, este adevărată. Adevărat, Hitler îl învinuia adesea, dar nu a tras niciodată concluzii clare din greșelile lui Göring.

Campania occidentală din 1940 a dezvăluit o altă trăsătură a caracterului lui Hitler. Hitler a fost foarte îndrăzneț în elaborarea planurilor sale. Astfel de planuri au fost: planul de ocupare a Norvegiei și planul pentru ruperea frontului cu tancuri lângă Sedan. În ambele cazuri, el a fost de acord cu cele mai îndrăznețe propuneri. Dar cînd, în executarea acestor planuri, a întîmpinat primele dificultăți, spre deosebire de perseverența sa nelimitată în rezolvarea dificultăților de natură politică, a cedat problemelor militare, simțind instinctiv insuficiența pregătirii sale în acest domeniu. Așa s-a întîmplat în Norvegia, cînd situația din apropierea orașului Narvik a devenit serioasă și trebuia acționat cu calm, pentru a nu ceda inamicului. Numai datorită acțiunilor curajoase ale locotenent-colonelului von Lossberg și ale generalului Jodl s-a reușit salvarea situației.

Similar și la Sedan, cînd era necesar să folosim rapid și energic succesul inițial cîștigat în mod neașteptat — neașteptat pentru Hitler și consilierii săi — ar fi trebuit, sub ordinele lui Hitler (primul pe 15 mai, al doilea pe 17 mai 1940), să suspend ofensiva. Faptul că nu am oprit ofensiva nu este meritul lui Hitler.

Dar mult mai dăunătoare a fost încetarea ofensivei pe râul Aa, lângă Dunkerque, ceea ce a permis britanicilor să se retragă și să se refugieze în fortăreață, iar apoi să se îmbarce nestingheriți. Dacă unitățile de blindate ar fi avut dreptul să opereze liber, am fi putut ajunge la Dunkerque mai rapid decît britanicii și le-am fi tăiat retragerea spre mare. O asemenea lovitură ar fi îmbunătățit considerabil perspectivele de desantare ale forțelor noastre pe teritoriul Angliei, iar aceasta din urmă ar fi putut determina, în contradicție cu aspirațiile lui Churchill, dușmanul să negocieze.

Alte greșeli care au fost făcute: armistițiul limitat cu Franța și oprirea ofensivei spre Mediterana, precum și nedebarcarea imediată în Africa cu lansarea ofensivei spre Suez și Gibraltar. Toate acestea dovedesc corectitudinea afirmației: Hitler a fost îndrăzneț, chiar prea îndrăzneț în elaborarea planurilor, dar timid în realizarea militară a planurilor. Ar

fi fost mult mai bine pentru Germania, dacă Hitler ar fi planificat cu mare grijă și le-ar fi executat rapid, adică dacă ar fi acționat în conformitate cu proverbul: „Măsoară de șapte ori și taie odată!”

În ceea ce privește campania africană , aceastăa fost afectată de două fapte: în primul rând, Hitler credea că trebuie să ia în considerare punctul de vedere al lui Mussolini; în al doilea rând, atitudinea sa era condiționată de abordarea sa pur continentală a chestiunilor militare. Cunoștințele sale personale despre lume erau foarte limitate și nu înțelegea absolut deloc semnificația puterii maritime și tot ceea ce implica aceasta. Nu-mi amintesc dacă a citit sau nu cartea amiralului american Mahan, „The Influence of Sea Power upon ” (Influența puterii maritime asupra istoriei); în orice caz, nu a acționat niciodată în conformitate cu preceptele enunțate acolo.

Ca urmare a acestei lipse de cunoștințe, în vara anului 1940, nu era sigur de modul în care își putea readuce țara la pace. Nu știa cum să se descurce cu britanicii. Wehrmacht-ul său era gata de luptă. Forțele armate complet mobilizate nu puteau rămîne inactive mult timp. El simțea nevoia de a acționa. Dar ce se putea întîmpla? Vechiul adversar ideologic, împotriva căruia luptase întotdeauna, luptă cu care a atras de partea lui masa alegătorilor, era intact la granița noastră de est. A fost tentat să profite de timpul acordat de acalmia temporară de pe frontul de vest pentru a încheia socotelile cu sovieticii. A înțeles clar pericolul care atîrna peste Europa și întregul Occident din partea comunismului, întruchipat de Uniunea Sovietică care cauta dominația mondială. El știa că majoritatea poporului nostru, chiar și foarte mulți europeni decenti în toate țările, aveau la această opinie. Întrebarea dacă aceste idei ale sale puteau fi puse în aplicare din punct de vedere militar era, desigur, o cu totul altă problemă.

El a început să se gîndească din ce în ce mai serios la planurile unui război cu sovieticii. Dar imaginația lui neobișnuit de bogată l-a determinat să subestimeze puterea cunoscută a URSS. Hitler a susținut că motorizarea forțelor terestre și modernizarea forțelor aeriene deschideau noi perspective de succes, ceva ce nu putea fi comparat cu perspectivele avute cîndva de regele suedez Carol al XII-lea și de Napoleon. El a susținut că putem conta pe faptul că, dacă primele

lovituri sînt date cu succes inamicului, sistemul de stat sovietic se va prăbuși. El a sperat în continuare că poporul rus va accepta apoi ideile național-socialismului. Dar cînd a început războiul, s-au întîmplat multe lucruri care au împiedicat acest lucru. Maltratarea populației din regiunile ocupate, dorința lui Hitler de a dizolva imperiul rus și de a atașa o mare parte a teritoriului Rusiei la Germania — toate acestea au adunat toți rușii sub steagul lui Stalin. Ei au luptat pentru „Măicuța Rusia” împotriva invadatorilor străini.

Unul dintre motive a fost lipsa de respect față de alte rase și popoare. Într-adevăr, chiar înainte de război, s-a manifestat în Germania în o miopie fatală și o cruzime iresponsabilă atunci cînd era vorba de evrei. Această greșeală a luat cele mai grave forme. Dacă e să numim ce anume a ruinat național-socialismului și în general Germania, atunci este vorba de acea nebunie rasială. Hitler a vrut să unifice Europa; de la bun început, această intenție a Führer-ului a fost sortită eșecului, deoarece el a ignorat diversitatea națională a popoarelor și a încercat să exercite un controlul excesiv.

Războiul din URSS a dezvăluit imediat limitele puterii și potențialului real al Germaniei. Dar Hitler nu a înțeles nimic și, nici măcar nu s-a gîndit la suspendare sau, cel puțin, la restrîngerea acțiunilor militare, continuîndu-și aventura nesăbuită. El a vrut să realizeze prăbușirea Rusiei printr-o cruzime înfiorătoare. Complet orbit, el a intrat și în războiul cu Statele Unite ale Americii. Desigur, decretul președintelui Roosevelt prin care permitea navelor americane să deschidă focul asupra navelor germane, a creat o situație care spunea că războiul nu era departe; cu toate acestea, pînă la declanșarea războiului, ar fi trecut mult timp, dacă nu era aroganța lui Hitler.

Acest pas tragic — declarația de război a Germaniei înaintată Statelor Unite — a coincis cu înfrîngerea majoră a trupelor noastre pe cîmpurile de luptă de lîngă Moscova. Strategia lui Hitler, lipsită de consecvență și șovăitoare, s-a dovedit a fi fatală. Acum, tratamentul nemilos față de trupele proprii arăta că își pierduse luciditatea și autocontrolul. Pentru un timp a fost un succes. Dar era imposibil să trăiești mult timp cu amintirile grenadierilor lui Frederick cel Mare și a sacrificiilor pe care le făceau la porunca regelui și comandantului

atotputernic. Era neviabil să-și pună propria persoană la egalitate cu poporul german și să-i subestimeze nevoile elementare vitale.

Mă întorc la calitățile personale ale lui Hitler, care m-au impresionat. Care era stilul său de viață? Hitler era vegetarian, nu bea alcool, nu fuma. În sine, acestea erau calități demne de respect, calități în armonie cu convingerile lui și care corespundeau modului său ascetic de viață. Dar avea și o trăsătură de caracter fatidică: reticența, autoizolarea. Nu avea nici un prieten adevărat. Chiar și vechii colegi de partid erau doar asociații săi, dar nu și prieteni. Din câte știu, Hitler nu a menținut relații de prietenie cu nimeni. El nu a destăinuit nimănui gândurile sale cele mai intime, el nu a vorbit sincer cu nicio persoană. Deoarece nu putea găsi prieteni, el nu a avut abilitatea de a iubi în mod pasional și serios o femeie. A rămas burlac. Nu a avut copii. Tot ceea ce face viața pămîntească sacră: prietenia cu oamenii nobili, iubirea pură pentru o femeie, dragostea pentru copiii tăi, toate acestea erau complet străine lui Hitler. El era singur în lumea sa, obsedat de planurile sale gigantice. Mi se poate spune despre relațiile de prietenie dintre Hitler și Eva Braun; eu personal niciodată nu am știut nimic despre această relație, nu am văzut-o niciodată pe Eva Braun, deși luni de zile l-am întâlnit pe Hitler sau pe confidenții săi aproape în fiecare zi. Și doar în captivitate am aflat despre sentimentele sale pentru această femeie. Dar, din păcate, Eva Braun, în mod evident, nu a avut nicio influență asupra lui Hitler. Era cea care se modela după el.

Acesta era dictatorul Germaniei, un om lipsit de înțelepciunea și simțul măsurii idolilor săi, Frederick cel Mare și Bismarck, luptându-se singur și neputincios de la un succes la altul și apoi alunecînd de la un eșec la altul, obsedat de planuri gigantice, agășîndu-se cu disperare de cele mai slabe perspective de victorie, și care se considera o personificarea a națiunii.

A transformat noaptea în zi. Am fost la el de multe ori după miezul nopții, iar în cabinetul său ședințele se țineau lanț.

Mesele sale, care, până la dezastrul de la Stalingrad, i-au oferit scurte perioade de odihnă în compania oamenilor din OKW, le lua singur. Doar foarte rar invita unul sau doi oaspeți să mănânce cu el. Își înghițea în grabă farfuria cu legume sau paste. Bea apă rece sau bere de malț . După terminarea ultimei conferințe din timpul nopții, stătea ore în șir

pe cu adjuncții și secretarele sale, discutând despre planurile sale până în zori.

Apoi se culca. Dormea foarte puțin; atunci când venea personalul de serviciu la ora 9, era deja în picioare. Făcea o baie incredibil de fierbinte pentru a scăpa de somnolență.

Atîta timp cît totul mergea bine, nu existau consecințe evidente ale unei astfel de vieți anormale. Dar pe măsură ce înfrîngerile se succedau una după alta, și nervii începeau să-i cedeze, a început să ia din ce în ce mai multe medicamente; el făcea injecții pentru a dormi, pentru a se trezi, pentru a-i calma inima, pentru a o stimula din nou. Medicul său personal, Morell, i-a dat tot ce-a cerut, dar, adesea, pacientul nu respecta doza prescrisă și lua mult mai mult, mai ales dintr-un medicament pentru stimularea inimii, care conținea stricnină. Astfel, în scurt timp a „reușit” să-și ruineze atît corpul cît și mintea.

Cînd l-am văzut pe Hitler prima dată după dezastrul de la Stalingrad (nu-l întîlnisem de 14 luni), am observat că se schimbase foarte mult. Mîna stîngă îi tremura, era adus de spate, avea o privire fixă, ochii erau umflați și lipsiți de strălucirea de altădată, obrații erau acoperiți cu pete de un roșu intens. Devenise mai iritabil ca niciodată. Cînd se înfuria își pierdea complet stăpînirea de sine și nu-și mai dădea seama de ceea ce spunea și de deciziile pe care le lua.

Oamenii din jurul lui erau obișnuiți cu ieșirile lui Hitler, dar semnele bolii lui deveneau din ce în ce mai evidente. După atentatul din 20 iulie 1944, Hitler avea spasme nu numai la mîna stîngă, ci la toată jumătatea stîngă a corpului. Cînd era așezat pune mîna stîngă pe cea dreaptă, și piciorul drept pe stîngul, pentru ca tremuratul să fie cît mai puțin vizibil. Acum mergea ciudat, era adus de spate mai mult ca niciodată, și gesturile sale erau sacadate și lente. Trebuia să fie ajutat cînd dorea să se așeze.

Prin caracter, era încă temperat; dar acea irascibilitate avea ceva teribil, pentru că devenise neîncrezător în oameni, sau din dorința de a-și ascunde înfrîngerea fizică, spirituală, politică și militară. El căuta în mod constant să se înșele pe el însuși și pe cei din jurul lui cu privire la starea reală a lucrurilor, încercînd să păstreze cel puțin aparența solidității edificiului său statal.

Cu încăpățînarea unui fanatic, el se apuca și de un fir de pai, ca un om care se îneacă, pentru a se salva pe el însuși și munca sa de la dezastru. El și-a îndreptat toată puterea incredibilă a voinței sale către ideea pe care o repeta în mod constant: „Să nu cedați niciodată, să nu capitulați niciodată!”. Cît de des vorbea despre asta!

În acest om, pe care poporul german l-a făcut liderul său în speranța că va crea o nouă ordine socială, va ajuta țara să se recupereze din dezastrul rezultat din primul război mondial, va asigura o viață tihnită și pașnică, demonul a învins geniul. Toate spiritele bune i-au părăsit corpul, și și-a încheiat viața prin distrugerea completă a Germaniei, iar odată cu el oamenii, germanii buni, generoși, muncitori și loiali au fost aruncați în abis.

În timp ce eram în captivitate, am vorbit cu doctorii care l-au cunoscut pe Hitler și boala lui; ei au denumit această boală: „paralisis agitans” sau „boala Parkinson”. Un amator în domeniul medicinei ar fi putut, bineînțeles, să determine numai simptomele externe ale acestei boli, dar nu ar fi pus diagnosticul corect. Medicul care a identificat corect boala lui Hitler, după cum îmi amintesc, a fost la începutul anului 1945 profesorul berlinez De Crinis. care s-a sinucis (?) curînd și diagnosticul său a rămas necunoscut. Doctorii personali ai lui Hitler au tăcut. Guvernul probabil că nu avea o imagine clară a stării de sănătate a lui Hitler; dar, chiar dacă ar fi știut, cu greu ar fi tras concluziile corespunzătoare. Se poate presupune că originea unei astfel de boli teribile nu este o boală venerică anterioară, ci o răceală severă cum ar fi gripa. Dar să lăsăm asta în seama medicilor. Poporul german ar trebui să știe doar că persoana care l-a condus, persoana în care oamenii s-au încrezut cum nici un alt popor n-a avut încredere în vreun lider, era o persoană bolnavă. Această boală a devenit nefericirea lui, soarta lui, și nenorocirea poporului său.

Partidul

În afară de primul adjunct al lui Hitler, Rudolf Hess, cea mai remarcabilă personalitate a Partidului Național Socialist German a fost Hermann Göring, care a fost desemnat succesorul lui Hitler. Ofițer de carieră din primul război mondial, as al aviației de vînătoare, considerat

succesorul lui von Richthofen, cavaler al Ordinului „Pour le Mérite”, în perioada interbelică a fost unul dintre fondatorii echipelor de asalt SA.

Un om fără maniere, obez, a arătat o mare energie la începutul activității sale când a pus bazele forțelor aeriene moderne germane. Fără această energie, destinată construirii unui al treilea tip de forțe armate, cu greu ar fi fost posibil să se creeze forțe aeriene germane cu adevărat moderne capabile să rezolve sarcini operaționale. Reprezentanții celorlalte două tipuri de forțe armate, cu o vechime mai mare, au subestimat necesitatea dezvoltării aviației în ciuda abilităților strălucite ale primului Șef al statului major general al Luftwaffe (Forțele aeriene germane), generalul Walther Wever.

Dar, după ce a creat Luftwaffe, Göring a cedat tentației puterii nou dobândite; el a deprins obiceiurile unui senior feudal, a început să colecționeze medalii, ordine, pietre prețioase, diverse antichități, a construit faimosul palat Karin Hall și s-a abandonat deliciilor culinare, cu efecte vizibile (S-a îngrășat foarte mult). Cândva, căzut în contemplarea vechilor picturi într-un castel din Prusia de Est, el a exclamat: „Magnific! Acum sînt și eu un om al Renașterii. Ador splendoarea!” Stilul său vestimentar era din ce în ce mai excentric. La Karin Hall și la vînătoare imita îmbrăcămintea vechilor teutoni, iar la serviciu avea o uniformă care nu era prevăzută în niciun regulament: cu cizme roșii de iuft și piteni aurii — o încălțăminte absolut neadecvată pentru un pilot. La raport la Hitler, venea cu pantalonii peste niște bocanci negri lăcuiți. Mereu mirosea de parfum. Fața îi era pudrată, degetele mâinilor erau încărcate cu inele masive cu pietre prețioase, pe care îi plăcea să le arate tuturor. Din punct de vedere medical, aceste fenomene anormale se explică prin disfuncția glandelor endocrine.

Fiind autorizat să realizeze planul de patru ani, Göring a avut o mare influență asupra economiei germane.

În politică, era mai mult mai vizibil decît colegii săi de partid. În ultimul moment, el a încercat să prevină războiul, folosindu-se de cunoștința sa suedeză, Birger Dalerus, dar , din păcate fără succes.

În timpul războiului, acțiunile lui Göring au fost extrem de distructive. El a supraestimat aviația și a fost vinovat de oprirea ofensivei de la Dunkerque și de pierderea momentului prielnic pentru a ataca Anglia. El nu și-a îndeplinit promisiunea de a aproviziona pe calea

aerului Armata a 6-a înconjurată la Stalingrad; această promisiune l-a determinat pe Hitler să dea ordinul de a menține orașul. El este vinovat de multe înfrângeri ale armatei noastre.

Göring, așa cum l-am cunoscut după 1943, era foarte puțin informat sau chiar deloc despre acțiunile forțelor aeriene. Interferându-se cu acțiunile forțelor terestre, el a acționat orbește, arătând un sentiment de ostilitate față de Armată. Rolul său ca probabil succesor al lui Hitler l-a determinat să se comporte extrem de arogant.

Abia în august 1944, Hitler a observat neajunsurile comandantului-șef al forțelor aeriene. În prezența lui Jodl și a mea, el s-a adresat lui Göring: „Göring! Forța aeriană nu este bună la nimic. Nu este vrednică de a fi numită un gen de armă. Tu ești de vină pentru asta. Ești leneș!” Ascultând aceste cuvinte, corpulentul Reichsmarschall a izbucnit în plîns. Nu puteau să se certe. A fost o scenă atît de neplăcută încît i-am sugerat lui Jodl să ieșim și să-i lăsăm în pace. După această scenă, i-am recomandat lui Hitler să tragă concluziile corespunzătoare și să-l înlocuiască Reichsmarschall cu un general de aviație capabil. I-am spus că incapacitatea manifestată de Göring putea duce la pierderea războiului. Hitler a răspuns: „Nu voi putea face acest lucru din motive politice. Partidul nu mă va înțelege.” Obiecția mea, conform căreia considerațiile politice implicate în înlocuirea comandantului-șef al forțele aeriene sînt irelevante dacă se dorește păstrarea statului, nu a avut succes. Reichsmarschall-ul și-a păstrat locul și onorurile pînă la sfîrșitul războiului; în ultimele luni, el a renunțat sfidător, în semn de protest împotriva criticii lui Hitler asupra forțelor aeriene, la toate ordinele și medaliile sale. Totuși, prin ordinul lui Hitler, a trebuit să participe la discuții despre situația țării, dar el venea într-un costum modest, fără insigne și ordine, cu chipiu soldățesc.

Göring rareori îndrăznea să-i spună lui Hitler adevărul.

Numai prin comportamentul său în închisoare și prin moartea sa, el a corectat cîteva din greșelile sale. El și-a apărat ferm acțiunile și s-a sinucis, evitînd astfel pedeapsa judecătorilor pămîntești.

Cea mai impenetrabilă figură din anturajul lui Hitler a fost Reichsführer-ul SS Heinrich Himmler. Un om discret, cu toate semnele inferiorității rasiale, părea o creatură obișnuită. El se străduia

întotdeauna să fie politicos și, spre deosebire de Göring, a dus un stil de viață aproape spartan.

Imaginația lui Himmler nu cunoștea limite. El nu trăia pe planeta Pământ. Doctrina sa rasială era greșită și l-a determinat să comită crime teribile. Încercarea sa de a educa poporul german în spiritul național-socialist a avut ca rezultat doar lagărele de concentrare. În 1943, la destul de mult timp după catastrofa de la Stalingrad, el mai credea cu tărie că va putea repopula cu germani Rusia pînă la Urali. Cînd, într-o discuție, i-am spus că acum nu mai era posibil să colonizăm țările estice cu voluntari, el a răspuns că migrarea forțată a țăranilor și militarilor ar putea să facă german întreg teritoriul pînă la Urali.

Nu pot spune nimic în mod special despre teoria rasială a lui Himmler. Hitler și Himmler păstrau această parte a planurilor lor în secret.

Acum toată lumea cunoaște „metodele de educație” ale lui Himmler cu ajutorul lagărelor de concentrare. În perioada activității sale, publicul nostru nu știa prea multe despre aceste metode. Atrocitățile comise în lagărele de concentrare au fost cunoscute abia după război. După război am aflat și eu despre ele. Sistemul care asigura secretul metodelor folosite în lagărele de concentrare era pur și simplu ingenios.

După 20 iulie, Himmler a căpătat ambiții militare; el a preluat postul de comandant al armatei de rezervă și chiar și postul de comandant unui grup de armate. Dar în domeniul militar, Himmler a suferit primul său eșec. Evaluarea făcută adversarilor noștri poate fi numită doar o copilărie. Sub imperiul fricii a comandat Grupul de armate Vistula în 1945. Ținîndu-se de acest fapt el s-a bucurat de încrederea totală a lui Hitler pînă la final. Dar și acest paladin tremura mereu în fața dictatorului. Am văzut de multe ori modul în care Himmler se manifesta în prezența lui Hitler: servilism și lașitate – toate duse la extrem. Un bun exemplu este comportamentul său din 13 februarie 1945.

Himmler a fost creatorul detașamentelor de pază SS. După dezastru, toți SS-iștii au fost aduși în fața justiției. Acest lucru nu poate fi considerat drept.

SS-ul a provenit din garda personală a lui Hitler. Dorința de a controla nu numai propria structură dar și organizațiile de partid a condus la o

creștere a organizației. După înființarea lagărelor de concentrare, Himmler a ordonat SS-ului să asigure paza acestora. Apoi, în cadrul SS-ului s-au înființat unități pur militare, cunoscute sub numele de „Waffen SS” (trupele SS), spre deosebire de „Allgemeine SS” (General SS). Formarea personalului de conducere al trupei SS a fost încredințată generalului de infanterie Paul Hausser, fostul meu șef de serviciu la Stettin. Hausser era un general foarte capabil, un soldat inteligent și curajos, un om simplu și onest. Trupele SS ar trebui să fie recunoscătoare veșnic acestui ofițer distins, cel puțin pentru că le-a salvat de defăimarea la care au supuse la Nürnberg după înfrângerea Germaniei.

În timpul războiului, Himmler a mărit din ce în ce mai mult numărul trupelor SS. Din 1942, numeroase unități și formațiuni SS au început să fie completate nu numai cu voluntari, ci și cu recruți, precum și cu unități obișnuite ale forțelor terestre. Acest lucru a alterat caracterul special de voluntariat al gărzii partidului. Este adevărat, Himmler și-a folosit toată influența pentru a oferi trupelor SS personal și echipament de calitate. Această circumstanță de invidiat, dispărea pe câmpurile de luptă, unde forțele SS și terestre au conlucrat în spiritul parteneriatului militar. Eu am văzut cum luptau soldații diviziei SS „Das Reich”. În calitate de inspector general al forțelor blindate, am inspectat adesea numeroase divizii SS și pot spune că, din punctul meu de vedere, aceste unități s-au distins întotdeauna prin disciplină, camaraderie puternică și o rezistență constantă în luptă. Diviziile SS au luptat umăr la umăr cu diviziile de tancuri ale OKH-ului (în timpul războiului militarii SS s-au amestecat din ce în ce mai mult cu armata).

Fără îndoială, Himmler, înmulțind trupele SS, a urmărit alte obiective. Himmler și Hitler nu aveau încredere în armată; căile acestor führung-i erau întunecate, le era teamă că se vor confrunta cu o rezistență dacă intențiile lor erau dezvăluite. Prin urmare, în ciuda tuturor dificultăților, au adus trupele SS la aproape 35 de divizii. Au fost create din ce în ce mai multe unități formate din străini, unele dintre ele erau destul de valoroase, altele nu puteau fi folosite. În cele din urmă, Hitler și-a pierdut încrederea chiar și în cei considerați ca fiind cei mai loiali cetățeni. Interzicerea luptătorilor SS de a purta semnul dinstinctiv pe

mîneacă, în martie 1945, a arătat gradul de înstrăinare dintre Hitler și Waffen SS.

Complet diferit ar trebui evaluat „General SS”. Aici erau un gen de idealişti care credeau de la bun început că intraseră într-un fel de ordin cavaleresc, care le impunea obligații speciale și le-ar acorda în schimb privilegii speciale. Printre ei erau mulți oameni sănătoși din punct de vedere moral din diferite straturi ale populației și aparținînd diferitelor profesii, pe care Himmler i-a înscris în SS, de regulă, fără ca aceștia să-și exprime adeziunea. Acești oameni au primit îndatoriri de poliție de natură dubioasă și, ca urmare, imaginea lor s-a schimbat. O parte din „General SS” avea și arme. Numărul formațiunilor străine SS a fost în continuă creștere, dar în ceea ce privește calitățile lor de luptă, ele erau mult sub ale formațiunilor germane SS. Reamintiți-vă acțiunile brigăzilor Kaminsky și Dirlewanger în suprimarea revoltei din Varșovia în 1944.

Nu am întîlnit niciodată serviciul de securitate (SD) și grupurile sale operaționale în activitatea mea oficială, așa că nu pot spune nimic despre ele.

Himmler s-a sinucis, deși anterior a condamnat întotdeauna acest pas, a disprețuit sinuciderea și a interzis luptătorilor SS să se sinucidă. În felul acesta el a scăpat de justiția pămîntească, plasîndu-și vina grea pe umerii altora, mai puțin vinovați.

Unul dintre cei mai inteligenți oameni din cercul imediat al lui Hitler a fost dr. Josef Goebbels, gauleiter-ul²⁰ din Berlin și ministrul educației și propagandei. El a fost un bun orator și a luptat cu curaj împotriva comunismului, colectînd un număr mare de voturi ale berlinezilor în alegeri. Dar el era în același timp un demagog periculos; a luptat fără rușine împotriva bisericii și a evreilor, împotriva părinților și a educatorilor. A fost unul dintre organizatorii celebrei „Nopti de cristal” (Kristallnacht) din noiembrie 1938.

Deși Goebbels a văzut greșelile și slăbiciunile sistemului național-socialist, el nu a avut curajul să le prezinte lui Hitler și să-și apere opiniile pînă la capăt. În fața lui Hitler, el era la fel ca Göring sau Himmler, un om mic. Îi era frică de el și îl adora. Puțini oameni au cedat

puterii de sugestie a lui Hitler într-o măsură atât de mare ca Goebbels. A încercat să ghicească gândurile lui Hitler și, în propaganda organizată de el, a îndeplinit toate dorințele dictatorului.

Am fost foarte dezamăgit de Goebbels, când în 1943 nu a găsit curajul să preia „problema spinoasă”, așa cum a numit el problema reorganizării organelor de comandă și de stat. Tot cu această indecisivitate, el a pregătit pentru sine și familia sa un final teribil, pe care el deja îl presimțea la acea vreme.

Alături de Himmler, cea mai sinistră personalitate din anturajul lui Hitler a fost Reichsleiterul Martin Bormann — un bărbat grosolan, dur, sumbru, rezervat, prost crescut. El ura armata, considerînd-o un inamic în calea dominației nelimitate a Partidului Național-Socialist. El a încercat să dăuneze armatei oriunde se putea, să semene neîncredere, să ia toate măsurile pentru a îndepărta oamenii capabili din anturajul lui Hitler, să-i îndepărteze de la posturile guvernamentale și militare importante și să îi înlocuiască cu persoane obediente lui.

Bormann l-a împiedicat pe Hitler să aibă o idee clară despre situația politică internă din țară. El chiar a interzis gauleiter-ilor să-l contacteze direct pe Hitler. Astfel că m-am confruntat cu un fapt ridicol, când unii gauleiter-i, în primul rînd Forster din Prusia Occidentală și Greisser din districtul Warta, mi-au cerut, mie, unui militar în care nu aveau încredere, să-i ajut să ajungă la raport la Hitler; pe linie de partid, nu au puteau ajunge la Föhrer, din moment ce Bormann nu-i lăsa să treacă.

Cu cît sănătatea lui Hitler s-a deteriorat, cu atît mai mult s-a deteriorat situația pe front, cu atît mai puțini oameni aveau acces la dictator. Totul trecea pe la Bormann — această personalitate sinistră, ale cărei metode au fost încununate de succes! Am avut, în mod repetat, ciocniri violente cu Bormann, datorită faptului că, prin politica sa mioapă și strict partizană, a întrerupt evenimente majore și a încercat, în detrimentul unei cauze comune, să intervină în chestiuni pur militare.

Bormann a fost o eminență cenușie a celui de-al treilea Reich.

Reichsleiter-ii și Gauleiter-ii

Partidul Național Socialist din Germania a fost condus de controlorii naționali (Reichsleiter-i) și controlorii regionali (Gauleiter-i). Toate ramurile vieții poporului german au fost acoperite de organizații de partid și incluse în organigrama partidului, care începea cu organizațiile „Tineretul hitlerist” și „Uniunea fecioarelor germane”.

După ce părăseau rîndurile „Tineretului hitlerist”, tinerii se prezentau la „Serviciul național de muncă” al Reichsleiter-ului responsabil cu forța de muncă, Konstantin Hierl. Această organizație provenea dintr-un „Serviciu de muncă” voluntar. Datorită onestității conducătorului și asistenților săi, „Serviciul național de muncă” a jucat un rol pozitiv, deși astăzi li se pot reproșa metodele strict militare de organizare și educare.

Apoi muncitorii germani erau preluați de către federația „Frontul german al muncii” (Deutsche Arbeitsfront — DAF) a Reichsorganisationsleiter (controlor național al organizării) Reichsleiter-ului dr. Ley. Organizația Organizația Kraft durch Freude (Putere prin bucurie) se ocupa de organizarea vacanțelor, sărbătorilor și divertismentului pentru muncitori, organizațiile „Ajutor de iarnă” și „Sprijinul național socialist” ajutat familiile sărace. Organizațiile caritabile religioase și private erau privite cu dispreț, iar activitățile lor au fost restrânse.

În Germania, mai exista un Reichsleiter pentru Sănătate, un Reichsleiter al țăranimii și așa mai departe.

Sistemul juridic se afla sub conducerea Reichsleiterului Frank și urma să fie dezvoltat în conformitate cu idealurile național-socialiste. Dar în acest domeniu național-socialismul a arătat o lipsă deosebită de capacitate creativă.

În domeniul afacerilor externe, Biroul de afaceri externe al NSDAP, condus de Reichsleiterului Alfred Rosenberg era paralel cu ministerul de externe ; el era călăuzit în acțiunile sale de un idealism fanatic și era adesea în contradicție cu politicile oficiale, ceea ce a provocat mari daune statului.

Chiar și sportul era reglementat. Liderul sportiv național, von Tschammer und Osten, și-a îndeplinit bine sarcinile. Cu ocazia Jocurilor Olimpice, el a reușit să sporească prestigiul internațional al celui de-al Treilea Reich.

Și femeile germane aveau o Reichsführerin.

Lista de mai sus nu este exhaustivă; am prezentat-o doar pentru a lămuri principiul organizării. Vedem că în acțiune au fost forțe contradictorii. Toți aceștia au funcționat în paralel și deseori în opoziție cu guvernul.

Acest haos organizațional va deveni și mai clar dacă privim la următoarea categorie de demnitari național-socialiști: gauleiterii.

Național-socialiștii doreau să dea Reich-ului german o nouă formă și, prin urmare, au înlocuit vechea administrație provincială cu Gaue, sau districte. Pentru a facilita această nouă organizare s-au desemnat gauleiter-ii.

După Anschluss (anexarea Austriei), crearea Protectoratului Boemiei și Moraviei și după anexarea Poznanului și a Prusiei de Vest, au apărut Districte naționale (Reichsgaue) care erau în afara granițelor vechilor landuri germane.

Dar această reorganizare a fost realizată doar pe jumătate, ca și alte planuri, pe care conducătorii Germaniei le-au inițiat energic, dar apoi nu le-au mai dus la bun sfârșit. Gauleiter-ii erau, în esență, guvernatorii lui Hitler; în districtele naționale au fost numiți Reichsstatthalter-i, adică guvernatori – gauleiteri cu autoritate extinsă. În selecția și numirea gauleiter-ilor, au fost luate în considerare numai activitățile lor în partid, abilitățile lor administrative și calitățile personale nu au fost luate în considerare. Prin urmare, printre gauleiter-i se găseau, împreună cu personalități foarte vrednice, elemente nedorite care au dezonorat numele de german și național-socialismul.

În unele părți ale Germaniei, gauleiter-ului i-a fost asociată cea mai înaltă autoritate guvernamentală; acesta a fost cazul, de exemplu, în districtul Mainfranken, unde gauleiter-ul era simultan și președinte al guvernului local (Regierungs-president). În general, Gauleiterii erau superiorii șefilor guvernelor locale, guvernatorilor provinciali și de prim-miniștrilor de land-uri.

Ca urmare, statul piramidal, Fuhrerstaat, pe care Hitler dorea să îl creeze și care a făcut parte din programul său politic, nu a existat de fapt. Dimpotrivă, starea administrației naționale a devenit din ce în ce mai haotică și chiar anarhică, iar această tendință a fost accentuată de

numirea a numeroși comisari naționali, generali plenipotențari, comisari speciali și restul. Pe măsură ce trecea timpul, întregul sistem devenea din ce în ce mai scăpat de sub control.

A fost aceeași poveste în multe domenii diferite. Imensul program de construcție a rămas nefinalizat - nici autostrăzile naționale, nici clădirile de partid nefiind terminate vreodată. Reconstrucția Berlinului, a Münchenului și a altor orașe mari nu a avut loc. În mod similar, marile reforme naționale s-au împotmolit într-un stadiu incipient. Reforma învățământului preconizată de către incompetentul ministru al educației , Rust, a rămas fără rezultat. Reorganizarea Bisericii Evanghelice de către episcopul de stat, Müller, a fost un eșec. A fost aceeași poveste, din nou și din nou, a planurilor grandioase și a execuției slabe, pentru că atât înțelepciunea, cât și moderația au lipsit, pentru că aroganța și-a luat prețul și în aceste domenii și, în cele din urmă, pentru că izbucnirea războiului a pus capăt tuturor acestor eforturi.

Anturajul lui Hitler

Imaginea reprezentând personalitățile politice principale ale partidului, conține mai multă umbră decât lumină. Cunoașterea oamenilor de către Hitler a fost infirmată de alegerea liderilor de partid. Acest lucru ni se pare și mai ciudat pentru că anturajul lui Hitler a inclus un număr de tineri selectați atent, care și-au păstrat cinstea, în ciuda tuturor ispitelor. Aghitanții militari și de partid au fost bine educați, aproape toți s-au distins prin bune maniere și modestie.

În ultima vreme, un impact negativ asupra lui Hitler a fost exercitat, în afară de Bormann, de către reprezentantul permanent al lui Himmler, Brigadeführer SS Hermann Fegelein, care s-a căsătorit cu sora Evei Braun, a devenit rudă cu Hitler și a început să folosească fără tact apropierea sa de Führer. Medicul personal al lui Hitler, Morel, cu afacerile lui dubioase și, din păcate, generalul Burgdorf, care, după moartea lui Schmundt a devenit șeful direcției personal a OKH, nu s-au distins prin fapte nobile. Acești oameni au format o clică de intriganți care au format o barieră în jurul lui Hitler ,care l-a împiedicat pe Führer să afle întregul adevăr despre evenimente. În ultimele zile , când prăbușirea era iminentă, au ținut-o într-o beție continuă , oferind un exemplu trist și penibil pentru ceilalți.

Guvernul

Alături de aparatul de partid, mai era și guvernul țării. Cabinetul , așa cum a fost investit de Hindenburg era format în principal din miniștri reprezentanți ai partidelor burgheze și doar câțiva național-socialiști. În afară de Hitler mai erau Frick — ministrul de interne și Göring — ministrul aviației. Dar foarte curînd și alți național-socialiști au fost introduși în cabinet: ministrul educației și propagandei — dr. Goebbels, ministrul educației - Rust, ministrul alimentației — Darre, ministrul comunicațiilor Ohnesorge și ministrii fără portofoliu Hess și Roehm.

Au continuat să rămînă în posturile lor în guvernul imperial: vicecancelarul Franz von Papen, ministrul de externe — baronul von Neurath, ministrul finanțelor — contele Schwerin von Krosigk, ministrul de război — von Blomberg, ministrul economiei Huguenberg

(urmat de Schmitt, apoi de Schacht), ministrul de justiție — Gürtner, ministrul transporturilor — baronul Eltz von Rübenach (mai târziu Dorpmüller). Cu toții erau buni în posturile lor, câțiva chiar remarcabili — specialiști în domeniile lor, dar ei au avut o influență redusă asupra lui Hitler.

Pe măsură ce Partidul Național-Socialist se întărea tot mai mult prin concentrarea tot mai mare a puterii în mâinile lui Hitler, miniștrii erau tot mai mult dați la o parte. După 1938, nu au mai existat reuniuni ale cabinetului, iar fiecare ministru pur și simplu și-a administrat propriul departament. Din acel moment, aceștia nu au mai exercitat nici cea mai mică influență în chestiunile politice majore. În domeniul afacerilor externe, această schimbare a devenit evidentă atunci când ministrul de externe, von Neurath, a plecat și a fost înlocuit de von Ribbentrop. În aceeași zi, Hitler personal și-a asumat dublul rol de ministru de război și comandant suprem al forțelor armate. Von Papen a fost eliminat după 30 iulie 1934. Puțin mai târziu, Schacht a fost înlocuit de Funk.

În 1941, Hess a zburat în Anglia.

Am avut contacte cu ministrul de finanțe, contele Schwerin von Krosigk, cu ministrul muncii, Seldte, cu ministrul înarmării și munițiilor, Todt (apoi Speer), și cu ministrul producției alimentare: Darre.

Contele Schwerin von Krosigk era tipul perfect de oficial german de rang înalt. El a fost educat în Anglia, era un bărbat remarcabil și modest.

Franz Seldte, fost șef al Căștilor de oțel (Stahlhelm), era o persoană decentă, neinfluențabilă, dar care nu avea nici o putere.

Todt era o persoană prudentă, moderată, care a încercat să atenueze controversesele. Speer era o persoană sensibilă, sinceră, lider în ultimii ani ai celui de-al treilea Reich, un bun prieten cu caracter deschis și simpatice. Inițial arhitect independent, apoi, după moartea prematură a lui Todt, a devenit ministru. Nu-i plăceau metodele birocratice și a încercat să acționeze conform unei înțelegeri sănătoase a naturii umane. Noi am lucrat împreună fără fricțiuni și am făcut întotdeauna tot posibilul să ne acordăm reciproc asistența care ne stătea în putință, ceea ce este cu siguranță modul evident și sensibil de a ne comporta. Dar despre câți oameni proeminenți din cel de-al Treilea Reich se poate spune că au urmat această cale rezonabilă? Speer și-a păstrat

întotdeauna obiectivitatea. Nu l-am văzut niciodată să devină exagerat de emoțional. A reușit să-i calmeze pe colegii săi , uneori foarte temperamental, iar atunci când au apărut conflicte între departamente, a făcut întotdeauna tot ce i-a stat în putință pentru a pacifica ambele părți.

Speer a avut suficient curaj pentru a-i spune ce gândește lui Hitler. Într-o etapă timpurie i-a explicat clar și complet de ce războiul nu mai putea fi câștigat și de ce, prin urmare, trebuia încheiat. Acest lucru a stârnit furia lui Hitler asupra sa.

Richard Walther Darré, ministrul agriculturii și producției de alimente, a avut ciocniri cu Hitler încă înainte de război. Dar curînd a pierdut influența în partid, probabil sabotat de concurenții săi.

În general, trebuie spus că guvernul imperial nu a fost, din nefericire, capabil să influențeze evenimentele care au avut loc în cel de-al treilea Reich.

Capitolul XIV

Statul Major General al Germaniei

Statul Major al armatei a fost creat de Scharnhorst și Gneisenau. Părinții săi au fost pătrunși de spiritul lui Frederick cel Mare și de voința de eliberare, care a inspirat războiul împotriva opresorului Germaniei: Napoleon. După războaiele de eliberare purtate cu Franța lui Napoleon, Europa a intrat într-o perioadă de dezvoltare pașnică prelungită. A fost necesar să se restabilească economia națională slăbită de război, astfel încît statele europene au fost forțate să reducă cheltuielile militare. În acea Europă pașnică, Statul Major General prusac nu s-a manifestat în vreun fel și a dus o viață inobservabilă. Dar în acea perioadă liniștită a apărut un volum remarcabil de literatură militară: cartea directorului Academiei militare prusace, Karl von Clausewitz, „Despre război”.

Această carte, pe care foarte puțini au citit-o, dar pe care foarte mulți au criticat-o, este prima încercare de a crea o filozofie a războiului, de a da o analiză obiectivă și calificată a caracteristicilor sale. Ea a avut o mare importanță în pregătirea teoretică a ofițerilor de stat major.

Aceasta a determinat dorința de a evalua cu calm și rațiune oamenii și evenimentele, care a fost caracteristica principală a celor mai proeminenți ofițeri ai Statului major general german. A consolidat patriotismul și idealismul care i-a inspirat pe acești reprezentanți ai armatei germane.

Dacă Scharnhorst, Gneisenau și Clausewitz pot fi numiți părinți spirituali ai Statului major general prusaco-german, atunci Mareșalul Helmuth Karl Bernhard Graf von Moltke trebuie să fie recunoscut ca fiul său cel mai mare și mai important. Moltke și școala sa au fost caracterizați de cuvintele lui Schlieffen: „Faceți mai mult, vorbiți mai puțin, fiți mai mari decât păreți altora”. Calitățile remarcabile ale marelui om de stat, cancelarul Bismarck, i-au permis să câștige trei războaie și să ajute la unificarea statului și poporului german. În același timp, s-au întărit autoritatea și prestigiul Statului major general.

După moartea lui Moltke, la hotarul dintre două secole, Statul major general (SMG) german nu a putut să nu fie influențat de evenimentele care au avut loc. Creșterea puterii Germaniei, după anii de victorie ai epocii de unificare, nu putea să nu afecteze corpul de ofițeri ai SMG. Poziția de mare putere europeană, la care a ajuns Germania, a condus la un sentiment de încredere în sine, care s-a regăsit cel mai viu exprimată în atmosfera unui cerc special de ofițeri germani: ofițeri ai SMG. Cu acest sentiment, Statul Major General a intrat în Primul Război Mondial. În acest război, și-a îndeplinit datoria. Dacă în primul război mondial, SMG, mai mult decât în anii precedenți, a intervenit în gestionarea ostilităților, atunci SMG nu a fost de vină pentru acest lucru, generalii care comandau formațiunile, adesea înlăturați de la luarea deciziilor fiind prea bătrâni și necunoscând noul echipament militar; ei erau specialiști numai în domeniul pregătirii.

Și apoi a început să se vorbească despre hipertrofia SMG sub conducerea lui Erich Friedrich Wilhelm Ludendorff, dar marea energie creatoare a lui Ludendorff a dat mult SMG. Ludendorff nu poate fi acuzat de înfrângerea pe care Germania a suferit-o în primul război mondial, în lupta împotriva forțelor inamice superioare. El a preluat postul de șef al SMG doar din august 1916, într-un moment în care războiul ar fi fost pierdut fără intervenția lui Hindenburg. Acești doi mari comandanți și-au asumat o sarcină aproape supraomenească și, în

orice caz, o sarcină complet ingrată. Ar fi nedrept să dăm vina pe ei. În ciuda rezultatelor slabe ale războiului și a conflictelor din perioada postbelică provocate de înfrângerea țării, Hindenburg și Ludendorff au rămas reprezentanți remarcabili ai vechiului SMG german. Adevărat, războiul i-a forțat adesea, mai ales pe Ludendorff, să ia măsuri dure, chiar crude. Ulterior, unii dintre elevii lui Ludendorff au declarat acest aspect extrem ca fiind calitatea obligatorie a unui ofițer al SMG. Ei au luat ca model acest caracter aspru al practicii militare a lui Ludendorff. Astfel a apărut un tip de ofițer care se remarcă prin determinarea sa nemiloasă și energia sa debordantă, care nu era atractiv și care nu făcea bine reputației Statului Major General, nici în rândul publicului larg, nici în rândul trupelor. Dar, dacă luăm în considerare lunga serie de persoane care erau tipice pentru Statul Major Prusac-German, acest ultim tip joacă un rol foarte nesemnificativ și neimportant.

Gerhard von Scharnhorst (1755-1813), fiul unui țăran din Saxonia Inferioară, era un om tăcut, grijuliu, altruist, curajos, modest, incoruptibil și dezinteresat. Organizatorul armatei prusace în timpul războiului de eliberare, creatorul SMG; a murit în urma unei răni grave primită pe câmpul de luptă.

August Neidhardt von Gneisenau (1760-1831) , șeful statului major al lui von Blücher, în 1806 a condus apărarea de la Kohlberg (Kolobrzeg), un om energic și temperamental, dotat cu mari calități, a fost consilier al comandantului în mai multe bătălii de succes și fără succes. El l-a determinat pe Blücher, după înfrângerea sa lângă Ligny, pe 16 iunie 1815, să vină în ajutorul forțelor britanice aliate; acest marș al lui Blücher a decis rezultatul bătăliei de la Waterloo pe 18 iunie 1815.

Carl Philipp Gottlieb von Clausewitz (1780-1831), nu a avut niciodată privilegiul de a ocupa o funcție înaltă în timp de război. El a scris „Vom Kriege”. Era genul de om liniștit, retras, erudit, cum se găseau adesea în Statul Major. Puțin cunoscut în timpul vieții, el avea să exercite o mare influență asupra generațiilor viitoare.

Helmuth Johannes Ludwig von Moltke (1800-1891) a fost cel mai important șef al SMG al forțelor terestre germane, un gânditor, strateg și

comandant strălucit. Prin natura sa, a fost o persoană discretă care i-a influențat pe ceilalți prin superioritatea sa intelectuală. El și-a creat propria școală. Moltke nu numai că a fost un mare comandant, ci și un om nobil, un scriitor remarcabil, un observator genial al năravurilor și obiceiurilor altor națiuni.

Alfred von Schlieffen (1833-1913) a fost un om nobil, inteligent, cu o minte rece, înclinat către sarcasm. El a fost forțat să-și întocmească planurile într-o perioadă de politică tulbură, cu cancelari slabi la conducere. Cu claritatea și caracterul categoric al planurilor sale militare, el a încercat să compenseze indecizia politicianilor. La fel ca Moltke, el a înțeles importanța tehnologiei în epoca modernă. Claritatea și forța de convingere au avut o influență atât de puternică asupra succesorului său Helmuth Moltke cel tânăr (1848-1916). Încât planul operațional al lui Schlieffen, cu modificări minore, a fost menținut chiar și după moartea creatorului său și a fost folosit în 1914 în condițiile unei situații schimbate. Nu Schlieffen a fost de vină pentru eșecul așa-numitului plan Schlieffen, ci epigonii săi. Schlieffen nu a trebuit să dovedească nimic pe câmpul de luptă.

Paul von Hindenburg (1847-1934) a fost un om simplu, sensibil, hotărât, simpatic și fermecător. Celor în care avuia încredere le acorda o mare libertate de acțiune; De asemenea, avea o înțelegere clară a evenimentelor și o cunoaștere profundă a naturii umane. Lui îi aparțin cuvintele : „Dacă bătălia de la Tannenberg ar fi fost pierdută, nu ar fi existat nicio îndoială cu privire la cine ar fi fost considerat responsabil pentru înfrângere.”

Erich Friedrich Wilhelm Ludendorff (1865-1937) era un om cu o voință puternică, cu o capacitate enormă de muncă și un remarcabil talent organizatoric. Era animat de un patriotism arzător și a dus o luptă titanică pentru a evita înfrângerea care amenința să distrugă țara. Realizările sale, într-o perioadă extrem de dificilă, au fost foarte considerabile.

Hans Leopold von Seeckt (1866-1936) era lucid, chibzuit și calm. Impresia pe care o lăsa în public era aproape una de timiditate. Era un

strateg la fel de talentat pe cât era de bun organizator, deși avea o înțelegere mai redusă a aspectelor tehnice decât Moltke sau Schlieffen. După prăbușirea din 1918, a creat armata de 100.000 de oameni a Republicii de la Weimar. Conform termenilor Tratatului de la Versailles, acestei armate nu i se permitea să aibă un Stat major general. Seeckt a trebuit să se supună acestei condiții, dar a găsit modalități, în perioada dezarmării, de a menține printre ofițerii statului major vechiul spirit al Corpului Statului Major General. Lupta sa pentru a menține armata liberă de influența politicii de partid a fost, fără îndoială, corectă din punctul său de vedere; totuși, pe termen lung, aceasta a avut un rezultat nefericit, în sensul că ofițerii în general, și viitorii ofițeri ai Statului Major General în particular, au rămas în mare parte neinstruiți în materie de politică internă și externă. Aceasta a fost principala slăbiciune a sistemului său.

Ludwig August Theodor Beck (1880-1944) era foarte educat, calm și distins. Când dreptul nostru la autodeterminare militară a fost restabilit, el s-a dedicat reconstruirii Statului Major General în spiritul lui Moltke. Avea puțină înțelegere pentru cerințele tehnice ale epocii. Se ținea departe de problemele aviației, motorizării și radioului. El considera evoluțiile aduse de progresul tehnic în domeniul războiului ca fiind neplăcute și a încercat să le împiedice; în mod similar, nu a vrut să ia parte la revoluția politică reprezentată de național-socialism. Prin natura sa a fost o persoană conservatoare, a dus o politică de așteptare și aceasta l-a distrus.

Din caracteristicile succinte prezentate mai sus ale câtorva reprezentanți proeminenți ai Statului Major General german, se pot trage anumite concluzii privind spiritul acestuia în ansamblu. De-a lungul existenței sale îndelungate, obiectivul Statului Major General a fost acela de a selecta ofițerii cu cele mai bune minți și caracteristici și de a-i instrui și educa astfel încât să poată conduce forțele armate germane în orice circumstanțe, indiferent cât de dificile, în care aceste forțe ar putea fi chemate să lupte.

Condițiile necesare obținerii unei funcții în cadrul SMG au fost:

Integritatea caracterului, comportamentul impecabil la serviciu și în viața de zi cu zi. Apoi se luau în considerare capacitățile militare, experiența de front, formarea tactică și tehnică, talentul organizatoric, rezistența fizică și spirituală, sîrguința, sobrietatea minții, promptitudinea, determinarea.

În selectarea ofițerilor, este posibil ca abilitățile intelectuale să fi fost uneori supraevaluate în comparație cu forța de caracter și în special cu calitățile sufletești, din moment ce acestea din urmă sînt mai greu de determinat cu exactitate.

Marea majoritate a ofițerilor din Corpul Generalului, în special cei mai în vîrstă, cunoșteau foarte bine tradițiile corpului lor. Dar asta nu înseamnă că întotdeauna acești ofițeri se aflau în poziția de a-și alege succesorii. Chiar dacă ar fi fost așa, nu înseamnă că ar fi avut neapărat cunoștințe suficiente despre natura umană pentru a găsi oameni cu calitățile necesare.

Nu există nicio îndoială că tradițiile vechi sunt, în teorie, de mare valoare pentru orice armată. Caracteristicile celor maieminenți ofițeri ai Statului Major General din trecut, așa cum au fost descrise mai sus, ar fi trebuit să ofere generației tinere modele bune, fără a împiedica sau chiar a preveni dezvoltarea contemporană. Dar, în practică, tradiția nu este întotdeauna considerată ca furnizînd pur și simplu idealuri de comportament, ci mai degrabă ca o sursă de exemple practice, ca și cum imitarea a ceea ce s-a făcut înainte ar putea reproduce rezultate identice, în ciuda faptului că, între timp, circumstanțele și metodele s-au schimbat complet. Aproape nicio instituție matură nu poate evita acest aspect eronat al tradiției. Armata prusaco-germană și statul său major nu au fost imune la această greșeală în mai multe privințe. În consecință, a existat inevitabil o anumită tensiune internă între tradiția neînțeleasă și noile sarcini care trebuiau îndeplinite. În timpul meu, acest stres a fost agravat de o serie de cauze diferite: de noua situație politică a Germaniei, de schimbarea echilibrului de putere în Europa și în lume, de importanța crescîndă a aspectelor tehnice, cu extinderea consecventă a războiului în „război total” și, de asemenea, de lărgirea rezultată a domeniului de acțiune politică pînă la punctul în care a cuprins întregul glob.

Este cert că nu toți ofițerii din Statul Major General au înțeles această nouă situație. Această lipsă de înțelegere era valabilă în special în cazul ofițerilor mai în vârstă, adică al celor care ocupau poziții mai importante. Evoluțiile moderne impuneau o reorganizare în conformitate cu principiile forțelor armate combinate și, în special, un Comandament Suprem unificat pentru toate aceste forțe. Și această cerință esențială, impusă de evoluțiile politice, militare și tehnice, nu a fost inițiată înainte de Al Doilea Război Mondial de către Statul Major General al Armatei.

Dimpotrivă, conducerea de dinainte de război a SMG a împiedicat nu numai crearea în timp util a unei conduceri supreme și complete a forțelor armate precum și dezvoltarea forțelor armate nou create în cadrul forțele terestre, ci și formarea unor persoane independente, capabile să îndeplinească sarcinile operaționale ale forțelor aeriene. Până la război, SMG al forțelor terestre a înțeles greșit și a subestimat importanța celor două noi genuri de arme în condițiile moderne de luptă, deoarece îi era frică să diminueze importanța forțelor terestre și a vechilor genuri de arme.

Orice încercare de a lărgi perspectiva ofițerilor din Statul Major General asupra situației politice a fost împiedicată, în primul rând, de limitarea tradițională a intereselor lor la chestiuni pur militare și, în al doilea rând, de principiul lui Hitler conform căruia fiecare fragment al mecanismului care controla statul era păstrat într-un fel de compartiment specializat, etanș, și nimeni nu putea ști mai mult decât era esențial pentru îndeplinirea propriului rol. El considera că era privilegiul său unic să se afle într-o poziție din care putea avea o imagine de ansamblu; acest lucru era, desigur, extrem de dezavantajos pentru cauza germană în ansamblu.

Tânăra generație de ofițeri de stat major simțea această stare de tensiune și stres mai acut decât cea mai în vârstă și făcea tot posibilul pentru a o rezolva. Eforturile lor în acest sens nu erau privite cu simpatie de către superiorii lor. Tinerii, în opoziție cu cei mai în vârstă, credeau că nu era timp de pierdut; reprezentanții tradiției doreau și, în măsura în care puteau, insistau asupra unei evoluții lente și treptate. Această agățare de un concept greșit al tradiției a fost cea care a

determinat Statul Major General să se opună lui Hitler, care a trezit neîncrederea acestuia în competența și fiabilitatea sa și care, pe termen lung, a creat o stare de conflict între el și Statul Major General, care a avut efecte foarte grave asupra desfășurării războiului.

Un ofițer ideal din Statului Major General ar putea fi descris ca având următoarele calități: sinceritate în convingeri, inteligență, modestie, abnegație în favoarea cauzei comune și convingeri personale puternice combinate cu abilitatea de a-și prezenta cu tact aceste convingeri generalului său comandant. Dacă opiniile sale nu sunt acceptate, el trebuie să fie suficient de stăpân pe sine pentru a executa cu loialitate deciziile comandantului său și pentru a acționa în orice moment în conformitate cu dorințele acestuia. El trebuie să înțeleagă pe deplin și să simtă nevoile trupelor și trebuie să fie neobosit în eforturile sale de a le ajuta. Trebuie să aibă cunoștințe operaționale, tactice și tehnice; în chestiuni tehnice, nu trebuie să se lase copleșit de detalii, dar trebuie să știe suficient pentru a putea corela inovațiile tehnice cu comanda trupelor în război.

Este de la sine înțeles că ofițerul de SMG ar trebui să aibă calități profesionale foarte dezvoltate inerente fiecărui soldat și ofițer: curaj, hotărâre, dorință de a-și asuma responsabilitatea, creativitate, rezistență fizică, răbdare și perseverență.

Fiecare ofițer de SMG trebuie să urmeze în mod constant un stagiul în armată la diverse nivele, pentru a-și îmbunătăți arta conducerii trupelor. Pentru aceasta, el trebuie să facă vizite sistematice pe front (pe timp de război) sau să participe la ample aplicații militare. În această chestiune foarte importantă, realitatea ultimilor ani de dinainte de război s-a îndepărtat cel mai mult de ideal. Aceasta se datorează, în primul rând, lipsei ofițerilor de SMG, cauzată de aplicarea strictă a articolelor din Tratatul de la Versailles, care interzicea Germaniei să aibă un SMG. Aceste deficiențe serioase în formarea SMG a crescut și mai mult în timpul războiului, acum prin vina înaltului Comandament, care, dorind să nu-și piardă cei mai buni angajați, i-a păstrat cu orice preț. Aceste metode vicioase au fost cultivate în primul rând de OKW și OKH. În aceste instituții au existat ofițeri care, timp de aproape șase ani de război, nu au mers niciodată pe front.

SMG a elaborat împreună cu ofițerii săi metode standardizate de evaluare a situației tactice și operaționale și de luare a deciziilor. Francezii o numesc „unite de doctrine” (unitatea doctrinei). Șeful SMG, care nu avea niciun drept să-și impună voința, dorea, prin elaborarea unei model comun de gândire, ca toți ofițerii SMG să-și extindă influența pînă la divizii și de sus în jos pentru a asigura unitatea opțiunilor tactice și operaționale. Pentru a-și exprima opiniile, el a introdus așa-numitul „ordin de serviciu pentru ofițerii Statului Major General”, ceea ce a provocat o serie de neînțelegeri și, prin urmare, a fost anulat de Hitler.

Planurile strategice ale SMG nu s-au cristalizat în principii solide, ci au trebuit să se adapteze la mediul politic în continuă schimbare și la noi sarcini. Poziția geografică a Germaniei în centrul Europei, înconjurată de vecini bine înarmați, a impus studierea desfășurării războiului pe mai multe fronturi. Războiul pe mai multe fronturi este întotdeauna asociat cu lupta împotriva forțelor superioare ale inamicului, de aici studiul atent al posibilității unei astfel de lupte. Planurile operaționale ale vechiului SMG au orientat armata să desfășoare în principal operațiuni de luptă pe continentul european. Cu toate acestea, apariția de forțe aeriene operaționale a impus să se ia în considerare creșterea posibilității de invazie a puterilor de peste mări; dar o astfel de posibilitate, în realitate, puțini au luat-o în considerare.

Ținînd cont de posibilitatea de a duce război împotriva mai multor adversari în același timp, planul strategic ar fi trebuit să ofere apărarea pe fronturile secundare și o ofensivă împotriva celui mai puternic inamic. În plus, acest plan trebuia să conceapă lovituri alternative pe diferite fronturi.

Capacitățile limitate ale țării noastre au forțat Statul Major General să rezolve constant nevoia de a pune capăt războiului în cel mai scurt timp posibil. Din această nevoie a apărut ideea utilizării cuprinzătoare a motorizării. Astfel, la începutul celui de-al doilea război mondial, am obținut o serie de succese ca urmare a loviturilor rapide, în timp ce adversarii noștri au vorbit despre un „blitzkrieg” (război fulger).

Datorită poziției sale geografice speciale, Germania a fost forțată să desfășoare operațiuni de luptă pe „linii interioare”, alternînd apărarea cu ofensiva. „De acum înainte, Europa este o familie, astfel încît este dificil pentru orice membru al familiei să stea departe de conflictele

familiale, mai ales dacă apartamentul său se află în mijlocul casei”. În această frază foarte potrivită, Schlieffen a descris situația noastră eternă, care ne-a implicat – foarte adesea împotriva voinței noastre – în fiecare conflict european. Națiunea germană nu este mai belicoasă decât celelalte națiuni ale Europei, dar trăiește „în mijlocul casei” și, prin urmare, în lunga și variata sa istorie, a reușit rareori să evite implicarea în conflictele vecinilor săi. Ca urmare, atât oamenii de stat, cât și liderii militari ai Germaniei s-au confruntat în repetate rânduri cu probleme dificile, dacă nu chiar de nerezolvat. Având în vedere resursele sale limitate, Germania a depus întotdeauna eforturi pentru a pune capăt rapid oricărui conflict și a făcut, din necesitate, tot posibilul pentru a evita războaiele lungi de uzură și pericolul intervenției unor terțe părți. Rezolvarea acestei probleme a fost realizarea supremă a abilității politice a lui Bismarck și a strategiei lui Moltke.

După înfrângerea din 1918, armata era condusă în întregime de ofițeri proveniți din vechea armată imperială. Nu existau alții. Acești ofițeri erau pregătiți să servească Republica de la Weimar, chiar dacă nu erau de acord cu toate aspectele schimbării de la monarhie la republică. Au trebuit să sacrifice multe privilegii și multe tradiții îndrăgite, iar acest lucru l-au făcut pentru a împiedica țara lor să fie copleșită la acea vreme de valul bolșevic asiatic care amenința Germania din est. Republica de la Weimar nu a reușit niciodată să transforme această căsătorie de conveniență într-o adevărată uniune de dragoste.

Nu a existat niciodată un sentiment real de afecțiune reciprocă între noul stat și corpul ofițerilor, chiar dacă persoane precum dr. Gessler, care a fost timp de mulți ani ministru al apărării, au încercat în mod inteligent, abil și cu sinceritate să realizeze acest lucru. Acest fapt avea să-și arate importanța mai târziu în atitudinea adoptată de corpul ofițeresc față de național-socialism. Este adevărat că diferitele guverne din perioada Weimar au făcut tot posibilul pentru a oferi forțelor armate tot ce au putut, având în vedere situația politică externă și starea proastă a economiei Germaniei. Dar nu au reușit să stabilească un contact strâns cu corpul ofițeresc și nici să-i insufle acestuia entuziasmul pentru idealurile lor politice. Forțele armate au rămas, în esență, îndepărtate de noul regim. Atitudinea rece și rațională a lui

Seeckt a accentuat tendința deja existentă a corpului ofițeresc de a se distanța de politică. Statul Major General, sau Truppenamt, cum se numea atunci, a contribuit în mod semnificativ la această atitudine.

Când național-socialismul, cu noile sale sloganuri naționaliste, a apărut pe scena politică, elementele mai tinere ale corpului ofițeresc au fost repede inflamate de teoriile patriotice propovăduite de Hitler și adepții săi. Starea complet inadecvată a armamentului țării a reprezentat o povară grea pentru corpul ofițerilor timp de mulți ani. Nu este de mirare că primii pași către reînarmare i-au determinat să îl favorizeze pe omul care promitea să insuflă un suflu nou forțelor armate după cincisprezece ani de stagnare. Partidul Național-Socialist și-a sporit și mai mult popularitatea în cercurile militare, deoarece, de la început, Hitler s-a arătat foarte binevoitor față de armată și s-a abținut să se amestece în treburile sale interne. Vidul existent anterior în viața politică a armatei era acum umplut, iar interesul pentru chestiunile politice era stârnit, deși nu în modul în care democrații păreau să se aștepte.

Oricum ar fi, odată ce naționaliștii socialiști au preluat puterea, liderii forțelor armate nu mai puteau rămâne indiferenți față de politica național-socialistă, chiar dacă ar fi dorit acest lucru. Statul Major General nu a jucat cu siguranță un rol principal în această nouă evoluție; dimpotrivă, a fost mai degrabă contrariul. Primul exemplu al atitudinii sceptice a Statului Major General a fost cel al generalului Beck. El avea o serie de adepți în centru, dar nu avea nicio influență asupra armatei în ansamblu și cu atât mai puțin asupra celorlalte servicii. Beck și succesorul său, Halder, ar fi putut încerca să frâneze tendința spre național-socialism în centrul autorității militare; efectul lor asupra politicii în general a fost nul, iar aceasta și-a urmat cursul fără sprijinul și în opoziție cu Statul Major General. Încă o dată – ca și înainte de Primul Război Mondial – Germania se afla într-o situație politică din care părea să nu existe nicio ieșire și care făcea războiul să pară dificil, dacă nu chiar fără speranță, înainte chiar de a începe.

Încă o dată, soldații, conduși de generali și ofițerii Statului Major, au trebuit să găsească o ieșire dintr-un impas pentru care nu erau

responsabili.

Toate reproșurile care au fost aduse liderilor forțelor armate de către compatrioții lor și de către tribunalele internaționale nu au luat în considerare un fapt foarte simplu: politica nu este stabilită de soldați, ci de politicieni. Așa a fost întotdeauna și așa este și astăzi. Când începe războiul, soldații nu pot acționa decât în funcție de situația politică și militară existentă la momentul respectiv. Din păcate, politicienii nu au obiceiul de a apărea în locuri vizibile când încep să zboare gloanțele.

Ei preferă să rămână într-un refugiu sigur și să lase soldații să ducă la îndeplinire „continuarea politicii prin alte mijloace”.

Politica națională condiționează teoriile soldaților în pregătirile pentru război în perioada așa-numitei „războaie mentale”. Tribunalele internaționale din ultimii ani au dovedit că până în 1938 planurile Statului Major german erau exclusiv defensive. Situația militară și politică a Germaniei nu permitea altceva. În ciuda reînarmării care era în curs de desfășurare din 1935, specialiștii Statului Major General nu aveau iluzii cu privire la lunga perioadă de timp care trebuia să treacă până când forțele armate, și în special noile arme – forțele aeriene și forțele blindate – ar fi fost aptă pentru serviciul activ. Doar un ordin direct din partea lui Hitler, șeful politic al statului, a forțat soldații reticenți să ia o altă direcție de acțiune.

Până în toamna anului 1938, în cadrul armatei exista un sistem prin care șefii de stat major, până la nivelul șefului de stat major al unui corp de armată inclusiv, împărțeau responsabilitatea pentru deciziile luate de generalii lor comandanți. Acest sistem, care presupunea transmiterea unui raport de către șeful de stat major în cazul în care acesta nu era de acord cu comandantul său, a fost întrerupt din ordinul lui Hitler. Acest lucru a dus la o schimbare fundamentală a pozițiilor șefilor de stat major în general și a șefului Statului Major General în special. Sistemul de responsabilitate comună a comandanților și șefilor de stat major era unul moștenit de la vechea armată prusacă și păstrat în armata de 100.000 de oameni și care fusese pur și simplu preluat de forțele armate ale celui de-al Treilea Reich când a început reînarmarea. În timpul Primului Război Mondial, acest sistem a dus adesea la dominarea comandanților respectivi de către șefii de stat major cu

personalitate puternică . În conformitate cu principiul liderului (Führerprinzip) pe care îl propovăduia,

Hitler a ordonat comandantului să fie singurul responsabil. După ce a devenit comandant suprem, și-a asumat întreaga răspundere pentru acțiunile forțelor armate, în calitate sa de comandant suprem al forțelor armate, eliminând-o din obligațiile SMG.

După cum s-a menționat deja, SMG al OKH nu a împărtășit punctele de vedere ale OKW.

Dacă ar fi lucrat în mod concertat, am fi avut înaintea de cel de-al doilea război mondial, în SMG și în Înaltul Comandament, organisme eficiente de conducere militară și nu niște caricaturi.

După cum s-a indicat deja, Statul Major al Armatei a fost reticent în a accepta conceptul de comandă combinată a forțelor armate. Dacă nu ar fi fost așa, înainte de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, ar fi trebuit să avem un Stat Major al Forțelor Armate și un Comandament Suprem al Forțelor Armate care să existe ca organisme eficiente, în loc de caricaturile pe care le-am avut în realitate. Faptul că numai câteva persoane din cadrul Statului Major General erau în favoarea conceptului de comandament al forțelor armate nu a schimbat cu nimic situația generală, cu atât mai mult cu cât forțele aeriene și marina se opuneau, de asemenea, acestui concept. Într-adevăr, în atitudinea lor față de un comandament suprem al forțelor armate, comandanții-șefi ai celor trei servicii s-au comportat ca niște adevărați republicani. Din toate cele expuse mai sus, atitudinea SMG față de OKW, creația generalului von Reichenau, care a reușit să-i stîrnească interesul lui Hitler și Blomberg cu ideea sa remarcabilă, a fost negativă și fără compromis, în special a SMG al OKH. Cît timp Reichenau a fost șeful departamentului principal al forțelor armate, lucrurile au mers totuși înainte. De îndată ce Keitel a preluat această funcție, forța motrice a dispărut imediat. El nu a putut învinge rezistența comandanților genurilor de armă.

Acum trebuie spuse câteva cuvinte despre Comandamentul Suprem al forțelor armate. Feldmareșalul Keitel a fost o persoană decentă și a

încercat conștiincios să își îndeplinească îndatoririle; dar în curînd a căzut sub influența lui Hitler, pierzîndu-și capacitatea de a rezista hipnozei sale. El și-a păstrat devotamentul față de Saxonia pînă la moarte. Hitler știa că se poate baza în întregime pe acest om, motiv pentru care l-a păstrat pe Keitel în această poziție, deși știa că nu avea o înțelegere strălucită a strategiei. Feldmareșalul nu a avut niciun rol în desfășurarea operațiunilor; el a fost mai implicat în probleme administrative, adică a îndeplinit funcțiile unui fel de minister militar. Ghinionul lui Keitel a fost că el nu a găsit puterea de a protesta împotriva ordinelor contrare dreptului internațional și moralei emise de Hitler. Doar acest lucru poate explica faptul că așa- zitul „Ordin despre comisari” și directiva „Noapte și ceață”²¹ au fost emise la trupe. Pentru această slăbiciune a plătit cu viața la Nürnberg; familia lui nu a avut nici măcar dreptul de a plînge urna cu cenușa sa

Din aprilie 1940, de la campania norvegiană, general-colonelul Jodl, șeful Statului Major Operațional al forțelor armate, a fost responsabil de operațiunile forțelor armate. La fel ca și Keitel, a fost un om decent, dar a cedat influenței lui Hitler. Cu toate acestea, el nu a fost atît de fascinat ca și Keitel, și, prin urmare, a fost mai critic față de Führer. După o dispută cu Hitler în timpul bătăliei de la Stalingrad, Jodl s-a ad ncit în munca pe care a făcut-o în cea mai mare parte pe cont propriu, fără ajutorul personalului tehnic. El a fost foarte rezervat și a renunțat la problema reformei conducerii militare și politice, precum și la problema reorganizării SMG. Numai în ultimele zile ale războiului și-a schimbat radical opiniile. Jodl a împărtășit soarta amară a lui Keitel. Ambii generali ar fi putut schimba soarta poporului nostru, dacă l-ar fi tratat pe Hitler în mod diferit. Führer-ul a făcut mereu concesii c nd a văzut un front unit. Dar, din moment ce liderii militari nu s-au opus niciodată lui Hitler cu un front unit, acesta a reușit să preseze OKH și să respingă toate obiecțiile acestei părți.

 n ceea ce privește OKH, rolul său a fost remarcat numai în timpul campaniei poloneze. Dar deja la acel moment au existat dezacorduri între Hitler și OKH, determin nd Führer-ul să încredințeze conducerea directă a campaniei în Norvegia OKW-ului și nu OKH- ului.

Neconcordanțele care au apărut în 1940, atunci când s-au discutat planurile operaționale ale războiului împotriva puterilor occidentale, au agravat aceste contradicții. În timpul campaniei din URSS, problemele au ajuns la neînțelegeri serioase, iar în decembrie 1941, chiar înainte de ruptura dintre Hitler și comandantul forțelor terestre, feldmareșalul von Brauchitsch. Brauchitsch era un ofițer de stat major bine educat. Dar, din păcate, era dificil pentru el să lucreze cu un astfel de partener ca Hitler. La începutul activităților sale, a căzut într-o poziție dependentă de Führer. Acest sentiment de dependență i-a influențat comportamentul și i-a restrâns energia.

Odată cu plecarea lui Brauchitsch, OKH a încetat practic să existe. A lucra la OKH înseamnă, așa cum arată însuși numele, a avea putere de comandă. După 19 decembrie 1941, comanda a trecut complet în mâinile lui Hitler. În practică, aceasta a însemnat că SMG al vechii armate prusaco-germane a încetat să mai existe. Timp de 15 ani am purtat cu mândrie uniforma SMG. Printre profesorii și superiorii mei există numeroși oameni exemplari cărora le sînt recunoscător veșnic. În rîndul colegilor mei erau mulți prieteni buni și credincioși, printre subordonații mei erau mulți asistenți și consilieri excelenți. Le mulțumesc tuturor din toată inima.

De două ori am pierdut în războaiele mondiale, de două ori cîștigătorii au desființat SMG german. Aceste acțiuni ale țărilor victorioase vorbesc despre respectul lor involuntar față de acest corp militar magnific.

„Nouă ne-a rămas tăcerea.”

„A fi sau să nu fi? Aceasta este întrebarea!”

În acest moment îmi închei amintirile. Mi-a fost foarte greu să scriu despre ceea ce ne-a condus de două ori la o catastrofă, despre ceea ce trebuia să experimentez personal. Am văzut prea clar inadapatarea voinței pămîntești de a recunoaște greșelile instituțiilor noastre și neajunsurile noastre.

În zilele grele, un prinț al casei regale din Prusia mi-a trimis un mic portret al lui Frederick cel Mare, pe care au fost scrise cuvintele

adresate de marele rege, în momentul celui mai mare pericol, prietenului său marchizul d'Argens:

„Nimic nu-mi poate altera sufletul interior. Îmi voi urma propriul drum drept și voi face ceea ce cred că este drept și onorabil.”

Am pierdut acest portret, dar mi-am amintit cuvintele regelui și am fost ghidat de ele în acțiunile mele. Nu am putut împiedica înfrângerea patriei mele, deși am depus toate eforturile. Nimeni nu poate pune la îndoială bunăvoința mea.

În această carte, îmi exprim recunoștința atât față de morti cât și față de vechii mei soldați care au supraviețuit; ea trebuie să păstreze pentru totdeauna slava lor.

Pentru voi, vechii mei soldați, mă adresez în încheiere.

Prietenii mei de luptă! Sus moralul, capul sus, ca odinioară la paradă! Nu trebuie să vă fie rușine de faptele voastre. Ați fost soldați destoinici. Fiți astăzi cetățenii vrednici ai poporului nostru! Nu renunțați și nu refuzați să vă ajutați patria într-o perioadă atât de dificilă pentru ea! Adunați-vă toată forța fizică și spirituală și folosiți-le pentru restaurarea patriei, fiecare ar trebui să lucreze acolo, unde a fost aruncat de soartă la fel de crunt pentru noi toți. Nici chiar cea mai neagră muncă nu este rușinoasă, dacă se face cu toată inima și mâinile curate. Nu vă descurajați dacă va fi dificil pentru dumneavoastră. Dacă lucrăm împreună pentru binele poporului nostru, Soarele va răsări și pentru noi, iar Germania va revigora.

Nu uitați poezia lui Bogislav von Selchow, fost ofițer naval al Kaiserului, născut în Pomerania:

*Trebuie să credeți că va veni sorocul
Cînd Reichul și poporul vor împlini norocul!
Trebuie să credeți cu tărie de neînfrînt
În tot ceea ce iubiți, în tot ce este sfînt.
Luptă persistent: de oștire
Depinde a patriei moștenire.*

*Fiți răbdători: calea aleasă,
Prin voia Domnului, e-n mîna voastră.
Unitate, lege și libertate
Să dăm poporului cu dreptate!*

Heinz Guderian : Date biografice:

- 17 iunie 1888 — s-a născut în orașul Kulm (Chelmno) pe râul Vistula.
- 1894 — a intrat în școală în orașul Colmar, Alsacia.
- 1901-1903 — în Corp de cadeți pentru vârste mici din Karlsruhe.
- 1903-1907 — în Corp de cadeți majori în Gross-Lichterfeld, lângă Berlin.
- 28 februarie 1907 — gradul de fenrich în batalionul 10 Hannover de vînători din orașul Bitche.
- Aprilie-decembrie 1907 — școala militară din orașul Metz.
- 27 ianuarie 1908 — locotenent, cu brevet de 22. 6 1906
- 1 octombrie 1909 — transferat împreună cu batalionul la Goslar.
- 1 octombrie 1912 — 30 septembrie 1913 — la batalionul de telegrafie din Koblenz.

1 octombrie 1913 — Academia Militară, Berlin.

Primul război mondial

1 august 1914 — **Aprilie 1915** — șef al postului de radio, mai întâi în divizia 5 cavalerie de pe Frontul de Vest, apoi la statul major al armatei a 4-a din Flandra.

Octombrie 1914 — promovat la gradul de locotenenti major.

Aprilie 1915 — **ianuarie 1916** — șef adjunct al comunicațiilor la statul msajor al Armatei a 4-a.

Decembrie 1915 — promovat la gradul de căpitan.

Ianuarie 1916 — **august 1916** — șef adjunct al comunicațiilor la statul major al armatei a 5- a, în diverse unități subordonate statului major al armatei a 5-a

August 1916 — **Aprilie 1917** — șeful comunicațiilor la statul major al armatei a 4-a.

Aprilie 1917 — numit ofițer de stat major la divizia 4 infanterie.

Mai 1917 — temporar repartizat la divizia 52 de rezervă ca ofițer de stat major pentru perioada bătăliei de la râul Ain.

Iunie 1917 — a avut aceeași poziție la statul major al corpului de gardă.

Iulie 1917 — era în aceeași poziție la statul major al Corpului 10 de rezervă.

August 1917 — trimis din nou la Divizia 4 infanterie.

Septembrie 1917 — comandant al Batalionului 2 al Regimentului 14 Infanterie.

Octombrie 1917 — numit ofițer la statul major al armatei „C”.

Ianuarie-februarie 1918 — a fost trimis la Sedan la cursurile de ofițeri ai Statului Major General.

27 februarie 1918 — a fost repartizat la Statul Major General al armatei.

Mai 1918 — transferat la statul major Corpului 38 de rezervă pentru funcția temporară de intendent.

Octombrie 1918 — transferat la statul major german din Italia ocupată în funcția de șef al departamentului de operațiuni.

Corpul de voluntari și Serviciul Grăniceri

Noiembrie 1918 — la Ministerul de Război al Prusiei, Berlin, departamentul trupelor de grăniceri „Est”.

Ianuarie 1919 — la Breslau la statul major al trupelor de grăniceri „Sud”.

Martie 1919 — la Bartenstein la statul major al trupelor de grăniceri „Nord”.

Mai 1919 — la statul major al Diviziei de fier, Riga, apoi Mitava.

Octombrie 1919 — la brigada 10, Hanovra, a Reichswehr-ului.

Ianuarie 1920 — comandant al companiei a 3-a a batalionului 10 vânători din Goslar. Martie 1920 — a participat la lichidarea tulburărilor în orașul Hildesheim și în regiunea Ruhr.

Toamna anului 1920 — a participat la ocuparea zonei neutre din Friedrichsfeld lângă Wesel.

Martie — mai 1921 — a participat la lichidarea tulburărilor din partea centrală a Germaniei: Dessau și Bitterfeld.

Perioada dintre cele două războaie

16 ianuarie — 31 martie 1922 — trimis la München la batalionul 7 auto bavarez.

1 aprilie 1922 — transferat la Departamentul trupelor motorizate al Ministerului Reichswehr.

1 octombrie 1924 — transferat la statul major al diviziei 2 din orașul Stettin (Szczecin).

1 februarie 1927 — promovat la gradul de maior.

1 octombrie 1927 — transferat la departamentul de transport militar al Reichswehr-ului.

1 octombrie 1928 — profesor de tactică la departamentul educațional al trupelor motorizate, Berlin.

1 februarie 1930 — comandant al batalionului 3 de automobile prusac din Berlin — Lankvietz.

1 februarie 1931 — promovat la gradul de locotenent colonel.

1 octombrie 1931 — transferat la Ministerul Reichswehr în postul de șef al inspecției din statul major al trupelor de automobile.

1 aprilie 1933 — promovat la gradul de colonel.

1 iulie 1934 — șeful statului major al Direcției forțelor blindate.

15 octombrie 1935 — comandant al fiviziei 2 tancuri din Würzburg.

1 august 1936 — promovat la pradul de general maior.

4 februarie 1938 — a fost numit comandant al Corpului 16 de armată și promovat la gradul de generalul locotenent.

10 aprilie 1938, — participare la Anschluss din Austria.

1 octombrie 1938 — participare la anexarea regiunii sudete (Sudetenland).

20 noiembrie 1938 — comandant al forțelor blindate, primind rangul de general de tancuri.

Al doilea război mondial

August 1939 — comandantul Corpului 19 de armată. Septembrie 1939 — campania poloneză.

Mai — iunie 1940 — campanie occidentală.

1 iunie 1940 — comandantul Grupării de tancuri Guderian.

19 iulie 1940 — promovat la gradul de general colonel.

15 noiembrie 1940 — comandant al Grupului 2 de tancuri.

4 octombrie 1941 — comandantul armatei a 2-a de tancuri.

26 decembrie 1941 — transferat în rezerva OKH.

1 martie 1943 — Inspectorul General al forțelor blindate.

20 iulie 1944 — Șeful SMG al forțelor terestre și Inspectorul general al forțelor blindate. 28 martie 1945 — concediat.

Distincții în timpul celui de al doilea război mondial

5 septembrie 1938 — Crucea de fier, gradul II,

13 septembrie 1939 — Crucea de fier, gradul I.

25 octombrie 1939 — Crucea cavalerilor.

15 iulie 1941 — Frunze de stejar la Crucea cavalerilor.

Adnotări

Cazul Fritsch — Blomberg

Relatarea lui Guderian a cazului Blomberg-Fritsch nu are anumite detalii, fără de care este greu de înțeles contextul istoric al incidentului. Werner von Blomberg, feldmareșal și ministrul de război, s-a căsătorit la vârsta de 60 de ani, avînd deja un copil matur dintr-o căsătorie anterioară, cu o anumită Eva Grun, în vîrstă de 24 de ani. La ceremonia căsătoriei, Hitler și Göring au participat ca martori. Curînd, totuși, s-a dovedit că tînăra soție a feldmareșalului a fost prostituată în trecutul recent și, în plus, era cercetată penal într-un caz de furt. A izbucnit un scandal, Blomberg a fost forțat să demisioneze de urgență și să părăsească Germania.

General colonelul Fritsch a fost între anii 1935-1938 comandant-șef al forțelor terestre, de fapt a doua persoană după Blomberg în ierarhia militară germană. El a fost acuzat de homosexualitate. Cu toate acestea, curtea de onoare a ofițerilor a stabilit că Fritsch era nevinovat, după care generalul a fost reintegrat în armată, deși cu o degradare semnificativă. În septembrie 1939, el a murit în luptele pentru Varșovia.

Cu aproximativ șase luni înainte de aceste evenimente, feldmareșalul Blomberg, care susținea ferm toate întreprinderile agresive ale lui Hitler, a pregătit un raport în care a afirmat că „Germania nu este amenințată de un atac din partea nimănui”. Führer-ul a fost extrem de nemulțumit de această concluzie, care era în contradicție clară cu planurile sale.

În ce-l privește pe Fritsch, în 1937, la una dintre întâlnirile elitei hitleriste, el a pus la îndoială planurile Führer-ului de a cuceri „spațiu vital”.

Odată cu eliminarea feldmareșalului și a generalului, Hitler a devenit, de fapt, unicul proprietar al tuturor forțelor armate din Germania — ultimele obstacole în calea acestui scop au fost eliminate (Editura).

Negocierile dintre Hitler și Molotov. Berlin, 13 noiembrie 1940

(Înscris de traducătorul personal al lui Ribbentrop, Paul Schmidt)

[...] Ca răspuns la declarația lui Molotov privind securitatea Finlandei, Führer-ul a subliniat că este posibil ca, dacă Suedia va participa la un eventual război, America se va angaja și ea în război. El (Führer-ul) vrea să pună capăt războiului european și nu poate decât să repete: un nou război în Marea Baltică va complica relațiile germano-sovietice cu consecințe care nu pot fi prevăzute, avînd în vedere poziția neclară a Suediei. URSS ar declara război Americii dacă ar interveni în conflictul finlandez?

La obiecția lui Molotov că această întrebare nu este relevantă, Führer a spus: „Cînd va deveni relevantă, va fi prea tîrziu să se dea un răspuns”. Apoi Molotov a spus că nu a văzut niciun semn al izbucnirii unui război în Marea Baltică. Ca răspuns, Führer-ul a observat că, în acest caz, totul este în ordine, iar discuția în sine este, strict vorbind, pur teoretică.

În rezumat, ministrul german de externe a subliniat că:

- . Führer-ul a declarat că Finlanda rămîne în sfera intereselor URSS, iar Germania nu își va păstra trupele acolo;
- . Germania nu are nimic de-a face cu demersurile demonstrative ale Finlandei împotriva URSS, ci își folosește influența în direcția opusă;
- . Problema decisivă a cooperării vechi de secole dintre Germania și Rusia ,care, în trecut, a adus deja Rusiei mari beneficii, iar în viitor îi va da avantaje pe lîngă care problemele discutate astăzi par ne semnificative. În consecință, nu există niciun motiv pentru a face o problemă din chestiunea finlandeză. Probabil, este vorba de o neînțelegere. Cu toate

acestea, URSS, odată cu încheierea păcii cu Finlanda, și-a îndeplinit toate obiectivele strategice. Demonstrațiile făcute de țara înfrîntă sînt naturale, iar dacă, de exemplu, trecerea trupelor germane provoacă o anumită reacție a populației finlandeză, atunci după terminarea unor astfel de treceri va dispărea în același mod. Prin urmare, dacă priviți lucrurile realist, nu există niciun dezacord între Germania și URSS.

Führer-ul a subliniat că ambele părți sînt în principiu de acord cu faptul că Finlanda aparține sferei rusești de interese. Prin urmare, decît să continuăm o discuție pur teoretică, este mai bine să trecem la probleme mai importante.

Dacă Anglia se va prăbuși, imperiul britanic mondial se va dovedi a fi un faliment mondial gigantic de 40 de milioane de kilometri pătrați, care vor trebui reîmpărțiți. Prăbușirea sa deschide calea URSS către un ocean mondial care nu îngheață și nu se închide niciodată. O minoritate britanică, care numără 45 de milioane, a condus pînă acum 600 de milioane de locuitori ai Imperiului Britanic mondial. El intenționează să împartă acest Imperiu. Și America, de fapt, a încercat deja să smulgă niște bucăți care sînt în mod special interesante pentru ea. Germania, desigur, ar dori să evite orice conflict care să o distragă de lupta împotriva nucleului acestui imperiu mondial al Insulelor Britanice. Prin urmare, el (Führer-ul) este nesatisfăcut de războiul Italiei împotriva Greciei, pentru că el atrage forțele la periferie, în loc să le concentreze în lupta împotriva Angliei. Același lucru s-ar fi întîmplat și în cazul războiului din Marea Baltică. Confruntarea cu Anglia va ajunge la un punct decisiv și nu are nicio îndoială că înfrîngerea insulelor britanice va conduce la dezintegrarea imperiului. Este o utopie să creadă că imperiul mondial poate fi controlat și împiedicat să se destrame, să zicem, din Canada. În aceste condiții, perspectivele globale se deschid. În săptămînile următoare, acestea ar trebui clarificate în timpul negocierilor diplomatice comune cu URSS; Participarea Rusiei la rezolvarea acestor probleme trebuie precizată. Toate statele care ar putea fi interesate de această masă falimentară trebuie să suspende toate conflictele între ele și să se ocupe doar de împărțirea Imperiului mondial britanic. Acest lucru se aplică Germaniei, Franței, Italiei, Rusiei și Japoniei.

Molotov a răspuns că a urmărit cu interes evoluția gândurilor Führer-ului și a fost de acord cu tot ce a înțeles. Cu toate acestea, el poate spune mai puțin despre aceste lucruri decât Führer-ul, deoarece probabil că Hitler s-a gândit mai mult la aceste probleme și și-a format o idee clară despre ele. Principalul lucru este să clarificăm mai întâi chestiunea cooperării germano-sovietice, la care Italia și Japonia s-ar putea alătura ulterior. În același timp, în cazul inițiat, nimic nu trebuie schimbat, trebuie să ținem cont doar de continuarea a ceea ce s-a început.

Führer-ul a sugerat că dezvăluirea ulterioară a unor perspective majore nu va fi ușoară și, în acest context, a subliniat: Germania nu dorește să anexeze Franța, așa cum sugerează sovieticii. El dorește să creeze o coaliție globală de țări interesate, care ar trebui să includă Spania, Franța, Italia, Germania, Uniunea Sovietică și Japonia și într-o anumită măsură să reprezinte o comunitate de interese, care să se întindă din Africa de Nord în Asia de Est, a tuturor celor care doresc să fie satisfăcuți de împărțirea Imperiului britanic. În acest scop, toate contradicțiile interne dintre membrii acestei comunități internaționale de interese ar trebui eliminate sau, cel puțin, neutralizate. Și pentru aceasta trebuie clarificate o serie de probleme. El crede că în Occident, adică între Spania, Franța, Italia și Germania, a fost deja găsită o formulă care satisface în mod egal pe toată lumea. Nu a fost ușor, de exemplu, să reconciliem interesele Spaniei și Franței din Africa de Nord, dar, constatându-se marile oportunități din viitor, ambele părți au fost de acord cu acest lucru. În acest fel, Occidentul a ajuns la o singură decizie, un acord similar trebuie să fie atins și în Est. Aici vorbim nu numai despre relațiile dintre Uniunea Sovietică și Turcia, ci și despre marele spațiu asiatic. Cu toate acestea, nu-i vorba de marele spațiu asiatic în general, ci și de Asia Centrală, iar Germania este gata acum să o recunoască ca o zonă a intereselor URSS. Ideea este de a stabili, în termeni generali, limitele activității viitoare a popoarelor și de a indica națiunilor spații largi în care, pe parcursul următorilor 50 — 100 de ani, vor găsi suficient teren pentru acțiunile lor viitoare.

Molotov a răspuns că Führer-ul a prezentat o serie de probleme referitoare nu numai la Europa, ci și la alte regiuni. Dar el dorește să

vorbească mai întâi despre o problemă mult mai apropiată de Europa ,de Turcia. Uniunea Sovietică, o puterea la Marea Neagră, este asociată cu o serie de alte state. În această privință, există încă probleme nelămurite pe care Comisia Dunării le discută în prezent (Comisia s-a întrunit la București între 29 octombrie și 20 decembrie 1940). Cu toate acestea, Uniunea Sovietică a exprimat deja României nemulțumirea față de faptul că această țară, fără consultări cu URSS, a acceptat garanția Germaniei și a Italiei. Guvernul sovietic și-a exprimat deja punctul de vedere și aderă la opinia că această garanție, „dacă poate fi considerată astfel”, este îndreptată împotriva intereselor Rusiei sovietice. Prin urmare, el ridică problema anularii acestei garanții, la care Führer-ul a răspuns: „Pentru o anumită perioadă de timp este necesară și, prin urmare, anularea acesteia este imposibilă.”

Acest lucru, a remarcat Molotov, afectează interesele Uniunii Sovietice ca putere a Mării Negre.

Apoi, Molotov a început să vorbească despre strîmtorile maritime, pe care, referindu-se la Războiul Crimeei și evenimentele din 1918-1919, le-a descrise ca fiind porțile istorice ale agresiunii Angliei împotriva Uniunii Sovietice. Situația este și mai amenințătoare pentru Rusia, deoarece britanicii sînt acum înrădăcinați în Grecia. Din motive de securitate, relațiile URSS cu ceilalți riverani ai Mării Negre au o importanță deosebită. În acest sens, Molotov l-a întrebat pe Führer: ce ar spune Germania dacă Rusia ar fi dat Bulgariei, adică o țară independentă situată mai aproape de strîmtori, o garanție în exact aceleași condiții pe care Germania le-a dat României? Cu toate acestea, URSS intenționează să realizeze preliminar pe această temă unitatea cu Germania și, eventual, cu Italia. (...)

La întrebarea lui Molotov despre poziția germană asupra Strîmtorilor, Führer-ul a răspuns: Ministrul de externe al Reichului a prevăzut deja acest punct și el se referă la revizuirea acordului încheiat la Montreux în favoarea Uniunii Sovietice. Ministrul de externe a confirmat acest lucru și a arătat că italienii au luat o poziție binevoitoare cu privire la această revizuire.

Molotov a vorbit din nou despre garanția Bulgariei și a asigurat că Uniunea Sovietică nu a dorit în nici un fel să intervină în afacerile

interne ale acestei țări. Nu va fi schimbată nici „o iotă”.

În ceea ce privește garanțiile oferite României de Germania și Italia, Führer-ul a declarat: „Această garanție a fost singura posibilitate de a determina România să predea Basarabia fără luptă URSS-ului. În plus, România, avînd în vedere sursele sale de petrol, este de interes absolut pentru Germania și Italia. În cele din urmă, guvernul român însuși a cerut Germaniei să preia apărarea aeriană și terestră a regiunii petroliere, deoarece nu se simte în întregime sigură în fața atacul aerian al britanicilor.” Referindu-se la debarcarea amenințătoare a britanicilor la Salonic, Führer-ul a reiterat în această privință că Germania nu va tolera un astfel de desant, dar el a asigurat că, la sfîrșitul războiului, toți soldații germani vor fi retrași din România.

Răspunzînd la întrebarea lui Molotov cu privire la punctul de vedere al Germaniei privind garanția rusă dată Bulgariei, Führer a spus că, dacă această garanție ar fi fost acordată în aceleași condiții ca și cea germano-italiană, se pune imediat întrebarea: a cerut Bulgaria o astfel de garanție? El (Führer-ul) nu cunoaște o astfel de cerere din partea Bulgariei. În plus, înainte de a se exprima în această privință, trebuie să afle poziția Italiei.

Întrebarea decisivă este dacă URSS consideră că o revizuire a acordului încheiat la Montreux va oferi o garanție suficientă pentru respectarea intereselor sale în Marea Neagră. El nu se așteaptă la un răspuns imediat la această întrebare, deoarece știe că Molotov trebuie să discute mai întîi cu Stalin.

Molotov a răspuns: În această chestiune, URSS are un singur scop. Ea dorește să se protejeze de un atac asupra ei prin strîmtori și ar dori să rezolve această problemă cu Turcia, iar garanția Rusiei acordată Bulgariei ar ușura situația. Ca putere a Mării Negre, URSS are dreptul la securitate de acest fel și se gîndește la o înțelegere reciprocă cu Turcia în această chestiune.

Ca răspuns, Führer a spus: „Acest lucru ar corespunde aproximativ intențiilor Germaniei, potrivit cărora numai navele de război sovietice ar putea trece liber prin Dardanele iar pentru toate celelalte nave de război strîmtoarea ar fi închisă”.

Molotov a adăugat: URSS dorește să creeze o garanție împotriva unui atac prin strîmtori, nu numai pe hîrtie, ci și în „fapte”, și consideră că

Rusia ar putea ajunge la un acord cu Turcia. În acest sens, el s-a întors la chestiunea garanției rusești dată Bulgariei și a reiterat că regimul intern al țării nu va fi afectat, iar Rusia va fi gata să ofere Bulgariei acces la Marea Egee. El l-a întrebat încă o dată pe Führer, printre întrebările legate de politica germană în general, ce poziție ar lua Germania cu privire la această garanție rusă ?

Führer-ul a răspuns cu o întrebare contrară: a cerut Bulgaria o garanție? Și a reiterat faptul că ar trebui să afle punctul de vedere al ducelui (Mussolini).

Molotov a subliniat că nu a solicitat nici o decizie finală din partea germană, ci doar a vrut un schimb preliminar de opinii.

Führer-ul a răspuns: În nici un fel nu poate lua nicio poziție pînă cînd nu vorbește cu ducele, din moment ce Germania este interesată numai secundar de Bulgaria. Ca o mare putere dunăreană, ea este interesată doar de Dunăre, nu și de ieșirea la Marea Neagră. La urma urmei, dacă ar fi nevoie de orice fel de fricțiune cu URSS, nu ar avea nevoie să le caute în problema strîmtorilor.

Apoi, conversația s-a referit din nou la planuri majore de cooperare între țările interesate de împărțirea Imperiului Britanic mondial. Führer-ul a subliniat că, firește, nu este absolut sigur că acest plan este fezabil. Dacă se dovedește a fi imposibil să se pună în aplicare, o ocazie istorică va fi ratată. Toate aceste probleme ar trebui să fie ulterior studiate de miniștrii de externe ai Germaniei, Italiei și Japoniei împreună cu dl. Molotov la Moscova, după ce vor fi pregătiți corespunzător prin mijloace diplomatice.

În acest moment, Führer-ul a atras atenția asupra faptului că a trecut mult timp și a afirmat că, avînd în vedere posibilele raiduri ale aviației britanice, era mai bine să întrerupem discuțiile, din moment ce principalele puncte au fost suficient discutate.

În concluzie, Führer-ul a spus că vor fi studiate posibilitățile de a asigura interesele URSS ca putere la Mării Negre și, în general, dorințele viitoare ale Rusiei cu privire la poziția sa în lume ar trebui luate în considerare.

În comentariile sale finale, Molotov a spus: pentru URSS, a apărut o serie întreagă de probleme mari și noi. Uniunea Sovietică, ca stat puternic, nu poate sta departe de problemele majore din Europa și Asia.

Apoi, Molotov a vorbit despre relațiile ruso-japoneze, care s-au îmbunătățit recent. El prevede că îmbunătățirea lor va continua și mai rapid și a mulțumit guvernului imperial pentru eforturile sale în această direcție. În ceea ce privește relațiile chino-japoneze, sarcina URSS și a Germaniei este, cu siguranță, de a se ocupa de reglementarea lor. Dar este necesar să oferim Chinei o pace onorabilă, mai ales că Japonia are acum privirea în direcția Indoneziei.

P Schmidt. Statist auf diplomatischer Buhne. 1923—1945. Bonn. 1953.

ANEXA II

Comandantul Suprem
31.8.39

Berlin,

al forțelor armate

OKW/WFA Nr. 170/39 g.K. Chefs. LI

Top Secret

**Directiva nr. 1
pentru declanșarea războiului**

1. După ce am epuizat toate posibilitățile politice de a remedia situația intolerabilă la frontiera de est a Germaniei prin mijloace pașnice, am decis să rezolv problema prin forță.

2. Atacul asupra Poloniei va fi efectuat în conformitate cu planurile stabilite pentru cazul White, modificate de faptul că, între timp, armata și-a încheiat aproape total desfășurarea.

Repartizarea sarcinilor și obiectivele operaționale rămân neschimbate.

Data atacului

1 septembrie 1939.

Ora atacului

ora 04.45

Această oră se aplică în egală măsură lansării operațiunilor Gdynia-Golful Danzig și Podul Dirschau.

3. În Vest, problema este, fără echivoc, de a încărca Anglia și Franța cu responsabilitatea deschiderii ostilităților. Orice încălcare nesemnificativă a frontierei este pentru moment doar pentru a fi tratată pur și simplu prin contramăsuri locale.

Am garantat neutralitatea Olandei, Belgiei, Luxemburgului și Elveției, iar neutralitatea lor va fi respectată cu strictețe.

Frontiera terestră vestică a Germaniei nu va fi traversată în niciun moment fără aprobarea mea explicită

Pe mare, aceasta se aplică, de asemenea, tuturor acțiunilor de război sau acțiunilor care ar putea fi interpretate ca fiind războinice.

Pentru moment, măsurile defensive ale forțelor aeriene vor consta exclusiv în respingerea atacurilor aeriene inamice în interiorul granițelor Germaniei; în măsura în care este posibil, frontierele statelor neutre nu vor fi trecute atunci când se resping atacurile unor avioane individuale sau ale unor formațiuni mici. Numai în cazul în care formațiuni mari de avioane franceze și engleze traversează state neutre în direcția teritoriului german și astfel pun în pericol apărarea noastră aeriană occidentală, forțele noastre defensive vor fi libere să survoleze și teritoriul neutru.

Este deosebit de important ca OKW să fie informat rapid în cazul în care inamicii noștri occidentali încalcă neutralitatea oricărei alte țări.

În cazul în care Anglia și Franța deschid ostilitățile împotriva Germaniei, este sarcina acelor elemente ale forțelor armate care operează în vest prin utilizarea unor forțe minime să asigure menținerea condițiilor care vor permite o încheiere victorioasă a operațiunilor împotriva Poloniei.

Ca parte a acestei sarcini, trebuie provocate daune maxime forțelor inamice și surselor sale de putere economică . Îmi păstrez în toate cazurile dreptul de a decide când pot fi inițiate operațiunile ofensive.

Armata va menține Zidul de vest și va lua măsurile necesare pentru a împiedica să fie atacată din flanc la nord prin încălcarea teritoriului belgian sau olandez de către Puterile Occidentale. În cazul în care forțele franceze se deplasează în Luxemburg, armata este autorizată să arunce în aer podurile de frontieră.

Marina va începe războiul împotriva navelor comerciale, cu un efort principal îndreptat împotriva Angliei. Pentru a spori eficacitatea acestui război , se poate presupune că anumite zone vor fi declarate zone periculoase. Înaltul Comandament Naval (OKM) va raporta ce zone maritime pot fi declarate zone periculoase și în ce măsură.

Textul acestor declarații va fi pregătit în colaborare cu Ministerul de Externe și îmi va fi înaintat mie, prin intermediul OKW, spre aprobare.

Marea Baltică trebuie să fie securizată împotriva pătrunderii inamicului. OKM va decide dacă, în acest scop, intrările în Marea Baltică ar trebui închise prin câmpuri de mine.

Forțele aeriene au sarcina principală de a preveni orice operațiuni ale forțelor aeriene franceze sau engleze împotriva armatei germane sau a teritoriului german.

În legătură cu războiul împotriva Angliei, Forțele Aeriene trebuie să se pregătească să întrerupă aprovizionarea maritimă a Angliei, industriile de armament și transporturile de trupe către Franța. Trebuie exploatate oportunitățile favorabile pentru atacuri eficiente asupra unităților masate ale flotei engleze , în special asupra cuirasatelor și portavioanelor. Îmi păstrez dreptul de decizie cu privire la atacurile asupra Londrei.

Atacurile împotriva teritoriului britanic trebuie pregătite având în vedere următoarele: trebuie evitat în toate circumstanțele succesul inadecvat cu o forță limitată.

semnat: **A. Hitler**

ANEXA III

Strict Secret

Inspector General al Trupelor Blindate
Nr. 3940/44. g. Kdos.

H.Q., O.K.H.
7.11.1944

Adjutantul militar cu Fuhrerul.

1. În timpul Campaniei de Vest au fost angajate Diviziile Panzer nr. 1-10.
2. Diviziile Panzergrenadier nu existau atunci în forma lor actuală. Cele trei divizii ușoare care au luat parte la campania din Polonia au fost transformate în divizii Panzer înainte de începerea campaniei din vest.
3. Organizarea Diviziilor Panzer a fost următoarea:

(a) Diviziile Panzer nr. 1-5 și 10: două Regimente Panzer,
fiecare din
două batalioane . Echipament german.

(b) Divizia 9 Panzer: un Regiment Panzer din două batalioane.
Echipament german.

(c) Diviziile 6, 7 și 8 Panzer (foste divizii ușoare): un regiment
Panzer format din trei batalioane. Echipament ceh.

Total: 35 de batalioane.

4. În cadrul diviziilor de mai sus, următoarele tancuri s-au deplasat împotriva inamicului la

10.5.40:

523 Panzer I

955 Panzer II

349 Panzer III

278 Panzer IV

106 35 de tancuri cehe

228 38 de tancuri cehe

96 vehicule de comandă blindate mici, șasiu I

39 vehicule de comandă blindate mari, șasiu III

2.574 de tancuri

Aceste 2.574 de tancuri purtau următoarele arme:

4 407 Mitraliere 13 sau 34 (ceh)

955 Tunuri de 20 mm

349 Tunuri de 37 mm

334 Tunuri de 37 mm [sic. Tr.]

278 Tunuri de 75 mm

Panzer II, echipat cu un tun de 50 mm. nu a fost disponibil în luna mai, dar pe parcursul desfășurării Campaniei din Vest au fost angajate 40. Deoarece primele tunuri de asalt din programul de producție inițiat în februarie 1940 au fost livrate abia în aprilie, nu a existat nicio cantitate de tunuri de asalt demnă de menționat angajată în campania occidentală.

5. Pentru alte arme și efectivele diviziilor Panzer, a se vedea anexa atașată [din păcate nu este disponibilă].

ANEXA IV

Cartierul General, Corpul XIX Armată
Corpului
Departamentul Operațiilor

Cartierul General al
Neufchateau
1.5.40

Ordinele Corpului pentru 12.5.40

1. În cursul atacului reușit de astăzi, corpul de armată a respins spre Semois un inamic curajos și abil în luptă.

2. Sarcina diviziilor pentru 12.5.40 este de a traversa Semois și de a strânge forțele inamice de-a lungul malului nordic al Meusei.

Divizia a 10-a Panzer va pune Regimentul de Infanterie Gross-Deutschland la dispoziția corpului în direcția St. Medard.

Diviziile a 2-a și a 10-a Panzer își vor elibera rutele de înaintare astfel încât să se asigure că decât diviziile din linia a doua de înaintare sunt capabile să preia sarcina de pază a flancurilor.

Divizia a 2-a Panzer va trece prin Membre și Alle în direcția Sugny și a intersecției de la $\frac{3}{4}$ de milă sud-vest de Poupehan. În acest sens, drumul prin Membre trebuie să fie curățat. Divizia trebuie apoi să avanseze de-a lungul drumului prin Alle, care duce mai târziu prin

Rochehaut la intersecția de 8 km nord-est de Bouillon (ruta de aprovizionare a corpului).

Divizia Panzer 10, conform ordinului dat încă din seara zilei de 10 mai, trebuie să se întoarcă cu masa forțelor sale spre Semois la Cugnon și nu mai trebuie să ocupe drumurile panzer 3 și 4. Linia de înaintare continuă de la Cugnon, prin Quatre Chemins spre Sedan. Ea va fi în contact cu ruta de aprovizionare a corpului prin Leglise.

3. Granițe:

Între Diviziile 2 și 1 Panzer: Grandvoir-Chaumont-Nolleveaux (1st)-Cornimont-Rochehaut (1st)-intersecție de drumuri la 2½ mile sud de Alle (2nd)-Bosseval et Briancourt (2nd)- marginea vestică a curburii Meuse-Frenois- drumul Frenois-Chemery - canalul Ardennes până la podul de 2 mile est de le Chesne (satele, drumurile și canalul, toate inclusiv pentru 1).

Între Diviziile 1 și 10 Panzer: Grapefontaine-Orgeon (10th)-Noinforetaine-Bouillon-Bellevaux- bifurcația drumului la 2½ mile sud de Bouillon (10th)-

Illy- podul central al Mesei în Sedan (1st)- podul rutier sudic în Sedan-Noyers Pont Maugis (10th)-Bulson (1st)-Villers Maisoncelle (1st)- Stone-Oche (1).

4. Cartierul general al Corpului inițial Neufchateau, ulterior deplasându-se pe drumul Bertrix-Bouillon.

5. Diviziile își vor efectua pregătirile pentru traversarea Meusei pe 13.5.40 în conformitate cu instrucțiunile deja emise de corpuri.

6. Luftwaffe va continua să sprijine corpul de armată la 12.5.40 după cum urmează: până la orele 09.00. pe această parte a Meusei, după aceea pe partea cealaltă.

semnat: Guderian.

Distribuire:

Divizii sub comandă

General

Operații

Informații

Comandantul artileriei

ANEXA V

Cartierul General, Corpul XIX Armată
Corpului,
Departamentul Operații

Cartierul General al
12.5.40, ora 17.50

Ordin preliminar pentru atacul peste Meuse

1. O armată motorizată anglo-franceză de aproximativ douăzeci de divizii care înainta cu aripa sa stângă trecând prin Anvers a fost atacată în toate părțile de forța aeriană germană și a fost zdrobită. Canalul Albert a fost traversat în toate punctele. Liege a căzut.

2. Grupul von Kleist va ataca peste Meuse mâine, 13.5.40, în sectorul Charleville-Sedan. Grupul va primi un sprijin aerian excepțional de puternic din partea forțelor aeriene , care sunt eliberate în acest scop de sarcinile lor din Belgia. Grupul va cuceri în toate circumstanțele trecerile peste Meuse.

3. Sarcina acestui corp va fi în conformitate cu intenția dată mai sus. Ordinele pentru unitățile implicate în atac vor urma în cursul serii.

4. În vederea pregătirii succesului acestui atac decisiv, este esențial ca diviziile să ajungă astăzi pe Meuse. Artileria și geniștii trebuie să fie aduse înainte astfel încât lansarea atacului să poată fi asigurată în măsura posibilităților corpului.

5. Mă bazez pe energia domnilor comandanți de divizii.

semnat: Guderian.

Distribuția:

Divizia 1 Panzer

Divizia 2 Panzer

Divizia 10 Panzer

Cartierul General al Corpului Operațiuni

Informații

Dosar

La ora 18.35. Corpul H.Q. a ordonat:

Pentru atacul din 13.5.40, batalioanele de artilerie grea ale Diviziilor 2 și 10 Panzer sunt plasate sub comanda comandantului artileriei 101. Ele vor fi

angajate în sectorul Diviziei 1 Panzer, etc.²²

Divizia 1 Panzer, Cartierul
general,

Departamentul Operațiuni, 12.5.40, ora
18.45.

1. Pentru atacul peste Meuse din 13.5.40 se vor aplica ordinele cuprinse în anexa atașată. Este însă puțin probabil ca tot sprijinul tehnic și de artilerie

prevăzut să fie disponibil.

2. Comandanții trebuie să depună eforturi maxime pentru a se asigura că divizia ajunge în pozițiile de atac. În ciuda ordinelor atașate, aceste poziții vor fi avansate până la Meuse. Satele nu vor fi ocupate. Toate vehiculele care nu sunt necesare pentru atacul imediat trebuie lăsate în zona de nord a Semois; în cazul unităților aflate deja la sud de Semois, aceste vehicule vor fi parcate în afara drumurilor din Ardennes.

3. Regimentul de infanterie Gross-Deutschland se va deplasa către poziția de plecare pe rețeaua de drumuri la 1 milă nord-vest de Bellevaux și prin Bouillon.

4. Puncte de adunare a prizonierilor de război: la nord de Meuse, Illy; la sud de Meuse, Bulson. Sarcinile de pază la fiecare punct vor fi responsabilitatea unei secțiuni a Regimentului de pușcași 1.

5. Punctul de evacuare a răniților: Bouillon.

Punctul principal de prim ajutor: Bertrix.

Spitalul de campanie: Neuenburg.

6. Comandantul Batalionului 37 de genști blindate preia atribuțiile comandantului Regimentului 102 de genști.

7. Cartierul general al diviziei va fi inițial în pădurea de la nord de Fleigneux.

Divizia 10 Panzer,
general,
Departamentul Operațiuni,
19.30.

Cartierul

12.5.40, ora

Ordin preliminar²³ pentru atacul peste Meuse.

1. O armată motorizată anglo-franceză de aproximativ douăzeci de divizii a fost distrusă de forțele aeriene. Canalul Albert a fost traversat în toate punctele. Liege a căzut.

2. Mâine, Divizia 10 Panzer va ataca peste Meuse.

3. Pentru pregătirea succesului acestui atac decisiv, este esențial ca Brigada de pușcași să respingă inamicul, care se află încă pe această parte a Meuse, în sectorul diviziei, peste râu. În scopul acestui atac, Batalionul 1 al Regimentului de artilerie 90 este plasat sub comanda Brigăzii de pușcași. Divizia va fi informată când obiectivele vor fi atinse.

semnat. Schaal

ANEXA VI

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Bellevaux
Departamentul Operațiuni

Cartierul general,
13.5.40, ora 08.15

Ordinul nr. 3 al Corpului pentru atacul peste Meuse

1. Ca urmare a luptelor intense din 12 mai, Corpul XIX Armată a respins

inamicul peste Meuse pe aproape toată frontul corpului. Se așteaptă o rezistență puternică a inamicului pe Meuse.

2. Pe 13 mai, punctul principal al ofensivei noastre occidentale se află în

sectorul Grupului von Kleist. Obiectivul grupului este capturarea punctelor de trecere peste Meuse între Montherme și Sedan. Aproape întreaga forță aeriană germană va sprijini această operațiune. Prin intermediul unor atacuri neîntrerupte care vor dura opt ore, apărarea franceză de-a lungul Meusei va fi distrusă. Aceasta va fi urmată de un asalt peste râu de către Grupul von Kleist la ora 16.00 și de stabilirea unor capete de pod. Corpul de armată XLI , în dreapta acestui corp, va traversa râul la ora 16.00 pe 13 mai

în zonele Montherme și Nouzonville și va forma un cap de pod în zona marginea sudică a Daville-Sorel-marginea nordică a Charleville.

Corpul XIV de armată se va aduna în spatele Corpului XIX de armată și va fi gata să avanseze fie prin Neufchateau, fie prin Florenville, în funcție de evoluția situației.

3. Corpul XIX Armată va face pregătirile necesare în sectorul care i-a fost atribuit anterior în cursul dimineții, astfel încât să fie în măsură să

ocupe trecerile peste Meuse între gura râului Bar și Bazeilles la ora 16.00. Imediat

ce trecerile vor fi efectuate, se va stabili un cap de pod care va traversa Boutancourt-Sapogne-Chehery-Noyers Pont Maugis.

Granița cu Corpul XLI al Armatei: Martelange-Nanoussart-Longliers-Grandvoir-Assenois-nord-vestul Bertrix-Carlsbourg-Gross Fays-Mouzaive -Sugny-Lumes-Hannogne 9 mile sud-vest de Montcornet. Toate localitățile aparținând Corpului XLI al Armatei.

4. Atacul va fi lansat după cum urmează:

(a) Grupul de atac din dreapta: între Canalul Ardennes și cotul Meuse (exclusiv).

Trupe: Divizia 2 Panzer.

(b) Grupul de atac central: între cotul Meuse (inclusiv) și Torcy (inclusiv)

Trupe: Divizia 1 Panzer, cu Regimentul de infanterie Gross-Deutschland și Batalionul 43 de geniști de asalt.

(c) Grupul de atac din stânga: între Sedan și Bazeilles.

Trupe: Divizia 10 Panzer, fără Regimentul de infanterie Gross-Deutschland.

Limite:

Între grupurile de atac din dreapta și din centru:

Mogimont-Rochehaut-intersecția de drumuri la 3 mile sud de Alle-Bosseval et Briancourt (localități ale grupului de atac din dreapta)-malul vestic al cotului Meuse -Frenois-drumul Frenois-Chemery-Singly-Poix Terron (localități ale grupului de atac din centru).

Între grupurile de atac central și stânga:

Bellevaux-Noirefontaine-Bouillon (localități ale grupului central) - bifurcația drumului la 2 mile sud de Bouillon (stânga) - Illy - podul central peste Meuse în Sedan (central) - podul sudic peste Meuse în Sedan - Noyers Pont Maugis (stânga) - Bulson (central) - Stonne (central).

Sarcini:

(a) Divizia 2 Panzer va avansa din poziția de plecare de pe ambele părți ale Donchery la ora 16.00, va ataca peste Meuse și va cuceri

terenul înalt din sudul Donchery. Divizia va vira imediat spre vest, va traversa Canalul Ardennes până la cotul Bar inclusiv și va avansa pe apărarea inamică de-a lungul Meuse, cu aripa dreaptă avansând spre Boutancourt și aripa stângă spre Sapogne și Feucherres.

(b) Divizia 1 Panzer, cu Regimentul de Infanterie Gross-Deutschland sub comandă, va fi gata să atace peste Meuse între Glaire și Torcy la ora 16.00. După curățarea interiorului cotului Meuse, va avansa spre drumul Bellevue-Torcy. Divizia va continua să atace înălțimile Bois de la Marfee și va avansa spre linia Chehery-Chaumont.

(c) Divizia 10 Panzer, împreună cu Divizia 1 Panzer, va ora 16.00, va fi capturat punctele forte de pe marginea estică a Sedanului și, de asemenea, până la această oră, va fi asigurat pozițiile de plecare în sectorul Sedan-Bazeilles.

Divizia va ataca peste Meuse la ora 16.00 și va captura terenul înalt care se întinde de la Noyers Pont Maugis-Pont Maugis.

6. Cooperarea cu Forțele Aeriene. Schema de cooperare cu Forțele Aeriene, atât în spațiu, cât și în timp, este prezentată în programul atașat și pe harta la scara 1: 300.000 care indică zonele țintă pentru bombardament. Corpul XIX de armată va coopera direct cu Comandantul II de sprijin apropiat, ca și până acum.

7. Regimentul 102 antiaerian va proteja mai întâi corpul în pregătirile sale pentru traversare, apoi va acoperi traversarea (în acest scop, va angaja armele sale foarte departe în față) și, în final, va proteja capul de pod.

8. Recunoaștere:

(a) Recunoaștere aeriană: de către escadrile în zonele Charleville-Tournes-St. Remy-Le Chesne-Sommauthe-Pouilly-Tetaigne-Francheval.

b) Recunoaștere terestră: de către diviziile conform ordinelor pentru sectoarele respective.

9. Comunicații : Batalionul de semnal 90 va menține legături prin cablu și fără fir cu Diviziile 1, 2 și 10 Panzer și legături fără fir cu Grupul von Kleist și Corpul XLI al Armatei. Acesta va menține contactul între cartierul general al corpului și cartierul general al diviziei la Vrigne aux Bois (Divizia 2 Panzer), Flaigneux (Divizia 1 Panzer) și Givonne (Divizia 10 Panzer).

10, Cartierul general al corpului: Bellevaux: după ora 12.00, La Chapelle.

semnat: Guderian.

Divizia 1 Panzer,
Departamentul Operațiuni,

Cartierul general,
13.5.40, ora 12.00.

Ordinul diviziei nr. 5
pentru atacul peste Meuse din 13.5.40

1. Ca urmare a luptelor intense din 12 mai, Corpul XIX Armată a respins inamicul peste Meuse pe aproape toată frontul corpului. Se așteaptă o rezistență puternică a inamicului de-a lungul Meuse.

2. Pe 13 mai, punctul principal al ofensivei noastre occidentale se află în sectorul Grupului von Kleist.

Obiectivul grupului este capturarea punctelor de trecere peste Meuse între Montherme și Sedan. Aproape întreaga forță aeriană germană va sprijini această operațiune. Prin atacuri neîntrerupte, care vor dura opt ore, apărarea franceză de-a lungul Meusei va fi distrusă. Corpul XIX Armată va trece apoi Meusea la ora 16.00.

3. Corpul XIX Armată va face pregătirile necesare în sectorul care i-a fost atribuit anterior în cursul dimineții și al prânzului, astfel încât să fie în poziția de a cuceri trecerile peste Meuse între gura râului Bar și Bazeilles la ora 16.00.

4. Atacul va fi lansat după cum urmează:

(a) Grupul de atac din dreapta: Divizia 2 Panzer între Canalul Ardennes și cotul Meuse (exclusiv).

(b) Grupul de atac central: Divizia 1 Panzer întărită între cotul Meuse (inclusiv) și Torcy (inclusiv).

(c) Grupul de atac din stânga: Divizia 10 Panzer între Sedan și Bazeilles.

5.Limite:

neschimbate, cu excepția:

Limita dreaptă cu Divizia 2 Panzer: de la Chehery la Singly (7 mile vest de Chehery)-Poix Terron (localități incluse în Divizia 1 Panzer). Granița stângă cu Divizia 10 Panzer: neschimbată.

6.Sarcină:

Divizia 2 Panzer va avansa din poziția de plecare la ora 16.00, va ataca peste Meuse și va cuceri terenul înalt la sud de Donchery. Divizia va vira apoi imediat spre vest, va traversa Canalul Ardennes până la cotul Bar inclusiv și va avansa pe apărarea inamică de-a lungul Meuse, cu aripa dreaptă avansând spre Boutancourt și aripa stângă spre Sapogne și Feucheres.

Divizia 1 Panzer, cu Regimentul de infanterie Gross-Deutschland sub comandă, va fi gata de atac la ora 16.00. După curățarea curbei Meuse, va înainta spre drumul Bellevue-Torcy. Divizia va continua să atace înălțimile Bois de la Marfee și va înainta spre linia Chehery-Chaumont.

Sarcinile unităților rămân neschimbate, dar orele x și y pot fi acum ignorate. Atacul surpriză al lui K. l începe la ora 16.00.

Divizia 10 Panzer, împreună cu Divizia 1 Panzer, va captura până la ora 16.00 va fi capturat punctele forte de pe marginea estică a Sedanului și, de asemenea, până la această oră, va fi asigurat pozițiile de plecare în sectorul Sedan-Bazeilles. Divizia va ataca peste Meuse la ora 16.00 și va captura terenul înalt care se întinde de la Noyers Pont Maugis-Pont Maugis.

7.Comandantul artileriei 101 (pentru tabelul batalioanelor subordonate, a se vedea anexa) va pregăti traversarea Meuse și va sprijini atacul diviziei în conformitate cu planul de foc.

8.Cooperarea cu forțele aeriene: Schema de cooperare cu forțele aeriene, atât în spațiu, cât și în timp, este prezentată în programul atașat și în schița hărții care arată zonele țintă pentru bombardament.

Regimentul de artilerie antiaeriană 102 se află, pentru moment, sub comanda corpului de armată pentru a acoperi traversarea râului.

9. Programul de traversare rămâne neschimbat, în conformitate cu ordinul diviziei atașat.

10. Recunoaștere și comunicații: neschimbate.

Numele de acoperire, seria C, sunt completate după cum urmează:

Regimentul de infanterie Gross-Deutschland Scheusal

Comandantul artileriei 101	Neubau
Regimentul de artilerie 49	
Taschenspieler	
Batalionul de observație 1	Ziegelstein
Batalionul I, Regimentul de infanterie	
Gross-Deutschland	Eschenholz
Batalionul II, Regimentul de infanterie	
Gross-Deutschland	Andenken
Batalionul III, Regimentul de infanterie	
	Gross-Deutschland
Miesmuschel	
Batalionul IV, Regimentul de infanterie	
Gross-Deutschland	Ofenrohr
Batalionul de geniști de asalt 43	Monokel

11. Aprovizionare:

(a) Punctul de aprovizionare cu muniție: la 1 milă est de Fays les Veneurs, va rămâne gata de distribuire.

(b) Punctul de distribuire a combustibilului: în partea nordică a pădurii de la nord de Noirefontaine, va fi gata de distribuire aproximativ la ora 17.00 pe 13.5.40. Recepție aproximativ ½ din consum.

(c) Punctul principal de prim ajutor: Corbion.

(d) Reparații vehicule: începând cu ora 13.5, o companie de atelier va fi gata să lucreze la Bertrix.

O echipă de înlocuire a pieselor pentru tancuri al Grupului von Kleist s-a deplasat înainte la Redingen (Luxemburg).

(e) Punctul de adunare a prizonierilor: rămâne Illy și, la sud de Meuse, Frenois.

Sarcina de pază este responsabilitatea Brigăzii de pușcași.

12. Cartierul general al diviziei: Până la începerea atacului, punctul 360, la 2 mile nord de St. Menges. Pe măsură ce atacul avansează, cartierul general al diviziei se va deplasa de-a lungul liniei deja indicate.

Anexă la Ordinul diviziei nr. 5 din 13 mai 1940.

Ordin special de artilerie pentru traversarea Meusei la 13.5.40

1. Comandantul artileriei 101 va fi responsabil de efectuarea pregătirilor necesare ale artileriei pentru traversarea Meuse.

2. Alocarea artileriei pentru bombardamentul pregătitor și pentru efectuarea atacului.

(a) Cu Divizia 2 Panzer: Regimentul de artilerie 74, minus Batalionul III (greu).

(b) Cu Divizia 1 Panzer: Comandantul artileriei 101. Unități anti-infanterie:

Regimentul de artilerie 73 cu batalioanele I-III. Unități anti-artilerie și de

efort principal: Regimentul de artilerie 49, cu Batalionul II Regimentul de artilerie 45, Batalionul II Regimentul de artilerie 69, Batalionul III Regimentul de artilerie

74, Batalionul III Regimentul de artilerie 90 (1/10), Batalionul de artilerie grea 616.

La dispoziția comandantului artileriei: Batalionul de observație 1, Batalionul de mortiere.

Cu Divizia 10 Panzer: Regimentul de artilerie 90 minus Batalionul III (greu).

3. Observarea artileriei:

(a) Punctele de observare ale artileriei cu Divizia 2 și Divizia 10 Panzer trebuie alese astfel încât cel puțin un batalion din fiecare dintre aceste divizii să poată observa sectorul Diviziei 1 Panzer.

(b) Observarea de către Batalionul 1 de Observare.

Batalionul de observație 1 trebuie dispus astfel încât să poată efectua observația artileriei în zonele țintă G, H, L, M și D.

(c) Observarea de către forțele aeriene. Piloții diviziei vor primi sarcinile de la forțele aeriene, dar vor raporta direct comandantului artileriei 101 (din Divizia 1 Panzer).

Doi piloți din Armata a 4-a regimentul 31 vor fi plasați sub comanda Regimentului de artilerie 49 începând cu ora 10.00.

4. Sarcinile artileriei:

Pentru sprijinirea atacului de către artilerie, consultați planul de foc.

Controlul artileriei în cadrul corpului de armată va fi asigurat de comandantul artileriei 101 până când diviziile vor traversa o linie care se întinde de la înălțimea situată la sud de Donchery-Bois de la Marfec până la înălțimea din zona Noyers Pont Maugis.

Ținte: conform zonelor țintă deja alocate (a se vedea harta zonelor țintă).

Notă:

Între orele 16.00 și 16.30, Batalionul de mortiere va arunca fum de-a lungul drumului Glaire-Torcy, iar între orele 17.30 și 18.30, de-a lungul drumului Bellevue-Torcy.

Divizia 10 Panzer
Departamentul Operațiuni,

S.M. Pre St. Remy
Nr. 5 13.5.40

Ordinul diviziei pentru atacul peste Meuse, 13.5.40

1. Ca urmare a luptelor intense din 12 mai, Corpul XIX Armată a respins inamicul peste Meuse pe aproape tot frontul corpului. Se așteaptă o rezistență puternică a inamicului de-a lungul Meuse.

2. Punctul principal al bătăliei din vest se află în zona Grupului von Kleist pe 13 mai. Obiectivul său este capturarea trecerilor peste Meuse între Montherme și Sedan. Aproape întreaga forță aeriană germană va sprijini această operațiune. Prin intermediul unor atacuri neîntrerupte care vor dura opt ore, apărarea franceză de-a lungul

Meuse vor fi distruse.

3. Corpul XIX Armată va face pregătirile necesare în sectorul care i-a fost alocat în cursul dimineții și al amiezii, astfel încât să fie în poziția de a cuceri punctele de trecere peste Meuse între gura râului Bar și Bazeilles la ora 16.00. După traversare, se va stabili un cap de pod pe traseul Boutancourt-Sapogne-Chehery-Noyers Pont Maugis.

Divizia 10 Panzer va ataca la ora 16.00, pe 13 mai, traversând Meuse în sectorul Sedan sud-Bazeilles (inclusiv) și va captura înălțimile de la Noyers Pont Maugis.

Granița cu Divizia 1 Panzer la bifurcația drumului la 2 mile sud de Bouillon –Illythe podul central peste Meuse la Sedan (inclusiv Divizia 1 Panzer) - podul sudic peste Meuse la Sedan-Noyers Pont Maugis

(ambele incluse în Divizia 10 Panzer) - Bulson-Stonne (ambele incluse în Divizia 1 Panzer).

4. Atacul va fi lansat după cum urmează:

Dreapta: Grupul de atac Brigada 10 de infanterie.

Comandant: Comandantul Brigăzii 10 de infanterie.

Trupe: Regimentul 86 de infanterie.

Compania 1 a Batalionului 41 de geniu cu 90 de plute mici și 45 de plute mari din kapok.

Compania 2 a Batalionului 49 de geniu (minus un pluton) ca trupe de asalt de geniu.

Batalionul 90 de demonstrație antitanc (minus o companie).

1 baterie din Batalionul 36 de artilerie antiaeriană grea (minus un tun).

1 și 2 companii de artilerie grea de infanterie.

Stânga: Grupul de atac Regimentul 69 de pușcași.

Comandant: Comandantul Regimentului 69 de pușcași.

Trupe: Regimentul 69 de pușcași.

Compania 1 a Batalionului 49 de geniști cu 65 de plute mici și 30 de plute mari din kapok.

Un pluton al Companiei 2 a Batalionului 49 de geniști ca trupe de asalt geniști.

O companie a Batalionului 90 de demonstrație antitanc.

Un tun al Batalionului 36 de artilerie antiaeriană grea.

Limite: între grupurile de atac din dreapta și din stânga: Givonne est-Balan est- Pont Maugis vest-Noyers Pont Maugis est-ferma Beau Menil est

5. Sarcini:

Grupurile de atac din dreapta și din stânga se vor pregăti pentru asalt în sectoarele lor respective până în după-amiaza zilei de 13 mai; vor aduce trupele de sprijin și vor ataca cazematele și punctele forte de pe Meuse, precum și țintele din sectorul de atac. Grupurile de atac vor organiza deplasarea vârfurilor de lance ale asaltului până la Meuse, astfel încât să poată ataca peste Meuse la ora 16.00. În acest scop, perioada atacurilor noastre aeriene va fi exploatată la maximum de către fiecare om implicat.

Grupul de atac din dreapta va avea ca prim obiectiv punctele forte din vestul Wadelincourt, apoi va vira spre sud, va curăța punctele forte din sudul Wadelincourt și va captura Noyers Pont Maugis și înălțimile imediat la vest.

Grupul de atac din stânga va captura Pont Maugis și punctele forte din est, concentrându-și eforturile principale pe aripa dreaptă și cooperând cu grupul de atac din dreapta, apoi va avea ca obiectiv drumul Noyers Pont Maugis-Pont Maugis.

6. Comandanții grupurilor de atac vor stabili liniile de start, sub supravegherea ofițerilor, pentru trupele de asalt și, în cazul grupului de atac din dreapta, pentru unitățile care vor urma pe podul militar.

7. Regimentul de artilerie 90 (minus bateria I a batalionului de artilerie 105) va sprijini atacul în conformitate cu planul de foc. Un batalion va fi alocat pentru sprijinul fiecărui grup de atac.

8. Elementele Batalioanelor de Geniu 41 și 49 care nu sunt alocate unui grup de atac se vor aduna la ora 16.00 în zona de nord a La Chapelle, de unde se vor deplasa spre Meuse, conform ordinului comandantului Batalionului de Geniu 41, și vor construi feriboturi și, ulterior, un pod. Se intenționează construirea unui pod la sud de Sedan.

9. Bateria 1 a Batalionului 71 Antiaerian va acoperi pregătirile pentru

asalt și atacul peste Meuse, cu punctul principal de efort în sectorul grupului de atac din dreapta. Bateria 3 a Batalionului 55 Antiaerian va acoperi înaintarea Brigăzii Panzer.

10. Recunoaștere:

(a) Aeriană: Armata 3 Regimentul 14 va efectua recunoașterea în zona drumurilor Donchery - Chemery - Tannay - Brioules - Vaux - Pouilly - Tetaigne -Francheval.

Misiuni individuale conform ordinelor speciale.

(b) Terestru: Batalionul 90 de recunoaștere blindată are două grupuri de recunoaștere pregătite și la dispoziția diviziei în zona de la nord de La Chapelle.

11. Comunicații:

Batalionul 90 de comunicații blindate va menține comunicațiile radio ca până acum, precum și cu grupurile de atac și cu comandantul operațiunii de construire a podului . Acesta va stabili cu ofițerii

responsabili de traversări să aibă trei legături cu cele trei puncte de traversare. Operatorii din grupurile de atac trebuie să traverseze Meuse împreună cu infanteria din prima linie.

12. Controlul traficului: Drumul Mortehan-La Chapelle este atribuit exclusiv Comandantului rutier III și Brigăzii Panzer; drumul La Chapelle-Sedan (mai târziu Wadelincourt) este atribuită Comandantului rutier IV și Batalionului 90 de recunoaștere blindată.

13. Rezerva diviziei: Brigada 4 Panzer va fi ținută în rezervă în pădurea Belle Viree de la ora 17.00, mai târziu în zona de est a La Chapelle. Comandantul brigăzii va fi la cartierul general al diviziei.

14. Punctul principal de prim ajutor: ferma La Viree (la o milă sud de La Chapelle).

15. Cartierul general al diviziei: Pres St. Remy.

Cartierul general avansat al diviziei: terenul înalt din sud-vestul Givonne.

semnat: Schaal.

ANEXA VII

Cartierul general, Corpul XIX Armată
lângă

Departamentul Operațiuni,

Cart. Gen. pădurea de

La Chapelle

13.5.40, ora 22.30.

1. Doar o brigadă franceză de fortăreață și artileria sunt angajate în apărarea Meusei. Au fost grav zdruncinate.
2. Din acest corp, următoarele unități au traversat Meuse și au ajuns în zonele indicate:
Divizia 2 Panzer, zona sud-vestică a Donchery.
Divizia 1 Panzer, marginea nordică a Bois de la Marfee.
Divizia 10 Panzer, Wadelincourt.
3. Diviziile vor continua să atace cu energie maximă și vor întări elementele lor deja aflate peste râu cu toate trupele disponibile. Diviziile de pe ambele aripi își vor concentra eforturile principale pe aripile interioare și vor asigura astfel o cooperare strânsă între ele.
4. Diviziile vor captura obiectivele conform exercițiului de pe hartă, cu excepția Diviziei 10 Panzer, care va avansa doar până în zona
de est de Bulson și apoi va vira spre vest.
Divizia 2 Panzer va avansa prin Boutancourt spre Poix Terron.
Divizia 1 Panzer va avansa prin Vendresse-La Chesne, iar cu aripa stângă de-a lungul Aisne până la Rethel.
Divizia 10 Panzer va acoperi pentru moment flancul stâng al corpului de armată de-a lungul liniei care i-a fost atribuită.
5. Cartierul general al corpului de armată va rămâne pentru moment la La Chapelle.

semnat: Guderian.

ANEXA VIII

Cartierul general, Corpul XIX Armată
corpului,

Chapelle
Departamentul Operațiuni

Cartierul general al
pădurea de lângă La
14.5.40, ora 21.00.

Ordinul nr. 5 al corpului pentru 15 mai 1940

1. Corpul a învins și a zdrobit astăzi două divizii franceze cu tancuri și alte trupe puternice ale armatei. Au fost capturați mii de prizonieri.

2. Atacul va continua pe 15 mai 1940. Masa trupelor noastre va avansa din zona deja capturată în direcția vest și va ajunge la obiectivul principal, linia Wasigny-Rethel.

3. Sarcini:

(a) Divizia 2 Panzer va trimite o aripă stângă puternică prin Boulzicourt și Poix Terron, se va deplasa la sud de Petit Foret de Signy și va ajunge la linia Wasigny-Sery.

(b) Divizia 1 Panzer va avansa peste linia Singly-Omont și va ajunge la linia Sery-Rethel.

Limite: Chehery-Singly-La Horgne-Mazerny (până la 1) Faissault (până la 2)-Drovizy (până la 1)-Sery (până la 2).

Plecarea acestor două divizii se va face la ora pe care o voi stabili eu.

(c) Divizia 10 Panzer, împreună cu Regimentul de infanterie Gross-Deutschland, care se află de acum sub comanda sa, va proteja flancul stâng al corpului de armată de-a lungul liniei Canalului Ardennes-înălțimile Stonne-cotul Meuse la sud de Villemonty. Această linie va fi capturată și pregătită pentru apărare.

4. Comandantul artileriei 101, împreună cu Batalionul II Artilerie Regimentul 45, Batalionul de artilerie grea 616, Batalionul II Artilerie Regimentul 69 și Batalionul II 1, rămân sub comanda

Diviziei 1 Panzer. La fel și Batalionul de mortiere, deși pentru moment va rămâne în zona actuală de cazare.

5. Recunoaștere:

Zona de recunoaștere pentru Corpul XIX Armată:

Charleville-Rozoi-Montcornet-drumul Montcornet-Neufchatel-linia ferată Neufchatel-Pont Faverger-Grandpre-Dun-Mouzon.

Limită:

Între escadronul blindat și 4/Army Recce 31: Le Chesne-Attigny-Blanzzy-Neufchatel.

Între 4/Army Recce 31 și 3/Army Recce 31: Le Chesne-Grandpre.

Sarcina 4/Army Recce 31:

Să stabilească dacă inamicul își mută forțele de-a lungul drumurilor

din zona de recunoaștere împotriva frontului și flancurilor Diviziei 1 Panzer.

Divizia. Raport : Cartierul general al corpului de armată și Divizia 1 Panzer.

Diviziile vor efectua recunoașteri în sectoarele respective de avansare:

(a) înainte până la linia Montcornet-Neufchatel,

(b) pe flancul drept până la linia Charleville-Hirson,

(c) pe flancul stâng până la linia Vouziers-Rheims.

Divizia 10 Panzer va efectua recunoașterea până la linia Clairmont-Verdun.

Având în vedere forțele limitate de recunoaștere disponibile, vor fi recunoscute doar principalele drumuri de avansare.

semnat: Guderian.

ANEXA IX

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Soize
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen.,
16.5.40

Ordinul nr. 7 al corpului din 17 mai 1940

1. Inamicul care se opunea Diviziilor 1 și 2 Panzer a fost din nou învins în mod decisiv și se retrage spre vest de-a lungul întregului front.

Corpul XIX Armată a ajuns în zona de vest a Montcornet cu marea parte a forțelor sale. Unitățile avansate se îndreaptă spre Oise, între Origny și Hamegicourt.

Corpul XIV de armată, care urmează în spatele și la stânga Corpului XIX de armată, acoperă flancul stâng de-a lungul Aisne.

2. Corpul XIX de armată va continua să avanseze în direcția nord-vest pe 17 mai, ocolind St. Quentin și Peronne. Plecare la ora 09.00.

3. Avansarea se va desfășura după cum urmează (pentru rutele de marș, a se vedea Anexa 1):

(a) Dreapta: Divizia 2 Panzer peste linia Origny-Ribemont de-a lungul rutelor de marș 1 și 2.

(b) Stânga: Divizia 1 Panzer peste linia Mezieres sur Oise-Hamegicourt de-a lungul rutelor de marș 3 și 4.

4. Divizia 10 Panzer se află din nou sub comandă. Va urma în spatele

aripii stângi de-a lungul rutelor de marș numerotate anterior (pe 16 mai) 2 și 3, până la Noircourt. Apoi va trimite coloana aripii stângi prin Dizy-le-Gros, Clermont Pierrepont, Hamegicourt. Apoi ruta de marș 4 în conformitate cu Anexa 1.

Se va elibera un drum pentru coloana aripii drepte.

5. Divizia 2 Infanterie (Motorizată) este plasată sub comanda Corpului XIV Armată.
6. Recunoaștere: a se vedea Anexa 2.
7. Cartierul general al corpului de armată: inițial Soize (la 3 mile
est
și
de Montcornet), apoi deplasându-se de-a lungul rutelor de marș 2
3.

semnat: Guderian.

ANEXA X

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Departamentul Operațiuni
00.45.

Cart. Gen., Soize
18.5.40, ora

Ordinul nr. 8 al corpului pentru 18 mai 1940

1. Inamicul a continuat astăzi retragerea spre sud-vest. Se pare că deține controlul asupra punctelor de trecere peste Somme. A lansat atacuri izolate cu tancuri din direcția Laon spre Montcornet, prin Clairmont și La Ville aux Bois.
2. Corpul XLI de armată avansează spre Cambrai.
Granița cu Corpul XLI de armată: St. Gobert-Neuville-Nauroy-Gouzeaucourt (toate către Corpul XLI de armată)-Bapaume (către Corpul XIX de armată).
3. Corpul XIX de armată va ataca de la capetele de pod de pe Oise la ora 05.30 în data de 18.5.40 spre Bapaume. Primul său obiectiv va fi asigurarea unui cap de pod care se întinde: înălțimile din nord-vestul Bellicourt-estul Villeretle Vergier-Vendelle-Flechin-Poeuilly-Tertry-Monchy-Falvy.
4. Sarcinile diviziilor:
(a) Divizia 2 Panzer va ataca din capetele de pod de la Origny și Ribemont, va ocupa trecerile peste Somme de o parte și de alta a Morcourt și va captura fără întârziere înălțimile dintre Villeret și Le Vergier. Podul de la St. Quentin va fi capturat printr-un atac

surpriză, iar restul orașului va fi cucerit cu ajutorul unor forțe slabe care vor intra în el din spate. Trebuie să se acorde atenție evitării unei bătălii în interiorul orașului.

(b) Divizia 1 Panzer: va ataca din capetele de pod Bezieres și Hamegicourt, va captura punctele de trecere ale Sommei de o parte și de alta a Castres și va avansa imediat către terenul înalt de o parte și de alta a Poeuilly.

Note la (a) și (b): Diviziile vor efectua atacul în același mod ca și atacul peste Meuse. Se va utiliza un sprijin puternic de artilerie încă de la început, cu scopul de a zdrobi toate încercările inamicului de a organiza apărarea. Se vor exploata toate șansele de a captura punctele de trecere prin atacuri surpriză. În acest scop, forțele de recunoaștere întărite vor fi aruncate peste Oise la începutul atacului.

(c) Divizia 10 Panzer va urma în spatele aripii stângi a corpului de armată de-a lungul drumurilor indicate mai jos. Ea va acoperi flancul stâng al corpului de armată, mai întâi în direcția Laon, apoi de-a lungul Serre, Canalului Crozat și Sommei. Va curăța malul drept al canalului și al Sommei, va ocupa podurile și le va pregăti pentru demolare.

Granița dintre Divizia 2 Panzer și Divizia 1 Panzer: Marey (2) - Chatillon (1) - Faucouzy (2) - Parpeville - Ribemont - St. Quentin - Fayet - Maissemy (toate 2) - VendeUe-Marquaix-Templok-Moislains-Rancourt-Combles-Flers -Warlencourt (toate 1).

5. Recunoaștere: a se vedea anexa.

Pentru a evita orice confuzie între unitățile aflate în fața localităților apărute de-a lungul Sommei, trupele de recunoaștere terestră vor pleca cu cel puțin o jumătate de oră înaintea corpului principal. Punctul principal de efort pentru recunoaștere de către Diviziile 1 și 10 Panzer, flancul stâng.

6. Regimentul antiaerian 102 va acoperi zonele de salt și punctele de trecere peste Oise începând cu ora 05.30 și se va deplasa ulterior către Somme.

7. Cartierul general al corpului de armată, la începutul atacului, ora 05.30, Villers-le-Sec.

semnat: Guderian.

Drumuri pentru Divizia 10 Panzer:

(a) Erlon-La Ferte-Chevresis-Hamegicourt-Seraucourt-Tertry-P6ronne-Clery-Longeuval.

(b) Dersy-Crecy- Achery-Vendeuil- Artemps-Sancourt-Peronne și de acolo ca la (a).

Postscriptum la Ordinul Corpului nr. 8 din 18.5.40.

Linia de bombardament:

Arras-Bapaume-Somme până la Ham-linia ferată La Fere-Laon-Rethel (toate orașele excluse).

ANEXA XI

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Sec
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen. Villers-le-

18.5.40

Ordinul nr. 9 al corpului pentru 19 mai 1940

1. Inamicul se retrage din nord în direcția sud-vest. Luptele intense

continuă în zona aripii noastre drepte și a flancului drept al Corpului XLI Armată.

Trupele engleze au fost identificate în apropiere de St. Christ pe Somme, precum și la nord de Peronne și pe înălțimile Bouchavesnes. În zonele Ham, Jussy, Remigny și Quesy, inamicul s-a retras peste Somme în seara zilei de 18 mai.

2. Grupul von Kleist continuă să avanseze spre Bapaume, iar unitățile de avangardă au ajuns la linia generală Cambrai-Peronne.

Unitățile avansate ale Corpului XLI au ajuns la linia Cambrai-Metz en Couture.

Granița cu Corpul XLI: St. Gobert-Neuvillette-Levergies-Gouzeaucourt

(XLI)-Bapaume-Berles-au-Bois-Sombrien (XLI)-Magnicourt (XLI). Comandantul-șef al armatei a aprobat în mod explicit continuarea avansării Grupului von Kleist.

3. Corpul XIX Armată va avansa pe 19 mai 1940 și va ajunge mai întâi

pe linia Fins-Peronne cu Diviziile 1 și 2 Panzer. De aici va captura un cap de pod peste Canalul du Nord și va avansa spre linia Le Mesnil-

Clery.

Canalul va fi traversat la ora 14.00.

În noaptea de 18-19 mai, corpurile de armată vor stabili capete de pod peste Somme în zonele Peronne și Ham, pentru a oferi Comandamentului Suprem posibilitatea de a se îndrepta spre sud-vest când va veni momentul.

4. Sarcinile diviziilor:

(a) Divizia 2 Panzer va traversa canalul între Equancourt și Manancourt. Va captura terenul înalt din jurul Le Mesnil și apoi va vira brusc spre sud într-un punct situat la vest de drumul Peronne, sprijinind astfel înaintarea Diviziei 1 Panzer.

(b) Divizia 1 Panzer va forța traversarea canalului pe ambele părți ale

Moislains, punctul principal de efort fiind aripa nordică. Apoi va avansa

spre terenul înalt din sudul Rancourt și va întoarce împotriva flancului și spatelui inamicului care deține terenul înalt din nordul Peronne.

Note la (a) și (b):

Pregătirea artileriei pentru ambele divizii va fi organizată de Artilerie.

Comandantul 101 să se conformeze planului de bombardament. După distrugerea inamicului, se va stabili un cap de pod care va cuprinde: Equancourt-Le Mesnil-Sailly Saillisel-Rancourt-Clery. Se vor lua măsuri pentru pregătirea apărării acestui cap de pod.

Granița dintre Divizia 2 Panzer și Divizia 1 Panzer: marginea vestică a St. Quentin-Payet-Maissemy-Montigny-Roisel-Aizecourt-Bois de Vaux-marginea sudică a Bois St. Pierre Vast (toate locurile aparținând Diviziei 2 Panzer)-Combles-Flers-Warlencourt (toate locurile aparținând Diviziei 1 Panzer).

Divizia 1 Panzer, așa cum s-a comunicat deja verbal, va captura și va menține în seara zilei de 18 capul de pod la vest de Peronne, care se întinde aproximativ pe: Biaches-La Maisonette-Bellevue Ferme.

(c) Divizia 10 Panzer va fi responsabilă de protejarea flancului stâng prin trimiterea de unități pentru a bloca trecerile peste Somme și Serre. Divizia va fi probabil angajată în această sarcină până în seara zilei de 19 mai.

Inamicul care a traversat în zonele Ham, Jussy, Remigny și Quessy va fi respingăt înapoi pe malul sudic al Canalului de Quentin în dimineața zilei de 19. Podurile vor fi blocate sau, alternativ, distruse, conform instrucțiunilor deja date verbal.

În zona Ham, va fi stabilit și menținut un cap de pod care se întinde aproximativ de la podul din vestul Eppeville-Maille Vilette Galant. Divizia va fi, de asemenea, mutată peste Oise în zona Essigny-le-Grand, astfel încât să fie posibilă traversarea Sommei în direcția nord-vest de-a lungul a două drumuri.

5. Forțele aeriene vor sprijini atacul Diviziei 1 Panzer prin bombardarea instalațiilor și a zonelor împădurite din jurul localităților Bouchavesnes, Moislains și Rancourt în intervalul orar 13:45-14:00. Canalul va fi traversat imediat după încetarea bombardamentului. Linia de bombardament este stabilită astfel:

(a) Arras-Albert-Roye-Boyon-Berry au Bac.

(b) Linia Canalului du Nord.

6. Recunoaștere:

(a) Recunoaștere aeriană în zonele Le Cateau-Cambrai-Arras-Doullens - Amiens-Montdidier.

Instrucțiunile directe vor împărți zona între 4/(Armata) 31 și escadroanele blindate.

(b) Recunoaștere terestră de către Diviziile 2 și 1 Panzer până la

linia de bombardament din sectorul Haucourt-intersecția la 4 mile nord-est de Nesle-Roye-Noyon-Chauny.

7. Apărarea antiaeriană: Regimentul antiaerian 102 va folosi întreaga sa forță pentru a acoperi înaintarea celor două divizii către zonele de lansare, traversarea canalului și stabilirea capetelor de pod. Unele elemente vor fi detașate pentru a acoperi deplasarea Diviziei 10 Panzer și pentru a o proteja în noua sa zonă de campare.

8. Rapoarte: Rapoartele vor fi transmise imediat ce zona de lansare a fost atinsă cu succes și imediat ce asaltul a fost lansat cu succes.

9. Batalionul de transmisiuni 80 va asigura legăturile radio cu diviziile și instalarea cablurilor între cartierul general al corpului de armată și cartierul general al diviziei.

10. Cartierul general al corpului de armată, începând cu ora 13:00, 19 mai 1940, pădurea Holnon.

Semnat: Guderian.

ANEXA XII

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Sec
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen., Villers-le-
18.5.40, ora 13.00

1. Cu referire la Ordinul nr. 8 al corpului privind protecția flancurilor corpului de către Divizia 10 Panzer de-a lungul Serre și Canalului Somme între Falvy și Mortiers, în acest scop, următoarele unități vor fi plasate sub comanda Diviziei 10 Panzer începând cu ora 16.00, 18 mai:

Statul major, Regimentul 511 Geniu, cu Batalionul 666 Geniu

Batalionul 49 Geniu

Batalionul 37 Geniu

Batalionul 41 Geniu (va înlocui ulterior Batalionul 37 Geniu).

Batalionul de demonstrație antitanc al Diviziei 10 Panzer.

Comandanții acestor batalioane se vor prezenta la cartierul general al Diviziei 10 Panzer, Renansart.

2. Divizia 10 Panzer va stabili, de comun acord cu comandantul Regimentului 511 Geniu, care poduri vor fi distruse și care vor fi doar

pregătite pentru demolare.

Aceste decizii se vor baza pe următorul principiu: podurile care sunt

neimportante și care necesită doar o risipă de personal de pază vor fi aruncate în aer; podurile care sunt necesare pentru mișcarea operațională (avansuri) nu vor fi aruncate în aer.

Comandantul Regimentului 511 Geniu va transmite cartierului general al corpului de armată, prin intermediul Diviziei 10 Panzer, planul său de blocare și demolare, împreună cu schițele cartografice.

3. Divizia 10 Panzer va păstra masa diviziei pe această parte a canalului, la vest de Oise. Doar forțele slabe vor fi mutate pe partea cealaltă și vor efectua recunoașteri până la linia Noyon-Coucy le Chateau-Laon.

4. Zona de la sud de linia ferată Nesle-Ham-La Fere-Laon-Neufchatel este o zonă țintă pentru bombardamente. Orice trupe care se află în această zonă trebuie să dea semnale ample de recunoaștere și identificare piloților.

semnat: Guderian.

ANEXA XIII

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Marleville
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen., St.
19.5.40, ora 24.00

Ordinul nr. 10 al corpului pentru 20 mai 1940

1. Inamicul din fața frontului corpului a fost învins. Acesta încearcă să străpungă din Belgia spre sud-vest.

2. Corpul XIX Armată avansează fără încetare spre nord-vest, spre gura de vărsare a Sommei și coasta Canalului Mânecii.

În dreapta corpului, Corpul XLI Armată avansează.

Granițe: Între Divizia 2 Panzer și Divizia 1 Panzer: Combles-Longueval-Pozieres-Varennes-Puchevillers-Canaples-Flixecourt-Somme (toate localitățile aparținând Diviziei 1 Panzer)-Dreuil-Oisemont (localități aparținând Diviziei 2 Panzer)-gura râului Ligar.

Limita stângă a Diviziei 1 Panzer: Somme.

3. La ora 06.00, diviziile vor avansa de la linia atinsă până în prezent și vorajunge la Somme.

Divizia 2 Panzer, o linie la nord de Somme-Flixecourt (exclusiv). Punctul principal de efort, Abbeville.

Divizia 1 Panzer: Flixecourt (inclusiv) - gura râului Avre (la est de Amiens). Punctul principal de efort, Amiens.

4. Divizia 10 Panzer va muta toate forțele disponibile în zona Peronne și va înlocui Divizia 1 Panzer. Divizia va fi ea însăși înlocuită din sarcinile sale de protecție de-a lungul flancului stâng de Divizia 29 Infanterie (Motorizată). După ce acest lucru va fi realizat, Divizia 10 Panzer va acoperi sectorul Somme, gura de vărsare a Avre-Peronne, până când va fi înlocuită din nou de Divizia 29 Infanterie (Motorizată).

5. Comanda:

(a) Regimentul de infanterie Gross-Deutschland se află din nou sub comanda corpului. Este subordonat Diviziei 10 Panzer. Regimentul va ajunge în zona St. Quentin în cursul după-amiezii și va fi apoi deplasat în sus, la ordinul diviziei.

(b) Batalionul de recunoaștere blindat de demonstrație se află din nou sub comanda Corpului XIX Armată. Se intenționează ca acesta să fie utilizat pe flancul stâng.

(c) Compania 1 a Batalionului 8 Antitanc Greu a ajuns la Attigny la ora 06.00 în drumul său spre Combles.

6. Diviziile vor efectua demolări ale rețelei feroviare după cum urmează:

Liniile ferate care traversează limita dreaptă a corpului de armată vor fi distruse de Divizia a 2-a Panzer.

Liniile ferate care traversează limita stângă a corpului de armată vor fi distruse de Divizia 1 Panzer.

7. Recunoașterea va fi efectuată de diviziile aflate în avangardă în cadrul sectoarelor lor respective; Divizia 10 Panzer va efectua recunoașterea la sud de Somme până la Amiens și apoi la sud de drumul Amiens-Molliens-Horsoy-Aumale.

Limita frontală a recunoașterii: Le Treport-Aumale-Poix-Conty-Moreuil-Nesle.

8. Cartierul general al corpului de armată va urma Divizia 1 Panzer de-a lungul drumului Vermand-Roisel-Tincourt-Temploix-Moislains, până la Combles. Ulterior, se va deplasa spre Albert.

semnat: Guderian.

Cartierul general, Corpul de armată XIX
Departamentul de operațiuni

Anexă la Ordinul corpului de armată nr. 10, din 20 mai 1940

1. Instrucțiuni speciale pentru recunoașterea aeriană

Recunoașterea aeriană în zona Cambrai-Arras-Avesnes-Hesdin-Etaples-Coasta Canalului Mânecii-Dieppe-Neufchatel-Grandvilliers-Ailly-Nesle.

Fiecare escadron va trimite un ofițer la cartierul general al corpului la ora 06.00, pe 20 mai (escadroanele au fost deja informate prin radio).

Toate avioanele He 126 funcționale ale 4/(Anny) 31 vor fi plasate, începând cu ora 06.00, pe 20 mai, sub comanda 2/(Army) 23.

Două avioane Fi 156 se vor prezenta la cartierul general al corpului de armată pentru a fi la dispoziția cartierului general la ora 06.00, pe 20 mai.

2. Instrucțiuni speciale pentru apărarea antiaeriană

Regimentul antiaerian 102 va asigura protecția împotriva:

(a) atacuri la nivel înalt și scăzut asupra trecerilor de la Ancre. În acest scop, un batalion mixt pentru fiecare sector divizionar.

(b) tancuri la trecerile Somme între Peronne și Amiens. În acest scop, un batalion mixt plus o baterie din Batalionul 91 Antiaeriană ușoară.

(c) atacuri la nivel scăzut și tancuri la Combles și Amiens de către Batalionul 91 Antiaeriană ușoară.

ANEXA XIV

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Albert
Departamentul Operațiuni
16.30.

Cart. Gen.,
20.5.40, ora

1. La atingerea Sommei, diviziile vor trece la defensivă în următoarele sectoare:
Divizia 2 Panzer, între Abbeville și gura de vărsare a Nievre.
Divizia 1 Panzer, între gurile de vărsare ale Nievre și Ancre.
Divizia 10 Panzer, între gura râului Ancre și Peronne (inclusiv).
 2. Diviziile vor stabili capete de pod în sectoarele respective în următoarele puncte: Abbeville, Conde Folie, Corbie, Bray și Peronne. Podurile trebuie pregătite pentru demolare.
 3. Toate celelalte puncte de trecere trebuie, de asemenea, pregătite pentru demolare, iar vehiculele retrase pe malul nordic. Liniile de cale ferată din apropierea Abbeville, la sud de L'Etoile, la Flixecourt și în apropierea Amiens trebuie întrerupte. Podurile la care nu se va stabili un cap de pod în conformitate cu paragraful 2 vor fi blocate. Demolarea podurilor se va efectua numai în cazul unor atacuri inamice.
 4. Executarea instrucțiunilor prevăzute la paragraful 3 în zona Corpului este încredințată comandantului Regimentului 511 Geniu, colonelul Muller, care este subordonat direct comandamentului corpului și care va îndeplini sarcina în cooperare cu diviziile.
 5. Echipamentul va fi adus la Peronne și va fi distribuit de colonelul Muller.
4. Cartierul general al corpului de armată la ora 18.00, 20 mai, fie în Allonville, la 4 mile nord-est de Albert, fie în Querrieu. Departamentul de intendență: Pont Noyelles.

Pentru comanda corpului de armată

Șeful de stat major

semnat: Nehring.

ANEXA XV

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Querrieu
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen,
20.5.40, ora ?

Ordinul nr. 11 al corpului pentru 21 mai 1940

1. Luptele de astăzi ne-au adus un succes complet. De-a lungul întregului front, inamicul se retrage într-un mod care, uneori, se apropie de dezorganizare. Până la ora 18.00, corpul ajunsese pe linia St. Riquier-Moufliers-Amiens - Peronne.

Locația Diviziei 6 Panzer este necunoscută.

Divizia 8 Panzer la ora 16.45, la nord de Doullens.

2. Corpul va menține linia atinsă de-a lungul Sommei (a se vedea Ordinul din 20.5.40, ora 16.30).

În plus, diviziile vor curăța zonele dintre Somme și Authie și mai departe până la Bapaume.

Masa diviziilor va fi desfășurată la nord de Somme, astfel încât diviziile să fie toate în măsură să învingă un inamic care ar pătrunde din nord.

Diviziile vor efectua regruparea necesară până la prânz, pe 21 mai, și vor raporta noile lor poziții.

Alte puncte:

(a) În acest sens, masa Diviziei 10 Panzer va fi mutată în puncte din jurul și la vest de Albert.

(b) Regimentul de infanterie Gross-Deutschland a primit deja ordine, prin intermediul Diviziei a 10-a Panzer, să se deplaseze în această noapte (20-21 mai) în zona de sud a liniei Thievres-Ham și să asigure traversarea Authie în acest sector.

Cartierul general al regimentului: Beauval.

Regimentul va fi plasat sub comanda Diviziei 1 Panzer începând cu ora 09.00, 21 mai.

3. Diviziile și Batalionul de Recunoaștere Blindată (acum din nou sub comanda) sunt repartizate în următoarele zone între Somme și râul Authie-Bapaume pentru curățare și apărare.

(a) Batalionul de recunoaștere blindată: nord-vestul drumului Abbeville-Hesdin (exclusiv) până la coastă. Batalionul va sosi în cursul zilei de 21 mai. Cartierul general: Hautvillers.

(b) Divizia 2 Panzer de acolo până la linia gurii râului Nievres-Doullens (exclusiv).

(c) Divizia 1 Panzer de acolo până la linia Amiens-Coigneux (ambele incluse).

(d) Divizia 10 Panzer de acolo până la linia Peronne-Bapaume (inclusiv). Linia de acoperire va fi slab apărată.

4. Recunoaștere aeriană conform ordinelor directe ale comandamentului corpului de armată.

Recunoaștere terestră de la capetele de pod până la linia Le Treport-

Aumale-Conty-Noreuil-Chaulnes.

5. Regimentul antiaerian 102 va fi responsabil pentru protecția antiaeriană.

6. Batalionul de transmisiuni 8 va instala linii către divizii.

7. Cartierul general al corpului de armată: Castelul Querrieu.

semnat: Guderian

ANEXA XVI

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Querrieu
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen , St.

21.5.40, ora 21.00.

Ordinul de alertă nr. 12 al corpului pentru 22 mai 1940

(Acest ordin intră în vigoare numai la emiterea codului Abmarsch Nord)

1. Inamicul, încercuit în Belgia și nordul Franței, opune o rezistență disperată și încearcă să străpungă spre sud. O parte din forțele sale sunt evacuate pe mare.
2. Corpul XIX Armată va vira spre nord din zona Abbeville-Amiens-Peronne - Doullens-râul Authie pe 22 mai 1940 și va avansa peste linia Hesdin-Etaples, cu aripa dreaptă îndreptată spre St. Omer, iar aripa stângă deplasându-se de-a lungul coastei spre Boulogne.
3. Elementele din față vor traversa Authie la ora 08.00, după cum urmează:
Dreapta: Divizia 10 Panzer,
Centru: Divizia 1 Panzer cu comandantul artileriei 101 și Regimentul de infanterie Gross-Deutschland sub comandă,
Stânga: Divizia 2 Panzer.
4. Alocarea drumurilor, a se vedea Anexa 2.
5. Paza podurilor de-a lungul sectorului corpului de armată din Somme, între St. Valery și Corbie (exclusiv) va fi preluată de Divizia 2 Infanterie (Motorizată). Reluarea elementelor diviziilor Panzer angajate în prezent în această sarcină va începe la ora 22.00, pe 21 mai 1940, în conformitate cu aranjamentele care vor fi făcute direct între diviziile Panzer și Divizia 2 Infanterie (Motorizată).
Reluarea trebuie să fie finalizată până la ora 05.00, pe 22 mai 1940.

(a) Următoarele unități vor fi plasate sub comanda temporară a Diviziei a 2-a de infanterie (motorizată):

(i) Batalionul de demonstrație blindat de recunoaștere pentru sectorul St. Valery-Abbeville (exclusiv). Batalionul va fi ulterior înlocuit de elemente ale Diviziei a 2-a de infanterie (motorizată) și va fi din nou sub comanda corpului de armată.

(ii) Statul major al Regimentului 511 de Geniu (colonel Muller) cu Batalioanele 41 și 666 de Geniu. Acestea vor fi înlocuite în cursul zilei de 22 mai 1940 și vor fi din nou sub comanda corpului de armată. Batalionul 37 de Geniu (angajat în prezent între Conde Folie și Amiens) va fi înlocuit de Batalionul 32 de Geniu. Compania 3 a

Batalionului 37 de Geniu Blindat este plasată sub comanda Diviziei 1 Panzer în mod imediat.

(b) Divizia 2 Infanterie (Motorizată) se va asigura că toate drumurile sunt degajate pentru deplasarea Diviziilor Panzer până la ora 05.00, 22 mai 1940.

(c) Podurile de pe Somme sunt pregătite pentru demolare și pot fi aruncate în aer numai dacă există pericolul de a fi pierdute ca urmare a atacurilor inamice. Podurile din capetele de pod Abbeville, Conde Folie, Picquigny și Amiens vor fi aruncate în aer numai în cazuri de absolută necesitate.

(d) Recunoașterea terestră va fi efectuată de Divizia 2 Infanterie (Motorizată) până la linia râului La Bresle-Aumale-Conty.

(e) Divizia 10 Panzer din sectorul Peronne-Corbie va fi înlocuită treptat de Divizia 13 Infanterie (Motorizată), înlocuirea urmând să înceapă la ora 17.00, pe 21 mai 1940. Divizia se va aduna apoi în zona de nord-vest și vest a orașului Albert.

Până la ora 13.00, pe 22 mai 1940, va fi complet eliberată de drumul Albert- Amiens și va informa Corpul XIV Armată prin radio când acest lucru va fi realizat.

6. Recunoaștere: a se vedea anexa 2.

7. Protecție antiaeriană: a se vedea anexa 2.

8. Cartierul general al corpului se va deplasa după cum urmează: drumul Querrieu-Amiens Nord-St. Quen-Ochpierre sur Authie-apoi spre nord-vest de-a lungul văii Authie-Argoules, unde se va

opri-apoi prin Bois Jean -Montreuil-pădurea de la La Valle Glorian.
Deplasările ulterioare vor fi comunicate.

semnat: Guderian

Grupul von Kleist Havrincourt,
Departamentul Operațiuni
22.30.

21.5.40, ora

Ordinul nr. 12 al grupului pentru 22 mai 1940

1. Între treizeci și patruzeci de divizii inamice sunt izolate în nordul Franței și Belgia. Se pot anticipa încercări puternice de a străpunge spre sud.

2. Grupul von Kleist va respinge toate atacurile inamice împotriva liniei Tinqes-St. Pol-Hesdin-Etaples.

În cazul primirii unor ordine speciale, Grupul va ataca și va distruge definitiv inamicul.

3. Granițe: Între Corpul Hoth și Grupul von Kleist: așa cum s-a specificat deja, până la Avesnes le Comte-Tinqes-Dieval-Wametz-St. Omer (toate localitățile aparținând Grupului von Kleist).

Granița între Corpul XLI și Corpul XIX: Hesdin-Desvres-Marquise (toate localitățile și drumurile aparținând Corpului XIX).

4. Sarcină:

Corpul de armată XLI va ataca în sectorul său. Forțele vor fi concentrate pe aripa dreaptă.

Divizia SS-Verfugungs este plasată sub comandă. Această divizie va fi

utilizată pentru protecția flancului spre est.

Corpul de armată XIX va ataca în sectorul său.

Divizia 10 Panzer va fi pusă imediat la dispoziția Grupului, la vest de Doullens. (Un ofițer se va prezenta la cartierul general al Grupului pentru a primi ordine.)

Ambele corpuri se vor asigura că porturile Calais și Boulogne sunt supuse bombardamentului artileriei cât mai curând posibil.

Corpul XIV Armată va prelua toate sarcinile de protecție din spate de-a lungul Sommei, de la Peronne până la gura râului. Linia Sommei trebuie menținută, iar capetele de pod deja capturate trebuie extinse. Podurile de pe Somme trebuie pregătite pentru

demolare, dar vor fi aruncate în aer numai dacă nu mai pot fi menținute în fața unui atac puternic al inamicului.

Corpul V Armată va dispune ca Divizia 29 Infanterie (Motorizată) de-a lungul Sommei, între Peronne-St. Simon, să fie înlocuită de Diviziile 62 și 87 Infanterie.

Somme va fi menținută. Orice forțe inamice care se vor afla încă pe malul nordic după sosirea Diviziilor Infanterie vor fi aruncate peste râu.

5. Linii de bombardament: În sectoarele de atac, bombele vor fi aruncate numai în conformitate cu cererile directe și programate ale corpului de armată sau asupra coloanelor inamice în fugă care au fost identificate cu certitudine ca atare. Bombardament la sud de Somme, la 6 mile sud de acest râu.

6. Regimentul de transmisiuni etc.

7. Comanda: Divizia 9 Panzer este plasată sub comanda directă a Grupului von Kleist și va fi mutată în zona Doullens.

8. Cartierul general al grupului: începând cu ora 10.00, Lucheux, la 4 mile nord-est de Doullens.

semnat: (indescifrabil).

ANEXA VII

Grupul von Kleist
Departamentul Operațiuni
22.50.

Lucheux
22.5.40, ora

Ordinul nr. 13 al grupului pentru 23 mai 1940

1. Pe 22 mai s-au înregistrat mari succese în sectoarele Corpului XIX Armată și Corpului XLI Armată. Inamicul a opus o rezistență puternică Grupului Hoth și a atacat în acel sector de mai multe ori. Trebuie anticipate noi încercări de izbucnire din partea forțelor inamice încercuite în nordul Franței și Belgia.

2. Grupul von Kleist va ocupa Boulogne și Calais pe 23 mai, va stabili

capete de pod în sectorul Aire-St. Omer-Gravelines și va face astfel posibilă întoarcerea spre est și distrugerea completă a inamicului.

3. Sarcini:

Corpul de armată XLI va avansa spre nord, va stabili capete de pod cu toată viteza în apropiere de Aire și St. Omer și se va regrupa astfel încât să fie în poziție până la prânz, pe 23 mai, pentru a avansa spre est de la capetele de pod.

Corpul XIX de armată va ocupa Boulogne și Calais, va stabili capete de pod între Momelin (2½ mile nord de St. Omer) și Gravelines și se va regrupa astfel încât să fie în poziție până în după-amiaza zilei de 23 mai pentru a avansa spre est de la capetele de pod.

Corpul XIV de armată va continua să îndeplinească sarcinile atribuite în Ordinul de grup nr. 12.

4. Granițe: Granița exactă între Corpul XXI Armată și Grupul Hoth nu este încă stabilită. Aceasta va fi comunicată prin radio.

Granița dintre Corpul XXI și Corpul XIX Armată de la Hesdin până la drumul Boulogne -St. Omer rămâne neschimbată: de la drumul Boulogne-St. Omer-Colombert -St. Momelin (2½ mile nord de St. Omer). Toate localitățile aparțin Corpului XIX Armată.

5. Comanda:

(a) Divizia SS-Verfugungs este plasată sub comanda Grupului Hoth

începând cu 23 mai.

(b) Divizia 9 Panzer este retrasă în rezerva Armatei a IV-a.

6. Linia de bombardament până la prânz, 23 mai: Zona de la est de linia Bethune-Cassel- Bergues (localități incluse) este liberă pentru bombardament.

7. Regimentul de transmisiuni va stabili o linie axială prin Corpul XLI de armată până la St. Omer.

8. Cartierul general al grupului rămâne la Lucieux.

semnat: von Kleist.

ANEXA XVIII

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Colembert
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen, Chateau St.
25.5.40, ora 11.00.

Ordinul nr. 13 al corpului pentru 25 mai 1940

1. Boulogne a fost capturat, în timp ce luptele continuă în Calais. Pe frontul Canalului St. Omer-Gravelines, forțele inamice mai slabe opun o rezistență încăpățânată.

Grupul von Kleist menține linia Canalului, Aire-Gravelines, Corpul XLI de armată capul de pod St. Omer.

2. Corpul XIX de armată menține linia atinsă pe 25 mai. Corpul va apăra sectorul Canalului St. Momelin-Gravelines, inclusiv capetele de pod deja stabilite, și va păzi și împiedica debarcările inamice de-a lungul coastei Canalului Mânecii.

Calais va fi capturat pe 25 mai.

Diviziile și trupele corpului de armată vor odihni toate elementele care nu sunt angajate în operațiuni și vor profita de oprirea avansului pentru a efectua înlocuiri și întreținere de tot felul, cu scopul de a deveni din nou pe deplin operaționale în cel mai scurt timp posibil.

3. Sarcini:

(a) Frontul Canalului: Divizia 1 Panzer va apăra linia Canalului între St. Momelin și gura Canalului și va păzi coasta între gura Canalului și Pte. Walde.

În acest scop, Regimentul de infanterie Gross-Deutschland și SS-Leibstandarte „Adolf Hitler”, deja angajate între St. Momelin și Holque, sunt puse sub comandă.

(b) Frontul de coastă: între Pte. Walde și gura râului Authie, coasta trebuie păzită și debarcările inamice împiedicate.

Instalațiile de apărare de coastă deja existente trebuie pregătite pentru respingerea atacurilor dinspre mare. În acest scop vor fi utilizate următoarele :

Dreapta: Divizia 10 Panzer între Pte. Walde și Audresselles (ambele

inclusiv). Stânga: Divizia 2 Panzer între Audresselles (exclusiv) și gura râului Authie.

Batalionul de recunoaștere blindat este plasat sub comandă în acest scop. Acesta va primi sectorul dintre gurile râurilor Canche și Authie și, până în dimineața zilei de 26 mai, va ajunge la Merlimont, la 3 mile sud de Etaples.

4. Granițe:

(a) Cu Corpul XLI, Coulomby-Journy-Tilques-St. Momelin-Vimecelle

(toate inclusiv până la Corpul XIX).

b) Între Diviziile 1 și 10 Panzer, Desvres-Nabrinhen (ambele către 1) - Guines (către 10) - Pte. Walde (către 1).

(c) Între Diviziile 10 și 2 Panzer, Samer-Bainethun-Audresselles (toate către 10).

(d) Cu Corpul XIV Armată, linia râului Authie.

5. Brigada 11 de pușcași, sub comanda corpului de armată începând cu ora 18.00, 24 mai, va ajunge în zona împădurită la nord de Desvres pe 25 mai, unde va fi la dispoziția corpului de armată.

Sarcini pentru 25 mai:

Dezarmarea forțelor inamice în zona Paris-Plage. Atac asupra Cap Gris Nez și capturarea acestui punct forte.

6. Artileria corpului:

După capturarea Calais, comandantul artileriei 101 și artileria corpului (Batalionul II,

Regimentul de artilerie 45, Batalionul greu 616) vor fi din nou subordonate direct corpului. Acestea vor fi amplasate în zona Licques-Herbinghen-Bainghen-Hoecqunighen.

7. Regimentul de securitate 1 va fi plasat sub comanda Diviziei 1 Panzer începând cu ora 16.00, pe 25 mai.

8. Recunoaștere până la frontiera belgiană.
9. Toate punctele de trecere peste canalul dintre Momelin și Gravelines trebuie pregătite pentru demolare. Demolările vor fi efectuate numai la ordinul cartierului general al corpului de armată sau în cazuri de extremă necesitate.
10. Protecție antiaeriană: în conformitate cu ordinul special.
11. Cartierul general al corpului de armată: Chateau Colembert.
Departamentul de intendență: Le Vast.

semnat: Guderian.

ANEXA XIX

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Colembert

Cart. Gen, Chateau St.

Departamentul Operațiuni

26.5.40, ora 12.15

Ordin pentru înlocuirea Diviziei 1 Panzer cu Divizia 20 Infanterie (Motorizată)

1. Divizia 20 Infanterie (Motorizată) a fost din nou repartizată corpului și este adusă din sud. Începând de astăzi, această divizie va înlocui Divizia 1 Panzer (inclusiv Regimentul de infanterie Gross-Deutschland) în sectorul Holque-Gravelines-sectorul de coastă până la un punct situat la nord de Pte. Walde. Leibstandarte „Adolf Hitler” va rămâne în locația actuală și va fi plasată sub comanda Diviziei 20 Infanterie (motorizată). Grupul von Kleist consideră important ca transferul funcțiilor de comandă să aibă loc în cursul nopții următoare.
2. Divizia 1 Panzer, după ce va fi înlocuită, se va aduna în zona de o parte și de alta a drumului Samer-Montreuil (inclusiv ambele

sate), astfel încât să fie în poziția de a se deplasa rapid fie spre nord, fie spre sud.

Personalul care asigura campamentul va precede armata!

Locația cartierului general al diviziei va fi comunicată!

Este important ca Divizia 1 Panzer să ajungă rapid în noua zonă de cazare, astfel încât trupele să se poată odihni suficient și să se poată efectua întreținerea echipamentelor și a vehiculelor.

3. Cartierul general al corpului de armată: Le Fresnoy, la ½ milă sud-est de Almethun.

Departamentul de intendență: Le Vast.

Pentru comanda corpului de armată

Șeful de stat major.

semnat: Nehring.

ANEXA XX

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Fresnoy

Departamentul Operațiuni

Cart. Gen., Chateau le.

26.5.40, ora 21.00.

Ordinul nr. 14 al corpului pentru 27 mai 1940

1. Inamicul controlează sectorul Canalului Aa.

2. Grupul von Kleist va ataca în dimineața zilei de 27 mai, cu aripa stângă a Corpului XLI (Divizia 6 sau 3 Panzer) din zona St. Omer, prin Cassel, spre Poperinghe.

3. Corpul XIX de armată va ataca cu Divizia 20 Infanterie (Motorizată)

prin sectorul deținut de Leibstandarte „Adolf Hitler”, axa de avans Watten-Wormhoudt.

4. Sarcini:

Următoarele unități sunt plasate sub comanda Diviziei 20 Infanterie (Motorizată):

Comandantul artileriei 101 Leibstandarte „Adolf Hitler” Regimentul de infanterie Gross-Deutschland, sub comanda Batalionului II Regimentul de artilerie 56 Batalionul de artilerie grea 616 Batalionul III (greu) Regimentul de artilerie 74 Batalionul III Regimentul de artilerie 677 (Brigada 11 de infanterie) Batalionul 91 de artilerie antiaeriană ușoară (numai pentru atac)	Avansați conform ordinelor deja date. Comandanții către cartierul general Leibstandarte A. H. Eperlecques, ora 20.00, 26 mai.
---	--

Divizia va ataca din capul de pod Watten-St. Pierre și va captura înălțimile dominante din estul Watten. Va trimite o aripă dreaptă puternică prin Arncke-Ledringhem către Hezele.

Regimentul de infanterie întărit Gross-Deutschland va acoperi flancul stâng al atacului, avansând spre Drincham și capturând înălțimile din zona Crochte- Pitgam. Apoi se va îndrepta spre nord.

Batalionul II, Regimentul de artilerie 56 al Diviziei 1 Panzer are instrucțiuni să colaboreze cu regimentul și va primi ordine mai precise în acest sens prin intermediul comandantului de artilerie 101.

Avansarea Regimentului de infanterie Gross-Deutschland din zona de plecare va fi susținută în continuare de Regimentul de artilerie 73.

Batalionul III al Regimentului de artilerie 677 va participa doar la bombardamentul pregătitor. Apoi va fi lăsat în urmă pe malul estic, la dispoziția Brigăzii de infanterie 11.

Se are în vedere aducerea artileriei cu țeavă lungă pentru bombardamentul Dunkirk.

Cartierul general al diviziei: Mai întâi Eperlecques.

Ora atacului: ora x.

5. Recunoaștere aeriană: escadrile combinate 4/(Armată) 31 și 2/(Armată) 23 în zona St. Omer-Poperingen-Veurne-coasta până la

Gravelines. La est de frontiera franco-belgiană, recunoaștere efectuată de 3/(Long Range) 31.

6. Regimentul antiaerian 102 va fi responsabil de protejarea zonei de

adunare pentru atacul la vest de Watten. Acesta va proteja trupele atacatoare în timpul atacului.

7. Regimentul de transmisiuni 80 va instala o linie principală către Eperlecques.

8. Rezerva corpului de armată. Brigada de infanterie 11 va fi pregătită să plece din zona de cazare la x plus 1. Drumurile către Canal vor fi

examine. Comandantul va raporta la cartierul general al corpului.

9. La primirea acestui ordin, Divizia 20 Infanterie (Motorizată) va detașa doi ofițeri, cu vehicule, pentru a raporta la cartierul general al corpului.

10. Cartierul general al corpului: Chateau le Fresnoy. La începutul atacului, comandantul corpului va fi la Eperlecques.

semnat: Guderian

Adăugare la Ordinul nr. 14 al Corpului

Începând cu ora 16.00, pe 27 mai, intră în vigoare următoarea structură de comandă:

Atacul se va desfășura după cum urmează:

Dreapta: Divizia 20 Infanterie (Motorizată), sub comanda Leibstandarte „Adolf Hitler.”

Stânga: Divizia 2 Panzer, sub comanda Regimentului de Infanterie Gross-Deutschland.

Brigada de infanterie 11.

Brigada Panzer 4.

Graniță: între Divizia 20 Infanterie (motorizată) și Divizia 2 Panzer

(Brigada de infanterie 11): Merkeghen-Zegerscappel-Rexpoede
(inclusiv Brigada de infanterie 11).

Pentru Comandamentul Corpului
Şeful Statului Major.
semnat: Nehring.

ANEXA XXI

Cartierul general, Corpul XIX Armată
Louches
Departamentul Operațiuni

Cart. Gen, Chateau
28.5.40, ora 23.15.

Ordinul nr. 15 al corpului

1. Corpul XIX Armată va fi înlocuit de Corpul XIV Armată pe 29 mai 1940. Ora predării comenzii: 10.00.
 2. Diviziile 2 și 1 Panzer vor fi înlocuite în cursul zilei de către Divizia 9 Panzer. Înlocuirile vor avea loc în conformitate cu instrucțiunile emise de Corpul XIV Armată.
- Următoarele unități vor rămâne în poziție și vor fi plasate sub comanda Corpul XIV Armată:

Brigada 11 Infanterie.

Regimentul de infanterie Gross-Deutschland.

Leibstandarte „Adolf Hitler.”

Batalionul de artilerie grea 740.

Bateria grea 607.

(Temporar) Escadrilele de recunoaștere ale Corpului XIX
Armată.

3. Când schimbul va fi finalizat în mod satisfăcător, se vor lua toate măsurile necesare pentru ca diviziile să redevină pe deplin operaționale.

4. Diviziile vor fi cazate în următoarele zone:

Divizia 1 Panzer: Audruicq (inclusiv) - Ardres (exclusiv) - Licques - Alquines - Coulomby-Vaudringhem - Lumbres (toate inclusiv)

Divizia 10 Panzer: Ardres (exclusiv)-Guines-Rinxens-marginea nordică a pădurii la est de Bainethun (inclusiv)-Le Vast-Colembert-Licques (exclusiv).

Divizia 2 Panzer: Licques-Colembert (ambele exclusiv)-pădurea la est de Alquines (exclusiv satele)-drumul prin Jeury către Licques (exclusiv).

Diviziile își vor ocupa zonele de cazare astfel încât să poată fie să efectueze un contraatac spre est, fie să mărșăluiască spre sud.

5. Pe lângă amenajarea zonelor de cazare pentru batalioanele lor antiaeriene ușoare, diviziile vor permite și cazarea în fiecare zonă divizionară a unui batalion antiaerian greu. Se vor face aranjamente cu comandantul Regimentului Antiaerian 102.

6. Brigăzile Panzer se pot deplasa în noile lor zone în dimineața zilei de 29 mai 1940, cu condiția ca comandanții diviziilor să considere situația de pe fronturile lor respective ca fiind suficient de sigură din punct de vedere tactic.

7. Amplasamentul sediului diviziei va fi notificat Cartierului General al Corpului până la ora 12:00, pe 29 mai 1940, prin telefon, astfel încât Batalionul de Transmisii 80 să poată face aranjamentele necesare.

Nu există nicio obiecție ca sediul Diviziei 10 Panzer să rămână în locația sa actuală.

5. Cartierul General al Corpului va fi, deocamdată, la Louches Chau., Departamentul de Intendență Landresthun.

Pentru Comandamentul Corpului
Şeful Statului Major.
semnat: Nehring.

ANEXA XXII
Operaţiunea Barbarossa

Führerul şi Comandantul Suprem al
Forţelor Armate
1940
OKW/WFSt./Abt.L (I) Nr. 33 408/40 g.Kdos.

18 decembrie

Din ordinul Comandantului Suprem.

Strict Secret.

Directiva nr. 21
Operaţiunea Barbarossa

Forţele armate ale Germaniei trebuie să fie pregătite, chiar înainte de încheierea războiului cu Anglia, să învingă Rusia Sovietică într-o singură campanie rapidă („Operaţiunea Barbarossa”).

Armata trebuie, în acest caz, să fie pregătită să angajeze toate formațiunile disponibile, cu condiția ca teritoriile ocupate să fie securizate împotriva atacurilor surpriză.

Forțele Aeriene vor trebui să pună la dispoziție, pentru sprijinul armatei în Campania de Est, forțe cu un efectiv adecvat pentru a asigura o încheiere rapidă a acțiunii terestre și pentru a oferi teritoriilor est-germane protecție maximă împotriva raidurilor inamice. Această realizare a efortului principal în Est nu trebuie dusă până la un punct în care nu mai putem proteja în mod adecvat totalitatea bătăliei noastre și zonele noastre de armament împotriva atacurilor aeriene inamice și nici ofensiva împotriva Angliei și, în special, împotriva rutelor de aprovizionare ale Angliei, nu trebuie să aibă de suferit în consecință.

Pentru Marină, punctul principal de efort va rămâne în mod constant împotriva Angliei, chiar și în timp ce Campania de Est este în desfășurare.

Voi da ordinul pentru concentrarea trupelor etc., pentru operațiunea propusă împotriva Rusiei Sovietice, dacă va fi cazul, cu opt săptămâni înainte de începerea operațiunii.

Pregătirile care necesită mai mult timp decât acesta vor fi - în măsura în care nu au fost deja făcute - începute imediat și vor fi finalizate până la 15 mai 1941.

Cu toate acestea, trebuie pus un mare accent pe disimularea oricăror intenții ofensive.

Pregătirile înaltelor comandamente se vor baza pe următoarele considerații:

1.Obiective generale

Masa armatei staționate în Rusia de Vest trebuie distrusă în operațiuni îndrăznețe care implică pătrunderi adânci cu vârfuri de lance blindate, iar retragerea elementelor capabile de luptă în spațiile terestre rusești extinse trebuie împiedicată.

Prin intermediul unei urmăriri rapide, se va atinge apoi o linie dincolo de care forța aeriană rusă nu va mai fi capabilă să atace teritoriile germane.

Obiectivul final al operațiunii este de a fi realizarea unei linii care să izoleze Rusia asiatică și să traverseze, în general, ruta Volga-

Arhanghelsk.

De pe o astfel de linie, singura zonă industrială rusească rămasă în Ural poate fi eliminată de forțele aeriene, dacă va fi nevoie.

În cursul acestei operațiuni, Flota Baltică Rusă va fi rapid lipsită de bazele sale și, prin urmare, nu va mai fi capabilă de luptă.

Intervenția eficientă a forțelor aeriene ruse trebuie împiedicată încă de la începutul operațiunii prin intermediul unor atacuri puternice împotriva acesteia.

2. Aliații anticipați și sarcinile lor

1. Pe aripile operațiunii noastre putem conta pe cooperarea activă în războiul împotriva Rusiei Sovietice a României și Finlandei.

Modul exact în care forțele de luptă ale acestor două țări vor fi sub controlul german când vor intra în acțiune este o chestiune pe care Înalțul Comandament al Forțelor Armate o va aranja și stabili la momentul potrivit.

2. Sarcina României va fi de a fixa forțele inamice vizavi de acel sector și

de a oferi asistență în zonele din spate.

3. Finlanda va acoperi mișcarea Grupului Germaniei de Nord care vine din Norvegia (elemente ale Grupului XXI) și va opera apoi împreună cu acest grup. Eliminarea Hango va fi, de asemenea, responsabilitatea Finlandei.

4. Se poate anticipa că feroviile și drumurile suedeze vor fi puse la dispoziție pentru deplasarea Grupului Germaniei de Nord, cel târziu la începerea operațiunii.

3. Desfășurarea operațiunilor

(A) Armata (în semn de aprobare a intențiilor care mi-au fost prezentate):

Zona operațiunilor este împărțită în jumătatea sudică și cea nordică de Mlaștinile Pripet. Punctul principal de efort va fi concentrat în jumătatea nordică. Aici vor fi angajate două grupe de armate.

Cel sudic dintre aceste două grupe de armate - în centrul întregului front - va avea sarcina de a ieși din zona din jurul și la nord de Varșovia

cu formațiuni blindate și motorizate excepțional de puternice și de a distruge forțele inamice din Rusia Albă (Bielorusia). Aceasta va crea o situație care va permite formațiunilor puternice de trupe mobile să se deplaseze spre nord; astfel de formațiuni vor coopera apoi cu grupul de armate nordic - care avansează din Prusia Orientală în direcția generală a Leningradului - în distrugerea forțelor inamice din zona statelor baltice.

Numai după încheierea acestor operațiuni ofensive, care trebuie urmate de capturarea Leningradului și Kronstadtului, vor fi inițiate alte operațiuni ofensive cu obiectivul de a ocupa importantul centru de comunicații și de fabricare a armamentului, Moscova.

Doar o prăbușire surprinzător de rapidă a capacității rusești de a rezista ar putea justifica o încercare de a atinge ambele obiective simultan.

Sarcina principală a Grupului XXI, chiar și în timpul operațiunilor din Est, rămâne protejarea Norvegiei. Forțele disponibile, altele decât cele necesare pentru această sarcină (Corpul de Munte) vor fi folosite în primul rând pentru a proteja Petsamo și minele sale, împreună cu drumul arctic, și apoi vor avansa, împreună cu forțele finlandeze, împotriva căii ferate Murmansk și vor tăia ruta de aprovizionare terestră a zonei Murmansk.

Dacă o operațiune de această natură poate fi efectuată de forțe germane mai puternice (două până la trei divizii) venind din zona Rovaniemi și dinspre sud, depinde de disponibilitatea Suediei de a pune la dispoziție căile ferate suedeze pentru o astfel de mișcare.

Masa armatei finlandeze va avea sarcina, în conformitate cu avansul făcut de aripa nordică a armatelor germane, de a asigura forța maximă rusească atacând la vest sau pe ambele părți ale lacului Ladoga. Finlandezii vor cuceri și Hango.

Grupul de armate de la sud de Mlaștinile Pripet își va face punctul principal de atac din zona Lublin în direcția generală a Kievului, cu scopul de a ataca flancul adânc și spatele forțelor rusești cu formațiuni blindate puternice și apoi de a-l înconjura pe inamic de-a lungul Niprului.

Grupul germano-român de pe flancul drept va avea sarcina de a:

(a) protejarea teritoriului românesc și astfel acoperirea flancului sudic al întregii operațiuni;

(b) în coordonare cu atacul aripii nordice a Grupului de Armate Sud, blocarea forțelor inamice pe sectorul său de front; apoi, pe măsură ce situația se dezvoltă, lansarea unei a doua ofensive și astfel, împreună cu forțele aeriene, să împiedice o retragere ordonată a inamicului dincolo de Nistru.

Odată ce bătăliile de la sud sau nord de Mlaștinile Pripet au fost purtate, urmărirea trebuie întreprinsă cu următoarele obiective:

În sud, ocuparea rapidă a Bazinului Doneț, important din punct de vedere economic, în nord, capturarea rapidă a Moscovei.

Cucerirea acestui oraș ar fi o victorie decisivă atât din punct de vedere politic, cât și economic; ar implica, în plus, neutralizarea celui mai vital centru feroviar rusesc.

(B) Forțele Aeriene:

Sarcina forțelor aeriene va fi, pe cât posibil, de a afecta și distruge eficiența forțelor aeriene ruse și de a sprijini operațiunile armatei în punctele de efort principal, adică în sectoarele grupului de armate central și în zona în care Grupul de armate sudic își va depune efortul principal. Căile ferate rusești vor fi fie distruse, fie, în cazul unor obiective mai importante aflate în apropiere (de exemplu, poduri de cale ferată), vor fi capturate prin utilizarea îndrăzneță a trupelor cu parașută și aeropurtate.

Pentru ca forțele maxime să fie disponibile pentru operațiuni împotriva forțelor aeriene inamice și pentru sprijinul direct al armatei, industria de muniții nu va fi atacată în timp ce operațiunea majoră este în desfășurare. Numai după încheierea operațiunilor mobile vor fi luate în considerare astfel de atacuri, și în special atacurile împotriva zonei industriale din Munții Urali.

(C) Marina:

În timpul războiului cu Rusia Sovietică, sarcina marinei va fi să protejeze linia de coastă germană și să împiedice orice forță navală ostilă să iasă din Marea Baltică. Întrucât, odată ajunși la Leningrad, flota rusă din Marea Baltică își va fi pierdut ultima bază și, prin urmare, se va afla într-o poziție disperată, operațiunile navale majore trebuie evitate

în prealabil. După distrugerea flotei rusești, va fi responsabilitatea marinei să facă Marea Baltică pe deplin disponibilă pentru transportul maritim, inclusiv aprovizionarea pe mare către aripa nordică a armatei. (Curățarea câmpurilor minate!)

4.

Este important ca toți comandanții să precizeze subordonaților ,clar că luarea măsurilor necesare în legătură cu această directivă se face ca măsură de precauție împotriva posibilității ca rușii să adopte o atitudine față de noi alta decât cea au avut-o până acum. Numărul ofițerilor angajați în primele etape ale acestor pregătiri trebuie menținut cât mai mic posibil, iar fiecărui ofițer i se vor oferi doar informațiile care îi sunt esențiale în îndeplinirea sarcinii sale.

În caz contrar, va apărea pericolul ca pregătirile noastre să fie cunoscute, chiar dacă momentul pentru efectuarea operațiunii propuse nu a fost încă stabilit. Acest lucru ne-ar cauza cele mai grave dezavantaje politice și militare.

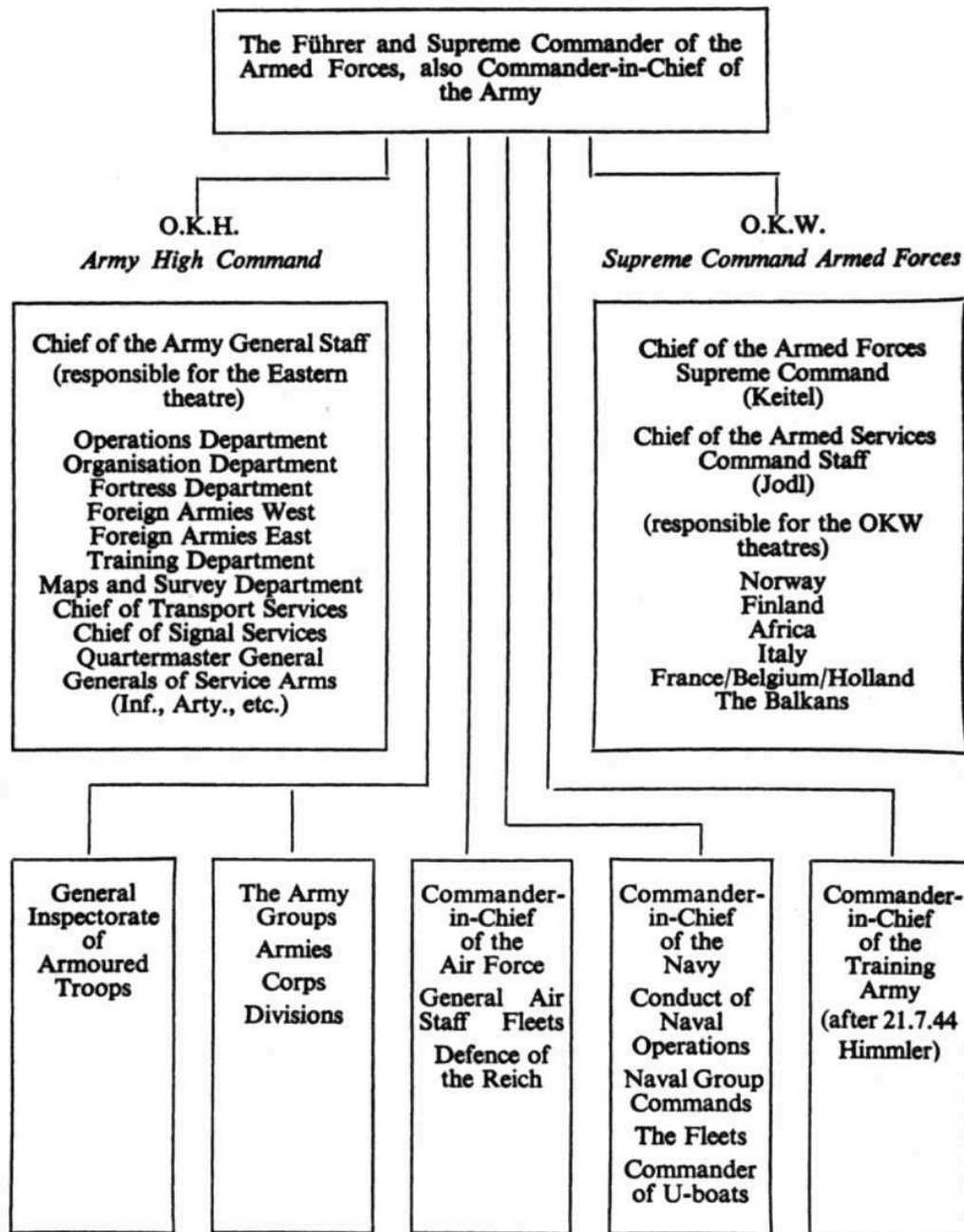
5.

Anticipez că la viitoarele conferințe cu comandanții de armate vom avea discuții cu privire la intențiile lor, pe baza acestei directive.

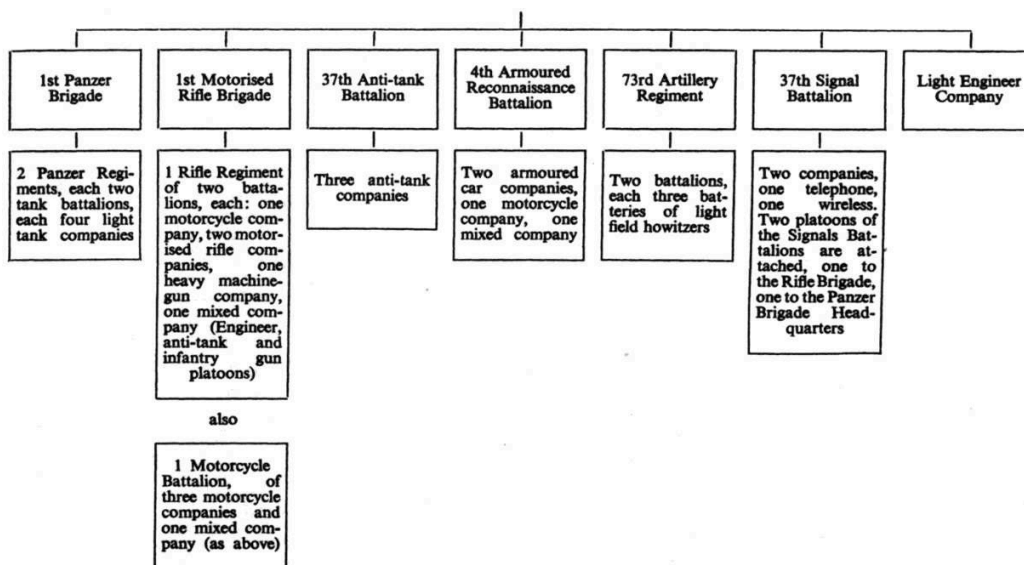
Rapoartele privind progresele înregistrate în pregătirile propuse de către toate serviciile forțelor armate îmi vor fi transmise prin intermediul Înaltului Comandament al Forțelor Armate.

semnat: Adolf Hitler.

Anexa XXIII Organizarea armatei germane 1944

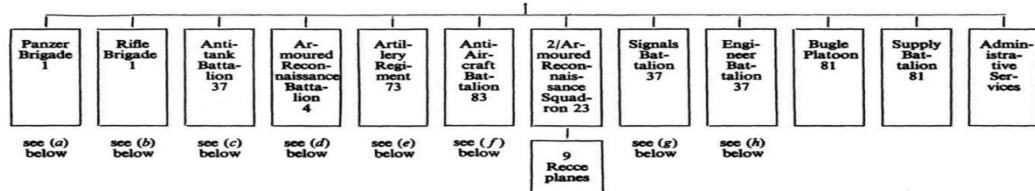

Anexa XXIV Divizia 1 Panzer 15.10.1935

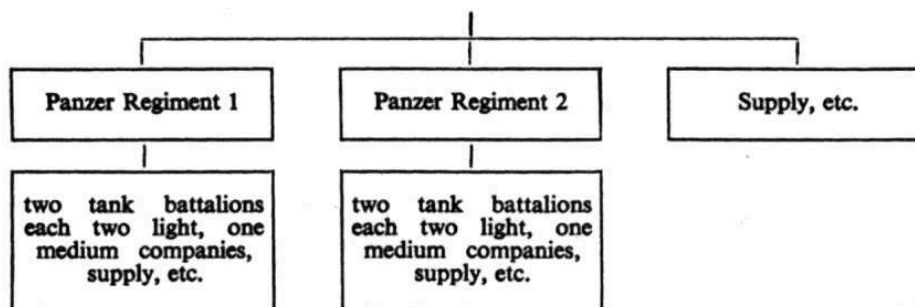

Anexa XXV Divizia 1 Panzer 09.05.1940

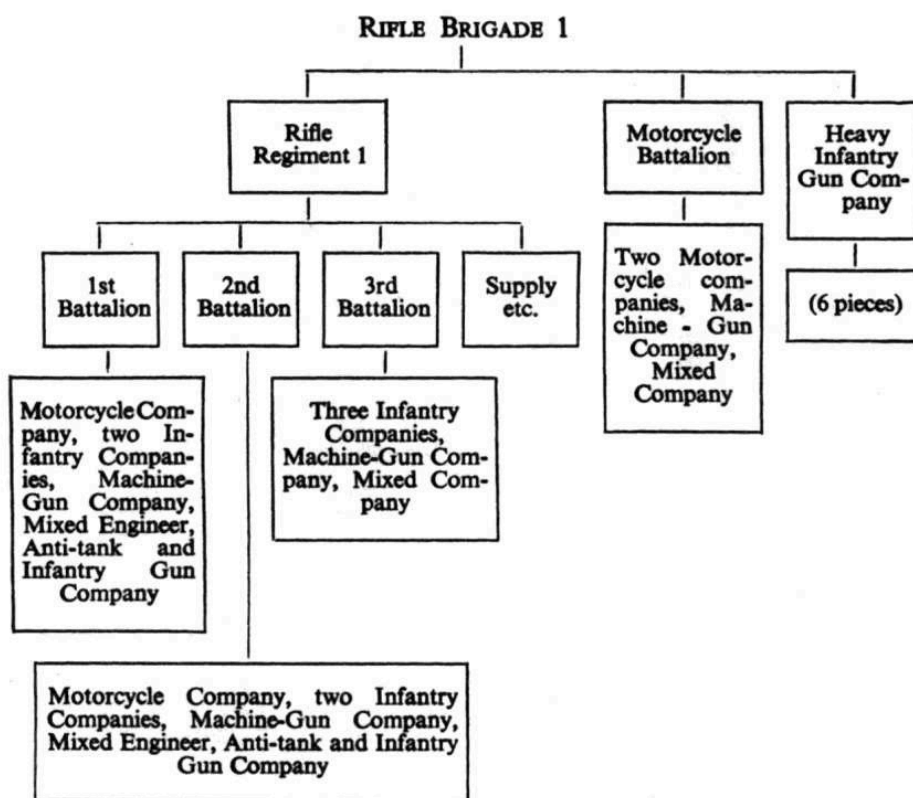
I Comandamentul

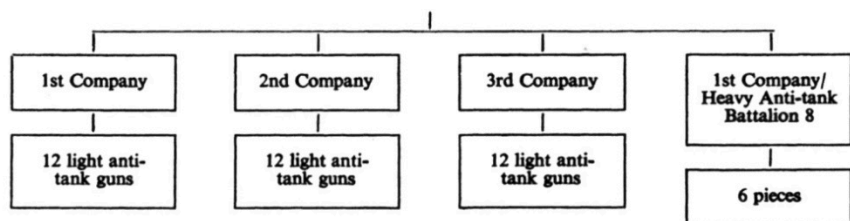
(a)
Brigada Tancuri

(b)

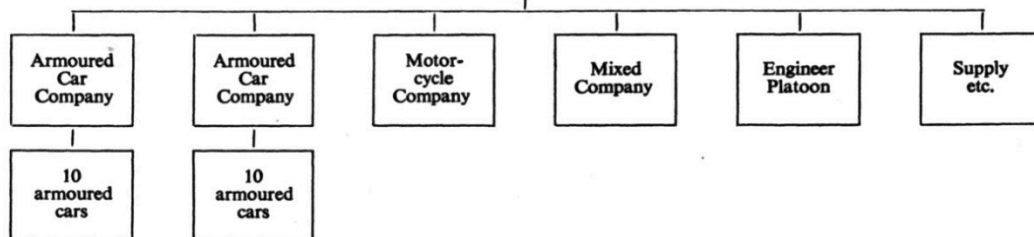

(c)

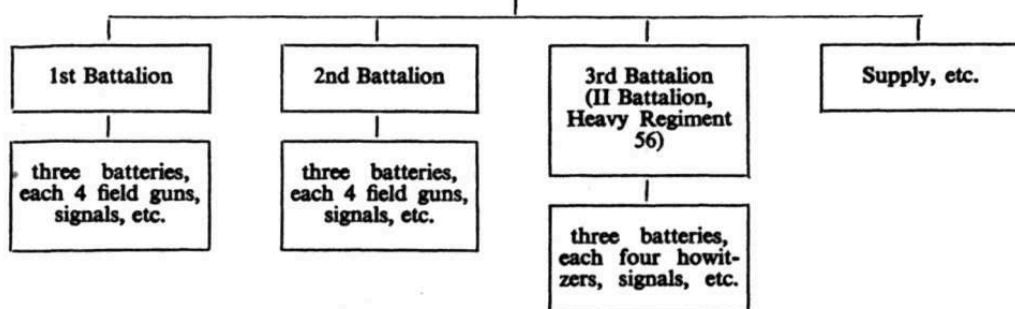
(d)

ARMoured RECONNAISSANCE BATTALION 4

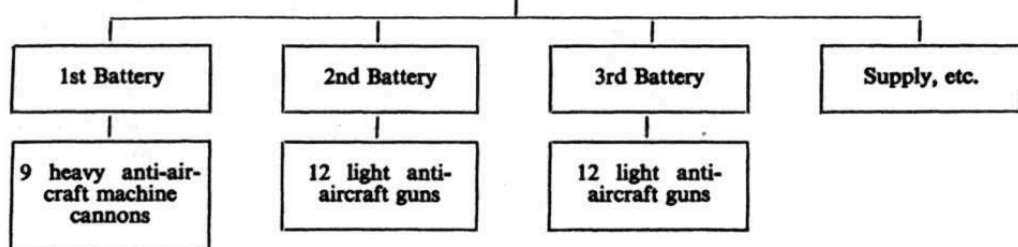
(e)

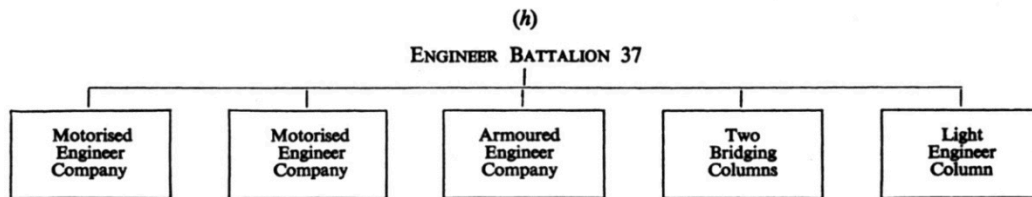
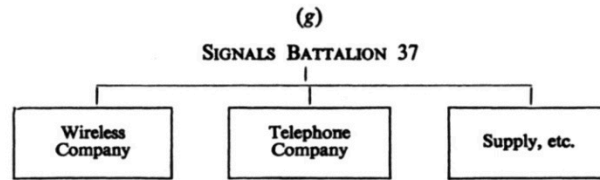
ARTILLERY REGIMENT 73

(f)

ANTI-AIRCRAFT BATTALION 83

Notes

[←1]

Noul șef de stat major al generalului Lutz a fost colonelul (mai târziu feldmareșal) Paulus.

[←2]

Eva Gruhn, de numai 25 de ani (Blomberg avea 59 și era văduv) avea dosar pentru prostituție și pornografie la poliția din Berlin.

[←3]

Aflându-se în calea înaintării armatei germane în primele zile ale invaziei, tensiunile au escaladat rapid în Bydgoszcz între importanta minoritate germană și majoritatea poloneză. Pe 3 septembrie, în timp ce Wehrmacht-ul se pregătea să asalteze orașul, membrii minorității germane care lucrau în colaborare cu agenția germană de informații (Abwehr) au atacat garnizoana poloneză. Soldații și civilii polonezi au reacționat cu represalii violente împotriva etnicilor germani, care la rândul lor au reacționat cu mai multă violență. O investigație poloneză a concluzionat în 2004 că aproximativ 40–50 de polonezi și între 100 și 300 de germani au fost uciși.

Termenul „Duminică sângeroasă” a fost aplicat evenimentelor de către oficialii propagandei naziste, care au evidențiat și exagerat pierderile germane.

[←4]

Spahiu - Cavalerist din armata franceză, de origine nord-africană.

[←5]

Grad SS echivalent cu cel de căpitan în armată.

[←6]

Grupul de arme (ArmeeGruppe) era o formație ad-hoc de dimensiuni diferite, în general mai mare decât un corp și mai mică decât o armată. Termenul german pentru Grupul de armate este Heeresgruppe.

[←7]

Asta, cu hrănitul civililor ruși, e o gogoasă a lui Guderian. Generalul Georg Thomas împreună cu Herbert Backe, șeful de facto al agriculturii naziste, au elaborat „Planul de înfometare” (Hunger Plan). Georg Thomas recunoștea „dacă luăm ceea ce avem nevoie din Rusia, nu există nici o îndoială că multe milioane de oameni vor muri de foamete”. Backe însuși a afirmat că „populația excedentară” a Uniunii Sovietice era de 20-30 de milioane. Politica germană pentru invazie și instrucțiunile către trupe au fost calculate în mod deliberat, fie pentru a ucide aceste 20-30 de milioane prin înfometare, fie pentru a le forța să fugă în Siberia

[←8]

Din România, Germania a luat petrol și alimente pe care nu le-a plătit nici azi; conform lui Radu Golban, datoria actualizată ar fi de vro 19 miliarde euro. Veți afla lucruri interesante tastînd pe Google: Radu Golban, datoria Germaniei către Romania..

[←9]

Au fost cuvintele de avertizare adresate lui Martin Luther înainte de prima Dietă de la Worms din 1521, prezidată de împăratul Carol al V-lea .

[←10]

Fratele şefului OKW.

[←11]

„Forțele blindate” includ: trupe de tancuri, infanteria atașată diviziilor de tancuri (Panzergranadiere), infanterie motorizată, trupe de recunoaștere blindate, antitanc trupe și unități cu arme grele de asalt.

[←12]

Diviziile de infanterie anterioare (motorizate) fuseseră parțial reechipate și redenumite Panzergrenadier. Ele nu conțineau, în mod normal tancuri , cu excepția diviziilor Waffen-SS.

[←13]

Acestea au fost îndeplinite numai pe jumătate.

[←14]

Divizia de parașuiști Panzer Hermann Goering era o divizie blindată foarte mare format din personal Luftwaffe și controlat, cu excepția operațiunilor, de Luftwaffe. Diviziile Panzer Waffen-SS erau, de asemenea, în general mai mari și mai bogat echipate decât ale lor echivalente de armată.

[←15]

Redenumit „Elefant”, cu numele oficial *Panzerjäger Tiger* (P)

[←16]

SD – Sicherheitsdienst, (Serviciul de securitate ai Reichsfurerului SS) serviciul de spionaj al SS și al Partidului Național-socialist. SD a avut la activ multe atrocități – crime contra umanității.

[←17]

Aşa numita „Linie Siegried”, de-a lungul frontierei de vest a Germaniei.

[←18]

Reichsleiter — al doilea în ierarhia Partidului nazist.

[←19]

În 1930, NSDAP «Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei — Partidul național-socialist muncitoresc german» a fost structurat ierarhic, pentru câștigarea alegerilor din 1933, în felul următor:

Blockwart, Zellenwart, Orstgruppenleiter, Kreisleiter, Gauleiter, Landesinspekteur, Reichsinspekteur, Reichorganisationsleiter. După câștigarea alegerilor, funcția de Landesinspekteur a fost absorbită de Gauleiter iar funcția de Reichsinspekteur a fost redenumită Reichsleiter. Reichorganisationsleiter — Lider al organizației la nivel național

[←20]

gauleiter — conducător al unui district în Germania lui Hitler sau al unui teritoriu ocupat de Germania

[←21]

(„Directiva privind tratamentul Comisarilor politici” «Richtlinien für die Behandlung politischer Kommissare», a fost emis de către OKW la 6 iunie 1941, cu două săptămîni înainte de atacarea Uniunii Sovietice. Ordinul prevedea executarea imediată a tuturor comisarilor politici capturați ai Armatei Roșii. Directiva „Noapte și ceață” «Nacht und Nebel», emisă la 7 decembrie 1941, permitea lichidarea activiștilor politici anti-națiști pe întreg teritoriul ocupat de Germania în timpul celui de-al doilea război mondial

[←22]

În legătură cu ordinul Corpului de armată pentru atacul peste Meuse, trebuie remarcat faptul că pregătirea foarte atentă a diviziilor înainte de începerea campaniei din vest a facilitat foarte mult emiterea ordinului. În cursul nopții de 12-13 mai 1940, diviziile au emis ordine către comandanții unităților lor, care începeau astfel „Atac în conformitate cu exercițiul pe hartă .” Numai datorită acestor studii preliminare foarte amănunțite, s-a dovedit posibilă realizarea pregătirilor pentru atac în timpul foarte limitat avut la dispoziție. S-au dovedit necesare doar mici modificări ale planului stabilit în timpul exercițiului pe hartă

[←23]

Aceste două ordine preliminare se bazau pe ordinele pentru exercițiul de cartografiere desfășurat la Koblenz. Ele au servit drept directive până la emiterea ordinelor finale pentru atacul peste Meuse